

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
УНИВЕРЗИТЕТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“
ВО СКОПЈЕ

Б И Л Т Е Н

НА
УНИВЕРЗИТЕТОТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“
ВО СКОПЈЕ

Билтен број 995
Скопје, 1 ноември 2010 година

Содржина на Билтен број 995 од 1 ноември 2010 година

ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на наставник во насловно звање од областа на етнологијата и антропологијата на Институтот за етнологија и антропологија при Природно-математичкиот факултет во Скопје (д-р Зорачо Малинов).....1-11

МАШИНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на наставник во научната област термотехника и термосенергетика на Машинскиот факултет во Скопје (д-р Доне Ташевски).....12-21

ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Рецензија на докторската дисертација *Менаџирање со ризиците кај банкарските финансиски институции*, од м-р Вера Карацова, пријавена на Економскиот факултет во Скопје.....22-27

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на наставник во сите наставно-научни звања на Филозофскиот факултет во Скопје (д-р Елисавета Саркоска).....28-39
2. Реферат за избор на наставник (во сите звања) за научните области (дисциплини): историја на балканските народи во XX век и воена историја на Филозофскиот факултет во Скопје (д-р Методија Манојловски).....40-49

ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ “БЛАЖЕ КОНЕСКИ”

1. Рецензија на докторската дисертација *Педагошко-филозофските мисли на бејтевците*, изработена од м-р Мухамед Мустафи, пријавена на Филолошкиот факултет “Блаже Конески” во Скопје.....50-52
2. Рецензија на докторската дисертација *Системот на личните замески во албанскиот, англискиот и францускиот јазик и пивната употреба во правната, политичката и медиумската комуникација*, изработена од м-р Дервизи Алими, пријавена на Филолошкиот факултет “Блаже Конески” во Скопје.....53-58

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на помлад асистент за научната област системи на социјална заштита на Филозофскиот факултет во Скопје (м-р Александра Мишоска, м-р Фросина Денкова, м-р Даниела Ѓорѓиева, м-р Владимир Илиевски, м-р Драгана Лазареvsка, м-р Даниел Павловски, м-р Владимир Пешевски).....59-68
1. Преглед на одобрени теми за изработка на докторски дисертации на Филозофскиот факултет во Скопје (м-р Христина Игнатовска, м-р Авни Андиу).....69

ФАКУЛТЕТ ЗА ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА

1. Реферат за избор на асистент по предметот анатомија на домашните животни на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје (м-р Лазо Пендовски).....70-79

ЗЕМЈОДЕЛСКИ ИНСТИТУТ

1. Реферат за избор на вили научен соработник во Одделението за педологија и агрохемија на Земјоделскиот институт во Скопје (д-р Марјан Андрееvски).....80-92

ИНСТИТУТ ЗА СОЦИОЛОШКИ И ПОЛИТИЧКО-ПРАВНИ ИСТРАЖУВАЊА

1. Рецензија на докторската дисертација *Стратегија за справување со отпорот кон организационските промени*, изработена од м-р Наташа Кралева, пријавена на Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања во Скопје.....93-95

ИНСТИТУТ ЗА ЗЕМЈОТРЕСНО ИНЖЕНЕРСТВО И ИНЖЕНЕРСКА СЕИЗМОЛОГИЈА

1. Реферат за избор на виш научен соработник од областа на инженерската сеизмологија во Институт за земјотресно инженерство и инженерска сеизмологија во Скопје (д-р **Катарина Манова**).....96-107

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Рецензија на докторската дисертација **Културните вредности и ризикот во современото општество со посебен осврт на македонското општество**, изработена од м-р **Саше Герасимоски**, пријавена на Филозофскиот факултет во Скопје.....108-113

ГРАДЕЖЕН ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на асистент од областа на технологијата и организацијата на градбата на Градежниот факултет во Скопје (м-р **Марија Ефтоска**).....114-117

ФАКУЛТЕТ ЗА ЗЕМОДЕЛСКИ НАУКИ И ХРАНА

1. Реферат за избор на доцент во научната област зоологија на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје (д-р **Катерина Беличовска**).....118-126
2. Рецензија на докторската дисертација **Чувствителност на некои сорти јачмен кон некои понови хербициди во зависност од фазите на пораст**, изработена од м-р **Гордана Глаткова**, пријавена на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје.....127-131
3. Рецензија на ракописот **Ампелографија**, од авторот д-р **Звоимир Божиновиќ**, пријавен на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје.....132-133

ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ

1. Рецензија на докторската дисертација **Влијанието на TCP на перформансите на сметачко-комуникационите мрежи**, изработена од м-р **Билјана Стојчевска**, пријавена на Природно-математичкиот факултет во Скопје.....134-141

ИНСТИТУТ ЗА МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК “КРСТЕ МИСИРКОВ”

1. Реферат за избор на виш научен соработник во Институтот за македонски јазик “Крсте Мисирков” во Скопје (д-р **Наталија Андријевска**).....142-147

МАШИНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на еден соработник-асистент во наставно-научната област што ја покрива Институтот за машински конструкции, механизациони машини и возила при Машинскиот факултет во Скопје (м-р **Иле Мирчески**).....148-156

ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ “БЛАЖЕ КОНЕСКИ”

1. Рецензија на докторската дисертација **Актуелизација на архетиповите на сенката и анимусот/анимата во европскиот роман на XIX и XX век**, изработена од м-р **Апа Кечан**, пријавена на Филолошкиот факултет “Блаже Конески” во Скопје.....157-162

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на наставник во сите звања за следниве научни области: историја на филозофијата, современа филозофија и филозофија (општ курс) на Филозофскиот факултет во Скопје (д-р **Ристо Солунчев**).....163-168

ГРАДЕЖЕН ФАКУЛТЕТ

1. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Градежниот факултет во Скопје (**Никола Рибароски, Елена Христова, Линдихана Гоца, Ристе Ристов**).....169

ФАКУЛТЕТ ЗА ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА

1. Реферат за избор на еден помлад асистент по предметите здравствена заштита на домашните миленици и конитари, здравствена заштита на фармски животни и епидемиологија на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје (**Кирил Крстевски**).....170-173

ФАКУЛТЕТ ЗА ЗЕМОДЕЛСКИ НАУКИ И ХРАНА

1. Рецензија на докторската дисертација **Експлоатационите испитувања на процесната техника во винарските визби**, изработена од м-р **Иле Цанев**, пријавена на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје.....174-184

ИНСТИТУТ ЗА СОЦИОЛОШКИ И ПОЛИТИЧКО-ПРАВНИ ИСТРАЖУВАЊА

1. Реферат за избор во наставно-научно звање доцент во Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања во Скопје (**д-р Елеонора Серафимовска**).....185-194

ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ

1. Рецензија на докторската дисертација **Терестријалната радиоактивност и радонот во населените места на Република Македонија**, изработена од м-р **Зденка Стојановска**, пријавена на Природно-математичкиот факултет во Скопје.....195-198

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Рецензија на учебникот **Основи на безбедносен менаџмент**, од проф. д-р **Оливер Бакрески**, пријавен на Филозофскиот факултет во Скопје.....199-202

ЕКОНОМСКИ ИНСТИТУТ

1. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Економскиот институт во Скопје (**Цветанка Јанкуловска, Саше Смилевски, Милица Срдановиќ, Татјана Несторовска, Биљана Ѓузелкова**).....203-204

ЗЕМОДЕЛСКИ ИНСТИТУТ

1. Реферат за избор на редовен професор во Одделението за заштита на растенијата при Земјоделскиот институт во Скопје (**д-р Слободан Баџо**).....205-216

ПРАВЕН ФАКУЛТЕТ "ЈУСТИНИЈАН ПРВИ"

1. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Правниот факултет "Јустинијан Први" во Скопје (**Тони Милошевски, Бранкица Кеџеља, Стефанија Китева, Златко Смилевски, Ивана Павиќ, Кристина Ставровска, Петар Тодоровски, Биљана Столевска, Павле Трајчов, Дарко Стевковски, Васил Панчевски, Александар Стефаноски, Биљана Сугарчева, Елмедине Сулејмани**).....217-218

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на наставник за научните области (дисциплини): филозофија на родот, филозофија на културата, филозофија на уметноста, историја на родот и полот и социологија на спортот на Филозофскиот факултет во Скопје (**д-р Денко Скаловски**).....219-229
2. Реферат за избор на наставник во сите наставно-научни звања) за научните области (дисциплини): современа филозофија, филозофија на техниката, историја на родот и полот, антропологија на родот и урбана антропологија, на Филозофскиот факултет во Скопје (**д-р Владимир Давчев**).....230-239

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Преглед на одобрени теми за изработка на магистерски труд на Филозофскиот факултет во Скопје (Цветанка Петровска, Радмила Стрешеска, Голубинка Георгиева, Антонио Стапковски, Биљана Стевановска, Оливера Димовска, Лидија Костадинова, Мерита Сејдини, Гордана Мојсоска, Климентина Ивановска, Магдалена Илиоска Трајковска, Даниел Минов, Вангел Аџиоски, Владимир Симов, Никола Минов, Миљазим Мустафа, Марија Вељоска, Трајана Ремеска, Маја Божиновска, Ивана Крланска, Душан Грујовски).....240-241

МАШИНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на наставник во научната област термотехника и термоенергетика на Машинскиот факултет во Скопје (д-р Ристо Филкоски).....242-250
2. Реферат за избор на еден соработник-помлад асистент при Одделот за математика и информатика на Машинскиот факултет во Скопје (Мирко Петрушевски).....251-253

ПРАВЕН ФАКУЛТЕТ "ЈУСТИНИЈАН ПРВИ"

1. Рецензија на докторската дисертација **Националните парламенти и прашањата за суверенитетот и демократијата во полисот на Европската унија**, изработена од м-р Каролина Ристова-Астеруд, пријавен на Правниот факултет "Јустинијан Први" во Скопје.....254-261

ФАКУЛТЕТ ЗА ЕЛЕКТРОТЕХНИКА И ИНФОРМАЦИСКИ ТЕХНОЛОГИИ

1. Реферат за избор во наставно-научно звање доцент во наставно-научната област телекомуникации на Факултетот за електротехника и информациски технологии во Скопје (д-р Владимир Атанасовски).....262-271

ПРАВЕН ФАКУЛТЕТ "ЈУСТИНИЈАН ПРВИ"

1. Рецензија на докторската дисертација **Функцијата на полицијата во спречувањето на семејното насилство врз жената**, изработена од м-р Стојанка Мирчева, пријавен на Правниот факултет "Јустинијан Први" во Скопје.....272-279

ФАКУЛТЕТ ЗА ФИЗИЧКА КУЛТУРА

1. Реферат за избор на асистент на Катедрата за кошарка на Факултетот за физичка култура во Скопје (м-р Борче Даскаловски).....280-283

ФАРМАЦЕВТСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на помлад асистент по групата предмети: аналитика на лекови, инструментални фармацевтски анализи и евалуација на фармакопејски супстанции на Фармацевтскиот факултет во Скопје (Јелена Апевска).....284-288

СТОМАТОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на наставник во сите наставно-научни звања од областа на детската и превентивна стоматологија на Стоматолошкиот факултет во Скопје (д-р Мира Јанкуловска, д-р Марија Стевановиќ, д-р Златко Георгиев, д-р Ана Сотировска Иваковска).....289-320
2. Реферат за избор на асистент од областа денгална патологија на Клиниката за болести на забите и ендодонтот на Стоматолошкиот факултет во Скопје (д-р Соња Еленчевска-Апостолоска, д-р Вера Стојановска).....321-331

ПРАВЕН ФАКУЛТЕТ "ЈУСТИНИЈАН ПРВИ"

1. Рецензија на докторската дисертација **Паралелни тенденции во транзиционите општества (тоталитаризацијата како пречка за вистинска демократизација на општеството)**, изработена од м-р Никола Тунтевски, пријавена на Правниот факултет "Јустинијан Први" во Скопје.....332-341

ФАКУЛТЕТ ЗА ЕЛЕКТРОТЕХНИКА И ИНФОРМАЦИСКИ ТЕХНОЛОГИИ

1. Рецензија на учебното помагало **Решени задачи во МАТЛАБ** од областа на линеарните динамички системи од проф. д-р Елизабета Лазаревска и м-р Весна Ојлеска, пријавено на Факултетот за електротехника и информациски технологии во Скопје.....342-345

ПРАВЕН ФАКУЛТЕТ "ЈУСТИНИЈАН ПРВИ"

1. Рецензија на докторската дисертација **Доказни ефекти на потарските исправи во правниот промет помеѓу Република Словенија и Република Македонија-споредбеноправна студија**, изработена од м-р Андреј Вебле, пријавена на Правниот факултет "Јустинијан Први" во Скопје.....346-350

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО НАСЛОВНО ЗВАЊЕ ОД
ОБЛАСТА НА ЕТНОЛОГИЈАТА И АНТРОПОЛОГИЈАТА НА
ИНСТИТУТОТ ЗА ЕТНОЛОГИЈА И АНТРОПОЛОГИЈА ПРИ
ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Со одлука на Наставно-научниот совет на Природно – математичкиот факултет во Скопје, бр. 07-1372/3 од 1.7.2010 година, избрани сме за членови на Комисијата за избор на наставник во насловно звање од областа на етнологијата и антропологијата, по објавениот конкурс во весниците „Дневник“ и „Коха“ на 8.6. 2010 година. комисијата ги разгледа доставените материјали и утврди дека на Конкурсот се пријавил еден кандидат - д-р Зоранчо Малинов, насловен доцент на ИЕА. Доставените документи на кандидатот содржат: 1. уверение за степен на образование; 2. куса биографија; 3. уверение за државјанство; 4. уверение за познавање странски јазици; 5. потврди од последните избори во научно и наставно-научно насловно звање; 6. список на објавени стручни и научни трудови и 7. копии од објавените трудови. По извршениот преглед на доставената документација, Комисијата го поднесува следниов:

ИЗВЕШТАЈ

I. Биографски податоци

Д-р Зоранчо Малинов е роден на 23.10.1964 година во Штип, каде што го завршил основното и средното образование. Во учебната 1983/4 година се запишал на Институтот за географија - Завод за етнологија на Природно-математичкиот факултет во Скопје, каде што во 1988 година дипломирал и се стекнал со стручното звање дипломиран етнолог. Во учебната 1991 се запишал на постдипломски студии на Одделението за етнологија и антропологија на Филозофскиот факултет во Белград, каде што во 1999 година јавно ја одбрапил магистерската теза под наслов „посмртни обичаји у Брегалничкој области“, стекнувајќи се со научен степен магистер на етнолошки науки. Во 2005 година ја одбрал докторската дисертација под наслов „Традицискиот народен календар во Шопско-брегалничката етнографска целина и се стекнал со научен степен доктор на етнолошки науки.

Во 1995 година се вработил во Институтот за фолклор „Марко Цепенков“ во Скопје како помлад асистент. Во 1999 година е избран за асистент, а во 2005 година е избран за научен соработник на работното место истражувач на народниот календар, обреди и верувања. Во 2008 година е избран во звањето виш научен соработник.

Во 2006 година е избран во звањето насловен доцент на Институтот за етнологија и антропологија на Природно-математичкиот факултет – УКИМ, Скопје.

II. Наставно-образовна дејност

Наставно-образовната дејност, д-р Зоранчо Малинов ја реализира на Институтот за етнологија и антропологија на ПМФ – Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ - Скопје, но и на Одделот за етнокоореологија на Музичката академија – Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип.

Од изборот во звањето насловен доцент, д-р Зоранчо Малинов ја реализирал теоретската настава, консултации, скрипти и учебници по следниве предмети:

- *етнологија на Африка 1*, за студиската програма од прв циклус студии по етнологија/антропологија на Институтот за етнологија и антропологија – со седмичен фонд од 2+2, во учебните 2005/6, 2006/7, 2007/8 и 2008/9;

- *етнологија на Африка 2*, за студиската програма од прв циклус студии по етнологија/антропологија на Институтот за етнологија и антропологија – со седмичен фонд од 2+2, во учебните 2005/6, 2006/7, 2007/8, и 2008/9;

- *етнологија на Африка*, за студиската програма од прв циклус студии по етнологија/антропологија на Институтот за етнологија и антропологија во учебната 2009/10;

- *етнологија на Австралија и Океанија*, за студиската програма од прв циклус студии по етнологија/антропологија, на Институтот за етнологија и антропологија – со седмичен фонд од 2+2, во учебната 2009/10;

- *традициска народна култура на Македонците*, за студиската програма од прв циклус студии по етнологија/антропологија на Институтот за етнологија и антропологија – со седмичен фонд од 2+2, во учебната 2009/10;

- *етнологија на воневропски народи 2*, за студиската програма од прв циклус студии на Институтот за етнологија и антропологија–ПМФ, со седмичен фонд од 3+2, во учебната 2007/8;

- *регионална етнологија 1*, за студиската програма од прв циклус на студиите по етнокорееологија на Музичката академија на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип – со седмичен фонд од 2+2, во учебните 2007/8, 2008/9 и 2009/10;

- *регионална етнологија 2*, за студиската програма од прв циклус на Студиумот по етнокорееологија на Музичката академија на Универзитетот "Гоце Делчев" во Штип – со седмичен фонд од 2+2, во учебните 2007/8, 2008/9 и 2009/10;

- *етногенеза на македонскиот народ 1*, за студиската програма од прв циклус на студиите по етнокорееологија на Музичката академија на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип – со седмичен фонд од 2+2, во учебните 2007/8, 2008/9 и 2009/10;

- *етногенеза на македонскиот народ 2*, за студиската програма од прв циклус на студиите по етнокорееологија на Музичката академија на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип – со седмичен фонд од 2+2, во учебните 2007/8, 2008/9 и 2009/10;

- *народни носии 1*, за студиската програма од прв циклус на студиите по етнокорееологија на Музичката академија на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип – со седмичен фонд од 2+2, во учебните 2007/8, 2008/9 и 2009/10;

- *народни носии 2*, за студиската програма од прв циклус на студиите по етнокорееологија на Музичката академија на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип – со седмичен фонд од 2+2, во учебните 2007/8, 2008/9 и 2009/10;

Паралелно со овој ангажман, кандидатот редовно вршел консултации со студентите на двете високообразовни институции, поврзани со

појаснувања на некои стручни прашања. Во изборниот период, кандидатот подготвил седум пакети материјали и библиографии за предметите што ги предавал во двете високообразовни институции.

Д-р Зоранчо Малинов се покажа како совесен и стручно добро подготвен наставник, со разбирање и трпеливост во работата со студентите и коректен однос кон колегите.

III. Научноистражувачка дејност

Потесната научноистражувачка област на д-р Зоранчо Малинов е традициската духовна култура на македонскиот народ. Научноистражувачката дејност на д-р Зоранчо Малинов се движи постојано во нагорна линија. Анализата на податоците покажа дека кандидатот е избран за ментор на две докторски дисертации од неговата стручно/научна област. Во текот на изборниот период учествувал во три национални научни проекти: „Традицијата и секојдневието“ (2006), потоа националниот научен проект: „Сурвивали од изминати култури во североисточна Македонија, присутни во традициската народна култура – проект Пирајхме – археолошки, историски и етнолошки истражувања на Тракијците, Дарданците и Пајонците“ (2006-2010), како и во националниот научен проект: „Помеѓу традицијата и современоста: етнолошко-фолклористичко истражување на народната култура“ (2009-2010); исто така учествувал и во еден меѓународен научен проект под наслов „Миграции на работната сила на Балканот – историја, традиција, современи тенденции“, работен помеѓу Р. Македонија и Р. Бутарија. Работејќи амбициозно на своето научно портфолио, д-р Зоранчо Малинов подготвил и објавил две значајни монографии што обработуваат дефицитарни теми од областа на етнологијата и социо-културната антропологија во Р. Македонија. Паралелно со тој ангажман, подготвил дванаесет (12) оригинални научни трудови што се објавени во научно/стручни списанија, како и осум (8) оригинални научни трудови објавени во стручно/научни/популарни изданија. Дел од наведените објавени трудови се резултат на учеството на кандидатот на осум (8) научно/стручни собири со меѓународно учество, на кои кандидатот настапил со секциски предавања. Во изминатиот период, д-р Зоранчо Малинов бил учесник во повеќе национални научни проекти. Воседно, учествувал и во еден меѓународен (билатерален) научен проект. Исто така, во периодот помеѓу двата избори, бил ментор на две докторски дисертации. Д-р Зоранчо Малинов е вклучен во наставата од вториот циклус (по менторски систем) на Институтот за фолклор „Марко Цепенков“.

IV. Стручно-апликативна дејност

Во однос на стручно-апликативната дејност, може да се констатира дека кандидатот д-р Зоранчо Малинов учествувал во експертски активности: евалуација, стручна ревизија, супервизија и во редица промотивни активности поврзани со презентација на вредности од македонската народна култура во историски и во современ контекст. Како експерт од својата област, подготвил три елаборати за валоризација на одредени вредности од областа на духовната, социјалната и материјалната култура на македонскиот народ. Патаму раководел во функција на супервизор со подготовка на две значајни изложби на вредности

од народната култура, како и една презентација на современиот документарен етнологски филм во Р. Македонија. Д-р Зоранчо Малинов со години по ред ги промовира институциите во кои ја остварува својата научна и наставно-образовна дејност, преку стручното граѓанско друштво - „Македонско етнологско друштво“. Бил иницијатор на многу активности како член на Претседателството на Друштвото.

Од март 2009 година е избран за претседател на Македонското етнологско друштво, функција која ја врши во моментот.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Д-р Зоранчо Малинов, насловен доцент на ПМФ - Институт за етнологија и антропологија, со својата активност во изборниот период 2006 – 2010, во доменот на наставно-образовната, научно-истражувачката и стручно-апликативната дејност, како и во дејностите од поширок интерес, покажал способности неопходни за извршување на обврските предвидени за сите наведени дејности. Работејќи со енергија и ентузијазам, успевал да ги заврши квалитетно и во рок сите преземени обврски што придонело да биде почитуван од колегите и студентите. Неговата афирмација во научната област за којашто се определил е импозантна, гледано од аспект на севкупниот ангажман како ментор, учесник во неколку национални и еден меѓународен проект, автор на две монографии, на голем број оригинални стручно/научни трудови објавени во стручно/научни списанија, зборници и стручно/научно/популарни изданија. Исто така достоинствено се ангажирал и во доменот на стручно-апликативните дејности, како експерт и супервизор на проектни акции кои биле преземани за афирмација на македонската народна култура во земјата и во странство, со цел да ја запознае пошироката стручна и научна јавност со народниот идентитет искажан преку разни домени од народната култура.

Врз основа на изнесеното во Извештајот, Комисијата смета дека **д-р Зоранчо Малинов** со остварените резултати во изборниот период, целосно ги задоволува и ги надминува стандардите предвидени за наставно-научното звање насловен доцент. Во таа смисла имаме чест да му предложиме на Стручниот совет на Институтот за етнологија и антропологија и на Наставно-научниот совет на ПМФ во Скопје, да го избере во наставно-научното звање **насловен вонреден професор** од областа на етнологијата и антропологијата.

6. 9. 2010,
Скопје

ЧЛЕНОВИ НА КОМИСИЈАТА,

1. Д-р Анета Светиева, редовен професор на ПМФ, с.р.
2. Д-р Мирјана П. Мирчевска, вонреден професор на ПМФ, с.р.
3. Д-р Љупчо С. Ристески, вонреден професор на ПМФ, с.р.

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО (НАСЛОВНО) НАСТАВНО-
НАУЧНО ЗВАЊЕ

Кандидат: д-р Зоранчо, Лазар, Малинов, насловен доцент на ПМФ
(име, татково име и презиме)

Институција: Институт за етнологија и антропологија, ПМФ во Скопје
(назив на факултетот/институтот)

Научна област: етнологија, антропологија и фолклористика

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Природно-математички факултет, УКИМ-Скопје

Ред. број	Назив на активност:	Поени
учебна	2006/2007	
1.	Предавања од прв циклус студии: етнологија на воневропски народи 1 (3+2), (зимски сем.) 3*15*0,04	1,8
2.	Предавања од прв циклус студии: етнологија на воневропски народи 2 (3+2), (летен сем.) 3*15*0,04	1,8
3.	Предавања од прв циклус студии: етнологија на Африка 1 (2+2), (зимски сем.), 2*15*0,04	1,2
4.	Предавања од прв циклус студии: етнологија на Африка 2 (2+2), (летен сем.), 2*15*0,04	1,2
5.	Консултации со студенти 50*0,002	0,1
6.	Пакет материјали по предметите: етнологија на воневропски народи 1 и 2, 2*1	2
учебна	2007/2008	
7.	Предавања од прв циклус студии: етнологија на Африка 1 (2+2), (зимски сем.), 2*15*0,04	1,2
8.	Предавања од прв циклус студии: етнологија на Австралија и Океанија (2+2), (зимски семестар) 2*15*0,04	1,2
9.	Предавања од прв циклус студии: етнологија на Африка 2 (2+2), (летен семестар) 2*15*0,04	1,2
10.	Предавања од прв циклус студии: современи религиски феномени (2+2), (опционо-изборен, летен сем.), 2*15*0,04	1,2
11.	Предавања од прв циклус студии: традициска народна култура на Македонците (2+2), (зимски сем.), 2*15*0,04	1,2
12.	Предавања од прв циклус студии: пол и родова култура (2+2), (опционо-изборен), (зимски сем.), 2*15*0,04	1,2
13.	Консултации со студенти 85*0,002	0,17
14.	Пакет материјали по предметите: етнологија на	4

	Африка, етнологија на Австралија и Океанија, современи религиски феномени и традициска народна култура на Македонците 4*1	
учебна	2008/2009	
15.	Предавања од прв циклус студии: етнологија на Африка 1 (2+2), (зимски сем.), 2*15*0,04	1,2
16.	Предавања од прв циклус студии: етнологија на Африка 2 (2+2), (летен сем.) 2*15*0,04	1,2
17.	Предавања од прв циклус студии: етнологија на Австралија и Океанија (2+2), (летен сем.) 2*15*0,04	1,2
18.	Консултации со студенти 75*0,002	0,15
учебна	2009/2010	
19.	Предавања од прв циклус студии: етнологија на Африка 1 (2+2), (зимски сем.), 2*15*0,04	1,2
20.	Предавања од прв циклус студии: етнологија на Африка 2 (2+2), (летен сем.) 2*15*0,04	1,2
21.	Предавања од прв циклус студии: етнологија на Австралија и Океанија (2+2), (летен сем.) 2*15*0,04	1,2
22.	Консултации со студенти 75*0,002	0,15
22.	Консултации за изработка на семинарски труд за прв циклус студии 195*0,03	5,85

Музичка академија, УГД-Штип

учебна	2007-2008	
23.	Предавања од прв циклус студии: регионална етнологија 1 (2+2), (зимски сем.), 2*15*0,04	1,2
24.	Предавања од прв циклус студии: регионална етнологија 2 (2+2), (летен сем.) 2*15*0,04	1,2
25.	Консултации со студенти 30*0,002	0,06
26.	Пакет материјали по предметите: регионална етнологија 1 и регионална етнологија 2, 2*1	2
учебна	2008/2009	
27.	Предавања од прв циклус студии: етногенеза на македонскиот народ 1, (2+2), (зимски сем.), (изборен предмет), 2*15*0,04	1,2
28.	Предавања од прв циклус студии: регионална етнологија 1 (2+2), (зимски сем.), 2*15*0,04	1,2
29.	Предавања од прв циклус студии: регионална етнологија 2 (2+2), (летен сем.) 2*15*0,04	1,2
30.	Консултации со студенти 60*0,002	0,12
31.	Пакет материјали по предметите: етногенеза на македонскиот народ 1 и етногенеза на македонскиот народ 2 2*1	2
учебна	2009/2010	
32.	Предавања од прв циклус студии: народни носии 1 (2+2), (зимски сем.) 2*15*0,04	1,2
33.	Предавања од прв циклус студии: регионална етнологија 1 (2+2), (зимски сем.) 2*15*0,04	1,2
34.	Предавања од прв циклус студии: народни носии 2,	1,2

	(2+2), (летен сем.) 2*15*0,04	
35.	Предавања од прв циклус студии: регионална етнологија 2 (2+2), (летен сем.) 2*15*0,04	1,2
36.	Консултации со студенти 60*0,002	0,12
37.	Консултации за изработка на семинарски труд за прв циклус студии 60*0,03	1,8
38.	Пакет материјали по предметите: народни носии 1 и народни носии 2, 2*1	2
39.	Член на комисија за оцена или одбрана на докторат: м-р Ели Милошевска (со одлука на Институтот за национална историја 02-381/2 од 14.10.2008) 1*0,5	0,5
	Вкупно	52,22

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1.	Ментор на 2 докторски дисертации: м-р Тони Симоновски (со одлука на Институтот за фолклор, објавена во Билтен на УКИМ број 969 од 1.9.2009), и м-р Стојанка Манева-Чуповска (со одлука на Институтот за фолклор, објавена во Билтен на УКИМ бр.979 од 2.2010), 2*3	6
2.	Учесник во 3 национални научни проекти: (2006) Традиција и секојдневие (подржан од МОН); (2006-2009) „Сурвивали од изминати култури во североисточна Македонија, присутни во традициската народна култура“ – проект „Пирајхме – археолошки, историски и етнолошки истражувања на Тракијците, Дарданците и Пајонците“; (2009-2010) „Помеѓу традицијата и современоста: етнолошко-фолклористичко истражување на народната култура“ (подржан од МОН) 3*3	9
3.	Учесник во 1 меѓународен научен проект: (2008-2009) „Миграции на работната сила на Балканот – историја, традиција, современи тенденции“ (подржано од МОН на Р. Македонија и Р. Бугарија) 1*5	5
4.	Монографии 2: (2006) Традицискиот народен календар на шопско-брегалничката етнографска целина, (ИФ, Посебни изданија кн.68, Скопје) и (2009) Етнолошка монографија за Зрново (Драмско), Егејска Македонија, (Камелеон, Скопје). 2*8	16
5.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание: Новогодишните празнувања денес - континуитет и промени, Македонски фолклор бр. 63, Скопје, 2006, стр. 249-262.	4
6.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание: Новогодишниот обреден комплекс во охридско-струшкиот регион - во: Фолклорот во охридско-струшкиот регион, Институт за фолклор „Марко Цепенков“, посебни изданија, кн. 63, Скопје, 2006, стр. 205-224.	4

7.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во стручно/научно популарно списание: Макавеи, Спектар, бр. 48, Скопје, 2006, стр. 145-156.	2
8.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание: Света Недеља (Мирянина црква) - ново светилище в района на Шип, - во: "Заврџане" на религиозноста (съставител: Маргарита Карамихова), <i>Academica Balcanica</i> , 3, Софија, 2007, 41-49.	4
9.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание: Шопската миграциска струја во Брегалничко - во: Историја, историографија и настава по историја (Прилози од меѓународната конференција „Историја, историографија и настава по историја“, одржана на 21-23 ноември 2007 година во Скопје, Сојуз на историчарите на Македонија, Скопје, 2007, с. 303-315.	4
10.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во стручно/научно популарно списание: Обичаите од новогодишниот обреден комплекс во современа урбана средина, Спектар бр. 50, Скопје, 2007, стр. 197-209.	2
11.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание: The Macedonian Chops (Chopi): Borders, Identities and Perspectives – in: Dynamics of National Identities and Transnational Identities in Process of European Integration (Edited by Elena Maruchyakova), Cambridge Scholars Publishing, Newcastle, 2008, 424-436.	4
12.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание: Македонските Шопи - граници, идентичност и перспективи. - во: Динамика на националната идентичност и транснационалните идентичности в процеса на европейска интеграција, Сборник с доклади од меѓународна конференција 7-9 јуни 2007, Софија, (съставител: Мирелла Дечева), <i>Academica Balcanica</i> , 4, Софија, 2008, 557-570.	4
13.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание: Современата состојба на календарскиот обреден комплекс во брегалничките предели - континуитет и промени - во: Транзициите во историјата и културата (Прилози од Меѓународната научна конференција одржана во Скопје на 30-31 октомври 2006 година), Институт за национална историја, Скопје, 2008, стр. 327-337.	4
14.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание: Грчкото влијание на обредниот календар на с. Зрново, Драмско (Егејска Македонија), во периодот меѓу двете светски војни, Македонски фолклор бр. 66, Скопје, 2008, стр. 231-250.	4
15.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во стручно/научно популарно списание: Култот на волкот во Кратовско - празници, верувања, обреди, усно народно творештво, Музејски гласник, бр. 4, Општинска установа Музеј на град Кратово, Кратово, 2008, стр. 191-210.	2

16.	Труд со оригинални научни резултати, објавен научно/стручно списание: Популаризацијата на македонска традиционална култура во Република Македонија и во светот: Социјални и духовни аспекти на материјалната култура (Прилози од Меѓународната конференција во организација на Институтот за етнологија и антропологија при ПМФ, Скопје одржана на 20-22 септември 2008 г. во Охрид, Скопје 2009, стр. 491-497.	4
17.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание: Етнографската група Мрваци, Етнолог, бр. 12-13, Скопје, 2009, стр. 40-53.	4
18.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание: Македонски шопи - кордони, идентичност и перспективи. во: Народна творчествоста и етнографија - Македонска фолклористика, (головниот редактор: Ганна Скрипник), Национална Академија Наук на Украина, Институт за мистецтвознание, фолклористика и етнологија им М. Т. Рильскогo, Кијв, 2009, с. 17-21	4
19.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно популарно списание: Ареалот на Шопите во Република Македонија, Музејски гласник, бр. 5, Општинска установа Музеј на град Кратово, Кратово, 2009, стр. 85-107.	2
	Секциски предавања на научен/стручен собир со меѓународно учество поени: (2)	
20.	2006 - Меѓународен научен собир во организација на Институтот за национална историја, на тема: „Транзициите во историјата и културата“, одржан во октомври 2006 г. во Скопје - реферат: Современата состојба на календарскиот обреден комплекс во брегалничките предели - континуитет и промени.	2
21.	2006 - Меѓународна конференција во организација на Етнографскиот институт со музеј при БАН, Софија, Р. Бугарија, на тема: "Завршчине" на религиозноста, одржан во јули 2006 во Софија - реферат: Манастирот Света Недела (Мирјанина црква) - ново светилиште во околината на Штип.	2
22.	2006 - 16. Меѓународен симпозиум за балкански фолклор, во организација на Институтот за фолклор, одржан во октомври 2006 г. во Охрид - реферат: Влашкото влијание кај некои обичаи на Македонците од Источна Македонија.	2
23.	2007 - Меѓународна научна конференција во организација на Сојузот на историчарите на Македонија, на тема: „Историја, историографија и настава по историја“, одржана во ноември 2007 година во Скопје - тема: Шопската миграциска струја во Брегалничко.	2
24.	2007 - Меѓународен научен собир во организација на Етнографскиот институт со музеј при БАН во соработка со фондацијата Jean Monnet, на тема: "Dynamics of National Identity and Transnational Identities in the Process of European Integration", одржан во јуни 2007 г. во Софија, Р.	2

	Бугарија - реферат: The Macedonian Chops (Chopi) - Borders, Identities, Perspectives.	
25.	2008 - Меѓународен симпозиум во организација на Институтот за национална историја, на тема: „Македонскиот идентитет низ историјата“, одржан во октомври 2008 г. во Скопје - реферат: Идентитетот на Шопите во Македонија.	2
26.	2008 - 17. Меѓународен симпозиум за балкански фолклор, во организација на Институтот за фолклор, одржан во октомври 2008 г. во Охрид - реферат: Грчкото влијание на обредниот календар на с. Зрново, Драмско (Егејска Македонија), во периодот меѓу двете светски војни.	2
27.	2008 - Меѓународна научна конференција: „социјални и духовни аспекти на материјалната култура“, во организација на Институтот за етнологија и антропологија при ПМФ, Скопје, одржана во септември 2008 г. во Охрид - тема: Популаризацијата на македонската традиционална култура во Република Македонија и во светот.	2
	Вкупно	104

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Поени

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1	Експертски активности: евалуација, стручна ревизија супервизија: 2008 - Валоризација на Гурѓовден кај Македонците во Р. Македонија (соработка на д-р Зоранчо Малинов и Управа за заштита на културното наследство на Р. Македонија); 2008 - Презентација на фолклорното културно наследство на Р. Македонија - Изложба на декоративни елементи од народни носии, во Софија (реализатор на соработката меѓу ИФ „М. Цепенков“ и Културно-информативниот центар на Р. Македонија во Софија, Р. Бугарија - д-р Зоранчо Малинов); 2009 - Валоризација на обредите во врска со Мартинци/Мратинци/ Волчји празници во Р. Македонија. (соработка на д-р Зоранчо Малинов и Управа за заштита на културното наследство на Р. Македонија); 2009 - Популаризација и промоција на културното наследство - Изложба на декоративни елементи од народни носии, Кратово (реализатор на проект на Кратовски музеј - д-р Зоранчо Малинов); 2010 - Македонски етнолошки филм - вечер посветена на македонскиот етнолошки филм во Софија (реализатор на соработката меѓу ИФ „М. Цепенков“ и Културно-информативниот центар на Р. Македонија во Софија, Р. Бугарија - д-р Зоранчо Малинов); 2010 - Валоризација на обредот со маски на Прочка во с. Љубанци Скопско (соработка на д-р Зоранчо Малинов и Управа за заштита на културното наследство на Р. Македонија)	6

	(6 x 1)	
2	Учество во промотивни активности на Факултетот/Институтот: - претседател на Македонското етнoлошко друштво (стручна граѓанска асоцијација од областа на етнологијата, антропологијата и фолклористиката)	0,50
	Вкупно	6,50

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	52,22
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	104
СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ	/
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	6,50
Вкупно	162,72

Членови на Комисијата

1. Д-р Анета Светиева, редовен професор на ПМФ, претседател, с.р.
2. Д-р Мирјана П. Мирчевска, вонреден професор на ПМФ, член, с.р.
3. Д-р Љупчо С. Ристески, вонреден професор на ПМФ, член, с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО НАУЧНАТА ОБЛАСТ ТЕРМОТЕХНИКА И ТЕРМОЕНЕРГЕТИКА НА МАШИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет во Скопје, на својата редовна седница одржана на 2.IX 2010 година, донесе одлука бр. 02-1747/4 со која сме назначени за членови на Рецензентската комисија за избор на еден наставник од областа термотехника и термоенергетика. На конкурсот објавен во дневните весници „Весник“ и „Коха“ од 5.VII 2010 година, се пријави кандидатот д-р Доне Ташевски, дипл.маш.инж., доцент при Институтот за термотехника и термоенергетика на Машинскиот факултет во Скопје, за звањето вонреден професор.

Врз основа на поднесените материјали, факултетската документација и личните сознанија за кандидатот, Комисијата го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

I. Биографски податоци

Кандидатот Доне Ташевски е роден на 4.VIII 1962 година во Шумперк, Р. Чешка. Државјанин е на Р. Македонија. Со основно образование се здобил во Р. Чешка. Во 1974 година, со родителите, се вратил во Македонија. Средно училиште завршил во Кичево во 1980/81 година со одличен успех.

Студиите на Машинскиот факултет во Скопје ги завршил во определениот рок и со најдобар успех во генерацијата 1984/85 година, за што добил награда.

Во октомври 1985 година стапил во работен однос во МЗ „Тито“, РО „Опрема“ во Скопје на работното место конструктор во Одделението за развој. Покрај редовните работни обврски, изработил и две иновации: „ПУВ-350“ - противударен вентил кој бил изложен на самот за АБХ и противпожарна заштита во Крањ, Словенија, во 1987 год. и „ФВУ-125/300“ – филтровентилационен уред за 125/300 луѓе кој бил изложен на самот „Макинова 89“ во Скопје, 1989 год.

На 26.IV 1989 година се вработил на Машинскиот факултет во Скопје, како помлад асистент на Институтот за термотехника и термоенергетика по група предмети од областа термотехника и термоенергетика. Со звањето магистер на машински науки се стекнал на Машинскиот факултет во Скопје во април 1995 година, со одбраната на магистерскиот труд: „Анализа на влијанието на загадувањето на воздухот врз енергетската структура на урбаните средини“. За асистент по група предмети од областа термотехника и термоенергетика е избран на 2.X 1995 година. Во октомври 2004 година ја одбрал докторската дисертација на Машинскиот факултет во Скопје со наслов „Отпимирање на бинарни когенеративни постројки со високотемпературни горивни ќелии“, со што се стекнал со научното звање доктор на технички науки. На 23.II 2006 година бил избран за доцент по група предмети од областа термотехника и термоенергетика.

2. Наставно-образовна дејност

Во целиот период на неговото работење на Машинскиот факултет во Скопје постојано е ангажиран со голем број часови настава и вежби од прв и втор циклус на студии од областа термотехника и термоенергетика. Ангажманот со настава и вежби на кандидатот е прикажан во анексот кон извештајот за избор во наставно-научно звање.

На прв циклус студии држел настава и вежби од предметите: енергетска ефикасност, топлински турбини, енергетски менаџмент, енергетски системи на гасни горива, експлоатација и одржување на ЕС, одржување и експлоатација на енергетски постројки и системи, заштита од пожар и сигурност при работа. Дополнително држел вежби од предметите: термоенергетски постројки, термоцентрали, обновливи извори на енергија, неконвенционални извори на енергија, неконвенционални термоенергетски постројки, нуклеарна енергетика, термоентехнички машини и уреди, топлинска техника, топлински машини, погонски материјали, третман на отпад и термодинамика (ТМФ во Скопје).

На втор циклус студии држел настава и вежби од предметите: енергетска ефикасност, моделирање на процеси на енергетска конверзија.

Кандидатот бил ментор на 4 дипломски работи, член на комисија за оцена и одбрана на 37 дипломски работи, член на комисија за оцена и одбрана на 1 магистратура, член на комисија за оцена и одбрана на 1 докторат.

Константната посветеност кон наставно-образовната дејност резултира со издавање на поголем број учебни помагала, односно кандидатот е автор на позитивно рецензирана збирка задачи: „Термотехнички машини и уреди“ (две изданија), како и коавтор на позитивно рецензирани збирки задачи: „Топлински турбини“ и „Термоенергетски постројки“. Кандидатот подготвил пакет материјали за предметите енергетска ефикасност, експлоатација и одржување на енергетски постројки и системи и енергетски системи на гасни горива.

3. Научноистражувачка и стручно-апликативна дејност

Во периодот од неговото вработување на Машинскиот факултет објавил повеќе трудови од областа термотехника и термоенергетика: 12 научноистражувачки трудови публикувани во научни и стручни списанија, 28 научноистражувачки трудови презентирани на симпозиуми, конгреси и конференции и 55 стручно-апликативни трудови. Трудовите се прикажани во анексот кон извештајот за избор во наставно-научно звање.

Во научноистражувачките трудови под реден број 4, 5, 7, 17, 20, 23, 24 и 40 е обработена проблематиката на загадувањето на воздухот од термоенергетските постројки во урбани средини. Посебен придонес во овие трудови претставува изработката на модел и програмски пакет за определување на емисиите и концентрациите на штетните материи во воздухот од термоенергетските постројки за конкретна урбана средина, градот Скопје. Од оваа научноистражувачка област може да се издвои трудот „A programme and aproach of pollutants from the ICE for the city of Skopje“, презентирани на интернационалната конференција за мотори со внатрешно согорување и автомобили „MOTAUTO 95“, одржана во Софија во 1995 година, за кој авторот бил посебно награден.

Во научноистражувачките трудови под реден број 8, 9, 12, 21, 25, 26, 27, 28 и 29 е обработена проблематиката од термоенергетските постројки за комбинирано производство на топлинска и електрична енергија, како и термоенергетските постројки со комбиниран парогасен циклус. Во трудовите посебно внимание е посветено на намалувањето на потрошувачката на конвенционалните видови гориво, коефициентот на полезно дејство, општата ефикасност, економската оправданост и еколошките придобивки на овие многу актуелни термоенергетски постројки во светот и Р. Македонија.

Во научноистражувачките трудови под реден број 6, 16, 19 и 39 е обработена проблематиката на неконвенционалните извори на енергија и неконвенционалните термоенергетски постројки. Посебен осврт во трудовите е посветен на сончевата енергија и биомасата како потенцијални и актуелни извори на енергија во Македонија. Посебен придонес во развојот на овие постројки е претставен во трудот „Догревање на простор во есен и пролет преку сончеви колектори и латентен акумулатор на топлина со вода и натриум сулфатна сол“, научноистражувачки проект финансиран од МОН од 2005/06 година.

Во научноистражувачките трудови под реден број 13, 14, 31, 34, 37, 38 и 40 е обработена проблематиката на бинарните когенеративни термоенергетски постројки со високотемпературни горивни ќелии. Посебен придонес во трудовите претставува изработката на модел и програмски пакет за пресметување и оптимирање на различни комбинации на овие постројки. Трудовите се резултат на долгогодишното истражување на кандидатот во кои за првпат во нашата земја е претставена деталната пресметка, оптимирање и анализа на овој тип постројки.

Во научноистражувачките трудови под реден број 32, 35 и 42 е обработена проблематиката на енергетската ефикасност во згради, многу актуелна во последниот период во Р. Македонија.

За плодната работа на кандидатот сведочи големиот број стручно-апликативни трудови од областа термотехника и термоенергетика.

Публикуваните и презентирани трудови од областа термотехника и термоенергетика го покажуваат научниот и стручниот интерес на кандидатот, но исто така ја покажуваат неговата подготвеност за зафаќање со проблеми од интердисциплинарен карактер.

Неговата стручна подготвеност е изразена во предавања на стручни курсеви, односно со неговото учество во својство на предавач на следниве курсеви: обука за локалната самоуправа во Р. Македонија, „Енергетска ефикасност“, дел: „Снабдување со топлинска енергија“, септември 2003; за вработените ЈСП Скопје „Автобуси за јавен градски превоз на природен гас“, дел: „Транспорт на гас“, декември 2006; „Искористување на биомасите за енергетски цели“, дел: „Процеси и технологии на гасификација“, 16 до 25 јуни 2008; за Собрание на град Скопје „Намалување на буџетот за енергија на град Скопје“, дел: „Системи за греење“ и „Примена на „Обновливи извори на енергија“, август 2008 до февруари 2009; за Агенцијата за енергетика на Македонија „Обука за контролори“, дел: „Системи за греење“ и „Примена на обновливи извори на енергија“, септември 2008 - март 2009.

4. Дејности од поширок интерес

Кандидатот е член на повеќе здруженија во Р. Македонија, односно член е на ЗЕМАК - Здружение на енергетичарите на Македонија, ДТМ - Друштво на термичарите на Македонија и МАЦЕФ - Македонски центар за енергетска ефикасност. Во 2006 и 2008 година бил член на програмскиот одбор на меѓународните советувања организирани од страна на ЗЕМАК.

Учествувал на студиски престои во земјата и во странство. Посебно може да се истакнат престоите во странство: Course on „Clear energy technologies to save energy in agricultural, industrial and urban plants and constructions“, Aristotle University of Thessalonici, Greece, jun 2001; Training program „Micro-turbine Technology“, Florida, USA, november 2002.

5. Заклучок и предлог

Сумирајќи ги резултатите од рецензентскиот извештај, членовите на Рецензентската комисија констатираа дека кандидатот д-р Доне Ташевски е исклучително квалитетен научен работник, кој од вработувањето на Машинскиот факултет до денес има постигнато извонредни резултати, како во наставно-образовната така и во научноистражувачката и стручно-апликативната дејност. Импонираат квалитетните научни трудови од областа на која конкурира, презентирани и публикувани на еминентни конференции во земјата и во странство, кои го афирмираат како квалитетен научен работник не само во нашата средина туку и пошироко.

Како доцент покажа извонредна педагошка способност за работа со студентите. Предавањата и вежбите по предметите за кои е ангажиран ги одржува педантно, совесно и квалитетно, создавајќи работна и коректна атмосфера.

Треба да се истакне неговиот студиозен и сериозен пристап кон извршувањето на обврските, трудољубивоста, дисциплината, инвентивноста, коректниот однос кон колегите и несебичноста за помош и конструктивна соработка.

Согласно со претходно изнесеното, Рецензентската комисија со особено задоволство му предлага на Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет во Скопје, да го избере кандидатот д-р Доне Ташевски за наставник во научната област термотехника и термоенергетика, во звањето **вонреден професор**.

Рецензентска комисија

Проф. д-р Славе Арменски с.р.
Машински факултет - Скопје

Проф. д-р Миле Димитровски с.р.
Машински факултет - Скопје

Проф. д-р Константин Димитров с.р.
Редовен професор во пензија

ОБРАЗЕЦ
КОП ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО ЗВАЊЕ
ВОНРЕДЕН ПРОФЕСОР

Кандидат: Доц. д-р ДОНЕ Јане ТАШЕВСКИ
Институција: Машински факултет - Скопје
Научна област: термотехника и термоенергетика

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЛНОСТ

Ред. број	Назив на активностa	Поени
1.	Настава 1 циклус студии ТИ: Топлински турбини (2+2)	1,2
2.	Настава 1 циклус студии ЕЕ: Енергетска ефикасност (2+2)	1,2
3.	Настава 1 циклус студии ЕЕ: Експлоатација и одржување на енергетски системи (2+2)	1,2
4.	Настава 1 ПТИ: Одржување и експлоатација на енергетски постројки и системи (3+3)	1,8
5.	Настава 1 циклус студии ПТИ: Енергетски системи на гасни горива (2+2)	1,2
6.	Настава 1 циклус студии ПТИ: Заштита од пожар и сигурност при работа (2+2)	1,2
7.	Настава 1 циклус студии ПТИ: Енергетски менаџмент (2+2)	1,2
8.	Вежби 1 циклус студии ТИ: Топлински турбини (2+2)	0,9
9.	Вежби 1 циклус студии ЕЕ: Енергетска ефикасност (2+2)	0,9
10.	Вежби 1 циклус студии ЕЕ: Експлоатација и одржување на енергетски системи (2+2)	0,9
11.	Вежби 1 ПТИ: Одржување и експлоатација на енергетски постројки и системи (3+3)	1,35
12.	Вежби 1 циклус студии ПТИ: Енергетски системи на гасни горива (2+2)	0,9
13.	Вежби 1 циклус студии ПТИ: Заштита од пожар и сигурност при работа (2+2)	0,9
14.	Вежби 1 циклус студии ПТИ: Енергетски менаџмент (2+2)	0,9
15.	Вежби 1 циклус студии ТИ: Термоенергетски постројки (2+2)	0,9
16.	Вежби 1 циклус студии ТИ: Неконвенционални термоенергетски постројки (2+2)	0,9
17.	Вежби 1 циклус студии ЕЕ: Неконвенционални извори на енергија (2+2)	0,9
18.	Вежби 1 циклус студии ЕЕ: Нуклеарна енергетика (2+2)	0,9
19.	Вежби 1 циклус студии ЕЕ: Термоцентрали (2+2)	0,9
20.	Вежби 1 циклус студии ПТИ: Обновливи извори на енергија (2+2)	0,9
21.	Вежби 1 циклус студии ПИ, МЗКИ, МХТ: Термотехнички машини и уреди (2+2)	0,9
22.	Вежби 1 циклус студии ИНД, ЗДК, ХА, ПИНФ: Термотехнички машини и уреди (2+2)	0,9
23.	Вежби 1 циклус студии ИМ: Топлинска техника (2+2)	0,9
24.	Вежби 1 циклус студии АФИ: Топлински машини (2+2)	0,9
25.	Вежби 1 циклус студии ПТИ: Погонски материјали (2+2)	0,9
26.	Вежби 1 циклус студии ПТИ: Третман на отпад (2+2)	0,9
27.	Вежби 1 циклус студии ТМФ: Термодинамика (2+2)	0,9
28.	Настава 2 циклус студии: Енергетска ефикасност (2+2)	1,5
29.	Настава 2 циклус студии: Моделирање на процеси на енергетска конверзија (2+2) 1/2	0,75
30.	Ментор на 4 дипломски работи	0,8
31.	Член на комисија за оцена и одбрана на 37 дипломски работи	3,7
32.	Член на комисија за оцена и одбрана на 1 магистратура	0,3
33.	Член на комисија за оцена и одбрана на 1 докторат	0,5
34.	Автор на позитивно рецензирана збирка задачи: „Термотехнички машини и уреди“, 197 стр., ИСБН 978-998-57-504-4, Скопје, 2007.	4
35.	Автор на позитивно рецензирана збирка задачи, изменето и дополнето издание: „Термотехнички машини и уреди“, 183 стр., ИСБН 978-9998-936-29-6, Скопје, 2009.	1,6
36.	Коавтор на позитивно рецензирана збирка задачи: „Топлински турбини“, 288 стр., ИСБН 978-9998-936-27-5, Скопје, 2009.	3
37.	Коавтор на позитивно рецензирана збирка задачи: „Термоенергетски постројки“, 296 стр., Скопје, 2010.	3
38.	Пакет материјали за предметот енергетска ефикасност	1

39.	Пакет материјали за предметот експлоатација и одржување на енергетски постројки и системи	1
40.	Пакет материјали за предметот енергетски системи на гасни горива	1
	Вкупно	49,6

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста	Поени
1.	Одбранета докторска теза: Оптимирање на бинарни когенеративни постројки со високотемпературни горивни ќелии. УКИМ, МФС, Скопје, октомври 2004.	8
2.	Одбранета магистерска работа: Анализа на влијанието на загадувањето на воздухот врз енергетската структура на урбаните средини. УКИМ, МФС, Скопје, април 1995.	4
3.	К. Димитров, Д. Ташевски: Оптимално снабдување со енергија на урбани средини. Научноистражувачки проект финансиран од Министерството за наука, 1991-1993.	3
4.	Д. Ташевски, М. Димитровски: Модел за пресметка на емисијата и имисијата на штетни материји во воздухот од МСВС. Зборник на трудови МФС бр. 13/2, стр. 157-160, Скопје, 1994.	3,6
5.	Д. Ташевски, М. Димитровски: Анализа на резултатите добиени со користење на програмот за пресметување на концентрацијата на штетни материји од возилата со МСВС на раскрсниците во урбани средини. Зборник на трудови МФС бр. 14/1, стр. 23-30, Скопје, 1995.	3,6
6.	К. Димитров, С. Арменски, Д. Ташевски: Градскиот смет како енергетски потенцијал. Енергетика 7/95, стр. 61-64, Скопје, 1995.	2,4
7.	D. Tashevski, R. Filkoski, R. Tashevski: Model za proračun koncentracija plutana u urbanim sredinama. Jugoslovenski naučno-stručni casopis „Procesna tehnika“ br.3-4, str. 206-213, Jugoslavija, 1996.	4,8
8.	С. Арменски, К. Димитров, Д. Ташевски: Комбинирано производство на енергија во парогасна постројка на природен гас. Енергетика 19/98, стр. 62-65, Скопје, 1998.	2,4
9.	С. Арменски, К. Димитров, Д. Ташевски: Постојка за топлификација на Берово со комбинирано производство на енергија. Енергетика 22/99, Скопје, 1999.	2,4
10.	Д. Ташевски, К. Димитров, С. Арменски: Индивидуални печки на цврсти горива. Енергетика 26/2000, стр. 21-26, Скопје, 2000.	2,4
11.	Д. Ташевски, К. Димитров, С. Арменски: Количина на спасено дрво од сечење во државата, како резултат на неговата замена со еколошки брикети. Енергетика 28/2001, стр. 29-32, Скопје, 2001.	2,4
12.	Д. Ташевски: Микротурбини. Енергетика 37/2003, стр.17-23, Скопје, 2003.	3
13.	Д. Ташевски: Оптимирање на бинарни когенеративни постројки со високотемпературни горивни ќелии. Енергетика 2/2005 стр. 3-4 Скопје, 2005.	3
14.	Д. Ташевски, К. Димитров, С. Арменски: Бинарни когенеративни постројки со високотемпературни (SOFC) горивни ќелии. Енергетика 51/2006 и 52/2006, Скопје, 2006.	2,4
15.	D. Tashevski, M. Dimitrovski: A programme and aproach of pollutants from the ICE for the city of Skopje. International conference on ICE and automobils MOTAUTO '95, Sofia, Bulgaria, 1995.	2,7
16.	С. Арменски, К. Димитров, Д. Ташевски: Можни енергетски ефекти со користење на цврстиот градски отпад од Скопје. Интернационален симпозиум за енергетски системи во Југоисточна Европа, Охрид, 1995.	1,6
17.	Д. Ташевски, Р. Филкоски, Р. Ташевски, Д. Битраковски: Анализа на загадувањето на воздухот од котли со флуидизиран слој. Петто советување на ДТМ '95, Охрид, 1995.	1,2
18.	M. Dimitrovski, L. Dudeski, D. Tashevski: Computer modeling, and stress analysis, of piston for internal combustion engines. II Konferencija Naukova-Metodi Dostwiadczenie w budowie i eksploatacji maszyn, Wroclaw, Szklarska Poreba, Polska, 1995.	2,4
19.	S. Armenski, K. Dimitrov, D. Tashevski: Power from Skopje waste incinerator. The first international conference renewable sources and environmental electro-technologies, Felix spa. Bihor, Romania, 1996.	2,4
20.	D. Tashevski, R. Filkoski, R. Tashevski: Model za proračun koncentracija polutanata u urbanim sredinama. X-ti skup o opremi u procesnoj tehnici PROCESING '96, Tivat, 1996.	2,4

21.	Р. Филкоски, Д. Ташевски, Р. Ташевски, Д. Битраковски: Пренос на топлина во котли со стационарен флуидизиран слој. Советување на ДТМ '97, Охрид, 1997.	1,2
22.	С. Арменски, К. Димитров, Д. Ташевски: Комбинирано производство на топлинска и електрична енергија во парногасна постројка на природен гас во Скопје. Меѓународно советување "Користење на природниот гас", 7-9 октомври 1998, Струга.	1,6
23.	D. Tashevski: An approach and programme for calculating emissions and concentrations of air pollutants in urban environments. 13 th International Congress of Chemical and Process Engineering CHISA 98, 23-28 August, Praha, Czech Republic, 1998.	3
24.	M. Dimitrovski, D. Tashevski: New and better model and programme for calculation emission from ICE. Fifth international scientific-technical conference on ICE and motor vehicles MOTAUTO 98, 14-16 october, Vitosha, Bulgaria, 1998.	2,7
25.	Д. Ташевски: Карактеристики на опремата. Меѓународна работилница БЕРОВО 99 со наслов "Когенеративни постројки со мала моќност", 10 септември, 1999.	2
26.	Д. Ташевски: Состојба во Европската унија. Меѓународна работилница БЕРОВО 99 со наслов "Когенеративни постројки со мала моќност", 10 септември 1999, Берово.	2
27.	С. Арменски, К. Димитров, Д. Ташевски: Анализа на потрошувачката на нафтени деривати во индустриските парни котелски постројки во Р. Македонија. Меѓународен симпозиум "Производство и примена на нафтени деривати", 30 септември – 1 октомври 1999, книга 2, стр. 232-238, Охрид.	1,6
28.	С. Арменски, К. Димитров, Д. Ташевски: Когенеративна постројка на природен гас во Скопје. Меѓународно советување "Топлификациони и когенеративни системи во урбани средини и индустрија", 4-5 октомври 2000, Охрид.	1,6
29.	С. Арменски, К. Димитров, Д. Ташевски: Когенеративна гасотурбинска постројка со мала моќ во АД Комуна - Скопје. Меѓународно советување "Топлификациони и когенеративни системи во урбани средини и индустрија", 04-05 октомври, Охрид, 2000.	1,6
30.	К. Димитров, Д. Ташевски: Обогадување на лигнитите во Р. Македонија со еколошки брикети. Меѓународна работилница, РИ Скопје, USAID, 14 февруари 2001, Скопје.	2
31.	Д. Ташевски, С. Арменски, К. Димитров: Комбинирана ТЕП со горивна ќелија и парогасен циклус. Меѓународно советување 4Е "Енергетика, ефикасност, екологија и економија", ЗЕМАК, 3-4 октомври 2002, Струга.	1,6
32.	К. димитров, Д. Ташевски. Курс за обука за локална самоуправа, зборник на трудови „Енергетска ефикасност“, Скопје, септември 2003.	2
33.	Р. Ташевски, Д. Ташевски. Стереометриска идентификација на облиците и моделирање на објекти. Научноистражувачки проект финансиран од Министерството за образование и наука. 2001–2004, Скопје.	3
34.	Д. Ташевски, К. Димитров, С. Арменски: Бинарни когенеративни постројки со високотемпературни SOFC горивни ќелии. Меѓународно советување "Енергетика 2004", ЗЕМАК, 7-9 октомври 2004, Охрид.	1,6
35.	Д. Ташевски: Транспорт на гас. Курс за обука за вработените во ЈСП Скопје, Зборник на трудови "Автобус на природен гас", Скопје, април 2005.	2
36.	Д.Ташевски: The Workshop "Organization of Quality Assurance" was held at premises of the University of Macedonia, 27-29 september, Thessaloniki, Greece, 2006	2
37.	Д. Ташевски: Бинарна когенеративна ТЕП со високотемпературна горивна ќелија (SOFC) на природен гас. Меѓународно советување "Енергетика 2006", ЗЕМАК, зборник на трудови стр. 631–640, том 2, 5-7 октомври 2006, Охрид.	2
38.	Д. Ташевски, Д. Битраковски: Примена на тригенеративна постројка со високотемпературни горивни ќелии во згради. Меѓународно советување "Енергетика 2006", ЗЕМАК, зборник на трудови стр. 93–102, том 1, 5-7 октомври 2006, Охрид.	1,8
39.	С. Арменски, Д. Ташевски, Д. Битраковски: Догревање на простор во есен и пролет преку сончеви колектори и латентен акумулатор на топлина со вода и натриум сулфатна сол. Научноистражувачки проект финансиран од МОН, Скопје, 2005-2006.	3
40.	D. Tashevski, D. Bitrakovski: Ekološke i energetske beneficije binarnog kogenerativnog TEP sa visokotemperaturnom gorivnom ćelijom (SOFC) na prirodni gas. Konferencija „Održivi razvoj i klimatske promene“, 19-20 jun, Niš, Srbija, 2008.	2,7
41.	Д. Ташевски, Д. Битраковски: Анализа на комбинираниите ТЕП за независно производство на енергија. Меѓународно советување „Енергетика 2008“, ЗЕМАК, зборник на реферати бр.1, стр. 107-117, 9-11 октомври 2008, Охрид.	1,8

42.	Д.Ташевски, И. Стефановски: Енергетска ефикасност на индивидуален дом. Меѓународно советување „Енергетика 2008“, ЗЕМАК, зборник на реферати бр.2, стр. 631-645, 9-11 октомври 2008, Охрид.	1,8
43.	Секциско предавање: Курс за обука за локалната самоуправа во Македонија, „Енергетска ефикасност“. Дел: „Снабдување со топлинска енергија“, Скопје, септември 2003.	1
44.	Секциско предавање: Курс за обука за вработените ЈСП Скопје „Автобуси за јавен градски превоз на природен гас“. Дел: „Транспорт на гас“, Скопје, декември 2006	1
45.	Секциско предавање: Курс за обука „Искористување на биомасите за енергетски цели“. Дел: „Процеси и технологии на гасификација“, 16-25 јуни, Скопје, 2008	1
46.	Секциско предавање: Курс за обука за Собрание на град Скопје „Намалување на буџетот за енергија на град Скопје“. Дел: „Системи за греење“ и „Примена на обновливи извори на енергија“, август 2008 – февруари 2009, Скопје	1
47.	Секциско предавање: Курс за обука за Агениција за енергетика на Македонија „Обука за контролори“. Дел: „Системи за греење“ и „Примена на обновливи извори на енергија“, септември 2008 – март 2009, Скопје	1
	Вкупно	109,7

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста	Поени
1.	Поглавје во книга: Енергетска ефикасност, поглавје 6 „Снабдување со топлинска енергија“, изменето и дополнето издание, 245 стр., МАЦЕФ, ИСБН 978-9989-2176-4-7, Скопје, 2008.	3
2.	Иновација: ПУВ-350, противударен вентил 350 mm. Саем за АБХ и противпожарна заштита, Крањ, Словенија, 1987.	4
3.	Иновација: ФВУ-125/300, филтро-вентилационен уред 125/300 луѓе. Саем МАКИНОВА '89, Скопје, 1989.	4
4.	Извештај за испитување на метална каса 510-360-400 ЕМО-Охрид на пожарна отпорност и удар според АНСИ/УЛ 72-1983, бр. МФ 067/90 КД, мај 1989.	1
5.	Извештај за испитување на двокрилна клизна врата 2 ППВ-Л 2000x2000 МЗТ-Скопје на отпорност од пожар според ЈУС S.J1.160, бр. МФ 006/89 КД, мај 1989.	1
6.	Извештај за испитување на едокрилна врата 1 ППВ-В 1050x2450 МЗТ-Скопје на отпорност од пожар според ЈУС S.J1.160, бр. МФ 027/89 КД, јуни 1989.	1
7.	Извештај за испитување на двокрилна врата 2 ППВ-В 1500x2000 МЗТ-Скопје на отпорност од пожар според ЈУС S.J1.160, бр. МФ 028/89 КД, јуни 1989.	1
8.	Извештај за испитување на леви и десни брави кои се вградуваат во ПП врати БВВ-1/2 за МЗТ-Скопје според ДИН 18 250 и Тснл 2/1979, МФ 069/90 и 070/90 КД, јуни 1990.	1
9.	Извештај за испитување на фиксна застаклена преграда ПППС-Ф МЗТ-Скопје на отпорност од пожар според ЈУС S.J1.160. и ДИН 4102/5, МФ 072/91 КД, јуни 1991.	1
10.	Извештај за испитување на стаклена врата 1-СППВ-В МЗТ-Скопје на отпорност од пожар според ЈУС S.J1.160. и ДИН 4102/5, бр. МФ 071/91 КД, јуни 1991.	1
11.	Извештај за испитување на метална каса ТЛ 15x6/350 МЗТ-Скопје на пожарна отпорност и удар според АНСИ/УЛ 72-1983, бр. МФ 073/91 КД, април 1992.	1
12.	Извештај од определувањето на премин на топлина низ бетонски блок - контролен примерок од силос со клингерит, 1992.	1
13.	Извештај од оптимирањето на систем за снабдување со вода во погон „Кисикана“ на Техногас и Железара, Скопје, 1992.	1
14.	Извештај од испитување на алуминиумска преграда со стакло на МЗТ-Скопје на отпорност на пожар според ЈУС S.J1.160., 1993.	1
15.	Контролни мерења на пропусливост на вентилите за одводнување во ТЕЦ Осломеј, Кичево, 1993.	1
16.	Гаранциско атестно испитување на нов производ: алуминиумско грејно тело тип радијатор 500/6 СИМПЛЕКС, 1994.	1
17.	Извештај од споредбените мерења на проток во распределителната станица за системот Студенчица - Злетовица, 1994.	1

18.	Предлог-решение за оспособување на блокот на ТЕЦ Осломеј за работа со номинална моќ во летен режим на работа, 1994.	1
19.	Извештај од споредбените испитувања на мерачите на притисок во МИ Свети Николе, 1995.	1
20.	Испитување на карактеристиките на моторно масло од непознато потекло за Шумско стопанство, Скопје, 1995.	1
21.	Извештај од испитувањето за користење на излезната вода од ладилната кула за загревање на оранжерии во ТЕЦ Битола, 1996.	1
22.	Извештај од испитувањето на проточните карактеристики на центрифугална пумпа во ф-ка за шеќер, Битола, 1996.	1
23.	Ревизија и анализа на појдовните податоци и капацитети на системот за климатизација во летен и зимски режим на работа во АТК центар Скопје, 1996.	1
24.	Технички извештај: Анализа на падот на притисокот и протокот низ котелот ВКСМ-20/1 во топлана „Исток“, 1997.	1
25.	Технички извештај: Анализа на падот на притисокот и протокот низ котелот ВКСМ-60/5 во топлана „Запад“, 1997.	1
26.	Главен проект за реконструкција на системот за ВПРЗ на напојната вода - машинство, во ТЕЦ Осломеј, Кичево, 1997.	2
27.	Извештај од испитувањето на дизел-гориво користено во транспортерите на АРМ, Скопје, 1998.	1
28.	Технички извештај од испитување на едокрилна врата ППВ-В 1050x2450 за МЗТ Скопје на отпорност од пожар според МКД S.J1.160. 1998.	1
29.	Идеен проект на когенеративна постројка за производство на топлинска и електрична енергија во Берово, Берово, 1999.	1
30.	Идеен проект на когенеративна постројка за производство на топлинска и електрична енергија за АД Комуна, Скопје, 1999.	1
31.	Идеен проект на когенеративна постројка за производство на топлинска и електрична енергија во ф-ка за шеќер, Битола, 1999.	1
32.	Технички извештај од јакосна пресметка на роторските лопатки на последниот турбински степен во нископритисниот дел од парната турбина во ТЕЦ Осломеј, 1999.	1
33.	Технички извештај од испитувањето на екобрикетите од БРИК Берово при нивно согорување во индивидуална печка. лабораторија МФС, Скопје, 2000/2001.	1
34.	Главен проект на инсталација за греење на ансамбл 11 во Топанско поле, Скопје, 2001	4
35.	Технички извештај од гаранциските мерења на проток на воздух на коморите за климатизација во Трговски центар, Скопје, 2002.	1
36.	Технички извештај од мерењата на потребната температура и влажност во ф-ка за лекови „Алкалонд“ Скопје, 2002.	1
37.	Технички извештај од споредбените мерења на температура и притисок за термичка преса во Бујото, Скопје, 2002.	1
38.	Технички извештај од испитувањата на изолацијата на пароводите во ТЕЦ Осломеј, Кичево, 2004.	1
39.	Технички извештај од извршената енергетска ефикасност на училиштата во Македонија (општини Сарај, Кичево, Велес), 2005/2006.	1
40.	Технички извештај од споредбените мерења на температура и притисок за термичка преса во Бујото, Скопје, 2006.	1
41.	Техничка контрола на мазутната станица во фирмата „ВЕЛДЕР“, Николик, мај 2006.	1
42.	Технички извештај од мерењата на емисијата на гасови и имисијата на цврсти честички во фирмата Бујото-Инженеринг, с. Орешани, 2007.	1
43.	Изработка на техничка документација за едокрилна вртлива противпожарна врата на отпорност на пожар од 90 минути за „МАК-СТРОЈ“ Битола, мај 2007.	1
44.	Главен проект на инсталација за греење, ладење и подготовка на санитарна топла вода за „Прокредит академија ИЕ“ на езерото Младост, Велес, ноември 2007.	4
45.	Основен проект за развод на природен гас до објектите во комплексот на Скопски саем, Скопје, март 2008.	2
46.	Изработка на техничка документација за изработка на едокрилна вртлива противпожарна врата на отпорност на пожар од 60 минути за „АРРИКТОН - ПОРТА“ Богданци, јануари 2009.	1

47.	Технички извештај од извршените пресметки на отпорност на пожар на еднокрилна вртлива противпожарна врата „СФ 30-1“ со отпорност на пожар од 30 минути за СЕФ ДООЕЛ Скопје, бр. 07-1174/5, јуни 2009.	1
48.	Технички извештај од извршените пресметки на отпорност на пожар на еднокрилна вртлива противпожарна врата „СФ 90-1“ со отпорност на пожар од 90 минути за СЕФ ДООЕЛ Скопје, бр. 07-1174/6, јуни 2009.	1
49.	Технички извештај од извршените пресметки на отпорност на пожар на двокрилна вртлива противпожарна врата „СФ 90-2“ со отпорност на пожар од 90 минути за СЕФ ДООЕЛ Скопје, бр. 07-1174/7, јуни 2009.	1
50.	Технички извештај од извршените пресметки на отпорност на пожар на еднокрилна вртлива сигурносна противпожарна врата „Prestige“ со отпорност на пожар од 30 минути за СЕФ ДООЕЛ Скопје, бр. 07-1174/8, јуни 2009.	1
51.	Технички извештај од извршените пресметки на отпорност на пожар на еднокрилна вртлива противпожарна врата „СФ 120-1“ со отпорност на пожар од 120 минути за СЕФ ДООЕЛ Скопје, бр. 07-1705/5, јуни 2009.	1
52.	Technical documentation for implemenetation of the project „Replacement of fossil fuel with grape residues in Kavadarci municipality”, Norsk energi NGO „Center for climate changes”, Skopje, august, 2009.	1
53.	Технички извештај од извршените пресметки на отпорност на пожар на архивски огноотпорен ормар „Т-2008“ со отпорност на пожар од 60 минути за ШПЕНДИ ДОО од Цепчиште, Тетово, бр. 07-490/5, април 2010.	1
54.	Учество во работата на комисијата на државниот натпревар за конструкторство под покровителство на „Народна техника“, Скопје, 1998	1
55.		
Дејности од поширок интерес		
57.	Член на програмски одбор: Меѓународно советување „Енергетика 2006“ ЗЕМАК, 5-7 октомври 2006, Охрид.	1
58.	Член на програмски одбор: Меѓународно советување „Енергетика 2008“ ЗЕМАК, 9-11 октомври 2008, Охрид.	1
59.	Студиски престој во странство: Course on „Clear energy technologies to save energy in agricultural, industrial and urban plants and constructions”, Aristotle University of Thesalonici, Greece, jun 2001.	0,5
60.	Студиски престој во странство: Training program „Micro-turbine Technology“, USAID, Флорида, USA, 9-23 november, 2002.	0,5
Вкупно		73,0

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ		Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ		49,6
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ		109,7
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ		73,0
Вкупно		232,3

Рецензентска комисија

Проф. д-р Славе Арменски с.р.
Машински факултет - Скопје

Проф. д-р Миле Димитровски с.р.
Машински факултет - Скопје

Проф. д-р Константин Димитров с.р.
Редовен професор во пензија

РЕЦЕНЗИЈА
НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА
„МЕНАЦИРАЊЕ СО РИЗИЦИТЕ КАЈ НЕБАНКАРСКИТЕ
ФИНАНСИСКИ ИНСТИТУЦИИ”
ИЗРАБОТЕНА ОД М-Р ВЕРА КАРАЦОВА,
ПРИЈАВЕНА НА ЕКОНОМСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Со одлука на Наставно-научниот совет на Економскиот факултет во Скопје, донесена на седницата одржана на 24.9.2010 година, определени сме за членови на Комисијата за оценка и одбрана на докторската дисертација на кандидатката м-р Вера Карацова на тема „*Менаџирање со ризиците кај небанкарските финансиски институции*”. По читањето на трудот, Комисијата на Наставно-научниот совет на Економскиот факултет во Скопје му го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Предметот на проучување на докторската дисертација на м-р Вера Карацова под наслов „*Менаџирање со ризиците кај небанкарските финансиски институции*” зема предвид два клучни елемента, и тоа: *небанкарските финансиски институции*, како дел од финансиската структура и *ризиците*, како објективна категорија со која тие се соочуваат. При тоа се обработува менаџирањето со ризиците кај небанкарските финансиски институции, како едно комплексно прашање кое опфаќа широк варијабилитет на институции, голем број на различни видови ризици со кои тие се соочуваат и специфични начини за управување со нив.

Докторската дисертација, заедно со воведните и заклучните разгледувања, тематски е структурирана во шест целини кои се однесуваат на одделни аспекти на проблематиката на менаџирањето со ризиците кај небанкарските финансиски институции како посебен сегмент од финансиот систем, и тоа:

1. Воведни разгледувања - улога и значење на небанкарските финансиски посредници,
2. Ризици со кои се соочуваат небанкарските финансиски институции,
3. Мерење и методи за квантифицирање на ризикот,
4. Менаџирањето со ризиците во небанкарските финансиски институции,

5. Ризиците со кои се соочуваат небанкарските финансиски институции во Македонија,
6. Заклучни согледувања.

Во првиот дел под наслов *Воведни разгледувања - улога и значење на небанкарските финансиски посредници*, кандидатката ги акцентира актуелноста на тематиката и потребата од нејзиното истражување. Во насока на определување на позицијата на небанкарските финансиски институции во макрофинансиската структура, пајпрво се разгледува финансискиот систем и неговата структура. Определувањето на функцијата која ја имаат небанкарските финансиски институции во економската реалност на секоја национална економија претпоставува неопходност од потенцирање на функционалната поврзаност на финансискиот и реалниот сектор на економијата, како и функционалната поврзаност на финансискиот систем и економскиот раст и развој кој е директен производ на таквата поврзаност. Овој дел на трудот се заокружува преку разгледување на некои од современите трендови во небанкарската финансиска сфера како што се: глобализацијата и интернационализацијата; конкуренцијата и ограничувањето на конкуренцијата на финансиските институции; процесите на регулација и дерегулација во финансиската сфера, како и причините за повторна регулација; улогата на државата на финансиските пазари; намалувањето на улогата на финансиските посредници; врската помеѓу финансиските институции и технолошката револуција; финансиските иновации; појавите на секјуритизација и финансиски инженеринг.

Во вториот дел од трудот - *Ризици со кои се соочуваат небанкарските финансиски институции*, се разгледуваат видовите на ризици во работењето на небанкарските финансиски институции категоризирани според неколку клучни критериуми, како и интеракциите помеѓу нив. Најпрво се разгледува *оперативниот ризик* и оперативниот левериџ на небанкарските финансиски институции. *Пазарниот ризик* како сублимат на каматниот ризик и валутниот ризик е посебно подрачје на финансиските ризици со кои се соочуваат финансиските институции. Стратегијата на аверзија кон *каматниот ризик* упатува на намалување на каматната изложеност, а прифаќањето на стратегија на помал степен на аверзија може да значи и намерно и свесно прифаќање на релативно поголем степен на каматен ризик во зависност од идното очекувано движење на каматните стапки на финансискиот пазар. На *девизниот ризик* како опасност од појава на загуба поради промени во девизните курсеви најмногу се изложени субјекти кои функционираат глобално, т.е. кои финансиските трансакции ги реализираат во различни валутни подрачја, посебно во услови на промена на повеќе курсеви одеднаш. *Кредитниот*

ризик е застапен со различен интензитет кај различните финансиски институции, зависно пред сè од обемот на зајмовните пласмани на институцијата, рочноста на побарувањата и бонитетот на позајмувачот. Оттаму, потребно е да се разгледаат, покрај причините за неговата појава, уште и изложеноста на небанкарската финансиска институција на овој вид ризик и можните начини за негово минимизирање. Анализата на *ризиците на вонбилансните активности* е неопходна за калкулација на вкупната ризична изложеност на финансиската институција. *Портфолио ризикот*, кој е конгломерат од повеќе подвидови на ризици, заради методолошки причини се разгледува како сублимат на формирање на портфолио преку вложувања во хартии од вредност или преку вложувања во реални инвестициони проекти при што настанува т.н. корпоративски ризик.

Третиот дел насловен како *Мерење и методи за квантифицирање на ризикот* се однесува на потребата и можностите за мерење на ризикот преку повеќе математичко - статистички методи кои даваат можност за негова временска и просторна компарација. Во таа смисла, управувањето со ризиците е процес од повеќе чекори: (1) идентификација на ризикот; (2) квантитативна и квалитативна оценка на документиранiot ризик; (3) степенување на ризиците и планирање на активностите за справување со нив; (4) мониторинг. Мерењето на ризиците на небанкарските финансиски институции не е цел само за себе, туку измерената големина потребно е да се стави во однос со приносот, односно да се оптимализира односот *ризик – принос*. Според тоа, додека ризикот претставува постоење на можност за неостварување на очекуван принос на определени вложени средства или неизвесност на настани што можат да имаат негативен одраз врз одредена финансиска институција, приносот се определува како во пари или во проценти изразена добивка или загуба од инвестирање во некое средство. Во трудот се детерминирани некои од најважните начини и методи преку кои се реализира потребата од управување со ризикот и преку кои се врши мерење на ризикот, а посебно место во овој дел се посветува на методите на мерење на поодделните видови ризици.

Четвртиот дел на трудот е неговиот суштествен дел и се однесува на *Менаџирањето со ризиците во небанкарските финансиски институции*. Пред дефинитивно да се наведат основните стратегии за менаџирање со ризиците, трудот дава уште и преглед на основните форми за управување со ризиците: (1) управување со ризиците преку избегнување; (2) управување со ризиците преку задржување; (3) управување со ризиците преку пренесување (hedging); (4) управување со ризиците преку поделба (диверзификација); (5) управување со ризиците преку намалување. Суштината на четвртиот дел и на целиот труд е да се детерминираат постојните и евентуално можните

стратегии за менаџирање со ризиците во небанкарските финансиски институции. Во таа смисла, се наведуваат најзначајните, меѓу кои: стратегија на интерни рејтинг-системи; стратегија на заштитни клаузули; стратегија на лимити; стратегија на диверзификација; стратегија на осигурување и реосигурување; стратегија на ликвидност и структура на пасива; стратегија на адекватност на капиталот; стратегија на секјуритизација; hedging - стратегија на заштита од ризиците со финансиски деривати; стратегија на варијабилитет на цени. Овој дел се заокружува со подетална анализа на начините за менаџирање со ризиците во одделните небанкарски финансиски институции како што се осигурителните компании, инвестиционите фондови, пензиските фондови, како и останатите небанкарски финансиски институции чија застапеност во финансиската структура не е многу голема.

Петтиот дел под наслов *Ризиците со кои се соочуваат небанкарските финансиски институции во Македонија* има за цел да ја разгледа постојната структура на финансискиот систем на Македонија, да ги идентификува ризиците кои постојат во таа сфера, начините за справување со нив, како и потребата за развој и доградување на финансискиот систем во земјата во согласност со вкупните реформски процеси. Следува разгледување на тековните и можна примена на некои од современите стратегии за менаџирање со ризиците во небанкарските финансиски институции во Македонија, со што трудот добива и апликативна содржина и има тенденција да претставува скроман удел во развивањето на менаџерската инвентивност во подрачјето на ризиците и менаџирањето со нив. Посебно внимание се посветува на состојбите и потребите во делот на институционалните инвеститори, односно осигурителните компании, инвестиционите фондови и пензиските фондови. Менаџирањето со ризиците има специфична примена во *осигурителните компании* како дел од финансискиот систем поради нивната двојна насоченост кон ризиците, и тоа како предмет на нивната работа, но и како деловни ризици присутни во нивното работење идентично како и во кој било друг стопански субјект. *Пензиските фондови* од системот на капитално финансирано пензиско осигурување се релативно нова категорија во финансискиот систем на Македонија. Во таа смисла, идентификувањето и мерењето на ризиците кои им се закануваат се соочуваат со извесни методолошки потешкотии. Дополнителни тешкотии се јавуваат во врска со глобалната финансиска криза и нејзините ефекти врз финансискиот систем на Македонија, токму во периодот на воспоставувањето на капитално финансираното пензиско осигурување. Со оглед на нивната релативно нова појава и малото учество во структурата на финансискиот систем, менаџирањето со ризиците кај инвестиционите фондови нема искусствен елемент. Процесот на менаџирање со ризици мора да се потпира на теоретските сознанија, како и на

искуствата од земјите со повеќегодишна традиција. Тематското подрачје се заокружува со аргументи во прилог на тезата дека финансискиот систем во Македонија ја започнал својата трансформација, но дека тој динамички се развива и се доградува, посочувајќи ги подрачјата во кои е неопходно потребно да се интервенира во смисла на негова модернизација и хармонизација со остатокот од светот.

Во шестиот и завршен дел на трудот, кандидатката ги презентира *Заклучните согледувања* резимирани врз основа на целокупното претходно излагање. Во овој дел е застапен и еден компаративен пристап на методите, постапките и начините за управување со ризиците кај небанкарските финансиски институции во развиените пазарни економии и во транзиционите економии на примерот на Македонија. Во последните 20 години, финансискиот систем на Македонија претрпи крупни промени и усовршувања во согласност со системите на развиените земји и другите земји во транзиција, но со тоа секако дека не е завршен неговиот развој и реформирање. Во таа смисла неопходно е доградување на системот, најпрво преку изградба на законска рамка, а после тоа и нејзина апликација во практиката, преку која ќе се создадат услови за побрз развој на небанкарските финансиски институции. Трудот, покрај теоретско - методолошката вредност во однос на согледување на проблематиката на ризиците во небанкарската дејност и можноста за негова практична примена, добива и уште пошироко аналитичко значење преку локација на нашата земја во соодветен ранг на подрачјето на теоретските познавања и практичната примена на методите и техниките за справување со неизвесностите и ризиците кои се неизбежен дел од финансиското работење.

Оцена на докторската дисертација и предлог

Врз основа на читањето на дисертацијата, Комисијата ги дава следниве оценки:

- Дисертацијата на тема *„Менаџирање со ризиците кај небанкарските финансиски институции“*, покрај теоретско - методолошката вредност во однос на согледување на проблематиката на ризиците во небанкарската дејност и можноста за нејзина практична примена, добива и уште пошироко аналитичко значење преку локација на Македонија во соодветен ранг на подрачјето на теоретските познавања и практичната примена на методите и техниките за справување со неизвесностите и ризиците кои се неизбежен дел од финансиското работење.

- Кандидатката ја обработила дисертацијата методолошки коректно и содржински целосно успеала да ги опфати релевантните прашања од оваа област.
- Темата е обработена на концизен начин, при што кандидатката користела релевантна домашна и странска литература. Тоа овозможува да се дојде до добро засновани и битни заклучоци и ставови за обработената тема.
- Презентираната структура на докторската дисертација ја остварува својата основна цел, а тоа е да овозможи осознавање на местото и улогата на небанкарските финансиски институции во рамки на финансискиот систем, но и на начините на менаџирање на различните видови ризици со кои тие се соочуваат, како едно комплексно прашање кое опфаќа широк варијабилитет на ризици и специфични начини за управување со нив во насока на нивно оптимизирање, но не и целосно отстранување.

Врз основа на погоре изнесените констатации и оценки, Комисијата заклучува дека поднесената дисертација наполно ги задоволува критериумите за докторска дисертација. Со оглед на тоа, Комисијата му предлага на Наставно-научниот совет на Економскиот факултет во Скопје:

1. да го прифати Извештајот за позитивна оценка на докторската дисертација на тема *„Менаџирање со ризиците кај небанкарските финансиски институции“*;
2. да одобри јавна одбрана на докторската дисертација на кандидатката м-р Вера Карацова.

Скопје, 13.10.2010 година

Комисија за оценка и одбрана

Проф. д-р Михаил Петковски, с.р.

Проф. д-р Љубе Трпески, с.р.

Проф. д-р Драге Јанев, с.р.

Проф. д-р Методија Несторовски, с.р.

Проф. д-р Владимир Филиповски, с.р.

**РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА
НА ФИЛОЗОФСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ**

Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје, на својата X редовна седница одржана на 14 септември 2010 година, донесе одлука број 04-1482/3 за формирање на Рецензентска комисија за избор на наставник во сите наставно-научни звања за научните области (дисциплини): психологија на трудот, организациска психологија, општа психологија и психологија на активности, струки и специјалности. Рецензентската комисија во состав: д-р Томе Николоски, редовен професор во пензија, д-р Виолета Петроска-Бешка, редовен професор и д-р Виолета Арнаудова, редовен професор, по увидот во доставениот материјал до Наставно-научниот совет го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

На конкурсот што беше објавен во весникот „Дневник“ од 2.9.2010 година, за избор на наставник во сите наставно-научни звања за научните области (дисциплини): психологија на трудот, организациска психологија, општа психологија и психологија на активности, струки и специјалности се пријави само кандидатката д-р Елисавета Сарџоска, вонреден професор на Филозофскиот факултет во Скопје.

1. Биографски податоци

Проф. д-р Елисавета Сарџоска е родена во Скопје во 1957 година, каде што завршила основно и средно образование. Дипломирала психологија на Филозофскиот факултет во Скопје (1980). Магистрирала (1993) на Филозофскиот факултет во Белград со одбрана на магистерскиот труд: „Поврзаност помеѓу перцепциите на значајните аспекти на работната средина и перцепциите на конфликтите на работа“. Докторирала (1998) на Филозофскиот факултет во Скопје со одбрана на дисертацијата: „Перцепциите на социјалната клима и работното задоволство“.

Од јануари 1980 година до јуни 1988 година работела како индустриски психолог во металопреработувачка индустрија во Скопје. На Институтот за психологија на Филозофскиот факултет во Скопје се вработила како помлад асистент од јули 1988 година, по предметите: психологија на трудот и статистика во психологијата. Во 1994 година е избрана за асистент по овие предмети, а во 1997 и 2000 година е преизбрана за асистент по истите предмети.

2. Наставно-образовна дејност

Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје, во мај 2001 година, ја избрал д-р Елисавета Сарџоска за наставник во звањето доцент по предметите: психологија на организацијата со менаџмент и психологија на економската пропаганда.

Од учебната 2001/2002 година е ангажирана со предавања и вежби по предметот психологија на организацијата со менаџмент на Институтот за психологија и по предметот психологија на Институтот за одбранбени и мировни студии.

Во февруари 2006 година е избрана за вонреден професор на Филозофскиот факултет во Скопје, за научните области: организациска психологија, општа психологија и психологија на активности, струки и специјалности.

Од учебната 2007/08, на Институтот за психологија е ангажирана како професор по предметите психологија на трудот I и психологија на трудот II, психологија на организацијата, менаџмент на однесувањето во организацијата и психологија на економската пропаганда. На постдипломските студии по менаџмент на човечки ресурси на овој Факултет ги предава предметите: психологија и социологија на организациите; избор, обука и развој на човечки ресурси; наградување, мобилност и кариера. На постдипломските студии по психологија е ангажирана и како професор по психологија на трудот и организациите, психологија на маркетинг, инженерска психологија, психологија на односи меѓу луѓето и управување со човечки ресурси.

3. Научноистражувачка дејност

Проф. д-р Елисавета Сарџоска објавила над 60 научни и стручни трудови во земјата и во странство од областа на организациската психологија, психологијата на трудот, психологијата на менаџментот и организациското однесување. Во 2009 година, во издание на Филозофскиот факултет во Скопје е објавен нејзиниот учебник: „Психологија на организацијата“. Во 2010 година е објавен нејзиниот учебник: „Психологија организације“, со предговор и препорака на професори од Филозофскиот факултет во Ниш (на српски јазик). Коавтор е на книгата “Cultural orientations and supervisor-subordinate relationship: A cross-cultural study of managers in Macedonia” во издание на Lambert Academy Publishing House, од 2010 година (од 15 септември достапно и на http://www.amazon.com/Cultural-orientations-supervisor-subordinate-relationship-cross-cultural/dp/3838399161/ref=sr_1_1?ie=UTF8&s=book&qid=1285614673&sr=8-1-catcorr).

Била раководител од Република Македонија во меѓународен научно-истражувачки проект со Република Бугарија, под наслов „Компаративна психолошка анализа на организацијата на работата и задоволството од работата помеѓу македонски и бугарски организации“, кој бил продолжен за период од една година, по нејзиниот последен избор од 2006 година. Била повеќегодишен соработник и истражувач во меѓународен тим на проектот „The new money ethic scale“, под раководство на проф. д-р Танг од САД; и од оваа соработка произлегуваат голем број заеднички трудови, од кои посебно се издвојуваат два труда цитирани на стр. 2 (note 2) и на стр. 511 (note 11) во книгата на Milkovich, G. T. and Newman, J. M., 2008: “Compensation” (9th ed.) Boston: McGraw-Hill/Irwin.

Кон пријавата се приложени список и кратко образложение на одбрани научни и стручни трудови, и по еден примерок од нив.

Одбрани трудови на д-р Сарџоска објавени по последниот избор на Филозофскиот факултет од 23.2.2006 година (трудовете од последниот избор се наведени во Билтенот на УКИМ бр. 890 од 1.2.2006 г.)

1. Relationship among work environment perceptions and employee reactions. *Psychological Thought*, 1st issue, 2006. South-west University "Neofit Rilski", Blagoevgrad, Bulgaria (p. 108-121).

Во трудот се проучува социјалната клима на работните организации како фактор кој директно влијае на индивидуалните и организациските исходи: перформанса, продуктивност, приспособливост, задоволство, добросостојба, ставови и реакции кон работната средина.

2. Organizational behavior in diverse work settings. *Psychological Thought*, 2nd issue, 2006. South-west University "Neofit Rilski", Blagoevgrad, Bulgaria (p. 121-136)

Во трудот се истражуваат ставовите кон работната средина и начините на справување со стресни ситуации кај вработени во производни и услужни работни организации од приватен и државен сектор.

3. The love of money and pay level satisfaction: measurement and functional equivalence in 29 geopolitical entities around the world. *Management and Organization Review*. Volume 2, Issue 3, November, 2006. Blackwell Publishing Company (p. 423-452) (co-author with prof. PhD Tang and team)

Студијата демонстрира процена на мерењето и функционална еквивалентност или инваријантност со примена на 9-ајтемска 3-факторска скала LOMS и 4-ајтемска 1-факторска скала PLS кај 29 мостри од 6 континенти (N=5973).

4. Perceptions of psychosocial aspects in various work environments. *Facta Universitatis*. Vol. 5, No 1, 2006. University of Nish, Serbia (p. 77-85)

Во трудот се студира социјалната клима и структурата на работни организации од различен тип на сопственост и активност во Македонија.

5. Споредба на карактеристиките на работата на менаџерите во Македонија и Србија. *Годишен зборник на Филозофскиот факултет во Скопје*, Книга 59, 2006 (с. 133-141) (коавтор)

Во оваа кроскултурна студија се разгледуваат процените на работата и на тринаесет работни аспекти кај 34 македонски и српски менаџери.

6. Uspoređenje percepcija kvaliteta radnog života menadžera u Makedoniji i Srbiji. *Zbornik radova: Dani primenjene psihologije*. Filozofski fakultet, Niš, 2007 (s. 167-177) (koavtor).

Аспектите на работната средина и нивното влијание врз работниот живот се проценуваат кај еднаков број раководители на работни организации од јавен и приватен сектор во Македонија и Србија.

7. Перцепции на квалитетот на работен живот кај раководители и работници. *Годишен зборник на Филозофскиот факултет во Скопје*, Книга 60, 2007 (с. 139-149).

Проценети се карактеристиките на работната средина во производно-прехранбена организација врз основа на перцепциите кај раководители и вршителите на работата.

8. Odlučivanje u uslovima nesigurnosti. *Zbornik radova: XV Naučni skup sa međunarodnim učešćem "Čovek i radna sredina" Upravljanje vanrednim situacijama*. Niš, Juni 7-8, 2007, Fakultet zaštite na radu (s. 259-265).

Во трудот се објаснуваат карактеристиките на одлуките кои ги носат менаџерите со посебен осврт на неструктурираните одлуки кои вклучуваат аналитички приод, разгледување алтернативи, интуиција и хеурстички информации.

9. Социјално-психолошките аспекти на условите за работа во организациите. *Социолошка ревија*. Број 1/2, год. VIII, 2007 (с. 75-83) (коавтор).

Работните услови се анализираат од физички, психолошки и социјален аспект на индивидуално, групно и организациско ниво. Тие се сметаат за најзначајни индикатори на квалитетот на работниот живот и за фактори кои се директно одговорни за здравјето и за благосостојбата на вработените.

10. Меѓународна споредба на процените на организацијата на работата и задоволството од неа меѓу Бугарија, Македонија и Србија. *Психолошки испитувања*. Книга 2 (с. 7-20). Софија: Академско издаваштво: Проф. Мартин Дринов, 2007 (на бугарски) (коавтор)

Во трудот се презентираат резултати од кроскултурна студија за процените на организацијата на работа според одредени критериуми и задоволството од неа.

11. Novi izazovi obrazovanja radnika za 21vi vek. *Zbornik radova: Tehnologija, informatika, obrazovanje*. 4. Novi Sad – Beograd, 2007 (с. 112-116) (коавтор).

Во трудот се објаснува потребата од континуирано образование и професионален развој на работниците во 21иот век заради следење и употреба на технолошки новини во работата.

12. Stepen radnog zadovoljstva rukovodilaca i radnika u Makedoniji i Srbiji. *Zbornik radova: Dani primenjene psihologije*. Filozofski fakultet, Niš, 2008 (с. 115-122) (коавтор)

Кроскултурната психолошка анализа се однесува на процени на работни аспекти и сатисфакција од нив кај раководители и работници.

13. Relationship among employee health-state and work strain. *Bulgarian Journal of Psychology*. 2008. N. 1-4. (p. 535-539). Sofija: East-West.

Во трудот се испитува односот на психичкото и физичкото здравје со изворите на работно оптоварување кај вработени во прехранбената индустрија во Македонија.

14. Стилони на одлучување на менаџерите и значајни фактори на организацијата. *Годишен зборник на Филозофскиот факултет во Скопје*, Книга 61, 2008 (с. 147-157).

Се истражува доминантниот стил на одлучување кај менаџери на градежна приватна фирма во однос на структурата, околината и ефикасноста на организацијата.

15. Testing a model of behavioral intentions in the Republic of Macedonia: Differences between the private and the public sectors. *Journal of Business Ethics*, 2009, 87: (p. 495-517) (co-author with prof. PhD Tang).

Во студијата објавена во **списание со импакт-фактор 1.088**, се развива модел на неетички бихевиорални намери, од менаџери во Македонија од приватен сектор (n=208) и од јавен сектор (n=307) се собрани податоци, и се тестира моделот за овие два сектора.

16. Decision-making styles of managers in Macedonia and Serbia. *Psychological Thought*, Vol. 4. 2009. South-west University "Neofit Rilski", Blagoevgrad, Bulgaria (p. 88-95) (co-author).

Во студијата се разгледуваат четири стила на одлучување: директивен, аналитички, концептуален и бихевиорален стил кај раководители од Македонија и Србија, земајќи предвид дека одлучувањето е една од главните активности на менаџерите.

17. Задоволство од работата и извори на работната оптовареност. *Годишен зборник на Филозофскиот факултет во Скопје*, Книга 62, 2009 (с. 143-154) (коавтор).

Предмет на трудот е поврзаноста помеѓу сатисфакцијата од работата и одредени чинители на работната напрегнатост, и утврдување предиктори на работната сатисфакција.

18. The attitude towards money among employees in Macedonia and Serbia. *Bulgarian Journal of Psychology*. Issue 3-4, 2009. Sofija: East-West. (co-author).

Во кроскултурната студија се компарираат афективната, бихевиоралната и когнитивната компонента на ставот кон парите кај вработени во работни организации од приватен и од државен сектор.

19. Раководење, менаџмент и водство на работните организации. *Годишен зборник на Филозофскиот факултет во Скопје*, Книга 63, 2010 УДК 005.1

Во трудот се објаснуваат концептите раководење и менаџирање од психолошки аспект, и се споредуваат со поимот водство на организациите во услови на транзиција.

20. *Психологија на организацијата*. Скопје: Филозофски факултет, 2009. (184 стр.).

Овој учебник е прв труд на македонски јазик од областа на психологијата на организацијата во којшто се проучени основните психолошко-социолошки феномени на организациите. Тој се состои од девет поглавја; на почетокот од секое поглавје се поставени прашања коишто се опсежно разработени во одделни поднаслови од проучуваните теми: теоретски приоди, психолошки основи, методолошки прашања, култура, промени, развој и комуникации во организациите. (Извадок од рецензијата на учебникот)

21. *Психологија организације*. Ниш: Свен, 2010. (177 стр.) (на српски јазик)

„ . . . На нашите простори, од областа на психологијата на трудот постои повеќе литература, додека за психологијата на организацијата постои значително помалку. Заради тоа, книгата претставува значајна новина во понудата на психолошките содржини. Бидејќи ниту една организација не постои во вакуум, разгледувано е влијанието на општествените, културните, економските, политички, техничко-технолошките и други фактори на организацијата. . . Заради тоа сметаме дека книгата е актуелна и корисна во разбирање на организацијата во транзициски услови на постоење. . .“ (Извадок од предговорот на доц. д-р Зорица Марковиќ и проф. д-р Јовиша Обреновиќ.)

22. *Cultural orientations and supervisor-subordinate relationship: A cross-cultural study of managers in Macedonia*. LAP LAMBERT Academic Publishing AG & CO. KG, 2010 (72 p.) (co-author) (на англиски јазик).

„Книгата ги елаборира социо-културните ставови и стилот на раководење кај менаџери во една мала мултиетничка земја Македонија, во која психолошките ефекти од политичката и економската трансформација од социјализам во капитализам постојат веќе 20 години. . . Главната цел на книгата е да ги одреди разликите во културните ориентации, менаџерскиот стил и односот надреден-подреден кај менаџери од македонски и албански етницитет на различно ниво на менаџмент. . .“ (Извадок од кратката содржина на книгата Product Description.)

4. Стручно-апликативна дејност

Проф. Сарџоска учествувала со свои трудови на конференциите: „Дани примењене психологије“, на Филозофскиот факултет во Ниш (2006, 2007, 2008, 2009, 2010); научно-стручните меѓународни средби и собири: „Емпиријска истражувања у психологији“, на Филозофскиот факултет во Белград (2007, 2008, 2009, 2010); „Човек и радна средина-управљање ванредним ситуацијама“ Ниш (2007); „Технологија, информатика, образовање“, Нови Сад (2007); националните конгреси по психологија на универзитетот „Св. Климент Охридски“ во Софија (2008, 2009).

Дел е од тимот што ја подготви и објави книгата: „Внатрешна трговија со луѓе во Република Македонија“ (2006) (стр. 81), во рамките на истоимениот апликативен проект поддржан од Министерството за надворешни работи на Кралството Норвешка.

Учествувала на трибината „Мобинг-психички притисок на работното место“ (16.6.2009), во организација на Сојузот на синдикатите на Македонија и Германската фондација Friedrich Ebert Stiftung, како промотор на истоимениот прирачник.

5. ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на изнесените податоци од приложената документација и земајќи ја предвид наставно-научната, научноистражувачката и стручно-апликативната активност на проф. д-р Елисавета Сарџоска, Рецензентската комисија оценува дека кандидатката во целост ги исполнува законските услови и предвидените услови според конкурсот.

Проф. д-р Елисавета Сарџоска покажува постојан професионален развој и тоа како во наставно-образовната дејност со оглед на нејзината голема ангажираност на Факултетот, така и во научната и стручната дејност земајќи ги предвид прилозите со кои учествувала на повеќе конференции, конгреси, научни и стручни средби во земјата и во странство, и значајните трудови кои ги објавила во домашни и странски списанија.

Врз основа на целокупната наставно-научна и друга активност на кандидатката, Рецензентската комисија има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје да ја избере во звањето **редовен професор** по научните области (дисциплини): психологија на трудот, организациска психологија, општа психологија и психологија на активности, струки и специјалности.

Рецензентска комисија

1. Д-р Томе Николоски, редовен професор, с.р.
2. Д-р Виолета Петроска-Бешка, редовен професор, с.р.
3. Д-р Виолета Арнаудова, редовен професор, с.р.

АНЕКС 2

Образец кон извештајот за избор во наставно-научно, научно,
наставно-стручно и соработничко звање

Кандидатка: проф. д-р Елисавета Саркоска, вонреден професор

Факултет: Филозофски факултет, Скопје

Научна област: психологија на трудот, организациска психологија,
општа психологија и психологија на активности, струки и
специјалности.

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

	Вид на активност	Број	Поени	Вкупно поени
1.	Психологија, 2005/2006 (3) x 15	45	0,04	1,8
2.	Психологија на организацијата со менаџмент, 2005/2006 (2) x 15	30	0,04	1,2
3.	Психологија на организацијата со менаџмент, 2006/2007 (4) x 15	60	0,04	2,4
4.	Психологија, 2006/2007 (3) x 15	45	0,04	1,8
5.	Психологија на трудот I, 2007/2008 (3) x 15	45	0,04	1,8
6.	Психологија на економската пропаганда, 2007/2008 (3) x 15	45	0,04	1,8
7.	Психологија на организацијата, 2007/2008 (3) x 15	45	0,04	1,8
8.	Психологија на трудот II, 2007/2008 (3) x 15	45	0,04	1,8
9.	Менаџмент на однесувањето во организацијата, 2007/2008 (2) x 15	30	0,04	1,2
10.	Психологија, 2007/2008 (3) x 15	45	0,04	1,8
11.	Психологија на трудот I, 2008/2009 (3) x 15	45	0,04	1,8
12.	Психологија на економската пропаганда, 2008/2009 (3) x 15	45	0,04	1,8
13.	Психологија на организацијата, 2008/2009 (3) x 15	45	0,04	1,8
14.	Психологија на трудот II, 2008/2009 (3) x 15	45	0,04	1,8
15.	Менаџмент на однесувањето во организацијата, 2008/2009 (2) x 15	30	0,04	1,2
16.	Психологија, 2008/2009 (3) x 15	45	0,04	1,8
17.	Психологија на трудот I, 2009/2010 (3) x 15	45	0,04	1,8
18.	Психологија на економската пропаганда, 2009/2010 (3) x 15	45	0,04	1,8
19.	Психологија на организацијата, 2009/2010 (3) x 15	45	0,04	1,8
20.	Психологија на трудот II, 2009/2010 (3) x 15	45	0,04	1,8
21.	Менаџмент на однесувањето во организацијата, 2009/2010 (2) x 15	30	0,04	1,2
22.	Психологија, 2009/2010 (3) x 15	45	0,04	1,8

23.	Избор, обука и развој на човечките ресурси, втор циклус, 2008/2009	10	0,05	0,5
24.	Социологија и психологија на организациите, втор циклус, 2008/2009	10	0,05	0,5
25.	Наградување, мобилност и кариера, втор циклус, 2008/2009	10	0,05	0,5
26.	Избор, обука и развој на човечките ресурси, втор циклус, 2009/2010	10	0,05	0,5
27.	Социологија и психологија на организациите, втор циклус, 2009/2010	10	0,05	0,5
28.	Наградување, мобилност и кариера, втор циклус, 2009/2010	10	0,05	0,5
29.	Психологија на организацијата со менаџмент, 2005/2006 вежби (2) x 15	30	0,03	0,9
30.	Психологија на организацијата со менаџмент, 2006/2007 вежби (4) x 15	60	0,03	1,8
31.	Психологија на економската пропаганда, 2007/2008 вежби (1) x 15	15	0,03	0,45
32.	Психологија на организацијата, 2007/2008 вежби (2) x 15	30	0,03	0,9
33.	Менаџмент на однесувањето во организацијата, 2007/2008 вежби (2) x 15	30	0,03	0,9
28.	Психологија на економската пропаганда, 2008/2009 вежби (1) x 15	15	0,03	0,45
29.	Психологија на организацијата, 2008/2009 вежби (2) x 15	30	0,03	0,9
30.	Менаџмент на однесувањето во организацијата, 2008/2009 вежби (2) x 15	30	0,03	0,9
31.	Психологија на економската пропаганда, 2009/2010 вежби (1) x 15	15	0,03	0,45
32.	Психологија на организацијата, 2009/2010 вежби (2) x 15	30	0,03	0,9
33.	Менаџмент на однесувањето во организацијата, 2009/2010 вежби (2) x 15	30	0,03	0,9
34.	Консултации со студенти во периодот 2005-2010 (90x2x5=900)	900	0,002	1,8
35.	Ментор на дипломска работа во периодот 2005-2010	150	0,2	30
36.	Член на комисија за оцена или одбрана на докторат	3	0,5	1,5
37.	Член на комисија за оцена или одбрана на магистратура	5	0,3	1,5
38.	Член на комисија за одбрана на дипломски труд од 2005 до 2010 год.	200	0,1	20
39.	Позитивно рецензиран универзитетски учебник („Психологија на организацијата“, 2009) – автор	1	8	8

40.	Учебник издаден и во употреба на универзитет во странство („Психологија организације“, 2010) – автор	1	10	10
			ВКУПНО	121,7

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

1.	Ментор на магистерска работа („Односот на менаџерите со различна стничка припадност кон подредените и нивните ориентации кон културните димензии индивидуализам/колективизам и разлики во моќ“)	1	1	1
2.	Учесник во меѓународен научен проект („Компаративна психолошка анализа на организацијата на работата и задоволството од работата помеѓу македонски и бугарски организации“, 2006-2007)	1	5	5
3.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно /стручно списание 1. Relationship among work environment perceptions and employee reactions. <i>Psychological Thought</i> , 1 st issue, 2006. South-west University “Neofit Rilski”, Blagoevgrad, Bulgaria (p. 108-121) 2. Organizational behavior in diverse work settings. <i>Psychological Thought</i> , 2 nd issue, 2006. South-west University “Neofit Rilski”, Blagoevgrad, Bulgaria (p. 121-136) 3. Relationship among employee health-state and work strain. <i>Bulgarian Journal of Psychology</i> . 2008. N. 1-4. (p. 535-539). Sofija: East-West.	1 1 1	4 4 4	12
4.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно /стручно списание (коавтор) 1. The love of money and pay level satisfaction: measurement and functional equivalence in 29 geopolitical entities around the world. <i>Management and Organization Review</i> . Volume 2, Issue 3, November, 2006. Blackwell Publishing Company (p. 423-452) 2. Социјално-психолошките аспекти на условите за работа во организациите. <i>Социолошка ревија</i> . Број 1/2, год. VIII, 2007 (с. 75-83) 3. Decision-making styles of managers in Macedonia and Serbia. <i>Psychological Thought</i> , Vol. 4. 2009. South-west University “Neofit Rilski”, Blagoevgrad, Bulgaria (p. 88-95) 4. The attitude towards money among employees in Macedonia and Serbia. <i>Bulgarian Journal of Psychology</i> . Issue 3-4, 2009. Sofija: East-West. (in press)	1 1 1 1	3,6 3,6 3,6 3,6	14,4
5.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно /стручно списание со меѓународен уредувачки одбор 1. Perceptions of psychosocial aspects in various work environments. <i>Facta Universitatis</i> . Vol. 5, № 1, 2006. University of Nish, Serbia (p. 77-85)	1	4	4
6.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во референтно научно /стручно списание со меѓународен уредувачки одбор (коавтор) 1. Testing a model of behavioral intentions in the Republic of Macedonia: Differences between the private and the public sectors. <i>Journal of Business Ethics</i> , 2009, 87: (p. 495-517) 2. Меѓународна споредба на процените на организацијата на работата и задоволството од неа меѓу Бугарија, Македонија и Србија. <i>Психолошки истражувања</i> . Книга 2 (с. 7-20). Софија: Академско издаваштво: Проф. Мартин Дринов, 2007 (на бугарски)	1 1	5,4 + 1,088 3,6	6,488 3,6

7.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир 1. Перцепции на квалитетот на работен живот кај раководители и работници. <i>Годишен зборник на Филозофскиот факултет во Скопје</i> , Книга 60, 2007 (с. 139-149) 2. Стили на одлучување на менаџерите и значајни фактори на организацијата. <i>Годишен зборник на Филозофскиот факултет во Скопје</i> , Книга 61, 2008 (с. 147-157) 3. Раководење, менаџмент и водство на работните организации. <i>Годишен зборник на Филозофскиот факултет во Скопје</i> , Книга 63, 2010 УДК 005.1 (во печат)	1 1 1	2 2 2	6
8.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир (коавтор) 1. Споредба на карактеристиките на работата на менаџерите во Македонија и Србија. <i>Годишен зборник на Филозофскиот факултет во Скопје</i> , Книга 59, 2006 (с. 133-141) 2. Uspoređenje percepcija kvaliteta radnog života menadžera u Makedoniji i Srbiji. <i>Zbornik radova: Dani primenjene psihologije</i> . Filozofski fakultet, Niš, 2007 (s. 167-177) 3. Stepen radnog zadovoljstva rukovodilaca i radnika u Makedoniji i Srbiji. <i>Zbornik radova: Dani primenjene psihologije</i> . Filozofski fakultet, Niš, 2008 (s. 115-122) 4. Задоволство од работата и извори на работната оптовареност. <i>Годишен зборник на Филозофскиот факултет во Скопје</i> , Книга 62, 2009 (с. 143-154)	1 1 1 1	1,8 1,8 1,8 1,8	7,2
9.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор 1. Odlučivanje u uslovima nesigurnosti. <i>Zbornik radova: XV Naučni skup sa međunarodnim učešćem "Čovek i radna sredina" Upravljanje vanrednim situacijama</i> . Niš, Juni 7-8, 2007, Fakultet zaštite na radu (s. 259-265)	1	3	3
10.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор (коавтор) 1. Novi izazovi obrazovanja radnika za 21vi vek. <i>Zbornik radova: Tehnologija, informatika, obrazovanje</i> . 4. Novi Sad – Beograd, 2007 (s. 112-116)	1	2,7	2,7
ВКУПНО				65,388

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

1.	Стручна монографија објавена во странство: Cultural orientations and supervisor-subordinate relationship: A cross-cultural study of managers in Macedonia . LAP LAMBERT Academic Publishing AG & CO. KG, 2010	1	12	12
2.	Книга од стручна област: „ Внатрешна трговија со луѓе во Република Македонија “, 2006 - коавтор	1	4,2	4,2
ВКУПНО				16,2

	ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
1.	НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	121,7
2.	НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	67,388
3.	СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	16,2
	СÈ ВКУПНО	205,288

Рецензентска комисија

1. Д-р Томе Николоски, редовен професор, с.р.
2. Д-р Виолета Петроска-Бешка, редовен професор, с.р.
3. Д-р Виолета Арнаудова, редовен професор, с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК (ВО СИТЕ ЗВАЊА) ЗА НАУЧНИТЕ ОБЛАСТИ (ДИСЦИПЛИНИ): ИСТОРИЈА НА БАЛКАНСКИТЕ НАРОДИ ВО XX ВЕК И ВОЕНА ИСТОРИЈА НА ФИЛОЗОФСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје, на својата X редовна седница одржана на 14.9.2010 година, донесе одлука за формирање на Рецензентска комисија за избор на наставник (во сите звања) за научните области (дисциплини): **историја на балканските народи во XX век и воена историја.**

Рецензентската комисија во состав: проф. д-р Миле Михајлов, проф. д-р Дарипка Петреска и проф. д-р Маргарита Пешевска, по увидот на доставениот материјал до Наставно-научниот совет го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

На конкурсот што беше објавен во весникот *Дневник* на 2.9.2010 година, за избор на еден наставник (во сите звања) за следниве научни области (дисциплини): **историја на балканските народи во XX век: историја на балканските народи од 1914 до 1939 година, историја на балканските народи од 1914 до 1945 година (за насока на архивистика), историја на балканските народи од 1939 до 1945 година, историја на балканските народи по Втората светска војна, историја на балканските народи по Втората светска војна (за насока на архивистика), малцинствата на Балканот во XX век, Балканот во транзицијата, и воена историја,** се пријавил само еден кандидат, д-р Методија Манојловски, вонреден професор на Институтот за историја при Филозофскиот факултет во Скопје.

1. Општи податоци

Проф. д-р Методија Манојловски е роден 1947 година во с. Кичиница, Гостиварско. Основно и средно образование завршил во Гостивар. Во 1970 година дипломирал на Институтот за историја при Филозофскиот факултет во Скопје.

Од 1. 11. 1977 до 31.3.1978 година, како стипендист на тогашната ГДР бил на студиски престој во Берлин и Потсдам. Во 1991 година на Филозофскиот факултет го одбрал својот магистерски труд под наслов: *Четири македонска народноослободителна бригада*, а во 2000 година на истиот Факултет ја одбрал својата докторска дисертација со наслов: *Материјалните услови и човековите зајуби во вардарскиот дел на Македонија во шекош на Втората светска војна 1941-1944 година како фактор за нарушување на популациониот и економскиот развој.*

По докторирањето, во 2001 година бил избран во звањето доцент, а во 2005 година во звањето вонреден професор на Институтот за историја, каде што ги предава предметите: историја на балканските народи од 1914 до 1939 година, историја на балканските народи од 1914 до 1945 година (за насоката архивистика), историја на балканските народи од 1939 до 1945 година, историја на балканските народи по Втората светска војна, историја на балканските народи по Втората светска

војна (за насока архивистика), и воена историја на Институтот за одбранбени и мировни студии.

Д-р Методија Манојловски во пристапот кон својата наставно-воспитна работа покажува сериозност и одговорност, трудејќи се сложените проблеми од балканската историја во XX век да ги направи достапни и разбирливи за студентите од аспектот на најновите достигања на современата историографија. Периодот и тематиката на предметите што ги предава спаѓаат во редот на чувствителните и исполитизирани историографски подрачја, така што тука до израз доаѓа умешноста на д-р Методија Манојловски за објективно, критичко и непристрасно презентирање пред студентите и на најконтроверзните прашања. Во односот кон студентите секогаш покажувал коректност, умереност и кооперативност.

Покрај наставата, проф. д-р Методија Манојловски членува во испитни комисии по предмети сродни на оние што ги предава, се појавува како ментор и член на комисии за оцена и одбрана на магистерски трудови и докторски дисертации.

Во периодот од 2005 до 2009 година бил раководител на Институтот за историја, а од 2004 до 2006 година бил главен и одговорен уредник на списанието на Сојузот на историчарите на Р. Македонија, „Историја“, а од Министерството за образование и наука бил ангажиран како претседател на Комисијата за полагање на приправнички испити за наставниците по историја во средното образование и член на Работната група на комисијата за изработка на наставните програми за предметот историја во гимназиското образование.

2. Научноистражувачка дејност

Проф. д-р Методија Манојловски својата научноистражувачка дејност ја насочил кон проучување на историјата на балканските народи во XX век и нивните врски со Македонија, историјата на дипломатијата и меѓупародните односи. Исто така, предмет на негов интерес се и економската експлоатација и материјалните штети во окупирана Македонија во текот на Втората светска војна.

Ваквата преокупација е видлива и од трудовите кои проф. д-р Манојловски ги има објавено во периодот 2005-2010 година, т.е. во периодот по последниот избор во научно звање.

Имено, во трудот *Експлоатацијата на оловно-цинковата руда во злетовските рудници во Втората светска војна* (сп. „Историја“, XLI/1-2, Скопје 2005, 77-90), д-р Манојловски ги обработува сите аспекти на експлоатацијата на олово-цинковата руда во злетовските рудници од страна на Германското друштво Тепча Минес ЛТД, за време на окупацијата на Македонија 1941-1944 година. Во трудот се поместени и бројни податоци за вложениот финансиски капитал за одржувањето и зголемувањето на производството од страна на германскиот окупатор, но и дејствата на единиците на НОВ и ПОМ на Македонија за онеспособување на експлоатацијата на македонското рудно богатство од страна на окупаторот. Во прилогот, д-р Манојловски посебно се задржува на нападот на рудниците изведен од единиците на НОВ на Македонија на 3 април 1944 година и на последиците од тоа за намаленото производство, кое конечно завршило по капитулацијата на Бугарија и повлекувањето на германско-бугарските сили од овие рудници.

Во доменот на проучување на соседските односи на Македонија, д-р Манојловски го објавил трудот под наслов *Еден извештај за поделба на сфери на влијание за Романија во Македонија и Албанија* (сп. „Историја“, XLI/1-2,

Скопје 2005, 117-120). Во него се презентира и документирано се потврдува фактот дека интересот за Македонија и Албанија во текот на XIX век, од страна на соседните држави бил огромен. Причина за тоа било сознанието што го имале предвид и големите европски сили, но и малите балкански држави, за немоќта за подолготраен опстанок на Османската Империја. Токму поради тоа, сите подеднакво вршеле билатерални и мултилатерални договори за делба на европските територии на Империјата. Во тој контекст е и презентираниот документ од 14 декември 1892 година, а кој потекнува од богатиот фонд на документи депонирани во Државниот архив на Р. Македонија.

Еден од интересите на проучување од страна на д-р Манојловски, секако е и дипломатијата, а во контекст на тоа го објавил трудот *Еден документ за руската политика во време на балканските војни* (сп. „Историја“, XLII/1-2, Скопје 2006, 153-154). Документот кој ѝ го претставува на македонската јавност д-р Манојловски потекнува од богатиот микрофилмуван фонд на Државниот архив на Р. Македонија. Од содржината на документот јасно се гледа политиката на Русија во поглед на актуелните барања на сојузничките држави, по прашањето за исполнување на нивните побарувања од евентуалниот мировен договор по завршувањето на војната со Османската Империја.

Работејќи на балканската историја, д-р Манојловски неодминливо се среќава и со историјата на Османската Империја, а во трудот *Муслиманството како интегративен фактор во Османската Империја* (сп. Историја, XLIII/1-2, Скопје 2007, 131-138) ја обработува етимологијата на муслиманството или исламот како верска определба. Во анализите констатира дека исламизацијата како процес, во почетокот од владеењето со балканските простори, Империјата ја користела како начин за интегрирање на подвластеното население. Меѓутоа, кон крајот на постоењето на Османската Империја исламизирањето се вратило како бумеранг свртен против османската власт.

Проф. д-р Методија Манојловски, покрај научните, пишува и пригодни текстови, кои исто така се сročени со соодветно внимание на искусен автор. Во такво светло го гледаме во рецензијата на трудот *Македонски буквар, редакција: д-р Кашерина Тодороска и Кирил Јордановски, Менора*, Скопје 2007, 174 (сп. „Историја“, XLIII/1-2, Скопје 2007, 155-156), како и во пригодниот текст *Професор д-р Андрија Лаиновиќ (во новог 80 години од раѓањето)*, (Др Андрија В. Лаиновиќ, Студије и огледи из историје и дипломатије, Приредил Др Ђорђе Н. Лопичиќ, Београд 2007, 19-25).

Во авторскиот опус на проф. д-р Манојловски се прокнижуваат и трите тома (четвртиот во подготовка), од повеќетомниот проект *Македонија и соседните – 15 години самостојност*. Проектот, кој по својата концепција претставува преплетување на сознанија и искуства на проф. д-р Манојловски и неговите соработници, првично бил планиран како четиритомен, т.е. за секоја соседна земја по еден том. Меѓутоа, собирањето на материјалите, нивната обработка и целосната подготовка за печат покажале дека за секоја соседна држава има повеќе материјал од предвиденото. Поради тоа, за македонско-албанската билатерална соработка по осамостојувањето на Македонија се посветени два тома.

За поблиско запознавање со текстот на овие изданија ќе кажеме дека во првиот том, *Македонија и соседните – 15 години самостојност, Менора, Скопје 2008 година*, е даден соодветен преглед на историјата на македонско-албанските односи од крајот на XIX, во текот на XX век, сè до периодот пред осамостојувањето на Р. Македонија. Исто така, даден е и осврт и на случувањата во двете држави во периодот на транзицијата кои се финансираат со отворањето, врз база на реципроцитет, во прво време на конзуларни претставништва кои подоцна прераснуваат во амбасади. Ваквата соработка дала можност да се потпишат многу билатерални документи кои имаат официјален карактер. Во трудот тие се

презентираат во интегрална форма. Со објавувањето на оваа документација видливо е дека е напуштена старата дипломатска комуникација која се водеше преку Белград. Наместо тоа, се воспостави директна комуникација меѓу Р. Македонија и Р. Албанија.

Во *вториот том, Македонија и соседите – 15 години самостојност, Менора, Скопје 2009 година*, е презентирана документација за политиката на Република Македонија по нејзиното осамостојување и настојувањата за влез во Европската унија и НАТО. Тука се дадени закони, одредби и други прописи донесени од разни политички тела во Македонија, кои воделе кон приспособување на македонското законодавство со тоа од ЕУ. Имајќи предвид дека и Р. Албанија го минува истиот пат до истата цел како и нашата држава, многу често се случува и двете држави да ги најдеме како паралелни потписнички на некои меѓународни договори.

Третиот том, Македонија и соседите – 15 години самостојност, Филозофски факултет, Менора, Скопје 2010 година, е посветен на билатералната соработка на Р. Македонија со Р. Бугарија. Во воведниот дел на овој том, како обраќање кон читателот, се објаснува дека за македонско-бугарските односи во минатото е пишувано толку многу што приредувачите на овој том одлучиле дека е поупатно да се направи пресек на работата на македонските организации и здруженија кои работат во Р. Бугарија. Имено, македонското малцинство во Бугарија, по падот на комунизмот, се надевало дека конечно ќе се здобие со основните човекови права во државата во која живее и работи. Но, наместо тоа, репресалиите на бугарските власти и закоравената бугарска политика кон македонското прашање не дозволуваат Македонците во Бугарија да се сметаат себеси за слободни и рамноправни жители на бугарската држава. Ваквата политика на Бугарија имала големи последици и во билатералната комуникација со македонската држава. Имено, оваа соседна држава прва ја призна самостојноста на Р. Македонија, но со задршка дека не го признава македонскиот јазик и постоењето на македонската нација. Со тоа беше поттикнат и т.н. јазичен спор кој беше пречка за потпишување на бројни билатерални договори. И покрај тоа, со напорна дипломатска работа беше пречекорен големиот јаз во интересите на Бугарија и потребата на Македонија за сопствен идентитет. За сето тоа се говори и во четвртиот том од овој повеќетомник, кој веќе е во печат.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Од презентираниот наставно-научен, научноистражувачки и апликативно-стручен ангажман на проф. д-р Методија Манојловски, Рецензентската комисија оценува дека кандидатот во целост ги исполнува законските услови предвидени според конкурсот и со особена чест и задоволство му предлага на Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје, проф. д-р Методија Манојловски да биде избран во звањето **редовен професор** за научните области (дисциплини): **историја на балканските народи во XX век и воена историја**.

Скопје, 12. 10. 2010 год.

Рецензентска комисија

1. Проф. д-р Миле Михајлов, с.р.
2. Проф. д-р Даринка Петреска, с.р.
3. Проф. д-р Маргарита Пешевска, с.р.

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: **Методија Нуфрија Манојловски**
(име, татково име и презиме)

Институција: **Филозофски факултет – Институт за историја**
(назив на факултетот/институтот)

Научна област: историја на балканските народи во XX век и војна историја

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЛНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
-	Одржување на настава од прв циклус студии	
1.	Историја на балканските народи од 1914 до 1939 година (3+2), зимски семестар 2005/2006	1,8
2.	Историја на балканските народи од 1914 до 1945 година (3+2), зимски семестар 2005/2006 (за насоката архивистика)	1,8
3.	Воена историја (3+1), зимски семестар 2005/2006	1,8
4.	Историја на балканските народи од 1939 до 1945 година (2+2), летен семестар 2005/2006	1,2
5.	Историја на балканските народи по Втората светска војна (3+1), летен семестар 2005/2006	1,8
6.	Историја на балканските народи по Втората светска војна (2+1), летен семестар 2005/2006 (за насоката архивистика)	1,2
7.	Историја на балканските народи од 1914 до 1939 година (3+2), зимски семестар 2006/2007	1,8
8.	Историја на балканските народи од 1914 до 1945 година (3+2), зимски семестар 2006/2007 (за насоката архивистика)	1,8
9.	Воена историја (3+1), зимски семестар 2006/2007	1,8
10.	Историја на балканските народи од 1939 до 1945 година (2+2), летен семестар 2006/2007	1,2
11.	Историја на балканските народи по Втората светска војна (3+1), летен семестар 2006/2007	1,8
12.	Историја на балканските народи по Втората светска војна (2+1), летен семестар 2006/2007 (за насоката архивистика)	1,2
13.	Историја на балканските народи од 1914 до 1939 година (3+2), зимски семестар 2007/2008	1,8
14.	Историја на балканските народи од 1914 до 1945 година (3+2), зимски семестар 2007/2008 (за насоката архивистика)	1,8
15.	Воена историја (3+1), зимски семестар 2007/2008	1,8
16.	Историја на балканските народи од 1939 до 1945 година (2+2), летен семестар 2007/2008	1,2

17.	Историја на балканските народи по Втората светска војна (3+1), летен семестар 2007/2008	1,8
18.	Историја на балканските народи по Втората светска војна (2+1), летен семестар 2007/2008 (за насоката архивистика)	1,2
19.	Историја на балканските народи од 1914 до 1939 година (3+2), зимски семестар 2008/2009	1,8
20.	Историја на балканските народи од 1914 до 1945 година (3+2), зимски семестар 2008/2009 (за насоката архивистика)	1,8
21.	Воена историја (3+1), зимски семестар 2008/2009	1,8
22.	Историја на балканските народи од 1939 до 1945 година (2+2), летен семестар 2008/2009	1,2
23.	Историја на балканските народи по Втората светска војна (3+1), летен семестар 2008/2009	1,8
24.	Историја на балканските народи по Втората светска војна (2+1), летен семестар 2008/2009 (за насоката архивистика)	1,2
25.	Историја на балканските народи од 1914 до 1939 година (3+2), зимски семестар 2009/2010	1,8
26.	Историја на балканските народи од 1914 до 1945 година (3+2), зимски семестар 2009/2010 (за насоката архивистика)	1,8
27.	Воена историја (3+1), зимски семестар 2009/2010	1,8
28.	Историја на балканските народи од 1939 до 1945 година (2+2), летен семестар 2009/2010	1,2
29.	Историја на балканските народи по Втората светска војна (3+1), летен семестар 2009/2010	1,8
30.	Историја на балканските народи по Втората светска војна (2+1), летен семестар 2009/2010 (за насоката архивистика)	1,2
-	Одржување на настава од II циклус студии	
31.	Балканските држави и големите сили во XX век (по 1913 година) (10), летен семестар 2005/2006	0,5
32.	Движењето на отпорот во балканските земји и учеството на Македонците (1941 - 1945) (10), летен семестар 2006/2007	0,5
33.	Балканските држави и големите сили во XX век (по 1913 година) (5), зимски семестар 2007/2008	0,25
34.	Положбата на малцинствата во балканските држави во XX век (5), летен семестар 2007/2008	0,25
35.	Балканските држави и големите сили во XX век (по 1913 година) (5), зимски семестар 2008/2009	0,25
36.	Движењето на отпорот во балканските земји и учеството на Македонците (1941 - 1945) (5), летен семестар 2008/2009	0,25
-	Одржување на вежби	
37.	Историја на балканските народи од 1914 до 1939 година (3+2), зимски семестар 2005/2006	0,9
38.	Историја на балканските народи од 1914 до 1945 година (3+2), зимски семестар 2005/2006 (за насоката архивистика)	0,9
39.	Воена историја (3+1), зимски семестар 2005/2006	0,45
40.	Историја на балканските народи од 1939 до 1945 година (2+2), летен семестар 2005/2006	0,9
41.	Историја на балканските народи по Втората светска војна (3+1), летен семестар 2005/2006	0,45

42.	Историја на балканските народи по Втората светска војна (2+1), летен семестар 2005/2006 (за насоката архивистика)	0,45
43.	Историја на балканските народи од 1914 до 1939 година (3+2), зимски семестар 2006/2007	0,9
44.	Историја на балканските народи од 1914 до 1945 година (3+2), зимски семестар 2006/2007 (за насоката архивистика)	0,9
45.	Воена историја (3+1), зимски семестар 2006/2007	0,45
46.	Историја на балканските народи од 1939 до 1945 година (2+2), летен семестар 2006/2007	0,9
47.	Историја на балканските народи по Втората светска војна (3+1), летен семестар 2006/2007	0,45
48.	Историја на балканските народи по Втората светска војна (2+1), летен семестар 2006/2007 (за насоката архивистика)	0,45
49.	Историја на балканските народи од 1914 до 1939 година (3+2), зимски семестар 2007/2008	0,9
50.	Историја на балканските народи од 1914 до 1945 година (3+2), зимски семестар 2007/2008 (за насоката архивистика)	0,9
51.	Воена историја (3+1), зимски семестар 2007/2008	0,45
52.	Историја на балканските народи од 1939 до 1945 година (2+2), летен семестар 2007/2008	0,9
53.	Историја на балканските народи по Втората светска војна (3+1), летен семестар 2007/2008	0,45
54.	Историја на балканските народи по Втората светска војна (2+1), летен семестар 2007/2008 (за насоката архивистика)	0,45
55.	Историја на балканските народи од 1914 до 1939 година (3+2), зимски семестар 2008/2009	0,9
56.	Историја на балканските народи од 1914 до 1945 година (3+2), зимски семестар 2008/2009 (за насоката архивистика)	0,9
57.	Воена историја (3+1), зимски семестар 2008/2009	0,45
58.	Историја на балканските народи од 1939 до 1945 година (2+2), летен семестар 2008/2009	0,9
59.	Историја на балканските народи по Втората светска војна (3+1), летен семестар 2008/2009	0,45
60.	Историја на балканските народи по Втората светска војна (2+1), летен семестар 2008/2009 (за насоката архивистика)	0,45
61.	Историја на балканските народи од 1914 до 1939 година (3+2), зимски семестар 2009/2010	0,9
62.	Историја на балканските народи од 1914 до 1945 година (3+2), зимски семестар 2009/2010 (за насоката архивистика)	0,9
63.	Воена историја (3+1), зимски семестар 2009/2010	0,45
64.	Историја на балканските народи од 1939 до 1945 година (2+2), летен семестар 2009/2010	0,9
65.	Историја на балканските народи по Втората светска војна (3+1), летен семестар 2009/2010	0,45
66.	Историја на балканските народи по Втората светска војна (2+1), летен семестар 2009/2010 (за насоката архивистика)	0,45
-	Консултации со студенти	
67.	Консултации со студентии во периодот 2005 - 2010	1,5

-	Ментор на дипломска работа	
68.	Ментор на дипломска работа 10 x 0,2	2
69.	Член на комисија за оцена или одбрана на дипломска работа 60 x 0,1	6
-	Член на комисија за оцена или одбрана на докторат	
70.	Член на комисија за оцена или одбрана на докторат 7 x 0,5	3,5
71.	Член на комисија за оцена или одбрана на магистратура 1 x 0,3	0,3
-	Рецензент на универзитетски учебник	
72.	Даринска Петреска, Виолета Ачковска, Осознавање на историјата, Скопје 2007.	1
	Вкупно	84,5

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЛНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
73.	Ментор на докторска дисертација: „Македонската националноослободителна платформа во Втората светска војна“.	3
74.	Ментор на докторска дисертација: „Развој на архивската дејност во Македонија во периодот 1918-1945 година“.	3
-	Ментор на магистерска работа	
75.	Ментор на магистерска работа: „Политиката на Кралството на СХС во кумановско-кривопаланечкиот регион (1918-1929)“.	1
76.	Ментор на магистерска работа: „Идејата на Велика Британија за создавање на балкански пакт (1939-1941)“.	1
77.	Ментор на магистерска работа: „Балканот и македонското прашање во политиката на Германија (1919-1933)“.	1
78.	Ментор на магистерска работа: „Македонија во политиката на Велика Британија и СССР на Балканот од 1943 до 1945 година“.	1
-	Учесник во национален проект	
79.	Учесник во националниот научен проект: „Македонците во Албанија“, 2004-2006 година.	3
-	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно-стручно списание	
80.	Експлоатација на оловно-цинковата руда во злетовските рудници по Втората светска војна, 2005.	4
81.	Еден извештај за поделба на сфери на влијание за пропаганда во Македонија и Албанија, 2005.	4
82.	Еден документ за руската политика во време на балканските војни, 2006.	4
83.	Муслиманството како интегрален фактор во Османлиската империја, 2007 (коавтор).	3,6
84.	Професор д-р Андрија Лаиновиќ (по повод 80 години од раѓањето), 2007.	4
-	Учество на научен стручен/собиор со реферат	

85.	Учество на меѓународната научна конференција „Македонија и соседите“, одржана во Скопје, 8-9.12.2006 година	1
Вкупно		33,6

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Поени

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
-	Книга од стручна област	
86.	Македонија и соседите – 15 години независност, том 1, 2008 (коавтор).	7
87.	Македонија и соседите – 15 години независност, том 2, 2009 (коавтор).	7
88.	Македонија и соседите – 15 години независност, том 3, 2010 (коавтор).	7
Дејности од поширок интерес		
-	Член на уредувачки одбор на научно/стручно списание	
89.	Главен и одговорен уредник на списанието „Историја“	0,5
-	Уредник на зборник на трудови од научен/стручен собир	
90.	Претседател на редакцијата за објавување на Зборник на трудови од меѓународната научна конференција „Македонија и соседите“, 2010.	1
-	Претседател на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир	
91.	Претседател на Одборот за организирање на меѓународната научна конференција „Македонија и соседите“, 2006.	2
-	Член на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир	
92.	Член на Одборот за организирање на симпозиумот „Република Македонија, Бугарија и македонската емиграција во Бугарија (1944-1948)“, 2008.	1
-	Раководител на внатрешна организациона единица	
93.	Раководител на Институтот за историја при Филозофскиот факултет во Скопје, 2005 - 2009.	3
-	Член на комисија за избор во звање	
94.	Член на комисија за избор во звање 4 x 0,2	0,8
-	Учество во изработка на национална програма од одредена област	
95.	Член на Работна група за изработка на наставна програма по историја за I (прва) година гимназиско образование, 2005.	3
96.	Член на Работна група за изработка на наставна програма по историја за II (втора) година гимназиско образование, 2005.	3

97.	Член на Работна група за изработка на наставна програма по историја за III (трета) година гимназиско образование, 2005.	3
	Вкупно	38,3

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	84,5
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	33,6
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	38,3
Вкупно	156,4

Членови на Комисијата

1. Проф. д-р Миле Михајлов, с.р.
2. Проф. д-р Даринка Петреска, с.р.
3. Проф. д-р Маргарита Пешевска, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „ПЕДАГОШКО-ФИЛОЗОФСКИТЕ МИСЛИ НА БЕЈТЕЦИИТЕ“ ИЗРАБОТЕНА ОД М-Р МУХАМЕД МУСТАФИ, ПРИЈАВЕНА НА ФИЛОЛОШКИОТ ФАКУЛТЕТ „БЛАЖЕ КОНЕСКИ“ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“, на својата седма редовна седница одржана на 2.6.2010 година, не избра за членови на Рецензентската комисија за оценување на докторската дисертација под наслов: *Педагошко-филозофските мисли на бејтециите* од м-р Мухамед Мустафи.

Заблагодарувајќи се на укажаната доверба, Рецензентската комисија во состав: д-р Авзи Мустафа, редовен професор, д-р Зекирја Незири, редовен професор, Вера Георгиева, редовен професор, д-р Мируше Хоџа, вонреден професор, д-р Аслан Хамити, редовен професор, на Наставно-научниот совет со задоволство му го доставува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Докторската дисертација под наслов: *Педагошко-филозофските мисли на бејтециите* од Мухамед Мустафи е труд кој содржи 214 страници од А4-формат, со проред 1,5. Трудот е конципиран и поделен на следниве делови: Апстракт (2), Предговор (7), Вовед (9), а потоа следува првата глава (стр. 13-21). Во втората глава се факторите на формирањето на педагошко-филозофските мисли на бејтециите (стр.27-55) третата глава ги опфаќа 56-112 страници, во четвртата глава (стр. 122-173) се третирали филозофски прашања, а пак, во петтата глава (стр. 179-209), се опфатени: карактеристиките на поезијата на бејтециите, биографските податоци на бејтециите, речникот на ориенталните зборови и, на крај, е дадена литературата.

М-р Мухамед Мустафи уште во предговорот ја објаснува целта на неговата докторска дисертација. Тој во студијата го обработува формирањето на педагошко-филозофските мисли и расветлува некои карактеристични особини кои и припаѓаат на овој воспитно-образовен и филозофски аспект во литературата. Сето тоа го образложува со тоа дека педагошко-филозофските мисли на бејтециите биле под директно влијание на Куранот, бекташизмот и социјалната средина, и поради оваа причина тоа претставува конгломерат на источните идеи кои имаат исламско значење, но изработено и изразено во духот на оригиналните и автентичните бејтеции. Педагошко-филозофските мисли на бејтециите прапаѓаат на еден свет кој трае неколку векови и кој се создавал под влијание на различни фактори и затоа, без разбирање на таквите фактори, нема да биде лесно да се разбере, особено ако се земат предвид системот, областа и јазикот што доминирале во тогашните околности. Албанската литература, напишана со арапски букви започнала во урбаните средини, каде што имало интелектуалци и маса луѓе кои го знаеле арапското писмо, во средини каде што се формирале културни кругови и каде што работеле голем број медреси. Таа изникнала како потреба на времето, бидејќи оние кои до вчера создавале на ориенталните јазици, виделе дека за комуникација со масите треба да се твори и да се креира и на нивниот мајчин јазик.

Во првото поглавје, кандидатот м-р Мухамед Мустафа се осврнува на следниве прашања: објаснувањето на поимот бејтеции и разните толкувања на источното книжевно творештво пренесено во европското

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА ПОМЛАД АСИСТЕНТ ЗА НАУЧНАТА ОБЛАСТ
СИСТЕМИ НА СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА НА ФИЛОЗОФСКИОТ
ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Во врска со распишаниот конкурс, објавен во „Дневник“ на 17.6.12.2010 година, за избор на еден помлад асистент за научната област (дисциплина) современи системи на социјална заштита, Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје, на својата редовна X седница одржана на 14.9.2010 година, определи Комисија во состав: проф. д-р Сунчица Димитријоска, проф. д-р Јован Пејковски и доц. д-р Сузана Борнарова.

Комисијата утврди дека на распишаниот конкурс се јавиле седум кандидати. По направената анализа на пристигната документација, Комисијата има задоволство да го поднесе следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс се пријавија следниве кандидати, и тоа:

Александра Миноска е родена на 2.8.1977 година во Тетово, каде што завршила основно и средно образование. Во учебната 1990 година се запишала на Филозофскиот факултет на Институтот за социјална работа и социјална политика во Скопје, дипломирала во 2000 година со просечен успех 8,9 и се стекнала со звање дипломиран социјален работник. Истата година се запишала на постдипломски студии на истиот Институт. Во 2006 година успешно ги завршила студиите со средна оценка 8,87, со одбрана на магистерскиот труд под наслов „Перспективи за развој на супервизијата во социјалната заштита во Република Македонија“, изработен под менторство на проф. д-р Сунчица Димитријоска, по што се стекнала со академски степен магистер по социјална политика. Пријавила докторска теза на тема *Евалуација на психосоцијални услуги на лица ѓод социјален ризик*, под менторство на проф. д-р Сунчица Димитријоска.

Кандидатката досега нема изработено и објавено стручни и научни трудови. Единствен научноистражувачки труд на Александра Миновска претставува нејзината магистерска теза под наслов „Перспективи за развој на супервизијата во социјалната заштита во Република Македонија“, која претставува оригинален научен труд, со логичка и конзистентна целина, која дава одговор на многу прашања во однос на супервизијата и нејзината потреба во реализирање на активности од областа на социјалната заштита.

Во текот на студирањето била ангажирана како волонтер во НВО-и, каде што вршела континуирана поддршка на семејства и деца под ризик. Работела на повеќе проекти за ненасилно разрешување на конфликти и работа со деца, активности кои се спроведувале со финанска поддршка од УНИЦЕФ и Македонско-италијанскиот совет за безбедност. Работела на два научноистражувачки проекта како истражувач, и тоа на: „Квалитативана анализа на сиромаштијата во Македонија“ и како координатор на проектот „Евалуација на

проекти за развој на општините од западниот дел на Република Македонија“. Посетила повеќе семинари и работилници, од кои би ги истакнале „Психо-физичка злоупотреба на деца“ и „Деца во ризик“, преку кои се стекнала со знаења за работа со ризични групи на население. Таа покажува способност за апликација на нови пристапи во решавањето на социјални ризици.

Александра Миновска има искуство во областа на социјалната заштита, и тоа: работела како волонтер и со договор за дело во Меѓуопштинскиот центар за социјална работа во Тетово, каде што извршувала активности од непосредна социјална заштита со корисници кои остварувале право на парична помош.

Александра Миновска работела на Факултетот во Тетово како демонстратор на Катедрата за психологија по предметот менаџирање на човекови ресурси, но, за тоа нема доставено документација.

Во рамките на постдипломските студии, Александра Миновска за покажаното знаење за предметот современи правци во социјалната политика и заштита била оценета со оценка 9.

Александра Миновска има одлично познавање на англискиот јазик.

Досегашните ангажмани и областа за кои Александра Миновска покажува интерес се од подрачјето за кое е распишан овој конкурс.

Фросина Денкова е родена на 26.1.1983 година во Скопје. Дипломирала на Институтот за психологија при Филозофскиот факултет во Скопје, со просек 8,8 и се стекнала со звање дипломиран психолог. Магистерските студии ги завршила на Универзитетот во Болоња и се стекнала со звање магистер по социјална политика и стратешки менаџмен за одржлив територијален развој. Меѓу другите, таа на постдипломските студии ги полагала и предметите: социјална политика, социјална заштита и современи системи на социјална заштита. Темата на која магистрирала е *Работно инсерирање како дел од процесот на рехабилитација на наркозависнициите во установите за социјална заштита во регионот Емилија Ромања*.

Паралелно студирала на постдипломските студии на Институтот за психологија, насока: педагошка психологија. Пријавила тема за докторска дисертација на Институтот за социјална работа и социјална политика под наслов *Мобилност-распространетост и последици*, под менторство на проф. д-р Верица Стаменкова-Трајкова.

Фросина Денкова има богато искуство во областа на едукација надвор од Факултетот. Учествовала на 28 семинари и курсеви од кои една половина во Република Македонија, а другите во Азербејџан, Украина, Италија, Хрватска и Бугарија. Учествовала на летни школи за социјална работа во 2006 и 2007 година во Дубровник. Како резултат на бројни семинари, работилници, обуки и посети на летни школи, таа покажува извонредни способности за применување на нови креативни начини на реализација на вежбите со студентите.

Воедно таа била и ментор на студенти-Роми за 2007/08 година преку „Ромаверзитас“.

Учествувала во вкупно 14 проекти, од кои во 9, како едукатор и обучувач, а во останатите како координатор.

Учествувала на 17 конгреси и конференции со реферати, од кои 11 надвор од Република Македонија. Има изработено 13 труда, од кои 6 се испечатени, а останатите 7, како што Денкова Фросина наведува, се во подготовка за печатење. Трудите се доставени во прилог на пријавата доставена од страна на Фросина Денкова за потребите на овој конкурс. Член е на тимот за професионална селекција при вработување во „Симболико“.

Најсериозен труд на Денкова Фросина е нејзината магистерска теза *Работно инсерирање како дел од процесот на рехабилитација на наркозависнициите во установите за социјална заштита во регионот Емилија Ромања*. Во трудот се прави детална анализа на 11 установи за социјална заштита спроведувајќи интервјуа со одговорни лица за процесот на работно инсерирање (социјални работници и специјални едукатори), каде што работната терапија е спроведена со 559 корисници. Денкова Фросина прави темелна теоретска анализа на оваа проблематика и аргументирано ги објаснува добиените резултати давајќи сугестии за потребната соработка на партнерите во спроведувањето на рехабилитацијата.

Појавни облици на насилство врз децата на улица, е труд објавен во *Psihologija i nasilja u suvremenom drustvu, Zbornik radova znanstveno-strucnog skupa, Psihologija nasilja izlostavljannja (2007) Sveuciliste Josipa Jurija u Osjeku, Filozofski fakultet*. Фросина Денкова прави научна анализа на законската регулатива за заштита на децата на улица, нејзината усогласеност со Конвенцијата за правата на детето. Ја прикажува актуелната состојба на општествената грижа за децата, притоа давајќи препораки за плурализација во заштита на децата на улица со учество на владини и невладини организации составени од интердисциплинирани тимови, социјални работници, психолози, правници, лекари и др.

Трудот *Истражување на семејното насилство во Република Македонија*, објавен во *Psihologija i nasilja u suvremenom drustvu, Zbornik radova znanstveno-strucnog skupa, Psihologija nasilja i zlostavljanja (2007) Sveuciliste Josipa Jurija u Osjeku, Filozofski fakultet*, е следен труд во кој го проучува насилството поврзано во социјален контекст. Истражувањето е спроведено во период од една година, од 2005 до 2006 година на примерок од 1952 лица. Истражувањето ги елаборира облиците на семејното насилство во Република Македонија утврдувајќи ја нивната застапеност во однос на пол и националност. Дава предлози за потребата од координирана активност на општествените институции и невладиниот сектор, како и потребата од промена на Кривичниот закон и Законот за семејство.

Мобинг кај вработените во социјалната заштита е прв труд од оваа област во Република Македонија, во кој се согледува постоењето на мобингот и се дава иницијатива за нормативно уредување, развој и примена на законската легислатива и стандарди во доменот на спречувањето на мобингот. Кандидатката прави споредбена анализа на истражувањето на мобингот со податоците од спроведените истражувања од земјите на Европската унија, и претставува

единствено истражување во Македонија кое го спровело Сојузот на синдикати во Македонија. При тоа таа ги потенцира несогласувањата во однос на природот и надминувањето на разликите во дефинирањето, прифаќањето и надминувањето на оваа појава. Авторката навлегува во длабочините на овој проблем кој кај нас се прифаќа како нормална појава, а за науката претставува предизвик за проучување и иницирање на борба против психичкото злоупотребување на вработените лица во областа на социјалната заштита. Трудите на кандидатката се добро изработени и покажуваат континуитет во научната надградба на Фросина Денкова.

Проблемите кои Фросина Денкова ги обработува во своите трудови се: работа со деца под ризик, насилство врз деца и семејно насилство, како и насилство на работно место и социјална заштита на децата, односно лицата под ризик. Фросина Денкова има добри познавања од областа на социјалната заштита на децата и семејството. Големiot број на трудови (13) отсликуваат континуитет во практичното и теоретското усовршување на Фросина Денкова во работата со лица под ризик и социјалната заштита на ризични групи.

Во периодот од 2005 до 2009 година била ангажирана како демонстратор на Институтот за психологија, Институтот за социјална работа и социјална политика и Институтот за дефектологија по предметите: психологија и педагошка психологија. Во периодот септември 2009 – февруари 2010 работела како асистент на Универзитетот за туризам и менаџмент во Скопје, за што нема доставено документација.

Во рамките на додипломските студии, Фросина Денкова не го слушала предметот за кој конкурира, а на постдипломските студии има добиено оценка 10.

Фросина Денкова одлично го познава англискиот и италијанскиот јазик.

Поголем дел од досегашните ангажмани и областа за која Фросина Денкова покажува интерес се од подрачјето за кое е распишан овој конкурс.

Даниела Ѓорѓиева е родена на 5.9.1978 година во Струмица. Дипломирала на Институтот за социјална работа и социјална политика при Филозофскиот факултет во Скопје, во октомври 2001 година, со просечна оценка 8,9 и се стекнала со стручен назив дипломиран социјален работник.

Во текот на 1999 и 2000 година, а и неколку години потоа, учествувала во пет проекти спроведувани во Република Македонија како истражувач и еднаш како технички координатор на проект. Во текот на 2010 година учествувала во два проекта како истражувач.

Учествувала на семинари и се здобила со меѓународно искуство во Сојузна Република Германија преку посета на установи од областа на социјалната работа и социјалната политика. Учествувала во летни школи и обуки за социјална работа и социјална политика во Хрватска, а во Босна и Херцеговина во организирање на постдипломски студии.

Данела Ѓорѓиева на 29.4.2009 година го одбрала магистерскиот труд под наслов *Децентрализација и социјални услуги, можности, потреби и Перспективи*, под менторство на проф. д-р Нано Ружин и се здоби со стручен назив магистер по социјална политика. Во трудот кандидатката прави анализа на децентрализацијата во Република Македонија, споредувајќи ја со искуствата од другите земји, дополнувајќи ја анализата со сопствено истражување. Врз таа основа, именуваната дава заклучоци за потребата од децентрализација на социјалните услуги.

Во својата биографија наведува дека има изработено една публикација, која е во фаза на печатење. Трудот не е во прилог на пријавата.

Даниела Ѓорѓиева од 2001 до 2002 година била ангажирана како демонстратор по предметот семејни односи и семејно право на Институтот за социјална работа и социјална политика. Од 2003 година е ангажирана како демонстратор и на предметот социјална работа во здравството и социјална работа во локалната заедница, што продолжува и во периодот од 2004 до 2005 година. Во 2008 година е ангажирана како демонстратор по предметот детска заштита, а во 2009 за предметот локалната самоуправа. Во изминатите години кандидатката работела и административни работи на Институтот за социјална работа и социјална политика во периодот од 2006 до 2008 година.

Интересот на Даниела Ѓорѓиева е од областа на социјалната политика, за што покажува и пријавувањето на докторска дисертација на тема „Домување на ризичните групи на население, предизвик за унапредување на станбената политика“, под менторство на проф. д-р Нано Ружин, што е прифатена и одобрена за изработка од Филозофскиот факултет во Скопје.

Досегашните ангажмани на кандидатката се од областите: семејни односи и семејно право, социјална работа во здравството, социјална работа во локалната заедница и локална самоуправа, за кои м-р Даниела Ѓорѓиева и натаму покажува стручен и научен интерес.

Во рамките на додипломските студии и во рамките на постдипломските студии, Даниела Ѓорѓиева за предметот современи правци во социјалната политика и заштита била оценета со оценка 8. Даниела Ѓорѓиева во својата биографија наведува дека англискиот јазик го зборува и го разбира добро (4).

Даниела Ѓорѓиева била ангажирана како демонстратор на еден предмет од научната област современи системи на социјална заштита за кој е распишан овој конкурс и тоа за детска заштита.

Владимир Илиевски е роден на 5.12.1974 година во Диселдорф, Германија. Дипломирал на Институтот за социјална работа и социјална политика при Филозофскиот факултет на 22.5.1998 година со просечна оценка 9,4. Магистерските студии ги завршил на истиот Институт со просечна оценка 9,75, каде што одбрал и магистерска теза на тема „Социјални услуги на граѓанските здруженија на деца под социјален ризик“, под менторство на проф. д-р Сунчица Димитријоска. Пријавил докторска дисертација на Филозофскиот факултет на тема „Предрасудите кон лица со психички растројства и нивна вклученост на пазарот на трудот“, под менторство на проф. д-р Верица Стаменкова-Трајкова.

Магистерскиот труд на кандидатот „Социјални услуги на граѓанските здруженија на деца под социјален ризик“ е научна анализа на социјалните услуги

кои може да ги добијат децата под ризик, со една теоретска анализа на самиот поим ризик, причините за настанување и неговите видови. Трудот е одраз на научната и стручната подготвеност на кандидатот за теоретското и практично истражување на проблемот, негова анализа и давање практични решенија за надминување и решавање на ризиците.

Кандидатот има објавено пет труда, од кои посебно се истакнува текстот објавен во научниот весник PEV Македонија, подружница на WSP-INTERNACIONAL од Женева, во 2008 година, каде што презентира истражувачки резултати од проектот „Проект за заедничка визија“. Истражувањето е спроведено во 24 места во Р. Македонија во пет приоритетни области: економски проблеми, невработеност и социјален развој, културен идентитет на државите, владеење на правото и децентрализација, интра и интернетички односи и евроатлантски аспирации на Р. Македонија.

Има објавено трудови во „Дефектолошка теорија“ бр. 1-2 од 2009 година на тема практика „Common voice network project“.

Коавтор е на Монографијата за ЈЗУ Психијатриска болница - Скопје.

Кандидатот Илиевски презентирал повеќе научни трудови, од кои посебно се истакнува „Human rights of persons with mental disorders in Republic of Macedonia“, презентирани на Факултетот за социјална работа во Нирнберг, Германија, во 2006 година.

На Факултетот во Германија, во 2009 година, го презентирал трудот на тема „Mental Health system in the somynity presendet via Centres for mental Healing in Republic of Macedonia“.

Презентирал и повеќе трудови на теми од областа на човековите ресурси во невладиниот сектор. Автор е на трудот „Трансформација на конфликти“, кој е користен за едукација на социјалните работници.

Кандидатот повеќе пати престојувал во Германија, и тоа: на усовршување на германскиот јазик како стипендист на Советот на Европа, на студиски посети на установите од областа на социјалната заштита и Клиниката.

Има воспоставено успешна соработка со Факултетот за социјална работа во Нирнберг, во имплементација на проектот за менталното здравје во Југоисточна Европа преку ДААД-програмата. Доставил пет препораки за ангажман, и тоа: препорака од проф. д-р Гертрауд Милер, декан на Факултетот за социјална работа во Нирнберг, проф. д-р Кнегиња Рихтер-Соколова, вработена на Клиниката во Нирнберг и трите други соработници од областа на социјалната заштита.

Има четиринаесет сертификати и дипломи за учество на меѓународни работилници, тренинзи и семинари од областа на социјалната заштита, и тоа: Развој на социјални сервиси, Пристапи во дејноста на социјалните работници, Улога и јакнењето на граѓанскиот сектор, компарација меѓу Република Македонија и Германија и други.

Работното искуство кандидатот го стекнал во Општинскиот центар „Мост“ како социјален работник, а и како координатор на прокети, каде што се стекнал со практично искуство за работа со корисници на социјална заштита.

Работел како волонтер во НВО, но и како социјален работник, а на два проекта и како истражувач.

Од 2006 година е вработен во Центарот за ментално здравје како социјален работник. Работи индивидуална и групна работа со корисниците на услугите на

Центарот, како и на остварување на нивните права, каде што покажал извонреден ангажман и резултати.

Во рамките на додипломските студии и во рамките на постдипломските студии, Владимир Илиевски за предметот социјална заштита и современи правци во социјалната политика и заштита бил оценет со оценка 10.

Кандидатот одлично ги познава германскиот и англискиот јазик.

Драгана Лазаревска е родена на 2.4.1984 година во Скопје. Дипломирала на Институтот за социјална работа и социјална политика на 25.9.2007 година со просечна оценка 8,8. На истиот Институт магистерските студии ги завршила со просечна оценка 9,50. Магистерската теза на тема: „Реформиран пензиски и инвалидски систем во Република Македонија во споредба со ЕУ стандарди“, под менторство на проф. д-р Димитар Трајковски, ја одбрала на 21.6.2010 година, насока: социјална администрација, и се здобила со научен степен магистер (м-р) по социјална политика.

Својата волонтерска активност во траење од шест месеци ја реализирала во Министерството за труд и социјална политика, и тоа три месеци во секторот за социјално исклучени лица и три месеци месеци во секторот за детска заштита. Три месеци волонтирала во ЈУ Меѓуопштински центар за социјална работа во Одделот за бракоразвод.

Учествувала на еден семинар за социјални работници во областа на здравството. Нема учество на коференции и објавени трудови.

Има одлично познавање на англискиот јазик.

Даниел Павловски е роден на 8.7.1979 година во Штип. Дипломирал на Институтот за социјална работа и социјална политика на 20.10.2003 година со просечна оценка 9,0. Магистерските студии ги завршил со просечна оценка 9,6 и со одбрана на магистерската теза на тема: „Влијанието на социјално-економскиот статус на домаќинство врз злоупотребата на старите лица“, под менторство на проф. д-р Дивна Лакинска. Пријавил докторска дисертација на тема „Плурализам во социјална заштита на старите лица“, под менторство на проф. д-р Сунчица Димитријоска.

Магистерскиот труд на кандидатот „Влијанието на социјално-економскиот статус на домаќинство врз злоупотребата на старите лица“ е теоретска и истражувачка анализа на социјално-економските услови во домаќинството, приказ на поимот и видовите на злоупотреба, како и сопственото истражување со добра статистичка и теоретска елаборација.

Има објавено два стручни труда, и тоа: „Стандарди за следење на евалуација на третманот на корисниците во Центарот за социјална работа во Р. Македонија, во делот на малолетничка правда“ и „Анализа на состојбите во ЈУ за згрижување на деца со воспитно социјални проблеми - Скопје и ЈУ Завод за згрижување, воспитување и образование на деца и младинци „Ранка Милановиќ“ – Скопје, кои се дел од Збирката на стручни документи на ЈУ Завод за социјални дејности објавени во 2009 година, изработени од тимот во кој учествувал и кандидатот. Во истата Збирка е објавен и трудот на кандидатот „Злоупотреба на старите лица“, во кој се дефинира појмовно определување на злоупотребата на старите лица со детална анализа на моделите на злоупотреба на старите лица: ситуационен, модел

на општествена размена, симболичко интеракциски и еколошки модел. Трудот претставува извадок од одбранетиот магистерски труд на кандидатот.

Како член на тимот учествувал и во изготвување на Програма за започнување со работа на Дисциплински центар за извршување на воспитна мерка упатување во Дисциплински центар.

Како волонтер работел во Црвен крст на Р. Македонија, Општинска организација во Пробиштип во периодот 1.2.2003-31.12.2004 година, а потоа како асистент во канцеларија за комуникација со граѓаните во рамките на NACIONAL DEMOCRATIC INSTITUTE-For international affairs. Работно искуство има и во ЈУ Меѓуопштински центар за социјална работа во Пробиштип, на работни задачи на социјален работник во рамки на доделување на парична помош и проблеми во бракот и семејството.

Кандидатот остварил студиски престој за усовршување во Студискиот центар за социјална работа во рамките на Правниот факултет на Универзитетот во Загреб, Хрватска. Учествовал на седум обуки и семинари од областа на социјалната работа на центрите за социјална работа во работа со деца под ризик, малолетници-сторители на кривични дела, поддршка и подобрување на партнерски, родителски и семејни односи во спроведување на разводот.

Учествовал во меѓународниот камп наменет за деца под ризик и корисници на институционална заштита на мрежата „FICE“, Југоисточна Европа.

Од 1.4.2008 година е ангажиран како стручен работник во ЈУ Завод за социјални дејности – Скопје, како стручен работник и организатор, координатор и реализатор на обуки за групна работа со родители и деца под ризик и малолетници-сторители на кривични дела. Кандидатот работи и на организирање, координирање и реализирање на работни средби на центрите за социјална работа за работа со родители на деца под ризик и малолетници-сторители на кривични дела.

Кандидатот има познавање на англискиот јазик, за кој наведува дека пишувањето му е добро.

Владимир Пешевски е роден на 26.5.1978 година. Дипломирал на Институтот за социјална работа и социјална политика на 3.10.2001 година со просечна оценка 8,5. Магистерските студии ги завршил на истиот Институт со просечен успех 8,12 и одбрал магистерска теза на тема „Реформите во системот на социјална заштита и нивното влијание на правните акти“ на 25.3. 2010 година, под менторство на проф. д-р Димитар Трајковски. Од ИП „Менора“ има доставено потврда дека во сопствена издавачка програма за 2010 година ја има предвидено книгата „Реформите во системот на социјална заштита и нивното влијание на правните акти“ за печатење. Учествовал на повеќе обуки за работа на компјутери и членувал како волонтер во НВО од областа на еколошките движења.

Има одлично познавање на англискиот јазик.

ЗАКЛУЧОК

Од увидот во приложената документација, Комисијата заклучи дека сите седум кандидати ги исполнуваат предвидените формални услови за избор за помлад асистент.

М-р Александра Миноска, м-р Даниела Ѓорѓиева, м-р Драгана Лазарева, м-р Владимир Илиевски, м-р Даниел Павловски и м-р Владимир Пешевски имаат завршено магистерски студии со просек над осум. Фросина Денкова е магистер по социјална политика и стратегиски менаџмент за одржлив територијален развој, а другите кандидати се магистри по социјална политика.

Владимир Илиевски има одлично познавање на германскиот и англискиот јазик, Фросина Денковска одлично го познава англискиот и италијанскиот јазик. Александра Миноска и Драгана Лазаревска имаат одлично познавање на англискиот јазик, додека Даниела Ѓорѓиева во својата биографија наведува дека англискиот јазик го зборува и го разбира добро (4), а Даниел Павловски има познавање на англискиот јазик за кој наведува дека пишувањето му е добро.

Ангажмани во настава имале трите кандидатки: Фросина Денкова, Даниела Ѓорѓиева и Александра Миноска. Александра Миноска нема документација за нејзиниот ангажман како демонстратор. Единствено Даниела Ѓорѓиева била ангажирана подолг период во областа на системите на социјална заштита.

Фросина Денкова напишала тринаесет научни и стручни трудови, кои ги презентирала на конгреси и конференции, а 7 од нив се објавени од реномирни издавачки куќи. Во поголем дел од трудовите кандидатката ја обработува областа за која се пријавува на конкурсот, односно современи системи на социјална заштита.

Даниел Павловски изработил три стручни труда, од кои во два е член на тимот. Во трудовите кандидатот ја обработува областа за која се пријавува, односно современи системи на социјална заштита.

Владимир Илиевски има изработено пет научни и стручни трудови, кои ги презентирал на конференции и средби, од кои три се објавени. Во поголем дел на трудовите кандидатот ја обработува областа за која се пријавува на конкурсот, односно современи системи на социјална заштита.

Александра Миноска, освен магистерскиот труд, нема изработено други научни трудови, не учествала на конгреси и конференции, одбрала магистерска теза и пријавила докторска теза од областа за која е распишан овој конкурс

Даниела Ѓорѓиева освен магистерскиот труд нема изработено други научни трудови и не учествувала на конгреси и конференции, но била учесник во проекти кои се споменати претходно. Кандидатката покажува голем интерес за областа на социјалната политика за која пријавила докторска теза.

Драгана Лазаревска нема изработено трудови освен магистерската теза и нема учествувано на научни собири и конференции.

Владимир Пешевски нема изработено трудови освен магистерската теза и нема учествувано на научни собири и конференции и има потврда дека неговиот магистерски труд ќе се печати.

ПРЕДЛОГ

Комисијата констатира дека согласно со актите на УКИМ, сите седум кандидати формално ги исполнуваат предвидените услови според конкурсот.

Сепак, врз основа на приложената документација и утврдените критериуми, Комисијата оценува дека предност треба да му се даде на м-р Владимир Илиевски кој своето образование го остварил со највисок просек и има искуство во научноистражувачката работа, за што потврда се и неговите научни и стручни трудови и референци кои ги доставил во прилог на неговата пријава за распишаниот конкурс. Оттука, како и според покажаниот интерес во областа, стекнатото искуство од научните и стручните истражувања и работното ангажирање, може да се заклучи дека м-р Владимир Илиевски ги исполнува во целост условите на конкурсот и има континуитет и напредок во наставната и научноистражувачката дејност. Во неговото работно и истражувачко искуство се забележува перманентен раст и континуитет во изградбата на личност како научник, па оттука Комисијата му предлага на Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет да го избере кандидатот м-р Владимир Илиевски во звањето помлад асистент за научната област системи на социјална заштита.

Комисија

Проф. д-р Сунчица Димитријоска, с.р.
Проф. д-р Јован Пејковски, с.р.
Доц. д-р Сузана Борнарова, с.р.

ПРЕГЛЕД
на одобрени теми за изработка на докторски дисертации
на Филозофскиот факултет во Скопје

Кандидат	Тема	Комисија
1) М-р Христина Игнатовска	Системот на религиски вредности во Европската унија и во Република Македонија	1.Проф. д-р Зоран Матевски 2.Проф. д-р Ѓорѓе Младеновски 3.Проф. д-р Антоанела Петковска
2) М-р Авни Авдиу	Поимот на левицата и десницата кај албанските политички партии во Македонија, Албанија и Косово од 1990 до 2010 година	1.Проф. д-р Ферид Мухиќ 2.Проф. д-р Коле Јовановски 3.Проф. д-р Мирко Ѓошевски

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА АСИСТЕНТ ПО ПРЕДМЕТОТ АНАТОМИЈА
НА ДОМАШНИТЕ ЖИВОТНИ НА
ФАКУЛТЕТОТ ЗА ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА
ВО СКОПЈЕ

Врз основа на член 132 од Законот за високото образование (Сл. весник на РМ бр. 35/08, 103/08, 26/09, 99/09 и 115/10), член 42 и 43 од Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (Универзитетски гласник бр. 138 од 6 јули 2009 година) и член 41 од Правилникот за внатрешните односи на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (Универзитетски гласник бр. 115 од 30 март 2009 година), Наставно-научниот совет на Факултетот, на седницата одржана на 13.9.2010 година, донесе одлука бр. 0201-2782/2, со која е формирана Рецензентска комисија во состав:

1. д-р Влатко Илиески, редовен професор на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје,
2. д-р Грегор Фазаринц, редовен професор на Ветеринарниот факултет во Љубљана, на Универзитетот во Љубљана,
3. д-р Владимир Петков, вонреден професор на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје,

со задача да изврши рецензија за избор во соработничко звање асистент по предметот анатомија на животните на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје.

Откако ја прегледа доставената документација, Комисијата до Наставно-научниот совет на Факултетот за ветеринарна медицина го поднесува следниов;

ИЗВЕШТАЈ

На конкурсот за избор на еден асистент од научната област анатомија на животните објавен во весниците „Нова Македонија“ и „Коха“ од 21.7.2010 година, се пријави единствено м-р Лазо Пендовски, вработен како асистент на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје. Пријавениот кандидат ги има приложено следниве документи: диплома и уверение за завршено високо образование, диплома и уверение за завршени постдипломски студии (магистерски студии), кратка биографија, список и копии од научните и од стручните трудови.

1. Биографски податоци за кандидатот

М-р Лазо Пендовски е роден на 10.11.1975 година во Скопје, Р. Македонија. Основното образование и средното ветеринарно училиште ги завршил во Скопје. На Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје се запишал во учебната 1994/95 година, а дипломирал во 2001 година и се стекнал со звањето доктор по ветеринарна медицина, ДВМ.

За време на студиите бил член на студентското истражувачко друштво „Еурека“ при Факултетот за ветеринарна медицина и Земјоделскиот факултет, а во 1997 година е избран и за претседател на истражувачкото друштво. Во периодот 15.7-15.8.2000 година престојувал во Клиниката за мали животни во

Загреб, Р. Хрватска каде што ја завршил студентската летна практика. Како студент, во периодот од 9 до 12 септември 1998 година учествувал на 6. Меѓународна конференција за овчарство и козарство и на 4. Симпозиум за размножување на животните, каде што усно го презентирал трудот „Ехинококоза кај овците“, кој е објавен во зборникот на студентски трудови при Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје.

На 27.1.2003 година е избран во звањето помлад асистент по предметот анатомија на домашните животни, на Катедрата за анатомија при Факултетот за ветеринарна медицина, а на 23.6.2007 година е преизбран во истото звање. Постдипломските студии од областа анатомија ги запишал на Институтот за анатомија при Медицинскиот факултет во Скопје во учебната 2004/2005 година. На 30.10.2007 година успешно го одбранил магистерскиот труд под наслов „Морфолошка студија за крвните садови и карлично-чашкениот систем на свински бубрези“, со што се стекнал со звањето магистер на медицински науки.

На 28.2.2008 година врз основа на Билтенот бр. 934 од 15.1.2008 година, е избран во звањето асистент и е во редовен работен однос на неопределено време на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје.

2. Стручни усовршувања:

Во јуни 2003 година престојувал на Институтот за анатомија, хистологија и ембриологија при Факултетот за ветеринарна медицина во Љубљана, Словенија, со цел реализација на активности од проектите „Влијанието на стероидните хормони на експресијата на прогестеронските рецептори на гонадотрпните клетки од хипофизата“ и „Генетската варијабилност на популацијата на расата шарпланинец“.

Од 3 до 8 мај 2004 година во Скопје, како дел од австрискиот проект „Поддршка за развој на човечки ресурси на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, а преку имплементација на програмата за академска размена, финансиран од Министерството за надворешни работи на Австриската влада, реализиран е Меѓународниот семинар за пластинација, со учество на австриски експерти.

На 12. Интернационална конференција за пластинација, Мурсија, Шпанија, во периодот 11-17 јули 2004 година, ја освоил првата награда за најдобар труд на конгресот.

Корисник е на COST-стипендија за кратка научна посета реализирана во периодот 16-22 мај 2005 година, при што престојувал на Ветеринарниот факултет во Загреб, Хрватска, со цел усовршување на дијагностичките можности на *Chlamydia psittaci* на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје.

Во периодот 5-10 јули 2005 година е избран за генерален секретар на 8. Интернационална конференција за пластинација, Охрид, Македонија.

Со цел реализација на активности од НАТО-проектот "rDNA transcription re-activation in in vitro produced bovine embryos", во септември 2005 година и во октомври 2006 година престојувал на Факултетот за природни науки во Нитра, Р. Словачка.

Од септември 2005 до март 2006 година учествувал на сесии за обука за истражувачко-развојни проекти, организирани од GTZ (германски проект за поддршка на модернизацијата на македонското земјоделство) во Скопје.

Во периодот од 2 до 7 јули 2006 година учествувал на 13. Конференција за пластинација во Виена, Австрија, каде што презентирал научен труд.

М-р Лазо Пендовски учествувал на 12. Конференција на европските анатоми во Месина, Италија, одржана во периодот 19-22 јули 2006 година, каде што презентирал научен труд.

Во периодот 10-11 септември 2007 година, на 5. Конференција за патогенеза, епидемиологија и зоонотски важности на анималната кламидиоза во рамките на COST-акцијата 855, во Пулавеј, Полска, презентирал труд за PCR - генотипизација на кламидите.

Кандидатот успешно го завршил VII. Postgraduate course of plastination каде што ја изучил техниката на пластинација со полиестер П40, одржан од 10 до 12 декември 2007 година во Мурсија, Шпанија,

Во периодот од 20 до 24 февруари 2008 година во AFFSA, Париз, Франција, ас. м-р Лазо Пендовски учествувал на обука за PCR-дијагноза за кламидиоза кај птиците, реализиран во рамките на програмата SEE-ERA-NET's Pilot Joint Call, INTAS ref. Nr 06-1000031-10035.

Ас. м-р Лазо Пендовски е член на организациониот одбор на меѓународните работилници: „ Animal Welfare: The European Framework” и The 3Rs concept-The legal Framework on the protection of laboratory animals. Семинарите се одржани во периодот од 27.3.2008 до 29.3.2008 година во Охрид, Р.Македонија (одлука бр. 0201-262/13-3 од 1.2.2008 година). Организацијата на семинарот била реализирана во соработка со RSPCA-Кралското друштво за заштита на животните од Велика Британија.

Добитник е на СЕЕПУС Mobility Grant, при што во периодот 1-31.4.2008 престојувал на Универзитетот за ветеринарна медицина во Виена, Австрија.

Во периодот 20-23 јули 2008 година во Хајделберг, Германија, ас.м-р Лазо Пендовски учествувал на 14. Меѓународна конференција за пластинација, со усна презентација на научен труд.

Во периодот 23-26 јули 2008 година во Будимпешта, Унгарија, ас.м-р Лазо Пендовски презентирал научен труд на XXVII конгрес на Европската асоцијација на ветеринарни анатоми.

Добитник е на едномесечна стипендија од Министерството за наука, образование и спорт на Република Хрватска за истражувачки престој на Ветеринарниот факултет во Загреб, во периодот 1-30.11.2009 година, за примена имуно-хистохемски методи за типизација на мускулни влакна.

Учесник е на 1. Интренационална работилница во рамките на COST-акцијата ФА0825 за зеднички состанок на работните групи 1, 2, 3, 4 како и на и 2 МС состанок одржан во Милано, Италија, во периодот од 16 до 17 Март 2009 година.

Кандидатот е активен член на Интернационалната асоцијација за пластинација, како и на Европската асоцијација на ветеринарни анатоми.

Член на менаџерскиот комитет (МС мембер) на COST -акцијата ФА0825 (Feed for Health).

Во 2007 година е назначен за асоцијативен уредник на списанието „Македонски ветеринарен преглед”.

3. Научноистражувачки проекти:

1. Учесник е во националниот проект „Кламидиоза кај животните и нејзини зоонозни импликации”, проект кој се реализира во периодот од 1.1.2004 до 4.11.2007 бр. на договор 17-1018/1 од 20.5.2004. Овој проект претставува дел од мрежата на соработка помеѓу научноистражувачките институции во рамките на COST -акцијата 855.

2. Учесник во проектот „The importance of chlamydia infections in birds for animal and human in Southeastern Europe”, проект кој е реализиран во рамките на програмата SEE-ERA-NETs Pilot Joint Call, INTAS ref. Nr 06-1000031-10035 во периодот од 1.9.2007 до 31.5. 2008 година, Бр на договор ERAC 51580.

3. Учесник во меѓународниот проект „The Western Balkans University Network for Animal Welfare”, меѓународен проект со учество на универзитетите од Западен Балкан, а се реализира во соработка со Универзитетот од Бристол, Велика Британија. Реализацијата на овој проект се одвива преку меѓународната програма на RSPCA- интернационал. Овој проект ќе се работи во периодот од 1.9. 2008 до 31.12. 2010 година.

4. Член на истражувачкиот комитет и менаџментот на акцијата FA802 Feed for Health, врз основа на поканата од координаторот на акцијата. Оваа COST-акција ќе се реализира во периодот од 6.11.2008 до 31.12.2012 година.

4. Наставна дејност

Кандидатот м-р Лазо Пендовски совесно и квалитетно ја изведува практичната настава, ги изведува дисекционите и аудиовизуелните вежби, врши редовни консултации и колоквиуми со студентите по предметот анатомија на животните.

Научната и стручната дејност од областа на морфологијата кај домашните животни, кандидатот ас. м-р Лазо Пендовски ја извршува во неколку лаборатории, и тоа: Лабораторијата за анатомија, Лабораторијата за пластинација, Лабораторија за хистологија и ембриологија и Лабораторија за PCR при Факултетот за ветеринарна медицина.

Во изминатиот период, ас. м-р Лазо Пендовски во согласност со рецензијата објавена во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј” бр. 937 од 29 февруари 2008 година, а врз основа на одлуката бр. 0201-1561/3 од 13.5.2008 го отпечатил учебното помагало **„Хумана евтаназија на животните”**, прирачник за ветеринарната медицина (1-80 p.; ISBN 978-9989-774-13-3. COBISS.MK-ID 72044042).

Овој текст е изработен во вид на практичен водич за евтаназијата, кој ги обработува хуманите аспекти на евтаназијата на животните. Хуманата евтаназија претставува императив во ветеринарната практика. Материјата што е обработена е научно и стручно издржана и е изнесена на прегледен начин со лесен и разбирлив стил. Покрај научно-стручните квалитети, текстот има и апликативни квалитети што го прави применлив и во пошироката стручна јавост. Во овој контекст, посебна важност овој текст добива поради фактот што одделот III од Законот за благосостојба и заштита на животните ги дефинира условите што се однесуваат на животните заклани или убиени надвор од кланица. Овој текст може да се искористи како основа за изготвување на подзаконските акти неопходни за имплементација на Законот за заштита и благосостојба на животните. Досега не постои слична објавена литература на македонски јазик, која ја обработува оваа проблематика. Оваа книга е печатена

како учебно помагало за потребата во наставниот процес на Факултетот за ветеринарна медицина.

Досега, кандидатот м-р Лазо Пендовски има објавено 25 труда, од кои 15 се рецензирани во билтените на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, бр. 817 од 13.12.2002 година, бр. 900 од 30.6.2006 година и бр. 934 од 15.1.2008 година. За овој избор, кандидатот ги има доставено следниве трудови за рецензирање:

16. **Lazo Pendovski.** Morphologic study for blood vessels and pelvio-caliceal system in pig kidneys. [MSc thesis]. Macedonian Journal of Medical Sciences. 2008; Dec 15; 1(2):64-74.

Целта на оваа студија е да се утврди модел на свински бубрег кој ќе се користи за експериментални цели во хуманата медицина. Кај бубрезите морфометриски се евалуирани: тежината, должината, ширината и дебелината на кранијалниот и каудалниот пол. Антомијата на собирачкиот систем и крвните садови се истражени на тридимензионални силконски C10 корозивни одливки и на пластинирани бубрези. Исто така, анализирани се 30 ренални ангиограми и пиелограми од човечки бубрези. Морфометриските параметри на испитуваните обележја кај двете раси одговараат на вредностите кај бубрезите од луѓето. Кај бубрезите е утврдена морфолошката форма на карлично-чашкениот систем, одреден е бројот на мали бубрежни чашки и начинот на нивна дренажа во собирачкиот систем. Просторната анатомија на собирачкиот систем во каудалниот пол на свинските бубрези кај двете раси соодветствува во однос на параметрите утврдени во инфериорниот пол на бубрезите кај луѓето. Врз основа на интратреналната дистрибуција на сегменталните артерии одредени се бубрежните сегменти во свинските бубрези. Слично како во бубрезите кај луѓето, венскиот систем кај свинските бубрези нема сегментална структура поради присуството на анастомози распоредени во три лонгитудинални нивоа.

И покрај одредени разлики кои се посочени во студијата, постојат многу сличности помеѓу буберзите кај свињите и луѓето. Сличностите кои постојат кај параметрите на морфолошките обележја, потоа во анатомијата на собирачкиот систем, како и во дистрибуцијата на крвните садови ја поддржуваат идејата дека свинските буберзи, генерално, се најдобар анимален модел кој би можел да се користи во експерименталната хумана медицина.

17. **Ilieski V., Pendovski L.** Morphological Characteristics of the Myo-endothelial Interactions in the Pig Coronary Artery Influenced by Myocardial Bridges. Nanobiotechnology: Bio-interfaces – International Workshop, EC Joint Research Centre, Ispra, Italy, 10-13; 5-7 December 2007.

Миокардните мостови се анатомски творби кај кои епикардните коронарни артерии се премостени со миокард. Овие мостови се прикажани како систолички констриктори на артерискиот сегмент. Целта на оваа студија е да се прикаже компресивниот ефект на миокардниот мост врз сидот на артерискиот сад. Истражувани се ултраструктурните промени во коронарниот сад преку кои доаѓа до миоендотелни контакти. Истражувањето е направено на свински коронарни артерии од мешани раси на свињи. Истражувањата се реализирани со трансмисиона електронска микроскопија. Во студијата се прикажани контактите кои доаѓаат помеѓу ендотелните клетки и мазните

мускулни клетки кои пенетрираат во интимата на крвниот сад. Промените кои настануваат се резултат на компресивниот ефект на микардните мостови врз сидот на коронарната артерија. Овие промени водат кон промени на мазните мускулни клетки, како и кон промени во меѓуклеточниот матрикс, утврдени се спирални колагени влакна, вакуолизирани мазни мускулни клетки кои претставуваат почетен стадиум на појава на дегенеративни промени и развивање на пенливи клетки. Еден од главните заклучоци во оваа студија укажува на фактот дека контактите кои се појавуваат помеѓу мазните мускулни клетки и ендотелните клетки претставуваат место за трансфер на информации на промената на биомеханичките услови во внатрешноста на крвниот сад.

18. **Pendovski Lazo**, Ilieski Vlatko, Lazarova-Tosovska Dobrila, Trpkovska Biljana, Petkov Vladimir. Classification of Pig Kidney Collecting System: S10/S3 Corrosion Casts Study. Abstract Booklet of the 14th International Conference for Plastination; Heidelberg, Germany; 48.p; 2008.

Во оваа студија е изработен детален приказ на анатомските структури на карлично-чашкениот систем кај свинските бубрези со цел да се направи класификација на собирачкиот систем базиран на системот на дренажа на малите чашки во реналната карлица. Испитувањата се извршени на 53 бубрези земени од свежо заклани свињи на старост од 150 до 155 дена, со просечна тежина од 95 килограми. Студијата е реализирана на корозивни препарати изработени од силикон S10. Добиените резултати укажуваат дека бубрежната карлица и две големи чашки и нивните инфундибули (еден кранијален и еден каудален) се детерминирани во сите испитувани случаи. Бројот на малите ренални чашки е утврден дека се движи помеѓу 5 и 17, кранијалниот пол на бубрегот има поголем број на чашки од каудалниот. Врз основа на овие резултати утврдени се два система на дренирање на бубрежните чашки. Првата група се дренираат директно во кранијалниот инфундибулум додека втората група има дренажа во каудалниот инфундибулум. Врз основа на распределбата на големите и малите чашки на бубрежната карлица заклучено е дека дренирањето низ двата система може да биде комплетно издвоено.

19. Ilieski Vlatko, **Pendovski Lazo**, Bojadzieva Biljana, Petkov Vladimir. The Pig Heart Anatomy on Thin S10 Tissue Slices. Abstract Booklet of the 14th International Conference for Plastination; Heidelberg, Germany; 59 p; 2008.

Во оваа студија е претставена пластинацијата како техника со која се изработуваат препарати во тенки резони со цел прикажување на специфични анатомски структури. Со оваа метода се презентирани топографски соодноси на органите, посебно во нивната внатрешност. Резовите кои се изработени се полутранспарентни или транспарентни со дебелина од 0,3 до 0,8 мм. Процесот на тенкослојна пластинација во оваа студија е изработен на свинско срце импрегнирано во силикон S10. Заради потребата од реконструкција на целиот орган пред да се изврши сечењето на тенките слоеви, направено е обележување на местото каде што се вршени сечењата. Добиените резултати укажуваат на фактот дека срцевите мускулни влакна на резовите се лесно препознатливи и нивниот облик и положба можат да се следат по целата должина на препаратот. Тридимензионалната реконструкција на преткоморите и коморите, како и на залистоците, може да се реконструира со заемно поставување на резовите во истиот редослед. Како резултат на ова може да се

каже дека С10 пластинацијата на свинското срце претставува одлична техника како наставно- научна метода во анатомските истражувања. Со оваа техника се овозможува подобро изучување на тродимензионалните структури на поодделни органи кои можат да се компарираат со дијагностичките резултати.

20. **Pendovski Lazo.**, Ilieski Vlatko. The Segmental Arterial Branches in Pig Kidney. Magyar Allatorvosok Lapja- XXVIIth EAVA Congress. Budapest, Hungary. 93p; 2008

Во овој труд авторите ја обработуваат васкуларизацијата на бубрезите кај свињи. Посебен осврт е даден на сегменталната васкуларизација. Обработена е интерлобарната артерија, a.arcuate и интралобарната васкуларна мрежа, како и сегменталната васкуларизација од аспект на клиничка апликација со посебен осврт на ксенотрансплантацијата и васкуларната реконструкција. Со оваа студија се надополнува недостатокот од познавањата за сегменталната васкуларна архитектура на свинскиот бубрег. Испитувањата биле реализирани се изведени 62 бубрега од мешани раси на свињи јоркшир-ландрас закрани на старост 150-155 дена со тежина од 95 килограми. Во 93,54 % од случаите е утврдено дека реналната артерија примарно е разгранета во две артерии, а во останатите 6,46% случаи разгранувањето е утврдено дека во дорзална и вентрална примарна гранка. Како резултат на утврдените разгранувања утврдени се три модели на разгранување. Според овие резултати може да се заклучи дека рамификацијата на реналната артерија кај свинските бубрези е предвидлива врз основа на примарното разгранување. Дистрибуцијата на секундарните гранки и нивната положба укажуваат на фактот дека одредени васкуларни региони на свинскиот бубрег треба да бидат засебно издвоени.

21. Ilieski Vlatko, **Pendovski Lazo**, Pejaska Jana, Mitrov Dine, Petkov Vladimir. Reconstruction of flexion and extension of elbow joint using software AVOID SOFTIMAGE XSI. Magyar Allatorvosok Lapja- XXVIIth EAVA Congress. Budapest, Hungary. 45p; 2008.

Авторите во овој труд ги обработуваат можностите за визуелизација на 2Д- слики добиени од најразлични клинички испитувања (ендоскопија, магнетна резонанца, компјутерска томографија) во 3D-слики. Со овој концепт се овозможува правилно планирање на хируршки интервенции или помош при интерпретација на некои тешкотии кои се јавуваат при дијагностиката и терапијата во ветеринарната практика. Новите компјутерски технологии донесуваат нов пристап во визуелизацијата, како и можност за подобро разбирање и интерпретирање. Во овој труд е изработена визуелизација на лакотен зглоб кај куче со помош на компјутерската програма Avis softimage XSI. Овој процес е реализиран со помош на 3D скенови на деловите на лакотниот зглоб (хумерус, радиус и улна, мускулатурата на пластинианите препарати од рамениот зглоб). Сликите кои се подготвени на ласерскиот скенер со информациите за димензиите на секој засебен објект се додавани во базата на компјутерската програма. Во прецизен ред на секој податок кој е додаден во софтверот, компјутерската програма изработила прецизен поредок на анатомските објекти во нивната природна положба. Во следната фаза од овој процес изработен е видео формат со кој е реанимирано движењето на лакотниот зглоб. Со вака подготвен компјутерски модел се овозможува интерпретирање на различни клинички случаи, како и употреба на овој

софтвер во едукативни цели. Со овој пристап се овозможува 3D-визуелизација на слики од компјутерската томографија, со што се овозможува подобра интерпретација на најразлични клинички случаи.

22. Hammond-Seaman, A.; Ilieski, V.; **Pendovski, L.**; Thomas, Gareth. (2008): "Animal Welfare: the European Framework: Proceedings of the Workshop", 28 March 2008, SS. Cyril & Methodius University Congress Centre, Ohrid, Republic of Macedonia.

Зборникот на трудови е резултат на работата на работилницата одржана на 28 март 2008 година. Работилницата на едно место собра 123 клучни актери кои дискутираа за важноста на благосостојбата на животните за Р. Македонија од аспект на фармските животни. Македонскиот Закон за заштита и благосостојба на животните го дава основното начело на примената на Законот за благосостојба на животните, посебно во делот на примената на фарма, при транспорт и на линија на колење, при што за време на технолошкиот процес животните нема да бидат неправедно изложени на болка, страдање, физички повреди или страв. Целта на работилницата била да им се прикаже на клучните актери какво влијание тоа ќе има врз нивната работа и како тие би можеле да преземат практични чекори за да се осигура успешното спроведување на овој Закон. Овој Зборник на трудови служи како полезна референтна алатка, како за учесниците така и за сите други релевантни субјекти. Областите кои се обработени во овој Зборник се однесуваат на европската законска рамка за благосостојба на фармските животни, благосостојбата при транспортот, на линијата на колење, како и проценка на условите за благосостојба на фарма.

23. Hammond-Seaman, A.; Ilieski, V.; **Pendovski, L.**; Thomas, Gareth (2008): "The 3Rs Concept: The legal framework on the Protection of Animals Proceedings of the Workshop", 28 March 2008, SS. Cyril & Methodius University Congress Centre, Ohrid, Republic of Macedonia.

Зборникот на трудови е резултат на работата на работилницата одржана на 28 март 2008 година. Работилницата на едно место имала 57 клучни актери кои дискутираа за важноста на благосостојбата на животните за Р. Македонија во чекорите кои ги презема за добивање членство во Европската унија (ЕУ). Во зборникот е обработен македонскиот Закон за заштита и благосостојба на животните, со кој се втемелува основното начело дека животните нема да бидат неправедно изложени на болка, страдање, физички повреди или страв. Целта на работилницата била да им се прикаже на клучните актери какво влијание тоа ќе има врз нивната работа и како тие би можеле да преземат практични чекори за да се осигура успешното спроведување на овој Закон. Овој Зборник на трудови служи како полезна референтна алатка, како за учесниците така и за сите други релевантни субјекти. Причината за оваа работилница била делимично поради Законот за благосостојбата на животните кој ги покрива аспектите за заштита на животните кои се употребуваат во експериментални цели. Посебен осврт е даден на потребата за контрола и лиценцирање на објектите каде што се чуваат лабораториските животни, како и потребата од обука на персоналот кој е одговорен за држење и одгледување на лабораториските животни. Областите кои се опфатени во Зборникот ги покриваат темите од законската рамка за заштита на лабораториските

животни, 3R-концептот, презентирање на ECVAM, како и работата на етичките комитети.

24. Ilieski Vlatko, **Pendovski Lazo**, Petkov Vladimir Popovska-Percinic Florina, Mizrahi Rasela. Plastination of tissues and organs: interdisciplinary approach to replace laboratory animals that are in use for education and research. *Mac.Vet.Rew.* Vol 31, No 1;71-78,2008.

Целта на трудот е да се примени методот за пластинацијата како алтернативна метода за заштита на животните кои се користат во едукацијата, експериментите и истражувањата согласно со Европската директива 86/609/ЕЕС. Како материјал е употребено едно женско угинато морско прасе на старост од 2 години. Дисекцијата на мускулите, поткожните структури и органите од абдоминалната празнина е извршена непосредно по смртта на животното. Пластинацијата на морското прасе е изведена со примена на протоколот на стандардната техника - S10. Пластинираното морско прасе е со цврста конзистенција, на допир е суво, без мирис и без токсични хемикалии. Дисекцираните мускули на пластинираниот модел овозможуваат да се изучи нивната синтопија и да се разбере нивната функција. Поради трајната фиксација, органите во stomачната празнина ја задржуваат топографската позиција и даваат целосен увид на соодносот на абдоминалните органи како што се: желудникот во сооднос со слезената, панкреасот и левиот бубрег, прикажан е мезентериумот со деловите од цревата, роговите на матката со јајниците и сл. Според резултатите, примената на S10-техниката за пластинација овозможува да се добие траен анатомски модел од лабораториско животно на кое може да се проучува анатомска градба.

25. **Pendovski Lazo**, Ilieski Vlatko, Petkov Vladimir, Popovska – Percinic Florina, Mizrahi Rasela. Morphological peculiarity of the renal parenchyma on S10 think plastinated pig kidneys. *Mak. Vet. Rew.* Vol 31, No 1;49-57 2008.

Целта на трудот е да се истражи морфолошката градба на бубрежниот паренхим кај анатомски препарати од свински бубрези подготвени со тенкослојна пластинација S-10. Вкупно 60 бубрези од две раси се пластинирани во сагитални пресеци со дебелина од 2мм. На тенкослојните бубрежни препарати е направена анализа на анатомските структури на паренхимот и е одреден нивниот анатомско-топографски сооднос. Подготвените S10 тенкослојни бубрежни препарати се трајни, флексибилни, суви, без мирис со мазни површини, модели кои даваат јасна динстинкција на анатомските структури од бубрежната срцевина и бубрежната кора. Кај хибридна раса ландрас/јоркшир, бројот на Малпигиевите бубрежни пирамиди се движи во границите 8-14 (просек 10,63), додека кај расата даланд нивниот број изнесува 8-13 (просек 9,94) ($p > 0,05$). Кај двете раси, утврдени се три различни морфолошки варијации на сраснување на бубрежните пирамиди и начин на нивно дренирање во бубрежната карлица. Според резултатите, може да се заклучи дека S10-методата за пластинација може да се користи за подготовка на тенкослојни анатомски модели од свински бубрези со јасен тродимензионален план-приказ на анатомските структури во внатрешноста на бубрежниот паренхим.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на доставените конкурсни материјали на кандидатот ас. м-р Лазо Пендовски, како и врз основа на неговата работа во наставно-образовната дејност со издавачкиот опус како автор на едно учебно помагало, научно-истражувачката работа преку објавувањето на научни и научно - стручни трудови во меѓународни списанија, учеството во повеќе меѓународни проекти, како и со неговата стручно-апликативна активност можеме да кажеме дека ас. м-р Лазо Пендовски има значајно влијание врз развојот на ветеринарната наука во Р. Македонија.

Комисијата заклучува дека кандидатот ги исполнува потребните критериуми пропишани со закон за реизбор во звањето асистент.

Рецензентската комисија има чест и задоволство на Наставно-научниот совет да му предложи кандидатот ас. м-р Лазо Пендовски да биде реизбран во звањето асистент по предметот анатомија на животните на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. Проф. д-р Влатко Илиески,
Факултет за ветеринарна медицина - Скопје,
Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ с.р.
2. Проф. д-р Грегор Фазаринц,
Ветеринарен факултет - Љубљана,
Универзитет во Љубљана с.р.
3. Проф. д-р Владимир Петков,
Факултет за ветеринарна медицина - Скопје,
Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ с.р.

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА ВИШ НАУЧЕН СОРАБОТНИК ВО ОДДЕЛЕНИЕТО ЗА
ПЕДОЛОГИЈА И АГРОХЕМИЈА НА ЗЕМЈОДЕЛСКИОТ ИНСТИТУТ ВО
СКОПЈЕ

Врз основа на член 43 од Правилникот за внатрешните односи и работењето на Земјоделскиот институт во Скопје и согласно со одлуката бр. 02-560/1 донесена од Научниот совет на 3. 9. 2010 година, избрани сме за членови на Рецензентската комисија во состав: **д-р Јосиф Митриќески, редовен професор-претседател, д-р Татјана Миткова, редовен професор-член и д-р Душко Мукаетов, вонреден професор - член.** Комисијата доби задача да изврши преглед и оценка на научните и стручните трудови на пријавените кандидати на конкурсот објавен на 7. 7. 2010 година во весникот „Дневник“, за избор на еден научен работник во Одделението за педологија и агрохемија при Земјоделскиот институт во Скопје. Во врска со тоа, **Рецензентската комисија** го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на еден научен работник се пријави само еден кандидат, досегашниот научен соработник д-р Марјан Андреевски, за избор во звањето виш научен соработник .

1. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ

Кандидатот д-р Марјан Андреевски е роден на 3. XII 1963 година во с. Извор, општина Велес. Основно и средно образование завршил во Велес. По отслужувањето на воениот рок се запишал на Земјоделскиот факултет во Скопје, во учебната 1983/1984 година. Студиите ги завршил во 1988 година со просечна оценка 9,03. Истата година се вработил во ЗК „Вардар“ во Градско, каде што останал да работи до 31. V 1990 година. Од 1.VI 1990 година се вработил во Земјоделскиот институт во Скопје, како стручен соработник во Одделението за педологија и агрохемија, каде што работи и денес, во звањето научен соработник.

Во учебната 1990/1991 година се запишал на постдипломски студии на Земјоделскиот факултет во Скопје, група: педологија и агрохемија, подгрупа: педологија. Предвидените испити со наставниот план ги положил со просечна оценка 9,28. На 25. X 1996 година со успех го одбранил магистерскиот труд со наслов: „Состав на хумусот на почвите образувани врз варовник и доломит на планината Јабланица“ и се стекнал со звањето магистер на земјоделски науки, група: педологија и агрохемија, подгрупа: педологија. Докторската дисертација со наслов „Услови за образување на лесивираниите почви во Република Македонија и нивните својства“ ја

одбранил на 11. III 2005 година, на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје.

За научен соработник е избран на 7. XI 2005 година во Одделението за педологија и агрохемија при Земјоделскиот институт во Скопје.

2. НАУЧНА И СТРУЧНА ДЕЈНОСТ

Д-р Марјан Андреевски, од вработувањето до денес, учествувал во изработката на десет научноистражувачки проекти.

Како резултат на активното учество во реализацијата на научноистражувачките проекти, д-р Марјан Андреевски учествувал на повеќе научни симпозиуми и конгреси во земјава и во странство, каде што презентирал трудови како автор или коавтор. Досега, како автор или коавтор, има објавено дваесет и осум научни и стручни трудови, од кои 4 се рецензирани и објавени во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје број 677 од 21. II 1997 година, 6 во Билтен број 779 од 11. V 2001 година, еден труд во Билтен број 864 од 30. XII 2004 година и 3 во Билтен број 877 од 15. VII 2005 година.

Ќе дадеме приказ на трудовите што кандидатот д-р Марјан Андреевски ги објавил по изборот за научен соработник.

Петковски Д., Андреевски М. (2004): Генеа и својства на смолниците од околината на с. Делјадровце-Скопско. Годишен зборник на Факултетот за земјоделски науки и храна, година 49, стр.187-196, Скопје.

Во овој труд се презентирани податоци за условите за образување и својствата на смолниците распространети во реонот на с. Делјадровце-Скопско. Испитуваните смолници спаѓаат во текстурните класи тешка глина, илеста глина, песоклива глина, песокливо глинеста пловица и прашеста глина. Проучуваните почви претежно се карбонатни. Реакцијата на почвата во вода е неутрална и слабо алкална до умерено алкална во долниот дел на профилот, хумусно-акумулативниот хоризонт е слабо до доста хумусен, средно обезбедени со леснодостапен P_2O_5 и добро обезбедени со леснодостапен K_2O . Авторите на трудот даваат и препораки за ѓубрење и мерки за подобрување на својствата на испитуваните смолници, што на трудот му дава и практично значење.

Petkovski D., Andreevski M., Mukaetov D., Vasilevski K. (2006): Genesis and characteristics of rankers at the Osogovo Mountains. *Zemljište i Biljka* Vol. 55, No 1, str. 1-10, Beograd.

Во овој труд авторите прикажуваат податоци од 12 репрезентативни почвени профили на ранкери од вкупно 30 почвени профили кои се проучени во реонот на Осоговските Планини. Главно се под тревна вегетација, малку под шума, а еден дел се обработливи површини на кои се одгледува компир, рж и овес. „Физичкиот песок“ (крупен + ситен песок)

доминира над „физичката глина“ (прав + глина). Испитуваните ранкери се силно хумозни до многу силно хумозни, добро обезбедени со вкупен азот, слабо обезбедени со леснодостапен фосфор и слабо до средно обезбедени со леснодостапен калиум. Најголем дел од почвените проби имаат многу силно кисела или силно кисела реакција, а помал број умерено кисела. Како резултат на извршените испитувања, авторите даваат и препораки за подобрување на продуктивните својства на ранкерите, со што на трудот му даваат и големо практично значење.

Андреевски М., Мукаетов Д., Петковски Д., Василевски К. (2006): Проучување на морфолошките својства на лесивираните почви во Република Македонија. Шумарски преглед, Шумарски факултет–Скопје, год 41, стр 120-127, Скопје.

Во овој труд се презентирани резултати од истражувањата на морфолошките својства на лесивираните почви во Република Македонија. Од истражувањата, авторите установиле дека лесивираните почви го имаат следниот тип на профил: А-Е-Bt-C/R, О-А-Е-Bt-C/R, Ap-Bt-BtC-Cca, Ap-Bt-Cca, Ap-Bt-BtC-C, А-Е-Bt-BtC-C, А-Е-Bt-C. Просечната длабочина на солумот на лесивираните почви изнесува 76,5 cm. Длабочината на солумот на лесивираните почви врз компактни стени варира од 46 до 90 cm (просечно 71,5 cm), додека врз кластични седименти од 53 до 105 (просечно 82 cm). Мокноста на хор. А под шумска вегетација варира од 5 до 15 cm (просечно 8 cm), а на хор. Е од 10 до 25 cm (просечно 17 cm). Просечната длабочина на хор.Вt изнесува 41.6 cm, а на хор.ВtC 27 cm.

Андреевски М., Мукаетов Д., Петковски Д., Василевски К. (2006): Прилог кон проучување на механичкиот состав на лесивираните почви во Република Македонија. Шумарски преглед, Шумарски факултет–Скопје, год 41, стр 128-133, Скопје.

Од резултатите на истражувањата на механичкиот состав на лесивираните почви во Република Македонија, авторите констатирале дека сите хоризонти се слабо скелетоидни (<10% скелет), освен Е хоризонтот кој носи ознака скелетоиден (10-30% скелет). Од фракциите на ситноземот, најзастапена е фракцијата на ситен песок, додека фракцијата на крупен песок е најмалку застапена. Фракцијата глина е за околу двапати позастапена во хор. Вt, во споредба со хор. А и Е, што делумно се должи на транслокација на глината од горниот дел на профилот.

Овој труд, како и претходниот, покрај фундаментално има и големо практично значење, затоа што дава добра основа за поуспешна примена на агротехничките и агромелиоративните мерки.

Mukaetov D., Andreevski M., Petkovski D. (2006): Hidro physical and phisico-mechanical characteristics of the hydromorphyc black soils in Pelagonija Valley. Zemljište i Biljka Vol. 55, N° 1, str. 11-18, Beograd.

Во трудот предмет на испитување се хидрогените црпици во Пелагонија при што посебен акцент е даден на нивните водно-физички и физичко-механички својства. Утврдено е дека хидрогените црпици се одликуваат со тежок механички состав, при што глината е доминантна фракција поради што овие почви имаат лоши физички карактеристики. Фактичката густина се движи од 2,49 до 2,76 g/cm^3 , додека привидната густина се движи од 1,1 до 1,59 g/cm^3 . Вкупната порозност е висока, но поради доминација на капиларните пори, водно-воздушниот режим е неповолен. Полскиот воден капацитет е висок и варира во широки граници од 50,13% кај вертикалните до 27,11% кај типичните хидрогени црпици. Авторите утврдиле дека овие почви имаат висока потенцијална плодност која може да се активира со примена на соодветни хидротехнички мерки, како и со соодветни агрометеорологички зафати.

Андреевски М., Цветковиќ Јулијана, Мукаетов Д. (2006): Содржина на тешки метали (Cd, Pb и Zn) во почва и растителен материјал од Велес и од неговата околина. Заштита на растенијата, год. XVII, стр. 257-267, Скопје.

Во овој труд се изнесени резултати од истражувањата на содржината на тешки метали (Cd, Pb и Zn) во почва и растителен материјал од Велес и неговата околина. Од истражувањата е констатирано дека содржината на вкупните и достапните форми на Cd, Pb и Zn е повисока во почвените проби од Велес, во споредба со почвените проби од локалитетот с. Извор. Содржината на Cd, Pb и Zn е повисока во растенијата одгледувани во Велес, во споредба со растенијата одгледувани во лок. с. Извор.

Овој труд, покрај фундаментално, има и практично значење и дава основа за примена на соодветни мерки кои ќе придонесат за намалување на ризиците од тешките метали.

Андреевски М., Мукаетов Д., Петковски Д., Василевски К. (2007): Состав на хумусот на лесивираните почви во Република Македонија образувани под различна вегетација. Меѓународен симпозиум, Одржливо шумарство - проблеми и предизвици. Зборник на трудови, стр.1-6, Охрид.

Авторите на овој труд ги презентираат просечните вредности од истражувањето на составот на хумусот на лесивираните почви во Република Македонија за 15 профили под шумска вегетација, 4 профили под тревна вегетација и 4 обработени. Резултатите од фракционирањето на хумусот покажале дека постојат разлики во составот на хумусот помеѓу лесивираните почви образувани под шумска вегетација од една и обработените и лесивираните почви под тревна вегетација од друга страна. Добиените резултати покажуваат дека лесивираните почви образувани под шумска вегетација се одликуваат со покисел и подеградибилен хумус во споредба со обработените и лесивираните почви под тревна вегетација.

во почвите образувани под тревна вегетација и најниска е во обработените лесивирани почви. Во хор. E, Bt, BtC и C во почвите образувани под тревна и шумска вегетација и обработуваните почви, содржината на хумус и вкупен азот е особено изедначена. Лесивираниите почви под шумска вегетација се одликуваат со најширок однос C/N, односот се стеснува во почвите под тревна вегетација и најтесен е во обработените лесивирани почви. Заради биолошката акумулација на бази, почвите образувани под шумска и тревна вегетација покажуваат повисоки рН-вредности во хор. A во споредба со хор. E и хор. Bt. Во обработените лесивирани почви, хор. A има пониски рН-вредности во споредба со хор. Bt.

Андреевски М., Мукаетов Д. (2008/2009): Прилог кон проучување на некои хемиски својства на лесивираниите почви во Република Македонија. Јубилеен годишен зборник на Земјоделскиот институт во Скопје, том XXVI/XXVII, стр. 185-195, Скопје.

Во овој труд, авторите ги изнесуваат резултатите од истражувањата за содржината на хумус, вкупен азот и реакцијата на почвата на 23 профили лесивирани почви од територијата на Република Македонија. Резултатите од истражувањата го покажаа следново: хумусно-акумулативниот хоризонт содржи највисока просечна содржина на хумус (5,88%). Со длабочина, содржината на хумус се намалува. Хор. E просечно содржи 2,08%, хор. Bt 0,92%, хор. BtC 0,69% и хор. C 0,46% хумус. Просечно за типот, хор. A содржи 0,27% вкупен азот, а рапидно содржината се намалува во хоризонтот E, каде што изнесува 0,12%, во хор. Bt 0,07%, во хор. BtC 0,06%, а најниска просечна содржина е констатирана во матичниот супстрат 0,04%. Просечната вредност на рН во вода за хор. A изнесува 5,67. Најниски просечни вредности се забележуваат во елувијалниот хоризонт - 5,34, во аргилувичниот хоризонт се покачува на 5,62, но се уште е пониска од A хоризонтот. Во хор. BtC таа изнесува 5,78, а во хор. C 5,92.

Овој труд, како и претходниот, претставува значаен придонес кон подобро познавање на лесивираниите почви во Република Македонија и може да послужи како основа за примена на разни мерки за подобрување на нивната продуктивна способност.

Андреевски М., Цветковиќ Јулијана, Мукаетов Д., Поповска Христина, Секулоска Тијана, Петковски Д., (2009): Содржина на некои тешки метали во смолниците од Неготинско. Заштита на растенијата, год. XX, стр. 133-136, Скопје.

Во овој труд се прикажани резултати од истражувањата на смолниците од околината на с.Вешје, Неготинско. Од резултатите од истражувањето е констатирано дека содржината на вкупен цинк во почвените проби е пониска од референтните вредности, додека содржината на вкупен бакар и олово во некои делови од профилот е повисока од референтните, но е многу пониска од интервентните вредности. По цела длабочина на профилот, содржината на вкупен кадмиум е повисока од референтните, но пониска од

интервентните вредности. По длабочина на профилот се зголемува содржината на вкупно олово и кадмиум што наметнува заклучок дека се работи за двослојни профили и дека нема или е многу слаба антропогената контаминација.

Stafilov T., Šajn R., Boev B., Lepitkova Sonja, Cvetković Julijana, Mukaetov D., Andreevski M. (2009): Distribution of nickel in surface soil in Kavadarci and the environs. University "Goce Delčev", Štip, Macedonia. Natural resources and technology, No 3, Volume 3, стр.30-41.

Во трудот се презентирани резултатите од истражувањата на просторната распределба на никелот во Кавадарци и неговата околина. Испитуваната област зафаќа површина од 360 km², при што мрежата на земање на почвени проби е 2 x 2 km², а во урбаната зона и во околина на топилницата за фероникел (117 km²) мрежата изнесува 1 x 1 km². Земени се вкупно 344 почвени проби, и тоа 172 од 0 до 5cm и исто толку од 20 до 30 cm длабочина. Авторите констатирале вкупна содржина на никел во опсег од 13 до 820 mg/kg почва. Високата содржина на никел во некои почвени проби се објаснува со природно високата содржина што се должи на карактерот на матичната стена (серпентин). Ако на ова се додаде и повисоката содржина во почвените проби од 20 до 30 cm длабочина во споредба со површинските, може да се заклучи дека потеклото на никелот е природно. Содржината на никел не е значително зголемена во околината на металуршкиот комбинат ФЕНИ.

Stafilov T., Šajn R., Boev B., Cvetković Julijana, Mukaetov D., Andreevski M. Lepitkova Sonja, (2009): Distribution of cobalt in soil from Kavadarci and the environs. Geologica Macedonica, Vol.23, стр. 43-53, Štip.

Авторите на овој труд ги презентираат резултатите од истражувањата на просторната распределба на кобалтот во Кавадарци и неговата околина. Од испитуваната област (360 km²) се земени вкупно 344 почвени проби од 172 локации. На секоја локација се земени почвени проби од две длабочини, 0-5 cm и 20-30cm. Содржината на вкупен кобалт во испитуваната област се движи од 6,7 до 58 mg/kg почва, просечно 15 mg/kg почва. Не е забележана значителна разлика помеѓу содржината на кобалт во површинските и потповршинските почвени проби. Утврдено е дека високи вредности за кобалт се најдени во почвените проби од западниот дел од испитуваното подрачје. Исто така, утврдено е дека повисоки вредности на кобалт се најдени во потповршинските во однос на површинските почвени проби, што укажува на природната застапеност на кобалтот во овие почви.

Значењето на овој и претходниот труд се гледа во тоа што е испитана голема територија со густа мрежа на земени почвени проби, со што се добива јасна претстава за дистрибуцијата и потеклото на испитуваните тешки метали.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на сето напред изнесено за досегашната научна и стручна активност, постигнатите резултати во работата, ангажираноста, совесното и професионално извршување на задачите, *Комисијата* заклучува дека кандидатот д-р **Марјан Андреевски** ги исполнува сите критериуми предвидени со Законот за научни дејности и Статутот на Земјоделскиот институт во Скопје и има чест и задоволство да му предложи на Научниот совет на Земјоделскиот институт во Скопје, да го избере во звањето виш научен соработник *во Одделението за педологија и агрохемија*.

Рецензентска комисија

Д-р Јосиф Митрикески, редовен професор с.р.

Д-р Татјана Миткова, редовен професор с.р.

Д-р Душко Мукаетов, вонреден професор с.р.

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: **Марјанчо Трајко Андреевски**

(име, татково име и презиме)

Институција: **Земјоделски институт**

(имено на факултетот/институтот)

Научна област: **педологија**

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1	Учесник во национален научен проект: Почвите образувани врзгинсени стени во Република Македонија. Проект на МАНУ. (1. 1. 2006-31. 12. 2008).	3
2	Учесник во меѓународен научен проект: Heavy metals in the environment as a consequence of past mining and smelting, Slovenian-Macedonian Intergovernmental S&T Cooperation, Skopje-Ljubljana, 2006-2007.	5
3	Петковски Д., Андреевски М. (2004): Генеза и својства на смолинните од околината на с.Делјадровце - Скопско. Годишен зборник на Факултетот за земјоделски науки и храна, година 49 (стр. 187-196), Скопје.	2,7
4	Petkovski D., Andreevski M., Mukaetov D., Vasilevski K. (2006): Genesis and characteristics of rankers at the Osogovo Mountains. Zemljište i Biljka Vol. 55, N° 1, (page 1-10), Beograd.	2,4
5	Mukaetov D., Andreevski M., Petkovski D. (2006): Hidro physical and phisico-mechanical characteristics of the hydromorphic black soils in Pelagonija Valley. Zemljište i Biljka Vol. 55, No 1, (page 11-18), Beograd.	3,2
6	Андреевски М., Мукаетов Д., Петковски Д., Василевски К. (2006): Проучување на морфолошките својства на лесивраните почви во Република Македонија. Шумарски преглед, год 41, (стр 120-127), Скопје.	1,8
7	Андреевски М., Мукаетов Д., Петковски Д., Василевски К. (2006): Прилог кон проучување на механичкиот состав на лесивраните почви во Република Македонија. Шумарски преглед, год. 41, (стр. 128-133).	1,8

	Скопје.	
8.	Андреевски М., Цветковиќ Јулијана, Мукаетов Д. (2006): Содржина на тешки метали (Cd, Pb и Zn) во почва и растителен материјал од Велес и од неговата околина. Заштита на растенијата, год. XVII, (стр. 257-267), Скопје.	1,6
9	Андреевски М., Мукаетов Д., Петковски Д., Василевски К. (2007): Состав на хумусот на лесивираниите почви во Република Македонија образувани под различна вегетација. Меѓународен симпозиум, Одржливо шумарство - проблеми и предизвици. Зборник на трудови, (стр.1-6), Охрид.	1,2
10	Андреевски М., Мукаетов Д., Митриќески Ј. (2007): Состав на хумусот на лесивираниите почви во Република Македонија. Јубилеен годишен зборник на Факултетот за земјоделски науки и храна, година 53, (стр.105-115), Скопје.	2,4
11	Андреевски М., Цветковиќ Јулијана, Поповска Христина, Мукаетов Д., Петковски Д., Василевски К. (2008): Содржина на тешки метали (Fe, Cr и Ni) во ригосолите распространети во околината на металуршкиот комбинат ФЕНИ. Книга на апстракти, III конгрес на екологите на Македонија со меѓународно учество, Струга, 6-9. 10. 2007. Македонско еколошко друштво, (стр. 375-380), Скопје, 2008.	1,2
12	Андреевски М., Мукаетов Д., Миткова Т. (2008): Хемиски својства на лесивираниите почви во Република Македонија образувани под различна вегетација. Годишен зборник на Факултетот за земјоделски науки и храна, година 53, (стр.41-49), Скопје.	2,4
13	Андреевски М., Мукаетов Д. (2008/2009): Прилог кон проучување на некои хемиски својства на лесивираниите почви во Република Македонија. Јубилеен годишен зборник на Земјоделскиот институт во Скопје, том XXVI/XXVII, (стр.185-195), Скопје.	2,7
14	Андреевски М., Цветковиќ Јулијана, Мукаетов Д., Поповска Христина, Секулоска Тијана, Петковски Д., (2009): Содржина на некои тешки метали во смолниците од Неготинско. Заштита на растенијата, год. XX, (стр. 133-136), Скопје.	1,2
15	Stafilov T., Šajin R., Boev B., Lepitkova Sonja, Cvetković Julijana, Mukaetov D., <u>Andreevski M.</u> (2009): Distribution of nickel in surface soil in kavadarci and the environs. University "Goce Delčev", Štip, Macedonia. Natural resources and technology, № 3, Volume 3 (page 30-41).	1,2
16	Stafilov T., Šajin R., Boev B., Cvetković Julijana, Mukaetov D., <u>Andreevski M.</u> Lepitkova Sonja, (2009): Distribution of cobalt in soil from kavadarci and the environs. Geologica Macedonica, Vol.23, (pp.43-53), Štip.	2,4
17	Учество на научен собир со реферат: Андреевски М., Цветковиќ Јулијана, Мукаетов Д. Содржина на тешки метали (Cd, Pb и Zn) во почва и растителен материјал од Велес и од неговата околина. Скопје.	1

18	Учество на научен собир со реферат: Андреевски М., Цветковиќ Јулијана, Поповска Христина, Мукаетов Д., Петковски Д., Василевски К. Содржина на тешки метали (Fe, Cr и Ni) во рингосолите распространети во околината на металуршкиот комбинат ФЕНИ. III конгрес на екологите на Македонија со меѓународно учество, Струга, 6-9. 10. 2007.	1
19	Учество на научен собир со реферат: Андреевски М., Мукаетов Д., Петковски Д., Василевски К. (2007): Состав на хумусот на лесивираните почви во Република Македонија образувани под различна вегетација. Меѓународен симпозиум, Одржливо шумарство - проблеми и предизвици. Зборник на трудови, 24-26 October, 2007 Ohrid, Macedonia.	1
20	Учество на научен собир со реферат: Андреевски М., Цветковиќ Јулијана, Мукаетов Д., Поповска Христина, Секулоска Тијана, Петковски Д. Содржина на некои тешки метали во смолиците од Неготинско. Скопје.	1
21	Учество на научен собир со реферат: Andreevski M. , Mukaetov D.: Content of exchangeable cations of albic luvisol in the Republic of Macedonia, XII kongres Društva za proučavanje zemljišta Srbije. Zbornik abstrakta, str. 119, Novi Sad, Nacionalni park Fruška Gora-Andrevlje, 07-11 septembar 2009.	1
22	Учество на научен собир со реферат: Andreevski M. , Mukaetov D., Cvetković Julijana, Čukaliev O., Poposka Hristina, Sekuloska Tijana: Remediation of flotation material of copper mine "Bučim" Radoviš. International scientific thematic conference, june 18-19, 2009, Sarajevo, Bosnia and Herzegovina, p.82-83.	1
23	Учество на научен собир со реферат: Stafilov T., Šajn R., Boev B., Cvetković J., Mukaetov D., Andreevski M. Distribution of some elements in surface soil over the Kavadarci region, Republic of Macedonia, 12th EuCheMS International Conference on Chemistry and the Environment. Stockholm, Abstracts, Ino P37, p. 233, 2009.	1
24	Учество на научен собир со реферат: Андреевски М., Мукаетов Д., Цветковиќ Јулијана, Попоска Христина, Секулоска Тијана. Содржина на вкупни форми тешки метали во некои почвени типови од Ресенско. XXXIV традиционално советување за заштита на растенијата на Република Македонија, Охрид. 17-20. XI 2009.	1
Вкупно		44,2

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени	
			Поени
1	Стручна монографија: Стафилов Т., Шajn Р., Боев Б., Цветковиќ Ј., Мукаетов Д., Андреевски М. Геохемиски атлас на Кавадарци и неговата околина/ Stafilov T., Šajn R., Boev B., Cvetković J., Mukaetov D., Andreevski M. Geochemical atlas of Kavadarci and the environs, Природно-математички факултет/Faculty of Natural Sciences and Mathematics, Скопје/Skopje, 2008.		8
2	Експертски активности: Извештај за анализа на почва од Дојранско, со препорака за подигање на насад од киви		1
3	Извештај за анализа на почва од атарот на село Јануларци		1
4	Извештај за анализа на почва од атарот на село Долнени, Прилепско. со		1

	припорака за ѓубрење мастигер	
5	Извештај за анализа на почвени проби од Пелагонија, со препорака за ѓубрење	1
6	Извештај за анализа на почва од атарот на село Везарци, Кавадаречко, со препорака за подигање на насад од вишни	1
7	Извештај за анализа на почва од Демирхисарско, со препорака за ѓубрење на лешник	1
8	Извештај за некои хемиски својства на почва од атарот на с. Владилонци (Велешко), со препорака за ѓубрење на пченица	1
9	Извештај за некои хемиски својства на почва, со препорака за ѓубрење на насад од јапонка од с.Камелари, Велешко	1
10	Извештај за некои хемиски својства на почва, со препорака за ѓубрење на хромид од атарот на с.Камелари, Велешко	1
11	Извештај за анализа на почва од Катлаково, со препорака за ѓубрење на орев и лешка	1
12	Извештај за погодност на почвениот материјал за рекултивација на јаловиштето Бучим-Радовци	1
13	Извештај за анализа на почва од Тетовско, со препорака за ѓубрење на мастигер	1
14	Извештај за анализа на почва од Неготинско, со предлог за избор на спелни видови и винова лоза	1
15	Извештај за анализа на почва од с. Зубовце (Гостиварско), со препорака за ѓубрење на пченица	1
16	Извештај за анализа на почва од околината на манастирот Св. Јован Бигорски, со предлог за погодност за подигање на насад од јапонка и препорака за ѓубрење	1
17	Извештај за анализа на почва од околината на с. Бурилчево (Кочанско), со препорака за подигање на насад од вишни	1
18	Извештај за анализа на почва од Беровско, со препорака за мелiorативно ѓубрење на овошен насад	1
19	Извештај за извршена агрохемиска анализа на почва од околината на с. Работово (Прилепско) со препорака за ѓубрење на пченица и тритикале	1
20	Извештај за анализа на почва од Земјоделското стопанство Дуброва, со препорака за ѓубрење	1
21	Извештај за анализа на почва од околината на с.Петровци (Скопско), со препорака за ѓубрење	1
22	Извештај за анализа на почва од Драчево, со препорака за ѓубрење на хромид	1
23	Извештај за анализа на почва од с.Орешани, Скопско, со препорака за мелiorативно ѓубрење на овошен насад	1
24	Извештај за анализа на почва од атарот на с.Сирково, со препорака за ѓубрење на праска	1
25	Извештај за анализа на почва од атарот на с. Зрновци, Кочанско, со препорака за мелiorативно ѓубрење на винова лоза	1
26	Извештај за извршена анализа на почвени проби од површините на ЗК Пелагонија- Битола	1
27	Извештај за извршена агрохемиска анализа на почва од околината на с. Петровци, Скопско	1
28	Извештај за анализа на почва од Неготинско, со препорака за ѓубрење на винова лоза	1
29	Извештај за извршена агрохемиска анализа на почва од околината на с. Жиганци (Кочанско)	1
30	Извештај за анализа на почва од Кочанско наменета за подигање на насад од лешник	1
31	Извештај за извршена агрохемиска анализа на почва од околината на с. Долни Подлог (Кочанско)	1
32	Извештај за извршена агрохемиска анализа на почва од околината на с. Егри и с. Кривопащани	1
33	Извештај за извршена агрохемиска анализа на почва од Прилепско, со	1

	препорака за ѓубрење на пченица	
34	Извештај за анализа на почва од атарот на с. Зрновици (Кочанско), со препорака за ѓубрење на винова лоза	1
35	Извештај за извршена агрохемиска анализа на почва од Витчево, со препорака за ѓубрење	1
36	Извештај за анализа на почва од Неготинско, со препорака за ѓубрење на бадем	1
37	Извештај за агрохемиска анализа на почва, со препорака за ѓубрење на динја	1
38	Извештај за анализа на почва од Виничко, со препорака за ѓубрење	1
Дејности од поширок интерес		
39	Изготвување и пријавување на научен/образовен национален проект-носител: Почвените услови во Скопско како услов за избор на овошни видови и винова лоза	1
40	Изготвување и пријавување на научен/образовен национален проект-соработник: Влијание на времетраењето на наводнувањето и одводнувањето на оризот по фазата метличење врз времето на жетвата, приносот на арпа и бел ориз.	0,5
41	Изготвување и пријавување на научен/образовен национален проект-соработник: Испитување на автохтониот генофонд од цреша во охридскиот регион	0,5
42	Изготвување и пријавување на научен/образовен национален проект-соработник: Тешки метали во животната средина како резултат на антропогените активности	0,5
43	Изготвување и пријавување на научен/образовен меѓународен проект-соработник: Диверзитет и дистрибуција на подземните габи во Република Македонија во корелација со пивната молекуларна филогенетска позиција (билатерален македонско-словенечки проект 2009 год.).	1
44	Шеф на Одделението за педологија и агрохемија, 2010-	3
Вкупно		51,5

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	44.2
СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ	
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	51.5
Вкупно	95.7

Членови на Комисијата

1. Д-р Јосиф Митрикески, редовен професор, претседател, с.р.
2. Д-р Татјана Миткова, редовен професор, член, с.р.
3. Д-р Душко Мукастов, вонреден професор, член, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА
 НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „СТРАТЕГИИ ЗА
 СПРАВУВАЊЕ СО ОТПОРОТ КОН ОРГАНИЗАЦИСКИТЕ
 ПРОМЕНИ“, ИЗРАБОТЕНА ОД М-Р НАТАША КРАЛЕВА ПРИЈАВЕНА
 НА ИНСТИТУТОТ ЗА СОЦИОЛОШКИ И ПОЛИТИЧКО-ПРАВНИ
 ИСТРАЖУВАЊА ВО СКОПЈЕ

Со одлука на Научниот совет на Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (одлука бр.02-999/23 од 5.7.2010) од седницата одржана на 2.7.2010 година, определени сме за Комисија за оцена и одбрана на докторската дисертација на тема **Стратегии за справување со отпорот кон организациските промени**, изработена од м-р Кралева Наташа.

Врз основа на извршениот преглед и детална анализа на докторската дисертација, Комисијата во состав: проф. д-р Цветко Смилевски, проф. д-р Васил Поповски, проф. д-р Аница Драговиќ, проф. д-р Петар Атанасов и проф. д-р Јорде Јакимовски го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. Општи напомени

Докторската дисертација на кандидатката м-р Кралева Наташа, **Стратегии за справување со отпорот кон организациските промени**, обработува актуелна и значајна проблематика од областа на менаџментот.

Актуелноста на оваа тема произлегува од фактот што отпорите кон организациските промени се неизбежен дел на секое воведување промени во која било организација, а самите промени се, пак, од своја страна неопходни за ефективно и ефикасно функционирање на секоја организација, особено во денешно време на сеопшти промени.

Покрај обемното теоретско истражување, во докторската дисертација е спроведено и емпириско истражување на 272 испитаника, со цел да се увидат влијателните фактори за прифаќање на организациските промени, како и стратегиите за справување со отпорите кон организациските промени. Предмет на истражување во оваа докторска дисертација е детерминирање на стратегии со кои менаџерите ќе се справуваат со отпорот кон организациските промени.

Со цел добивање посеопфатно согледување на проблематиката на отпорите кон организациските промени, особено внимание е посветено и на емпириските истражувања, односно на истражувачките методи за докажување на хипотезите.

Во докторската дисертација кандидатката ги земала в предвид сите неопходни активности и тоа од теоретско-квалитативна изработка (поставување прашања, теорија, дефинирање хипотези), до емпириско-квантитативна разработка на концептите во моделот (операционализирање на концептите во секоја хипотеза, собирање податоци за варијаблите, тестирање на хипотезите, анализа на хипотезите, интерпретација на добиените резултати како и заклучни согледувања).

2. Содржина на докторскиот труд

Докторската дисертација со наслов **Стратегии за справување со отпорот кон организациските промени**, изработена од м-р Кралева Наташа, претставува самостоен

научен труд, поделен во два дела, користена литература од повеќе од 110 литературни извори и прилози кон докторската дисертација.

Докторската дисертација е поделена во два дела:

1. Теоретски истражувања

Организациски промени
Теории, концепти, модели, методи, пристапи и техники на организациските промени
Отпори кон организациските промени
Стратегии за справување со отпорите кон организациските промени
Модели на справување со отпорите кон организациските промени

2. Емпириски истражувања

Предмет на истражувањето
Актуелност на проблемот и оправданост на истражувањето
Цели на истражувањето
Бенефити од емпириското истражување
Хипотетска рамка
Методолошки приод
Анализа на податоците за тестирање на хипотезите
Интерпретација на хипотетската рамка
Примена на стратегиите за намалување на отпорот кон промени
Анализа на особеностите на испитаниците врз прифаќањето на промените
Заклучни согледувања
Препораки за идни истражувања
Литература
Прилози

Во **првиот дел**, односно во теоретското истражување, направена е детална анализа на организациските промени и отпорите кон организациските промени.

Во **првото поглавје**, „Организациски промени“, кандидатката го дава воведот во темата, дефинирајќи ги организациските промени и нивната важност.

Во **второто поглавје**, „Теории, концепти, модели, методи, пристапи и техники на организациските промени“, претставени се различни модели и теории на организациските промени.

Третото поглавје, „Отпори кон организациските промени“, се фокусира на отпорите кон организациските промени, како составен дел од секој процес на воведување промени во една организација. Во овој дел се опишуваат различните реакции на вработените при воведување организациски промени.

Четвртото поглавје, „Стратегии за справување со отпорите кон организациските промени“, дава детален преглед на постојната литература за справување со отпорите кон организациските промени.

Во **петтото поглавје**, „Модели на справување со отпорите кон организациските промени“, кандидатката ги прикажува теоретските истражувања насочени кон менаџирањето на процесите и активностите, кои сумарно се со цел да се реализираат организациски промени. Понатаму, кандидатката дава автентичен модел за справување со отпорите кон организациските промени.

Вториот дел од докторската дисертација ги прикажува емпириските истражувања, односно предметот на истражување, целите на истражувањето, методолошкиот приод, анализата на хипотетската рамка, заклучните согледувања и препораките за идни истражувања.

Кандидатката го започнува вториот дел од докторската дисертација со разработување на методологијата на истражувањето, односно со дефинирање на предметот на истражување, актуелноста на проблемот и оправданоста на истражувањето, целите на истражувањето, како и бенефитите од истражувањето. Во овој дел, исто така, дефинирана е и хипотетската рамка.

Понатаму, во делот „Методолошки приод“, кандидатката се фокусира на истражувачкиот инструмент, изборот на статистички методи за обработка на податоците, примерокот во истражувањето и планот на истражување.

Следната точка „Анализа на податоците за тестирање на хипотезите“ го прикажува статистичкото тестирање за прифаќање или отфрлање на хипотезите со примена на т-тестот, како најсоодветна метода за статистичко тестирање на хипотези.

Делот „Интерпретација на хипотетската рамка“ ги дава сознанијата за интерпретација на хипотетската рамка согласно со добиените резултати за т-тестот.

Понатаму, м-р Кралева Наташа во поглавјата што следат, „Примена на стратегиите за намалување на отпорот кон промени“ и „Анализа на особеностите на испитаниците врз прифаќањето на промените“, дава дополнителни сознанија добиени со емпириското истражување за тоа кои стратегии се применуваат во нашите организации за справување со отпорот кон организациските промени, и како влијаат различни особености на вработените врз прифаќањето на промените.

Во делот „Заклучни согледувања“, кандидатката ги дава своите заклучни согледувања.

На крај, делот „Препораки за идни истражувања“, кандидатката го посветува на давање предлози за идни истражувања во оваа проблематика.

Врз основа на ова образложение, Комисијата го донесува следниов

ЗАКЛУЧОК

Докторската дисертација на тема **Стратегии за справување со отпорот кон организациските промени**, изработена од м-р Кралева Наташа, во целост ги задоволува критериумите и барањата со кои се дефинира успешно изработена докторска дисертација. Кандидатката реализирала квалитетен и оригинален научно-истражувачки труд од областа на менаџментот. Воспоставената методологија, мерките кои се воведуваат за анализа на предметната проблематика, како и сите резултати претставени во овој труд се значаен придонес во оваа актуелна проблематика на истражување.

Комисијата со задоволство му предлага на Советот на Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања да го прифати овој извештај и да ја закаже јавната одбрана на докторската дисертација.

КОМИСИЈА

1. Проф. д-р Цветко Смилевски с.р.
2. Проф. д-р Васил Поповски с.р.
3. Проф. д-р Аница Драговиќ с.р.
4. Проф. д-р Петар Атанасов с.р.
5. Проф. д-р Јорде Јакимовски с.р.

РЕФЕРАТ

№	273	Страна	
№	11	Страна	539

**ЗА ИЗБОР НА ВИШ НАУЧЕН СОРАБОТНИК
ОД ОБЛАСТА НА ИНЖЕНЕРСКАТА СЕИЗМОЛОГИЈА ВО ИЗИИС - СКОПЈЕ**

Со одлука на Научниот совет на Институтот за земјотресно инженерство и инженерска сеизмологија во Скопје, бр. 09-1093/1 од 30.6.2010 година, одредени сме за Рецензентска комисија за избор на виш научен соработник од областа на инженерската сеизмологија.

Врз основа на расположливата документација, Рецензентската комисија го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

На распишаниот конкурс во весникот „Дневник“ од 1 јули 2010 за избор-реизбор на виш научен соработник од областа на инженерската сеизмологија, се пријави кандидатката д-р Катарина С. Манова, вработена како научен соработник во ИЗИИС.

БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ

Д-р Катарина Манова е родена на 23.3.1949 година во Чачак, Србија. Основно образование и гимназија завршила во Охрид. На Електротехничкиот факултет во Скопје дипломирала во текот на 1973 година, стекнувајќи се со звање дипломиран инженер по електротехника.

Постдипломските студии ги завршила на Електротехничкиот факултет во Белград, насока: компјутерска техника и информатика, во 1986 година, со што се стекнала со звањето магистер на електротехнички науки.

На 13.1.2005 докторирала на Институтот за информатика при Природно-математичкиот факултет на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, стекнувајќи се со звањето доктор на информатички науки.

На 1.3.1974 година се вработила во Компјутерскиот центар на Институтот за земјотресно инженерство и инженерска сеизмологија во Скопје, како стручен соработник. Нејзината дејност во ИЗИИС во тој период е поврзана со изработка на разни апликативни програми-проекти за информациона системи, за примена на компјутерите во градежништвото и во сметководството, за обработка на сеизмички сигнали и друго. Исто така, работела на одржувањето на системскиот софтвер на компјутерските системи PDP 11/45 и VAX 11/780, во врска со што посетила повеќе стручни курсеви во Љубљана, Словенија, и во Рединг, Велика Британија.

Во 1987 година е избрана за асистент во областа на информатиката во Институтот за земјотресно инженерство и инженерска сеизмологија при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, а реизбрана е во 1991 година и повторно во 1994 година.

По изборот за асистент по информатика, нејзината активност била насочена на софтверска реализација на истражувачки и комерцијални продукти од областа на процесирањето на податоци, компјутерска графика, бази на податоци и експертни системи. Во врска со тоа, изработила информациона систем за библиотечно работење на ИЗИИС и учествувала во проектот „Проектирање и изработка на информациона систем за финансиско и книговодствено работење и изработка на

апликативен софтвер од областа на станбено-комуналната сфера“, за потребите на Претпријатието за изградба и уредување на град Скопје од Скопје.

Освен тоа, била учесник во проектот „Примена на фундаментални истражувања од областа на вештачката интелигенција, со примена“, финансиран од поранешниот Сојузен комитет за наука и технолошки развој, и координиран од Институтот „Михаило Пупин“ од Белград. Проектот опфаќал истражување на јазикот за логичко проектирање (Prolog) и проучување на алатките за генерирање и работа со експертни системи. Од 1992 година активно е вклучена во реализацијата на проектот „Универзитетска компјутерска мрежа“, финансиран од Министерството за наука на Република Македонија.

По реизборот за асистент била вклучена, како еден од главните учесници, во проектот „Реактивирање на софтверскиот пакет програми Вардар-Аксиос“, финансиран од Министерството за урбанизам и градежништво на Република Македонија, реализиран во ИЗИИС. Проектот опфаќал комплетна студија за хидрологијата на вардарскиот слив, вклучувајќи подземни и надземни води, брани, анализа на атмосферските состојби, симулација на речната мрежа, мелиорациите, економска анализа и други информации. Освен тоа, изработила голем број софтверски пакети за статистичка обработка на податоци, сврзани со проекти за изработка на докторски и научни теми, со кои ИЗИИС давал услуги на надворешни корисници.

Исто така, д-р Катарина Манова истражувала во областа на развојот и апликацијата на базите на податоци и GIS-технологиите, во врска со што во 1996 година престојувала на стручен престој во CARIS-GIS во Авелино, Италија. Од 2001 година активно е вклучена во петгодишниот проект DYNET, во рамките на пактот за стабилност на земјите од Југоисточна Европа. Проектот, финансиски поддржан од DAAD, Германија, опфаќа мрежа за академска реконструкција на земјите од Југоисточна Европа во областа на градежното инженерство. Во врска со проектот DYNET, во 2001 година д-р Катарина Манова престојувала на Ruhr-универзитетот во Бохум, Германија.

Покрај споменатите активности како стручен соработник и асистент, во изминатиот период кандидатката извршувала и задачи на раководител на Компјутерскиот центар и систем-администратор на компјутерските системи DEC5500, Alpha Server DS20 и на компјутерската мрежа инсталирана во ИЗИИС.

Д-р Катарина Манова е активно вклучена во наставниот процес во Институтот. Од 1982 година била редовно вклучена во изведувањето на наставата што се оддржувала на меѓународните курсеви за едукација на кандидатите од земјите во развој (CADAC), организирани од ИЗИИС, со предметот компјутери и компјутерска практика. Исто така била вклучена и во наставата на постдипломските студии TEMPUS што биле организирани од ИЗИИС, со предметот вовед во програмскиот јазик FORTRAN. Од 2002 година е вклучена во изведувањето на наставата на меѓународните постдипломски студии во ИЗИИС, финансирани од DAAD, Германија, со предметот вовед во MATLAB со примена во инженерски апликации.

Од 2006 година, кога била избрана за научен соработник, д-р Катарина Манова учествувала како коавтор во повеќе стручни и научни трудови реализирани во ИЗИИС. Во продолжение е даден приказ на научноистражувачките и апликативните активности на кандидатката д-р Катарина Манова од последниот избор во звањето научен работник до денес, како и образецот со освоените поени во согласност со Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје од 6.7.2009 година.

ТАБЕЛА НА АКТИВНОСТИ И ОБЈАВЕНИ ТРУДОВИ ВО ПЕРИОДОТ ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ЗА НАУЧЕН СОРАБОТНИК ДО ДЕНЕС

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

1. Одржување на настава

1.1 Втор циклус на студии - магистерски студии

Предмет: Вовед во *Матлаб* со примена во инженерски апликации

2006,2007,2008 x16 часа = 48 часа
2009,2010 x 30 часа = 60 часа

Вкупно: = 108 часа

1.2 Меѓународни курсеви – CADAC

Предмет: Computer and computer practice

2006,2007 x 20 часа = 40 часа

2. Консултации со студенти

2.1 Постдипломски студии

[1] 2006, 10 студенти
[2] 2007, 10 студенти
[3] 2008, 10 студенти
[4] 2009, 12 студенти
[5] 2010, 5 студенти = 47 студенти

2.2 Меѓународен курс CADAC

[1] 2006, 29 студенти
[2] 2007, 29 студенти = 58 студенти

Вкупно: 105 студенти

3. Интерна скрипта од предавања

[1] *Вовед во Матлаб* - интерна скрипта за предавања на постдипломските студии (2007)

[1] *An Introduction to Applied linear algebra* – интерна скрипта за предавања на постдипломските студии (2007)

4. Член на комисија за оцена или одбрана на магистратура

Одлука на Научно-наставниот совет на ИЗИИС, бр. 09-1203/1 од 5.7.2007 г.

за состав на комисија за одбрана на магистерски труд: „Примена на компјутерски програми во анализа и проектирање на сидани конструкции“ на кандидатот Дејан Драгичевиќ.

НАУЧНО-ИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

1. Учесник во меѓународни научни проекти

- [1] Наслов на проектот: *Experimental in-situ testing of NPP Gentilly-2 by ambient vibration method, 2008-2009*
Ljubomir Tashkov, Lidija Krstevska, Katarina Manova

2. Трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор

- [1] Evaluation of efficiency of ALSC floating-sliding base-isolation system based on shake table test and floor response spectra
Ljubomir Tashkov, Katarina Manova, Lidija Krstevska and Mihail Garevski
Bulletin of Earthquake Engineering
DOI 10.1007/s10518-009-9158-x
Springer, 2009

3. Трудови со оригинални резултати, објавени во зборници на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор

- [1] Determination of epicentral area attributes based on seismogram processing
K. Manova, L. Pekevski
First European Conference on Earthquake Engineering and Seismology, 2006 ECEES, Geneva, Switzerland
- [2] Advanced Method for solving of HDP
V.Mircevska, V.Bickovski, K.Manova
Third International Conference GNP 2010
Zabljak, Montenegro, 2010
- [3] Modification of the HS Model developed in PLAXIS
V.Mircevska, V.Bickovski, K.Manova
Third International Conference GNP 2010
Zabljak, Montenegro, 2010
- [4] Evaluation of Floor Response Spectra based on ambient vibration measurements
Tashkov Lj., Krstevska L., Manova K., Nour A., Gocevski V., Garevski M.
The 9th US National and 10th Canadian Conference on Earthquake Engineering
July 25 to 29, 2010 Toronto, Canada
- [5] Computation of HDP in arch dams using ARCH-IZIIS software
Mircevska V., Garevski M., Manova K., Aleksov I.
International Conference 14ECEE 2010, Ohrid

- [6] Evaluation of Floor Response Spectra Based on Transfer Functions
Obtained from Ambient Vibration Measurements
Tashkov Lj., Krstevska L., Manova K., Nour A., Gocevski V., Garevski M.
International Conference I4ECEE 2010, Ohrid

4. Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир

- [1] Transformation of Laplace's equation for solving HDP applying BEM
V.Mircevska, K.Manova
First national symposium with international participation, TEIK 2010, NIS

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

1. Експертски активности: евалуација, стручна ревизија, супервизија

- [1] *Experimental in-situ testing of NPP Gentilly-2 by ambient vibration method - Phase 1, REPORT IZIIS 2008- 56/2,*
Ljubomir Tashkov, Lidija Krstevska, Katarina Manova
[2] *Experimental in-situ testing of NPP Gentilly-2 by ambient vibration method - Phase 2, REPORT IZIIS 2008- 57/2,*
Ljubomir Tashkov, Lidija Krstevska, Katarina Manova

2. Дизајн или изработка на информациски систем

- [1] *SPECTRA* - софтвер за обработка на податоци од амбиент вибрации
2008,2009 г.
[2] *ARCH-3C ver.2* - програма за лачни брани 2010 г.
[3] *NONLIN3D ver2* - програма за насипни брани, 2010 г.

3. Изведбен проект

- [1] Безжично omрежување во ИЗИИС
(проектант и учесник)

4. Изготвување и пријавување на научен/образовен национален проект

- [1] Примена на инфинитивни елементи за решавање на браново движење во еластичните медиуми
Пријавен во Министерството за образование и наука, 2010,
преку ИЗИИС (како соработник)

- [2] Минимална продажна цена за нулева премија за ризик на временски хоризонт од две години за реализација на трансакцијата купи-продај за кој било финансиско-економски инструмент
Пријавен во Министерството за образование и наука, 2010,
преку ЕТФ (како соработник)
- [3] Тектонски склоп и диференцираност на литосферата на РМ според движење на геодетски репери
Пријавен во Министерството за образование и наука, 2010,
преку ИЗИИС (како соработник)

5. Студиски престој во странство

- [1] Монреал, Канада,
март/април 2009

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Д-р Катарина Манова
 Институција: УКИМ-Институт за земјотресно инженерство и инженерска сеизмологија (ИЗИИС), Скопје
 Научна област: земјотресно инженерство

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. Број	Назив на активности	Поени
1.	<p>Одржување на настава - Втор циклус студии-меѓународни магистерски студии - Меѓународни курсеви - CADAC</p> <p style="text-align: right;">$108 \times 0.05 + 40 \times 0.05 =$</p> <p>1.1 Втор циклус студии-магистерски студии</p> <p>[1] предмет: Вовед во <i>Матлаб</i> со примена во инженерски апликации</p> <p>2006,2007,2008 x16 часа = 48 часа 2009,2010 x 30 часа = 60 часа</p> <p style="text-align: right;">Вкупно(1.1) = 108 часа</p> <p>1.2 Меѓународни курсеви - CADAC</p> <p>[1] предмет: Computer and computer practice</p> <p>2006,2007 x 20 часа = 40 часа</p> <p style="text-align: right;">Вкупно(1.2) = 40 часа</p>	7,5
2.	<p>Консултации со студенти</p> <p style="text-align: right;">$105 \times 0.002 =$</p> <p>2.1 Постдипломски студии</p> <p>[1] 2006, 10 студенти [2] 2007, 10 студенти [3] 2008, 10 студенти [4] 2009, 12 студенти [5] 2010, 5 студенти = 47 студенти</p> <p>2.2 Меѓународен курс CADAC</p> <p>[1] 2006, 29 студенти [2] 2007, 29 студенти = 58 студенти</p> <p style="text-align: right;">Вкупно (2.) = 105 студенти</p>	0,21

3.	Член на комисија за оцена или одбрана на магистратура 1x 0.3=	0,3
	[1] Одлука на Научно-наставниот совет на ИЗИИС, бр. 09-1203/1 од 05.07.2007 г. за состав на комисија за одбрана на магистерски труд: „Примена на компјутерски програми во анализа и проектирање на ѕидани конструкции“ на кандидатот Дејан Драгичевиќ.	
4.	Интерна скрипта од предавања 2x4=	8,0
	[1] <i>Вовед во Матлаб</i> , интерна скрипта за предавања на постдипломски студии (2007) [2] <i>An Introduction to Applied linear algebra</i> , интерна скрипта за предавања на постдипломски студии (2007)	
Вкупно (НО)		16,01

НАУЧНО-ИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. Број	Назив на активности	Поени
1.	Учесник во меѓународен научен проект 1x5=	5,0
	[1] Наслов на проектот: <i>Experimental in-situ testing of NPP Gentilly-2 by ambient vibration method, 2008-2009</i> Ljubomir Tashkov, Lidija Krstevska, Katarina Manova	
2.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во референтно научно списание со меѓународен уредувачки одбор (импакт фактор=1.399) 1x6 +1.399=	7,399
	[1] Evaluation of efficiency of ALSC floating-sliding base-isolation system based on shake table test and floor response spectra Ljubomir Tashkov, Katarina Manova, Lidija Krstevska and Mihail Garevski <i>Bulletin of Earthquake Engineering</i> DOI 10.1007/s10518-009-9158-x Springer, 2009	
3.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор 6x3=	18,0
	[1] Determination of epicentral area attributes based on seismogram processing K. Manova, L. Pekevski	

	<p><i>First European Conference on Earthquake Engineering and Seismology</i> <i>2006 ECEES, Geneva, Switzerland</i></p> <p>[2] Advanced Method for solving of HDP V.Mircevska, V.Bickovski, K.Manova <i>Third International Conference GNP 2010</i> <i>Zabljak, Montenegro, 2010</i></p> <p>[3] Modification of the HS Model developed in PLAXIS V.Mircevska, V.Bickovski, K.Manova <i>Third International Conference GNP 2010</i> <i>Zabljak, Montenegro, 2010</i></p> <p>[4] Evaluation of Floor Response Spectra based on ambient vibration measurements Tashkov Lj., Krstevska L., Manova K., Nour A., Gocevski V., Garevski M. <i>The 9th US National and 10th Canadian Conference on Earthquake Engineering</i> <i>July 25 to 29, 2010 Toronto, Canada</i></p> <p>[5] Computation of HDP in arch dams using ARCH-IZIIS Software Mircevska V., Garevski M., Manova K., Aleksov I. <i>International Conference 14ECEE 2010, Ohrid</i></p> <p>[6] Evaluation of Floor Response Spectra Based on Transfer Functions Obtained from Ambient Vibration Measurements Tashkov Lj., Krstevska L., Manova K., Nour A., Gocevski V., Garevski M. <i>International Conference 14ECEE 2010, Ohrid</i></p>	
4.	<p>Труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир</p> <p>[1] Transformation of Laplace's equation for solving HDP applying BEM V.Mircevska, K.Manova <i>First national symposium with international participation, TEIK 2010, NIS</i></p>	<p>1x2= 2,0</p>
5.	Учество на научен/стручен собир со реферат	<p>3x1= 3,0</p>

	<p>[1] Determination of epicentral area attributes based on seismogram processing K. Manova, L. Pekevski <i>First European Conference on Earthquake Engineering and Seismology</i> 2006 ECEES, Geneve, Switzerland</p> <p>[2] Computation of HDP in arch dams using ARCH-IZIIS Software Mircevska V., Garevski M., Manova K., Aleksov I. <i>International Conference 14ECEE 2010, Ohrid</i></p> <p>[3] Evaluation of Floor Response Spectra Based on Transfer Functions Obtained from Ambient Vibration Measurements Tashkov Lj., Krstevska L., Manova K., Nour A., Gocevski V., Garevski M. <i>International Conference 14ECEE 2010, Ohrid</i></p>	
	Вкупно (НИ)	35,399

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. Број	Назив на активности	Поени
1.	<p>Експертски активности/евалуација</p> <p style="text-align: right;">2x1=</p> <p>[1] <i>Experimental in-situ testing of NPP Gentilly-2 by ambient vibration method - Phase 1, REPORT IZIIS 2008- 56/2</i> Ljubomir Tashkov, Lidija Krstevska, Katarina Manova</p> <p>[2] <i>Experimental in-situ testing of NPP Gentilly-2 by ambient vibration method - Phase 2, REPORT IZIIS 2008- 57/2</i> Ljubomir Tashkov, Lidija Krstevska, Katarina Manova</p>	2,0
2.	<p>Дизајн или изработка на информациски систем</p> <p style="text-align: right;">3x1=</p> <p>[1] <i>SPECTRA</i> - софтвер за обработка на податоци од амбиент вибрации 2008,2009 г.</p> <p>[2] <i>ARCH-3C ver.2</i> - програм за лачни брани 2010 г.</p> <p>[3] <i>NONLIN3D ver2</i> - програм за насипни брани, 2010 г.</p>	3,0
3.	Изготвување и пријавување на научен/образовен национален	

	проект	3x0.5=	1,5
	[1] Примена на инфинитивни елементи за решавање на браново движење во еластичните медиуми Пријавено во Министерството за образование и наука, 2010, преку ИЗИИС (Главен истражувач В. Мирчевска, истражувач-соработник К. Манова)		
	[2] Минимална продажна цена за нулева премија за ризик на временски хоризонт од две години за реализација на трансакцијата купи-продај за кој било финансиско-економски инструмент Пријавено во Министерството за образование и наука, 2010, преку ЕТФ (Главен истражувач Т. Мукаетов, истражувач-соработник К. Манова)		
	[3] Тектонски склоп и диференцираност на литосферата на РМ според движење на геодетски репери Пријавено во Министерството за образование и наука, 2010, преку ИЗИИС (како соработник) (Главен истражувач Г. Мираковски, истражувач-соработник К. Манова)		
4.	Студиски престој во странство (до 3 месеци)	1x 0.5=	0,5
	[1] Монреал, Канада, март/април 2009		
5.	Изведбен проект (проектант и учесник)	1x1+0.5=	1,5
	[1] Безжично omрежување во ИЗИИС - проектант		
	[2] Безжично omрежување во ИЗИИС - учесник		
		Вкупно (СА)	8,5

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ (НО)	16,01
НАУЧНО-ИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ (НИ)	35,399
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ (СА)	8,5
Сè вкупно	59,909

ЗАКЛУЧОК

Сумирајќи ги горенаведените податоци за наставната, научната и апликативната дејност на д-р Катарина Манова во изминатиот период од изборот во звањето научен соработник до денес, може да се заклучи дека станува збор за многу солиден научен работник кој активно е вклучен како во изведувањето на наставата на постдипломските и докторските студии, така и во реализацијата на научноистражувачките и апликативни проекти.

Солидното познавање на англискиот јазик, нејзиниот професионален однос и високите знаења од областа на информатиката и нумеричката анализа, ѝ овозможува во изминатите години да учествува во реализација на поголем број домашни и меѓународни проекти.

Треба посебно да се потенцира плодната активност на д-р Катарина Манова во целокупниот период на нејзино работење во Институтот на полето на едукација на вработените научни работници и студенти при воведување на компјутерските системи од сите генерации во ИЗИИС. Нејзините заслуги на тој план се од непроценливо значење.

Врз основа на целокупната активност, може да се заклучи дека д-р Катарина Манова, научен соработник, во целост ги задоволува критериумите за избор во повисоко звање - виш научен соработник. Од приложената табела е видно дека д-р Катарина Манова има остварено вкупно 59,91 бод, што е повеќе од потребниот број за избор (40 бода) како и има публикувано 8 труда (1 публикуван труд во престижно меѓународно списание со импакт-фактор). Од сето погоре изнесено, може да се констатира дека д-р Катарина Манова континуирано работи во својата област вградувајќи ги своите теоретски знаења од областа на информатиката и нумеричката во решавање на низа практични проблеми од областа на инженерската сеизмологија и земјотресното инженерство.

Врз основа на приложената документација, познавањето на личноста на кандидатката и постигнатите резултати и успеси во наставната, научно-истражувачката и апликативната активност, ни претставува чест и задоволство да му предложиме на Научниот совет на Институтот за земјотресно инженерство и инженерска сеизмологија при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, да ја избере кандидатката д-р Катарина Манова, научен соработник, во звањето виш научен соработник во областа на инженерската сеизмологија.

Рецензентска комисија

Проф. д-р Љубомир Ташков, претседател с.р.

Проф. д-р Снежана Стаматовска, член с.р.

Вонр. проф. д-р Зоран Ракичевиќ, член с.р.

Скопје, 8.10.2010 год.

РЕЦЕНЗИЈА

НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА КУЛТУРНИТЕ ВРЕДНОСТИ И РИЗИКОТ ВО СОВРЕМЕНОТО ОПШТЕСТВО СО ПОСЕБЕН ОСВРТ НА МАКЕДОНСКОТО ОПШТЕСТВО, ИЗРАБОТЕНА ОД М-Р САШЕ ГЕРАСИМОСКИ, ПРИЈАВЕНА НА ФИЛОЗОФСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Со одлука на Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје, донесена на X редовна седница одржана на 14.IX 2010 година, избрани сме за членови на Комисијата за оцена на докторската дисертација **Културните вредности и ризикот во современото општество со посебен осврт на македонското општество**, поднесена на м-р Саше Герасимоски. Откако ја прегледаа докторската дисертација и се согласија околу основните премиси на нејзината оцена, членовите на Комисијата имаат чест на Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје да му го достават следниов

ИЗВЕШТАЈ

I

Докторската дисертација содржи 311 страници компјутерски обработен текст; додаток на 14 страници и 15 страници библиографија која содржи 473 библиографски единици од македонски и од странски автори.

Текстот на докторската дисертација содржи: вовед, 5 одделни поглавја и заклучоци.

II

Во **воведот** на докторската дисертација (11 страници), авторот се фокусира на темелните причини поради кои ризикот станува еден од клучните проблеми на современото општество, а со тоа и еден од најинтригантните концепти во областа на општествените науки. „Не е возможна никаква реалност, а уште помалку човечка, општествена и културна без ризикот, затоа што ризикот е темелната константа, срж на животот, негова онтологија и епистемологија, негова трајна и средишна одредба“, тврди авторот м-р Саше Герасимоски.

Авторот на трудот укажува на недоволната истраженост на прашањето за односот на културните вредности и ризикот во современото општество (вклучително и македонското општество) и на можноста плодните и корисни сознанија од оваа област да го овозможат натамошниот развој на социологијата на ризикот, како и науките за културата и општата наука за безбедноста. Односот на културните вредности и ризикот, така, ги постулираат можностите за подлабоко и посонфатно научно истражување на комплексниот феномен на ризикот во современото општество: културните и општествени корени на ризикот;

различните манифестации на ризикот условени од културните и општествените промени и особено од промените во содржината и видот на културните вредности; разликите во пристапот, согледувањата, претставувањата и дефинирањата на ризикот условени од општествените и културните разлики врзани за одредени средини; влијанието на културните вредности во сите сфери на културното живеење (моралот, религијата, обичаите, политиката, идеологијата, економијата и сл.) врз карактерот на ризикот (видот, интензитетот, степенот, појавноста); односот на културните вредности и латентниот и манифестниот карактер на ризиците; социо-културната конструкција, инструментализација, "демократизација", интерпретација и реинтерпретација на ризиците и влијанието на културните вредности; улогата на културните вредности во изборот на начините, стратегиите, политиките и акциите за справување со современите ризици.

Во трудот се поместени нови и клучни сознанија за односот на културните вредности и ризикот во современото општество, обележано со интензивните процеси на глобализација и најчесто третирано во контекстот на ерата на постмодерноста. Како неопходен вовед во ваквите промисли, авторот прави историски преглед на генезата, на феноменот на ризикот низ историјата и неговите позначајни карактеристики врзани за различни фази на историскиот развој на општеството. Се разбира, посебно внимание е посветено на вредностите на македонската култура и ризиците на современото македонско општество.

Во **првата глава** на докторската дисертација, на 33 страници е поместено објаснувањето на теоретската и методолошката основа на истражувањето, како и првичните согледувања од спроведеното истражување во Република Македонија. Истражувањето на консултираната литература за феноменот што се истражува, го унатува авторот на ставот дека социјално и културно конструктивистичките и рефлексивистичките теоретски ориентации покажуваат низа предности и поголема соодветност во однос на рационалистичките теоретски ориентации како во поглед на предметот, така и на методолошката рамка на истражувањето. Ваквите согледувања произлегуваат од сознанието дека ризикот е општествено и културно конструирана појава, односно резултат на комплексните, меѓузависни односи во општеството и културата. Авторот на трудот смета дека „вредностите, а во тие рамки културните вредности како централен елемент на социјалните и културните конструктивистички теории, се содржина на секоја општествена интеракција во која можат да се манифестираат ризиците во облик на загрозувања или унапредувања на постојната состојба“.

Рецентните општествени состојби се согледани низ призмата на сенрисутноста на ризикот, што, според авторот, е доволна причина да се говори за современото општество како „општество на ризик“ и „култура на ризик“. Социјалните (општествените) и културните конструктивистички теоретски ориентации во социологијата на ризикот овозможуваат да се разбере зошто, во рамките на ризичното општество, ризиците се согледуваат како неизвесност и несигурност. Ризикот претставува повеќе опасност, а помалку шанса за избор. М-р Саше Герасимоски посочува дека концептите како конструкција, рефлексивност, разбирање, перцепција на ризик, толеранција на ризик, проценка

на ризик, комуникација на ризик, толкување на ризик, справување со ризик и сл., во својата основа имаат социо-културен карактер.

Во докторската дисертација е користен методолошки пристап што според авторот соодветствува на карактерот на истражувањето, пред сè како експлоративен. Така, во истражувањето е доминантен квалитативниот методолошки пристап: анализа на содржина на теоретски концепти содржани во релевантна литература, како и користење на нестандардизирано (неструктурирано) интервју со намерен примерок. Интервјуата се спроведени во Република Македонија, со цел да се согледа актуелноста на проблемот во современото македонско општество.

Втората глава, која е во обем од 68 страници, е посветена на дефинирање и операционализација на два од низата клучни поими врзани за предметот на истражувањето: културата и вредностите. Се разбира, посебно внимание е посветено на современите манифестации на споменатите концепти. Авторот на трудот не заборава да напомене дека традицијата како интергенерациски и трансисториски факт е битен елемент и на современата култура. Негово становиште е дека културата е „релативна и сè повеќе рефлексивна; дека е синтетичка и сепронижувачка (сепенетрирачка); дека е маркирачка, но и подложна на „колонизирање“; дека е автентична, но и универзална; дека е цврста и бескомпромисна во јадрото и мека, флексибилна и аспорбирачка околу него; дека е стабилизирана околу вредностите кои нејзе ја прават препознатлива и оригинална меѓу мноштвото култури, но и дека е отворена за вредносно преиспитување како основа за процесите на културно диференцирање и културно конвергирање; дека е полисемична, симболичка и наративна; дека е родното место на идентитетите; дека е реална, но и имагинативна“. Ваквото согледување на современите карактеристики на културата навистина се во функција на сестраното проучување на ризикот, согледан како „ суптилна и противречна општествена, културна и безбедносна појава“.

Герасимоски ја прифаќа онаа определба на вредностите којашто го подразбира нивниот општествен и културен карактер во смисла на „општи идеи, производ на процесот на вреднување во севкупната стварност (материјалните предмети, појавите и човечкото однесување), што човекот (дадената општествена заедница) ги смета за пожелни, посакувани и добри“. Културните вредности се определени како опште создадени во одделни, специфични културни средини, како сфаќања и практики кои таквите средини ги сметаат за посакувани. Додека, пак, општествените вредности се дефинирани како производ на одредени општествени системи, како резултат на вреднувањата на значењето што тие ги имаат за луѓето кои живеат во едно општество. Иако авторот е свесен дека е тешко да се направи дистинкција меѓу културните и општествените вредности, сепак, укажува на тоа дека општествените вредности, согласно со нивната поврзаност со конкретните општествени системи, полесно се менуваат од културните вредности кои го изразуваат начинот на живот не само во современа, туку и во историска перспектива. Покрај тоа, ова поглавје содржи краток историски осврт кон вредностите низ историјата на човештвото, укажувајќи на најбитните елементи на структурата и динамиката на тие вредносни системи.

Третата глава, која опфаќа 49 страници, претставува клучна проблематизација на предметот на истражувањето. Таа се однесува на сложениот и контроверзен однос помеѓу културните вредности и ризикот во современото општество. Во оваа глава се поместени дефинициите на ризикот, за кој авторот тврди дека претставува сложена процедура поради тоа што концептот е полисемичен, често недофатлив и противречен. Герасимоски се одлучува концептот да го дефинира на следниов начин: „Ризикот претставува можна, претпоставена, очекувана појава, веројатно случување со можен позитивен или негативен исход, но најчесто негативен (можна опасност-негативен ризик)“. Авторот јасно ги разграничува концептите на ризик од оние на опасноста и хазардот, како и разликата помеѓу современите и традиционалните видови ризици, односно безбедносната наспроти неутралната карактеризација на ризиците. Од друга страна, наведени се сите релевантни, актуелни поделби на ризиците, придржувајќи се кон неколку одредени критериуми: потеклото (биогени и антропогени); предвидливоста (предвидливи и непредвидливи-помалку предвидливи); времетраењето (трајни и повремени); појавноста (манифестни и латентни) и според карактерот и последиците (надворешни и произведени). Се разбира, во овој дел на трудот, авторот особено се сосредоточува на проблематиката што се однесува на содржините и природата на ризикот што се дел на содржината на културните вредности, како и на функцијата на културните вредности во однос на контролата, справувањето со ризикот или преземањето на ризикот.

Четвртата глава на трудот, изложена на 85 страници, претставува проблематизирање на едно од суштинските прашања на истражувањето, а тоа е односот на ризикот, општеството и културата. Тој однос е согледан од аспект на: „социо-културните основи на ризикот, ризикот низ историјата, ризикот и идентитетот, социо-културната перцепција и конструкција на ризикот, надворешниот и произведениот ризик, појавниот и латентниот ризик, социо-културната комуникација и претставување на ризикот, како и справувањето со ризикот, контролата на ризикот и изложувањето на ризикот согледани преку сопоставеноста на современиот човек повеќе како внимателен, наспроти ризикопреземачки човек (*homo prudens* наспроти *homo aleatoris*)“. Според авторот, во контекст, битно е да се согледа разликата помеѓу справувањето и управувањето со ризиците како стратегии на одговор кон ризиците.

Односот на културните вредности и ризикот во современото македонско општество, авторот го разгледува во **петтата глава** на докторската дисертација, која опфаќа 59 страници. Генерално, овој однос е промислуван преку значењето и улогата на културните вредности и карактерот на ризикот во македонското општество (на пр., односот на моралните, обичајните, религиозните, политичките и економските културни вредности и ризикот). Овие сознанија се добиени со анализата на резултатите од спроведените интервјуа, кои главно се однесуваат на ставови на експерти од повеќе области.

Според Герасимоски, во современото македонско општество „препознаваме некои првични индикатори за појава на општество на ризик и култура на ризик“. Така, на пример, македонскиот социо-културен контекст покажува конфузија во

сферата на критериумите за дизајнирање на социо-културни вредности. Очигледно е латентното, но сигурно опаѓање на традиционалните вредности. Новите културни вредности, особено оние врзани за сферата на политиката и економијата, попримаат карактер на негативни фактори во контекстот на произведување на ризиците. Авторот смета дека македонските граѓани сè уште имаат пасивен на сметка на проактивниот однос кон ризиците.

Заклучоците добиени од истражувањето, во обем од 3 страници, претставуваат прегнантна, заокружена и децидна идентификација на основните резултати од истражувањето и на концептуалната рамка што ја дизајнирал самиот автор на трудот. Основните согледувања на авторот се следниве:

- според голем дел од теоретичарите на општествените и хуманистичките науки, ризикот е централно и извонредно значајно прашање врзано за состојбите во современото општество (како на пр., вредностите произлезени од постмодерноста и од процесите на глобализацијата, индивидуализацијата, рефлексивноста и противречностите во културата, организацијата и навиките врзани за секојдневниот современ начин на живот, придонесуваат за зголемување на ризикот);
- општествените, а особено културните вредности, во голема мера го обликуваат карактерот на современиот ризик и најчесто ја нагласуваат неговата негативна конотација;
- справувањето и управувањето се алтернативни стратегии на одговор кон ризиците, со таа напомена дека тие се менуваат во зависност од промената на карактерот на ризикот, при што справувањето доминира во однос на управувањето со ризиците;
- во рамките на основниот модел на дефинирање на современите ризици, науката, политиката, јавноста и т.н. лаичка експертност се доминантните фактори кои го дефинираат современиот ризик, а религијата и традиционалните вредности заедно со претходните влегуваат во проширениот модел на дефинирање на ризиците;
- како најсоодветни за објаснувањето на состојбата со современите ризици, како глобално, така и локално, наведени се социјално и културно конструктивистичките и рефлексивистичките теоретски ориентации за ризикот, а рационалистичките теории за ризикот се идентификувани како надминати согласно со промените во карактерот на современите ризици;
- современиот човек е согледан повеќе како *homo prudens* (внимателен, претпазлив) човек, отколку како *homo aleatoris* (ризичен, хазардерски човек); авторот нагласува дека оваа констатација е посебно соодветна за граѓаните на Република Македонија (ова е поврзано со историските состојби, исто колку и со предизвиците на транзициското општество).

Додатокот (appendix), кој опфаќа 15 страници, претставува сеопфатен и минуциозен табеларен, графички и наративен приказ на резултатите од интервјуто спроведено во Република Македонија.

Користената литература (15 страници) содржи 473 единици од исклучително релевантни домашни и странски автори.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Докторската дисертација под наслов **Културните вредности и ризикот во современото општество со посебен осврт на македонското општество**, поднесена од м-р Саше Герасимоски, претставува оригинален научен труд, кој во себе содржи извонредно битни заклучоци за актуелните феномени на современото општество. Со исклучителен сензибилитет, аналитичност, конзистентност и имагинативност, авторот на трудот ја проблематизира „непријатноста во современата култура“, произлезена од сложените и противречни процеси на рецентната стварност. Со чувство за методолошка коректност во пристапот кон истражуваниот проблем и со исклучителното познавање на низа теоретски концепти, м-р Саше Герасимоски покажува несекојдневна способност и автентичност во лоцирањето на социолошките парадигми кои се покажуваат како доминантни во општествените теории на современоста.

Во согласност со овие сознанија и оценки, Комисијата има чест и задоволство на Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје да му предложи да го усвои овој позитивен извештај и да закаже термин за усна одбрана на докторската дисертација.

Скопје, 12.10.2010

Комисија

1. Проф. д-р Антоанела Петковска, с.р.
2. Проф. д-р Ѓорѓе Младеновски, с.р.
3. Проф. д-р Милева Ѓуровска, с.р.
4. Проф. д-р Зоран Матевски, с.р.
5. Проф. д-р Јордан Спасески, с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА АСИСТЕНТ ОД ОБЛАСТА НА ТЕХНОЛОГИЈАТА И ОРГАНИЗАЦИЈАТА НА ГРАДБАТА НА ГРАДЕЖНИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Наставно - научниот совет на Градежниот факултет во Скопје, на својата 366. седница одржана на 16.9.2010 година, нè избра за членови на Комисијата за избор на *асистент* од областа на *технологијата и организацијата на градбата*.

На распишаниот конкурс, објавен во весниците „Дневник“ и “Lajme” од 9.7.2010 година, се пријави еден кандидат, Маријана Ефтоска, дипл. град. инж., магистер на технички науки од областа на градежништвото.

По извршениот преглед на поднесените документи, документите од евиденцијата на Градежниот факултет во Скопје и материјалите со кои располага Комисијата, а кои се однесуваат на пријавениот кандидат, Комисијата, до Наставно - научниот совет на Градежниот факултет во Скопје, го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. Биографски податоци

Кандидатката Маријана Ефтоска, дипл.град.инж., магистер на технички науки, е родена во Тетово на 22.3.1981 година. Основното образование го завршила во ОУ „Гоце Делчев“ во Тетово, а средното училиште во Гимназијата „Кирил Пејчиновиќ“, природно-математичка насока, исто така во Тетово. Во текот на школувањето учествувала на регионални и државни натпревари од областа на математиката.

Во учебната 1999/2000 година се запишала на Градежниот факултет во Скопје. Студиите ги завршила со среден успех 9,2, на хидротехничката насока.

Дипломската работа под наслов „Каменонасипна брана *Кнежево* со армиранобетонски екран” ја одбрала во декември 2005 година со оценка 10.

За постигнатите одлични резултати за време на студирањето во учебните 2001/02 и 2002/03 година била прогласена за најдобар студент на Градежниот факултет во Скопје.

Вклучена била во процесот за евалуација и самоевалуација на Градежниот факултет во Скопје како претставник на студентите, а избрана од страна на Деканатот на Градежниот факултет, со мандат од две учебни години.

Како апсолвент и како дипломец, во период од шест месеци (април-септември 2005 год.) работела за јапонската компанија PCI, во рамките на меѓународен консултантски тим (PCI-Јапонија, COB-Франција, Градежен факултет - Скопје и ГИМ - Скопје). Ангажирана била на *Проектот за унапредување на хидросистемот „Злетовица”* (Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство).

Во учебната 2005/2006 година се запишала на постдипломските студии на Градежниот факултет во Скопје, на хидротехничката насока. Магистерската работа со наслов „Оптимизација на механизираниот процес при градба на насипни брани” ја одбрала во јули 2010 година со што се стекнала со звањето магистер на технички науки.

2. Наставна, научноистражувачка и стручна работа

Активностите од наставната, научноистражувачката и стручната работа на кандидатката од нејзиниот избор до нејзиниот реизбор во звањето помлад асистент, се презентирани во рефератот објавен во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј” Скопје бр. 952 од 14 ноември 2008 година.

На 348. седница на Наставно-научниот совет на Градежниот факултет во Скопје, одржана на 26.11.2008 година кандидатката е повторно избрана за помлад асистент од областа на *технологијата и организацијата на градбата*. Ги води вежбите по предметните програми: *организација и механизација и менаџмент во градежништво* на Градежниот факултет во Скопје. На Архитектонскиот факултет во Скопје одржувала вежби по предметната програма *организација и менаџмент* до летниот семестар во учебната 2008/2009 година, а во летниот семестер во учебната 2009/2010 година одржувала вежби по предметната програма *менаџмент и организација на инвестициската изградба*.

Во продолжение е даден прегледот на научните трудови кои кандидатката ги наведува во својата пријава, а кои ги има објавено како автор или коавтор, по нејзиниот реизбор во звањето помлад асистент:

3. Објавени научноистражувачки трудови:

- [1] Ефтоска М., Митовски С., "State of the art" извештај за технологијата на градба на браните од валјан бетон, Втор конгрес за брани, мај 2009, Охрид, Македонија, Зборник на трудови с. 281-286;
- [2] Ефтоска М., „Опис на технологија на градба на каменонасипна брана Кнежево со асфалтбетонска дијафрагма”, 13. Меѓународен симпозиум на Друштвото на градежни конструктори на Македонија, октомври 2009, Охрид, Македонија, Зборник на трудови с. 603-608;
- [3] Eftoska M., "General concepts for construction technology of hardfill dams", Prvi naučno-stručni skup GTZ 2009, Oktobar 2009, Tuzla, Bosna i Hercegovina, Proceedings p.319-328;
- [4] Ефтоска М., Зафировски З., „Методи за градба на тунели со осврт кон TBM техниката”, International scientific-expert symposium GNP, February 2010, Zabljak, Montenegro, Proceedings p.275-281;
- [5] Панчовска В. Ж., Жујо В, Лазаревска М., „Организација и технологија на изведувањето на земјените работи во функција на безбедноста и здравјето при работата”, III симпозиум на Друштвото на геотехника на Македонија, јуни 2010, Струга, Македонија, Зборник на трудови с. 466-473.

Стручна дејност:

- [1] Основен проект за надвишување на хидројаловиштето бр.3, фаза II, на Рудник Саса ДООЕЛ - М. Каменица, од кота 960 мнв до максимално можно ниво, за годишно производство од 900,000 t руда, Дел 2, Книга 2.2. – Статичка анализа на јаловиштето, (февруари, 2010), Петковски Љ., Танчев Љ., Витанов В., Митовски С., Ефтоска М.;
- [2] Основен проект за надвишување на хидројаловиштето бр.3, фаза II, на Рудник Саса ДООЕЛ - М. Каменица, од кота 960 мнв до максимално можно ниво, за годишно производство од 900,000 t руда, Дел 2, Книга 2.3. - Водоспроводици за површински и дренирани води (февруари 2010), Петковски Љ., Танчев Љ., Витанов В., Д. Мославац, Ѓорѓевски С., Гапковски Н., Папик Ј., Митовски С., Ефтоска М.

3. Општествена и друга активност

Во однос на општествената активност кандидатката во својата пријава наведува дека е член на друштвото „Инженери без граници“, Македонскиот комитет на големи брани и Друштвото на градежни конструктори на Македонија.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на наведеното и врз основа на *Законот за високото образование*, Комисијата констатира дека пријавениот кандидат ги исполнува условите за избор во звањето асистент.

Анализирајќи ја целокупната активност и ангажираност на кандидатката, а особено активностите поврзани со проблематиката од областа на технологијата и организацијата на градењето и менаџментот во градежништвото, Комисијата му предлага на Наставно-научниот совет на Градежниот факултет во Скопје, да ја избере кандидатката *Маријана Ефтоска*, дипл.град.инж., магистер на технички науки од областа на градежништвото, во звањето *асистент* од областа на *организацијата и технологијата на градењето*.

Рецензентска комисија

1. Проф. д-р Валентина Жилеска-Панчовска, дипл. град. инж., с.р.
2. Проф. д-р Љубомир Танчев, дипл. град. инж., с.р.
3. Проф. д-р Љупчо Петковски, дипл.град. инж., с.р.

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА ДОЦЕНТ ВО НАУЧНАТА ОБЛАСТ
ЗООЛОГИЈА НА ФАКУЛТЕТОТ ЗА ЗЕМЈОДЕЛСКИ НАУКИ И
ХРАНА ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје, на својата XX редовна седница одржана на 7.IX 2010 година, избра Рецензентска комисија во состав: д-р Мирче Наумовски, редовен професор на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје, д-р Здравко Крстановски, редовен професор при ЈНУ Хидробилошки завод во Охрид, и д-р Елизабета Ангелова, вонреден професор на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје, со задача да изврши преглед и да даде оценка на стручните и научните трудови на д-р Катерина Беличовска.

Откако ја прегледа доставената документација, Комисијата до Наставно-научниот совет на Факултетот за земјоделски науки и храна го доставува следниов

ИЗВЕШТАЈ

На конкурсот за избор на наставник во научната област зоологија на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје, објавен во весникот „Нова Македонија“ на 5.7.2010 година и во весникот „Коха“ на 5.7.2010 година, се пријави кандидатката д-р Катерина Беличовска, асистент по предметот зоологија на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје.

БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ

Кандидатката Катерина Беличовска е родена на 26.IX 1977 година во Скопје. Основно и средно образование (Гимназија „Никола Карев“) завршила во родниот град, со континуирано одличен успех. Како одличен ученик, добитник е на повеќе награди, дипломи и пофалници.

Во 1996 година се запишала на Земјоделскиот факултет во Скопје, на сточарската насока, на кој дипломирала во 2000 година, со просечен успех 9,33.

Во текот на средното и високото образование била корисник на стипендија за талентирани ученици, односно студенти од Министерството за образование. Ректорот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје ѝ додели пофалница во знак на признание за постигнат најдобар успех во студирањето, а Сојузот на студентите при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје ѝ додели диплома за најдобар студент на Земјоделскиот факултет во учебната 1999/2000 година.

Во 2002 година е избрана во звањето помлад асистент по предметот зоологија. Од 3.9.2003 година е во редовен работен однос на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје, како помлад асистент по предметот зоологија.

Учествувала на неколку домашни и меѓународни стручни собири од областа на примената на современите методи во сточарското производство, меѓу кои и Курсот за апликација на молекуларните методи во селекцијата и конзервацијата кај домашните животни, одржан на Земјоделскиот факултет во Скопје. Активно учествувала на Семинарот од областа на екоземјоделството, односно одржливото земјоделство, во организација на Авалон-фондацијата од Холандија. Од 3 до 8 мај 2004 година учествувала на Семинарот за пластинација кој се одржа на Медицинскиот факултет и на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје. Учествувала на III и на IV меѓународен симпозиум за сточарство во 2007 и 2009 година. Учествувала во изработката на: Правилник за формата, содржината и начинот на водење на регистар на признати одгледувачи на добиток и Правилник за формата, содржината и начинот на водење на регистри на одобрени институции за добивање и пресадување на јајце-клетки и ембриони.

Магистерскиот труд под наслов: **Споредбени испитувања на морфометриските карактеристики и составот на трупот на виножитната и речната пастрмка** го одбрани во декември 2006 година на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје. Во август 2007 година е избрана во звањето асистент по предметот зоологија.

На 16.6.2010 година, кандидатката ја одбрани својата докторска дисертација под наслов: **Морфометриски карактеристики, масов состав и исхрана на охридската белвица (*Acantholingua ohridana*, Steindachner)** и се стекна со научно звање доктор на земјоделски науки.

Има солидни познавања од областа на информатиката. Активно го познава англискиот јазик.

НАСТАВНА ДЕЈНОСТ

Кандидатката д-р Катерина Беличовска изведува практична настава, консултации и колоквиуми по предметот зоологија на сите насоки од првата студиска година на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје.

Во учебната 2001/2002 година изведувала практична настава, консултации и колоквиуми по предметот екологија со студентите од прва година на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје.

Од учебната 2005/2006 година, па досега, изведува практична настава по предметот зоологија и со студентите од прва година на дисперзираните насоки во Струмица на Факултетот за земјоделски науки и храна од Скопје. Од учебната 2009/2010 година изведува практична настава и со студентите од прва година на дисперзираната насока во Прилеп.

Наставни помајала

1. Наумовски Мирче, **Беличовска, Катерина**. 2009. *Зоологија*. Учебник за студентите од сите насоки на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје.
2. Наумовски Мирче, **Беличовска Катерина**. 2009. *Практикум по рибарство*. Авторизирана скрипта за студентите од насоката за анимална биотехнологија.
3. Наумовски Мирче, **Беличовска Катерина**. 2009. *Аквакултура*. Авторизирана скрипта за студентите од насоката за анимална биотехнологија.
4. **Беличовска Катерина**, Наумовски Мирче. 2010. *Зоолошки лексикон*.

НАУЧНА И СТРУЧНА АКТИВНОСТ

Кандидатката д-р Катерина Беличовска досега има објавено 15 трудови, од кои два се рецензирани во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, бр. 815 од 2002 година, два во Билтенот бр. 897 од 2006 година и три во Билтенот бр. 925 од 2007 година. За избор во звањето доцент ги пријави следниве трудови:

1. **Belicovska Katerina**, Naumovski M., Pejkovski Z. 2007. Morphometrical characteristics of rainbow trout (*Oncorhynchus mykiss* Walbaum) and brown (*Salmo trutta fario* Linnaeus) trout. III Symposium of Livestock Production with International Participation, Ohrid, September 12-14, 549-554.

Во овој труд авторите заклучуваат дека по однос на морфометриските карактеристики на пастрмките постојат минимални и статистички незначајни разлики меѓу обичната и жолтата виножитна пастрмка. Учеството на стандардната должина, должината на трупот и на опашното стебло во апсолутната должина на телото на речната пастрмка е нешто помало, а учеството на должината на главата и на опашната перка е поголемо во споредба со виножитната пастрмка. Меѓутоа, разликите се мали и статистички безначајни.

Трудот дава научен и практичен придонес во проучувањето на морфометриските карактеристики на виножитната и речната пастрмка.

2. Пејковски Златко, **Беличовска Катерина**, Трајкоски Трајче. 2007. Кланична вредност на различни генотипови куникули (*Orictolagus cuniculus*). Јубилеен годишен зборник на Факултетот за земјоделски науки и храна, Скопје, 203-213.

Во трудот споредбено е испитувана кланичната вредност на калифорниската и новозеландската раса куникули, како и мелезите меѓу овие две раси. Утврдено е дека куникулите мелези постигнуваат сигнификантно ($P < 0,05$) поголема телесна маса во текот на гоеењето, имаат повисок рандман и помало кало на ладење на труповите во споредба со чисторасните куникули. Мелезите имаат значајно ($P < 0,05$) поголема маса

на главата, долниот дел од нозете, кожата и сите внатрешни органи, освен слезенката. Учеството на главата, долниот дел на нозете, црниот дроб, бубрезите и полните црева во живата маса пред колење е помало кај мелезите во споредба со чисторасните куникули.

Во овој труд се изнесени податоци кои даваат значаен придонес во утврдувањето на кланичната вредност на куникулите. Трудот има научно и практично значење, посебно заради тоа што вакви податоци нема доволно во литературата.

3. Zlatko Pejkovski, Daniela Belicovska, **Katerina Belicovska**. 2008. The effects of adding carrot fibre in dry sausages. *Fleischwirtschaft International Journal for meat production and meat processing*, 4, 72-74.

Вршено е истражување на влијанието на влакната од морков врз рН и a_w вредностите, загубата во маса и сензорните особини на чајниот колбас. Утврдено е дека додавањето на 1% влакно од морков не влијае сигнификантно врз рН и a_w вредностите, но ја намалува загубата во маса кај колбасите за време на зреењето и сушењето, подобрувајќи ги нивните сензорни (текстура и боја) карактеристики.

Трудот е од особено значење за науката и за индустријата за месо, бидејќи нуди решенија за скратување на долгиот произведен процес кај овој вид колбаси со истовремено подобрување на нивниот квалитет.

4. **Катерина Беличовска**, Златко Пејковски, Даниела Беличовска. 2008. Основен хемиски состав на месото од охридската белвица (*Acantholingua ohridana*, Steindachner). Годишен зборник на Факултетот за земјоделски науки и храна, Скопје, 53, 79-91.

Констатирано е дека месото од белвицата во вегетативната фаза на развој содржи 76,22% вода, 19,53% протеини, 2,54% масти и 1,7% минерални материи, а во репродуктивната фаза 78,25% вода, 18,57% протеини, 1,59% масти и 1,02% минерални материи, со бруто енергетска вредност од 434,04 кЈ во вегетативната и 380,54 кЈ/100 g месо во репродуктивната фаза на развој.

Податоците за хемискиот состав на белвицата се многу оскудни, затоа трудот има научно и практично значење за рибарството.

5. **Katerina Belicovska**, Zlatko Pejkovski 2009. Body mass and tissue composition of rainbow (*Oncorhynchus mykiss* Walbaum) and brown (*Salmo trutta m. fario* Linnaeus) trout. IV Simposium of Livestock Production with International Participation, Struga, September 9-12, proceedings, 214.

Споредбено е испитуван масовиот и ткивниот состав на трупот кај речната и виножитната пастрмка. Утврдено е дека рандманот е повисок ($P < 0,05$) кај речната (84,50%) во споредба со обичната (82,97%) и жолтата (83,53%) виножитна пастрмка. Учеството на главата во вкупната маса на трупот е повисоко ($P < 0,05$) кај речната во споредба со виножитната пастрмка. Речната и жолтата виножитна пастрмка содржеле значајно ($P < 0,05$) повисоко количество месо во трупот во споредба со обичната виножитна пастрмка. Учеството на кожата во масата на трупот е

сигнификантно повисоко ($P < 0,05$) кај обичната во споредба со жолтата виножитна и речната пастрмка.

Трудот дава солидни податоци за масовиот состав на овие две раси пастрмки.

6. **Katerina Belicovska**, Zlatko Pejkovski, Daniela Belicovska. 2009. Chemical composition, pH and energy value of meat from rainbow (*Oncorhynchus mykiss* Walbaum) and brown (*Salmo trutta m. fario* Linnaeus) trout. IV Simposium of Livestock Production with International Participation, Struga, September 9-12, proceedings, 215.

Испитуван е хемискиот состав, pH и енергетската вредност на месото од речната и виножитната пастрмка. Утврдено е дека жолтата виножитна пастрмка содржи сигнификантно ($P < 0,05$) повеќе масти и помалку вода во споредба со обичната виножитна и речната пастрмка. Затоа и енергетската вредност на месото кај неа е повисока. Не постојат значајни разлики во pH-вредноста на месото меѓу пастрмките.

Трудот дава значајни податоци за квалитетот на месото кај пастрмките.

7. Pejkovski Zlatko, Silovska-Nikolova Aleksandra, **Belichovska Katerina**, Gasperlin Lea, Polak Tomaž, Žlender Božidar, Lilić Slobodan, Ockerman Herbert. 2009. Impact of different vegetable fats and oils instrumentally measured color and texture of processed chicken sausages. Tehnologija mesa, Beograd, 3-4, 238-242.

Во трудот е испитуван ефектот на растителните масти и масла врз бојата и текстурата кај колбасите изработени од пилешко месо. Оптимална црвена боја е добиена при користење на палмина маст и нејзина комбинација со масло од семе од маслодајна репка. Додавањето на други (маслиново, сончогледово, репкино) масла ја потенцира жолтата нијанса на бојата на површината на колбасите. Свинската сланина ја потенцира црвената нијанса на бојата на свежиот напречен пресек на колбасите. Растителните масла, доколку не се користат во смеса со палмината маст, значајно ($P < 0,05$) ја зголемуваат Warner Bratzler-овата сила на сечење (WBSF), што производот го чини тврд и со поцврста текстура.

Трудот има научно значење, а корисен е и за практиката бидејќи во него се дадени комплетни рецептури кои можат да се искористат во индустријата за месо.

8. **Беличовска Катерина**. 2010. Морфометриски карактеристики, масов состав и исхрана на охридската белвица (*Acantholingua ohridana*, Steindachner). Докторска дисертација, Факултет за земјоделски науки и храна, Скопје.

Испитувани се биометриските и морфолошките карактеристики на охридската белвица, масовиот состав на телото, ткивниот состав на трупот, хемискиот состав и енергетската вредност на месото, како и исхраната во текот на вегетативната и репродуктивната фаза на развојот на рибата

изловена на три локалитети од Охридското Езеро (Калишта, Канео и Елешец).

Утврдено е дека вредноста на Фултоновиот коефициент кај белвицата, од трите испитувани локалитети, е значајно повисока во вегетативната во споредба со репродуктивната фаза на развиток. Разликите во вредностите на Кларковиот коефициент се мали и статистички безначајни. Рандманот кај белвицата е повисок во периодот на вегетативната во споредба со репродуктивната фаза на развиток. Месото од белвицата содржи значајно повеќе протеини и масти, а помалку вода во вегетативната во споредба со репродуктивната фаза. Утврдено е дека во текот на вегетативната и во текот на репродуктивната фаза од развитокот на белвицата доминантно место во нејзината исхрана зазема зоопланктонот, со строга селекција на видот *Daphnia pulex*, а потоа елементи од фауната на дното, со најголема застапеност на видови од родот *Gammarus*. Застапеноста на елементите од бентосот е значително поголема во текот на репродуктивната отколку во вегетативната фаза.

Овие испитувања претставуваат први поцелосни истражувања на значителен битен дел параметри кај охридската белвица. Освен чисто биолошко, како и стопанско значење, тие имаат и важно базично значење за евентуално идно вештачко одгледување на овој вид ендемична охридска пастрмка, било поради збогатување на бројот на единки во езерото, било за производство за човекова исхрана.

Трудот има научно и практично значење за рибарството.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на изнесените податоци и постигнатите резултати во наставната, научната и стручната дејност, Комисијата заклучува дека кандидатката ги исполнува потребните критериуми за избор во звањето доцент.

Комисијата му предлага на Наставно-научниот совет, д-р Катерина Беличовска да биде избрана во звањето доцент во научната област зоологија на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје.

Рецензентска комисија

Проф. д-р Мирче Наумовски с.р.

Проф. д-р Здравко Крстановски с.р.

Проф. д-р Елизабета Ангелова с.р.

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО И
СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: **КАТЕРИНА СТОЈАН БЕЛИЧОВСКА**

Институција: **ФАКУЛТЕТ ЗА ЗЕМЈОДЕЛСКИ НАУКИ И ХРАНА – СКОПЈЕ**

Научна област: **ЗООЛОГИЈА**

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност	Поени
1	Лабораториски вежби по зоологија 0+2, летен 2001/02, 2002/03 (30 x 15 x 0,03)	27
2	Лабораториски вежби по зоологија 0+2, летен 2003/04, 2004/05, 2005/06, 2006/07, 2007/08, 2008/09, 2009/10 (20 x 15 x 0,03)	63
3	Лабораториски вежби по скологија 0+2, летен 2001/02 (30 x 15 x 0,03)	13,5
4	Лабораториски вежби по зоологија 0+2, летен 2005/06, 2006/07, 2007/08, 2008/09, 2009/10 (2 x 15 x 0,03) (Струмица)	4,5
5	Лабораториски вежби по зоологија 0+2, летен 2009/10 (2 x 15 x 0,03) (Прилеп)	0,9
6	Одржување на теренска настава (40 часа x 9 студиски години x 0,04)	14,4
7	Консултации со студенти (300 студенти x 9 студиски години x 0,002)	5,4
7	Интерен учебник по зоологија од предавања	4
8	Интерна скрипта по аквакултура од предавања	4
9	Интерен практикум по рибарство од вежби	3
	Вкупно	139,7

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност	Поени
1	Одбранет магистерски труд: „Споредбени испитувања на морфометриските карактеристики и составот на трупот на виножитната и речната пастрмка“. Факултет за земјоделски науки и храна, Скопје, 2006.	4
2	Одбранета докторска дисертација: „Морфометриски карактеристики, масов состав и исхрана на охридската белвица (<i>Acantholingua ohridana</i> , Steindachner)“. Факултет за земјоделски науки и храна, Скопје, 2010.	8
3	Беличовска Катерина . 2000. Како и кога треба да се собираат полжавите?. Сточарство, Скопје, 1, 35-36.	2
4	Наумовски Мирче, Беличовска Катерина . 2000. Дождовниот црв – вреден и корисен работник. Сточарство, Скопје, 1, 37-38.	1,8
5	Димитрова-Шумковска Јасмина, Гошиќ-Марковска Божидарка, Рогановиќ-Зафирова Даница, Беличовска Катерина . 2002. Влијание на атерогена диета врз липопротеинскиот метаболизам и естерификација на холестеролот во црн дроб кај стаорци. Годишен зборник на Земјоделскиот факултет, Скопје, 47, 125-148.	1,2
6	Беличовска Катерина . 2004. Комерцијални полжави и нивниот биокалендар. Сточарство, Скопје, 2, 44-45.	2

7	Трајкоски С. Трајче, Пејковски Златко, Беличовска Катерина . 2004. Влијание на генотипот врз прирастот и приносот на месо кај куникулите (<i>Orcitolaqus cuniculus</i>). Годишен зборник на ФЗНХ, Скопје, 49, 149-157.	1,6
8	Пејковски Златко, Михајловиќ Ивица, Беличовска Катерина , Аждерски Јован. 2004. Замена на анималните масти со растителни масла во преработките од месо – здравствени и технолошки аспекти. Годишен зборник на ФЗНХ, Скопје, 49, 159-170.	1,2
9	Belicovska Katerina , Naumovski Mirce, Pejkovski Zlatko. 2007. Morphometrical characteristics of rainbow trout (<i>Oncorhynchus mykiss</i> Walbaum) and brown trout (<i>Salmo trutta fario</i> Linnaeus) trout. III Symposium of Livestock Production with International Participation, Ohrid, September 12-14, 549-554.	2,4
10	Пејковски Златко, Беличовска Катерина , Трајкоски Трајче. 2007. Клична вредност на различни генотипови куникули (<i>Orcitolaqus cuniculus</i>). Јубилеен годишен зборник на ФЗНХ, 53, 203-213.	1,6
11	Zlatko Pejkovski, Daniela Belicovska, Katerina Belicovska . 2008. The effects of adding carrot fibre in dry sausages. FLEISCHWIRTSCHAFT INTERNATIONAL, 4, 72-74.	4,8
12	Катерина Беличовска , Златко Пејковски, Даниела Беличовска. 2008. Основен хемиски состав на месото од охридската белвица (<i>Acantholingua ohridana</i> , Steindachner). Годишен зборник на ФЗНХ, Скопје, 53, 79-91.	1,6
13	Katerina Belicovska , Zlatko Pejkovski 2009. Body mass and tissue composition of rainbow (<i>Oncorhynchus mykiss</i> Walbaum) and brown (<i>Salmo trutta m. fario</i> Linnaeus) trout. IV Simposium of Livestock Production with International Participation, Struga, September 9-12, proceedings, 214.	2,7
14	Katerina Belicovska , Zlatko Pejkovski, Daniela Belicovska. 2009. Chemical composition, pH and energy value of meat from rainbow (<i>Oncorhynchus mykiss</i> Walbaum) and brown (<i>Salmo trutta m. fario</i> Linnaeus) trout. IV Simposium of Livestock Production with International Participation, Struga, September 9-12, proceedings, 215.	2,4
15	Pejkovski Zlatko, Silovska-Nikolova Aleksandra, Belichovska Katerina , Gasperlin Lea, Polak Tomaž, Žlender Božidar, Lilić Slobodan, Ockerman Herbert. 2009. Impact of different vegetable fats and oils instrumentally measured color and texture of processed chicken sausages. Tehnologija mesa, Beograd, 3-4, 238-242.	2,4
16	Учества на собири	2
	Вкупно	41,7

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста	Поени
1	Зоолошки речник	6
2	Учество во промотивни активности на Факултетот	5,5
Дејности од поширок интерес		
3	Правилник за формата, содржината и начинот на водење на регистар на признати одгледувачи на добиток на Р. Македонија, за МЗШВ (учесник)	2
4	Правилник за формата, содржината и начинот на водење на регистри на одобрени институции за добивање и пресадување на јајцеклетки и ембриони на Р. Македонија, за МЗШВ (учесник)	2
	Вкупно	15,5

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	ПОЕНИ
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	139,7
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	41,7
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	15,5
ВКУПНО	196,9

Рецензентска комисија

1. Проф. д-р Мирче Наумовски, претседател с.р.
2. Проф. д-р Здравко Крстановски, член с.р.
3. Проф. д-р Елизабета Ангелова, член с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „ЧУВСТВИТЕЛНОСТ НА НЕКОИ СОРТИ ЈАЧМЕН КОН НЕКОИ ПОНОВИ ХЕРБИЦИДИ ВО ЗАВИСНОСТ ОД ФАЗИТЕ НА ПОРАСТ“ ИЗРАБОТЕНА ОД М-Р ГОРДАНА ГЛАТКОВА, ПРИЈАВЕНА НА ФАКУЛТЕТОТ ЗА ЗЕМЈОДЕЛСКИ НАУКИ И ХРАНА ВО СКОПЈЕ

Врз основа на одлуката на Наставно-научниот совет на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје бр.02/1438/2, донесена на XIX седница одржана на 30.6.2010 година, со која сме избрани за членови на Комисијата за оцена на докторската дисертација „Чувствителност на некои сорти јачмен кон некои понови хербициди во зависност од фазите на пораст“, изработена од м-р Гордана Глаткова, чест ни е да го поднесеме следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. Содржина на дисертацијата

Дисертацијата под горенаведениот наслов е напишана на 231 страница отчукани на компјутер, во кои влегуваат 73 табели, 6 слики во боја и 4 графикони.

Дисертацијата ги содржи следниве поглавја: Вовед (2 страници); Цел на испитување (1 страница); Преглед на литературата (8 страници); Материјал и метод на работа (10 страници); Климатско-почвени услови (6 страници); Резултати со дискусија (192 страници); Заклучоци (3 страници) и Литература (9 страници). На почетокот се дадени апстрактите на македонски и англиски јазик.

Во **Воведот** авторката дава осврт на големото стопанско значење на јачменот, пред сè, во исхраната на домашните животни, како и неговото значење во индустријата за производство на пиво и слад, во текстилната и фармацевтската индустрија, во производството на алкохол, оцетна киселина, квасец и др. Во воведот се наведува и агротехничкото значење на јачменот, кој, како култура со густ склоп, е добра преткултура за окопните култури, пред сè од аспект на борбата против плевелите. Во оваа смисла начелно се објаснуваат штетите од плевелите во јачменот, како директните штети кои го намалуваат приносот и квалитетот, така и индиректните штети кои ја отежнуваат жетвата на јачменот, потенцирајќи ја при тоа борбата против плевелите со примена на хербициди.

Во поглавјето **Цел на испитувањата** се изнесува дека главна цел на испитувањата била да се проучи флористичкиот состав на плевелната вегетација во јачменот, влијанието на хербицидите врз склопот на јачменот, влијанието на хербицидите врз висината на јачменот, влијанието на хербицидите врз должината на класот, влијанието на хербицидите врз број на зрна во клас, влијанието на хербицидите врз масата на зрна во клас, врз апсолутната и хектолитарската маса, како и влијанието на хербицидите врз приносот на зрно.

Во поглавјето **Преглед на литературата** се дава кус приказ на голем број информации од домашни и странски автори, кои имаат тесна врска со предметот на овие истражувања. Скоро сите досегашни истражувања по оваа проблематика се однесуваат на односот на сортите јачмен кон влијанието на хербицидите во

зависност од фазите на пораст на јачменот. Од приказите изнесени во ова поглавје се гледа дека авторката при изработката на својата дисертација ја проучила, речиси, целата литература којашто е во одредена врска со тематиката што ја обработува.

Поглавјето **Материјал и метод на работа** опфаќа опис на материјалите вклучени во експерименталните проучувања, детален опис на полските испитувања, како и опис на лабораториските испитувања. Испитувањата се вршени на полски опити во текот на три години (2006-2008 година). Опитите беа поставени по метод на случен блок-систем, во четири повторувања, со големина на основната парцела од 16 m². Опитите се трофакторијални: фактор 1 - хербициди, фактор 2 - сорти и фактор 3 - фази на пораст на јачменот. Испитувани се 6 хербицидни варијанти и 2 контролни варијанти (контрола без хербициди и без плевеење и контрола без хербициди со плевеење). Кај сите хербицидни варијанти третирањето е изведено во 3 фази на пораст на јачменот: фаза полно братеење, фаза појава на првото коленце (нодус) и фаза второ коленце. Испитуваните параметри се анализирани непосредно пред жетвата на јачменот, со исклучок на апсолутната и хектолитарската маса кои се одредени по жетвата. Добиените резултати се варијационо-статистички обработени со анализа на варијанса, анализа на корелација и тестирани според ЛСД-тестот.

Во рамките на ова поглавје е дадена и кратка карактеристика на користените сорти јачмен и на употребените хербициди.

Во поглавјето **Почвено-климатски услови** е дадена анализа на климата и временските услови во годините на испитувањата во Скопско, како и кратка анализа на својствата на почвата во локалитетот на полскиот опит.

Поглавјето **Резултати со дискусија** го сочинува најголемиот дел од дисертацијата. Во овој дел се изнесуваат и коментираат резултатите од испитувањата на еден поголем комплекс прашања поставени преку оваа дисертација. За таа цел, во ова поглавје се обработуваат резултатите од неколку групи прашања: флористичкиот состав на плевелната вегетација во подрачјето на испитувањата; влијанието на хербицидите врз елементите на приносот на јачменот, влијанието на хербицидите врз апсолутната и хектолитарската маса; фитотоскичноста на хербицидите и сл.

Флористички состав на плевелната вегетација. Испитувањата покажаа дека флористичкиот состав на плевелната вегетација го сочинуваа 19 видови плевели, од кои 18 широколисни и 1 вид од фам. Poaceae. Просечната заплевеленост за сите три години е релативно мала и изнесува 33,1 растение/m². Инаку, флористичкиот состав во опитот е карактеристичен за култури со густ склоп, пред сè за стрнишните жита, во кои спаѓа и јачменот.

Влијание на хербицидите врз склопот на јачменот. Склопот, т.е. бројот на класови на единица површина претставува значаен елемент од кој зависи приносот на јачменот. Хербицидите, уништувајќи ги плевелите, можат битно да влијаат врз склопот на културата.

Влијанието на хербицидите врз морфолошките промени и врз склопот, т.е. врз бројот на класови на единица површина зависи од видот на хербицидот, од сортата, од фазата на пораст на јачменот во која хербицидот е употребен и од условите на надворешната средина. Во просек, за сите години од испитувањата и од сите фази на пораст, бројот на класови кај сортата **рекс** се движи од 569 на m²,

односно 105,6 % кај комбинацијата МЦПП+дикамба до 621 класови/ m^2 , односно 115,2% кај комбинацијата флорасулам+флуметсулам во споредба со контролата со плевеење. Кај сортата **новосадски 293**, бројот на класови се движи од 573 на m^2 , односно 98,5% кај комбинацијата флорасулам+флуметсулам до 621 класови/ m^2 , односно 106,7% кај комбинацијата триасулфурон+дикамба, додека кај сортата **егеј** бројот на класови се движи од 597 на m^2 , односно 95,8% кај комбинацијата 2,4-Д+флорасулам до 635 класови/ m^2 , односно 101,9% кај комбинацијата МЦПП+дикамба. Овие разлики според авторот не се статистички значајни. Тоа значи дека хербицидите, уништувајќи ги плевелите, не влијаеле негативно врз склопот на јачменот.

Влијание на хербицидите врз висината и должината на класот на јачменот. Висината на јачменот и должината на класот се сортна карактеристика, но се зависни и од надворешните услови и применетата агротехника. Употребата на хербициди, исто така, може да има одредено влијание. Во просек за сите години и од сите фази, висината на јачменот кај сортата **рекс** се движи од 83,5 см, односно 95,0% кај комбинацијата амидосулфурон+јодсулфурон до 86,9 см, односно 98,8% кај 2,4-Д. Кај сортата **новосадски 293**, висината на јачменот се движи од 86,4 см, односно 98,8% кај комбинацијата амидосулфурон+јодсулфурон до 91,1 см, односно 104,2% кај комбинацијата триасулфурон+дикамба, додека кај сортата **егеј** висината на јачменот се движи од 90,3 см, односно 102,0% кај комбинацијата амидосулфурон+јодсулфурон до 91,1 см, односно 103,0% кај 2,4-Д во споредба со контролата со плевеење. И овде, како и кај склопот, разликите не се статистички значајни, односно хербицидите не влијаеле негативно врз висината на јачменот.

Хербицидите, исто така, не влијаеле негативно и врз должината на класот кај испитуваните сорти, при што во просек за сите години и сите фази должината на класот кај сортата **рекс** се движи од 9,19 см, односно 98,0% кај комбинацијата флорасулам+флуметсулам до 9,71 см, односно 103,6% кај комбинацијата триасулфурон+дикамба. Кај сортата **новосадски 293**, должината на класот се движи од 9,11 см, односно 103,2% кај комбинацијата флорасулам+флуметсулам до 9,23 см, односно 104,6% кај комбинацијата МЦПП+дикамба, додека кај сортата **егеј** должината на класот се движи од 9,33 см, односно 100,0% кај 2,4-Д до 9,57 см, односно 102,2% кај комбинацијата МЦПП+дикамба. Овие разлики, исто така, не се статистички значајни.

По однос на бројот на зрна во клас, само кај сортата **егеј** има статистички докажано намалување на бројот на зрна. Меѓутоа, хербицидите не влијаеле врз масата на зрна во клас. Што значи дека, иако кај сортата **егеј** бројот на зрна во клас бил нешто помал, тие биле добро исхранети, т.е. налиени.

Влијание на хербицидите врз приносот на зрно. Приносот е сумарен, збирен показател на влијанието на кој било фактор на надворешната средина, па и за влијанието на хербицидите. Најзначаен синтетички показател за степенот на фитотоксичноста на одделни хербициди, секако, е приносот на јачменот по единица површина. Во просек за сите години и сите фази приносот кај сортата **рекс** се движи од 3649 kg/ha, односно 102,3% кај комбинацијата амидосулфурон+јодсулфурон до 3927 kg/ha, односно 110,1% кај комбинацијата флорасулам+флуметсулам во споредба со контролата со плевеење. Кај сортата **новосадски 293**, приносот се движи од 3523 kg/ha, односно 101,5% кај комбинацијата амидосулфурон+јодсулфурон до

3705 kg/ha, односно 106,8% кај комбинацијата триасулфурон+дикамба, а кај сортата егеј приносот се движи од 3611 kg/ha, односно 100,9% кај комбинацијата МЦПП+дикамба до 3848 kg/ha, односно 107,6% кај комбинацијата 2,4-Д+флорасулам. Овие разлики не се статистички докажани. Општо земено, хербицидите, уништувајќи ги плевелите, не влијаеле негативно врз елементите на приносот, ниту на апсолутната и хектолитарската маса.

Заклучоци. Од бројните резултати до кои дошла докторантката во текот на тригодишните испитувања се извлечени и систематизирани 13 заклучоци по сите прашања на кои се даваат одговори од овие испитувања. Конечен, т.е. сумарен заклучок би бил дека хербицидите, уништувајќи ги плевелите, не влијаеле врз елементите на приносот.

Литература. За правилно интерпретирање, толкување и објаснување на резултатите, докторантката се послужила речиси со целата литература од оваа проблематика, како кај нас, така и во светот. За таа цел цитирани се 130 наслови, од кои најголемиот број се од англиското јазично подрачје.

2. Анализа на дисертацијата

Докторската дисертација под наслов „Чувствителност на некои сорти јачмен кон некои понови хербициди во зависност од фазите на пораст“ истражува еден современ и актуелен проблем од областа на хербологијата, пред сè, од аспект на влијанието на хербицидите врз различни сорти јачмен и во различни фази на пораст.

Јачменот со околу 50 000-55 000 хектари е многу значајна житна култура, како во исхраната на добитокот така и во стопанството во целина. Актуелноста на проблематиката обработувана во оваа дисертација се манифестира во тоа што јачменот кај нас, заради ограничените површини, се одгледува 2-3, па и повеќе години во монокултура. Ова, покрај другото, доведува до силно заплевување на посевот. Како резултат на севкупното негативно влијание на плевелите доаѓа, пред сè, до намалување на приносот и квалитетот на јачменот. Од тие причини при производство на јачмен употребата на хербициди во борбата против плевелите е, скоро, редовна агротехничка мерка. Меѓутоа, употребата на хербициди во борбата против плевелите е сложена и одговорна задача, а правилниот избор на хербициди зависи од повеќе фактори: од сортата, од фазите на пораст на јачменот, од флористичкиот состав на плевелната вегетација и сл. Најголем дел од хербицидите кои се употребуваат во јачменот се фолијарни, т.е. се употребуваат по никнењето на јачменот и плевелите. Во најголем број случаи оптимална фаза на пораст на јачменот, од аспект на употреба на хербицидите, е полно братање, при што плевелите да се во помлада фаза. Но, честопати, под влијание на различни фактори (ниски температура во период на третирњето, подолг дождлив период, силни ветрови и сл.) овој услов не може да се запази, па апликацијата на хербицидот мора да се изврши подоцна од оптимумот. Со тоа, пак, се зголемува опасноста од фитотоксичното дејство на хербицидот врз јачменот. Различни хербициди различно дејствуваат во однос на фазите на пораст на јачменот. Исто така, различни сорти јачмен се различно чувствителни кон пораното или подоцното третирање со хербициди.

Хербицидите, од своја страна, пак, навлегуваат во многу активни и сложени односи, како со растенијата врз кои тие се напесуваат, така и со другите компоненти од животната средина. Од тие причини истражувањата на промените што ги предизвикуваат хербицидите во растителните организми и во животната средина, воопшто, се обемни и интензивни.

Во оваа дисертација се изучувани односите меѓу пет понови хербицидни варијанти, широко застапени во борбата против плевелите во јачменот и три понови сорти јачмен. Испитувањата имаа за цел да се установи до која мера и под кои услови хербицидите можат да бидат безбедни за испитуваните сорти и одделните фази на пораст, а при тоа да не се изгуби нивната ефикасност во уништувањето на плевелите. Ваквите истражувања се од посебно значење, затоа што односите меѓу хербицидите и културното растение не се ограничуваат само во рамките на видот на растението, туку тие се зависни и од генетските карактеристики на пониските таксономски единици, во овој случај, различните сорти.

3. Предлог и заклучок

Докторската дисертација под наслов „Чувствителност на некои сорти јачмен кон некои понови хербициди во зависност од фазите на пораст“, изработена од м-р Гордана Глаткова, е самостоен научен труд во кој е разботена актуелна и значајна проблематика. Сите испитувања во дисертацијата методолошки се правилно извршувани, резултатите варијационо-статистички се анализирани, и, воопшто применета е современа научноистражувачка методика што гарантира голема егзактност во добивањето на резултатите. Резултатите докторантката правилно ги толкува и ги интерпретира и од нив извлекува правилни заклучоци, кои ги споредува со наодите од другите истражувачи од оваа и слична проблематика. Тоа покажува дека докторантката владее, како со теоретскиот дел од областа на проблематиката што ја обработува, така и со научноистражувачката методологија.

Врз основа на напред изнесеното, Комисијата оценува дека докторската дисертација под наслов „Чувствителност на некои сорти јачмен кон некои понови хербициди во зависност од фазите на пораст“ изработена од м-р Гордана Глаткова, е оригинален научен труд, кој претставува голем придонес во науката и земјоделската практика.

Затоа, Комисијата има чест да му предложи на Наставно-научниот совет на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје да ја усвои дисертацијата под наведениот наслов и да определи комисија и ден за нејзина јавна одбрана.

Скопје,
12.10.2010 год.

Членови на Комисијата

1. Проф. д-р Ташко Костов, ментор с.р
2. Проф. д-р Петре Ивановски, член с.р
3. Проф. д-р Татјана Прентовиќ, член с.р
4. Доц. д-р Звонко Пацаноски, член с.р
5. Проф. д-р Слободан Банџо, член с.р

РЕЦЕНЗИЈА

НА РАКОПИСОТ АМПЕЛОГРАФИЈА ОД АВТОРОТ Д-Р ЗВОНИМИР
БОЖИНОВИЌ, РЕДОВЕН ПРОФЕСОР НА ФАКУЛТЕТОТ ЗА
ЗЕМЈОДЕЛСКИ НАУКИ И ХРАНА ВО СКОПЈЕ

Со одлука бр. 02-1711/7 од 7. IX 2010 година, донесена на XX седница на Наставно-научниот совет, определени сме за рецензенти на ракописот на учебникот АМПЕЛОГРАФИЈА, изработен од д-р Звонимир Божиновиќ, редовен професор. Како рецензенти го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

Ракописот под наслов АМПЕЛОГРАФИЈА, изработен од проф. д-р Звонимир Божиновиќ, е концептиран според наставните планови на ФЗНХ во Скопје и според најновите достигнувања во областа на ампелографијата. Тој успешно може да се ползува од студентите коишто ги изучуваат предметите ампелографија I, ампелографија II и познавање на грозјето. Може да биде ползуван и од научни работници и стручни лица коишто се занимаваат со лозаро-винарско производство.

Ракописот е напишан на 313 страници текст. Покрај текстот, ракописот содржи 6 табели и 116 слики, од кои 103 се во боја. Сликите со својата оригиналност многу придонесуваат за распознавање на сортите и можат да најдат поширока практична примена.

Во специјалниот дел, според меѓународниот ампелографски клуч опишани се 22 лозни подлоги. Сортите од европската културна лоза се поделени на вински и трпезни сорти. Од винските се опишани 53 сорти, од кои 30 сорти кои обезбедуваат суровина за црвени вина и 23 сорти коишто обезбедуваат суровина за производство на бели вина. Опишани се 10 директно родни хибриди.

Во ампелографијата се опфатени и реонизација на лозарството во Р. Македонија, категоризација на сортите и климатско зонирање, како и фактори кои влијаат врз квалитетот на грозјето и применувани критериуми за определување на квалитетот на грозјето.

Поглавјата се детално обработени со лесен и пристапен начин на објаснување. Целосно се опфатени наставните содржини по предметот ампелографија и познавање на грозјето. Потенцирана е тежината на најважните содржини.

Систематски обработените подлоги и сорти со податоци значајни за производството придонесуваат за полесно изучување и примена во производството.

Имајќи предвид дека се работи за едно извонредно дело од областа на ампелографијата, напишано на универзитетско ниво и според потребите на студентите, му предлагаме на Наставно-научниот совет да го одобри печатењето на ракописот „Ампелографија“ од авторот проф. д-р Звонимир Божиновиќ.

Рецензенти

Проф. д-р Драгољуб Жуниќ, с.р.
Проф. д-р Петар Христов, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА
„ВЛИЈАНИЕТО НА ТСП НА ПЕРФОРМАНСИТЕ НА СМЕТАЧКО-КОМУНИКАЦИОНИТЕ МРЕЖИ“,
 ИЗРАБОТЕНА ОД М-Р БИЛЈАНА СТОЈЧЕВСКА, ПРИЈАВЕНА НА
 ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Со одлука на Наставно-научниот совет на Природно-математичкиот факултет во Скопје бр. 07-2040/9 од 7.9.2010 година, донесена на седницата на Наставно-научниот совет на Природно-математичкиот факултет одржана на 2.9.2010 година, а врз основа на предлогот на Институтот за информатика при Факултетот (бр. 07-2040/8 од 27.8.2010 година), избрани сме за членови на Рецензентската комисија за оценка и одбрана на докторскиот труд **ВЛИЈАНИЕТО НА ТСП НА ПЕРФОРМАНСИТЕ НА СМЕТАЧКО-КОМУНИКАЦИОНИТЕ МРЕЖИ**, изработен од м-р Билјана Стојчевска, магистер на информатички науки.

Комисијата во состав: д-р Оливер Попов (ментор), редовен професор на Department of Computer and Systems Sciences, Stockholm University, Стокхолм и Department of Information Technology and Media, Mid Sweden University, Сундсвал, Шведска, д-р Ѓорѓи Јованчевски, редовен професор на Универзитетот Американ колеџ - Скопје, д-р Жанета Попеска, редовен професор на ИИ при ПМФ, д-р Ана Мадевска-Богданова, вонреден професор на ИИ при ПМФ и д-р Анастас Мишев, доцент на ИИ при ПМФ, по прегледот на доставениот научен труд има чест до Наставно-научниот совет на Природно-математичкиот факултет во Скопје да го поднесе следниов

ИЗВЕШТАЈ

Докторскиот труд под наслов **ВЛИЈАНИЕТО НА ТСП НА ПЕРФОРМАНСИТЕ НА СМЕТАЧКО-КОМУНИКАЦИОНИТЕ МРЕЖИ** е изложен на 177 страници со 10 страници додаток, еден и пол проред и содржи вкупно 162 слики и 5 табели. Трудот се состои од следниве поглавја: *Вовед* (5 страници), *Механизми за избегнување и контрола на задушување* (24 страници), *ТСП кај хетерогени мрежи* (37 страници), *Модификација на ТСП базирана на метод на „изгубена двојка“ кај мрежи со линии со случајно губење на пакети* (25 страници), *Евалуација со итеративна симулациска платформа за прибирање на податоци* (77 страници), *Заклучок* (3 страници), *Список на референци* (6 страници со вкупно 86 библиографски единици), како и *Додаток* (на вкупно 10 страници).

Научна област на трудот

Пошироката научна област која е предмет на истражувањата во докторската дисертација на кандидатката м-р Билјана Стојчевска се сметачко-комуникационите мрежи и интернет-технолозијата. Потесното подрачје на интерес што ја дефинира и централната тема на трудот е протоколот ТСП, неговата струкура, организација, функција, работни карактеристики и оперативност кај мрежите кои се базираат на ТСП/IP

складот од протоколи. Овие мрежи по својата природа се хетерогени и се конгломерат на разни технологии за пренесување на податоци во речиси произволна форма, облик и содржина. Целта на TCP/IP складот од протоколи, што е и дел од мотивацијата на авторката на трудот, е да се воспостави системско однесување во кое технолошката основа, имено жичана или безжична инфраструктура, не влијае на упатувањето и преносот на податоците и карактерот на апликациите.

Проблемот на потполна независност на апликациите и корисниците од хетерогената мрежна инфраструктура е само еден аспект од функционалноста и оперативноста кон која се стремат протоколите од TCP/IP складот. Другиот аспект произлегува од фактот дека ресурсите на сметачко-комуникационите мрежи имаат конечен капацитет. Со цел да се обезбеди нивна постојана правилна работа и стабилност, како на сите компоненти на системот така и на целиот систем на глобални комуникации, неопходен услов е да постојат стратегии и соодветни механизми со кои се надминува прашањето на конечниот капацитет на ресурсите кое доведува до состојби на задушвање или состојби кога побарувачката за ресурси е поголема од капацитетот што го имаат тие.

Основната функција на протоколот TCP е да обезбеди од-крај-до-крај комуникација помеѓу две единки на интернет. Во суштина, тој управува со виртуелните врски, динамиката на апликациите и мрежата, го регулира протокот на податоците преку усогласување на функциите на испраќање и примање во крајните системи, и има главна улога во контролата на задушвање со што спречува преполнување на редиците на чекање кај упатувачите или губењето на пакети, и така овозможува подобро искористување на мрежните ресурси. Имено, протоколот TCP го ползуваат голем број апликации на интернет кои побаруваат надежен, веродостоен, и рамноправен транспортен сервис. Од тие причини, очигледна и јасна е врската помеѓу ефикасното функционирање и стабилност на интернет и оперативноста на протоколот TCP. Од ова произлегува дека TCP е несомнено еден од најсложените протоколи, и затоа повеќето истражувачи во областа на сметачко-комуникационите мрежи и инженерството на протоколи сметаат дека неговото проучување е клучно за да се разбере суштината на комуникационата инфраструктура на интернет.

Денес, интернетот е насекаде присутен, децентрализиран, интерактивен, глобален информационален простор. Светската мрежа минува низ процес на постојан растеж и промени во однос на разновидноста и капацитетот на технологиите за пренос на податоци, воведувањето на нови мрежни протоколи и апликации и бројот на корисници. Една од примарните причини за извонредната приспособливост и издржливост на изворниот TCP/IP склад од протоколи е скалабилноста на протоколите IP и TCP, кои покажаа дека се способни во голема мера да ја предвидат и апсорбираат големината на промените. Сепак, разнородноста на денешните сметачко-комуникациони мрежи, како последица на развојот и интегрирањето на нови технологии на пренос во елементарната рбетна структура на интернет, го воведува проблемот и воедно предизвикот за проширување и приспособување на основните интернет-протоколи за работа во новите услови. TCP е дел од архитектурата на интернет уште од самиот почеток и успешно ја извршува својата задача во контролата на задушвање речиси три децении, затоа што и самиот протокол преку голем број модификации и проширувања покажува извонредна издржливост и приспособливост како во разбирањето

на феноменот на задушвање, така и во приспособувањето на своето однесување на состојбите во мрежата. Во суштина, еволуцијата на TCP е рефлексија на еволуцијата на интернет, и обратно, хронологијата на растење и простирање на интернет е интегрален дел од постојаните промени во функционалноста и оперативноста на TCP.

Погоре изнесеното ја нагласува и ја потврдува актуелноста на проблемот на приспособување на однесувањето на TCP на постојаните трансформации на интернет, за кое говори обемот и интензитетот на истражувања што се одвиваат во оваа област чиј резултат се огромен број на предложени решенија и механизми. Сепак, постојат уште многу отворени проблеми за кои нема единствен и оптимален одговор. Зголемувањето на хетерогеноста на мрежите со воведување на сегменти со безжичен медиум на пренос, мобилноста на направите за пристап на интернет и номадичноста на корисниците, резултира во значително намалување на ефикасноста на стандардизираните верзии на TCP. Појавата на мрежи со високи перформанси исто така налага измени кои ќе овозможат стабилна работа на мрежата, раст, одзивност и рамноправност на протоците, бидејќи со постојните верзии на TCP не се обезбедува ефикасно и оптимално искористување на нивните ресурси.

Пристапот и методологијата кои се користат за проверка, вреднување и потврдување на перформансите на предложените иновации кај TCP се исто така отворени прашања. Иако се развиени голем број техники на испитување, сèуште трае процесот на развој на стандардизирана шема на евалуација која ќе опфати вреднување и пропишување на квалитетите што мора да ги поседува секој нов дизајн, модификација и надградување на основната функционалност на протоколот TCP.

Приказ на докторскиот труд

Првата глава има наслов „Вовед“; материјалот во неа е презентираан на 5 страници. Во неа е даден краток вовед во научната област на трудот. Потоа се изложени предметот и методологијата на истражувањето. Исто така, дадени се мотивацијата и придобивките на истражувањето. Во последниот дел на оваа глава е даден преглед на структурата на самиот труд и главите што следат.

Втората глава под наслов „Механизми за избегнување и контрола на задушвање“ е презентираана на 24 страници и содржи 15 слики. Во оваа глава најпрвин се изложени основните принципи на контролата на задушвање. Покрај дефиницијата на поимот на задушвање, прикажани се основните шеми на кои се заснова контролата на задушвање кај TCP и основните метрики и критериуми за евалуација на неговите перформанси. Потоа следува опис на TCP-алгоритмите за контрола на проток и обезбедување надежност. Понатаму, изложени се стандардизираните механизми на TCP за контрола на проток и задушвање: „бавен старт“, „избегни задушвање“, „брзо препраќање“ и „брзо опоравување“. Тие се прикажани во редослед кој е во согласност со хронологијата на нивниот развој и воведување во стандардизираните верзии на TCP: Tahoe, Reno, SACK и Newreno. На крај се изложени стандардизираните техники за избегнување и контрола на задушвање базирани на мрежна поддршка: експлицитно известување за задушвање и активно управување со редици.

Третата глава која е насловена „TCP кај хетерогени мрежи“ е изложена на 37 страници, содржи 5 слики и 2 табели. Во неа прво се опишани последиците на карактеристиките на хетерогените мрежи врз перформансите на TCP. Потоа е даден исцрпен преглед и класификација на решенијата предложени во литературата од оваа област. Механизмите кои се разгледуваат во оваа глава се класифицирани во две основни категории: протоколи за мрежи со голема честота на губење пакети и протоколи за мрежи со високи перформанси. Протоколите наменети за мрежи со голема честота на губење пакети се поделени на решенија кај слојот на податочна врска, делење на врска и TCP-варијанти. Во рамки на категоријата на протоколите за мрежи со високи перформанси се разгледуваат предложените стандардни решенија и најактуелните TCP-варијанти денес. На крај е дадена квалитативна и квантитативна споредба на двете основни групи протоколи.

Четвртата глава под наслов „Модификација на TCP базирана на метод на 'изгубена двојка' кај мрежи со линии со случајно губење на пакети“ е претставена на 25 страници, содржи 26 слики и 3 табели. Основна тема во оваа глава е модификација на изворната контрола на задушување на TCP која е дел од авторскиот придонес на оваа дисертација. Целта на модификацијата е подобрување на перформансата на протоколот кај мрежи со голема честота на губење пакети. Иновацијата е именувана PR (Prompt Recovery) и се базира на методот „изгубена двојка“. Добиениот протокол спаѓа во групата на LDA (Loss Differentiation Algorithms) TCP-варијантите и има за цел да ја надмине деградацијата на податочниот проток, која е резултат на непотребното намалување на прозорецот на задушување кога причината за губење на пакет не е задушување. Прво е даден модел на модификацијата, а потоа анализа на особините кои ги поседуваат повратните времиња кај една TCP-врска во зависност од тоа дали мрежата се наоѓа во состојба на задушување или не. Врз основа на анализата дефинирани се два нови алгоритма кои се воведуваат кај стандардизираниите механизми за контрола на задушување на TCP. За имплементирање и тестирање на протоколот употребени се мрежниот симулагор ns-2 и алатката tcpreval. Неговите перформанси се испитани и споредени со перформансите на изворниот протокол во однос на основните метрики: проток, рамноправност, стабилност и одзивност, а потоа е извршена споредба на перформансите на модифицираниот протокол во зависност од промените на параметрите на симулирана топологија. Прикажаните резултати покажуваат дека модификацијата дава зголемување на податочниот проток во однос на изворниот протокол, при што не настанува влошување на перформансите во однос на останатите основни метрики.

Петтата глава носи наслов „Евалуација со итеративна симулациска платформа за прибирање на податоци“, претставена е на 77 страници, со 109 слики и 1 табела. Во оваа глава е опишано испитувањето на перформансите на SACK PR со помош на симулациска платформа која се базира на ns-2 и tcpreval изградена за потребите на истражувањето. За да се обезбеди статистичка коректност во истражувањето, употребена е методата на независни репликации која налага повторување на симулациите повеќе пати со различни почетни случајни вредности, се додека не се постигне определена релативна точност за даден интервал на доверба. Опишана е структурата на платформата, текот на извршување на операциите и нејзината перформанса. Креирано е множество од 12 различни експерименти, во кои варира протоколот кој се користи кај долготрајниот FTP-сообраќај, мрежната

топологија и типовите на редици. Сите експерименти се повторуваат за различни големини на честотата на случајно загубени пакети. Покрај долготрајниот FTP-проток, во исто време се одвива додатен сообраќај во заднина кој е дефиниран преку параметрите на сообраќај зададени во сценариото. Со тоа е оформена серија од експерименти со динамична средина и различни видови сообраќај, со цел протоколот да се тестира во услови блиски на условите во една реална мрежа. Во продолжение се дефинирани 16 различни симулациони сценарија и прикажани се резултатите од извршените експерименти. Бидејќи целта на модификацијата е зголемување на податочниот проток во услови кога има случајно губење на пакети, изложените резултати го прикажуваат вкупниот постигнат FTP-проток и индексот на рамноправност, номинално и во споредба со истите постигнати кај изворниот протокол.

Шестата глава под наслов „Заклучок“ е презентирана на 3 страници. Ги содржи сите поважни заклучоци од извршените анализи и испитувања, како и правци за иден можен развој.

На крајот на трудот е даден додаток изложен на 10 страници кој содржи 10 слики. Додатокот се состои од два дела. Во првиот дел се прикажани основните елементи и особини на ns-2 и начинот на имплементација на SACK PR во рамки на неговата класна хиерархија. Вториот дел се однесува на алатката *tsreval* и функционалностите што таа ги нуди како средство за испитување на транспортни протоколи.

Од наведената област, во периодот 2003-2010, авторката има објавено вкупно 4 труда [1], [2], [3] и [5], и една презентација на постер [4].

- [1] Stojcevska, B., Popov, O. B., "A Loss Pair Approach towards Congestion Management", Proceedings of the Fourth CiiT, pp. 292-298, Bitola, Macedonia, December 2003.
- [2] Stojcevska, B., Popov, O. B., "Loss Pairs for Congestion Detection and Control", Proceedings of the 8th World Multi-Conference on Systemics, Cybernetics and Informatics SCI2004, Vol. XI, pp. 263-267, Orlando, Florida, June 2004.
- [3] Stojcevska, B., and Popov, O. B., "Packet Pairing for TCP in heterogeneous networks", ACTA ELECTROTECHNICA ET INFORMATICA, No.4, Vol. 6: pp. 1- 12, 2006.
- [4] Stojcevska, B., Popov, O., Milenkoski, A., "The Performance of a Packet Pairing TCP Modification in Networks with Lossy Links", ICT Innovations, poster presentation, Ohrid, Macedonia, September 2009.
- [5] Stojcevska, B., Popov, O., Milenkoski, A., "Iterative System for Simulation of E2E Transport Protocols in Heterogeneous Networks", Proceedings of Eurosim 2010, Prague, Czech Republic, September 2010.

Предложената докторска дисертација претставува оригинален авторски труд, во кој се истражува влијанието на контролата на задушување на протоколот TCP врз перформансите на сметачко-комуникационите мрежи кои се базираат на TCP/IP архитектурата. Подетално, неговите придонеси во областа на сметачко-комуникационите мрежи се следни:

- Дадена е нова модификација на протоколот TCP, именувана SACK PR (Prompt Recovery), наменета за *мрежи со голема честота на случајно губење на пакети*. Основниот проблем кој се појавува при работата на TCP кај овие мрежи е значително намалување на податочниот проток. Модификацијата има за цел зголемување на податочниот проток кој го постигнува протоколот во услови кога има загуби на пакети, кои не се настанати заради задушвање. Авторката, сосема оправдано, се заложува за тоа дека принципите и концептите кои се изворни за TCP/IP складот од протоколи треба да се одржат независно од технологијата на пренос. Затоа особено внимание е посветено на зачувување на од-крај-до-крај семантиката, пристап кој е доминантен во тековниот научен интерес каде што парадигмите на модуларност, ортогоналност и „сè преку IP и IP преку сè“ се неопходен услов за воведување на нови идеи и решенија во глобалната мрежа. Модифицираниот протокол припаѓа на категоријата на TCP-варијанти, кои бараат измена само на транспортниот слој во TCP/IP архитектурата. Испитувањето и вреднувањето на неговите основни метрики на перформанса, проток, рамноправност, стабилност и одзивност резултира со позитивен исход и афирмација за негово вклучување во семејството на протоколот TCP-проширувања. Покажано е дека дека SACK PR постигнува поголем проток од SACK, кога има голем степен на случајни загуби во мрежата. Од извонредна важност е фактот што модификацијата во ниеден аспект и момент во своето работење не ги нарушува перформансите на изворниот протокол.

- Имплементирана е итеративна симулациска платформа за евалуирање на перформансите на транспортни протоколи, врз база на симулаторот ns-2 и алатката tereval. Фактот што при користење на симулација како инструмент за испитување и мерење се добиваат приближни вредности, наложува употреба на методологија со која ќе се обезбеди статистичка прифатливост и коректност на резултатите. За таа цел, при изградба на платформата е применета методата на идентични репликации преку воведување на итеративност во текот на извршување на операциите на системот. Креирано е множество на експерименти со различни мрежни симулациони топологии и сложени сценарија на сообраќај. Со тоа е создадена алатка со која може да се изврши испитување и вреднување на постигнатиот проток на транспортни протоколи во услови на динамичен мрежен сообраќај и случајни загуби на пакети. Авторката дава и идеи за понатамошни подобрувања на алатката, преку зголемување на нејзината флексибилност и можности, како и воведување на веб-посредник кој ќе ја поедностави употребата од кориснички аспект.

- SACK PR е темелно, подробно и опширно испитан и спореден со SACK со употреба на платформата за евалуација, која на некој начин воведува нови стандарди за проверка и вреднување на протоколот TCP и неговите модификации. Низата резултати од испитувањата покажуваат зголемување на вкупниот FTP-проток на модифицираниот протокол, кое се движи до 40%, притоа запазувајќи ја особината на рамноправност на изворниот протокол. Рамноправноста на протоците која е вградена во протоколот TCP е негово изворно својство. За разлика од многу други транспортни протоколи, тој ја

има особината „на социјална одговорност“ (ако интернетот може да се разбере како метафора на концептот на општество). Социјалната одговорност искажана преку принципот на рамноправност има исклучително значење во одржување на имплицитниот механизам за квалитет на услуги на интернет означен како „најдобро според можностите“, и кој преовладува и во услови на хетерогени мрежни инфраструктури. Изложени се и насоки во кои може да продолжи развојот на модификацијата со цел да се зголеми нејзината ефикасност и применливост и кај мрежи со голема пропусна моќ кои стануваат реалност со воведување на оптичката технологија дури и до крајните индивидуални корисници.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Докторскиот труд ВЛИЈАНИЕТО НА TCP НА ПЕРФОРМАНСИТЕ НА СМЕТАЧКО-КОМУНИКАЦИОНИТЕ МРЕЖИ изработен од м-р Билјана Стојчевска, обработува современи, актуелни и релевантни прашања од областа на сметачко-комуникационите мрежи базирани на TCP/IP архитектурата, со посебен осврт на мрежите со голема честота на случајно губење на пакети. Развојот и растот на интернетот, со постојано воведување на нови технологии за пренос на податоци, сè повеќе ја зголемува нејзината хетерогеност и неизбежно налага еволуција на протоколите на кои таа се заснова.

Во трудот се разгледува TCP како клучен чинител во контролата на задушвање на интернет, што е од суштинска важност за одржување на нејзината оперативност и стабилност, скалабилност и издржливост во пресрет на новите технологии на пренос. Фактот што голем број апликации кои побаруваат надежен, рамноправен, дистрибуиран и конвергентен пренос на податоци го користат TCP како транспортен протокол исто така сведочи за важноста на местото и улогата што тој ја зазема на интернет. Со оглед на овие аргументи, дисертацијата е во согласност со интересот на истражувачката заедница, современите проблеми и тековните насоки во областа на транспортните комуникациски протоколи. Истражувањето спроведено во неа е дел од процесот на приспособување на протоколот TCP на новите мрежни технологии. Добиените резултати покажуваат дека предложената модификација води кон подобрување на неговите перформанси во услови на зголемена честота на губење на пакети.

Дополнителна вредност е симулациската платформа, која ќе има несомнено влијание како на идните резултати во научните истражувањата на кандидатката, така и во можностите кои се отвораат за пошироката истражувачка заедница која се занимава со генерирање на нови протоколи или модификации на постојните.

Основите прашања на кои се обидува да одговори тезата се конзистентни со множеството на проблеми и прашања кои произлегуваат од современата научноистражувачка заедница која се занимава со изучувањето на интернет-технологијата и нејзино приспособување и усовршување. Резултатите се релевантни на полето на развојот на протоколите кај TCP/IP мрежите и претставуваат значителен придонес во инженерството на транспортни протоколи кои се дел од множеството надградби на оригиналниот TCP, што е

покажано и со низата меѓународно вреднувани публикации на авторката од оваа област.

Врз основа на изнесеното, Рецензентската комисија позитивно го оценува поднесениот докторски труд на м-р Билјана Стојчевска, под наслов **ВЛИЈАНИЕТО НА ТСР НА ПЕРФОРМАНСИТЕ НА СМЕТАЧКО-КОМУНИКАЦИОНИТЕ МРЕЖИ.**

Затоа, ни претставува чест и задоволство да му предложиме на Наставно-научниот совет на Природно-математичкиот факултет во Скопје да го прифати изработениот докторски труд под наведениот наслов за стекнување научен степен доктор на информатички науки.

Рецензентска комисија

1. Д-р Оливер Попов, редовен професор на Department of Computer and Systems Sciences, Stockholm University, Стокхолм и Department of Information Technology and Media, Mid Sweden University, Сундсвал, Шведска, с.р.
2. Д-р Ѓорѓи Јованчевски, редовен професор на Универзитет Американ Колеџ Скопје, Скопје, с.р.
3. Д-р Жанета Попеска, редовен професор на ИИ при ПМФ, с.р.
4. Д-р Ана Мадевска-Богданова, вонреден професор на ИИ при ПМФ, с.р.
5. Д-р Анастас Мишев, доцент на ИИ при ПМФ, с.р.

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА ВИШ НАУЧЕН СОРАБОТНИК ВО ИНСТИТУТОТ ЗА
МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК „КРСТЕ МИСИРКОВ“ - СКОПЈЕ

Советот на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ во Скопје, на својата 30-та редовна седница одржана на 7. 10. 2010 год., нè избра за рецензенти по пријавата на д-р Наталија Андријевска на конкурсот објавен во весникот „Вечер“ од 28 септември 2010 год. Во врска со тоа, а врз основа на поднесените документи, го предлагаме следниов

ИЗВЕШТАЈ

Д-р Наталија Андријевска е родена на 1. 2. 1968 год. во Скопје, каде што го стекнала основното и средното образование.

Во учебната 1986/87 год. се запишала на Филозофско-историскиот факултет во Скопје, група: класични студии. Студиите ги завршила во октомври 1991 год. со дипломската работа „Дигамата во старогрчкиот со посебен акцент на seta пеење“. Во учебната 1994/95 год. се запишала на постдипломските студии на Филолошкиот факултет во Скопје на групата за македонски јазик. Магистерскиот труд „Преводот на грчкото привативно алфа во старите македонски текстови“ го одбрала во 2001 год. Докторската дисертација под наслов „Зборообразувањето во Крнинскиот дамаскин“ ја одбрала во 2007 год.

Адријевска е вработена во Одделението за историја на македонскиот јазик при Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ во Скопје и од 1995 год. до денес работи на проектот *Речник на црковнословенскиот јазик од македонска редакција*, учествувајќи во нормализацијата, во лексикографската обработка на материјалот од буквата В, како и во редакцијата на материјалот за Речникот.

Во 2000 год. е вклучена и во проектот „Речник на грчко-црковнословенските лексички паралели“. Во моментот е вклучена во работата на меѓународниот проект „Споредбен индекс кон речниците изработувани во рамките на Комисијата за црковнословенски речници“ при Меѓународниот комитет на славистите, а од 2010 год. е главен соработник на проектот „Ареопагитиките на Псевдо-Дионисиј во византиската и словенската писмена традиција (со посебен осврт на преводот на Исаија Серски)“.

Во рамките на своето стручно усовршување, Андријевска е учесник на Курсот по општа лингвистика *Villem Mathesius*, во Прага, Чешка, во 2000, 2004, 2005 и во 2008 год., на Меѓународниот семинар *COMTOOSI* (Компјутерски средства (алатки) за библиотечна и филолошка работа), во Боровец, Бугарија, во 2005 год., како и на *Нови тенденции в мајемајтикајта и информатикајта*, по повод 60-годишнината на Институтот за математика и информатика при БАН, Софија, во 2007 год.

Од 2009 год. е вклучена во редакцијата на проектот „Речник на црковнословенскиот јазик од македонска редакција“, а од 2010 год. во редакцијата на списанието „Македонистика“.

Резултатите од своите истражувања д-р Наталија Андријевска ги објавува во македонскиот научен печат, но и во списанија и зборници надвор од земјата, и ги презентира на повеќе научни собири во земјата и во странство.

Кон својата пријава, покрај резултатите од проектот *Речник на црковнословенскиот јазик од македонска редакција*, (објавени како први свески од вториот том), во кои се јавува како соавтор и член на редакцијата, има приложено библиографија која содржи 14 наслови на објавени трудови, во

периодот од изборот во звањето научен соработник до денес, како и преглед на учествата на научните собири, како на пр. на *13. Меѓународен славистички собир* (Опатија, 23-25 јуни 2008 год.), *III македонски конгрес за историја на медицина со меѓународно учество* (Штип, 5-7 јуни 2008 год.), *Меѓународниот македонистички собир* (Охрид, 30 август - 1 септември 2008 год.), *XXXVI научна конференција на Меѓународниот семинар за македонски јазик, литература и култура* (Охрид, 24-25 август 2009 год.).

Своите трудови во земјава таа ги објавува главно во списанијата *Македонски јазик*, *Кирилотеодиевистика*, *Литературен збор*, во странство во списанијата *Riječ*, *Slavia*, *Studia linguistica Polono-Meridiano slavica*. Рефератите презентирани на научни собири се објавени во зборниците на трудови од научните собири. Андријевска покажува интерес и кон прикажување на нови научни трудови од областа на палеословенистиката и историјата на македонскиот јазик.

Интересот за зборообразувањето на Крнинскиот дамаскин и историското зборообразување во македонските црковнословенски текстови доаѓа до израз во речиси сите трудови и во рефератите на научните собири.

Андријевска во монографскиот труд под наслов *Зборообразувањето во Крнинскиот дамаскин* ги презентира своите сознанија за зборообразувачките особености на овој ракопис од XVI век. Анализата го опфаќа главно морфолошкиот (афиксен) начин на зборообразување како најпродуктивен кај именките, придавките и глаголите. Во рамките на зборообразувањето кај именките се проследуваат различните начини на образување: суфиксација, префиксација, конфиксација, а соодветно внимание му е посветено и на образувањето сложени именки. На соодветен начин се анализира и деривацијата на придавките, глаголите и прилозите.

Разделот посветен на зборообразувањето на глаголите ги опфаќа суфиксните глаголски образувања и тоа глаголите изведени од именки, од придавки, од глаголи, префиксните, префиксно-суфиксните и сложените глаголски образувања, кои укажуваат дека стремежот за префиксација на глаголите е особено изразен во помладите текстови, како на пр. во Крнинскиот дамаскин. Трудот овозможува диференцирање на индивидуалните специфичности мотивирани од жанровската припадност на ракописот и сл.

Андријевска исто така одделува простор и за споредби на состојбата во старословенскиот јазик и во современиот македонски јазик.

На зборообразувањето во Крнинскиот дамаскин се посветени и трудовите: *Зборообразувањето во Крнинскиот дамаскин*, *За зборообразувањето во Крнинскиот дамаскин*, *Word-Formation In The Krnino Damaskin*. *Зборообразувањето на прилозите во Крнинскиот дамаскин*, на именската деривација трудовите: *Деривациските суфикси -ица (-ъница) во Крнинскиот дамаскин*, *Зборообразувачката функција на суфиксите -ство, -ствие во Крнинскиот дамаскин*, *Сложениите именки во Крнинскиот дамаскин*.

Преку споредбената анализа на зборообразувачките особености се установуваат ретките лексеми кои не се среќаваат во ракописите што досега биле предмет на лексички проучувања. Ретките зборови во Крнинскиот дамаскин се предмет на анализата во трудовите: *За образувањето и семантиката на некои нарах legomena во Крнинскиот дамаскин*, *За некои ретки зборови од Крнинскиот дамаскин во Речникот на црковнословенскиот јазик од македонска редакција*.

На глаголската префиксација и употребата на истокоренските глаголи се посветени трудовите: *Кон семантиката на глаголскиот префикс по-* (традиција и конинуијата), *Кон развојот на значењата на глаголскиот префикс прѣ-* (вз материјалот од Крнинскиот дамаскин и македонските црковнословенски ракописи), *Семантиката и синонимијата на глаголскиот префикс взз-* во

македонскиите црковнословенски шексови, Од префиксната глаголска синонимија во македонскиите црковнословенски ракописи.

Во врска со лексиката од областа на историјата на медицината е трудот *Баењето и исцелувањето во старите македонски шексови*.

Од гореизнесеното може да се заклучи дека д-р Наталија Андријевска е компетентен научен работник чии истражувања се пред сè во областа на историјата на македонскиот јазик, односно во потесната област историска лексикологија и историско зборообразување. Оценувајќи ги позитивно досегашните активности, со задоволство му препорачуваме на Советот на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ да ја избере во звањето **виш научен соработник**.

Оцена на целокупната активност за избор во звањето виш научен соработник

Научноистражувачка дејност	во земјата	во странство
	поени	
Монографија или научна книга	8	
Дел од лексикографски труд од национално значење	18	
Труд во лингвистички списанија	6	6
Труд во зборник на трудови од научен собир	8	
Труд во научно списание со меѓународен уредувачки одбор	6	6
Приказ/хроника	2	
Учество на проект	9	6
Учество на научен собир со реферат (презентација/усно)		
Учество на меѓународен научен собир со реферат (презентација/усно)	12	
Член на редакциски одбор	4	
Член на комисија од научен/стручен карактер	2	
Друг придонес во научноистражувачката дејност	3	
Вкупно:	96	

Рецензентска комисија:

Д-р Лилјана Макаријоска, н. сов., с. р.

Д-р Стоја Поп-Атанасова, н. сов., с. р.

Д-р Катица Трајкова, в. н. сов., с. р.

БИБЛИОГРАФИЈА
(од последниот избор)

М **Монографии:**

Речник на црковнословенскиот јазик од македонска редакција, гл. уредник Рибарова З., св. 8 (В - ВИТАНИА), Скопје, 2008.

Речник на црковнословенскиот јазик од македонска редакција, гл. уредник Рибарова З., св. 9 (ВИТАСИ - ВЪЕДИНИТИ СА), Скопје, 2008.

Речник на црковнословенскиот јазик од македонска редакција, гл. уредник Рибарова З., св. 10 (ВЪЕДИНОВАТИ СА - ВЪЗМРЪЗЪСТВОВАТИ), Скопје, 2009.

Зборообразувањето во Крнинскиот дамаскин, Скопје, 2009.

Статии:

Дериватив со суфиксот -ница (-ъница) во Крнинскиот дамаскин, Македонскиот јазик – минато, сегашност, иднина. Реферати од научниот собир по повод одбележувањето на 50-годишнината од основањето на Институтот, Скопје, 2008, стр. 205–213.

Зборообразувањето на прилогите во Крнинскиот дамаскин, Кирилметодиевистика 4, Скопје, 2008, стр. 61–73.

Зборообразувањето во Крнинскиот дамаскин (резиме на истоимената докторска дисертација), Македонски јазик LVIII–LIX (2007–2008), Скопје, 2008, стр. 139–152.

За зборообразувањето во Крнинскиот дамаскин, Литературен збор LVI, 1–3, Скопје, 2008, стр. 19–26.

Word-Formation In The Krnino Damaskin, Systasis 12 (апстракти), 2008.

Сложениите именки во Крнинскиот дамаскин, Studia linguistica Polono-Meridianslavica, tom 12–13, Скопје, 2008, стр. 9–24.

Бањето и исцелувањето во сѝаритѝе македонски ѝексѝови, Трет македонски конгрес за историја на медицината со меѓународно учество, Зборник на трудови, Штип, 2008, стр. 348–354.

Кон семантикаџа на глаголскиот префикс по- (традиција и континуитет), *Riječ*, god. 15, sv. 2, Rijeka, 2009, стр. 29–43.

За образувањето и семантикаџа на некои парохоготема во Крнинскиот дамаскин, Кирилметодиевистика 5, Скопје, 2009, стр. 87–95.

Зборобразувачкаџа функција на суфиксите -ство, -ствене во Крнинскиот дамаскин, Зборник во чест на проф. д-р Кирил Конески по повод 80 години од раѓањето, Скопје, 2009, стр. 7–18.

Семантикаџа и синонимиџа на глаголскиот префикс взз- во македонските црковнословенски шексови, Зборник во чест на проф. д-р Лилјана Минова-Ѓуркова по повод 70 години од раѓањето, Скопје, 2009, стр. 9–17.

За некои реџки зборови од Крнинскиот дамаскин во Речникот на црковнословенскиот јазик од македонска редакција, *Slavia* 78, Praha, 2009, стр. 219–226.

Од префикснаџа глаголска синонимија во македонските црковнословенски ракописи, XXXVI научна конференција на XLII меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура, Охрид, 24–25 август 2009, Скопје, 2010, стр. 121–126 (во коавторство со К. Трајкова).

Кон развојот на значењаџа на глаголскиот префикс прџ- (врз материјалот од Крнинскиот дамаскин и македонските црковнословенски ракописи), Меѓународен македонистички собир во рамките на манифестацијата „2008 – година на македонскиот јазик“, Охрид 30 август – 1 септември 2008, (во печат).

Прикази:

Синтакса на сложената реченица во македонските црковнословенски ракописи од Александра Ѓуркова, Литературен збор, 4–6, Скопје, 2009, стр. 147–151.

Важниот минеј (со посебен акцент врз лексикаџа) од Мери Цубалевска, Литературен збор 1–3, Скопје, 2010, стр. 131–137.

Учество на научни собири:

III македонски конгрес за историја на медицина со меѓународно учество, Штип, 5–7 јуни 2008 год., со рефератот *Баењето и исцелувањето во старите македонски текстови*.

XIII меѓународен собир на славистите, Опатија, 23–25 јуни 2008 год., со рефератот *Кон семантиката на глаголскиот префикс по- (традиција и континуитет)*.

Меѓународен македонистички собир, во рамките на манифестацијата „2008 – година на македонскиот јазик“, Охрид, 30 август – 1 септември 2008 година, со рефератот *Кон развојот на значењата на глаголскиот префикс прѣ- (врз материјалот од Крнинскиот дамаскин и македонските црквословенски ракописи)*.

XXXVI научна конференција на XLII меѓународен семинар за македонски јазик, литература и култура, Охрид, 24 и 25 август 2009 година, со рефератот *Од префиксната глаголска синонимија во македонските црквословенски ракописи (во коавторство со К. Трајкова)*.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА ЕДЕН СОРАБОТНИК - АСИСТЕНТ ВО НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ ШТО ЈА ПОКРИВА ИНСТИТУТОТ ЗА МАШИНСКИ КОНСТРУКЦИИ, МЕХАНИЗАЦИОНИ МАШИНИ И ВОЗИЛА ПРИ МАШИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет во Скопје, на својата редовна седница одржана на 2.9.2010, донесе одлука бр. 02-1747/4 со која сме назначени за членови на Рецензентската комисија за избор на еден соработник - асистент во наставно-научната област што ја покрива Институтот за машински конструкции, механизациони машини и возила.

На конкурсот за избор на наставници и соработници на Машинскиот факултет во Скопје, објавен во дневните весници „Утрински весник“ и „Коха“ на 5.7.2010, за избор на асистент од наведената наставно – научна област се пријавил следниот кандидат:

м-р Иле Мирчески, дипломиран машински инженер.

Врз основа на поднесените материјали и личните сознанија за кандидатот, Комисијата го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

I. ПОДАТОЦИ ЗА КАНДИДАТОТ

Биографски податоци

Кандидатот м-р Иле Мирчески, дипл.машинж., е роден на 8.1.1981 година во Скопје. Завршил средно образование – машински техничар во ЕМУЦ „Никола Тесла“, Скопје, со одличен успех и е прогласен за првенец на генерацијата. На Машинскиот факултет во Скопје се запишал во учебната 1999/2000 година на насоката хидротехника, пневматика и автоматика и дипломирал во јуни 2004 година со среден успех 9,53. Дипломската работа ја одбрал со оценка 10.

Во 2004 година се запишал на магистерските студии на Машинскиот факултет во Скопје и ги положил испитите од подрачјето теорија на конструирање при Институтот за машински конструкции, механизациони машини и возила со средна оценка 10. Магистерскиот труд под наслов „Нумеричко моделирање и анализа на удобноста на возачко седиште кај патнички автомобил“, под менторство на проф. д-р Татјана Кандиќјан, го одбрал на 11.12.2009 година и се стекнал со звањето магистер на машински науки.

Работно искуство

За време на студиите, 2002 - 2005 година, бил демонстратор по предметите: компјутери и програмирање, статика, јакост I, кинематика и динамика, механика и динамика на машини, механика на флуиди, хидраулика и хидраулични машини, автоматско управување и основи на автоматско управување. По дипломирањето, во учебната 2004/2005 година работел како професор по математика и компјутери во приватното училиште „Алгоритам центар“, Скопје.

Во периодот 2005 – 2007 година бил вработен како асистент-менаџер за производство на поцинкувана рамна челична трака на процесните постројки за валање, површинско отврднување на лимот и рамнење на лимот во МИТТАЛ СТЕЕЛ- Ладна валавница, Скопје.

На Машинскиот факултет во Скопје се вработил на 31.12.2007 година, на Институтот за машински конструкции, механизациони машини и возила, како помлад асистент, и активно учествувал во спроведувањето на вежби по повеќе предмети од подрачјето на машинските конструкции.

Последен избор во звање

Последниот избор во звањето помлад асистент на Машинскиот факултет во Скопје при Институтот за машински конструкции, механизациони машини и возила бил на седницата на Наставно-научниот совет одржана на 27.12.2007, на предлог од рецензентската комисија (Билтен на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје број 930, стр. 234-238).

II. ОЦЕНА НА НАУЧНИТЕ И СТРУЧНИТЕ ТРУДОВИ

Во периодот од последниот избор, кандидатот го изработил и го одбрал магистерскиот труд, и објавил 6 труда од кои 2 во научни списанија, а 4 на меѓународни конференции.

• Магистерски труд

Иле Мирчески, *Нумеричко моделирање и анализа на удобноста на возачко седиште кај патнички автомобили*, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Машински факултет, Скопје, 2009, 119 страници.

Резултатите од магистерскиот труд се придонес кон истражување на параметрите на удобност во заемното дејство на системот седиште-возач, при што елементите на системот се објекти со нелинеарна природа на материјалот и со сложена геометрија. Изработен е соодветен модел на системот и спроведени се низа виртуелни тестирања со помош на софтверскиот систем Abaqus, при што се изведени заклучоци за однесувањето на елементите на системот, како и за унапредување на удобноста при седење за популација од 50-ти и 80-ти перцентил на човек, со истовремено минимизирање на материјалните ресурси на седиштето.

• Трудovi со оригинални научни резултати, објавени во референтно научно/стручно списание со меѓународен управувачки одбор:

1. Иле MIRČESKI, Vojislav MILTENOVIC, Tatjana KANDIKJAN, Milan BANIĆ, : “Systematic Approach in Integrated Product Development through Application of KaLeP model”, *Journal of Mechanical Engineering Design, ADEKO, Vol.12 No 1, 2009*, – Faculty of Technical Sciences - Novi Sad, Republic of Serbia, UDK 62-1/8, ISSN 1450-5401, pp. 21-32.

Во трудот е презентираан иновативен пристап во воведувањето на образовниот модел за развој на нови производи KaLeP - развиен на Универзитетот во Карлсруе, Р. Германија, со помош на кој е развиен нов модел на систем на машини за изработка на кратки свиткани правоаголни форми од челична арматура, кои се употребуваат во градежништвото при изградба на објектите.

• Трудovi со оригинални научни резултати, објавени во научно/стручно списание:

2. Mircheski I., Kandikjan T. : “Implementation of KaLeP educational model in integrated product development”, *Mechanical Engineering - Scientific Journal, Vol.28 Number 2, 2009*, Faculty for Mechanical Engineering - Skopje, UDK 658.5, ISSN 1857-5293, pp 77-87.

Во трудот е опишан образовниот модел KaLeP (Карлсруе образовниот модел за развој на производ), примената на овој модел во високото образование и фазите на интегрираниот

развој на производ (ИРП). Фазите на интегриран развој на производ се детално опишани преку конструирање на производи – влезна машина за одмотување на котур од арматура, машина за сечење на арматура на точно дефинирана должина, машина за свиткување на арматурата во правоаголна форма со точно дефинирани димензии, и машина за складирање на крајниот производ. Развојот на производот е проследен со модерни техники на конструирање и анализирање на виртуелни прототипови. Интегрираниот развој на производ опфаќа и севкупна економска анализа на производот во текот на неговото работење и добиениот профит.

• **Трудови со оригинални научно/стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научно/стручен собир со меѓународен управувачки одбор:**

3. Simonovski P., Mircheski I. : "Comparison between analytical and numerical methods for solving of maximum contact pressure on the tooth surface for spur gear with straight teeth", *Proceedings of the Fourth International Scientific Conference for Machines and Machine elements*, Technical University of Sofia, 6-8 November 2008, ISBN 978-954-580-260-7, Sofia, pp. 122-133.

Во трудот е презентирани метод кој претставува корисна алатка во развојниот процес на запчаниците, особено во раните фази од процесот на конструирање. Со помош на оваа алатка се определува максималниот контактен (Херцов) притисок на допирната површина на забецот за цилиндрични запчаници со прави заби. Алатката е базирана на виртуелно тестирање на машинските елементи со помош на софтверски пакет. Направена е споредба на добиените резултати од виртуелното тестирање со резултати добиени од пресметковни аналитички методи. Алатката е едноставна за користење и мошне брзо ги дава бараните вредности, со што е особено значајна за раната фаза од развојниот процес на запчаниците.

4. Mircheski I., Sidorenko S. : "Synchronization of four basic ergonomic parameters for the driver's comfort in vehicles", *Proceedings of the 33rd Conference on Production Engineering of Serbia with Foreign Participants*, University of Belgrade, Faculty of Mechanical Engineering, Department for Production Engineering, 16-17 June 2009, ISBN 978-86-7083-662-4, Belgrade, pp. 323-326.

Во овој труд се презентирани четирите основни ергономски параметри кои влијаат на удобноста на возач за патнички автомобил. Со синхронизација на четирите ергономски параметри е добиен еден краен концепт каде што точно е дефинирана местоположбата на управувачките педали и потребниот простор за нив, определен е опсегот на подесување на седиштето на возачот и опсегот на подесување на управувачкото тркало во автомобилот. Ергономската анализа е направена за антропометриски типови од 5-ти перцентил на жена до 95-ти перцентил на маж.

5. Mircheski I., Sidorenko S. : "An analysis of four concepts for driver's seat comfort in passenger vehicles", *Proceedings of the International Scientific Conference – Management of Technology Step to Sustainable Production, MOTSP 2010*, 2-4 June 2010, Rovinj, Republic of Croatia, ISBN 978-953-6313-09-9.

Трудот презентира четири концепти за удобност при седење во возачко седиште кај патнички автомобил. Преку анализа на концептот со фиксна точка кај петата, концептот со фиксна точка кај раката, концептот со фиксна Н-точка и концептот со фиксна точка кај окото е определена местоположбата на управувачките педали и потребниот простор за нив, определен е опсегот на подесување на седиштето на возачот и опсегот на подесување на управувачкото тркало во автомобилот. Анализите се направени со помош на ергономска софтверска алатка која работи со виртуелни модели на човек. Користени се антропометриски типови од 5-ти перцентил на жена до 95-ти перцентил на маж.

6. Mircheski I., Kandikjan T., Simonovski P. : "Virtual testing and experimental verification of seat comfort in driver's seat for passenger automobile", *Proceedings of the International Congress Motor Vehicles & Motor 2010 – MYM2010*, 7-9 October 2010, Kragujevac, Republic of Serbia.

Трудот дава оригинален пристап за анализа на параметрите на удобност во системот возач-седиште, со презентација на изработениот модел на системот, методите на виртуелна анализа/симулација на заемното дејство на елементите на системот, експериментална верификација и анализа на резултатите, како и насоки за подобрување на удобноста при седење, како спрега од повеќе параметри, за различни популации.

• **Учество во реализацијата на меѓународни научни/стручни проекти:**

Кандидатот активно учествувал/соработувал во реализацијата на неколку меѓународни проекти, и тоа:

- „Имплементација на модул на учење од областа на развојот на производите базиран на *CaTeP* моделот“, ДААД – Академска обнова на југоисточна Европа, раководител на проектот од ЕУ: проф. д-р Алберт Алберс од Институтот за развој на производи-ИШЕК, Р.Германија, регионален координатор: проф. д-р Воислав Милтеновиќ од МФ, Ниш, локален координатор на проектот: проф. д-р Татјана Кандикјан, МФ-Скопје, траење на проектот: 2005 – 2009.

Кандидатот е главен учесник во реализацијата на овој проект. На Универзитетот во Ниш, активно работел на воведување на пилот-програмата за имплементација на нови методи во развојот на производите, во соработка со професорите од Карлсруе, Германија и професори од регионот.

- *Развој на магистерски студии по индустриски дизајн и маркетинг, Заеднички европски проект (ТЕМПУС ЈЕП 41128)*: раководител на проектот: проф. д-р Андреас Гебхардт, Универзитет за применети науки Ахен, Германија, координатор на проектот: проф. д-р Татјана Кандикјан, МФ-Скопје, траење на проектот: 2007 – 2009.

Во рамките на проектот, кандидатот реализирал две обуки за користење на напредни симулации и динамика на системи со софтверскиот пакет SolidWorks 2010, во Софија, Р. Бугарија. Проследил обука за изработка на брзи прототипови и зел активно учество во активностите за набавка и активирање на опремата.

- *ТрансБонус*, Меѓународен научен проект од ФП7-програмата, локален координатор на проектот: проф. д-р Милан Косевски.

Во рамките на овој проект, кандидатот подготвил пилот-пријава на проект под наслов "Development of electric vehicle for transportation of different kind of goods in urban environment". Пилот-пријавата беше евалуирана од евалуатори на ФП7-рамковната програма од ЕУ и доби преодна оценка.

• **Стручни трудови:**

Стручните трудови на кандидатот се сврзани пред сè со унапредување на вежбите по предметите од катедрата (5 упатства за вежби со вкупен обем од 220 страни). Упатствата за вежби кандидатот ги подготвил во соработка со предметните наставници, со цел да им се олесни на студентите совладувањето на материјата за вежби од соодветните предмети:

- Симоновски П., Мирчески И.: *Прирачник за изработка на преосрамски задачи по предметите машински елементи 2 и машински елементи во енергетиката*, Интерна скрипта за вежби, Скопје, февруари 2008, 32 страници.

- Симоновски П., Мирчески И.: *Упатство за изработка на првата програмска задача по предметот машински елементи 2 и машински елементи во енергетиката (фрикциони преносници)*, Интерна скрипта за вежби, Скопје, февруари 2009, 15 страници.
- Симоновски П., Мирчески И.: *Упатство за изработка на втората програмска задача по предметите машински елементи 2 и машински елементи во енергетиката (едностепен цилиндричен редуктор)*, Интерна скрипта за вежби, Скопје, април 2009, 36 страници.
- Симоновски П., Мирчески И.: *Упатство за изработка на втората и третата програмска задача по предметот машински елементи 1 (вратице и спојница)*, Интерна скрипта за вежби, Скопје, јануари 2009, 15 страници.
- Кандиќјан Т., Мирчески И.: *Анализа на прототипови со COSMOSMotion*, Интерна скрипта за вежби, Скопје, април 2008, 121 страници.

Упатствата придонесуваат за зголемување на квалитетот на стекнатите знаења на студентите, особено практичните инженерски знаења од областа на конструкцијата на машините и нивните елементи.

III. ОБВРСКИ ВО НАСТАВНИОТ ПРОЦЕС

Во периодот од изборот за помлад асистент, м-р Иле Мирчески одржувал вежби по предметите: конструирање и CAD, основи на конструирање и CAD, процес на конструирање, конструирање на производи од пластика, CAD-техники, индустриски дизајн на амбалажа и куќишта, еско-дизајн, анализа по методот на конечни елементи, машински елементи 1 и машински елементи 2. За цело време бил ангажиран со голем број на часови за вежби и бил вклучен во одржувањето на испитите. При одржување на вежбите секогаш бил добро подготвен и има способност своето знаење јасно да им го пренесе на студентите. Подготвил повеќе скрипти и објаснувања на проекти за студентите, со што придонел за унапредување на вежбите по соодветните предмети.

IV. ЗАКЛУЧОК

По анализата на приложените материјали, Комисијата заклучи дека кандидатот м-р Иле Мирчески, дипломиран машински инженер, ги исполнува сите услови за избор во звањето асистент на Машинскиот факултет во Скопје, и со задоволство му предлага на Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет да го избере за соработник во звањето асистент при Институтот за машински конструкции, механизациони машини и возила.

Комисија

1. Проф. д-р Татјана Кандиќјан, Машински факултет-Скопје, с.р.
2. Вонр. проф. д-р Петар Симоновски, Машински факултет-Скопје, с.р.
3. Вонр. проф. д-р Софија Сидоренко, Машински факултет-Скопје, с.р.

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Иле Лубе Мирчески
(име, татково име и презиме)

Институција: Машински факултет – Скопје, Институт за машински
конструкции, механизациони машини и возила
(назив на факултетот / институтот)

Научна област: Областите што ги покрива Институт за машински конструкции,
механизациони машини и возила – МКММВ

НАСТАВНО ОБРАЗОВНА ДЕЛНОСТ

Ред. Број	Назив на активностa	Поени
1.	Одржување на вежби 1 циклус на студии: Основи на конструирање и CAD – 8 часа неделно, летен 2007/08	3,6
2.	Одржување на вежби 1 циклус на студии: ЕКО Дизајн – 2 часа неделно, летен 2007/08	0,9
3.	Одржување на вежби 1 циклус на студии: Конструирање на производи од пластика – 2 часа неделно, летен 2007/08	0,9
4.	Одржување на вежби 1 циклус на студии: Машински елементи 2 – 6 часа неделно, летен 2007/08	2,7
5.	Одржување на вежби 1 циклус на студии: Машински елементи во енергетика – 4 часа неделно, летен 2007/08	1,8
6.	Одржување на вежби 1 циклус на студии: Основи на конструирање и CAD – 4 часа неделно, летен 2008/09	1,8
7.	Одржување на вежби 1 циклус на студии: Конструирање на производи од пластика – 4 часа неделно, летен 2008/09	1,8
8.	Одржување на вежби 1 циклус на студии: Машински елементи 2 – 2 часа неделно, летен 2008/09	0,9
9.	Одржување на вежби 1 циклус на студии: Машински елементи во енергетика – 2 часа неделно, летен 2008/09	0,9
10.	Одржување на вежби 1 циклус на студии: Конструирање и CAD – 20 часа неделно, зимски 2009/10	9
11.	Одржување на вежби 1 циклус на студии: Процес на конструирање – 2 часа неделно, зимски 2009/10	0,9
12.	Одржување на вежби 1 циклус на студии: CAD техники – 2 часа неделно, зимски 2009/10	0,9
13.	Одржување на вежби 1 циклус на студии: Индустриски дизајн на амбалажи и кукишта – 2 часа неделно, зимски 2009/10	0,9
14.	Одржување на вежби 1 циклус на студии: Анализа по метод на конечни елементи – 2 часа неделно, летен 2009/10	0,9
15.	Одржување на вежби 1 циклус на студии: Основи на конструирање и CAD – 4 часа неделно, летен 2009/10	1,8
16.	Одржување на вежби 1 циклус на студии: Конструирање на производи од пластика – 2 часа неделно, летен 2009/10	0,9
17.	Консултации со студенти, летен 2007/08 (250 студенти)	0,5

18.	Консултации со студенти, летен 2008/09 (120 студенти)	0,24
19.	Консултации со студенти, зимски 2009/10 (140 студенти)	0,28
20.	Консултации со студенти, летен 2009/10 (80 студенти)	0,16
21.	Интерна скрипта од вежби: Симоновски П., Мирчески И.,: "ПРИРАЧНИК ЗА ИЗРАБОТКА НА ПРОГРАМСКИ ЗАДАЧИ ПО ПРЕДМЕТИТЕ МАШИНСКИ ЕЛЕМЕНТИ 2 И МАШИНСКИ ЕЛЕМЕНТИ ВО ЕНЕРГЕТИКАТА", Скопје, февруари 2008, 32 страни.	1
22.	Интерна скрипта од вежби: Симоновски П., Мирчески И.,: "УПАТСТВО ЗА ИЗРАБОТКА НА ПРВАТА ПРОГРАМСКА ЗАДАЧА ПО ПРЕДМЕТОТ МАШИНСКИ ЕЛЕМЕНТИ 2 И МАШИНСКИ ЕЛЕМЕНТИ ВО ЕНЕРГЕТИКАТА (ФРИКЦИОНИ ПРЕНОСНИЦИ)", Скопје, февруари 2009, 15 страни.	1
23.	Интерна скрипта од вежби: Симоновски П., Мирчески И.,: "УПАТСТВО ЗА ИЗРАБОТКА НА ВТОРАТА ПРОГРАМСКА ЗАДАЧА ПО ПРЕДМЕТИТЕ МАШИНСКИ ЕЛЕМЕНТИ 2 И МАШИНСКИ ЕЛЕМЕНТИ ВО ЕНЕРГЕТИКАТА (ЕДНОСТЕПЕН ЦИЛИНДРИЧЕН РЕДУКТОР)", Скопје, април 2009, 36 страни.	1
24.	Интерна скрипта од вежби: Симоновски П., Мирчески И.,: "УПАТСТВО ЗА ИЗРАБОТКА НА ВТОРАТА И ТРЕТАТА ПРОГРАМСКА ЗАДАЧА ПО ПРЕДМЕТОТ МАШИНСКИ ЕЛЕМЕНТИ 1 (ВРАТИЛО И СПОЈНИЦА)", Скопје, јануари 2009, 15 страни.	1
25.	Интерна скрипта од вежби: Кандиќан Т., Мирчески И.,: "АНАЛИЗА НА ПРОТОТИПОВИ СО COSMOSMotion", Прирачник за студенти, Скопје, април 2008, 121 страна.	1
	Вкупно	36,78

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЛНОСТ

Ред. Број	Назив на активностa	Поени
1.	Одбранета магистерска работа: "Нумеричко моделирање и анализа на удобноста на возачкото седиште кај патнички автомобил"	4
2.	Учесник во меѓународен европски проект (GEMNUS_JEP_41128): „Развој на магистерски студии по индустриски дизајн и маркетинг“, координатор на проектот Проф. д-р Татјана Кандиќан МФ Скопје, траење на проектот 2007 – 2009.	3
3.	Учесник во меѓународен научен проект (DAAD): „Имплементација на модул на учење од областа на развојот на производите базиран на KalleP моделот“, раководител на проектот од ЕУ Проф. д-р Алберт Алберс од Институтот за развој на производи-ИПЕК, Р.Германија, регионален координатор Проф. д-р Воислав Милтеновиќ од МФ Ниш, локален координатор на проектот Проф. д-р Татјана Кандиќан МФ Скопје, траење на проектот 2005 – 2009.	3
4.	Учесник во меѓународен научен проект од FP7 програмата "TransBonus", локален координатор на проектот Проф. д-р Милан Косевски.	3
5.	Труд со оригинални научно/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научно/стручен собир: Simonovski P., Mircheski I., : "Comparison between analytical and numerical methods for solving of maximum contact pressure on the tooth surface for spur gear with straight teeth", Fourth International Scientific Conference for Machines and Machine elements, Technical University of Sofia, 6-8 November 2008, papers collection, ISBN 978-954-580-260-7, Sofia, pp. 122-133.	1,8
6.	Труд со оригинални научно/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научно/стручен собир со меѓународен управувачки одбор: Mircheski I., Sidorenko S., : "Synchronization of four basic ergonomic parameters for the driver's comfort in vehicles", 33 rd Conference on Production Engineering of Serbia with Foreign Participants, University of Belgrade, Faculty of Mechanical Engineering, Department for Production Engineering, 16-17 June 2009, papers collection, ISBN 978-86-7083-662-4, Belgrade, pp. 323-326.	2,7

7.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во референтно научно/стручно списание со меѓународен управувачки одбор: Ile MIRČESKI, Vojislav MILTENOVIĆ, Tatjana KANDIKJAN, Milan BANIĆ. : "Systematic Approach in Integrated Product Development through Application of KaLeP model", Journal of Mechanical Engineering Design, ADEKO – Faculty of Technical Sciences – Novi Sad, Republic of Serbia, Vol.12 No 1, 2009, UDK 62-1/8, ISSN 1450-5401, pp. 21-32.	3,6
8.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание: Mircheski I., Kandikjan T. , : "Implementation of KaLeP educational model in integrated product development", Mechanical Engineering – Scientific Journal, Faculty for Mechanical Engineering – Skopje, Vol.28 Number 2, 2009, UDK 658.5, ISSN 1857-5293, pp 77-87.	3,6
9.	Труд со оригинални научно/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научно/стручен собир со меѓународен управувачки одбор: Mircheski I., Sidorenko S. , : "An analysis of four concepts for driver's seat comfort in passenger vehicles", International Scientific Conference – Management of Technology Step to Sustainable Production, MOTSP 2010, 2-4 June 2010, Rovinj, Republic of Croatia, papers collection, ISBN 978-953-6313-09-9.	2,7
10.	Труд со оригинални научно/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научно/стручен собир со меѓународен управувачки одбор: Mircheski I., Kandikjan T., Simonovski P. , : "Virtual testing and experimental verification of seat comfort in driver's seat for passenger automobile", International Congress Motor Vehicles & Motor 2010 – MVM2010, 7-9 October 2010, Kragujevac, Republic of Serbia (accepted).	2,4
	Вкупно	30,8

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. Број	Назив на активноста	Поени
1.	Учество во промотивни активности на факултетот/институтот: промотивни активности во средни училишта во Скопје, 2008/2009 година	0,5
2.	Учество во промотивни активности на факултетот/институтот: промотивни активности во средни училишта во Скопје, 2009/2010 година	0,5
3.	Учество во промотивни активности на факултетот/институтот: промотивни активности во средни училишта во Скопје, 2010/2011 година	0,5
4.	Експертска активност: И. Мирчески, М. Новковиќ, Н. Јовановиќ, М. Стојиљковиќ, Б. Миловановиќ; Конструирање на машина за производство на правоаголни узенги од арматура и изработка на детална техничка документација, Ниш, Р. Србија, 2008/09 година.	1
5.	Експертска активност: И. Мирчески, М. Новковиќ, Н. Јовановиќ, М. Стојиљковиќ, Б. Миловановиќ; Конструирање на машина за сечење на арматура и изработка на детална техничка документација, Ниш, Р. Србија, 2008/09 година.	1
6.	Експертска активност: Стручно мислење за документација и технички карактеристики на возила во постапка на единечно одобрување на возила, Скопје, 2010 година.	1

Дејности од поширок интерес

Ред. Број	Назив на активноста	Поени
1.	Студиски престој во странство: Машински факултет – Ниш	1
	Вкупно	5,5

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО - ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	36,78
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	30,8
СТРУЧНО - УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ	
СТРУЧНО - АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	5,5
Вкупно	73,08

Членови на комисијата:

1. Проф. д-р Татјана Кандикјан, Машински факултет-Скопје, с.р.
2. Вонр. проф. д-р Петар Симоновски, Машински факултет-Скопје, с.р.
3. Вонр. проф. д-р Софија Сидоренко, Машински факултет-Скопје, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА
НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „АКТУЕЛИЗАЦИЈА НА АРХЕТИПОВИТЕ
НА СЕНКАТА И АНИМУСОТ/АНИМАТА ВО ЕВРОПСКИОТ РОМАНОТ НА XIX
И XX ВЕК“, ИЗРАБОТЕНА ОД М-Р АНА КЕЧАН,
ПРИЈАВЕНА НА ФИЛОЛОШКИОТ ФАКУЛТЕТ „БЛАЖЕ КОНЕСКИ“ ВО
СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје, на својата редовна седница одржана на 13.10.2010 година, избра Рецензентска комисија за оцена на докторската дисертација изработена од кандидатката м-р Ана Кечан, под наслов „Актуелизација на архетиповите на Сенката и Анимусот/Анимата во романот на XIX и XX век“, во состав: акад. д-р Катица Ќулавкова, редовен професор, акад. д-р Влада Урошевиќ, редовен професор, д-р Лидија Капушевска Дракулевска, редовен професор, д-р Елизабета Шелева, редовен професор и д-р Наташа Аврамовска, виш научен соработник при Институтот за македонска литература.

Рецензентската комисија за оцена на докторската дисертација на м-р Ана Кечан, го разгледа приложениот текст на докторската дисертација и, во согласност со член 54 од Правилникот за постдипломски студии и добивање докторат на науки на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје, му го поднесува на Наставно-научниот совет на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје следниов

ИЗВЕШТАЈ

Опис на докторската дисертација „Актуелизација на архетиповите на Сенката и Анимусот/Анимата во европскиот роман на XIX и XX век“ на кандидатот м-р Ана Кечан

Докторската дисертација под наслов *Актуелизација на архетиповите на Сенката и Анимусот/Анимата во европскиот роман на XIX-тиот и XX-тиот век*, се состои од четири поглавја (Вовед, Книжевно-теориски дел, Апликативен дел и Заклучок).

1. **ВОВЕД.** Во првиот воведен дел, кандидатката дава општ преглед на придонесот на теоријата на Карл Густав Јунг и неговата аналитичка психологија во различни научни области, вклучително и во книжевната наука. Таа ја покажува легитимноста на архетипската интерпретација како современа стратегија на толкување, односно како референтен интерпретативен модел на книжевната херменевтика. Во овој уведен дел се дадени споредбен опис и дефиниции на оперативниот поим архетип, неговата етимологија и генеза, конкретното значење припишано на овој поим од страна на Јунг, како и честите погрешни сфаќања во контекст на преголемата употреба на терминот во денешниот говор. Тука е, исто така, потенцирана разликата помеѓу архетипот-како-таков и

архетипските претстави (слики, манифестации, феноменологија на архетипот во книжевноста и уметноста), односно актуелизациите на архетипот во романот на 19 и 20 век во европски рамки. Освен тоа, направен е опис на уште еден битен поим/концепт во теоријата на К.Г. Јунг, поимот *синхронизитет*, и неговата поврзаност со архетиповите во романескната книжевна практика. Тука се дадени неопходните дефиниции на архетипот на Сенката, како парабола на другоста (на индивидуално и колективно рамниште) и на психички несвесното, а потем и на архетипот на Анимусот и Анимата, кои се сфатени како олицетворение на несвесниот дел на човечкото битие, претставен преку спротивниот пол. Анимата е претставена како персонификација на несвесните женски и женствени тежнења во психата на мажите, а Анимусот како персонификација на несвесните машки и мажествени психички пориви кај жената.

При тоа е дадено образложение на селектираните наслови на романи кои се предмет на херменевтички интерес во апликативниот дел на докторскиот труд (*Оркански висови* на Емили Бронте, *Господарот на прстените* на Џ.Р.Р. Толкин, *Мајсторот и Маргарита* на Михаил Булгаков и *Смртта на дијакот* на Драги Михајловски).

Во рамките на воведниот дел, докторантката прави и неопходни подробни дистинкции на неколку конкретни архетипови чиешто актуелизации се во фокусот на истражувачкиот и интерпретативниот интерес на докторскиот труд. Станува збор за три изделливи архетипови, архетипот на Сенката, архетипот на Анимусот и архетипот на Анимата. Во контекстот на архетипот на Сенката е потенцирана проблематиката на злото, како карактеристична димензија на естетско-книжевноста актуелизација на овој архетип во романескната традиција на 19 и 20 век.

2. КНИЖЕВНО-ТЕОРИСКИ ДЕЛ. Книжевно-теорискиот дел се состои од поглавјата: Интерпретативни стратегии на психоанализата (Сигмунд Фројд) и Интерпретативните стратегии на аналитичката психологија (Карл Густав Јунг, Мари Луиз Фон Франц, Барбара Хана и Џејмс Хол). Посебно е посветено внимание на архетипската интерпретација или херменевтика на Јунг. Потем следи преглед на интерпретативните стратегии на современата митопоетика и на митологизмот на 19 и 20 век, со осврт на неколку референтни теориски концепции: Е.М. Мелетински, Џејмс Џорџ Фрејзер, Емил Диркем, Ернст касирер, Мирча Елијаде, Клод Леви-Строс, Нортроп Фрај и Жилбер Диран. На крај е направен осврт кон прилогот на македонската современа теорија во примената и афирмацијата на овој толкувачки модел. Овде е даден краток преглед на влијанието на архетипската критика и на архетипската интерпретативна практика во македонската книжевност и книжевна теорија и херменевтика.

Значи, поконкретно, овој втор, теориски дел на докторскиот труд, започнува со осврт кон теоријата на основачот на психоанализата, Сигмунд Фројд и критичката реплика на К.Г. Јунг. Најпрвин, постапно, даден е преглед на сфаќањата на Фројд за структурата на личноста, за нејзината динамика, како и за основните поими што тој ги дефинирал. Направен е кус преглед на неговата теорија на интерпретацијата на соништата. Токму соништата, според Јунг, претставуваат прв, главен и најбогат извор на архетипски слики, споредено со митологијата и книжевноста кои исто така генерираат архетипски слики.

Понатаму, истражувањето - во вториот дел - навлегува во теоријата на Карл Густав Јунг и ги разгледува неговите поставки за структурата и за динамиката на личноста, односно ги образложува новитетите што ги конципира во аналитичката психологија и со коишто ги ревидира поставките на С. Фројд. Меѓу нив посебно се значајни поимите колективно несвесно и архетиповите, за коишто во докторскиот труд се дадени подетални описи. Како што е познато, К.Г. Јунг ги смета митот и книжевноста како генератори на архетипски слики и други актуелизации.

Освен тоа, овој дел е надополнет со краток преглед на основните теории и теоретичари од полето на митопоезиката, архетипската критика и херменевтика. Станува збор за неколку теоретичари кои извршиле влијание врз К.Г. Јунг при поставувањето на основните поими во неговата теорија, како и некои теоретичари кои претрпиле влијание токму од новите поставки на аналитичката психологија и на архетипската критика, поетика и херменевтика.

3. АПЛИКАТИВЕН ДЕЛ. Во третиот, апликативен (интерпретативен) дел, се применува архетипскиот модел на толкување врз одбраните романи од европска провиниенција. Овој дел се состои од следните поглавја чишто наслови ја отсликуваат интерпретативната схема на докторската дисертација: Интерпретација на архетипот на Анимусот во *Оркански висови* од Емили Бронте; Интерпретација на архетипот на Сенката и четирите стадиуми на Анимата во трилогијата *Господарот на прстените* од Џ.Р.Р. Толкин, Интерпретација на архетиповите на Сенката и Анимата во *Мајсторот и Маргарита* на Михаил Булгаков и Интерпретација на архетипот на Сенката во *Смртта на дијакот* на Драги Михајловски.

Во овој дел се разгледани конкретните актуелизации на трите архетипови во контекст на следниве дела: *Оркански висови* на Емили Бронте (и Хитклиф како актуелизација на архетипот на Анимусот), трилогијата *Господарот на прстените* на Џ.Р.Р. Толкин (со примери за актуелизации на Сенката и четирите стадиуми на Анимата), потоа *Мајсторот и Маргарита* на Михаил Булгаков (со примери на актуелизации на Сенката и Анимата) и *Смртта на дијакот* на Драги

Михајловски (со Велзевут како актуелизација на Сенката). Според кандидатката, избраните дела за архетипска интерпретација би можело да се каже дека инклинираат кон јунговски конципираната категорија на визионерски дела.

При интерпретацијата на неколкуте европски романи (англиски, руски, македонски), кандидатката ја докажува валидноста на архетипскиот интерпретативен модел и ја потврдува тезата за универзалноста на архетиповите. Со примената на оваа интерпретативна стратегија, докторантката има интенција да ја докаже иманентната дуална структура на архетиповите, која ја супституира границата помеѓу доброто и злото, позитивното и негативното. Во согласност со концепцијата на К.Г. Јунг, таа ја сугерира предетичката генеза и феноменологија на архетиповите на Сенката, на Анимусот и на Анимата, во коишто доброто и злото сочинуваат една неделива, отадеетичка структура. Иманентната интерпретација на светот (книжевниот светоглед)-книжевноста има значајна, иако дискретна катарзична и спознајна моќ/функција, токму затоа што е, во своите најпарадигматични дела, облик на енигматична реминисценција на древниот, неподелен свет и на неговата енигматична и заборавена целост. Таквата книжевност врши и една незаменлива антрополошка, едукативна и културна функција во општеството и во историјата на човештвото, вклучително и во современиот дезинтегриран и отуѓен свет.

Во овој, клучен дел од докторската дисертација на м-р Ана Кечан, интерпретацијата реферира на теориските поставки на К.Г. Јунг за односот меѓу колективното и индивидуалното (авторово) несвесно во контекст на раскажувачката книжевност, како и на севкупната уметност на речта. Имено, тука се укажува на типологијата што ја прави Јунг на книжевно-уметнички дела кои се (само) *психолошки* и оние што се *визионерски*. Дистинкцијата на *психолошки* и *визионерски* дела произлегува од базичниот концепт на архетиповите и на можната оптика на архетипска интерпретација на уметничките, а посебно на книжевните дела/текстови.

4. ЗАКЛУЧОК. Во последниот, заклучен дел од докторската дисертација, даден е краток, синтетизиран апстракт на појдовните поими и хипотези, покажан е начинот на којшто тие се критички преиспитани и се потврдени во интерпретативниот проект на докторскиот труд на м-р Ана Кечан. Заклучокот е резиме на естетските и наративните актуелизации на архетиповите на Сенката, Анимусот и Анимата во неколкуте европски романи од епохата на романтизмот, модерната и постмодерната (имплицитен историски и поетички развој), при што се подвлечени и спецификите на одделните актуелизации. На крајот на докторската дисертацијата се приложени основните библиографски податоци за користените дела (референтна литература), на кирилица и на латиница, како и листата на користените онлајн (интернет) извори.

Заклучни согледби на Комисијата за докторскиот труд:

Докторскиот труд „Актуелизација на архетиповите на Сенката и Анимусот/Анимата во европскиот романот на 19 и 20 век“, покажува дека архетипската интерпретација на романите во современата херменевтичка практика е облик на актуелизација на иницијалната семантика на архетипските обрасци на Сенката и на Анимусот и на Анимата во нови и современи јазични, поетички, историски и културни контексти. Книжевната херменевтика, во тој контекст и македонската, е сензибилна и упатена во придобивките на архетипската контекстуализација на толкувањето на книжевноста како валидна, корисна и методолошки функционална интерпретативна оптика. Докторскиот труд на м-р Ана Кечан ги толкува актуелизациите на двата архетипски обрасци низ примерот на неколку карактеристични европски романи од епохата на романтизмот, модернизмот и постмодернизмот. Тој покажува дека актуелизираните архетипски структури во романот се проекција на универзалноста на човековата свест и кореспондираат со колективното несвесно.

Докторското истражување, иако бегло, покажува дека архетипот е недетерминирана форма, која се обликува и се персонифицира во чинот на нејзината визуелизација во конкретни социо-културни и естетски околности. Секоја романескна слика на архетипот на Сенката, на Анимусот и на Анимата е конкретен естетски и литерарен облик на негова апропријација. Постојат повеќе различни приопштувања и естетизации на архетипските обрасци во романескните практики на романтизмот, модернизмот и на постмодернизмот. Поетичко-естетичките системи на современата книжевност, култура и цивилизација се системи на толкување на споделените антрополошки основи на човештвото. Токму затоа, актуелизациите на архетиповите на Сенката, Анимусот и Анимата во романот се реминисценција на наследената културна меморија на човештвото.

Предлог на Рецензентската комисија:

Рецензентската комисија за оцена на докторската дисертација „Актуелизација на архетиповите на Сенката и Анимусот/Анимата во европскиот роман на XIX и XX век“, на кандидатката м-р Ана Кечан, во состав: акад. д-р Катица Кулавакова, редовен професор, акад. д-р Влада Урошевиќ, редовен професор, д-р Лидија Капушевска Дракулевска, редовен професор, д-р Елизабета Шелева, редовен професор и д-р Наташа Аврамовска, виш научен соработник, е на мислење дека предадениот труд е методски, теориски и апликативно коректно изработен и дека сведочи за несомнената упатеност на м-р Ана Кечан во потесната истражувачка дисциплина. Трудот е работен за релативно кратко време и тоа ја објаснува повремениот беглост на научниот дискурс, особено во делот на интерпретацијата на романите. Но, во целина земено, овој докторски труд ги исполнува предвидените стандарди за докторска дисертација и

афирмира една интерпретативна методологија која се покажува како продуктивна и функционална за развојот на книжевната наука и за нејзината афирмација во академските кругови во Република Македонија.

Имајќи ги предвид позитивните аспекти и оценки на докторскиот труд на м-р Ана Кечан, Рецензентската комисија му предлага на Наставно-научниот совет на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје да ѝ одобри на кандидатката термин за одбрана на докторска дисертација под наслов „Актуелизација на архетиповите на Сенката и Анимусот/Анимата во европскиот роман на XIX и XX век“.

Рецензентска комисија:

Акад. д-р Катица Кулавакова, редовен професор, с.р.

Акад. д-р Влада Урошевиќ, редовен професор, с.р.

Д-р Лидија Капушевска - Дракулевска, редовен професор, с.р.

Д-р Елизабета Шелева, редовен проф., с.р.

Д-р Наташа Аврамовска, виш научен соработник, с.р.

Скопје, 21.10.2010

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ ЗВАЊА ЗА СЛЕДНИВЕ НАУЧНИ ОБЛАСТИ: ИСТОРИЈА НА ФИЛОЗОФИЈАТА, СОВРЕМЕНА ФИЛОЗОФИЈА И ФИЛОЗОФИЈА (ОПШТ КУРС) НА ФИЛОЗОФСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Во врска со распишаниот конкурс објавен во „Дневник“ на 20 август 2010 година за избор на еден наставник (во сите звања) за следниве научни области (дисциплини): историја на филозофијата, современа филозофија и филозофија (општ курс), Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје, на својата X редовна седница одржана на 14 септември 2010 година, определи Комисија во состав: проф. д-р Ферид Мухиќ, проф. д-р Вера Георгиева и проф. д-р Коле Јовановски.

Комисијата утврди дека на распишаниот конкурс се јавил само еден кандидат, и тоа д-р Ристо Солунчев, досегашен асистент на Институтот за филозофија при Филозофскиот факултет во Скопје. По направената анализа на пристигнатите материјали, Рецензентската комисија има чест на Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје да му го поднесе следниов

ИЗВЕШТАЈ

Кандидатот д-р Ристо Солунчев е роден на 6 ноември 1976 година во Скопје, Р. Македонија. Основно и средно образование завршил во Скопје, а во 2003 година дипломирал на Институтот за филозофија при Филозофскиот факултет во Скопје. На 17. 12. 2008 го одбрал магистерскиот труд „Субјектот во филозофијата на Мишел Фуко“, на Институтот за филозофија при Филозофскиот факултет во Скопје. Во 2006 година е избран за помлад асистент при Институтот за филозофија на Филозофскиот факултет во Скопје, а во 2009 година е избран за асистент при Институтот за филозофија, каде што работи и денес. На 25.6.2010 ја одбрал својата докторска дисертација „Постмодернистичка интерпретација на филозофскиот опус на Фридрих Ниче“, под менторство на проф. д-р Ферид Мухиќ, со што се здобил со научниот степен доктор на филозофски науки.

Наставно-образовна дејност

Започнувајќи од летниот семестар во учебната 2005/2006 година, во изминатиот период, д-р Ристо Солунчев ги изведуваше вежбите по предметите: нововековна филозофија од Бекон до Кант (V семестар), германска класична филозофија (VI семестар), современи филозофски правци (VII семестар) и филозофија на постмодернизмот (VIII семестар) кај проф. д-р Ферид Мухиќ, и вежбите по предметот филозофија (општ курс), за студентите од Институтот за социологија и Институтот за социјална работа и социјална политика, и по предметот филозофска антропологија, за студентите од Институтот за филозофија и Институтот за СРСП (изборен предмет) кај проф. д-р Коле Јовановски, со особена успешност и голема посветеност (**22,95 поени**). Неговото особено залагање во наставно-образовната дејност го дополнуваат консултациите со студентите (**0,20**), како и учеството во 3 комисији за оцена и одбрана на дипломски работи (**0,30**). Автор е и на две научно-популарни статии во весник (**1 поен**).

Во согласност со член 11 од Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (*Универзитетски Гласник* бр. 138, од 6 јули 2009 година), кандидатот д-р Ристо Солунчев од наставно-образовната дејност остварил **24,45 поени** и со тоа го надминал минималниот број поени (10) што треба да ги оствари за да биде избран во звањето доцент.

Научноистражувачка дејност

Кандидатот има остварено специфична научноистражувачка/научно-уметничка дејност. Покрај одбранетата магистерска работа (**4 поени**) и докторска теза (**8 поени**), кандидатот учествувал на научниот симпозиум „Византиското културно наследство и Македонија“, Скопје, 11-12 мај 2009 година, со рефератот „Универзалната основа на византиската културолошка свест“ (**1 поен**). Автор е на 2 стручни труда со оригинални научни резултати објавени во домашни стручни (научно-популарни) списанија (**4 поени**):

- „Сферите на егзистенција кај Сорен Киркегор“, *Филозофија бр. 12*, Аз-Буки, 2004, 51–72;
- „Архолошката фаза на Мишел Фуко“, *Филозофија бр. 29*, Az-Buki, 2010.

Кандидатот бил претседател и раководител на организациониот одбор на научен собир, за создавање на школа за обука на музичари за изведба на староградска во рамките на проектот: „*Life Tradition: Linking Chalgia with Contemporary Music*“, 2006 година, финансиран од Амбасадата на Кралството Холандија во РМ (**2 поена**). Има остварено неколку музичко-естетички проекти како плод на филозофско-практично истражување во сферата на музиката и нејзината естетика: музичкиот албум „Гепофонија“ со групата НАВ, Скопје, 2008, музичкиот албум „Детето и белото море“ со групата „Мизар“ како хороводец на Византискиот хор „Хармосини“, Скопје, 2010, и музичкиот албум „Оркестар Пеце Атанасовски“ на истоимениот оркестар, Скопје, 1998 (**7 поени**).

Во согласност со член 11 од Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (*Универзитетски гласник бр. 138*, од 6 јули 2009 година), кандидатот д-р Ристо Солунчев од наставно-истражувачката/научно-уметничката дејност остварил **26,05** поени и со тоа го надминал пропишаниот минимален број поени (25) потребен за избор во звањето доцент.

Стручно-апликативна дејност

Во рамките на стручно-апликативната дејност на кандидатот спаѓа преводот од англиски јазик на делото *Theories of Mind* од реномираниот оксфордски професор Стефан Прист (**6 поени**). Понатаму, превод од српски изворник на еден текст од Јован Зизиулас, „Очување Божје творевине“, кој е објавен во: *Филозофија бр. 11, 12 и 14*, Аз-Буки, Скопје, 2004/2005. Во списанието „Филозофија“ е објавен уште еден превод на кандидатот на еден есеј од современиот српски филозоф Владимир Меденица со наслов „Dostojevski i predizvici savremene civilizacije“, во: *Филозофија бр. 29*, Аз-Буки, Скопје, 2010 (**6 поени**). На покана од скопската гимназија „Раде Јовчески Корчагин“, Солунчев одржал 4 предавања од областа на историјата на филозофијата, етиката и естетиката (**4 поени**). Кандидатот реализирал и педесетина радиоемисии на Македонското радио обработувајќи теми од сферата на филозофијата на уметноста и естетиката на македонската традиционална музика (**4 поени**).

Согласно со член 11 од Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (*Универзитетски гласник бр. 138*, од 6 јули 2009 година), кандидатот д-р Ристо Солунчев од стручно-апликативната дејност остварил **20** поени и со тоа го надминал минималниот број поени (5) потребни за изборот во звањето доцент.

ПРЕДЛОГ И ЗАКЛУЧОК

Врз основа на напред дадениот преглед на активности и оцена на достигнувањата и способностите на кандидатот, Комисијата констатира дека кандидатот д-р Ристо Солунчев ги исполнува сите законски и професионални услови поврзани со наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност. Согласно со член 11 од Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (Универзитетски Гласник бр. 138, од 6 јули 2009 година, член 11), кандидатот д-р Ристо Солунчев постигнал вкупно 70,5 поени и го надминал минималниот број поени по сите основи (40) потребни за да биде избран во звањето доцент.

Со оглед на изнесеното, како членови на Рецензентската комисија, имаме чест и задоволство да му предложиме на Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје, кандидатот д-р Ристо Солунчев да биде избран во звањето доцент по предметите од научните области: историја на филозофијата, современа филозофија и филозофија (општ курс).

Скопје 22. X 2010

Рецензентска комисија

1. Проф. д-р Ферид Мухиќ, претседател, с.р.
2. Проф. д-р Вера Ѓеоргиева, член, с.р.
3. Проф. д-р Коле Јовановски, член, с.р.

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат:	Ристо Иван Солунчев
Институција:	Филозофски факултет / Институт за филозофија
Научна област:	историја на филозофијата, современа филозофија, филозофија (општ курс)

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. бр.	Назив на активност:	Поени
1.	Одржување на вежби од I циклус студии	22,95
2.	Консултации со студенти	0,20
3.	Член на комисија за оцена или одбрана на дипломска работа	0,30
4.	2 Научно-популарни статии во весникот <i>Форум</i>	1,00
	Вкупно	24,45

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА/НАУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. бр.	Назив на активност:	Поени
1.	Одбранета докторска теза	8,00
2.	Одбранета магистерска работа	4,00
3.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во домашно стручно (научно-популарно) списание: Ристо Солунчев „Сферите на егзистенција кај Сорен Киркегор“, <i>Филозофија</i> бр. 12, Аз-Буки, 2004, 51-72.	2,00
4.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во домашно стручно (научно-популарно) списание: Ристо Солунчев, „Археолошката фаза на Мишел Фуко“, <i>Филозофија</i> бр. 29, Аз-Буки, 2010.	2,00
5.	Учество на научен/стручен собир со реферат: 2009 - научен симпозиум „Византиското културно наследство и Македонија“, Скопје, 11-12 мај 2009 година („Универзалната основа на византиската културолошка свест“).	1,00
6.	Член на уредувачки одбор на научно списание: Годишен зборник на Филозофскиот факултет, 2010.	0,5
7.	Претседател на организационен одбор на научен собир во рамките на проектот: „ <i>Life Tradition: Linking Chalgia with Contemporary Music</i> “, 2006 год., финансиран од Амбасадата на Кралството Холандија во РМ.	2,00
8.	Јавно изведување и прикажување на уметничко дело: Концерт-изведба на музичкиот албум „Генџолија“ на групата НАВ, во Скопје, 2009. Резултат од петгодишно филозофско-естетичко истражување на македонскиот музички јазик.	1,00
9.	Јавно изведување, објавување или претставување на уметничко дело со објавена критика: објавување на музичкиот албум „Генџолија“ со групата НАВ, Скопје, 2008. Резултат од петгодишно филозофско-естетичко истражување на македонскиот музички јазик.	2,00

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	24,45
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА/НАУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ	26,05
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	20,00
Вкупно	70,5

Скопје 22. X 2010

Членови на Комисијата

1. Проф. д-р Ферид Мухиќ, претседател, с.р.
2. Проф. д-р Вера Георгиева, член, с.р.
3. Проф. д-р Коле Јовановски, член, с.р.

ПРЕГЛЕД
на пријавени и прифатени теми за изработка на магистерски
трудови на Градежниот факултет во Скопје

на 367. седница на Наставно – научниот совет одржана на 21.10.2010 година

<i>Р. бр.</i>	<i>Кандидати</i>	<i>Работен наслов на темата</i>	<i>Ментор</i>
1	Никола Рибароски, дипл.геод.инж.	Влијанието на странскиот капитал врз успешното управување на градежните и геодетските приватни компани	проф. д-р Ванчо Ѓорѓиев
2	Елена Христова, дипл. инж.арх.	Процена на трошоците од сообраќајните незгоди во патниот сообраќај и нивна примена во анализа трошоци – користи	проф. д-р Зоран Кракутовски
3	Линдихана Гоца, дипл. инж.арх.	Примена на активни соларни системи за енергетска ефикасност на фасадните конструкции	доц. д-р Тодорка Самарџоска
4	Ристе Ристов, дипл.град.инж.	Планирање на заштита од сообраќајна бучава при проектирање на патишта	проф. д-р Радојка Дончева

РЕФЕРАТ

**ЗА ИЗБОР НА ЕДЕН ПОМЛАД АСИСТЕНТ ПО ПРЕДМЕТИТЕ ЗДРАВСТВЕНА
ЗАШТИТА НА ДОМАШНИТЕ МИЛЕНИЦИ И КОПИТАРИ, ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА
НА ФАРМСКИ ЖИВОТНИ И ЕПИДЕМИОЛОГИЈА НА ФАКУЛТЕТОТ ЗА
ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА ВО СКОПЈЕ**

Наставно – научниот совет на својата седница одржана на 27.7.2010 година ја донесе одлуката број 0201-2417/3, за формирање на Рецензентска комисија во состав: доц. д-р Иванчо Налетоски, доцент на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје, проф. д-р Дине Митров, вонреден професор на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје и доц. д-р Горан Николовски, доцент на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје, а во врска со објавениот конкурс во весниците „Нова Македонија“ и „Коха“ од 28.5.2010 година и исправка објавена во весниците „Нова Македонија“ и „Коха“ од 11.6.2010 година за преизбор на еден помлад асистент по предметите здравствена заштита на домашните миленици и копитари, здравствена заштита на фармски животни и епидемиологија на кој се пријави кандидатот помл. ас. Кирил Крстевски, д.в.м.

Откако ги разгледа сите поднесени документи и приложените трудови, Рецензентската комисија го доставува следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. Биографски податоци за кандидатот***Крстевски Кирил***

Д.в.м. Крстевски Кирил е роден на 19.10.1979 година во Скопје, Р. Македонија. Основно образование завршил во Скопје во 1994 година, а средно училиште во гимназијата „Никола Карев“ во Скопје во 1998 год., со континуиран одличен успех. Во 1998 година се запишал на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје, на кој и дипломирал во 2005 година со просечен успех на студиите 9,16. Во текот на студирањето, како талентиран студент се стекнал и со државна стипендија од Министерството за образование и наука. Во 2007 година запишал постдипломски студии на Факултетот за ветеринарна медицина, на отсекот микробиологија, епизоотиологија и имунологија. Предвидените испити од постдипломските студии ги положил со просек 10,00 и на 26.3.2010 година, со одлука број 0201-1037/9, прифатен му е следниот наслов за изработка на магистерски труд: „Застапеност и географска распространетост на инфекцијата со вирусот на син јазик на територијата на Република Македонија“.

Во доставените биографски податоци се наведуваат следниве активности:

- од февруари 2006 до август 2006 година волонтирал на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје и учествувал во процесот на акредитирање на лабораториите на Факултетот за исполнување на ИСО 17025 стандардот;
- од 8.8.2006 до 31.10.2007 бил вработен во Генералниот секретаријат на Владата на РМ како помлад соработник од областа на земјоделството, шумарството и ветеринарната медицина;
- од 1.12.2007 година до денес е вработен на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје, како помлад асистент по предметите здравствена

заштита на домашните миленици и копитари, здравствена заштита на фармски животни и епидемиологија.

За сите претходно наведени активности кандидатот има доставено соодветна документација.

Има одлично познавање на англискиот јазик како и работата со компјутери.

Во текот на своето работење на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје, кандидатот има учествувало на повеќе стручни обуки и бил претставник на Факултетот на повеќе меѓународни и домашни собири:

(22.7 – 30.7.2003), учество на меѓународна средба на студенти и професори од факултети по ветеринарна медицина, во Сараево, Босна и Херцеговина;

(1.11 – 30.11.2007), учество на обука за дијагностика на болеста шап и лигавка, во германската национална референтна лабораторија за шап и лигавка - Friedrich Loeffler Institute, Riems;

(9.4 – 11.4. 2008), претставник на Лабораторијата за молекуларна дијагностика при Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје, на Годишното собрание на националните лаборатории за авијарна инфлуенца и атипична чума кај живината, одржано во Брисел, Белгија;

(15.9 – 26.9.2008), учество на регионален тренинг - работилница за молекуларна дијагностика на авијарната инфлуенца, организирана од FAO/IAEA, а одржана во Федералниот центар за здравствена заштита на животните - FGI ARRIAH, Владимир, Русија;

(29.9 – 08.10.2008), учество на обука за биосигурност и реакција на епидемии во Македонија, организирана и финансирана од USAID, одржана во Скопје и Охрид;

(26.5 – 29.5.2009), учество на работилница за биоинформатика, секвенционирање и филогенеза на вирусот на авијарна инфлуенца, во шведскиот национален ветеринарен институт – SVA, Упсала, Шведска;

(3.6 – 5.6.2009), претставник на Лабораторијата за молекуларна дијагностика при Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје, на Годишното собрание на националните лаборатории за авијарна инфлуенца и атипична чума кај живината, одржано во Пулави, Полска;

(17.9.2009 – 18.9.2009), учество во Националната интегрирана десктоп симулациона вежба за птичји грип кај анималната и хумана популација во Македонија, одржана во Скопје, Македонија;

(7.12 – 18.12.2009), учество на тренинг - работилницата со наслов: "Regional Training Course on Genomic DNA Preparation, Microsatellite Analyses and Sequencing", организирана од IAEA во рамки на IAEA Technical Cooperation Regional Project RER/5/015 "Supporting Early Warning and Surveillance of Avian Influenza Infection in Wild and Domestic Birds and Assesing Genetic Markers for Bird Resistance", одржана во Сајберздорф, Австрија;

(27.1 – 29.1.2010), учесник во работилницата како дел од FP6 - проектот “ Upgrading and Introduction of Sustainable Diagnostic Tools for the Major Transboundary Diseases of Animals in Macedonia”, одржана во Охрид, Македонија.

2. Наставно-образовна дејност

Помл. ас. Крстевски Кирил во изминатиов период успешно ги изведува активностите поврзани со практичниот дел од наставата по предметите: здравствена заштита на домашните миленици и копитари, здравствена заштита на фармски животни и епидемиологија.

Покажува големо залагање и посветеност во организирањето и изведувањето на практичните вежби по овие три предмети и со своите методи на работа го има подигнато нивото и квалитетот на содржините кои се обработуваат и совладуваат со практичниот дел од наставата по соодветните предмети и им овозможи на студентите да се стекнат со квалитетни практични знаења и вештини кои понатаму ќе ги искористат во своето професионално работење.

Кандидатот Крстевски Кирил покажува особен интерес и отвореност за воведување на нови, современи, методи на учење и работа кои ќе придонесат кон понатамошно подобрување на квалитетот на практичната настава која треба да ги следи најновите светски трендови од оваа област.

3. Научни и стручни трудови

Кон својата пријава, кандидатот помл. ас. Крстевски Кирил ги поднесе и следниве објавени трудови:

Трудови за рецензирање:

1. Митров, Д., Налетоски, И., Ацевски, С., Џацовски, И., **Крстевски, К.**, Улчар, И., Целеска, И. (2009). Серолошка дијагностика на меди-висна вирусот (MVV) и вирусот на артритис и енцефалитис (CAEV) кај козите во Република Македонија. *Мак.вет.прег.* вол.32, бр.2; 5-10, 2009.

Во овој труд се прикажани резултатите добиени со серолошкото испитување на проби од 298 овци и 364 кози за присуство на антитела за болестите меди-висна кај овците и вирусниот артритис и енцефалитис кај козите. Во овој труд за првпат серолошки е докажано присуството на овие две болести во Македонија. Резултатите покажуваат преваленца од 60,3% кај меди-висна и 55,8% кај CAEV.

2. Naletoski, I., Kirandziski, T., Mitrov, D., **Krstevski, K.**, Ddzadzovski, I., Acevski, S. (2010). Gaps in Brucellosis Eradication Campaign in Sheep and Goats in Republic of Macedonia: Lessons Learned. *CMJ*; 51; 351-6.

Во овој труд, преку детална анализа на повеќе параметри за периодот од 2004 до 2006 година, претставени се слабостите и објаснети се причините за неуспех на националната Програма за контрола и ерадикација на бруцелозата кај овци и кози, базирана на принципот „тестирај и уништи“. Дефинирајќи ги причините за неуспех, студијата даде насоки за подобрување на националната стратегија за контрола и

ерадикација на бруцелозата кај овци и кози што во 2008 година доведе до промена на Програмата за контрола и ерадикација на бруцелозата кај овци и кози во Република Македонија.

3. Mitrov D, Naletoski I, Kirandziski T, Dzadzovski I, **Krstevski K**, Acevski S. Seroprevalence of Cattle Brucellosis in the Republic of Macedonia (2005-2009). *Maced J Med Sci.* 2010;3(3):233-238. Epub 2010 Sep 13. doi:10.3889/MJMS.1957-5773.2010.0139.

Во овој труд се прикажани резултатите од испитувањата поврзани со годишната наредба за дијагностика на бруцелозата кај говедата во периодот 2005-2009 година. Врз основа на добиените резултати од испитувањата добиена е преваленцијата на болеста кај говедата по епизоотиолошки единици, населени места и стада на говеда во Р. Македонија.

На меѓународно ниво, стручно-апликативната активност помл. ас. Кирил Крстевски ја реализирал преку учество во:

- од 1.III 2009 до 30.IV 2009 година во Скопје, 2 недели бил обучувач на курсот за обука на двајца научници од Таџикистан, за методи на молекуларна дијагностика на бруцелозата, во рамки на проектот TAD/5/003, поддржан од Меѓународната агенција за атомска енергија (IAEA) под име : Diagnosis and Control of Brucellosis in Cattle, Sheep and Goats;
- од 14.IX 2009 до 14.XI 2009 година, во Скопје, бил обучувач на курсот за обука на тројца научници од Судан за методите и техниките на молекуларната дијагностика, под покровителство на проектот SUD/5/031 "Setting Up a National Network For The Control of Livestock Diseases That Affect Exports", поддржан од Меѓународната агенција за атомска енергија (IAEA).

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

По разгледувањето на севкупната приложена документација, земајќи ја предвид и севкупната досегашна активност на кандидатот, научноистражувачката и педагошката работа како и досегашното искуство, Рецензентската комисија има чест да му предложи на Наставно – научниот совет на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје, да го преизбере кандидатот Кирил Крстевски во звањето помлад асистент по предметите здравствена заштита на домашните миленици и копитари, здравствена заштита на фармски животни и епидемиологија.

ЧЛЕНОВИ НА КОМИСИЈАТА

1. Доц. д-р Иванчо Налетоски, доцент, с.р.
2. Проф. д-р Дине Митров, вонреден професор, с.р.
3. Доц. д-р Горан Николовски, доцент, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА
НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „ЕКСПЛОАТАЦИОНИ
ИСПИТУВАЊА НА ПРОЦЕСНАТА ТЕХНИКА ВО ВИНАРСКИТЕ
ВИЗБИ“, ИЗРАБОТЕНА ОД М-Р ИЛЕ ЦАНЕВ, ПРИЈАВЕНА НА
ФАКУЛТЕТОТ ЗА ЗЕМЈОДЕЛСКИ НАУКИ И ХРАНА ВО СКОПЈЕ

Врз основа на член 63 и 174 од Законот за високото образование, Службен весник на Република Македонија, број 35/2008, број и 26/2009 година од член 56 до член 67 од Правилникот за единствени основи за организирање на последипломски и докторски студии, Универзитетски гласник број 7 од 2001 година на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Наставно-научниот совет при Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје, на својата 19. седница одржана на 30.6.2010 година, донесе ОДЛУКА број 02-1438/3 со која сме избрани за членови на Комисијата за преглед и оцена на докторската дисертација под наслов: „Експлоатациони испитувања на процесната техника во винарските визби“, пријавена и изработена од м-р Иле Цанев, асистент на Факултетот за земјоделски науки и храна при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Комисијата во состав: д-р Живко Давчев, редовен професор на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје, д-р Мирко Урошевиќ, редовен професор на Земјоделскиот факултет во Земун, д-р Ристе Кукутанов вонреден професор на Земјоделскиот факултет во Штип, д-р Звонимир Божиновиќ редовен професор на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје и д-р Драган Гошевски, редовен професор на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје, ја прегледа докторската дисертација и го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Докторската дисертација под наслов: „Експлоатациони испитувања на процесната техника во винарските визби“, изработена од м-р Иле Цанев, претставува оригинален научен труд, презентира е на 219 страници текст со вообичаен проред. Во содржината на текстот се дадени 103 табели, 34 графикони и 3 шеми. На крајот се дава преглед на консултираната домашна и странска литература со 72 наслови и интернет-референци. Во прилог се дадени табели и прикази на 10 страници.

Трудот е поделен во 14 поглавја, и тоа 1. Вовед; 2. Цел на испитувањето; 3. Преглед на литературата; 4. Реон и објект на испитувањата; 5. Методологија на испитувањата; 6. Анализа на добиените резултати со дискусија, која во себе содржи 8 поглавја и 24 потпоглавја; 7. Потрошувачка на електрична енергија на процесната техника; 8. Одржување, сервис, ремонт и конзервирање на процесната техника; 9. Економски параметри на процесната техника во трите винарски визби; 10 Анализа на вкупните трошоци од процесната техника при преработка на грозје во трите винарски визби; 11. Предлог мерки за подобрување на економичноста во работата 12. Заклучок, 13. Прилог, 14. Литература.

Во воведот, авторот го истакнува значењето на процесната техника при преработка на различни видови грозје, со сите актуелни проблеми кои настануваат во определена производствена технологија при преработка на грозје, како за белите така и за црвените сорти.

Претставува појдовна основа како цел на истражувањата и проблематиката што ја наметнува процесната опрема со различен капацитет и различни набавни цени, која следователно од неа зависи искористениот капацитет, квалитетот на преработеното грозје, како и економичноста во сите фази на технолошкиот процес во три различни визби, при преработка на грозје.

Актуелните проблеми дадени во воведниот дел се со посебен осврт на модернизацијата и усовршувањето на процесната техника која во услови на пазарна економија постојано мора да го следи трендот на нивна замена, односно мора постојано да се обновува со цел да се запазат определени стандардни нормативи пропишани со законите и правилниците кои важат во Република Македонија и оние што важат во ЕУ.

Во второто поглавје Цел на испитувањето, авторот дава осврт на непосредните цели на испитувањето за актуелната проблематика којашто ја има при експлоатација и одржување на различни видови на процесна техника во три различни визби, со различен капацитет и со различна набавна цена. Непосредно во целта на испитувањето се дадени општите начела на процесната техника на линиите машини со различен капацитет, со цел да се испитаат и анализираат експлоатационите карактеристики во текот на нивното користење, зависноста од условите, коефициентот на искористеност на различни видови машини во различни производствени години. Секако, значајни цели авторот презел за да се определи искористеноста како и економичноста во работењето, при што во целите на испитување, тој ги земал предвид сите параметри кои имаат директно и индиректно влијание на експлоатационите карактеристики, сервис, ремонт и одржување, застои во работата и друго.

Како непосредна цел, поставено е да се дадат анализи на вкупните параметри на работа со цел при анализата на актуелните проблеми да се разрешат одредени нејаснотии во експлоатацијата на процесната техника, но исто така и да се изврши спимање на целокупната ситуација со цел при проектирање на новите винарски визби да се има предвид усогласување на капацитетот на процесната техника со пејзиниот коефициент на искористеност.

Во Прегледот на стручната литература е презентираан обеман материјал на стручна литература и списанија, при што има цитирано 16 автори, кои се занимавале со оваа проблематика или слична на неа. Од самото поглавје може да се увиди дека е користена многубројна домашна и странска литература со којашто авторот во целост ги анализирал сите научни испитувања и стручни прикази од областа на процесната техника, што дава еден кус преглед на актуелната состојба на самата проблематика. Користени се и информации од интернет, бидејќи процесната техника е во постојан подем и развој, постојано излегуваат нови линии на машини со различни можности и експлоатациони карактеристики.

Реон и објект на испитувања ја претставува четвртата глава од докторската дисертација во која детално се опишани реоните и објектите каде што се вршени испитувањата. Забележливо е дека испитувањата се

вршени во три винарски визби кои имаат различен капацитет на преработка, и тоа:

- *Винарска визба „Сковин“, со капацитет од 16 милиони литри вино;*
- *Винарска визба „Имако вино“, со капацитет од 10 милиони литри вино;*
- *Винарска визба „Појов“ со капацитет 250-300000 илјади литри.*

Во ова поглавје, авторот дава детален опис на процесната техника со која се опремени трите винарски визби. Посебен опис е даден на различните машини кои ги сочинуваат двете технолошки линии на машини и тоа линија на машини за преработка на бело грозје (приемни коша, гроздомелачки, пумпи за гроздова каша, различни видови на преси, различни видови на филтри итн.) и линија на машини за преработка на црвено грозје (приемни коша, гроздомелачки, пумпи за гроздова каша, различни видови на преси, различни видови на филтри, итн). Бројот и типот на машините кои ја сочинуваат процесната техника по винарска визба се разликуваат како по технологија така и по капацитет, бидејќи трите винарски визби се различни по технологија и техника на преработка на винското грозје.

Во ова поглавје, детално и табеларно се опишани работните процеси на одделните машини, нивните технички карактеристики со шематски приказ и нивниот производствен капацитет.

Методологија на испитување. Посебно значаен акцент е даден на експлоатационите карактеристики на процесната техника во трите винарски визби. Во самата методологија се опишани методите и техниките на мерење, како и снимања кои се направени и опишани во осум потпоглавја, при што за трите винарски визби се поставена и користени истите методи на работа и снимање. За да се определи поставената цел на трудот, методологијата во трите винарски визби е поставена на линии бело и црвено грозје, при што снимањата се извршени на различни линии на машини за преработка на грозје, поединечно за бело и црвено грозје, со сите експлоатациони карактеристики во текот на приемните денови, при што се снимани сите работни денови од почетокот до крајот на периодот на прием и преработка на грозје. При тоа се снимени бројот на работните часа, дневната ангажираност на сите машини поединечно, при што е добиен коефициентот на искористеност на ефективното работно време (час), на секоја машина поединечно, но и на секоја линија поединечно за трите винарски визби. Снимањата се вршени од почеток на работниот ден до неговото завршување. Експлоатационите карактеристики на линиите за прием се определени по стандардна методологија по бруто и ефективни работни часа во сооднос со евиденцијата водена во поединечни работни дена.

Во методологијата на испитување, посебно значење е посветено на линиите машини кои следователно учествуваат во технолошките процеси при понатамошната манипулација, поединечно во работни процеси, како што се внатрешен транспорт, одвојување на гроздинки, цедење, пресување, филтрирање преточување сè до онаа фаза додека виното не се стабилизира за транспорт како наливно или, пак, спремно за флаширање. На сите наведени линии во трите винарски визби снимањата се извршени во производствени услови во три испитувачки

години, во кои поставената методологија укажува на различна искористеност и различна економичност во текот на работата, што доведува до појава, односно вметнување на ново поглавје во кое што се определуваат директните трошоци од различната процесна опрема од трите винарски визби.

Тоа е претставено во посебно потпоглавје, при што собраните податоци со математичко - статистички методи се обработени и земени се предвид сите трошоци кои произлегуваат од начинот и ангажманот на работа, како на линиите машини, така поединечно за секоја машина.

Методологијата, за да биде комплетна, вметнато е потпоглавје, за одржување, сервис и ремонт, во кое за трите производствени години преку аналитика и снимање се добиени вкупните трошоци.

Бидејќи во трите винарски визби е применувапа различна опрема за преработка, секако дека и трошоците за сервис, ремонт и одржување се различни. Снимањата се вршени во текот на целата година, со посебно внимание во текот на сезоната, по методот на следење на дефектите, сервисен ангажман, обемна работа, со трошоци на работа.

Во методологијата е земена предвид амортизационата ставка на процесната опрема, поединечно за секоја машина и поединечно за секоја линија на машини, за бело и црвено грозје во трите винарски визби. Бидејќи се работи за различни машини, со различна набавна цена и капацитет, амортизационата ставка е анализирана за секоја машина и линија на машини, преку вредноста на ефективен работен час и преку годишната амортизациона ставка. Амортизационата ставка преку калкулативни пресметки е добиена по однос на сумата на пари која следува на годишно ниво, со 5% годишна амортизација, и сумата на пари за ефективен работен час.

По методот на снимање е извршено снимање на целокупната потрошувачка на електрична енергија на сите машини во трите винарски визби.

Анализата на добиените резултати е изнесена во главата шест, при што сите добиени резултати се презентирани во 7 поглавја и 24 потпоглавја. Седумте потпоглавја ги опфаќаат експлоатационите карактеристики на машините кои го заокружуваат техничко-технолошкиот процес и се опфатени сите експлоатациони испитувања на машините од почеток на периодот на прием и преработката на грозје.

За да се добие појасна слика, во првите потпоглавја, од добиените резултати е презентирана динамиката на прием и преработка на грозјето за трите производствени години којашто е добиена по метод на снимање од почеток до крајот на периодот за прием и преработка на грозје.

Во резултатите е истакнато дека за трите производствени години во винарската визба „Сковин“ просечно се преработени за трите години 13576620,67 kg винско грозје, и при тоа се потрошени 1065 бруто работни часа. Вредноста на ефективните работни часа на прв и втор приемен кош, наменети за преработка на црвено грозје, изнесува 301,32 h, со просечен коефициент на искористување на ефективното работно време за трите производствени години во вредност од 0,304. При прием на бело грозје, просечната вредност на ефективните работни часа на трет и четврти приемен кош, просечно за трите години на испитување изнесува 266,96h, со просечен коефициент на искористување за трите производствени години во вредност од 0,317.

Во винарската визба „Имако вино“, просечно за трите производствени години преработени се 7057146,67 kg на грозје. При прием и преработка на црвено и бело грозје, приемните коша во винарската визба „Имако вино“ вкупно биле ангажирани 1188 бруто работни часа. Приемниот кош наменет за преработка на црвено грозје, просечно за трите производствени години вкупно бил ангажиран 110,38 ефективни работни часа, со просечен коефициент на искористување на ефективното работно време во вредност од 0,094, додека приемниот кош кој е наменет за преработка на бело грозје просечно за трите производствени години бил ангажиран 90,94 ефективни работни часа, со просечен коефициент на искористување на ефективното работно време во вредност од 0,075.

Просечното примено количество на грозје, за трите производствени години во винарската визба „Попов“ изнесува 84456,33 kg.

На истиот начин се добиени резултати за ангажираност и на рампите за истовар на грозје, гроздомелачките по години, при што се мерени, бруто и ефективните работни часа за секоја визба поединечно и за секој приемен кош одделно.

Во трите винарски визби, поставени се различни видови на гроздомелачки чиншто капацитет се движи: 100, 40 и 15 t/h.

Во винарската визба „Сковин“, просечно за трите производствени години, гроздомелачките за црвено грозје се ангажирани 1065 бруто работни часа, односно 166,44 ефективни работни часа, што може да се увиди од изнесените табеларни резултати. Тоа се должи на фактот на нерамномерниот дотур на грозје со прекин од еден до два дена во текот на сезоната на прием и преработка на грозјето и од самите мерења е констатирано дека коефициентот на искористување изнесува 0,176 со процент на искористеност на производствениот капацитет од 16,76%, при што процентот на искористеност на техничкиот капацитет е 62,53%. Во винарската визба „Сковин“, при преработка на бело грозје од самите резултати може да се увиди дека за трите производствени години просечно се ангажирани 1065 бруто работни часа, од кои 176,84 h се ефективни, просечно коефициентот на искористеност изнесува 0,177 со процент на искористеност на производствениот капацитет од 17,7%, при што процентот на искористеност на техничкиот капацитет изнесува 58,44%.

Во винарската визба „Имако вино“, просечно за трите производствени години, гроздомелачката за црвено грозје е ангажирана 1188 бруто работни часа, односно 110,94 ефективни работни часа, што може да се увиди од изнесените табеларни резултати. Од самите мерења е констатирано дека коефициентот на искористување, просечно за трите производствени години, изнесува 0,094, со процент на искористеност на производствениот капацитет од 9,40 %, при што процентот на искористеност на техничкиот капацитет е 87,01%. Во винарската визба „Имако вино“, при преработка на бело грозје од самите резултати може да се увиди дека за трите производствени години просечно гроздомелачката е исто така ангажирана 1188 бруто работни часа, од кои 90,94 h се ефективни, просечно коефициентот на искористеност изнесува 0,075, со процент на искористеност на производствениот капацитет од 7,53%, при што процентот на искористеност на техничкиот капацитет изнесува 86,55%.

Во винарската визба „Попов“, просечно за трите производствени години, гроздомелачката при преработка на црвено грозје е ангажирана 774,33 бруто работни часа, односно само 4,54 ефективни работни часа. Од самите мерења е констатирано дека коефициентот на искористување, просечно за трите производствени години, изнесува 0,0057, со процент на искористеност на производствениот капацитет од 0,57 %, при што процентот на искористеност на техничкиот капацитет е 78,57%. Во винарската визба „Попов“, при преработка на бело грозје од самите резултати може да се увиди дека за трите производствени години просечно гроздомелачката е исто така ангажирана 774,33 бруто работни часа, од кои 2,65 h се ефективни, просечно коефициентот на искористеност изнесува 0,0037 со процент на искористеност на производствениот капацитет од 0,37%, при што процентот на искористеност на техничкиот капацитет изнесува 86,55%.

Во резултатите е истакнато дека просечното количество на гроздинки за трите производствени години, системот за изнесување на гроздинки при преработка на црвено грозје во винарската визба „Сковин“ изнесува 234783 kg, додека при преработка на бело грозје просечно за трите години се издвоени и изнесени 284395,10 kg гроздинки, при што се потрошени просечно 1065 бруто работни часа, односно 206,53 ефективни работни часа, со просечен коефициент на искористување на ефективниот работен час во вредност од 0,207, односно процент на искористеност во вредност од 20,73 %

Просечното количество на гроздинки за црвено грозје за трите производствени години во винарската визба „Имако вино“ изнесува 134098,65 kg, додека при преработка на бело грозје-133149,63 kg. Системот за изнесување на гроздинки во винарската визба „Имако вино“ просечно за трите производствени години, вкупно тропи 1188 бруто работни часа, од кои просечно се ефективни 147,67 h, со коефициент на искористување на ефективното работно време во вредност од 0,1233 просечно за трите години на испитување и процент на искористување од 12,33%.

Количеството на гроздинки во винарската визба „Попов“ просечно за трите производствени години при преработка на црвено грозје изнесува 1803,80 kg, додека при преработка на бело грозје при преработка се издвојуваат 1351,24 kg. Винарската визба „Попов“ не е опремена со систем за изнесување на гроздинки.

Во резултатите детално се образложени и експлоатационите карактеристики на сите видови пумпи кои се користат за дистрибуција на гроздовата каша во трите винарски визби.

Во винарската визба „Сковин“, за трите производствени години, пумпите за гроздова каша од црвено и бело грозје имаат просечно 1065 бруто работни часа. Пумпите за дистрибуција на гроздова каша од црвено грозје постигнуваат просечно за трите производствени години 161,62 ефективни работни часа, со коефициент на искористување во вредност од 0,163 и имаат процент на искористување 16,30%, додека при дистрибуција на гроздова каша од бело грозје пумпите постигнуваат просечно за трите производствени години 167,78 ефективни работни часа, со просечен коефициент на искористување во вредност од 0,1683, односно 16,83% на искористување.

Во винарската визба „Имако вино“, за трите производствени години, пумпите за гроздова каша од црвено и бело грозје имаат

просечно 1188 бруто работни часа. Пумпата за дистрибуција на гроздова каша од црвено грозје постигнува просечно за трите производствени години 110,94 ефективни работни часа, со коефициент на искористување во вредност од 0,094 и имаат процент на искористување 9,4%, додека при дистрибуција на гроздова каша од бело грозје пумпите постигнуваат просечно за трите производствени години 90,94 ефективни работни часа, со просечен коефициент на искористување во вредност од 0,0753, односно 7,53% на искористување.

Во винарската визба „Попов“, постои само една пумпа за гроздова каша која се користи при дистрибуција на гроздова каша од бело и од црвено грозје. Просечно за трите производствени години била ангажирана вкупно 774,33 бруто работни часа, од кои просечно за дистрибуција на гроздова каша од црвено грозје била ангажирана 4,54 ефективни работни часа, со просечен коефициент на искористување од 0,0057, односно 5,7%, на искористување, додека при дистрибуција на гроздова каша од бело грозје просечно била ангажирана 2,65 ефективни работни часа, со просечен коефициент на искористување во вредност од 0,037, односно со процент на искористување во вредност од 3,7%.

Во резултатите се изнесени испитувањата од работата на пресите за бело и црвено грозје по винарски визби со просечни резултати, при што се испитувани сите преси кои учествуваат во технолошкиот процес. Просечно за трите производствени години во винарската визба „Сковин“ се преработени 7113458,05 килограми бело грозје, при што просечно за трите производствени години, двете преси вкупно биле ангажирани 146 пати и притоа просечното време на полнење изнесува 513,70 h, додека просечното вкупно ефективно работно време на двете преси изнесува 788,46 h.

При пресување на комиње од црвено грозје, пресите во винарската визба „Сковин“, биле вкупно просечно за трите производствени години ангажирани 828,11 часа ефективни.

Во винарската визба „Имако вино“ просечно за трите производствени години се преработени 3170229 kg бело грозје, при што просечно за трите производствени години, двете преси вкупно биле ангажирани 94,10 пати, просечното вкупно ефективно работно време на двете преси изнесува 406,25 h.

При пресување на комиње од црвено грозје, пресите во винарската визба „Имако вино“, биле вкупно просечно за трите производствени години ангажирани 104,88 часа ефективни.

Винарската визба „Попов“ е опремена само со една преса која е наменета за пресување на комиње од црвено грозје, но и гроздова каша од бело грозје. При пресување на гроздова каша од бело грозје, пресата била просечно за трите производствени години ангажирана 15,4 пати и при тоа постигнува 46,21 ефективен работен час, додека при пресување на црвено комиње, пресата била наполнета 7,70 пати и била просечно ангажирана 15,40 часа ефективни.

Во резултатите е прикажана и работата на системите за ладење на годишно ниво. Просечниот број на денови во винарската визба „Сковин“, е 361 ден, со просечни 4342 ефективни работни часа. Во винарската визба „Имако вино“, системот, просечно за трите производствени години, бил ангажиран 55 дена и при тоа постигнал просечно ангажирање од 904 ефективни работни часа, додека системот за ладење во винарската визба „Попов“, постигнал просечно ангажирање од 157

дена, и притоа постигнал 2198 ефективни работни часа, просечно за трите производствени години.

Во резултатите се изнесени податоците од дневната ангажираност на пумпите за преточување на вино (шира) по производствени години за трите винарски визби. При преточување на виното во винарската визба „Сковин“, биле ангажирани 11 пумпи. Просечниот број на преточувањата изнесува четири преточувања по година, од кои првото преточување е всушност префрлање на ширата од базените во ферментатори и цистерни. При преточување на младо вино (шира) од бело грозје, пумпите вкупно просечно за трите производствени години биле ангажирани 167,10 ефективни работни часа, додека при преточување на црвено вино (шира), пумпите биле просечно вкупно ангажирани 172,33 ефективни работни часа.

При преточување на виното во винарската визба „Имако вино“, биле ангажирани 5 пумпи. Просечниот број на преточувањата изнесува три по година. При преточување на младо вино (шира) од бело грозје, пумпите вкупно просечно за трите производствени години биле ангажирани 116,60 ефективни работни часа, додека при преточување на црвено вино (шира), пумпите биле просечно вкупно ангажирани 146,98 ефективни работни часа. При преточување на виното во винарската визба „Попов“, биле ангажирани 4 пумпи. Просечниот број на преточувањата е исто така четири. При преточување на младо вино (шира), пумпите вкупно просечно за трите производствени години биле ангажирани 13,03 ефективни работни часа.

Во ова поглавје се изнесени и резултатите од работата на филтрите за филтрирање на талог, и тоа: за винарската визба „Сковин“, просечното количество на матно вино (талог) просечно за трите производствени години изнесува 2497826,31 kg, при што се остварени просечно 713,66 ефективни работни часа. Во винарската визба „Имако вино“ се врши тројно филтрирање на матното вино (талогот), при што просечното количество на талог за трите производствени години изнесува 937243,07 kg, при што просечно се остварени 1130,92 ефективни работни часа.

При стабилизација на вино во винарската визба „Сковин“, при стабилизирање на бело вино, просечно за трите производствени години количеството на вино за стабилизација изнесува 4573773,85 l, при што просечните ефективни работни часа изнесуваат 1429,30 h, додека просечното количество на стабилизирано црвено вино изнесува 4735357,13 l, при што стабилизаторот просечно бил ангажиран 1479,80 ефективни работни часа.

При стабилизирање на вино во винарската визба „Имако вино“, просечното количество на бело вино за стабилизирање изнесува 1713098,00 l, при што просечните ефективни работни часа изнесуваат 1007,71 часа, додека просечното количество на стабилизирано црвено вино изнесува 2163717,32 l, при што стабилизаторот просечно бил ангажиран 1272,78 ефективни работни часа.

Прикажани се и добиените резултати при работа на филтерот со плочи, и тоа поединечно за груба, фина и стерилна филтрација, просечно за трите производствени години во винарската визба „Сковин“ е ангажиран 787,41 ефективни работни часа, додека во винарската визба „Имако вино“ 1483,78 ефективни работни часа, односно 140,97 ефективни работни часа во винарската визба „Попов“.

Во резултатите се изнесени и експлоатационите карактеристики на погонот за полнење и пакување на вино во шишиња, кој од година во година бележи различни резултати во трите винарски визби, во зависност од потребите на пазарот, односно односот помеѓу продажбата на наливно и флаширано вино.

Во винарската визба Сковин во трите производствени години, просечно се флаширани 1098174 литри, или број на шишиња 1291551, додека во винарската визба „Имако вино“ 1781333 l, односно 20123,67 l во винарската визба „Попов“. Погонот на полнење и пакување на вино во винарската визба „Сковин“, просечно за трите производствени години бил ангажиран 844,75 h, додека во винарската визба „Имако вино“ 1187,56, односно само 140,99 ефективни работни часа во винарската визба „Попов“.

Во главата 7, изнесени се резултатите од потрошувачката на електрична енергија при обем на работа како што е претходно изнесено. Од самите резултати се гледа дека за трите производствени години процесната опрема во винарската визба „Сковин“, просечно била ангажирана 13537,60 ефективни работни часа, при што просечно се потрошени 1811690,32 KWh електрична енергија, или изрзено во денари 4619810,32, т.е 75118,87 евра.

Во винарската визба „Имако вино“, процесната техника просечно за трите производствени години била ангажирана 9190,37 ефективни работни часа, при што просечно се потрошени 508595,09 KWh електрична енергија, или изразено во денари 1296917,44, т.е 21088,09 евра, додека во винарска визба „Попов“, процесната техника просечно за трите производствени години била ангажирана 2565,15 ефективни работни часа, при што просечно се потрошени 36087,71 KWh електрична енергија, или изразено во денари 90023,65, т.е 1496,32 евра.

Во главата 8, прикажани се резултатите со вкупни трошоци за одржување, сервис и ремонт на процесната техника просечно за трите години поединечно за сите машини. Во винарската визба „Сковин“, просечно за трите производствени години, направен е вкупен застој од 52,33 часа и 13 минути, што со работна рака и замена на резервни делови просечно иснесува 40000,00 евра.

За винарската визба „Имако вино“ и винарската визба „Попов“, за сервис и ремонт за трите производствени години не е појавен дефект и не се сменети резервни делови, што значи трошоците за сервис и ремонт се направени само за вработените што не е предмет на испитувањето.

Во главата 9, изнесени се економските параметри на процесната техника на трите винарски визби, направени се калкулативни пресметки за секоја машина поединечно, која е ангажирана во технолошкиот процес.

Во винарската визба „Сковин“, на годишно ниво, поединечната изразена цена во евра на линиите машини за бело и црвено грозје амортизационата ставка е 94020,71 евра, во винарската визба „Имако вино“ изнесува 73420,00 евра, а во винарската визба „Попов“ изнесува 10311,58 евра.

Во главата десет, изнесена е комплетна анализа на вкупните трошоци од процесната техника во трите винарски визби.

Во винарската визба „Сковин“, вкупните просечни трошоци кои произлегуваат од процесната опрема (без погонот за полнење на вино во шишиња) при преработка на винско грозје на годишно ниво изнесуваат

204964,65 евра, односно по килограм преработено грозје изнесува 0,0152 евра, изразено преку вредноста на временска амортизација, односно 0,0093 евра, изразено преку вредноста на ефективниот работен час. Просечното учество на процесната техника (без погонот за полнење на вино во шишиња) во цената на чинење на литар произведено вино во винарската визба „Сковин“, изразена преку временската амортизација изнесува 0,0217 евра, односно 0,0132 евра, изразена преку вредноста на ефективниот работен час.

Вкупните трошоци на погонот за полнење на вино во винарската визба „Сковин“ просечно за трите производствени години изнесуваат 25313,12 евра, додека трошокот на полнење на еден литар флаширано вино изнесува 0,0102 евра, изразено преку вредноста на ефективниот работен час, односно 0,0234 евра, изразено преку вкупната годишна амортизациона ставка.

Во винарската визба „Имако вино“, вкупните просечни трошоци кои произлегуваат од процесната опрема (без погонот за полнење на вино во шишиња) при преработка на винско грозје на годишно ниво изнесуваат 92805,44 евра, односно по килограм преработено грозје изнесува 0,0139 евра, изразено преку вредноста на временска амортизација, односно 0,0041 евра изразено преку вредноста на ефективниот работен час. Просечното учество на процесната техника (без погонот за полнење на вино во шишиња) во цената на чинење на литар произведено вино во винарската визба „Имако вино“, изразена преку временската амортизација изнесува 0,0182 евра, односно 0,0059 евра, изразена преку вредноста на ефективниот работен час.

Вкупните трошоци на погонот за полнење на вино во винарската визба „Имако вино“ просечно за трите производствени години, изнесуваат 11318,59 евра, додека трошокот на полнење на еден литар флаширано вино изнесува 0,0046 евра, изразено преку вредноста на ефективниот работен час, односно 0,0084 евра изразено преку вкупната годишна амортизациона ставка.

Во винарската визба „Попов“, вкупните просечни трошоци кои произлегуваат од процесната опрема (без погонот за полнење на вино во шишиња) при преработка на винско грозје на годишно ниво изнесуваат 12697,53 евра, односно по килограм преработено грозје изнесува 0,1584 евра изразено преку вредноста на временска амортизација, односно 0,0341 евра, изразено преку вредноста на ефективниот работен час. Просечното учество на процесната техника (без погонот за полнење на вино во шишиња) во цената на чинење на литар произведено вино во винарската визба „Попов“, изразена преку временската амортизација изнесува 0,2263 евра, односно 0,0487 евра, изразена преку вредноста на ефективниот работен час.

Вкупните трошоци на погонот за полнење на вино во винарската визба „Попов“ просечно за трите производствени години, изнесуваат 324,86 евра, додека трошокот на полнење на еден литар флаширано вино изнесува 0,0040 евра изразено преку вредноста на ефективниот работен час, односно 0,0233 евра, изразено преку вкупната годишна амортизациона ставка.

Во главата единаесет се изнесени предлог-мерки за зголемување и подобрување на експлоатационите карактеристики со мислења и препораки како тие да се подобрат со цел да се зголеми нивната искористеност, по и економичноста во работењето.

ЗАКЛУЧОК И ОЦЕНА

Комисијата детално го разгледа поднесениот текст на докторската дисертација со наслов „Експлоатациони испитувања на процесната техника во винарските визби“, изработена од м-р Иле Цанев, асистент на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје, на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, и ги дава следниве заклучоци и оцена:

Според сето наведено, се констатира дека изложената и проучена проблематика, со соодветната методологија и опфат на истражување, како и добиените резултати, овозможува да се оцени позитивниот придонес на докторската дисертација од аспект на науката, структурата и практиката, па затоа, Комисијата позитивно го оценува трудот и има чест да му предложи на Наставно-научниот совет приложената рецензија да биде прифатена.

Рецензенциска комисија

Проф.д-р Живко Давчев с.р

Проф.д-р Мирко Урошевиќ с.р

Проф.д-р Ристе Кукутанов с.р

Проф.д-р Звонимир Божиновиќ с.р

Проф.д-р Драган Гошевски с.р

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО ЗВАЊЕ
ДОЦЕНТ
ВО ИНСТИТУТОТ ЗА СОЦИОЛОШКИ И ПОЛИТИЧКО-ПРАВНИ
ИСТРАЖУВАЊА ВО СКОПЈЕ

На својата седница од 18.10.2010 година, Наставно-научниот совет на Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања избра Комисија за избор на доцент во областа на комуникациите и социјалната психологија, по завршениот јавен конкурс на кој единствен пријавен кандидат беше д-р Елеонора Серафимовска. По прегледаната документација, Комисијата во состав: проф. д-р Емилија Симоска, проф. д-р Јорде Јакимовски и проф.д-р Мирјана Борота Поповска го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Биографски податоци

Кандидатката Елеонора Серафимовска е родена во Скопје, Р. Македонија, во 1971 година. Дипломирала на Факултетот за психологија (Филозофски факултет во Скопје) во 1995. На истиот Факултет магистрирала во 2006 година и се стекнала со звање магистер на психолошки науки. Во 2010 година ја одбранила докторската дисертација под наслов „Анализа на детерминантите во процесот на рецепција на пораките со политичка содржина во печатените медиуми“ на Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања во Скопје и се стекнала со звањето доктор на комуникации.

Учество на проекти

Во текот на своето работење, д-р Елеонора Серафимовска учествувала на повеќе од 20 проекти, меѓу кои во последните 5 години се:

- КАРДС – проект: РЕГИОНАЛНО ГРАДЕЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ НА ОРГАНИЗАЦИИТЕ ВО ЦИВИЛНИОТ СЕКТОР ВО СРБИЈА, КОСОВО И МАКЕДОНИЈА, 2005/2006 година;
- СТАВОВИТЕ НА ДРЖАВНИТЕ СЛУЖБЕНИЦИ ЗА НОВОТО РАБОТНО ВРЕМЕ, Проект од Владата на РМ, 2006 година;
- ПОЛИТИЧКИ ИДЕНТИТЕТИ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, Министерство за образование и наука, Скопје, 2007-2008 година;
- НЕВРАБОТЕНОСТ-РИЗИЦИ И ПРЕДИЗВИЦИ, Министерство за образование и наука, Скопје, 2007-2009 година;
- COST action (Кост - акција), ФИЗИЧКО И МЕНТАЛНО ЗДРАВЈЕ НА МИГРАНТИ И МАЛЦИНСТВА, Проект на Европската унија, Брисел, 2008-2010 година.

Дополнителна едукација

Кандидатката д-р Серафимовска има дополнителна едукација во следниве области:

- Обука за **разрешување на конфликти** спроведена од Универзитет од Братфорд, Англија, а организирана на Универзитетот „Св.Кирил и Методиј“ во Скопје;
- Обука за **ненасилна комуникација**, психотерапевт: Нада Игњатович, Универзитет Белград;
- Обука за **метод на предавање со студија на случај**, проф. Џон Брок, Универзитетот Вашингтон, САД;
- лиценца за **водител на театарски претстави** по теркот на Harry Niro Show, креатор на оригиналното шоу - Академија за креативна морална едукација - Промовирање на позитивни пораки преку медиуми;
- Обука за **симулација на кризи**, проф. Фредериц Холборн, John Hopkins Unuversite;
- Обука за **компјутерски програми**, 1998, Институт за социолошки и политичко-правни истражувања;

- Обука за статистички програми- СПСС (SPSS- Statistical Programs for Social Sciences), февруари 2000, Институт за социолошки и политичко-правни истражувања;
- Обука за **превенција на насилство**, спроведена од Светската здравствена организација, октомври 2010.

Објавени трудови

Во текот на своето работење во ИСППИ, д-р Елеонора Серафимовска има напишано и објавено повеќе трудови, меѓу кои во последните 5 години се:

- „Перцепција на историските настани што се случија на територијата на РМ во текот на 2001 година”, Зборник *Македонија по рамковен договор*, Фондација Институт отворено општество -Македонија, 2006;
- „Влијанието на социјалната закана врз авторитарноста и социјалната доминација”, Годишник на Институтот за социолошки и политичко - правни истражувања;
- „Стимулација на авторитарните диспозиции во услови на конфликт помеѓу социјалниот конформизам и личната автономија”, Годишник на Институтот за социолошки и политичко - правни истражувања, волумен , 57-68; XXXII, 2007;
- „Предиктори и манифестации на димензијата *Социјален конформизам- лична автономија*”, презентираан на 31. Годишна научна конференција за политичка психологија, Париз, 2008, објавен на www.allacademic.com;
- „Нова ера во полето на истражувањата на публиката”, Годишник на Институтот за социолошки и политичко - правни истражувања, волумен XXXIII, 331-341; 2009;
- „Психолошки детерминанти во процесот на рецепција на политичките пораки во печатените медиуми”, Даблин, 2009, објавен на <http://allacademic.com> .

Учество на меѓународни конференции и собири

Кандидатката д-р Серафимовска учествувала на бројни меѓународни научни конференции и собири, а наведени се само оние на кои учествувала во последните 3 години:

- 31. Меѓународна конференција на политички психолози, *Градење на мостови: Политичката психологија и другите дисциплини*, Париз, Франција, 9-12.7.2008 .

Конференции од КОСТ акцијата (Проект на Европската Унија)

COST action ISO603:

- ⇒ „Здравјето на мигрантите и етничките малцинства: Мерење на резултатите“, Реџио Емилија, Италија, 5-6.3.2009;
- ⇒ „Улогата на НВО-ата и граѓанските организации во здравствената заштита на мигрантите и етничките малцинства“, Лисабон, Португалија, 3-4.6.2009;
- ⇒ „Интегрирање на здравствената и социјална служба за мигрантите и етничките малцинства: транскултурален пристап“, Инсбрук, Австрија, 3-4.9.2009;
- ⇒ „Формирање на интимни партнерства во заедниците на мигрантите“ Осло, Норвешка, 21 - 22.10.2009;
- ⇒ „Миграцијата на здравствените работници- Мигрантите како ресурси“, Женева, Швајцарија, 26 и 27. 11.2009;
- ⇒ „Мигрантите и стареењето“, Копенхаген, Данска, 10 и 11.5.2010;
- ⇒ „Транскултурална здравствена грижа“, Лондон, Англија. 17 и 18. 6.2010;
- ⇒ „Соврмениот свет помеѓу сигурноста и слободата“. Втора словенска конференција за општествени науки. 30 септември- 2 октомври 2010, во организација на School of Advanced Social Studies in Nova Gorica .

ЗАКЛУЧОК

Врз основа на прегледаните материјали, Комисијата оценува дека кандидатката ги исполнува сите законски услови, како и условите предвидени со конкурсот.

Д-р Елеонора Серафимовска е автор на повеќе научни трудови кои третираат теми од социјалната, политичката психологија, како и комуникациите, од кои е евидентна нејзината компетентност за научна анализа во овие области. Кандидатката исто така има богато искуство со учеството во разни проекти, што ја потврдува нејзината научна посветеност и мотивираност за истражување и примена на научните сознанија. Комисијата смета дека д-р Елеонора Серафимовска може успешно да се вклучи во дејностите на Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања и со задоволство му предлага на Наставно-научниот совет да ја избере во звањето доцент во областа на комуникациите и социјалната психологија.

Комисија

Проф. д-р Емилија Симоска, с.р.

Проф. д-р Јорде Јакимовски, с.р.

Проф. д-р Мирјана Борота Поповска, с.р.

ОБРАЗЕЦ

КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО – СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Елеонора Серафимовска

Институција: Институт за социолошки и политичко-правни истражувања

Научни области: Комуникации и социјална психологија

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активности	Поени
1.	Анализа на медиуми, летен семестар, ИСППИ, 10 часа	0,5
2.	Развој на човечки ресурси, летен семестар, ИСППИ (4 часа x 5 недели)	1
3.	Комуникациски теории, зимски семестар, ИСППИ, 10 часа	0,5
4.	Психологија на комуникации, зимски семестар, Штул (4 часа x 12 недели)	1,92
5.	Методологија во политичките науки, зимски семестар, ИСППИ, 4 часа	0,12
6.	Изработка на семинарски за предметот <i>анализа на медиуми</i>	0,3
7.	Психологија на комуникациите (скрипта предавања - Штул)	4
8.	Анализа на содржина (скрипта предавања за предметот анализа на медиуми)	4
9.	Методи за анализа на медиуми (скрипта вежби)	3
(9)	Вкупно	15.34

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активности	Поени
1.	Одбранета докторска теза: „Анализа на детерминантите во процесот на рецепција на пораките со политичка содржина во печатените медиуми”.	8
2.	Проект: СТАВОВИТЕ НА ДРЖАВНИТЕ СЛУЖБЕНИЦИ ЗА НОВОТО РАБОТНО ВРЕМЕ, ноември-декември 2006 година, проект нарачан од Владата на РМ и спроведен во координација со Министерството за труд и социјална политика.	3
3.	Проект: НЕВРАБОТЕНОСТ- РИЗИЦИ И ПРЕДИЗВИЦИ, проект нарачан од Министерството за образование и наука, реализиран од ИСППИ, Скопје, 2007-2009.	3
4.	Проект: ПОЛИТИЧКИ ИДЕНТИТЕТИ ВО МАКЕДОНИЈА, проект добиен од Министерството за образование и наука, реализиран од ИСППИ, Скопје, 2007-2008.	3
5.	Проект: COST action Project, ФИЗИЧКО И МЕНТАЛНО ЗДРАВЈЕ НА МИГРАНТИ И МАЛЦИНСТВА, проект на Европската унија, Брисел, 2008-2011.	5
6.	Труд: „Перцепција на историските настани што се случија на територијата на РМ во текот на 2001 година”, Зборник „Македонија по рамковен договор”, Фондација Институт отворено општество -Македонија, 2006.	2
7.	Труд: „Медиумите во креирањето на сликите за непријателот”, Годишник на Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања, волумен XXX, 227-251, 2006.	4
8.	Труд: „Стимулација на авторитарните диспозиции во услови на конфликт помеѓу социјалниот конформизам и личната автономија”, Годишник на Институтот за социолошки и политичко-правни истражувања, волумен XXXII, 57-68; 2008.	4

9.	Труд: „Влијанието на социјалната закана врз авторитарноста и социјалната доминација”, Годишник на Институтот за социолошки и политичко - правни истражувања, волумен XXXI, 67-86, 2007.	4
10.	Труд: „Предиктори и манифестации на димензијата <i>Социјален конформизам- лична автономија</i> ”, објавен на online зборникот на трудови од 31. Годишна научна конференција за политичка психологија, Париз, 2008, на www.allacademic.com .	3
11.	Годишна 31. Меѓународна конференција за политичка психологија, <i>Градење на мостови: „Политичката психологија и другиите дисциплини</i> ”, Париз, Франција, 9-12.7.2008.	1
12.	„Современиот свет помеѓу сигурноста и слободата”, Втора словенска конференција за општествени науки, 30 септември- 2 октомври 2010, во организација на School of Advanced Social Studies in Nova Gorica.	1
13.	„Улогата на НВО-ата и граѓанските организации во здравствената заштита на мигрантите и етничките малцинства”, Лисабон, Португалија, 3-4.6.2009.	1
(13)	Вкупно	42

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активности	Поени
1.	Евалуатор на дел од проектите што ги реализирал МЦМС во селата: Долна Чарлија (општина Могила), Славеј (општина Кривогаштани), Пешталеве (општина Долнени), 2004	1
2.	Евалуатор на проектот <i>Тригольник</i> , имплементиран од ЦАРЕ Интернационал, под покровителство на ЕАР (Европска комисија за реконструкција и развој), октомври 2004, Скопје.	1

3.	Евалуатор на медиумите во Република Македонија, Регионален MSI Index, во организација на IREX- Промедиа , 2001, 2002 и 2003, 2004 година.	4
4.	Член на тимот кој спроведуваше фокус групи за евалуација на проектите на МЦМС за МААСП (Македонска програма за поддршка на земјоделството), јули 2005.	1

ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС

Ред. Број	Назив на активности	Поени
1.	Член на уредувачки одбор на Годишник на ИСПШИ, 2007	0,5
2.	Член на уредувачки одбор на Годишник, 2008	0,5
3.	Членство во извршно тело на COST action за проектот „Физичко и ментално здравје на мигранти и малцинства”, Брисел 2008-2011.	2
4.	Член на комисија за евалуација на поднесени проекти за Студијата за интегрирано гранично управување – Секретаријат за европски прашања (оцена на методолошкиот план)	1
Вкупно		11

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	15,34
НАУЧНО-ИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	42
СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ	
СТРУЧНО АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	11
Вкупно	68,34

Членови на Комисијата:

1. Проф. д-р Емилија Симоска, претседател с.р
2. Проф. д-р Јорде Јакимовски, член с.р
3. Проф. д-р Мирјана Борота Поповска, член с.р

РЕЦЕНЗИЈА
НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА
„ТЕРЕСТРИЈАЛНАТА РАДИОАКТИВНОСТ И РАДОНОТ ВО НАСЕЛЕНИТЕ
МЕСТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА”, ИЗРАБОТЕНА ОД
КАНДИДАТКАТА ЗДЕНКА СТОЈАНОВСКА, МАГИСТЕР НА ФИЗИЧКИ
НАУКИ, ПРИЈАВЕЦА НА ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИОТ ФАКУЛТЕТ
ВО СКОПЈЕ

На седницата на Наставно-научниот совет на Природно-математичкиот факултет (понатаму во текстот: ПМФ) одржана на 30.9.2010 година, бевме избрани за членови на Рецензентската комисија за оценка и одбрана на докторската дисертација под наслов: **ТЕРЕСТРИЈАЛНАТА РАДИОАКТИВНОСТ И РАДОНОТ ВО НАСЕЛЕНИТЕ МЕСТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**, поднесена од м-р Зденка Стојановска, вработена како самостоен аналитичар во Лабораторијата за радио екологија на Институтот за јавно здравје во Скопје. По извршениот преглед, Комисијата има чест на Наставно-научниот совет да му го поднесе следниов

ИЗВЕШТАЈ

Во процедурата на пријавување на оваа докторска дисертација, кандидатката м-р Зденка Стојановска ги постави следниве цели како научноистражувачка програма:

- нашата земја да даде придонес во глобалните истражувањата на природната радиоактивност;
- проценка на специфичната активност на природните радионуклеиди на ^{238}U (и распадните продукти, членовите на таа низа), ^{232}Th (и распадните продукти, членовите на таа низа), ^{40}K и ^{137}Cs определена со гама-спектрометриска анализа на почвите земени на различни локалитети во Република Македонија;
- определување на односите на U/Th, Th/K и U/K во испитуваните почви.
- проценка на дозата од надворешното терестријално гама-зрачење кое го прима населението во РМ;
- специфичната активност на ^{220}Rn и ^{222}Rn во живеалиштата на урбаните локалитети во РМ;
- специфичната активност на (Bq/m^3) на ^{220}Rn и ^{222}Rn во почвата на некои урбани локалитети во РМ;
- преку проценката на апсорбираната доза од надворешното зрачење и дозата од радонот, идентификација на потенцијалниот радијационен ризик;
- вклучување на резултатите од ова истражување во наредниот извештај на UNSCEAR;
- изработка на радиометриски карти, како и вклучување на резултатите од мерењата на радонот во европската карта на радон.

По увидот во резултатите од докторскава дисертација може да се заклучи дека предвидената програма не само што е во целост реализирана, туку се презентирани и дополнителни резултати кои не биле предвидени според пријавата, а за нив се укажала логичка неопходност во текот на работата.

Докторската дисертација од м-р Зденка Стојановска е презентирана низ вовед, три поглавја, заклучок и листа од користените библиографски единици. Во прилог на дисертацијата се дадени и објавените трудови и оние што се поднесени за објавување, а во кои се презентирани резултати добиени со реализацијата на оваа дисертација. Резултатите се изложени на 142 страници, па кои се наоѓаат: 40 графици, 6 фотографии, 11 карти, 30 табели, 10 скици и 3 илустрации од интернет. Дисертацијата се повикува на 113 библиографски единици од постар и од понов датум. На самоцитираност отстаѓаат вкупно 3.

Во првото поглавје коешто е насловено како "ВОВЕД" (5 стр.), кандидатката прави краток пресек на проблематиката што е предмет на оваа докторска дисертација.

Во второто поглавје под наслов ТЕОРИСКИ ОСНОВИ (5-42 стр.), направен е преглед на интеракциите што настануваат помагау алфа-честиците и гама-зрачењата со материјата. Истово поглавје содржи и преглед на употребуваните дозиметриски величини и единици. Во понатамошниот текст од ова поглавје е даден вовед и објаснување за изворите и потеклото на терестријалната радиоактивност. Посебно се издвоени изложеноста на населението на екстерното терестријално зрачење на отворено и во затворен простор. Радонот и неговите краткоживеечки потомци се воведени поради нивниот најголем удел во севкупната експонираност на човекот. Објаснет е механизмот на создавање и динамиката на радон во почвата како главен извор на радон во затворен простор. Понатаму е наведен и начинот на концентрирање на радон во затворен простор.

Во третото поглавје под наслов НУКЛЕАРНИ МЕРНИ ТЕХНИКИ, даден е детален опис на користените техники: гама-спектрометрија, нуклеарни трагови детектори и алфа-спектрометрија. Гама-спектрометриската техника е опишана во целост, почнувајќи од калибрацијата на системот со стандарден извор, проценка на активноста на дадениот примерок, проценка на минималната активност што може да се детектира, како и анализата на спектарот и идентификацијата на радионуклидите. Понатаму, во истово поглавје се дадени принципите и градбата на користените трагови детектори. Опишана е детално постапката за обработка и анализа на трагите кои резултираат во мерења на специфичната активност на радон и торон во затворен простор. Во понатамошниот тек на ова поглавје е опишан начинот на мерење на активностите на радон ^{222}Ra и ^{220}Ra во почвениот гас со активна метода со примена на алфа-спектрометрија.

Четвртото поглавје е насловено како ЕКСПЕРИМЕНТАЛЕН ДЕЛ (47-123 стр.). Во овој дел се прикажани резултатите од мерењата и статистичката обработка на податоците. Оваа глава претставува вистинска ризница на податоци за една цела држава, Република Македонија. Благодарение на оваа докторска дисертација еднаш засекогаш е забележана - мапирана состојбата на почвената-терестријална радиоактивност на овој дел од Земјата. Определени се специфичните активности на природните радионуклиди: ^{40}K , ^{226}Ra , ^{232}Th , ^{238}U и ^{235}U во 213 примероци од почва. Како последица од широкиот спектар на литолошките единици од истражуваната територија, резултатите покажуваат распореденост во доста широки интервали на вредности. Од статистичката анализа на резултатите најдено е силна корелација помеѓу активностите на испитуваните радионуклиди и сигнификантна разлика помеѓу вредностите во различните региони, што е непосредно поврзано со геологијата на испитуваните региони. Во сите примероци е идентификувано и присуството на вештачкиот радионуклид ^{137}Cs , сè уште присутен кај нас како последица од хаваријата во Чернобил. Од анализата на елементните односи: Th/U , K/Th и K/U утврдено е дека не постои сигнификантна разлика помеѓу регионите и дека релативното осиромашување или збогатување се должи на различниот минерален состав на почвите. Споредбата на добиените резултати за аритметичките средни вредности за активностите на ^{226}Ra , ^{232}Th и ^{40}K покажала дека тие се нешто повисоки од светските просечните вредности објавени од UNSCEAR. Врз основа на добиените резултати, проценета е ефективната екстерна годишна доза која ја прима населението кога престојува на отворен простор. Во ова поглавје се дадени и резултатите од мерењата на специфичната активност во 218 примероци од суровиците за производство на цементите и цементите како краен производ. Направена е проценка на еквивалентот на активноста на радиумот, гама и алфа-индексот за сите испитувани материјали. Врз основа на добиените резултати и сценариото пропицано од Европската комисија, проценета била и изложеноста на населението во објекти во кои се искористени овие цемнти како градежен материјал.

Во продолжение на оваа глава е дадена специфичната активност на ^{222}Rn во затворен простор, измерена во 437 резидентни објекти. Детекторите биле менувани секоја сезона (на три месеци). Од вкупно 1748 мерења направена е проценка на средната годишна специфична активност на ^{222}Rn во затворен простор во РМ. Направено е испитување на сезонската и регионална зависност на резултатите. Од статистичката анализа на резултатите најдена е сигнификантна разлика помеѓу активността на радон во затворен простор во различни сезони и во различни региони. Определени се сезонските корекциони фактори. Исто така, испитувани се сезонските разлики во различни региони. Сезонските варијации се објаснети со различните метеоролошки услови и различни животни навики на жителите во објектите во различните региони. Разликите на просечните концентрациите на ниво на статистичките региони и геотектонски зони била објаснета со геоморфолошките разлики помеѓу секој од регионите. Исто така, најдена е и силна зависност од градежните материјали од кои се направени резидентните објекти, но и силна зависност од катот. Покрај тоа се покажало дека специфичната активност на радон во затворено силно зависи од тоа дали објектот има или нема подрум. Од добиените резултати направена е проценка на ефективната годишна доза од ^{222}Rn во затворен простор.

Испитувањата на концентрација на изотопот на радон - ^{220}Rn , во литературата познат под името торонот, во затворен простор со помош на истите детектори (полимерни трагови детектори) придонела кон слични заклучоци како и за специфичната активност на ^{222}Rn во затворен простор. Најдена е сезонска и регионална зависност на активността на ^{220}Rn во затворен простор. Врз основа на 53 направени мерења во зима, 57 во пролет, 122 во лето и 300 во есен, направена е проценка на средната годишна активност на ^{220}Rn во 300 објекти. Определени се сезонските корекциони фактори за проценка на средната годишна концентрација на ^{220}Rn во затворен простор. Понатаму испитувана е зависноста на специфичната активност на ^{220}Rn во затворен простор од карактеристиките на објектот. Фактори со сигнификантно влијание се дали објектот има подрум или не и начинот на греење и градежните материјали.

Во продолжение на дисертацијата се дадени резултатите од испитувањата на активностите на ^{222}Rn и ^{220}Rn во почвениот гас. Едновремено биле мерени и температурата, релативната влажност и притисокот во почвата при мерењето на активността на одбраните локации во Скопје и Прилеп. Анализата за Скопје и Прилеп одделно покажува статистички сигнификантна корелација помеѓу активността на изотопот на радиумот - ^{226}Ra во почвата и концентрацијата на активността на ^{222}Rn во почвениот гас во Скопје $R=0,786$ ($p=0,048$). Резултатите покажале дека корелацијата помеѓу концентрацијата на торон во почвениот гас и концентрацијата на активността на ^{232}Th во почвата е статистички несигнификантна.

Во поглавјето ЗАКЛУЧОК е укажано на тоа дека активностите на радионуклидите од почвите на РМ се споредливи со вредностите добиени во други земји и се во интервал на светските почви. Покрај тоа, се наведува дека постои статистички сигнификантна разлика помеѓу концентрациите на радионуклидите во различните геолошки региони. Повисоките специфични активности на радионуклидите се однесуваат на почвите од вулканско потекло. Резултатите, исто така, го докажуваат присуството на ^{137}Cs во сите почви. Притоа, највисоките вредности биле добиени за регионите со повеќе врнежи. Проценетата годишна ефективна доза која потекнува и од природните и од вештачките радионуклеиди во почвата изнесува $98 \pm 32 \mu\text{Sv y}^{-1}$. Заклучокот наведува на тоа дека најголемиот удел од вкупната активност во цементите имаат суровините пепел и пуцолац, па поради тоа се наведува дека нивната употреба треба внимателно да се контролира. Проценетата средна годишна ефективна доза која потекнува од цементите изнесува $(200 \pm 89) \mu\text{Sv y}^{-1}$.

Резултатите од националната студија за мерење на специфичната активност на ^{222}Rn и ^{220}Rn во затворен простор во Република Македонија покажале дека постојат

статистички сигнификантни разлики помеѓу специфичните активности на ^{222}Rn и ^{220}Rn во различните региони, а нивната дистрибуција се покажало дека е слична со дистрибуцијата на ^{226}Ra и ^{232}Th во површинските почви. Покрај геоморфологијата на подлогата, било утврдено дека врз специфичните активности на ^{222}Rn и ^{220}Rn влијаат и локалните фактори како што се: сезоните, метеоролошките услови, животните навики на жителите, факторите кои се поврзани со самиот објект. Процентата ефективна годишна доза што ја прима населението од ^{222}Rn во затворен простор е: $(2,6 \pm 2,1) \text{ mSv y}^{-1}$. И покрај малиот број мерења на концентрацијата на радон ^{222}Rn и ^{220}Rn во почвениот гас во Скопје и Прилеп, сепак се дошло до некои заклучоци и сознанија за постоење на корелација помеѓу специфичните активности на изотопите на радонот, ^{222}Rn и ^{220}Rn во почвениот гас, исто така и постоење на корелација помеѓу активноста на ^{222}Rn во почвениот гас и активноста на ^{226}Ra во почвата, но само во Скопје.

Прилогот на оваа докторска дисертација содржи и список и копии од петте објавени труда кои се резултат од научноистражувачката работа на кандидатката во рамките на оваа дисертација. Притоа, може да се забележи дека во 4 од нив м-р Зденка Стојановска се јавува како прв автор. Треба да се нагласи дека еден од овие трудови е објавен во реномираното меѓународно списание *Radiation Measurements* кое има импакт-фактор од 1.121 според анализата на SCI за последните 5 години.

ЗАКЛУЧОК

Врз основа на изнесените факти, Комисијата смета дека докторската дисертација под наслов: **ТЕРЕСТРИЈАЛНАТА РАДИОАКТИВНОСТ И РАДОНОТ ВО НАСЕЛЕНИТЕ МЕСТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**, поднесена од м-р Зденка Стојановска, вработена како самостоен аналитичар во Лабораторијата за радиоекологија на Институтот за јавно здравје во Скопје, како според содржина, третирањето на проблематиката, добиените резултати и нивната презентацијата, квалитетот и компаративноста со меѓународните научни публикации, така и според новиот научен придонес во оваа област дава голем научен придонес во науката за природната радиоактивност, како во фундаментална така и во апликативна смисла. Ова е потврдено и преку 5 објавени труда произлезени од резултатите од оваа дисертација, од кои еден е објавен во реномираното научно списание *Radiation Measurements*. Оваа дисертација има големо значење за Република Македонија и претставува студија каква што не е направена ни во некои од земјите на Европската унија. Поради сето тоа, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Природно-математичкиот факултет во Скопје да го прифати поднесениот извештај, а на кандидатката да и овозможи јавна одбрана.

Рецензентска комисија

Д-р Невенка Андоновска, редовен професор на ПМФ во Скопје (во пензија), с.р.

Д-р Доне Гершановски, редовен професор на ПМФ во Скопје, с.р.

Д-р Блажо Боев, редовен професор на Факултетот за природни и технички науки при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип, с.р.

Д-р Трајче Стафилов, редовен професор на ПМФ во Скопје, с.р.

Д-р Мимоза Ристова, редовен професор на ПМФ во Скопје, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА
НА УЧЕБНИКОТ „ОСНОВИ НА БЕЗБЕДНОСЕН МЕНАџМЕНТ“ ОД АВТОРОТ
ПРОФ. Д-Р ОЛИВЕР БАКРЕСКИ

На XI редовна седница на Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје бевме избрани за рецензенти на учебникот „Основи на безбедносен менаџмент“ од проф. д-р Оливер Бакрески. Благодарејќи на довербата, имаме чест да го поднесеме следниов

ИЗВЕШТАЈ

Институтот за безбедност, одбрана и мир на Филозофскиот факултет во Скопје го предложи за издавање учебникот со наслов „Основи на безбедносен менаџмент“ од проф. д-р Оливер Бакрески. Д-р Оливер Бакрески е вонреден професор по предметот основи на безбедносен менаџмент и наш познат стручњак од областа на безбедноста.

Учебникот „Основи на безбедносен менаџмент“ е одлично научно дело во кое авторот со голема умешност и познавање на една доста суптилна област преку соодветната теоретска експликација ќе им овозможи на студентите да ги стекнат основните сознанија за оваа проблематика. Со тоа, обемните аналитички сознанија од обемните научни истражувања на самиот автор на оваа проблематика ќе бидат од голема корист за студентите кои изучуваат содржини од областа на менаџмент-системите.

Во учебникот најнапред се анализирани прашањата кои што се однесуваат на основите на менаџментот и на теориите на менаџментот. Значи, истражени и претставени се значајните проблеми поврзани со основите на менаџментот, а во посебни тематски целини е направена конкретна разработка на одделните теории како своевидна основа за создавање и развој на менаџерската мисла.

Во делот насловен како „Основи на безбедносен менаџмент“, анализирани се прашањата кои се однесуваат на поимот за безбедносен менаџмент, целите на безбедносен менаџмент, основните принципи итн. Искуствата до кои е дојдено при изучувањето на прашањата кои се врзуваат за безбедносниот менаџмент не упатуваат на тоа дека безбедносниот менаџмент е присутен во сите безбедносни институции и тој е насочен кон правилна распределба и алокација на ресурсите, но и кон управување со процесите од кои зависи развојот на самата безбедносна институција и кон остварувањето на основната функција на безбедносниот систем.

Во учебникот, исто така, анализирани се и потребите од постоење на фундаменталниот процес кој ја сочинува основата на целнобазираниот приод кон планирањето и развојот на безбедноста. Во таа насока интересна е анализата на основните функции на безбедносниот менаџмент, како своевидна разработка на клучните функции на безбедносниот менаџмент.

Оцена и предлог

Учебникот „Основи на безбедносен менаџмент” има огромно едукативно значење и претставува првокласно дело во областа на менаџмент-системите. Учебникот е потребен за студентите кои ги изучуваат содржините по предметот „Основи на безбедносен менаџмент”, а може да послужи и за сите оние кои директно или индиректно се интересираат и ги изучуваат прашањата кои се поврзани за управувањето со безбедносните системи. Значи, може да се заклучи дека станува збор за доста добро научно дело за еден широк, сложен и важен проблем, кој ќе предизвика големо внимание не само кај студентите, туку и кај голем број истражувачи кои се определиле да изучуваат содржини во сферата на безбедноста. Притоа, авторот проф. д-р Оливер Бакрески остварува автентичен резултат, затоа што книгата се базира на големо познавање на изворните материјали, а на умешноста да се направи добро научно дело се гледа преку неговиот творечки дух. Оттука, заради изнесените научни квалитети на учебникот „Основи на безбедносен менаџмент” од проф. д-р Оливер Бакрески, имаме чест на Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје да му предложиме овој учебник да го одобри за издавање како универзитетски учебник за наставата по предметот основи на безбедносен менаџмент.

Скопје,
23 октомври 2010 година

Рецензент

Проф. д-р Трајан Гоцевски, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА
НА УЧЕБНИКОТ „ОСНОВИ НА БЕЗБЕДНОСЕН МЕНАЏМЕНТ” ОД
АВТОРОТ ПРОФ.Д-Р ОЛИВЕР БАКРЕСКИ

На XI редовна седница на Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје бев,е избрани за рецензенти на учебникот „Основи на безбедносен менаџмент” од проф. д-р Оливер Бакрески. Заблагодарувајќи се за укажаната чест, со задоволство го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

Учебникот „Основи на безбедносен менаџмент” е оригинален творечки зафат, кој според нивото, квалитетот и дијапазонот на тематско-проблемската елаборација и експликација на третирааниот проблем може да се валоризира како системски изложена целина за прашањата од областа на менаџмент-системите и посебно, менаџментот во безбедноста.

Менаџирањето на безбедносниот сектор денес стана клучен предизвик и неопходна претпоставка за ефикасно управување на овој специфичен сектор. Со тоа, како што потенцира и самиот автор, отсуството на искусни менаџери во делот на менаџирањето на безбедносните институции може да значи ненадминлива пречка за одржлив развој, односно без создавање на ефикасни механизми за управување со безбедносните структури не може да постои адекватен одговор во справувањето со безбедносните закани. Оттука, институционалните димензии се клучната компонента во создавањето и јакнењето на виталните елементи на безбедносниот сектор. Ефикасното менаџирање на таков сектор, покрај постоењето на добар менаџерски тим, зависи и од постоењето на општа политичка култура и посебно, безбедносна култура во која подредувањето на безбедносните сили под цивилна политичка контрола е широко прифатена од цивилите и безбедносните структури и функционира во практика. Развојот на ваквите претпоставки овозможува да се создадат неопходните предуслови за ефикасни безбедносни структури.

Во учебникот „Основи на безбедносен менаџмент”, менаџирањето на безбедносниот сектор не се гледа само преку обезбедување на безбедносно деражирање на политиката и на цивилната политичка контрола над безбедносниот сектор, туку тоа вклучува воспоставување на политички консензус за неинволвирањето на безбедносниот сектор во политиката и ограничување на потенцијалот за цивилна политичка злоупотреба на безбедносните сили. Во учебникот, исто така, освен клучните функции на безбедносниот менаџмент, опфатени се и општите претпоставки за ефикасен безбедносен менаџмент, како и елементите кои се врзуваат за градење способности за менаџирање на процесите во сферата на безбедноста. Авторот го дава силното верување дека еден модел на

менаџирање на безбедносниот сектор бара елемент и на поширок недржавен придонес или придонес на цивилното општество во дебатата за управувањето со безбедносниот сектор и спроведувањето на безбедносната политика.

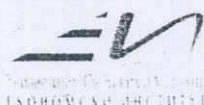
Оцена и предлог

Учебникот „Основи на безбедносен менаџмент“ има огромно научно значење и претставува истражувачки пример како треба да се приоѓа во истражувањата што се поврзани со современите состојби во областа на безбедноста. Учебникот се оценува и како база на научни информации со кои се согледуваат современите процеси и состојби во делот на управувањето со безбедносните институции како една широка платформа за вкупните состојби во безбедносниот сектор.

Содржината на овој учебник, неговиот квалитет, научниот зафат, потребата за обезбедување на основна литература од оваа област и посебно конкретните прашања кои се анализирани во него ќе бидат голем предизвик не само за студентите, туку и за голем број стручни и научни кадри кои се ангажираат во оваа област. Оттука и мојата препорака до Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје да го поддржи овој универзитетски учебник и да овозможи негово издавање.

25 октомври 2010 година

Рецензент
Проф. д-р Митко Котовчевски, с.р.

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
УНИВЕРЗИТЕТ "Св. КИРИЛ И МЕТОДИЈ" - СКОПЈЕ
ЕКОНОМСКИ ИНСТИТУТ - СКОПЈЕ

Ул. "Пролет" бр.1, П.О. 250, тел: 3115-076, факс: 3226-350,

Веб страна: www.ek-inst.ukim.edu.mk Е-маил: eis@ek-inst.ukim.edu.mk

Арх. бр. 09 - 1929/1

Дата: 26.10. 2010 год.

ДО

УНИВЕРЗИТЕТОТ "СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ"

СКОПЈЕ

ПРЕДМЕТ: Доставување на податоци за објавување во Билтен

Ве молиме, во Билтенот на Универзитетот "Св. Кирил и Методиј", да ги објавите следните податоци:

Ред. бр.	Име на кандидат/оци	Наслов на прифатена тема за изработка на магистерски труд	Ментор
1.	Цветанка Јанкуловска	"Односот меѓу интерната и екстерната ревизија во јавниот сектор во Република Македонија"	д-р Билјана Ангелова
2.	Саше Смилевски	"Претприемништвото фактор за унапредување на извозот на МСП во Република Македонија"	д-р Дејан Пендев
3.	Милица Срдановиќ	"Бизнис инкубатор-модел за поттикнување и поддршка на почетни бизниси"	д-р Неда Петроска-Ангеловска

4.	Татјана Несторовска	"Формирање на цените и менаџментот на трошоци во здравствениот систем на Република Македонија"	д-р Билјана Ангелова
5.	Биљана Гузелкова	"Лизингот како форма за финансирање на трговските друштва во Република Македонија"	д-р Диана Бошковска

ПРИЛОГ: Одлука (5)

Бр 09-15/а
24-10-2010 год.
СКОПЈЕ

ПРЕГЛЕД
на прифатени теми за изработка на магистерски трудови на Правниот факултет
„Јустинијан Први,“ во Скопје
Наставно-научен совет – 25.10.2010 година

Кандидат	Тема	Ментор
Тони Милошевски	Кривична одговорност на правните лица-некои практични аспекти	Д-р Н.Тупанчески
Бранкица Кенфеља	Државата како странка во спогодбата за меѓународна трговска арбитража	Д-р Т.Дескоски
Стефанија Китева	Институтот „renvoi“ во современите кодификации на меѓународното приватно право	Д-р Т.Дескоски
Златко Смилевски	Именување и статус на арбитражи во Меѓународната трговска арбитража	Д-р Т.Дескоски
Ивана Павиќ	Користење на ДНК анализа во решавање на криминалните случаи	Д-р Г.Калаџиџев
Кристина Ставровска	Женската затвореничка популација во КПУ Идризово	Д-р Г.Бужаровска
Петар Тодоровски	Нелегални докази прибавени преку кршење на основните човекови слободи и права	Д-р Г.Бужаровска
Билјана Столевска	Алкохолизмот и криминалитетот	Д-р М.Каневчев
Павле Трајчов	Македонското административно право и европскиот административен простор	Д-р Б.Давитковски
Дарко Стевковски	Државен завод за ревизија како контролор на законитоста на трошењето буџетски средства	Д-р А.Павловска Данева
Васил Панчевски	Приватизација на јавните служби во Република Македонија и во светот	Д-р Б.Давитковски
Александар Стефаноски	Историја на сецесијата и меѓународното право	Д-р Љ.Фрчкоски

Билјана Сугарчева	Влијанието на политичката култура врз политичките процеси со посебен осврт кон Република Македонија	Д-р С.Климовски
Елмедине Сулејмани	Административни прекршоци и нивно решавање во Република Македонија	Д-р С.Гелевски

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА РЕДОВЕН ПРОФЕСОР ВО ОДДЕЛЕНИЕТО ЗА
ЗАШТИТА НА РАСТЕНИЈАТА ПРИ ЗЕМЈОДЕЛСКИОТ ИНСТИТУТ
ВО СКОПЈЕ

Согласно со Законот за високото образование (Сл. весник на Р.М. Бр.35/2008), Законот за научноистражувачка дејност (Сл. весник на Р.М. бр. 46/2008), Статутот на УКИМ, член 43 од Правилникот за внатрешните односи и работењето на Земјоделскиот институт во Скопје и врз основа на одлуката 02-561/1 донесена на 12. редовна седница на Научниот совет одржана на 2.9.2010 година, избрана е Рецензентска комисија во состав: д-р Миле Постоловски, редовен професор на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје, д-р Станислава Лазаревска, редовен професор на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје и д-р Танас Трајчевски, редовен професор на Земјоделскиот институт во Скопје, со задача да изврши преглед и оцена на научните и на стручните трудови на кандидатот кој се пријавил за избор во звање редовен професор во Одделението за заштита на растенијата при Земјоделскиот институт во Скопје.

Комисијата во горниот состав ги проучи поднесените документи и има чест на Научниот совет на Земјоделскиот институт во Скопје да му го поднесе следниов

ИЗВЕШТАЈ

На распишаниот конкурс за редовен професор во Одделението за заштита на растенијата, објавен во весникот „Дневник“ од 7.7.2010 година, се пријави д-р Слободан Банцо, вонреден професор по ентомологија, вработен во Земјоделскиот институт во Скопје.

1. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ

Д-р Слободан Банцо е роден на 6.3.1958 година во Скопје. Основно и средно образование завршил во Скопје. Во учебната 1976/77 година се запишал на Земјоделскиот факултет во Скопје и дипломирал во 1981 година со средна оценка 9,26.

Од 1.1. до 1.9.1982 година бил договорно вработен во Институтот за заштита на растенијата при Земјоделскиот факултет во Скопје, како агроном, во Одделението за ентомологија. На 1.3.1984 година, по отслужувањето на воениот рок, повторно се вработил на истото работно место.

На 29.5.1985 година бил избран за помлад асистент по предметот ентомологија на Земјоделскиот факултет во Скопје.

Во 1989 година, на Земјоделскиот факултет во Скопје, го одбрал магистерскиот труд под наслов „Штетна ентомофауна на маслодајната репка во СР Македонија со посебен осврт на *Meligethes aeneus* Fabr“.

Од вработувањето во Институтот за заштита на растенијата при Земјоделскиот факултет во Скопје до 1990 година учествувал во тековната работа и во научните теми од областа на ентомологијата работени во овој период.

Во периодот од 1986 до 1990 година учествувал во изведувањето на вежбите и колоквиумите на предметот земјоделска ентомологија на поледелската и на градинарско-цвекарската насока на Земјоделскиот факултет во Скопје.

Од 1990 година, како ентомолог, активно учествувал во тековните работи на Заводот за заштита на растенијата при РО Земјоделски институт во Скопје.

На 17.3.1991 година бил избран за асистент по ентомологија во Заводот за заштита на растенијата при РО Земјоделски институт во Скопје, а на 11.12.1995 година бил реизбран во истото звање.

Од 1994 година работи на воведување биолошка борба против штетните инсекти во оранжериите во Република Македонија. Како резултат на оваа работа, биолошката борба започна практично да се применува во дел од оранжериите во Републиката.

На 12.2.1999 година ја одбранил докторската дисертација под наслов „Бадемов семејад (*Eurytoma amygdali*) биологија и распространетост во Македонија, со посебен осврт на осетливоста на сортите“, на Земјоделскиот факултет во Скопје.

На 15.10.1999 година е избран во звањето научен соработник во Одделението за заштита на растенијата при ЈНУ Земјоделски институт во Скопје.

На 7.11.2005 година е избран во звањето виш научен соработник во Одделението за заштита на растенијата при ЈНУ Земјоделски институт во Скопје.

На 8.7.2002 година е назначен за помошник-директор во Одделот за овоштарство при ЈНУ Земјоделски институт и на таа положба останал до 20.1.2003 година.

На 20.1.2003 година, д-р Слободан Банцо е назначен за директор на ЈНУ Земјоделски институт и на таа функција останал до 31.1.2008 година.

На 1.6.2009 година е именуван за раководител на Одделението за заштита на растенијата.

Д-р Слободан Банцо активно учествува во извршувањето на научната, стручната и апликативната работа на Институтот, раководејќи и работејќи во повеќе проекти. Во моментот, д-р Слободан Банцо е раководител на Одделението за заштита на растенијата, член е на Одборот на водокорисници на „Водостопанство Тиквеш“ во Кавадарци и член е на Надзорниот одбор на УКИМ - ДПУТ „Опитно поле“ во Скопје. Учествовал на повеќе симпозиуми и советувања со свои и со заеднички излагања од областа на ентомологијата.

Стручни усовршувања во странство по изборот во звање виш научен соработник:

- 18.2.-23.2.2006, Wageningen University, Холандија;
- 10.9-17.9.2008, Koppert biological systems.

2. НАСТАВНА ДЕЈНОСТ

Д-р Слободан Банџо првично бил вклучен во наставната дејност како асистент во периодот од 1986 до 1990 година кога учествувал во изведувањето на вежбите и колоквиумите на предметот земјоделска ентомологија на поделската и на градинарско-цвеќарската насока на Земјоделскиот факултет во Скопје. По дезинтеграцијата на Земјоделскиот факултет во 1990 година, со префрлањето во ЈНУ Земјоделски институт, прекинува со наставната дејност. Од 2004 година е избран за насловен наставник на Земјоделскиот факултет во Скопје на предметите биолошка борба и непестицидни мерки за заштита на растенијата и специјална зоологија (деловите: акарологија и нематологија). Од 2008 година, со акредитирањето на магистерските студии за одржливо земјоделство во Земјоделскиот институт, вклучен е и во наставниот процес од вториот степен на предметите заштита на растенијата во органското земјоделство, интегрална заштита на растенијата, пазарни стратегии во интегралното производство и пазарни стратегии во органското производство. Исто така, вклучен е и во наставата од втор степен на магистерските студии по фитомедицина на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје.

3. НАУЧНА И СТРУЧНА ДЕЈНОСТ

Д-р Слободан Банџо активно учествува во извршувањето на научната, стручната и апликативната дејност на Земјоделскиот институт во Скопје. Учествува во работата на Извештајно-прогнозната служба во Македонија, соработува со стопанските субјекти во Републиката, вклучен е во биолошките испитувања за утврдување на ефикасноста на инсектицидите, врши и здравствени прегледи на семенски и посадочен материјал.

Д-р Слободан Банџо учествувал на повеќе научни конгреси, симпозиуми, советувања, семинари и работилници во земјата и во странство. Во прилог на овој извештај ги поднесуваме списоците за учество на д-р Слободан Банџо на научни и стручни собири, како и за учество на семинари и работилници по изборот во звањето виш научен соработник (вонреден професор).

Учество на научни и стручни собири

1. Советувања за заштита на растенијата на Република Македонија, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009 година.
2. Прв конгрес за заштита на растенијата во Република Македонија.
3. Јубилеен симпозиум по повод XX години Пољопривредни институт Земун поље во Белград, Република Србија, 200X.
4. *2nd Meeting of the Regional FAO Working group on Greenhouse Crop Production in SEE Countries.* Турција 2008.

По изборот во звањето виш научен соработник, д-р Слободан Банџо бил раководител на неколку проекти, а учествувал во изработката и реализацијата на поголем број проекти.

Раководител на проекти:

1. Влијание на биостимулатори врз степенот на контаминација со тешки метали кај градинарските култури одгледани на површини во околината на Велес.
2. Идентификација на економични методи за контрола на оранжериската белокрылка (*Trialeurodes vaporariorum*) во пластеничко одгледување на домати. Проект бр. ГРДП 08-10/3 во рамките на МААСП-програмата. 2006 година, Скопје.
3. Идентификација на економични методи за контрола на нематоди во пластеничко производство. Проект бр. ГРДП 08-10/02 во рамките на МААСП-програмата. 2006 година, Скопје.

Учество во проекти:

1. Влијание на дистрибуцијата на тешки метали во почвениот супстрат, градинарските и фуражните култури во нетретирани и третирани загадени површини од околината на Велес, со Агат 25 К.
2. COST Action 862 "Bacterial toxins in Insect Control" – 2005-2010.
3. Создавање на ефикасен и одржлив систем за менаџмент на отпадот од пакувањата од пестициди во регионот на Преспа и развивање на практики за справување со пакувањата од пестицидите.
4. Project: Tempus IV "International joint Master degree in Plant Medicine (IPM) – Project Number – 158875 – TEMPUS – 1 -2009 – 1 – IT – TEMPUS – JPCR

Во периодот по изборот во звањето виш научен соработник, д-р Слободан Банџо учествувал во работата на повеќе комисији, управни одбори и работни групи и вршел и други општествени активности:

1. член на Националната комисија за регистрација на пестициди во Република Македонија, 2003-2009;
2. претседател на Управниот одбор на Агенцијата за унапредување на индивидуалното земјоделство, 2004-2006;
3. член на Советот за земјоделство при Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство на Република Македонија, 2004-2008;
4. член на работна група за изработка на Предлог-закон за производи за заштита на растенијата;
5. член на работна група за изработка на Предлог-закон за здравјето на растенијата;
6. член на Одборот на водокорисници на „Водостопанство Тиквеш“ во Кавадарци, 2007- ;

7. Член на Надзорниот одбор на ДПУТ „Опитно поле“ во Скопје, основано од УКИМ, 2010- .

Д-р Слободан Банцо се јавува во улога на рецензент на повеќе стручни и научни трудови за списанието „Заштита на растенијата“ - гласило на Здружението за заштита на растенијата.

Д-р Слободан Банцо се јавува како автор или коавтор на повеќе научни и стручни трудови, а има објавено и брошури и упатства од областа на заштитата на растенијата.

Научноистражувачката и стручната работа на кандидатот опфаќа деветнаесет (19) објавени трудови од областа на ентомологијата и заштитата на растенијата.

Трудовите со редните броеви од 1 до 17 се рецензирани во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје број 454, 557, 654, 741 и 877.

Трудови објавени по изборот за виш научен соработник (вонреден професор).

а) Научни трудови

1. Bandzo S. 2008. Opportunities in Macedonian Greenhouse sector. 2nd Coordinating meeting of the regional FAO group on greenhouse crop production in the SEE countries 7-11 april 2008.

Во презентираниот материјал се наведени развојните потенцијали на раноградинарското производство во заштитени простори во Република Македонија. Назначени се главните развојни насоки во кои се движи овој сектор и новите методи на заштита на растенијата кои овозможуваат стабилно производство, без нарушување на биодиверзитетот и животната средина. Трудот има прегледен карактер и значителен придонес во заштитата на растенијата.

2. Постоловски М., Лазаревска Станислава, Банцо С. Прогноза , детерминација и следење на растителни болести, штетници и плевели во Република Македонија во 2007 година. **МЗШВ и Земјоделски факултет**. Скопје 2008.

Во трудот е презентирана состојбата со карантинските, економски значајните и други видови растителни болести и штетници како и применетите паразити и предатори кои се користат за нивно сузбивање во 2006 година. Презентираната состојба се базира на континуирано следење на појавата и интензитетот на развој на штетниците за благовремено преземање на мерки за заштита на земјоделските култури. Покрај научното и стручното, значење, студијата има и големо практично значење за намалување на бројот на хемиски третирања преку предвидување на можностите за појава во каламитетни форми на штетниците и организирање долгорочна прогноза во земјоделското производство.

3. Постоловски М., Лазаревска Станислава, Банцо С. Прогноза , детерминација и следење на растителни болести, штетници и

плевели во Република Македонија во 2006 година. **МЗШВ и Земјоделски факултет. Скопје 2007.**

Во трудот е презентирана состојбата со карантинските, економски значајните и други видови растителни болести и штетници како и применетите паразити и предатори кои се користат за нивно сузбивање во 2006 година. Презентираната состојба се базира на континуирано следење на појавата и интензитетот на развој на штетниците за благовремено преземање на мерки за заштита на земјоделските култури. Покрај научното и стручното, значење, студијата има и големо практично значење за намалување на бројот на хемиски третирања преку предвидување на можностите за појава во каламитетни форми на штетниците и организирање долгорочна прогноза во земјоделското производство.

4. S. Bandzo, Z. Dimov. "The harmful entomofauna of oilseed rape in the Republic of Macedonia; with special emphasis on the regions of Skopje and Bitola" International symposium on Integrated Pest Management in oilseed rape 3rd-5th April 2006.

Во трудот се презентирани штетните инсекти кои причинуваат позначајни штети на маслодајната репка во Република Македонија. Утврден е видовиот состав и бројната состојба на штетната ентомофауна на маслодајната репка во битолскиот и скопскиот реон. Наведени се директните и индиректните штети кои овие штетници ги предизвикуваат. Трудот има особено значење за науката и заштитата на растенијата.

5. Постоловски М., Лазаревска Станислава, Банџо С. Прогноза , детерминација и следење на растителни болести, штетници и плевели во Република Македонија во 2005 година. **МЗШВ и Земјоделски факултет. Скопје 2006.**

Во трудот е презентирана состојбата со карантинските, економски значајните и други видови растителни болести и штетници како и применетите паразити и предатори кои се користат за нивно сузбивање во 2005 година. Презентираната состојба се базира на континуирано следење на појавата и интензитетот на развој на штетниците за благовремено преземање на мерки за заштита на земјоделските култури. Покрај научното и стручното, значење, студијата има и големо практично значење за намалување на бројот на хемиски третирања преку предвидување на можностите за појава во каламитетни форми на штетниците и организирање долгорочна прогноза во земјоделското производство.

6. Постоловски М., Лазаревска Станислава, Банџо С. Прогноза , детерминација и следење на растителни болести, штетници и плевели во Република Македонија во 2004 година. **МЗШВ и Земјоделски факултет. Скопје 2005.**

Во трудот е презентирана состојбата со карантинските, економски значајните и други видови растителни болести и штетници како и применетите паразити и предатори кои се користат за нивно сузбивање во 2004 година. Презентираната состојба се базира на континуирано следење

на појавата и интензитетот на развој на штетниците за благовремено преземање на мерки за заштита на земјоделските култури. Покрај научното и стручното, значење, студијата има и големо практично значење за намалување на бројот на хемиски третирања преку предвидување на можностите за појава во каламитетни форми на штетниците и организирање долгорочна прогноза во земјоделското производство.

Д-р Слободан Банџо се јавува како автор или коавтор на брошури кои имаат практично и едукативно значење.

Список на објавени брошури

1. Водич за интегрално производство на некои земјоделски култури CINEAM, Bari, MFA Italy, МЗШВ, Република Македонија, 2005.
2. Прогноза, детерминација и следење на растителни болести, штетници и плевели во Република Македонија. МЗШВ, 2005.
3. Прогноза, детерминација и следење на растителни болести, штетници и плевели во Република Македонија. МЗШВ, 2006.
4. Прогноза, детерминација и следење на растителни болести, штетници и плевели во Република Македонија. МЗШВ, 2007.
5. Прогноза, детерминација и следење на растителни болести, штетници и плевели во Република Македонија. МЗШВ, 2008.
6. Водич за добра земјоделска, односно хигиенска пракса на земјоделските стопанства. SIPP Project Identification No. EuropAid/126581/D/SER/MK
7. Добра земјоделска пракса при заштита на растенијата и управување со земјоделски отпад. МЗШВ, 2010.

4. ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Имајќи ја предвид целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатот, Рецензентската комисија смета дека д-р Слободан Банџо во текот на својата научноистражувачка и апликативна дејност остварил значајни постигања. Има вршено испитувања на повеќе групи инсекти кои имаат значајна улога во земјоделското производство, а добиените резултати се од значење за земјоделската наука и практика. Има придонес во интродукција на нови методи во заштитата на растенијата. Особено важна е неговата активност при воведувањето на биолошката борба во процесот на заштита на растенијата од штетници во оранжериското производство во Република Македонија, со што нашата земја се вклучи во глобалните активности за зачувување на човековата околина.

Земајќи ги предвид личноста и дејноста на д-р Слободан Банџо, досегашен вонреден професор по ентомологија, Комисијата позитивно ја оценува неговата активност и смета дека кандидатот ги има сите научни, стручни и морални квалитети да биде избран во повисоко звање.

Во врска со погоре изнесеното, членовите на Рецензентската комисија имаат посебна чест и задоволство да му предложат на Советот на

Земјоделскиот институт во Скопје, да го избере д-р Слободан Банцо, досегашен вонреден професор, во звањето редовен професор.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. Проф. д-р Миле Постоловски, с.р.
2. Проф. д-р Станислава Лазаревска, с.р.
3. Проф. д-р Танас Трајчевски, с.р.

ОБРАЗЕЦ

КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО ЗВАЊЕ

Кандидат: Слободан Ѓ. Банџо

Институција: Земјоделски институт-Скопје

Научна област: ентомологија

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. Бр.	НАЗИВ И АКТИВНОСТ	Поени
1.	Биолошка борба и непестицидни мерки за заштита на растенијата (3+2) (предавања), летен ФЗНХ – 2005/2006, 2006/2007, 2007/2008, 2008/2009, 2009/2010	9
2.	Специјална зоологија (3+2) 1/2 (предавања), летен ФЗНХ-2005/2006, 2006/2007, 2007/2008, 2008/2009, 2009/2010	4,5
3.	Биолошка борба и непестицидни мерки за заштита на растенијата (3+2) (вежби), летен ФЗНХ – 2005/2006, 2006/2007, 2007/2008, 2008/2009, 2009/2010	4,5
4.	Специјална зоологија (3+2) 1/2 (вежби), летен ФЗНХ- 2005/2006, 2006/2007, 2007/2008, 2008/2009, 2009/2010	2,25
5.	Биолошка борба и непестицидни мерки за заштита на растенијата (10 часа) (теренска), летен ФЗНХ – 2005/2006, 2006/2007, 2007/2008, 2008/2009, 2009/2010	2
6.	Магистерски (одржливо земјоделство), Земјоделски институт, предмет: заштита на растенијата во органското земјоделство (30+20)1/3	1,5
7.	Магистерски (програма: одржливо земјоделство), Земјоделски институт, предмет: интегрална заштита на растенијата (30+20)1/3	1,5
8.	Магистерски (фитомедицина) ФЗНХ, предмет: биолошка заштита на растенијата (75 часа)	3,75
9.	Ментор на дипломска работа (2)*0,2	0,4
10.	Член на комисија за оцена и одбрана на дипломска работа (2)*0,1	0,2
11.	Член на комисија за оцена и одбрана на магистратура (1)*0,3	0,3
	Вкупно	29,9

НАУЧНО ИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. бр.	НАЗИВ И АКТИВНОСТ	Поени

1.	Раководител на научен проект: „Влијание на биостимулатори врз степенот на контаминација со тешки метали кај градинарските култури одгледани на површини во околината на Велес“, финансиран од Министерството за екологија, 2005/2006.	6
2.	Раководител на научен проект: „Идентификација на економични методи за контрола на <i>Trialeurodes vaporariorum</i> во одгледување на пластенички домати“. Проект бр. ГРДП 08-10/3 во рамките на МААСП-програмата, 2006.	6
3.	Раководител на научен проект: „Идентификација на економични методи за контрола на нематоди во пластеничко производство“. Проект бр. ГРДП 08-10/2 во рамките на МААСП-програмата, 2006.	6
4.	Учесник во научен проект: „Влијание на дистрибуцијата на тешки метали во почвениот супстрат, градинарските и фуражните култури во нетретирани и третирани загадени површини од околината на Велес, со Агат 25 К“, финансиран од Министерството за екологија, 2005/2006.	3
5.	Учесник во меѓународен научен проект, COST Action 862 “Bacterial toxins in Insect Control” – 2005-2010.	5
6.	Учесник во меѓународен наставно-научен проект: Tempus IV “International joint Master degree in Plant Medicine (IPM) – Project Number – 158875 – TEMPUS – 1-2009 – 1 – IT – TEMPUS – JPCR.	5
7.	Учесник во научен проект: „Создавање на ефикасен и одржлив систем за менаџмент на отпадот од пакувањата од пестициди во регионот на Преспа и развивање на практики за справување со пакувањата од пестицидите“, project funded by the Switzerland Agency for Development and Cooperation (SDC) 2008/2009.	3
8.	Труд со оригинални научни/стручни резултати: Bandzo S. 2008. “Opportunities in Macedonian Greenhouse sector“ 2 nd Coordinating meeting of the regional FAO group on greenhouse crop production in the SEE countries 7-11 april 2008.	3
9.	Труд со оригинални научни/стручни резултати: S. Bandzo, Z. Dimov. “The harmful entomofauna of oilseed rape in the Republic of Macedonia, with special emphasis on the regions of Skopje and Bitola” International symposium on Integrated Pest Management in oilseed rape 3 rd -5 th April 2006.	2,7
10.	Пленарно предавање на научен/стручен собир со меѓународно учество: „Биолошка заштита на земјоделските култури од	3

	штетници и болести и нејзина перспектива во Република Македонија“, XXXIV советување за заштита на растенијата.	
11.	Секциско предавање на научен/стручен собир со меѓународно учество: “ <i>Bemisia tabaci Genad.</i> присуство и распространување во Република Македонија“, XXXI советување за заштита на растенијата.	2
	Вкупно	44,7

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. Бр.	НАЗИВ И АКТИВНОСТ	Поени
1.	Експертски активности: Прогноза, детерминација и следење на растителни болести, штетници и плевели во Република Македонија. МЗШВ, 2005.	1
2.	Експертски активности: Прогноза, детерминација и следење на растителни болести, штетници и плевели во Република Македонија. МЗШВ, 2006.	1
3.	Експертски активности: Прогноза, детерминација и следење на растителни болести, штетници и плевели во Република Македонија. МЗШВ, 2007.	1
4.	Експертски активности: Прогноза, детерминација и следење на растителни болести, штетници и плевели во Република Македонија. МЗШВ, 2008.	1
5.	Експертски активности: Водич за инегрално производство на некои земјоделски култури. CINEAM, Bari, MFA Italy, МЗШВ, 2005.	1
6.	Водич за добра земјоделска, односно хигиенска пракса на земјоделските стопанства. SIPP Project Identification No. EurorAid/126581/D/SER/MK	1
7.	Добра земјоделска пракса при заштита на растенијата и управување со земјоделски отпад. МЗШВ, 2010.	1
	Вкупно	7

ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС

Ред.	НАЗИВ И АКТИВНОСТ	Поени
------	-------------------	-------

Бр.		
1.	Директор на ЈНУ Земјоделски институт во Скопје, 2003-2008.	6
2.	Раководител на Одделението за заштита на растенијата при Земјоделскиот институт во Скопје, 2009-	3
3.	Член на Советот за земјоделство при Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство на Република Македонија, 2004-2008.	3
4.	Член на работна група за изработка на Предлог-закон за производи за заштита на растенијата	2
5.	Член на работна група за изработка на Предлог-закон за здравјето на растенијата	2
6.	Член на Националната комисија за регистрација на пестициди во Република Македонија, 2003-2009.	1
	Вкупно	17

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	29,9
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	44,7
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	7
ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	17
ВКУПНО	98,6

Членови на Комисијата

1. Проф. д-р Миле Постоловски, с.р.
2. Проф. д-р Станислава Лазаревска, с.р.
3. Проф. д-р Танас Трајчевски, с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ЗА НАУЧНИТЕ ОБЛАСТИ (ДИСЦИПЛИНИ): ФИЛОЗОФИЈА НА РОДОТ, ФИЛОЗОФИЈА НА КУЛТУРАТА, ФИЛОЗОФИЈА НА УМЕТНОСТА, ИСТОРИЈА НА РОДОТ И ПОЛОТ И СОЦИОЛОГИЈА НА СПОРТОТ НА ФИЛОЗОФСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Со одлука на Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, донесена на X редовна седница одржана на 14.9.2010 година, формирана е Рецензентска комисија во состав: проф. д-р Иван Цепароски, проф. д-р Јованка Кепеска и проф. д-р Олга Пешевска-Заревска, за избор на наставник (во сите звања) по предметите: филозофија на родот, Филозофија на културата, филозофија на уметноста, историја на родот и полот и социологија на спортот. Во ова својство, и откако ги прегледавме приложените материјали, чест ни е до Наставно-научниот совет да го поднесеме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На конкурсот објавен во весникот „Дневник“ на 2 септември 2010 година за избор на наставник (во сите звања) по предметите: филозофија на родот, филозофија на културата, филозофија на уметноста, историја на родот и полот и социологија на спортот, се пријави само еден кандидат, актуелниот вонр. проф. д-р Денко Скаловски. Кон пријавата кандидатот приложи кратка биографија, докази за исполнетост на општите и посебните услови и податоци за наставно-научната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност по изборот за вонреден професор.

БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ

Д-р Денко Скаловски е роден на 20.11.1956 година во Скопје, каде што завршил основно образование и гимназија. По едногодишно студирање театарска режија на Факултетот за драмски уметности во Белград, во 1976 година се запишал на Филозофскиот факултет во Белград, на групата за филозофија, и ги положил испитите од првите две години од студентите. Потоа студирањето го продолжил во Скопје, на Филозофскиот факултет, на групата за филозофија, каде што дипломирал во 1981 година. Следната, 1982 година, се запишал на постдипломски студии по филозофија на Филозофскиот факултет во Скопје, кои ги завршил во 1992 година, со одбрана на магистерскиот труд

под наслов: *Етиката на одговорноста кај Ханс Јонас*. Докторирал во 2000 година со дисертацијата под наслов *Антиидеи на современата филозофија на музиката*.

По дипломирањето, д-р Денко Скаловски неколку години (1983-1986) работел како стручно-политички работник при Комисијата за идејни прашања, образование, наука и култура на ЦК СКМ, а од 1.1.1987 година, па до денес, е на работа на Филозофскиот факултет во Скопје, прво како помлад асистент (1987-1991), потоа како асистент (1992-2000) и доцент (2001-2005) а во моментов како вонреден професор (2006-). По одбраната на докторската дисертација (2000) и по изборот за доцент ги држел предавањата по филозофија на културата, филозофија на културата и уметноста и социологија на спортот, а по изборот за вонреден професор и по оформувањето на Институтот за родови студии, и по предметот историја на родот и полот. Воедно предавал и општ курс по основи на филозофијата на Педагошкиот факултет во Штип (2005-2009). Сега работи како вонреден професор на Институтот за родови студии при Филозофскиот факултет во Скопје.

Како резултат на својата научна и образовна дејност, д-р Денко Скаловски објавил и пет книги: *Етика на одговорноста (Ханс Јонас)* (1995/2005), *Писма до Македонците* (1997), *Филозофијата на музиката. Современи антиидеи* (2001), *Тодор Скаловски - живото и делото* (коавтор) (2003) и *Во прво лице единина (мал личен културолошки речник)*, том 1 (2010). Покрај овие книги, д-р Денко Скаловски има објавено и десетици статии во домашната и странската стручна и научна периодика, како и бројни колумни. Неговите дела, главно, се од областа на филозофијата, филозофијата на културата, филозофијата на уметноста (особено *филозофијата на музиката*), етиката и политолошката публицистика. Исто така тој се занимава со преведување и со редакција на преводи на филозофски, социолошки и културолошки дела и текстови од странски јазици, посебно од германскиот јазик. Секако, треба да се наведат и неговите научноистражувачки престој во странство, од кои последниот е на *Институтот за филозофија* при *Геише-универзитетот* во Франкфурт, остварен од 1 јуни до 15 август оваа година (2010), престој што д-р Скаловски го реализирал врз основа на предложениот и прифатен проект под наслов *Култура на исцврвување на 21 век*, на кој супервизор бил познатиот современ германски филозоф Аксел Хонет, раководител на Институтот за филозофија во Франкфурт, а во неколку мандати и директор на знаменитиот *Институт за социјални истражувања* во Франкфурт. За време на својот престој, Скаловски бил поканет да присуствува и на бројни академски средби со филозофи и теоретичари од целиот свет, и да размени мислења со светски филозофски, социолошки и политолошки авторитети, какви што се Јирген Хабермас, Етјен Балибар, Ханс Јонас, и низа други. Како резултат на овој престој, д-р Скаловски се здобива и со статусот соработник на Институтот за филозофија при Универзитетот *Јохан Волфганг Геише* во Франкфурт на Мајна.

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Од изборот за вонреден професор до денес, д-р Денко Скаловски со успех и со целосна посветеност ја изведува наставата (предавања и вежби) на додипломските студии по предметите: филозофија на културата (на Филозофскиот факултет - Институт за филозофија), филозофија на културата и уметноста (на Факултетот за ликовни уметности и Факултетот за музички уметности), социологија на спортот и социологија на физичката култура (на Факултетот за физичка култура), историја на родот и полот (на Филозофскиот факултет - Институт за родови студии). Воедно предавал и општ курс по основи на филозофијата на Педагошкиот факултет во Штип. Исто така, д-р Скаловски е вклучен и во наставата на постдипломските студии по филозофија (насока: естетика), каде што ја изведува наставата по предметот *естетика на музиката*. Во овој период, покрај редовните консултации со студентите (чиј број со оглед на работата на д-р Денко Скаловски и на нематичните факултети е огромен), тој бил и ментор на 2 дипломски работи, член на комисија при одбрана на 7 дипломски работи и член на комисија при одбрана на 3 магистерски труда.

Согласно со член 13 од Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот *Св. Кирил и Методиј* во Скопје (Универзитетски гласник, бр. 138 од 6.7.2009.), д-р Денко Скаловски остварил вкупно **70,25** поени од наставно-образовната дејност и со тоа повеќекратно го надминал минималниот број поени (15) што треба да се остварат за избор во звањето редовен професор.

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Во изминатив период, од последниот избор до денес, д-р Денко Скаловски остварува забележителни и плодни научноистражувачки резултати во чие средиште доминираат два национални научни проекта каде што д-р Скаловски се јавува како раководител, и три меѓународни проекти и еден национален каде што настапува како учесник (паведени во целина во Анекс 2 од Образецот кон Извештајот за избор). Сепак, треба да се потенцира неговиот придонес како раководител на проектот *Една македонска естетика. Седум македонски композиции*, во кој д-р Скаловски се осврнува и анализира една значајна етапа од развојот на современата македонска музичка култура. Исто така, треба да се истакне и научноистражувачкиот престој на Скаловски на *Институтот за филозофија при Гете-универзитетот* во Франкфурт, остварен од 1 јуни до 15 август оваа година, престој кој Скаловски го остварил врз основа на предложениот и прифатен проект под наслов *Култура на постиварување на 21 век*, на кој супервизор бил познатиот современ германски философ Аксел Хонет, раководител на Институтот за

филозофија во Франкфурт, а во неколку мандати и директор на знаменитиот *Институт за социјални изразувања* во Франкфурт.

Како што често се случува меѓу филозофите, д-р Денко Скаловски во своите трудови опфаќа широк тематски круг, во кој во последниот творечки период доминираат теми од филозофијата и историјата на културата и уметноста, етиката и филозофијата на образованието, како и теми од историјата на филозофијата. Во периодот 2006-2010 година, д-р Скаловски ги објавил и следниве три позначајни труда кои посебно ги истакнуваме: статијата под наслов *Хегел и Глобализацијата. Укинување на посебноста* (*Годишен зборник на Филозофскиот факултет во Скопје*, книга 62, 2009), која претставува мошне успешен обид, во духот и методот на Хегеловата дијалектика, да се промислат некои современи глобални социјални процеси; потоа мошне обемниот есеј *Кешманот на Чеслав Милош денес* (Институт за национална историја / Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“ - Скопје, 2007), во кој Скаловски прави краток преглед на овој современ феномен на свеста, присутен и после пропаѓањето на т.н. систем на социјалистичка демократија во земјите на реал-социјализмот, тргнувајќи од начинот на кој овој поим е поставен кај Чеслав Милош и Никола Милошевиќ; и на крајот вреди да се истакне и најновата статија на Скаловски, под наслов *ЕКТС или 'филозофија' на новопо високо (не)образование (Тези)* (*Филозофија* бр. 28, 2010), која е мала критичка анализа на низа негативности кои се јавија во процесот на имплементација на т.н. болоњски процеси во високото образование во Македонија, а сè со цел овие состојби да се подобрат.

Во однос на научноистражувачката дејност, д-р Денко Скаловски остварил вкупно **39** поени и со тоа го надминал потребниот број поени (10) што треба да се остварат за избор во звањето редовен професор согласно со член 13 од Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот *Св. Кирил и Методиј* во Скопје.

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Во рамките на стручно-апликативната дејност, покрај другите дејности врзани за активностите од поширок интерес (наведени во целина во Анекс 2 од Образецот кон Извештајот за избор), особено треба да се истакне објавувањето на книгата-речник *Во прво лице еднина*, која, всушност, претставува мал културолошки речник, прв том од *Лит. до Култ.* (Скопје: „Аз-буки“, 2010), и која, оттаму, претставува значаен придонес во пополнувањето на недостатокот од ваков вид теориска литература кај нас. Инаку, треба да се истакне дека во нашата научна и стручна средина подготвувањето на речници во кои се обработуваат клучните поими (термини) на определена научна дисциплина (во овој случај на новооформената дисциплина - културологијата) е реткост. Првиот том од ова дело, објавен оваа година, содржи околу триесет

обемно обработени термини (од *Анџажираност* до *Култура*), термини што соодветно се обработени од позиција на суверен познавач кој со своето лично теориско и практично искуство е во состојба одбраните теми успешно да ги претстави. Згора на тоа секоја одредница е надополнета, на крајот, со укажувања кон најрелевантната библиографија за соодветниот поим, на повеќе странски јазици како и на македонски јазик, со што трудот ја добива и потребната научна акрибичност. Затоа овој стручно-апликативен труд на д-р Денко Скаловски е за пофалба, а со излегувањето на предвидените следни два тома, студентите што ги изучуваат областите на културологијата и на родовите студии ќе имаат трајна полза.

Во однос на стручно-апликативната дејност, д-р Денко Скаловски остварил вкупно **9,1** поен што во целина ги исполнува бараните критериуми.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на прегледот на приложената документација и на податоците за наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, Рецензентската комисија оценува дека д-р Денко Скаловски во целост ги исполнува законските услови според распишаниот конкурс. Согласно со член 13 од Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот *Св. Кирил и Методиј* во Скопје (Универзитетски гласник бр. 138 од 6.7.2009), д-р Денко Скаловски остварил вкупно **118,35** поени од наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, и со тоа повеќекратно го надминал минималниот број поени (40) што треба да се остварат за избор во звањето редовен професор. Кон сево ова треба да се истакне и посветеноста на д-р Денко Скаловски за постојано унапредување на наставно-образовната дејност, како и неговата научноистражувачка активност која резултира со трудови во кои се овозможуваат стручната и научната компетентност на д-р Скаловски при проучувањето на феномените на културата, уметноста и на родот. Во лицето на д-р Денко Скаловски имаме личност со широка култура, која суверено ги покрива подрачјата на уметничкото и на културата, како и подрачјата на родовите студии и на социјалните феномени - подрачја што ги проучуваат предметите за кои се пријавува. Тој е, несомнено, личност афирмирана и почитувана во нашиот научен и јавен живот. Згора на тоа, кога кон сево ова ќе се придодаде и успешната наставна и педагошка дејност, изведувана во повеќе различни средини и на повеќе различни факултети на нашиот Универзитет, за што најпофално повеќе пати се изразиле неговите студенти, тогаш и на овој план дејствувањето на д-р Денко Скаловски треба, несомнено, да се одбележи.

Тргувајќи од овие нагласено позитивни атрибути, го препорачуваме вонр проф. д-р Денко Скаловски за избор во звањето редовен професор по предметите: филозофија на родот, филозофија на културата, филозофија на уметноста, историја на родот и полот и социологија на спортот.

Скопје, 15.10.2010

Рецензентска комисија :

Проф. д-р Иван Цепароски, с.р.

Проф. д-р Јованка Кепеска, с.р.

Проф. д-р Олга Пешевска-Заревска, с.р.

ОБРАЗЕЦ
**КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
 НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ**

Кандидат: ДЕНКО (ГОДОР) СКАЛОВСКИ

(име, татково име и презиме)

Институција: Филозофски факултет - Скопје, Институт за родови студии

(назив на факултетот/институтот)

Научна област: филозофија на родот, филозофија на културата, филозофија на уметноста, историја на родот и полот, социологија на спортот

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЛНОСТ

Ред. број	Назив на активност: Одржување настава од I циклус студии	Поени
1	Филозофија на културата и уметноста 1 (Фак. за музичка уметност - ФМУ) (2+0), зимски 2005/2006	1,2
2	Филозофија на културата и уметноста 1 (Фак. за ликовни уметности - ФЛУ) (2+0), зимски, 2005/2006	1,2
3	Филозофија на културата (Филозофски факултет) (2+1), зимски, 2005/2006	1,8
4	Социологија на спортот (Фак. за физичка култура - ФФК), (2+1), зимски, 2005/2006	1,8
5	Филозофија на културата и уметноста 2 (Фак. за музичка уметност - ФМУ) (2+0), летен, 2005/2006	1,2
6	Филозофија на културата и уметноста 2 (Фак. за ликовни уметности - ФЛУ), (2+0), летен, 2005/2006	1,2
7	Социологија на физичката култура (Фак. за физичка култура - ФФК), (2+1), летен 2005/2006	1,8
8	Филозофија на културата и уметноста 1 (Фак. за музичка уметност - ФМУ) (2+0), зимски, 2006/2007	1,2
9	Филозофија на културата и уметноста 1 (Фак. за ликовни уметности - ФЛУ), зимски, 2006/2007	1,2
10	Филозофија на културата (Филозофски факултет), (2+1), зимски, 2006/2007	1,8
11	Социологија на спортот (Фак. за физичка култура - ФФК), (2+1), зимски, 2006/2007	1,8
12	Филозофија на културата и уметноста 2 (Фак. за музичка уметност - ФМУ), (2+0), летен, 2006/2007	1,2
13	Филозофија на културата и уметноста 2 (Фак. за ликовни уметности - ФЛУ), летен, 2006/2007	1,2
14	Социологија на физичката култура (Фак. за Физичка култура - ФФК) (2+1), летен, 2006/2007	1,8
15	Филозофија на културата и уметноста 1 (Фак. за музичка уметност - ФМУ), (2+0), зимски, 2007/2008	1,2

16	Филозофија на културата и уметноста 1 (Фак. за ликовни уметности - ФЛУ), (2+0), зимски, 2007/2008	1,2
17	Филозофија на културата (Филозофски факултет), (2+1), зимски, 2007/2008	1,8
18	Социологија на спортот (Фак. за физичка култура - ФФК), (2+1), зимски, 2007/2008	1,8
19	Филозофија на културата и уметноста 2 (Фак. за музичка уметност - ФМУ), (2+0), летен, 2007/2008	1,2
20	Филозофија на културата и уметноста 2 (Фак. за ликовни уметности - ФЛУ), (2+0), летен, 2007/2008	1,2
21	Социологија на физичката култура, (Фак. за физичка култура - ФФК), (2+1), летен, 2007/2008	1,8
22	Филозофија на културата и уметноста 1 (Фак. за музичка уметност - ФМУ), (2+0), зимски, 2008/2009	1,2
23	Филозофија на културата и уметноста 1 (Фак. за ликовни уметности - ФЛУ), (2+0), зимски, 2008/2009	1,2
24	Социологија на спортот (Фак. за физичка култура - ФФК), (2+1), зимски, 2008/2009	1,8
25	Филозофија, (Филозофски факултет), (2+1), зимски, 2008/2009	1,8
26	Филозофија на културата и уметноста 2 (Фак. за музичка уметност - ФМУ) (2+0), летен, 2008/2009	1,2
27	Филозофија на културата и уметноста 2 (Факултет за ликовни уметности - ФЛУ), (2+0), летен, 2008/2009	1,2
28	Социологија на физичката култура (Фак. за физичка култура - ФФК), (2+1), летен, 2008/2009	1,8
29	Филозофија на културата и уметноста 1 (Фак. за музичка уметност - ФМУ), (2+0), зимски, 2009/2010	1,2
30	Филозофија на културата (Филозофски факултет), (3+2), зимски, 2009/2010	3,0
31	Филозофија (Филозофски факултет), (3+2), зимски, 2009/2010,	3,0
32	Социологија на спортот (Фак. за физичка култура - ФФК), (2+1), зимски, 2009/2010	1,8
33	Филозофија на културата и уметноста 2 (Факултет за музичка уметност - ФМУ), (2+0), летен, 2009/2010	1,2
34	Историја на родот и полот во ренесансата и просветителството (Филозофски фак.), (4+2), летен, 2009/2010	3,6
35	Социологија на физичката култура (Фак. за физичка култура - ФФК), (2+1), летен, 2009/2010	1,2
Одржување настава од I циклус студии на Педагошкиот факултет во Штип (Ун. Св. Кирил и Методиј, Скопје)		
36	Основи на филозофијата (Педагошки факултет), (2+1), зимски, 2005/2006	1,2
37	Основи на филозофијата (Педагошки факултет), (2+1), летен, 2005/2006	1,2
38	Основи на филозофијата (Педагошки факултет), (2+1), зимски, 2006/2007	1,2
39	Основи на филозофијата (Педагошки факултет), (2+1), летен, 2006/2007	1,2
40	Основи на филозофијата (Педагошки факултет), (2+1), зимски, 2007/2008	1,2
41	Основи на филозофијата (Педагошки факултет), (2+1), летен, 2007/2008	1,2
42	Основи на филозофијата (Педагошки факултет), (2+1), зимски, 2008/2009	1,2
43	Основи на филозофијата (Педагошки факултет), (2+1), летен, 2008/2009	1,2

Консултации со студенти (заедно со студенти од Педагошкиот факултет во Штип, 2006-2009)		
44	Консултации со студенти, 2005/2006 (208 студенти)	0,416
45	Консултации со студенти, 2006/2007 (401 студенти)	0,802
46	Консултации со студенти, 2007/2008 (459 студенти)	0,918
47	Консултации со студенти, 2008/2009 (524 студенти)	1,048
48	Консултации со студенти, 2009/2010 (434 студенти)	0,868
49	Ментор на дипломска работа (2X)	0,4
50	Член на комисија за одбрана на дипломска работа (7X)	0,7
51	Член на комисија за одбрана на магистерска работа (3X)	0,9
Вкупно		70,252

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активностa	Поени
1	Раководител на национален научен проект: „Застапеност на наставни содржини за религијата во одделни општествено-хуманистички предмети во основното и средното образование (реформирано гимназиско и средно стручно образование)“, ФИОМ (2007).	6
2	Раководител на национален научен проект: „Една македонска естетика. Седум македонски композитори“, (2008/2009), СОКОМ (Сојуз на композиторите на Македонија), Скопје.	6
3	Учесник во меѓународен научен проект: „Kultur der Verdinglichung im 21. Jahrhundert“, („Култура на постварување во 21 век“), Johan Wolfgang Goeth-Universität, Frankfurt/Main, (2009/2010).	5
4	Учесник во меѓународен научен проект: „Унгарските корени во Македонија“, (2010/2011), <i>Македонско-унгарско друштво и Амбасада на Република Унгарија</i> во Р. Македонија.	5
5	Учесник во национален научен проект: „Застапеност на хуманистичкото образование на Универзитетот Св. Кирил Методиј - Скопје, Министерство за образование и наука на Р. Македонија, (2005).	3
6	Учесник во меѓународен научен проект (за RRPP за Универзитетот во Фрибург (Fribourg): „Gender practice of the Universities in the Republic of Macedonia: inclusion/exclusion of women in the decision making structures and processes“, (2008).	5
7	Скаловски, Д., (2009), „Хегел и глобализацијата“, <i>Годишен зборник на Филозофскиот факултет во Скопје</i> , Скопје: Филозофски факултет, Книга 62, стр. 615-621.	4
8	Скаловски, Д., „ЕКТС или 'философија' на новото високо (не)образование“, во: <i>Филозофија</i> бр. 28, Скопје, мај 2010, стр. 83-92.	3
9	Скаловски, Д., „Кетманот на Чеслав Милош денес“, Меѓународна научна конференција на тема: <i>Македонија и Полска. Историја и култура</i> , (Зборник трудови од меѓународниот научен собир одржан во Скопје на 28-29 ноември 2005), Институт за национална историја/Институт за македонски јазик <i>Крсте Мисирков</i> , Скопје, 2007.	2
		39

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	70,252
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	39
СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ	
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	9,1
ВКУПНО	118,352

Членови на Комисијата

1. Проф. д-р Иван Ценароски, претседател, с.р.
2. Проф. д-р Јованка Кепеска, член, с.р.-
3. Проф. д-р Олга Пешевска-Заревска, член, с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК (ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА) ЗА НАУЧНИТЕ ОБЛАСТИ (ДИСЦИПЛИНИ): СОВРЕМЕНА ФИЛОЗОФИЈА, ФИЛОЗОФИЈА НА ТЕХНИКАТА, ИСТОРИЈА НА РОДОТ И ПОЛОТ, АНТРОПОЛОГИЈА НА РОДОТ И УРБАНА АНТРОПОЛОГИЈА, НА ФИЛОЗОФСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

На својата редовна седница одржана на 14.9.2010 година, Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје определи Комисија во состав: проф. д-р Ферид Мухиќ, проф. д-р Стефан Костовски и проф. д-р Горге Младеновски, во врска со пријавата на конкурсот распишан од ректорот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, по предлог на Филозофскиот факултет во Скопје и објавен на 2.9.2010 година во весникот „Дневник“ за избор на еден наставник во сите наставно-научни звања за научните области (дисциплини): современа филозофија, филозофија на техниката, историја на родот и полож, антропологија на родот и урбана антропологија. Со почит кои укажаната доверба, членовите на Рецензентската комисија, по увидот во доставениот материјал, до Наставно-научниот совет имаат чест да го поднесат следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. Општи податоци и професионален развој

Проф. д-р Владимир Давчев е роден на 3 ноември 1962 година, во Скопје. Основно училиште и гимназија завршил во родниот град. По завршувањето на гимназијата се запишал на Филозофскиот факултет во Скопје на групата за филозофија. Студиите по филозофија ги завршил со дипломирањето во јуни 1987 година, со средна оценка 9,38.

На 25.5. 1988 година, Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје ја потврдил одлуката за избор на Владимир Давчев во звањето помлад асистент по предметот основи на марксизмот. Истата година се запишал на постдипломските студии на Институтот за филозофија, кои ги завршил со средна оценка 9,00. По трансформирањето на предметот основи на марксизмот, станал помлад асистент по предметот филозофија на техниката на Катедрата за хуманистички студии. Ангажиран е од Институтот за класични студии како стручен соработник, при што ги води вежбите по старогрчки јазик (морфологија).

Во 1994 година, Владимир Давчев магистрира на Институтот за филозофија на Филозофскиот факултет на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, со темата „Однос дух – тело“ во модерната аналитичка филозофија“. Звањето доктор на филозофски науки го стекнал во 2000 година, со дисертацијата „Свесата и аналитичката филозофија: Анализа

на сфаќањето на поимот `свест` кај Берtrand Расел, Гилберт Рајл и Даниел Денет.“

Во звањето доцент е избран во 2001 година и ја изведува наставата по предметите: филозофија на техниката, филозофија и социологија на техниката, урбана антропологија, социологија на технолошкиот развој и филозофија на умот. Автор е на четириесетина објавени трудови (книги, студии, критички осврти) од областа на филозофијата.

Владимир Благоја Давчев беше претседател на Филозофското друштво на Македонија во периодот 2003 – 2007 година. Член е на редакцијата на списанието „Filozofija“ во 2006 година. Долгогодишен член е на Редакцискиот одбор на Годишниот зборник на Филозофскиот факултет во Скопје, а во периодот 2003 – 2005 година е заменик-претседател на Редакцискиот одбор на Годишниот зборник. Од 2008 до 2011 е претседател на редакцискиот одбор на Годишниот зборник. Бил член на советодавниот борд на проектот „Другиот во наставните содржини на високото образование“, инициран од Фондацијата Институт отворено општество - Македонија и член е на уредувачкиот одбор на публикацијата „Истражувајќи ја другоста – аспекти на другоста од перспектива на одделни дисциплини во високото образование во Република Македонија“.

Денес работи како вонреден професор на Институтот за родови студии на Филозофскиот факултет во Скопје и изведува настава по предметите: историја на родот и полот во средниот век, критички приод кон маскулинитетот, технофеминизам и киберкултура, родот, сексуалноста и деконструкцијата на идентитетот.

2. Научноистражувачка дејност

Академскиот развој, наставната дејност и објавените трудови покажуваат дека Владимир Давчев низ целата своја досегашна кариера јасно го дефинирал својот научноистражувачки профил и систематски ја следел избраната сфера на својот професионален интерес. Во овој поглед, во периодот од претходниот избор до денес (2005 -2010), координатите на неговата централна филозофска преокупација се маркирани со три теми: 1. проблемот на свеста и односот `дух –тело` во современата аналитичка филозофија; 2. родот, полот и идентитетот; 3. технолошките и глобализависките аспекти на де/хуманизацијата. Во првата тема, неговите истражувања се први од таков вид објавени во научната публицистика во Република Македонија. Темата за дуализмот имплицирана во крајно енигматичното единство на принципите врз кои дејствува човекот како целина на дух-тело, Владимир Давчев ја актуелизира во светлината на современите резултати на аналитичката филозофија. Иновативен во пристапот, автентичен во интерпретацијата, Владимир Давчев се потврдува и како истражувач со нагласен усет за историски синтези. Неговите истражувања на феномените на свеста, духот и телото не се редуцирани само врз модерната аналитичка мисла, туку се поврзуваат во големи историски синтези со амплитуда која оди од Аристотеловото учење за душата, до аналитичката теорија на свеста.

2. Втората тема, фокусирана врз контроверзните концепции на феноменализмот и есенцијализмот, конкретизирани преку логички и поимно дифузните категории на „родот“, „полот“ (сексот), и нивните

2. 1. Анализа на рецензирани и објавени трудови

Во периодот од претходниот избор во 2005 година до денес, д-р Владимир Давчев објавил една книга и осум филозофски и филозофско-научни трудови од основните подрачја на својот педагошки и истражувачки интерес, со оригинални филозофски сознанија и научни резултати. Наведуваме некои од нив со акцентирање на нивниот конкретен придонес за филозофската мисла:

- (2010), *Аналитичката филозофија и дух-тело-интеракцијата*, Скопје, „Аз-буки“ и Филозофски факултет – Скопје.

Во оваа монографска студија д-р Владимир Давчев ја реанализира темата „дух-тело“, инаку една од најконтроверзните и најинтензивно дебатирани филозофски теми, со нејзиното контекстуализирање во рамките на современата аналитичка филозофија. По концизна и прегнатна експозиција на основниот проблем, истражувањето се фокусира врз критичка анализа на концепциите на Платон, Аристотел, Августин и Тома Аквински, за веднаш потоа остро да го контрастира со детална елаборација на истиот проблем низ призмата на екстремниот дуализам на Рене Декарт. Низ компаративно аналитичка експертиза, д-р Давчев ги расветлува централните дилеми произлезени од постулатите на традиционалната и картезијанската позиција, со што овозможува оригинален и логички консеквентен пристап кон презентирање на позицијата на аналитичката филозофија. Со основни назнаки на феноменолошкиот пристап, особено во неговиот примордијален контекст конципиран од Франц Брентано, се гради методолошки компактен мост кон главните претставници на аналитичката позиција. Во овој дел, д-р Давчев отвора креативен дијалог со голем број современи мислители, со примарно фокусирање врз концепциите на Гилберт Рајл, Чарли Брод и Дејвид Армстронг. Во заклучниот дел, авторот д-р Давчев отвора нови дилеми и сугерира оригинални патишта кон решението на овој перенијален филозофски проблем.

- *Животот помеѓу технофобијата и апсурдот: ќе станам ли технофоб*, *Годишен зборник на Филозофскиот факултет на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, книга 60 (2007), стр.671-682.*

Клучниот парадокс на современата технолошки профилирана цивилизација е филозофски елабориран. Контроверзниот карактер на техниката, односно технологијата, како еден вид *творештво*, што е потенцирано и во етимологијата на овој збор, се согледува во тоа

што субјектот во технолошкиот универзум останува надвор од можноста да воспостави автентичен однос со себе – имено, тој ниту може да биде идентичен со себе, ниту пак да биде различен од себе, со оглед на фактот што во околности на доминација на технолошките фактори, едноставно не се конституира никакво „себе“ ниту „сепство“.

На ова место, Комисијата смета за потребно да упати и кон прилозите *„Модерната теорија за свеста и Аристотеловото учење за душата“*, *Филозофски факултет, Каџегра за хуманистички студии – Скопје (2009)*; *„Емергентниот материјализам на Чарли Данбар Брод“*, *Годишен зборник на Филозофскиот факултет на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (2006)*; *„Свеста, филозофијата и вештачката интелигенција“*, *Годишен зборник на Филозофскиот факултет на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, (2005)*, во кои натаму се продлабочуваат темите со кои д-р Владимир Давчев систематски се занимава во своите истражувања и наставата.

3. Стручно-апликативна дејност

Во периодот од минатиот избор, проф. д-р Владимир Давчев реализирал исклучително интензивна стручно-апликативна дејност во повеќе сфери. Ја истакнуваме неговата улога на обучувач на семинари во текот на 2008-2009 година (**Образование за социјална правда во рамките на Програмата за образование на Роми**), функцијата на уредник на Годишниот зборник на Филозофскиот факултет, член на редакцискиот одбор на филозофското списание *„Филозофија“*, претседател на Филозофското друштво на Македонија и други.

4. Заклучок и предлог

Врз основа на резултатите и остварувањата во наставно-научниот, научноистражувачкиот и апликативно-стручниот ангажман на проф. д-р Владимир Давчев, Комисијата дојде до заклучок дека кандидатот во целост ги исполнува предвидените законски услови наведени во конкурсот. Неговиот континуиран академски и наставен ангажман, придружуван од публицистичката активност, потврдува дека проф. д-р Владимир Давчев се потврдува не само како перспективен, туку и како зрел универзитетски наставник со нагласени капацитети за самостојни истражувања.

Сето тоа на Комисијата ѝ дава доволно аргументи, со особена чест и задоволство, на Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје да му предложи проф. д-р Владимир Давчев да биде

избран во звањето редовен професор за научните области (дисциплини): современа филозофија, филозофија на техниката, историја на родот и полот, антропологија на родот и урбана антропологија.

Скопје, 15. 10. 2010 година

Рецензентска комисија

1. Проф. д-р Ферид Мухиќ, с.р.
2. Проф. д-р Стефан Костовски, с.р.
3. Проф. д-р Ѓорѓе Младеновски, с.р.

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Владимир Благоја Давчев
Институција: Филозофски факултет - Скопје, Институт за родови студии
Научна област: современа филозофија, филозофија на техниката, историја на родот и полот, антропологија на родот, урбана антропологија

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
	Одржување на настава од I циклус студии	
1	Човек, технолошки развој, општество (Машински) (1+0), зимски 2005/2006	0,6
2	Социологија на претпријатијата (Градежен) (2+2), зимски 2005/2006	1,2
3	Урбана антропологија (Градежен) (2+2), летен 2005/2006	1,2
4	Филозофија и социологија на техниката (Електро) (3+2), зимски 2006/2007	1,8
5	Човек, технолошки развој, општество (Машински) (1+0), зимски 2006/2007	0,6
6	Филозофија на духот 1 (Филозофски) (2+1), зимски 2006/2007	1,2
7	Филозофија на духот 2 (Филозофски) (2+1), летен 2006/2007	1,2
8	Социологија на претпријатијата (Градежен) (2+2), зимски 2006/2007	1,2
9	Урбана антропологија (Градежен) (2+2), летен 2006/2007	1,2
10	Филозофија и социологија на техниката (Електро) (3+2), зимски 2007/2008	1,8
11	Човек, технолошки развој, општество (Машински) (1+0), зимски 2007/2008	0,6
12	Социологија на претпријатијата (Градежен) (2+2), зимски 2007/2008	1,2
13	Урбана антропологија (Градежен) (2+2), летен 2007/2008	1,2
13	Филозофија на духот 1 (Филозофски) (2+1), зимски 2007/2008	1,2
14	Филозофија на духот 2 (Филозофски) (2+1), летен 2007/2008	1,2
15	Човек, технолошки развој, општество (Машински) (1+0), зимски 2008/2009	0,6
16	Социологија на претпријатијата (Градежен) (2+2), зимски 2008/2009	1,2
17	Урбана антропологија (Градежен) (2+2), летен 2008/2009	1,2
18	Филозофија на духот 1 (Филозофски) (2+1), зимски 2008/2009	1,2
19	Филозофија на духот 2 (Филозофски) (2+1), летен 2008/2009	1,2
20	Академско пишување (Филозофски) (2+2), зимски 2008/2009	1,2
21	Критички приод кон маскулинитетот (Филозофски) (2+1), летен 2008/2009	1,2
23	Човек, технолошки развој, општество (Машински) (1+0), зимски 2009/2010	0,6
24	Социологија на претпријатијата (Градежен) (2+2), зимски 2009/2010	1,2
25	Урбана антропологија (Градежен) (2+2), летен 2009/2010	1,2
26	Филозофија на духот 1 (Филозофски) (2+1), зимски 2009/2010	1,2
27	Филозофија на духот 2 (Филозофски) (2+1), летен 2009/2010	1,2
28	Академско пишување (Филозофски) (2+3), зимски 2009/2010	1,2

29	Критички приод кон маскулинитетот (Филозофски) (2+1), летен 2009/2010	1,2
30	Историја на родот и полот во средниот век (Филозофски) (4+2), зимски 2009/2010	2,4
31	Методологија на родовите истражувања (Филозофски) (4+2), зимски 2009/2010	2,4
Одржување на настава од II циклус студии		
32	Претприемништво и иновации (Филозофски), 8 часа, летен 2008/2009	0,4
33	Претприемништво и иновации (Филозофски), 8 часа, летен 2009/2010	0,4
Одржување на вежби		
34	Социологија на претпријатијата (Градежен) (2+2/2групи), зимски 2005/2006	1,8
35	Урбана антропологија (Градежен) (2+2), летен 2005/2006	0,9
36	Филозофија и социологија на техниката (Електро) (3+2/2 групи), зимски 2006/2007	1,8
37	Филозофија на духот 1 (Филозофски) (2+1), зимски 2006/2007	0,45
38	Филозофија на духот 2 (Филозофски) (2+1), летен 2006/2007	0,45
39	Социологија на претпријатијата (Градежен) (2+2/2групи), зимски 2006/2007	1,8
40	Урбана антропологија (Градежен) (2+2), летен 2006/2007	0,9
41	Филозофија и социологија на техниката (Електро) (3+2/3групи), зимски 2007/2008	2,7
42	Социологија на претпријатијата (Градежен) (2+2), зимски 2007/2008	0,9
43	Урбана антропологија (Градежен) (2+2), летен 2007/2008	0,9
44	Академско пишување (Филозофски) (2+2), зимски 2008/2009	0,9
45	Критички приод кон маскулинитетот (Филозофски) (2+1), летен 2008/2009	0,45
46	Академско пишување (Филозофски) (2+3), зимски 2009/2010	1,35
47	Критички приод кон маскулинитетот (Филозофски) (2+1), летен 2009/2010	0,45
48	Историја на родот и полот во Средниот век (Филозофски) (4+2), зимски 2009/2010	0,9
49	Методологија на родовите истражувања (Филозофски) (4+2), зимски 2009/2010	0,9
Консултации со студенти		
50	Консултации со студенти 2005/2006 (238 студенти)	0,476
51	Консултации со студенти 2006/2007 (435 студенти)	0,87
52	Консултации со студенти 2007/2008 (585 студенти)	1,17
53	Консултации со студенти 2008/2009 (489 студенти)	0,978
54	Консултации со студенти 2009/2010 (556 студенти)	1,112
55	Член на комисија за одбрана на дипломска работа (2X0,2)	0,4
Вкупно		61,156

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1	Ментор на магистерска теза: „Идентитети и заедници во кибер просторот“ (одбранета).	1
2	Раководител на национален научен проект: „Застапеност на хуманистичкото образование на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“- Скопје, Министерство за образование и наука на Р. Македонија (2006).	6

3	Учесник во национален научен проект: „Застапеност на наставни содржини за религијата во одделни општествено-хуманистички предмети во основното и средното образование (реформирано гимназиско и средно стручно образование)“ ФИОМ (2007).	3
4	Раководител на национален научен проект: „Интеркултурното образование во Република Македонија: анализа на содржини кои имплицираат интеркултурност во учебниците за основно образование на македонски јазик“ (Програма за образование на Роми – Песталоци) (2009).	6
5	Учесник во меѓународен научен проект: "Gender practice of the Universities in the Republic of Macedonia: inclusion/exclusion of women in the decision making structures and processes" (2008-2009).	5
6	Давчев, В. (2010). <i>Аналистичката филозофија и дух-тело интеракцијата</i> . Скопје: Аз-буки и Филозофски факултет-Скопје, (монографија).	8
7	Давчев, В. (2005). Свеста, филозофијата и вештачката интелигенција. <i>Годишен зборник на Филозофскиот факултет во Скопје</i> , Скопје: Филозофски факултет, Книга 58, стр. 515-531.	4
8	Давчев, В. (2005). Лок за толеранцијата. <i>Филозофија</i> , бр.4, Скопје: Аз-Буки, стр.73-77.	4
9	Давчев, В. (2006) Емергентниот материјализам на Чарли Данбар Брод. <i>Годишен зборник на Филозофскиот факултет во Скопје</i> , Скопје: Филозофски факултет, Книга 59, стр. 657-668.	4
10	Давчев, В. (2007). Животот помеѓу технофобијата и апсурдот: Ке станам ли технофоб?. <i>Годишен зборник на Филозофскиот факултет во Скопје</i> , Скопје: Филозофски факултет, Книга.60, стр. 671-682.	4
11	Давчев, В. (2009) Можеме ли да го надминеме дуализмот дух-тело (неколку современи филозофски теории), <i>Годишен зборник на Филозофскиот факултет во Скопје</i> . Скопје: Филозофски факултет, Книга 2, стр. 601-613.	4
12	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир (автор): Давчев, В. (2009). Модерната теорија за свеста и Аристотеловото учење за душата, <i>Антиката и европската култура</i> , Скопје: Филозофски факултет, стр. 145-155.	2
13	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир (автор): Давчев, В. (2008). Дали глобализацијата значи хуманизација, <i>Глобализацијата, мирот и безбедноста</i> , Скопје: Министерство за одбрана на Р.Македонија и Филозофски факултет, стр. 207-219.	2
14	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во стручено/научно популарно списание (автор): Давчев, В. (2009), „Како модерната технологија го видоизменува нашиот идентитет“, <i>Културен живот</i> , ноември бр. 3-4.	2
15	Учество на научен/стручен собир со реферат: <i>Антиката и европската култура</i> , ноември, Скопје, 2006.	1
16	Учество на научен/стручен собир со реферат: <i>Глобализацијата, мирот и безбедноста</i> , 18-19 октомври 2007, Скопје.	1
17	Учество на научен/стручен собир со реферат: 16. <i>Dani Franje Petrića: Čovjek i kultura</i> , 23-26 септември 2007, Cres.	1
18	Учество на научен/стручен собир со реферат: Third International Communication Conference: <i>Global: Inside Social Media</i> , 15 – 17 October, NYUS, Macedonia, 2009.	1
19	Учество на научен/стручен собир со реферат: CONFERENCE FOR WOMEN AND YOUTH AT KSS, Скопје, април 2010.	1
20	Учество на научен/стручен собир со реферат: <i>Образование за хумано општество</i> , 27-28 мај 2010, Охрид.	1
	Вкупно	61

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1	Експертеки активности: 2008-2009 обучувач на семинари: Образование за социјална правда во рамките на Програмата за образование на Роми, (Фондација Институт отворено општество Македонија).	1
Дејности од поширок интерес		
2	Уредник на Годишниот зборник на Филозофскиот факултет (2008-2011).	2
3	Член на редакциски одбор на Годишниот зборник на Филозофскиот факултет (2005-2007).	0,5
4	Член на редакциски одбор на научно/стручно списание: Филозофија, 2007-2010.	0,5
5	Изготвување и пријавување на научен меѓународен проект: "Strengthening the Capacity of the newly established Undergraduate Gender Studies Programme at the Faculty of Philosophy, Ss. Cyril and Methodius University in Skopje", TEMPUS, април 2008.	1
6	Комисија за упис на студенти на Филозофскиот факултет, 2006/2007.	0,5
7	Комисија за упис на студенти на Филозофскиот факултет, 2009/2010.	0,5
8	Комисија за изработка на докторски студии (Филозофски факултет) (трет степен студии), 2010.	0,5
9	Претседател на Филозофското друштво на Македонија (2003-2007)	1
Вкупно		7,5

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	61,156
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	61
СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ	
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	7,5
Вкупно	129,656

Членови на Комисијата

1. Проф. д-р Ферид Мухиќ, претседател, с.р.
2. Проф. д-р Стефан Котовски, член, с.р.
3. Проф. д-р Горѓе Младеновски, член, с.р.

Филозофски факултет, список на кандидати наслови на м-р теми и ментори

Кандидат	Тема	Ментор
Цветанка Петровска	Поврзаност на перцепциите на самоефикасноста на учениците од одделенска настава со психосоцијалната клима во одделението и интеракцијата во семејството	проф. д-р Орхидеја Шурбановска
Радмила Стрешеска	Третманот на надарените и талентирани ученици во училишната	проф. д-р Јасмина Делчева Диздаревик
Голубинка Георгиева	Педагошката функција на одделенскиот раководител во основното деветгодишно образование	проф. д-р Анета Баракоска
Антонио Станковски	Меѓузависноста и соработката на полициските и армиските сили во функција на јакнење на безбедносниот систем на Република Македонија	проф. д-р Оливер Бакрески
Биљана Стевановска	Влијанието на регионалната еколошка безбедност врз намалување на ранливоста на државата и јакнењето на прекуграничната соработка	проф. д-р Тони Милески
Оливера Димовска	Придонесот на Европската унија во справувањето со социјалната исклученост: искуства во Република Хрватска и Република Македонија	доц. д-р Маја Геровска Митев
Лидија Костадинова	Влијание на образовната структура на кадрите врз локалниот економски развој	проф. д-р Трајан Гоцевски
Мерита Сејдини	Албанскиот јазик како изборен предмет во деветгодишното образование	проф. д-р Марија Тофовик Камилова
Гордана Мојсоска	Фондот на Филозофскиот факултет во Државниот архив на Република Македонија како извор за културата и просветата во Македонија меѓу двете светски војни	проф. д-р Даринка Петреска

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО
 НАУЧНАТА ОБЛАСТ ТЕРМОТЕХНИКА И ТЕРМОЕНЕРГЕТИКА
 НА МАШИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет во Скопје, на својата редовна седница одржана на 2.IX 2010 година, донесе одлука бр. 02-1747/4 со која сме определени за членови на Рецензентската комисија за избор на еден наставник од областа термотехника и термоенергетика. На конкурсот објавен во весниците „Утрински весник“ и „Коха“ од 5.VII 2010 година, се пријави кандидатот д-р Ристо Филкоски, дипл.маш. инж., доцент на Машинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Врз основа на поднесените материјали, факултетската документација и личните сознанија за кандидатот, Комисијата го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. Биографски податоци

Кандидатот Ристо Филкоски е роден на 29.IV 1964 година во Нерези, Струга, Република Македонија. Основно и средно образование завршил во Струга со одличен успех. На Машинскиот факултет во Скопје се запишал во учебната 1983/84 година, а, по исполнувањето на воената обврска, наставата ја следел од учебната 1984/85 година. По дипломирањето во 1989 година на насоката термотехника и термоенергетика, се вработил како стручен соработник на Машинскиот факултет во Скопје. Во 1993 година е избран за помлад асистент, а во 1999 година за асистент по група предмети од областа на термотехниката и термоенергетиката. Магистерскиот труд со наслов „Пренос на топлина во котелски ложишта со стационарен флуидизиран слој“ го одбрал во 1997 година на Машинскиот факултет во Скопје. Докторската дисертација со наслов „Моделирање на термичките процеси и оптимирање на енергетско-еколошките карактеристики на современи котелски постројки“ ја одбрал на 18.I 2005 година. Во 2006 година е избран во наставно-научното звање доцент по група предмети од областа термотехника и термоенергетика.

2. Наставно-образовна дејност

Во досегашниот период на неговото работење на Машинскиот факултет во Скопје, доцент Ристо Филкоски постојано е ангажиран со настава и вежби по неколку предмети од прв и втор циклус на студии од областа термотехника и термоенергетика. Ангажманот со настава и вежби на кандидатот е прикажан во анексот кон извештајот за избор во наставно-научно звање.

На прв циклус студии одржувал настава и вежби по предметите: парни котли, енергетика и ресурси, енергетски ресурси и екологија, индустриски и енергетски котли, термички апарати, дизајн и пресметка на термички уреди, котелски постројки, индустриски печки и енергетски технологии за заштита на околината. Дополнително држел вежби по предметите: термодинамика I, техничка термодинамика, термодинамика (интердисциплинарни студии по инженерство на животната средина), металургиски печки со топлотехника (Технолошко-металуршки факултет), како и предмети од областа на инженерската графика.

На втор циклус студии држел настава и вежби по предметите: моделирање на процеси на енергетска конверзија, генератори на пара – посебни поглавја и користење на горива и околина.

Кандидатот бил ментор на десетина дипломски работи и член на комисија за оцена и одбрана на повеќе од 20 дипломски работи. Ментор е на неколку магистерски работи во изработка, а бил член на комисија за оцена и одбрана на две магистерски работи, како и член на комисија за оцена и одбрана на една докторска дисертација.

Во рамките на наставно-образовната дејност, кандидатот вложува големи напори за подготовка на соодветни учебни помагала. Автор и коавтор е на скрипти и материјали за неколку предмети од прв и втор циклус на студиите на Машинскиот факултет. Тие се наведени во анексот кон извештајот за избор во наставно-научно звање.

3. Научноистражувачка и стручно-апликативна дејност

Како резултат на научноистражувачката активност, во периодот од неговото вработување на Машинскиот факултет до денес, кандидатот Ристо Филкоски публикувал и презентирал на меѓународни научни собири бројни трудови од областа на термотехниката и термоенергетиката и енергетско-еколошката проблематика. Автор е на 12 научноистражувачки трудови публикувани во научни и стручни списанија, од кои повеќето се со меѓународен уредувачки одбор и педесетина научноистражувачки трудови презентирани на меѓународни симпозиуми, конференции и конгреси. Учествувал во работата на четириесетина научноистражувачки и стручно-апликативни проекти, студии, анализи, експертизи итн.

Досегашните трудови на кандидатот, се реферирани во билтените на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, а комплетен список со трудови публикувани до последниот избор, со коментари за некои од трудовите, е даден во Билтенот бр. 890, од 1 февруари 2006 година. Трудовите публикувани во периодот по изборот на кандидатот во звањето дојент се наведени во анексот кон извештајот. Тие, според содржината, главно обработуваат проблематика од областа на согорување, пренос на топлина, струјни процеси, формирање и редукција на штетни материи кај котелските постројки, нумеричко моделирање на термички процеси и уреди и енергетско-еколошка проблематика. Во некои од трудовите е разработена и применета методологија за оцена на енергетските и еколошките ефекти од замената на течните горива со природен гас кај котелски постројки од енергетски и индустриски ранг. Интересот и работата на кандидатот во подрачјето на обновливите извори на енергија се манифестира преку неколку трудови во кои се обработува проблематиката на искористување на биомаса за енергетски потреби. Значајно место во претходната научноистражувачка работа на кандидатот имаат истражувањата и анализите на процесите и феномените кај постројки со стационарен и циркулирачки флуидизиран слој.

Во продолжение е направен краток осврт на некои од научноистражувачките трудови.

Трудовите наведени под бр. 2.1, 2.2 и 2.3 го покажуваат истражувачкиот интерес на кандидатот во областа на современите техники за нумеричко и експериментално моделирање и нивната примена за решавање на истражувачко-развојни и практични експлоатациони проблеми во термичкото инженерство, за унапредување на енергетската ефикасност на термичките уреди и постројки итн.

Трудот под број 4 претставува монографска публикација произлезена од циклус на обемни тригодишни активности реализирани во рамките на обврските на Република Македонија кон Меѓувладиниот панел за климатски промени на ОН, според Протоколот од Кјото. Трудот содржи неколку целини, меѓу кои, дел што се однесува на инвентарот на гасови што го предизвикуваат ефектот на стаклена градина и дел во кој се третираат механизмите и начините за намалување на емисиите на тие гасови. Во рамките на публикацијата, кандидатот е одговорен за прашањата од енергетскиот сектор.

Во трудовите со редни броеви 5.1 и 5.2 се презентирани резултати од истражувањата на степенесто согорување на цврсто гориво, со цел да се подобри енергетската ефикасност и да се намали емисијата на штетни материи од енергетските постројки. Треба да се нагласи дека трудовите од бр. 5.1 до бр. 5.5 се публикувани во познати меѓународни научни списанија од областите на термичкото инженерство и енергетиката. Во трудовите со редни броеви 5.3, 5.4, 5.5, 7.4, 7.6 и 7.7 е обработувана проблематиката на тридимензионално моделирање и оптимирање на тангенцијален систем за согорување на јагленов прав во енергетски котел, со цел да се постигне поголема ефикасност на согорувањето и намалена емисија на штетни компоненти во атмосферата. Резултатите од спроведените анализи се особено значајни ако се има предвид актуелната структура на енергетскиот сектор во земјата и нејзината зависност од користењето на нискоквалитетни цврсти горива.

Трудовите бр. 6.1-6.4, 7.1, 7.5 и др. произлегуваат од интересот и работата на кандидатот на подрачјето на енергетската ефикасност во индустријата, каде што постојат големи потенцијали

за подобрување на искористувањето на ресурсите и ублажување на штетното влијание врз околината. Трудот под реден број 8.1 е презентираан како воведно предавање на една од сесиите на Меѓународниот конгрес за алтернативни енергетски апликации "Global Engineering Challenges", WFEO International Eng. Congress "Alternative Energy Applications, Option or Necessity?", Kuwait, 2009. Во трудовите бр. 7.2, 7.3 и др. е обработувана проблематика на влијанието на енергетскиот сектор во Македонија и во земјите од регионот на југоисточна Европа врз емисијата на гасови што го предизвикуваат ефектот на стаклена градина.

Трудовите со редни броеви 6.5, 9.3 и други од листата со која е прикажана научноистражувачката дејност, како и неколку трудови од листата за стручно-апликативната дејност на кандидатот, го покажуваат неговиот интерес и ангажман за поголемо користење на биомасата како еден од обновливите извори на енергија.

Во рамките на стручно-апликативната дејност, трудовите бр. 1.2, 1.3 и 3.6 се резултат од работата на кандидатот во областа на влијанието на енергетскиот сектор врз емисијата на стакленички гасови и климатските промени. Трудовите со редни броеви 3.1÷3.5 и 3.7÷3.10 ја илустрираат работата на кандидатот на планот на подобрување на енергетската ефикасност и штедењето енергија во индустријата, агроиндустрискиот сектор и во други области.

Од анализата на наведените трудови може да се констатира дека кандидатот многу успешно навлегол во научноистражувачката дејност во областа на термичкото инженерство. За плодната работа на кандидатот сведочи и значајниот број на стручно-апликативни трудови од областа термотехника и термоенергетика и енергетско-еколошката проблематика. Публикуваните и презентирааните трудови го покажуваат научниот и инженерскиот интерес на кандидатот и неговата оспособеност за научноистражувачка и стручно-апликативна работа, но исто така укажуваат и на неговата подготвеност за зафаќање со проблеми од интердисциплинарен карактер, во соработка со различни тимови.

4. Дејности од поширок интерес

Кандидатот остварува и значајно учество во активности од поширок интерес. Тој е член на Националниот управувачки комитет на програмата за мали грантови на GEF UNDP. Претседател е на Техничкиот комитет 29 на Институтот за стандардизација на Република Македонија. Во периодот 2007-2008 бил национален и технички координатор на Националниот центар за почисто производство и активен учесник во реализацијата на програмата за почисто производство во индустриски и други претпријатија во земјата.

Во изминатиот период, доц. Ристо Филкоски остварил и повеќе студиски престои во земјата и во странство, во траење до три месеци, меѓу кои може да се издвојат следниве: шестнеделен престој во период на ремонтни активности во РЕК „Битола“ (1991), неколку повеќедневни престои во Институтот Винча - Белград, Лабораторија за термотехника и енергетика (1992, 1996, 1997 и др.), едномесечен престој во 1994 година и неколку повеќедневни престои во 1997, 1999 и 2003 година во Фабриката за енергетски котли и друга термоенергетска опрема РАФАКО С.А. – Рачибуж, Полска, едномесечен престој во компанијата Флуент Италија (Fluent srl. Italia), Милано - Италија (2000), тримесечен престој на тема енергетски менаџмент во меѓународниот центар JICA-KITA Centre, Китајџушу – Јапонија (2006), два повеќенеделни престои на Слободниот универзитет во Брисел (Vrije Universiteit Brussels) на Институтот за механика на флуиди и термодинамика (2006 и 2009) и др.

Кандидатот бил член на научниот комитет и програмскиот одбор на меѓународниот конгрес WFEO Int. Eng. Congress "Alternative Energy Applications, Option or Necessity?", Kuwait, 2009. Исто така, како член на организацискиот одбор, активно учествувал во подготовката на меѓународниот собир „1st South-Eastern European Symposium on Fluidised Beds in Energy Production, Chemical and Process Engineering and Ecology“, Ohrid, 1997.

Рецензент е на публикациите на Институцијата на машински инженери (Proceedings of the Institution of Mechanical Engineers) на издавачката куќа Professional Engineering Publishing, London:

- Part A, Journal of Power and Energy, ISSN 0957-6509 (IF=0.723),
- Part C, Journal of Mechanical Engineering Science, ISSN 0954-4062,
- Part G, Journal of Aerospace Engineering, ISSN 0954-4100.

Кандидатот редовно учествува во работата на факултетските тела и комисиии: комисија за подготовка на студиски програми од прв и втор циклус, комисија за прием на нови студенти, комисија за промотивни активности и др.

5. Заклучок и предлог

Врз основа на изложеното во рецензентскиот извештај, членовите на Рецензентската комисија констатираа дека кандидатот д-р Ристо Филкоски е исклучително совесен и квалитетен научен работник. Од вработувањето на Машинскиот факултет до денес има постигнато извонредни резултати, како во наставно-образовната така и во научноистражувачката и стручно-апликативната дејност. Импонираат квалитетните научни трудови од областа на која конкурира, кои го афирмираат како квалитетен научен работник не само во нашата средина туку и пошироко.

Како доцент покажа извонредна педагошка способност за работа со студентите. Предавањата и вежбите по предметите за кои е ангажиран ги одржува квалитетно, совесно и педантно, создавајќи конструктивна работна атмосфера. Особено за истакнување е неговиот студиозен и сериозен пристап кон извршувањето на обврските, трудољубивоста, дисциплината, инвентивноста, коректниот однос кон колегите и студентите и несебичната готовност за помош и конструктивна соработка.

Во согласност со изнесеното, Рецензентската комисија со особено задоволство му предлага на Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет во Скопје, да го избере кандидатот д-р Ристо Филкоски за наставник во научната област термотехника и термоенергетика, во звањето вонреден професор.

Рецензентска комисија

Проф. д-р Илија Петровски
Редовен професор во пензија, с.р.

Проф. д-р Славе Арменски
Машински факултет – Скопје, с.р.

Проф. д-р Милан Шаревски
Машински факултет – Скопје, с.р.

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО ЗВАЊЕ
ВОНРЕДЕН ПРОФЕСОР

Кандидат: доц. д-р РИСТО Васил ФИЛКОСКИ
Институција: Машински факултет - Скопје
Научна област: термотехника и термоенергетика

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Активност	Поени
1	Одржување настава	
1.1	Прв циклус студии (ТИ): парни котли (2+2), 2008/09, 2009/10	2,4
1.2	Прв циклус студии (ТИ): енергетски ресурси и екологија (2+2)	1,2
1.3	Прв циклус студии (ТИ): котелски постројки (2+2), 2008/09	1,2
1.4	Прв циклус студии (ТИ): индустриски печки (2+2), 2008/09	1,2
1.5	Прв циклус студии (ЕЕ): енергетика и ресурси (3+3), 2006/07, 2007/08, 2008/09, 2009/10	7,2
1.6	Прв циклус студии (ЕЕ): енергетски технологии за заштита на околината (2+2), 2006/07	1,2
1.7	Прв циклус студии (ПТИ): индустриски и енергетски котли (2+2), 2008/09, 2009/10	2,4
1.8	Прв циклус студии (ПТИ): термички апарати (2+2), 2009/10	1,2
1.9	Прв циклус студии (ПТИ): дизајн и пресметка на термички уреди (2+2), 2006/07, 2007/08, 2008/09, 2009/10	4,8
1.10	Вежби - прв циклус (ТИ): парни котли (2+2), 2008/09, 2009/10	1,8
1.11	Вежби - прв циклус (ТИ): енергетски ресурси и екологија (2+2), 2009/10	0,9
1.12	Вежби - прв циклус (ТИ): котелски постројки (2+2), 2008/09	0,9
1.13	Вежби - прв циклус (ТИ): индустриски печки (2+2), 2008/09	0,9
1.14	Вежби - прв циклус (ЕЕ): енергетика и ресурси (3+3), 2006/07, 2007/08, 2008/09, 2009/10	5,4
1.15	Вежби - прв циклус (ЕЕ): енергетски технологии за заштита на околината (2+2), 2006/07	0,9
1.16	Вежби - прв циклус (ПТИ): индустриски и енергетски котли (2+2), 2008/09, 2009/10	1,8
1.17	Вежби - прв циклус (ПТИ): термички апарати (2+2), 2009/10	0,9
1.18	Вежби - прв циклус (ПТИ): дизајн и пресметка на термички уреди (2+2), 2006/07, 2007/08, 2008/09, 2009/10	3,6
1.19	Вежби - прв циклус: термодинамика I (3+3), 2005/06, 2006/07	2,7
1.20	Вежби - прв циклус: техничка термодинамика (2+2), 2005/06, 2006/07	1,8
1.21	Вежби: предмети од областа инженерска графика (1+4), 2005/06	1,8
1.22	Втор циклус (ТИ): моделирање на процеси на енергетска конверзија (2+2)	1,5
1.23	Втор циклус (ТИ): генератори на пара – посебни поглавја (2+2)	1,5
1.24	Втор циклус (ТИ): користење на горива и околина (2+2)	1,5
2	Настава во летни школи и работилници: R.V.Filkoski: Energy Efficiency and Energy Saving in Industry, 5 th Int. Summer School "Renewable Energy and Energy Efficiency in SE Europe", REIC-Sarajevo, Fojnica, BH, 2009.	1
3	Одржување на теренска настава (2006 и 2007)	2,4
4	Консултации со студенти: просечен број студенти во еден семестар 50x0,002, 2006-2010	0,5
5	Ментор на дипломска работа (повеќе од 10)	2
6	Член на комисија за оцена и одбрана на докторат (1)	0,5
7	Член на комисија за оцена и одбрана на магистратура (2)	0,6
8	Член на комисија за оцена и одбрана на дипломска работа (повеќе од 20)	2
9	Интерни скрипти - предавања	

9.1	Интерна скрипта - предавања: Р. В. Филкоски: Моделирање на процеси на енергетска конверзија, Tempus CARDS JEP-19017 "Numerical Simulation Program in Mechanical Engineering", Faculty of Mechanical Engineering, Skopje, 2009.	4
9.2	Р. В. Филкоски: Енергетика и ресурси, интерна скрипта - предавања, Машински факултет, Скопје, 2008.	4
9.3	Интерна скрипта - предавања: Р. В. Филкоски: Котелски постројки, предавања и решени примери, Машински факултет, Скопје, 2009.	4
9.4	Интерна скрипта - предавања: Р. В. Филкоски: Термички апарати, интерна скрипта, Машински факултет, Скопје, 2009.	4
9.5	Интерна скрипта - предавања: I. J. Petrovski, R. V. Filkoski: Air Pollution Control, Textbook, DEREK Tempus JEP CD_JEP-19840-2004 "Development of Environmental and Resources Engineering Curriculum, Florence-Skopje, 2008.	4
9.6	Интерна скрипта - предавања: R. J. Tashevski, R. V. Filkoski: Engineering Graphics for Environmental Engineers, Textbook, DEREK Tempus JEP CD_JEP-19840-2004 "Development of Environmental and Resources Eng. Curriculum, Florence-Skopje, 2008.	4
10	Интерни скрипти - вежби:	
10.1	Р. В. Филкоски, И. Ј. Петровски: Термички и конструктивни пресметки во котелска техника, интерна скрипта, Машински факултет, Скопје, 2008.	3
10.2	Р. В. Филкоски: Енергетика и ресурси – решени примери, интерна скрипта, Машински факултет, Скопје, 2008.	3
10.3	Р. В. Филкоски: Термички апарати – термички и конструктивни пресметки, интерна скрипта, Машински факултет, Скопје, 2009.	3
	Вкупно	92,7

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Активност	Поси
1	Ментор на магистерска работа (4x1, во изработка)	
2	Учесник во национален научен проект:	
2.1	И. Ј. Петровски, Р. В. Филкоски, А. Ношпал и др.: Истражување и оптимизација на термички процеси во енергетски уреди и постројки со техника на нумеричка термичка анализа, научноистражувачки проект фин. од Мин. за образование и наука на Р. Македонија, Машински факултет, Скопје, 2006-2009.	1,8
2.2	А. Ношпал, В. Стојковски, З. Костик, И. Петровски, Р. Филкоски, З. Марков и др.: Примена на CFD и CAE технологии за струјнотехнички процеси во енергетиката и екологијата, научноистражувачки проект фин. од Мин. за образование и наука на Р. Македонија, Машински факултет, Скопје, 2006-2009.	1,8
2.3	И. Ј. Петровски, Р. В. Филкоски: Искористување на дрвени отпадоци за енергетски потреби во фабрика за производство на мебел, истражувачко-развоен проект кофинансиран од Министерството за образование и наука на Република Македонија, Машински факултет, Скопје, 2005-2006.	1,8
3	Учесник во меѓународен научен проект:	
3.1	M. Kosevski (Project coord.), R. V. Filkoski et al.: Numerical Simulation Program in Mechanical Engineering, Tempus CARDS JEP-19017, 2006-2009.	3
3.2	A. Tuneski (Project coordinator), R. V. Filkoski et al.: Development of Environmental Resources Engineering Curriculum (DEREC), Tempus CARDS JEP-19028, 2005-2008.	3
4	Дел од монографија М. Ажиевска – координатор, Р. В. Филкоски и др.: Втор национален план за климатски промени (Second National Communication on Climate Change), монографија, МЖСПП, ИЦЕИМ-МАНУ, Скопје, 2008, ISBN 978-9989-110-68-9.	4
5	Труд со оригинални научни резултати, објавен во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор	
5.1	R. V. Filkoski: Pulverised-Coal Combustion with Staged Air Introduction: CFD Analysis with Different Radiation Methods, The Open Thermodynamics Journal, Vol. 4(2010), Bentham Science Publishers, 2010, pp. 2-12.	6
5.2	R. V. Filkoski: Radiation Heat Transfer Modelling and CFD Analysis of Pulverised-Coal Combustion with Staged Air Introduction, Archives of Thermodynamics, Vol. 30(2009), No. 4, IFFM Publishers, 2009, pp.97-118.	6
5.3	R. V. Filkoski, S. V. Belošević, I. J. Petrovski, S. N. Oka, M. A. Sijerčić: CFD Technique as a Tool for Description of the Phenomena Occuring in Pulverised Coal Boilers, Proc. ImechE	6,75

	Part A: Journal of Power and Energy, Vol. 221, No 3, PE Publishing, 2007, pp. 399-409.	
5.4	R. V. Filkoski, I. J. Petrovski: Advanced Computational Methods for Complex Simulation of Thermal Processes in Power Engineering, Journal of Academy of Sciences of Republic of Moldova, No.1, 2007, pp. 24-37.	6
5.5	R. V. Filkoski, I. J. Petrovski, P. Karaš: Optimisation of Pulverised Coal Combustion by Means of CFD/CTA Modelling, (An International Journal of) Thermal Science, Vol. 10 (3), Belgrade, 2006, pp. 161-179.	6,45
6	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир	
6.1	R. V. Filkoski, I. J. Petrovski, I. Janev: A Case Study of Energy Management Improvement in Concrete Products Industry, II Conference "Sustainable Development and Climate Changes SUSTAINNIS 2010", Nis, Serbia, 2010.	1,6
6.2	R. V. Filkoski, I. J. Petrovski, A. T. Nospal, V. M. Stojkovski: Energy Efficiency and Energy Saving in Industry and Services, 14 Symposium of Thermal Engineers, Sokobanja, Serbia, 2009.	1,2
6.3	R.V.Filkoski, I.J.Petrovski, B.S.Avramovska: Industrial and Low-Temperature Energy Transformations: Some GHG Emission Mitigation Options in Macedonia, Conference "Sustainable Development and Climate Changes SUSTAINNIS 2008", Nis, Serbia, 2008.	1,6
6.4	I. J. Petrovski, R. V. Filkoski: Options for Reactivation of 210 MWe Oil-Fired Power Plant, 13 Symposium of Thermal Engineers, Sokobanja, Serbia, 2007.	1,8
6.5	I. J. Petrovski, R. V. Filkoski: Biomass as Energy Source in Local Conditions in Macedonia, 12 th Symposium of the Society of Thermal Engineers of Serbia and Montenegro "Energy, Efficiency, Ecology", Sokobanja, 2005.	1,8
7	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор	
7.1	R.V. Filkoski, I.J. Petrovski, M. Ginovska, H. Borchsenius: A Case Study of Energy Recovery in Ferro-Alloys Industry, II Reg. Conference IEEP '10, Zlatibor, Serbia, 2010.	1,8
7.2	R.V. Filkoski: Renewable Energy Sources: Greenhouse Gases Emission Mitigation Potential in the SE European Countries, WFEO (World Federation of Engineering Organisations) International Engineering Congress "Alternative Energy Applications, Option or Necessity?", Kuwait, 2009.	3
7.3	R.V.Filkoski, I.J.Petrovski, B.S.Avramovska: Energy Transformations and GHG Emission Mitigation Options in Macedonia, International Conference "Power Plants 2008", Vrnjacka Banja, Serbia, 2008.	2,4
7.4	R.V.Filkoski, S.V.Belosevic, I.J.Petrovski, S.N.Oka, M.A.Sijercic: Computational Thermal Analysis of Phenomena Occuring in Coal Fired Steam Generators, 10 th International Conference on Boiler Technology, Gliwice-Szczyrk, 2006.	1,8
7.5	R. V. Filkoski, I. J. Petrovski: Power Generation and Environmental Issues: Some Japanese Experiences, Int. Symp. "Power Plants 2006", Vrnjacka Banja, Serbia, 2006.	2,7
7.6	R. V. Filkoski, I. J. Petrovski, P. Karaš: CFD/CTA Modelling Suggests Ways Towards Lower Emission From Pulverised Coal Combustion, International Symposium "Moving Towards Zero-Emission Plants", Leptokarya Pieria, Greece, 2005.	2,4
7.7	R. V. Filkoski, S. V. Belosevic, I. J. Petrovski, S. N. Oka, M. A. Sijercic: Two Approaches for Numerical Simulation of Processes in Systems for Pulverised Coal Combustion, in Transport Phenomena in Science and Technology 2005, v. 2, Proceedings of 5 th Symp. of SEE Countries, J. Hristov (Ed.), Sunny Beach, Bulgaria, 2005, pp. 95-108.	1,8
8	Пленарно предавање на меѓународен научен стручен собир	
8.1	R.V. Filkoski: The Power of Energy Efficiency, Purdue Session "Global Engineering Challenges", WFEO International Eng. Congress "Alternative Energy Applications, Option or Necessity?", Kuwait, 2009.	3
9	Учество на научен/стручен собир со реферат	
9.1	B. Stanojevska, R. V. Filkoski: The Power of Energy Efficiency and Energy Saving, Graduate Student Conference: Implementing Energy Efficiency through Renewable Energy Solutions, Analytica - Faculty of Electrical Engineering, Skopje, June 2010.	1
9.2	R.V.Filkoski, I.J.Petrovski: Energy Sector – Industrial Energy Transformations and Heating, Workshop for presentation of the study on mitigation of GHG emission. MANU-UNDP, Skopje, November 2007.	1
9.3	R. V. Filkoski, I. J. Petrovski: Waste Biomass for Energy Purposes in Macedonia: Some Regional Aspects, 3 rd Int. Congress "Energy Efficiency & Renewable Energy Sources – Bioenergy Forum", Sofia, 2007.	1
9.4	R. V. Filkoski: Industry Overview and Possibilities for Implementation of CP Projects in Macedonia, UNIDO Workshop "Supporting Tools for E&C European NCPCs", St. Peters-	1

burg, 23-25 April, 2007.	
Вкупно	77,5

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Активност	Поени
1	Експертски активности: евалуација, стручна ревизија, супервизија	
1.1	Група автори: Анализа на состојбата и изготвување слаборат за постдипломски (full time) студии на Машинскиот факултет во Скопје, Машински факултет, Скопје, 2008.	1
1.2	R. V. Filkoski, I. J. Petrovski: <i>Report on Data Gaps in the Second GHG Inventory and Measures for Enhancement the Quality of Future Inventories</i> , UNDP-GEF, Skopje, 2006.	1
1.3	R. V. Filkoski, I. J. Petrovski: <i>Validation Report – Preparation of GHG Inventory for the Second National Communication to UNFCCC – Energy Sector</i> , UNDP-GEF, Skopje, 2005.	1
1.4	И. Ј. Петровски, М. Шаревски, Р. В. Филкоски: Експертиза за потрошувачка на гориво во касарната „Илинден“, Скопје, Машински факултет, Скопје, 2006.	1
2	Идеен проект – учесник/соработник	
2.1	I. J. Petrovski, R. V. Filkoski: <i>Rational Utilisation of Waste Wood Biomass for Energy Purposes</i> , project fin. by the APPRM and GTZ programme for technology transfer, Skopje, 2005-2006.	1
3	Студија	
3.1	*** R.V. Filkoski et al.: “Cleaner and More Effective Industry in Macedonia”, 2009-2012, Phase I, Norsk Energi, Project funded by the Government of Kingdom of Norway.	2
3.2	R. V. Filkoski: <i>CP Assessment Report “Karpos Factory, Skopje” – Energy Management</i> , UNIDO CP Programme 2007-2008, National Cleaner Production Centre, Skopje, 2008.	2
3.3	R. V. Filkoski: <i>CP Assessment Report “JZU UKC - Skopje” – Energy Management</i> , UNIDO CP Programme 2007-2008, National Cleaner Production Centre, Skopje, 2008.	2
3.4	R. V. Filkoski: <i>CP Assessment Report “Bomex Refractory - Pehcevo” – Energy Management</i> , UNIDO CP Programme 2007-2008, NCPC, Skopje, 2008.	2
3.5	R. V. Filkoski: <i>CP Assessment Report “MZT Hepos - Skopje” – Energy Management</i> , UNIDO CP Programme 2007-2008, National Cleaner Production Centre, Skopje, 2008.	2
3.6	ICEIM MANU, M. Azievska – project coord., R.V. Filkoski – member of expert team, <i>Second National Communication on Climate Change</i> , MOEPP, ICEIM-MANU, Skopje, 2008.	2
3.7	И. Ј. Петровски, Р. В. Филкоски: Подобрување на енергетската ефикасност во процесот на хидротермичка обработка на дрво во фабрика за производство на дрвени производи и мебел, технолошко-развоен проект поддржан од Мин. за образование и наука на Р. Македонија, Скопје, 2007-2008.	2
3.8	И. Ј. Петровски, Р. В. Филкоски: Согледувања и препораки за состојбата на нововградената опрема во котларницата во оранџериите „Трнка“ - Богданци, Машински факултет, Скопје, 2007.	2
3.9	И. Ј. Петровски, Р. В. Филкоски: Методологија за контролна пресметка на бруто степенот на корисност на вреловодните котли во „Топлификација“ А.Д. - Скопје, Машински факултет, Скопје, 2007.	2
3.10	I. J. Petrovski, R. V. Filkoski: <i>Energy from Biomass in the Municipalities of Berovo, Gevgelija and Struga</i> , Inception Report, UNDP Programme “Local Governance for Sustainable Human and Economic Development”, UNDP, Skopje, 2005.	2
3.11	M. Azievska – project coord., R.V. Filkoski et al., <i>GHG Abatement Analysis in Macedonia</i> , Final report, Skopje, 2008.	1
4	Учество во промотивни активности на Факултетот/Институтот (саеми на образование, посети на средни училишта итн.)	0,5
5	Член на меѓународна жири комисија за избор на најдобри студентски проекти и студентски научни трудови - WFEO Int. Eng. Congress “Alternative Energy Applications, Option or Necessity?”, Kuwait, 2009.	
Дејности од поширок интерес		
6	Член на организациони или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир: WFEO (World Federation of Engineering Organisations) International Engineering Congress “Alternative Energy Applications, Option or Necessity?”, Kuwait, 2009.	2
7	Студиски престој во странство до три месеци: - Energy Management Course, JICA-KITA Centre, Китаџушу, Јапонија – март-јуни	1,5

	2006; - Слободен универзитет во Брисел (Vrije Universiteit), Институт за механика на флуиди и термодинамика – ноември 2006; - Слободен универзитет во Брисел (Vrije Universiteit), Институт за механика на флуиди и термодинамика – февруари 2009.	
8	Изготвување и пријавување на научен/образовен национален и меѓународен проект (неколку проекти)	2
9	Член на факултетска комисија (комисија за изработка на програми за прв циклус студии на Машинскиот факултет, комисија за прим на нови студенти, комисија за подготовка на студиски програми, комисија за промотивни активности, пописна комисија и др.)	2
10	Учество во комисији и тела на државни и други органи: - претседател на ТК29 на Институтот за стандардизација на РМч - член на Националниот управувачки комитет на програмата за мали грантови на GEF UNDP.	2
11	Технички координатор на Националниот центар за почисто производство (НЦПП – МК) (2007-2008)	4
	Вкупно	40,0

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поеми
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	92,7
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	77,5
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	40,0
Вкупно	210,2

Рецензентска комисија

Проф. д-р Илија Петровски
Редовен професор во пензија, с.р.

Проф. д-р Славе Арменски
Машински факултет – Скопје, с.р.

Проф. д-р Милан Шаревски
Машински факултет – Скопје, с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА ЕДЕН СОРАБОТНИК - ПОМЛАД АСИСТЕНТ ПРИ ОДДЕЛОТ ЗА МАТЕМАТИКА И ИНФОРМАТИКА НА МАШИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Со одлука на Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет во Скопје, бр. 02-1747/4 од 2.9.2010 година, именувани сме за рецензенти за избор на еден соработник –помлад асистент при Одделот за математика и информатика.

На конкурсот, објавен на 5.7.2010 година во весниците „Утрински весник“ и „Коха“, се пријави кандидатот Петрушевски Мирко. Врз основа на поднесената конкурсна документација и личното познавање на кандидатот, до Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет го доставуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

Кандидатот Петрушевски Мирко е роден на 7.10.1978 година во Скопје, каде што го завршил основното и средното образование. Уште од десетгодишна возраст пројавил силни афинитети за математика и под раководство на неговите наставници за соодветната возраст учествувал на сите натпревари по математика и освоил 10 награди, при што 8 пати бил прв, а 2 пати втор во соодветната натпреварувачка конкуренција. Како натпреварувач на Македонската математичка репрезентација учествувал на 3 балкански олимпијади и 5 меѓународни олимпијади, при што освоил 4 бронзени медали и две пофалници. Во учебната 1997/98 година се запишал на студии по теориска математика на Природно-математичкиот факултет во Скопје, кои ги завршил со среден успех 9,76 на 2.10.2006 година. Притоа бил избран за студент на генерацијата при Институтот за математика.

За време на школувањето активно бил вклучен во реализацијата на летните математички школи за учениците од средното образование, организирани од ДМИМ. Учествовал и во подготовките за натпревари по математика на талентирани ученици од основното образование, организирани од „Нумерус“. Во периодот 1999-2002 година е член на комисијата за предлагање, избор и координација на задачи за Македонската математичка олимпијада.

Од 28.12.2007 година е вработен на Машинскиот факултет како соработник – помлад асистент на Одделот за математика и информатика. Во меѓувреме е запишан на постдипломските студии по математика на Институтот за математика на Природно математичкиот факултет во Скопје, и е во процес на полагање на испитите.

НАСТАВНА АНГАЖИРАНОСТ

Во текот на изминатиот период, од неговото вработување на Машинскиот факултет до сега, кандидатот одржувал вежби по следниве предмети: математика 1, математика 2, инженерска математика, дискретна математика, линеарна алгебра, методи на оптимирање, компјутери и програмирање, компјутери и апликативен софтвер, инженерско програмирање и инженерска статистика. Притоа кандидатот непрекинато бил ангажиран со голем број на часови и во секој од семестрите со голем број на студенти.

Крајно коректно и совесно ги исполнуваше зададените наставни обврски на задоволство на бројните студенти.

НАУЧНА И СТРУЧНА АКТИВНОСТ

Во текот на изминатиот период, од вработувањето па досега, кандидатот беше активно вклучен во многу активности на математичката научна и стручна средина во Република Македонија. Учесник е во вкупниот систем на натпревари по математика за основно и средно образование во Р. Македонија. Притоа учествувал како:

- заменик-водач на македонската репрезентација на ЈБМО. 2008 (Валона, Албанија);
- водач на македонската репрезентација и член на жирито на ЈБМО. 2009 (Сараево, БиХ);
- член на комисија за задачи за натпревари по математика во основното образование во Република Македонија, 2008-2010;
- член на комисија за задачи за натпревари по математика во средното образование во Република Македонија, 2008-2010.

Кандидатот Мирко Петрушевски е уредник на математичкото списание СИГМА за учениците од средното образование.

НАУЧНИ И СТРУЧНИ ТРУДОВИ

Резултат на погоре кажаните активности се следниве научни и стручни трудови:

1. Шорт листа за ММО, 2008, Весна Манова Ераковиќ, Алекса Малчески, Мирко Петрушевски, Илија Јовчески, Здравко Цветковски, Бојан Пранговски.
2. Шорт листа за ЈММО, 2008, Весна Манова Ераковиќ, Алекса Малчески, Мирко Петрушевски, Илија Јовчески, Здравко Цветковски, Бојан Пранговски, Симона Самарџиска.
3. Шорт листа за ММО, 2009, Весна Манова Ераковиќ, Алекса Малчески, Мирко Петрушевски, Илија Јовчески, Здравко Цветковски, Бојан Пранговски.
4. Шорт листа за ЈММО, 2009, Весна Манова Ераковиќ, Алекса Малчески, Мирко Петрушевски, Илија Јовчески, Здравко Цветковски, Бојан Пранговски.
5. Шорт-листа со задачи на ЈБМО. јуни 2008. Валона, Албанија (автор на задача).
6. Шорт-листа со задачи на БМО. јуни 2008. Охрид 2008 (комитет за селекција на задачи).
7. Шорт листа за ММО, 2010, Весна Манова Ераковиќ, Алекса Малчески, Мирко Петрушевски, Илија Јовчески, Здравко Цветковски, Бојан Пранговски.
8. Шорт листа за ЈММО, 2010, Весна Манова Ераковиќ, Алекса Малчески, Мирко Петрушевски, Илија Јовчески, Здравко Цветковски, Бојан Пранговски.
9. Шорт-листа со задачи на БМО. јуни 2009. Крагуевац, Република Србија (автор на задача).
10. Шорт-листа со задачи на ЈБМО. јуни 2009. Сараево, Република Босна и Херцеговина (автор на задача).

11. Автор на предлог-задача за ИМО, 2009-Бремен, Република Германија.
12. Натпревари по математика, 2010, СММ 2010-09-30, Весна Манова-Ераковиќ, Мирко Петрушевски и др.
13. Macedonian mathematical competitions, Macedonian Mathematical Society, 2008, Весна Манова Ераковиќ, Мирко Петрушевски и др.
14. Macedonian mathematical competitions, Macedonian Mathematical Society, 2009, Весна Манова Ераковиќ, Мирко Петрушевски и др.
15. Macedonian mathematical competitions, Shortlist problems with solutions for secondary school, Macedonian Mathematical Society, 2010, Весна Манова Ераковиќ, Мирко Петрушевски и др.
16. Variable Zagreb indices and Karamata's inequality, Весна Андова, Мирко Петрушевски,

КОМЕНТАР НА ТРУДОВИТЕ

Кон трудовите со реден број 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, и 11, Мирко Петрушевски се појавува како автор и коавтор на оригинални задачи прифатени на посочениот домашен или меѓународен натпревар по математика за средното образование.

Кон трудовите со реден број 12, 13, 14, и 15 е член на competiциско жири за селекција и избор на оригинални натпреварувачки задачи за соодветните меѓународни натпревари по математика за средното образование, за кое треба врвно познавање на областите кои таму се застапени.

Трудот со реден број 16 е оригинален научен труд прифатен за печатење во MATCH Communications in Mathematical and in Computer Chemistry. Во трудот се употребува теоријата на графови во молекуларната хемија, при што се применува познатото неравенство на Карамата.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на изложеното во овој извештај, членовите на Рецензентската комисија констатираа дека помл. ас. Мирко Петрушевски, во изминатиот период поминат на Машинскиот факултет, се покажа како совесен и коректен соработник кој веќе е воведен и во научната работа.

Па од тие причини, Рецензентската комисија со задоволство му предлага на Наставно-научниот совет на Машинскиот факултет, кандидатот Петрушевски Мирко да биде преизберен во звањето помлад асистент при Одделот за математика и информатика.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. Проф. д-р Лазо Димов, Машински факултет - Скопје, с.р.
2. Проф. д-р Љубица Стефанова, Машински факултет - Скопје, с.р.
3. Вонр. проф. д-р Алекса Малчески, Машински факултет – Скопје, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА
НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА
„НАЦИОНАЛНИТЕ ПАРЛАМЕНТИ И ПРАШАЊАТА ЗА
СУВЕРЕНИТЕТОТ И ДЕМОКРАТИЈАТА ВО ПОЛИСОТ НА
ЕВРОПСКАТА УНИЈА”, ИЗРАБОТЕНА ОД М-Р КАРОЛИНА
РИСТОВА -АСТЕРУД, ПРИЈАВЕНА НА ПРАВНИОТ ФАКУЛТЕТ
„ЈУСТИНИЈАН ПРВИ” ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први” во Скопје, на својата седница одржана на 30 август 2010 година, по предлог на Институтот за правно-политички науки, формираше Комисија за оцена на докторската дисертација на кандидатката м-р **Каролина Ристова-Астеруд** под наслов **„Националните парламенти и прашањата за суверенитетот и демократијата во полисот на Европската унија”**, во состав: проф. д-р Миодраг Мицајков (ментор), проф. д-р Димитар Бајалциев, проф. д-р Саво Климовски, проф. д-р Љубомир Д. Фрчкоски и проф. д-р Сашо Георгиевски.

Комисијата во наведениот состав со внимание ја прегледа и ја оцени докторската дисертација и на Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први” во Скопје со задоволство му го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

I. Приказ на трудот

Докторската дисертација на кандидатката м-р **Каролина Ристова-Астеруд** под наслов **„Националните парламенти и прашањата за суверенитетот и демократијата во полисот на Европската унија”** содржи 320 страници компјутерски отчуван текст со нормален проред и големина на букви, 521 фусноти, 103 монографски библиографски единици на англиски јазик, 72 статии во академски списанија на англиски јазик, 6 трудови и статии на македонски јазик и 106 документи на англиски и македонски јазик. Трудот е составен од вовед, три дела, заклучен осврт и 5 прилози. Деловите, заклучниот осврт и четте прилози се систематизирани во точки и потточки со наслови и поднаслови со што се обезбедува полесно следење на обработената материја.

Во делот **Вовед** (1-4 стр.), кандидатката ги изложува предметот, основната хипотетската рамка, тезите и целите на дисертацијата. Истражувачкиот предизвик на проблематиката на националните парламенти во ЕУ се образложува преку потребата за потемелно истражување, анализа и објаснување на очигледниот тренд на нивна актуализација во ЕУ започнат од средината на 1990-ти години и изразен низ решенијата на конститутивните акти на ЕУ, вклучително и со Лисабонскиот договор од 2009 год. Дополнително, како што истакнува кандидатката, истражувањето на една ваква тема од страна на истражувач(к)а од РМ има своја научна релевантност и апликативна вредност во контекст на процесот на интеграција на РМ во ЕУ. Основната хипотетичка рамка во дисертацијата е дека актуализацијата на националните парламенти временски коинцидира и е тесно поврзана со две дебати во рамките на ЕУ: дебатата за т.н. демократски дефицит во ЕУ и

дебатата за *telos*-от на евроинтеграцијата како политичка интеграција. Според основната теза на кандидатката, од позиционирањето на националните парламенти во политичкиот систем на ЕУ зависи и разрешницата на овие две дебати. Таквата теза таа ја заснова на почетната премиса за клучното влијание на европското историско-интелектуално наследство на националните парламенти како истовремен локус и симбол на државниот и народниот (демократскиот) суверенитет на државите-членки на ЕУ. Следствено, националните парламенти стануваат политичко-нормативен стандард за градење на политичката архитектура на ЕУ, од една страна, и значајна епистемолошко-сознајна и објаснувачка алатка за согледување како перспективно ќе се обликува истата таа архитектура на ЕУ, од друга страна. Оттука, кандидатката формулира две цели на дисертацијата. Првата цел е анализа на положбата и улогата на националните парламенти во политичкиот систем на ЕУ и нивното влијание врз решавање на т.н. проблем на демократскиот дефицит на ЕУ. Втората цел е идентификување на извориштата што ги претворија националните парламенти и моделот на парламентарна демократија во политичко-нормативен стандард за ЕУ, како и кои се евентуалните алтернативни политичко-нормативни стандарди и модели. Кандидатката дава воведно образложение за својот методолошко-епистемолошки пристап и одлука во првиот дел од дисертацијата да зборува за „политички систем на ЕУ“, додека во насловот на дисертацијата и во нејзиниот втор дел да зборува за „полисот на ЕУ“. Според неа, со оглед на тоа што предметот на истражување навлегува и во онтолошкото прашање за политичкиот идентитет, односно природа на ЕУ, за што постојат повеќе теоретско-нормативни модели и на нив придружни неологизми, потребно е прифаќање на конвенционалниот пристап на „заседнички именител“ во европските студии: секогаш кога истражувачкиот пристап е насочен кон позитивно-правните и институционалните решенија на ЕУ да се користи терминологијата „политички систем на ЕУ“, подразбирајќи исполнетост на сите карактеристики и елементи на политички систем од општоприфатениот модел на политиколозите Д. Истон и Г. Алмонд и без прејудиирање дали се работи за државен, мултидржавен или недржавен политички систем; од друга страна, секогаш кога истражувачкиот интерес е на рамниште на теоретско-нормативно моделирање или анализа на одредени прашања и концепти во контекст на ЕУ да се користи терминот „полис на ЕУ“ како синоним за „политичка формација“ во смисла на М. Веберовата дефиниција, односно како генерички термин кој треба да го премости теоретско-нормативното разногласие во однос на политичкиот идентитет на ЕУ.

Првиот дел (стр. 5-113) е насловен „Положба, функции и дејствување на националните парламенти во политичкиот систем на Европската унија“. Во него кандидатката најпрво ја изложува комплексноста на терминот и поимот на национален парламент во ЕУ, предизвикан, пред се, од различните уставноправни решенија на државите-членки. Таа за работна дефиниција на поимот го користи т.н. КОСАК-критериум, односно дефинирање на поимот согласно со членството во

Конференцијата на комисиите за европски прашања на парламентите на државите-членки во ЕУ. Потоа се изложува и се анализира историскиот развој на национално-парламентарната димензија на ЕУ, при што се идентификувани три фази на европеизација на националните парламенти: фаза на третирање на европските прашања како надворешна политика (1950-ти год. - средина на 1980-ти год.), фаза на институционални реформи за национално-парламентарна европеизација (средина на 1980-ти год.- прва половина на 1990-ти год.) и фаза на конституционализација на националните парламенти во ЕУ (од Мастрихтскиот договор од 1993 год. до Лисабонскиот договор од 2009 год.). Периодизацијата и анализата на овие развојни фази се направени со нагласено користење на историскиот, споредбенниот и методот на анализа на текст, преку изложување и анализа како на клучни правни акти на ЕУ и на државите-членки (закони, деловници и други внатрешнопарламентарни организациски акти), така и преку користење на резултати од бројни податоци, емпириски истражувања и анализи за националните парламенти за секоја од фазите посебно. Идентичен е методолошко-сознајниот пристап на кандидатката и во однос на истражувачкиот фокус врз т.н. европски функции на националните парламенти во ЕУ. Таа идентификува индивидуални и колективни функции на националните парламенти во рамките на политичкиот систем на ЕУ кои се обработени со голема детаљност. Во рамките на индивидуалните функции, како „оригинални функции“ кои националните парламенти ги имаат уште од почетоките на ЕУ, таа ги идентификува ратификационата функција во однос на конститутивните договори на ЕУ, функцијата на транспонирање на европското рамковно законодавство во националниот правен поредок (транспонирачка функција) и контролната функција врз ЕУ-активностите на националните влади. Кандидатката во својата класификација на индивидуалните функции истакнува дека по Лисабонскиот договор легислативната функција се расчленува на транспонирачка функција и на функција на заштита на принципот на супсидијарност, како и дека заради трендовскиот новитет и специфичната тежина што ја добиваат, и покрај ризикот за извесно преклопување со аспекти на оригиналните функции, треба да се издвојуваат и две други функции: информативната функција и функцијата во процесот на проширување на ЕУ со нови држави-членки. Дополнително, според кандидатката, по Лисабонскиот договор може да се зборува и за никулци за колективни функции на националните парламенти во ЕУ изразени преку воведување механизми за колективно дејствување во заштита на принципот на супсидијарност и во однос на меѓупарламентарната соработка. Следуваат освртот и анализата на организационата поставеност, внатрешнопарламентарното дејствување и меѓупарламентарната соработка на националните парламенти во европските прашања, како и на нивните односи со Европскиот парламент и со Европската комисија. Кандидатката го завршува првиот дел со изнесување свои заклучни согледувања за положбата, функциите и дејствувањето на националните парламенти во политичкиот систем на ЕУ со идентификување на главните карактеристики, трендови, слабости и перспективни предизвици на развојот на национално-

парламентарната димензија на ЕУ од позитивно-правен и институционален аспект. Нејзин главен заклучок е дека развојот на позитивно-правните решенија во конститутивните договори на ЕУ и во уставно-правните поредоци на државите-членки кои се однесуваат на улогата на националните парламенти во европските прашања, како и трендовите во внатрешпарламентарната и меѓупарламентарната организација и дејствување во европските прашања, одат во прилог на тезата дека почетната депарламентаризација на политичкиот систем на ЕУ се повеќе се заменува со процес на негова репарламентаризација.

Вториот дел (стр. 114-218) е насловен „Прашањата за суверенитетот и демократијата во полисот на Европската унија: јуриспруденциски и дискурсивни рефлексии врз (национално)парламентарната димензија“. Овој дел претставува сеопфатно претставување, анализа и образложување на посечката теза на кандидатката дека националните парламенти како локус и симбол на државниот и народниот (демократскиот) суверенитет претставуваат политичко-нормативен стандард за политичко формирање на евроинтеграцијата. Според кандидатката станува збор за три парадигми кои истовремено ја обликуваат (национално) парламентарната димензија на ЕУ и перспективната разрешница на дебатите за демократскиот дефицит на ЕУ и за *telos*-от на евроинтеграцијата: историско-интелектуалното *acquis communautaire* за суверенитетот и демократијата во вестфалискиот поредок на европските национални држави (т.н. „вестфалиска парадигма“), јуриспруденцијата на Судот на правдата на ЕУ и на националното (уставно) судство за суверенитетот и демократијата во ЕУ и теоретско-нормативните дискурси за суверенитетот и демократијата во полисот на ЕУ. Под и во меѓувлијание со овие три парадигми оформени се и три основни теоретско-нормативни модели за полисот на ЕУ: ЕУ како меѓународна организација или (интерговернменталистички) режим; ЕУ како полис *sui generis* на повеќестепено владеење; и, ЕУ како споредбен полис односно „политички систем“. Според кандидатката, кога станува збор за прашањата за суверенитетот и демократијата во ЕУ, клучна дилема (и за политичарите и за научниците!) е дали да се следат наследените поимни содржини на „суверенитетот“ или, пак, е потребно свртување нов епистемолошко-нормативен лист: дали ЕУ треба да се третира „како држава“ и следствено врз неа да се применуваат стандардите на модерната европска држава, вклучително и особено стандардите за (државен) суверенитет и (парламентарна) демократија, или, пак, е потребно ЕУ да се третира како нов облик на политичка формација за која ќе се конципираат и нови стандарди за „државноста“, „суверенитетот“ и „демократијата“? Таквата дилема, како што образложува кандидатката, произлегува од наследството и живото влијание на вестфалиската парадигма изразено низ два императива. Според првиот, демократија е возможна само во територијална држава со еднодимензионален државен суверенитет во духот на Боден-Хобс традициите за дефинирање на државниот суверенитет. Според вториот, демократијата е израз на волјата на територијално организираниот народ (демос) претставена преку институцијата на парламентот во духот на Лок-Русо-Џ.С. Мил традициите за дефинирање на народниот суверенитет,

дополнително надградени со разбирањето на демосот како историски и социо-културен демос, односно етнос - наследство од Француската револуција и политичката филозофија на Хегел. Во темелното образложување на јуриспруденциската и теоретско-нормативната парадигма, кандидатката јасно ги идентификува точките на влијание на вестфалиската парадигма врз јуриспруденцијата на националните (уставни) судови, јуриспруденцијата на Судот на правдата на ЕУ, моделот на ЕУ како интерговернменталистички полис и моделот на ЕУ како споредбен полис, односно политички систем. Истовремено, со иста темелност, кандидатката ги идентификува и актуелните концепти и точки на разидување со вестфалиската парадигма, всушност концепти на нејзина реконструкција и деконструкција, особено сконцентрирани во рамките на теоретско-нормативната парадигма како што се концептите на (пост)суверенитетот на Н. Мекормик и С. Краснер и концептите за граѓанскиот демос и уставен патриотизам на Ј. Хабермас и Ц. Вајлер. Во завршницата на вториот дел, преку вкрстена анализа на трите парадигми прецизно се идентификуваат импликациите, прашањата и дилемите врзани најдиректно за развојот на (национално) парламентарната димензија на ЕУ како главен фокус на дисертацијата, и тоа: инсистирање на јуриспруденцијата на националното (уставно) судство на парламентаризмот како *telos* на евроинтеграцијата и „уставен идентитет“ на перспективниот државен полис на ЕУ; идентификување на тенденција на супранационализација на народниот суверенитет и парламентаризмот во јуриспруденцијата на Судот на правдата на ЕУ; идентификување на јасен јуриспруденциски и теоретски расцеп меѓу гледиштата за развивање на ЕУ како парламентарен државен полис или како постдржавен и постпарламентарен полис, како и меѓу гледиштата за развивање на ЕУ како полис со демократски парламентарен легитимитет или полис со функционален легитимитет; и, конечно, јасна поларизираност по прашањето за (народниот) суверен на европската демократија, односно дали тоа се европските *demos* или тоа (треба да биде) европскиот *demos*.

Третиот дел (стр. 219- 279) е насловен „Собранието на Република Македонија и интеграцијата на Република Македонија во Европската унија (1991-2010 година) - Анализа на случајот на македонската парламентарна европеизација-“. Овој дел од дисертацијата е издвоен и релативно самостоен дел од целината на дисертацијата. Во него, кандидатката преку дисциплинирано и консеквентно дедуктивно следење на првиот дел од дисертацијата се фокусира на утврдување и анализа на карактеристиките и состојбите со процесот на европеизација на Собранието на РМ во периодот 1991- 2010 год. Согласно со методолошкиот пристап на анализа на случај, водечки критериуми за оценување и анализа се сознанијата за положбата, функциите и дејствувањето на националните парламенти во ЕУ изложени во првиот дел на дисертацијата. Истражувачката цел е јасно дефинирана, имено, идентификување на потребните реформски чекори и перспективни предизвици за европеизацијата на Собранието на РМ, на кои е посветен критичкиот осврт на овој дел од дисертацијата. Клучниот заклучок на анализата на кандидатката е дека Собранието на РМ до 2010 год. ги следи

перспектива на ЕУ како полис сепак е своевидна ревитализација на интерговернменталистичката перспектива, при што преку зајакнување на позицијата и функциите на националните парламенти се настојува да се зајакне перцепцијата за т.н. деривативна демократска легитимност на ЕУ. Се истакнува дека ваквиот пристап има повеќе слабости врзани за капацитетите на националните парламенти да се справат со новите европски функции, како и за натамошното неадресирање на проблемот на оддалеченост на Европскиот парламент од европските граѓани, што севкупно во крајна линија може да доведе до уште поголемо делегитимирање на ЕУ. Оттука, според кандидатката, моделот што го нуди споредбениот супранационализам претставува најживотворна перспектива за иднината на полисот на ЕУ, но за негово развивање се потребни натамошни конститутивни реформи кои ќе создадат правна рамка и услови за развивање на трансевропскиот политички простор (политички партии, цивилно општество, медиуми) што заедно со натамошното развивање на концептот на европско граѓанство ќе оди во прилог на создавање европски граѓански демос со развиен уставен патриотизам, согласно со-визиите на Ј.Хабермас, и кој како Русовиот народен суверен ќе ја воспостави и оживотвори супранационалната парламентарна демократија на ЕУ.

Кон докторската дисертација се приклучени и **5 прилози** (стр. 293-306) составени од клучни документи на ЕУ за националните парламенти и избор на релевантни членови од уставите на одредени држави-членки за улогата на националните парламенти во ЕУ: Прилог бр. 1: Декларациите бр. 13 и бр. 14 на Мастрихтскиот договор од 1993 год.; Прилог бр. 2: Амстердамскиот договор од 1999 год; Протокол за улогата на националните парламенти во Европската унија; Прилог бр. 3: Член 8ц и Протоколот за националните парламенти на Лисабонскиот договор од 2007 год. (текстот според консолидираната верзија на Договорот за ЕУ и Договорот за функционирање на ЕУ од 2010 год.); Прилог бр. 4: Избор на релевантни членови од уставите на одредени држави-членки за улогата на националните парламенти во Европската унија (Франција, Германија, Австрија, Финска); и, Прилог бр. 5: Упатство за меѓупарламентарна соработка во Европската унија (Усвоена од Конференцијата на спикери/претседатели на парламентите на ЕУ, Рим, 2008 год.).

II. Оцена на трудот

Врз основа на текстот на докторската дисертација „Националните парламенти и прашањата за суверенитетот и демократијата во Европската унија“, изработен од кандидатката м-р Каролина Ристова-Астеруд, Комисијата го констатира следново:

Темата на докторската дисертација претставува релативно нов истражувачки интерес во интердисциплинарните европски студии, особено од аспект на правно-теоретското осознавање на ЕУ. Истражувањето на прашањата за суверенитетот и демократијата во ЕУ низ призмата на положбата, функциите и дејствувањето на националните парламенти во ЕУ доведува до нови квалитативни сознанија кои ја збогатуваат теоретската мисла за овие комплексни концепти, како и дебатата за правно-политичката природа на ЕУ.

вообичаените фази на развој на национално-парламентарната димензија идентификувани и кај другите национални парламенти во ЕУ, како и дека има навлезено во сите клучни аспекти на процесот на внатрешнопарламентарна европеизација: формирање на специјализирано работно тело за европски прашања, деловнички реформи и реформи во собраниската практика за вршење на законодавната функција во усвојување на правото на ЕУ, воведување на специфични облици за контрола врз работата на владата во европските прашања, вклучување во сите клучни реформи на меѓупарламентарна соработка и започнување на европеизирачки реформи на парламентарните служби. Истовремено, кандидатката прецизно ги идентификува и слабостите и предизвиците кои се однесуваат на натамошниот развој на европските функции на Собранието на РМ, развивањето т.н. „комитетски систем“ за ЕУ, како и клучните аспекти и прашања за уставноправното позиционирање на Собранието на РМ во пресрет на стекнувањето статус на национален парламент во ЕУ.

Заклучниот осврт (стр. 280- 292) е насловен „Националните парламенти и перспективите на Европската унија како парламентарен или постпарламентарен полис“, во кој кандидатката преку една сумарна анализа на тенденциите во позитивно-правните и институционалните решенија за (национално)парламентарната димензија на ЕУ, од една страна, и рефлексите на трите парадигми за прашањата за суверенитетот и демократијата во ЕУ, од друга страна, прави напор да ги идентификува можните правци за перспективното развивање на ЕУ како полис. Основен заклучок на кандидатката е дека репарламентаризацијата на ЕУ значи јасно „пресекување“ во однос на дилемата дали ЕУ треба да се развива како демократски или технократски полис во корист на нејзино идно моделирање како демократски парламентарен полис. Притоа, се истакнува дека се можни повеќе алтернативни перспективи во зависност од тоа дали ќе преовлада т.н. „вестфалиски пристап“ или т.н. „супранационален пристап“ во однос на идното формирање на ЕУ како полис. Варијантите на вестфалискиот пристап ја нагласуваат централната улога или на националните парламенти (ЕУ како интерговернменталистички полис) или на Европскиот парламент (ЕУ како федерална држава). Од друга страна, како што истакнува кандидатката, супранационалниот пристап кој инсистира на реконструкција или деконструкција токму на вестфалиските концепти за суверенитетот и демократијата и на развивање на ЕУ како пост-држава, односно недржавна политичка формација, во својата *sui generis* варијанта има тенденција на задржување на статус-квото во актуелниот институционален дизајн на ЕУ. Како што се истакнува, главна слабост на таквиот пристап е натамошно нерешавање на проблемот на демократски дефицит, во голема мера доживуван и како парламентарен дефицит. Оттука, според кандидатката, поживотворна иднина има пристапот на споредбениот супранационализам кој нуди перспектива на ЕУ како недржавен полис на мултистепенно владеење, оптимално моделиран како парламентарна демократија врз основа на федералните и конфедералните државни искуства. Гледано низ призмата на решенијата на Лисабонскиот договор од 2009 година, кандидатката заклучува дека најнепосредната

Користењето, систематизацијата и анализата на импресивен број на споредбени податоци и истражувања за положбата, функциите и дејствувањето на националните парламенти во ЕУ, како и анализата на случајот на македонската парламентарна европеизација му даваат нагласена апликативна вредност на трудот во осмислување конкретни правни решенија и политики во процесот на интеграција на РМ во ЕУ, со што се апострофира и неговата општествена оправданост. Истовремено, трудот претставува прва докторска дисертација во РМ која за свој предмет на истражување ја има национално-парламентарната димензија на ЕУ и македонската парламентарна европеизација и како таква ќе претставува значајна научна референца за идни научноистражувачки напори во оваа област.

Трудот има јасна систематика, а употребениот јазик, иако често вклучува термини од други јазици (латински, англиски и германски), како и комплексни термилошки конструкции и изрази предизвикани, пред се, од комплексноста на самата ЕУ-терминологија и институционален дизајн, сепак овозможува јасно следење на мислата и ставовите на кандидатката во однос на предметот на истражување. Со оглед на интердисциплинарниот карактер на трудот, кандидатката одлично владеење со поголем број методи на научно истражување и со нивната соодветна примена.

Докторската дисертација „Националните парламенти и прашањата за суверенитетот и демократијата во полисот на Европската унија“ ги има сите карактеристики на изворен и сериозен научен труд и ја потврдува оспособеноста на кандидатката за самостојна научна и теоретска работа за проучување на комплексни научно-истражувачки проблеми, вклучително и оние што бараат интердисциплинарен напор.

III. Заклучок со предлог

Врз основа на изложениот приказ и оценка, Комисијата констатира дека се работи за солидно подготвена докторска дисертација што ги задоволува сите критериуми за изготвување на научни трудови од ваков вид, предвидени со соодветната законска регулатива и актите на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Од тие причини, Комисијата му предлага на Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, трудот **„Националните парламенти и прашањата за суверенитетот и демократијата во полисот на Европската унија“** на кандидатката **м-р Каролина Ристова-Астеруд** да го прифати како успешна докторска дисертација и да овозможи нејзина јавна одбрана.

Членови на Комисијата

Проф. д-р Миодраг Мицајков, ментор
с.р.

Проф. д-р Димитар Бајалциев с.р.

Проф. д-р Саво Климовски с.р.

Проф. д-р Љубомир Д. Фрчкоски с.р.

Проф. д-р Сашо Георгиевски с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНОТО ЗВАЊЕ ДОЦЕНТ ВО НАСТАВНО- НАУЧНАТА ОБЛАСТ ТЕЛЕКОМУНИКАЦИИ НА ФАКУЛТЕТОТ ЗА ЕЛЕКТРОТЕХНИКА И ИНФОРМАЦИСКИ ТЕХНОЛОГИИ ВО СКОПЈЕ

Со одлука на Наставно-научниот совет на Факултетот за електротехника и информациски технологии, донесена на неговата седница на 27.X 2010 година, одредени сме за членови на Рецензентската комисија за избор на наставник по предметите од наставно-научната област телекомуникации, а во врска со распишаниот конкурс објавен во весникот „Дневник“ од 7.X 2010 година.

Врз основа на доставените материјали и документи, го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс се пријавил кандидатот д-р Владимир Атанасовски.

1. Биографски податоци

Владимир Атанасовски е роден на 2.V 1980 година во Скопје. Дипломирал, магистрирал и докторирал на Факултетот за електротехника и информациски технологии во Скопје во 2004, 2006 и 2010 година, редоследно.

Од април 2004 до октомври 2006 година работел како демонстратор при Институтот за телекомуникации, а во ноември 2006 година е вработен на Факултетот за електротехника и информациски технологии во Скопје како асистент по предметите од наставно-научната област телекомуникации. Во рамките на наставната дејност држел аудиториски и лабораториски вежби по повеќе предмети од наставно-научната област телекомуникации.

Во доменот на научноистражувачката дејност се занимавал со истражување во областа на безжичните мрежи и има објавено 54 трудови на меѓународни и домашни конференции и списанија. Учествовал во 8 меѓународни и 2 домашни научноистражувачки проекти од областа на телекомуникациите.

Кандидатот активно го владее англискиот јазик.

2. Наставно-образовна дејност

Д-р Владимир Атанасовски во изминатиот период како асистент на Институтот за телекомуникации при Факултетот за електротехника и информациски технологии во Скопје држел аудиториски и/или лабораториски вежби по 11 различни предмети. Одржал и 2 предавања на летна школа и работилница. Бил член на комисија за оцена и одбрана на

125 дипломски работи. Изработил две интерни скрипти од вежби, како и пакет материјали за 2 предмета на додипломските студии.

3. Научна и стручна дејност

До претходниот избор, кандидатот објавил 32 научни труда на меѓународни и домашни конференции и списанија и учествувал во 7 меѓународни и домашни научноистражувачки проекти. Од претходниот избор до денес, д-р Владимир Атанасовски има објавено 22 научноистражувачки труда, од кои 1 труд е објавен во списание, и учествувал во 3 меѓународни научноистражувачки проекти.

Публикувани трудови во периодот по последниот избор

[33] V. Atanasovski et al., "Policy Regulated Networking in Cognitive Radio Environments," *ETAI 2009*, Macedonia, Sep 2009.

Во овој труд е претставен концепт на когнитивно радиоомрежување базирано на полиси.

[34] L. Gavrilovska and V. Atanasovski, "Resource Management in Wireless Heterogeneous Networks," *TELSIKS 2009*, Serbia, Oct 2009.

Во овој труд е даден преглед на техники и архитектури за управување со ресурси во безжични хетерогени мрежи.

[35] V. Atanasovski et al., "Traffic Regulations Monitoring Using VSNs," *TELFOR 2009*, Serbia, Nov 2009.

Во овој труд е претставена безжична сензорска мрежа која овозможува интелегентно управување со сообраќај.

[36] V. Atanasovski et al., "Sensors and RFID Enabling Smart Space," *TELFOR 2009*, Serbia, Nov 2009.

Во овој труд е претставена безжична сензорска мрежа која овозможува интелегентно набљудување на работен простор.

[37] V. Atanasovski et al., "Early Fire Detection with WSN," *TELFOR 2009*, Serbia, Nov 2009.

Во овој труд е претставена безжична сензорска мрежа која овозможува надгледување на шуми и рана детекција на можен пожар.

[38] V. Atanasovski et al., "Enhancing Quality of Experience in Wireless Heterogeneous Networks," *TELFOR 2009*, Serbia, Nov 2009.

Во овој труд е претставена нова архитектура за управување со ресурси во безжични хетерогени мрежи базирана на резонирање со полиси.

- [47] V. Atanasovski et al., "RAC2E: Novel Rendezvous Protocol for Asynchronous Cognitive Radios in Cooperative Environments," *PIMRC2010*, Turkey, Sep 2010.

Во овој труд е дефиниран нов протокол за креирање контролен канал кај асинхронизирани когнитивни радиоуреди.

- [48] L. Gavrilovska and V. Atanasovski, "Cooperative Spectrum Sensing in Ad-Hoc Networks," *ADHOCNETS 2010*, Canada, Aug 2010.

Во овој труд е даден преглед на концептот на кооперативно ослушување на спектар во безжични ad-hoc мрежи.

- [49] V. Atanasovski and L. Gavrilovska, "Resource Management in 2-Tier Opportunistic Spectrum Access Scenario," *WPMC 2010*, Brazil, Oct 2010.

Во овој труд е претставен нов телесообраќаен модел за анализа на управувањето со ресурси во мрежи со динамичко користење на спектар.

- [50] V. Atanasovski et al., "Energy Efficiency of Resource Management Architectures in Heterogeneous Wireless Networks," *WPMC 2010*, Brazil, Oct 2010.

Во овој труд е анализирана енергетската ефикасност на различни архитектури за управување со ресурси во хетерогени безжични мрежи.

- [51] V. Atanasovski et al., "Efficient Resource Management in Future Heterogeneous Wireless Networks: the RIWCoS Approach," *IEEE MILCOM*, USA, Oct 31 – Nov 3, 2010, (прифатен).

Во овој труд е дефинирана и симулациски евалуирана нова архитектура за управување со ресурси во хетерогени безжични мрежи.

- [52] V. Atanasovski et al., "Parameter settings for 2.4GHz ISM spectrum measurements," *CogArt 2010*, Italy, Nov 2010, (прифатен).

Во овој труд е дефинирана методологија за сетирање на мерни параметри при спектрални мерења во 2.4GHz ISM-подрачјето.

- [53] V. Atanasovski et al., "Performance of Resource Sharing and Borrowing in Opportunistic Access Systems," *CogArt 2010*, Italy, Nov 2010, (прифатен).

Во овој труд е претставен нов аналитички модел за делење на спектарот во мрежи со негово динамичко користење.

[54] V. Atanasovski et al., "Novel Policy Reasoning Architecture for Cognitive Radio Environments," *IEEE GLOBECOM 2010*, USA, Dec 2010, (прифатен).

Во овој труд е комплетно дефинирана и практично демонстрирана архитектура за резонирање по полиси во когнитивни радиомрежи.

Учество во научноистражувачки проекти после последниот избор

[1] ACROPOLIS, EU FP7 ICT-257626, NoE, 2010-2013.

[2] QUASAR, EU FP7 ICT-248303, STREP, 2010-2012.

[3] FARAMIR, EU FP7 ICT-248351, STREP, 2010-2012.

Заклучок и предлог

Врз основа на претходно изнесеното, како и врз основа на личното познавање на кандидатот, Комисијата заклучи дека д-р Владимир Атанасовски совесно и одговорно ги извршува сите зададени обврски и покажува извонредни резултати во научноистражувачката работа. Како студент постигнал одличен успех, а во текот на работата како асистент покажал извонредно залагање учествувајќи во подготовката на материјали и изведувањето на аудиториски и лабораториски вежби по тековните и нововведените предмети. Д-р Владимир Атанасовски објавил 4 труда во меѓународни списанија и учествувал на 50 меѓународни и домашни конференции. Дополнително, д-р Владимир Атанасовски бил учесник во 10 меѓународни и домашни научноистражувачки проекти.

Врз основа на изложеното, Рецензентската комисија смета дека кандидатот ги исполнува сите формални и суштински услови за избор во звањето за кое конкурира. Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Факултетот за електротехника и информациски технологии во Скопје, да го избере д-р Владимир Атанасовски за доцент по предметите од наставно-научната област телекомуникации.

Рецензентска комисија

Проф. д-р Лилјана Гавриловска, с.р.

Проф. д-р Борислав Поповски, с.р.

Проф. д-р Тони Јаневски, с.р.

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Владимир Мирко Атанасовски
(име, татково име и презиме)
Институција: Факултет за електротехника и информациски технологии
(назив на факултетот/институтот)
Научна област: телекомуникации

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1.	Настава во летни школи и работилници (учесник) [1] V. Atanasovski, "Broadband Access Networks," BE.BEST летна школа, јули 2007. [2] L. Gavrilovska, V. Atanasovski, "WCDMA Air Interface," тематско предавање за вработени во Т-Мобиле Македонија, јуни 2007.	2 = 2*1
2.	Одржување на вежби (аудиториски – АВ, лабораториски – ЛВ)	58,95
	- Дигитални телекомуникации (АВ+ЛВ = 2+4), зимски семестар 2004	2.7
	- Комутација и теорија на сообраќај (АВ+ЛВ=2+5), зимски семестар 2004	3.15
	- Телекомуникациски мрежи (АВ+ЛВ=2+4), летен семестар 2005	2.7
	- Безжични, мобилни и персонални мрежи (АВ+ЛВ=1+1), зимски семестар 2005	0.9
	- Комутација и теорија на сообраќај (АВ+ЛВ=2+5), зимски семестар 2005	3.15
	- Дигитален пренос на информации 1 (АВ=2), летен семестар 2006	0.9
	- Основи на телекомуникации 2 (ЛВ=5), летен семестар 2006	2.25
	- Телекомуникациски мрежи (АВ+ЛВ=2+5), летен семестар 2006	3.15
	- Безжични, мобилни и персонални мрежи (АВ+ ЛВ=1+1), зимски семестар 2006	0.9
	- Комутација и теорија на сообраќај (АВ+ЛВ=2+5), зимски семестар 2006	3.15
	- Телекомуникациски мрежи (АВ+ЛВ=1+4), летен семестар 2007	2.25
	- Телекомуникациски мрежи (АВ+ЛВ=2+5), летен семестар 2007	3.15
	- Телесообраќаен инженеринг (АВ+ЛВ=1+4), летен семестар 2007	2.25
	- Безжични и мобилни мрежи (АВ+ЛВ=1+3), зимски семестар 2007	1.8
	- Безжични, мобилни и персонални мрежи (АВ+ЛВ=1+2), зимски семестар 2007	1.35
	- Персонални и ad-hoc мрежи (АВ+ЛВ=1+2), летен семестар 2008	1.35
	- Телекомуникациски мрежи (АВ+ЛВ=1+4), летен семестар 2008	2.25
	- Телесообраќаен инженеринг (АВ+ЛВ=1+4), летен семестар 2008	2.25
	- Безжични и мобилни мрежи (АВ+ЛВ=1+4), зимски семестар 2008	2.25
	- Дизајн и моделирање во телекомуникациски мрежи (АВ+ЛВ=1+5), зимски семестар 2008	2.7
	- Персонални и ad-hoc мрежи (АВ+ЛВ=1+1), летен семестар 2009	0.9
	- Телекомуникациски мрежи (АВ+ЛВ=1+5), летен семестар 2009	2.7
	- Телесообраќаен инженеринг (АВ+ЛВ=1+5), летен семестар 2009	2.7
	- Безжични и мобилни мрежи (АВ+ЛВ=1+5), зимски семестар 2009	2.7
	- Персонални и ad-hoc мрежи (АВ+ЛВ=1+1), летен семестар 2010	0.9
	- Телекомуникациски мрежи (АВ+ЛВ=1+4), летен семестар 2010	2.25
	- Телесообраќаен инженеринг (АВ+ЛВ=1+4), летен семестар 2010	2.25
3.	Консултации со студенти	4,28
4.	Член на комисија за оценка или одбрана на дипломска работа (125)	12,5
5.	Интерна скрипта од вежби	6
	Телесообраќаен инженеринг	3
	Телекомуникациски мрежи	3
6.	Пакет материјали за одреден предмет	2
	Безжични и мобилни мрежи	1
	Персонални и ad-hoc мрежи	1
	Вкупно	85,7

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1.	Одбранета докторска теза „Механизми за реконфигурабилност на ресурси во интероперабилни хетерогени безжични	8

средини", Скопје, 3.9.2010.	
2. Одбранета магистерска работа „Анализа на мрежно и линк ниво базирани вертикални меѓунивовски оптимизации кај безжични ad hoc мрежи", Скопје, 7.4.2006.	4
3. Учесник во меѓународен научен проект	40 = 8*5
[1] ACROPOLIS: Advanced coexistence technologies for radio optimization in licensed and unlicensed spectrum, EU FP7 ICT-257626, NoE, 2010-2013. [2] QUASAR: Quantitative Assessment of Secondary Spectrum Access, EU FP7 ICT-248303, STREP, 2010-2012. [3] FARAMIR: Flexible and spectrum-Aware Radio Access through Measurements and modeling In cognitive Radio Systems, EU FP7 ICT-248351, STREP, 2010-2012. [4] ARAGORN: Adaptive Reconfigurable Access and Generic interfaces for Optimization in Radio Networks, EU FP7 ICT-216856, STREP, 2008-2010. [5] ProSense: Promote, Mobilize, Reinforce and Integrate Wireless Sensor Networking Research and Researchers: Towards Pervasive Networking of WBC and the EU, EU FP7 REGPOT-205494, CSA, 2008-2010. [6] RIWCoS: Reconfigurable Interoperability of Wireless Communications Systems, NATO SfP-982469, 2007-2011. [7] MAGNET: My personal Adaptive Global NET, EU FP6 IST 2003-507102, IP, 2003-2005. [8] PACWOMAN: Power Aware Communications for Wireless OptiMized personal Area Network, EU FP5 IST 2001-34157, IP, 2002-2004.	
4. Учесник во национален научен проект	6 = 2*3
[1] Обезбедување на услови за надежна ад хок комуникација во вонредни ситуации, МОН, 2006-2009. [2] Развој на алатка за оптимално распоредување на базни станици во безжичните локални мрежи на големите претпријатија, МОН, 2004-2005.	
5. Труд со оригинални научни резултати објавен во научно/стручно списание	13,2 = 3*3,6 + 1*2,4
[1] L. Gavrilovska, V. Atanasovski, "Wireless Broadband Initiatives Enabling Multimedia Applications," <i>Infrastructures and Engineering for Knowledge Society</i> , Romanian Academy Ed., Bucharest, 2008, ISBN: 978-973-0-05369-2. [2] L. Gavrilovska, V. Atanasovski, "Interoperability in Future Wireless Communications Systems: A Roadmap to 4G," <i>Microwave Review</i> , Vol. 13, No. 1, Jun 2007, pp.19 - 28. [3] V. Atanasovski, L. Gavrilovska, "Efficient and Transparent Service Discovery Mechanisms in Wireless Ad Hoc Networks," <i>WSEAS Transactions on Communications</i> , Issue 5, Volume 6, May 2007, ISSN: 1109-2742, pp. 695-700. [4] F. Sarevski, V. Rakovic, O. Ognenoski, V. Atanasovski and L. Gavrilovska, "Performance Analysis of Routing Protocols in Ad-hoc and Sensor Networking Environments," <i>TELFOR Journal</i> , Vol. 1, No. 1, 2009, pp. 10 - 13.	
7. Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир	7,4 = 1*1,8 + 2*1,6 + 2*1,2
[5] V. Atanasovski, L. Gavrilovska, D. Denkovski and V. Pavlovska, "Policy Regulated Networking in Cognitive Radio Environments," <i>ETAI 2009</i> , Ohrid, Macedonia, Sep 2009. [6] M. Porjazoski, V. Atanasovski, B. Popovski and T. Ulcar-Stavrova, "Performance Analysis of Soft Handover in 3G WCDMA Networks," <i>ETAI 2005</i> , Ohrid, Macedonia, Sep 2005. [7] M. Porjazoski, L. Gavrilovska and V. Atanasovski, "Simulation Analysis of Ad Hoc Routing Protocols," <i>ETAI 2005</i> , Ohrid, Macedonia, Sep 2005. [8] V. Atanasovski, L. Gavrilovska and L. Ilijoski, "WPAN - BT Simulation Packages," <i>CiIT 2003</i> , Bitola, Macedonia, Dec 2003. [9] L. Gavrilovska and V. Atanasovski, "Link Adaptation Strategies in Ad-Hoc Networks," <i>DECUS 2004</i> , Ohrid, Macedonia, Sep 2004.	
8. Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир со меѓународен уредувачки одбор	103,2 = 22*2,7 + 4*2,4 + 19*1,8
[10] D. Denkovski, V. Pavlovska, V. Atanasovski and L. Gavrilovska, "Novel Policy Reasoning Architecture for Cognitive Radio Environments," <i>IEEE GLOBECOM 2010</i> , Miami, FL, USA, Dec 2010, (прифатен труд). [11] O. Ognenoski, B. Jankuloska, V. Atanasovski and L. Gavrilovska, "Performance of Resource Sharing and Borrowing in Opportunistic Access Systems," <i>CogArt 2010</i> , Rome, Italy, Nov 2010, (прифатен труд). [12] D. Denkovski, M. Pavloski, V. Atanasovski and L. Gavrilovska, "Parameter settings for 2.4GHz ISM spectrum measurements," <i>CogArt 2010</i> , Rome, Italy, Nov 2010, (прифатен труд). [13] V. Atanasovski, V. Rakovic and L. Gavrilovska, "Efficient Resource Management in Future Heterogeneous Wireless Networks: the RIWCoS Approach," <i>IEEE MILCOM</i> , San Jose, CA, USA, Oct 31 - Nov 3, 2010, (прифатен труд). [14] V. Rakovic, L. Gavrilovska and V. Atanasovski, "Energy Efficiency of Resource Management Architectures in Heterogeneous Wireless Networks," <i>WPMC 2010</i> , Recife, Brazil, Oct 2010, (прифатен труд).	

- [15] V. Atanasovski and L. Gavrilovska, "Resource Management in 2-Tier Opportunistic Spectrum Access Scenario," *WPMC 2010*, Recife, Brazil, Oct 2010, (прифатен труд).
- [16] L. Gavrilovska and V. Atanasovski, "Cooperative Spectrum Sensing in Ad-Hoc Networks," *ADHOCNETS 2010*, Victoria, BC, Canada, Aug 2010.
- [17] V. Pavlovska, D. Denkovski, V. Atanasovski and L. Gavrilovska, "RAC2E: Novel Rendezvous Protocol for Asynchronous Cognitive Radios in Cooperative Environments," *IEEE PIMRC2010*, Istanbul, Turkey, Sep 2010.
- [18] V. Pavlovska, D. Denkovski, V. Atanasovski and L. Gavrilovska, "A Policy Reasoning Architecture for Cognitive Radio Networks," *COMM 2010*, Bucharest, Romania, Jun 2010.
- [19] B. Jankuloska, M. Pavloski, M. Zahariev, V. Atanasovski and L. Gavrilovska, "Efficient Spectrum Utilization: A Cognitive Approach," *COMM 2010*, Bucharest, Romania, Jun 2010.
- [20] P. Latkoski, V. Rakovic, O. Ognenoski, V. Atanasovski and L. Gavrilovska, "SDL+QualNet: A Novel Simulation Environment for Wireless Heterogeneous Networks," *SIMUTools 2010*, Torremolinos, Malaga, Spain, Mar 2010.
- [21] V. Atanasovski, D. Denkovski, T. Farnham, L. Gavrilovska, A. Gefflaut, V. Kolar, P. Mahonen, E. Meshkova, B. Motz, J. Nasreddine, V. Pavlovska, M. Petrova, S. Quadri and K. Rerkrai, "Cognitive Radio for Home Networking," *Demonstration at IEEE DySPAN 2010*, Singapore, Apr 2010.
- [22] J. Riihijarvi, M. Petrova, V. Atanasovski and L. Gavrilovska, "Extending Policy Languages with Utility and Prioritization Knowledge," *IEEE DySPAN 2010*, Singapore, Apr 2010.
- [23] V. Rakovic, V. Atanasovski and L. Gavrilovska, "Velocity Aware Vertical Handovers," *ISABEL 2009*, Bratislava, Slovacka, Nov 2009.
- [24] O. Ognenoski, P. Latkoski, V. Atanasovski and L. Gavrilovska, "Resource Management Aspects in Future Wireless Systems: RIWCoS Approach," *ISABEL 2009*, Bratislava, Slovacka, Nov 2009.
- [25] O. Ognenoski, V. Rakovic, F. Sarevski, D. Denkovski, V. Atanasovski and L. Gavrilovska, "Enhancing Quality of Experience in Wireless Heterogeneous Networks," *TELFOR 2009*, Belgrade, Serbia, Nov 2009.
- [26] S. Bonevska, A. Jankova, A. Mateska, V. Atanasovski and L. Gavrilovska, "Early Fire Detection with WSN," *TELFOR 2009*, Belgrade, Serbia, Nov 2009.
- [27] S. Temelkova, N. Paunkoska, M. Pavloski, V. Atanasovski and L. Gavrilovska, "Sensors and RFID Enabling Smart Space," *TELFOR 2009*, Belgrade, Serbia, Nov 2009.
- [28] B. Jankuloska, M. Zahariev, A. Mateska, V. Atanasovski and L. Gavrilovska, "Traffic Regulations Monitoring Using VSNs," *TELFOR 2009*, Belgrade, Serbia, Nov 2009.
- [29] L. Gavrilovska and V. Atanasovski, "Resource Management in Wireless Heterogeneous Networks," *TELSIKS 2009*, Nis, Serbia, Oct 2009.
- [30] V. Rakovic, O. Ognenoski, A. Kaloxylas, A. Boucouvalas, V. Atanasovski and L. Gavrilovska, "A RAT Selection Mechanism in Emergency Scenarios," *Wireless VITAE 2009*, Aalborg, Denmark, May 2009.
- [31] O. Ognenoski, V. Rakovic, M. Bogatinovski, V. Atanasovski and L. Gavrilovska, "User perception of QoS and economics for a WiMAX network in a backup scenario," *Wireless VITAE 2009*, Aalborg, Denmark, May 2009.
- [32] V. Atanasovski and L. Gavrilovska, "Managing Emergency Situations in IEEE 802.21 Enabled Networking Environments," *IEEE EUROCON 2009*, Saint-Petersburg, Russia, May 2009.
- [33] A. Mateska, V. Atanasovski and L. Gavrilovska, "Deployment of a WSN Testbed for an Emergency Scenario," *TELFOR 2008*, Belgrade, Serbia, Nov 2008.
- [34] F. Sarevski, V. Rakovic, O. Ognenoski, V. Atanasovski and L. Gavrilovska, "Performance Analysis of Routing Protocols in Ad-hoc and Sensor Networking Environment," *TELFOR 2008*, Belgrade, Serbia, Nov 2008.
- [35] L. Gavrilovska, V. Atanasovski, V. Rakovic, O. Ognenoski and A. Momirovski, "Providing Interoperability in Heterogeneous Environments towards 4G," *ELMAR-2008*, Zadar, Croatia, Sep 2008.
- [36] L. Gavrilovska, V. Atanasovski, V. Rakovic, O. Ognenoski and A. Momirovski, "Performance of Vertical Handovers in Heterogeneous Wireless Systems utilizing IEEE 802.21," *COMM2008*, Bucharest, Romania, Jun 2008.
- [37] L. Gavrilovska, V. Atanasovski, "Reconfigurable Interoperability Towards Seamless Communications," *WPMC 2007*, Jaipur, India, Dec 2007.
- [38] L. Gavrilovska, V. Atanasovski, "Wireless Broadband Initiatives Enabling Multimedia Applications," *NAEC 2007*, Lake Garda, Italy, Oct 2007.
- [39] L. Gavrilovska, V. Atanasovski, "Enabling Communications in Emergency Scenarios," *TELSIKS 2007*, Nis, Serbia, Sep 2007.
- [40] V. Atanasovski, L. Gavrilovska, "Cross-Layer Based MAC FEC Solution for IEEE 802.11a Links in Fading Channels," *ITI 2007*, Cavtat, Croatia, Jun 2007.
- [41] V. Atanasovski, L. Gavrilovska, "Inter-layer Information Exchanges for Maximizing IEEE 802.11a Throughput in Fading Channels," *CCN 2006*, Lima, Peru, Oct 2006.
- [42] V. Atanasovski and L. Gavrilovska, "Influence of Header Compression (HC) on IEEE 802.11a Throughput Performance in Fading Channels," *WPMC 2006*, San Diego, USA, Sep 2006.
- [43] V. Atanasovski and L. Gavrilovska, "Throughput and optimal behavior analysis of non-

saturated contending IEEE 802.11a systems in Rayleigh fading channels," <i>PIMRC'06</i> , Helsinki, Finland, Sep 2006.	
[44] V. Atanasovski and L. Gavrilovska, "Resource engagement analysis of overlay hybrid P2P architectures in Personal Networks," <i>ITI 2006</i> , Cavtat, Croatia, Jun 2006.	
[45] L. Gavrilovska and V. Atanasovski, "Scalability analysis of possible external service discovery architectures for Personal Networks," <i>ETRAN 2006</i> , Belgrade, Serbia and Montenegro, Jun 2006.	
[46] V. Atanasovski and L. Gavrilovska, "Providing Efficient Service Discovery in Wireless Ad Hoc and Personal Networks," <i>TELFOR 2005</i> , Belgrade, Serbia and Montenegro, Nov 2005.	
[47] L. Gavrilovska and V. Atanasovski, "Ad Hoc Networking Towards 4G: Challenges and QoS Solutions," <i>TELSIKS 2005</i> , Nis, Serbia and Montenegro, Sep 2005.	
[48] V. Atanasovski and L. Gavrilovska, "Throughput Performance of Contending IEEE 802.11a Systems in Rayleigh Fading Channels," <i>WPMC 2005</i> , Aalborg, Denmark, Sep 2005.	
[49] V. Atanasovski and L. Gavrilovska, "Efficient Service Discovery Schemes in Wireless Ad Hoc Networks Implementing Cross-Layer System Design," <i>ITI 2005</i> , Cavtat, Croatia, Jun 2005.	
[50] V. Atanasovski and L. Gavrilovska, "Influence of Header Compression on Link Layer Adaptation in IEEE 802.11b," <i>IEEE WIRELESSCOM 2005</i> , Maui, Hawaii, USA, Jun 2005.	
[51] L. Gavrilovska and V. Atanasovski, "Influence of Packet Length on IEEE 802.11b Throughput Performance in Noisy Channels," <i>Workshop on "My personal Adaptive Global NET: Visions and beyond" IST-FP6-IP MAGNET</i> , Shanghai, China, Nov 2004.	
[52] L. Gavrilovska and V. Atanasovski, "Adaptive Techniques for WLAN Throughput Improvement," <i>IEE 3G 2004</i> , Savoy Place, London, UK, Oct 2004.	
[53] V. Atanasovski and L. Gavrilovska, "Cross-Layer Optimizations in Wireless Ad-Hoc Networks," <i>IEEE ICNP 2004</i> , Berlin, Germany, Oct 2004.	
[54] V. Atanasovski and L. Gavrilovska, "Routing Assisted Efficient Service Discovery in Ad-Hoc Networks," <i>WPMC 2004</i> , Abano Terme, Italy, Sep 2004.	
Вкупно	181,8

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1. Студија (учесник/соработник)		22
[1]	"Preliminary methodology for assessing secondary spectrum usage opportunities", EU FP7 QUASAR, D2.1, Jun 2010.	=
[2]	"State of the Art Review", EU FP7 FARAMIR, D2.1, Apr 2010.	22*1
[3]	"Scenario Definitions", EU FP7 FARAMIR, D2.2, Aug 2010.	
[4]	"State-of-the-art", EU FP7 ARAGORN, D2.1, Apr 2008.	
[5]	"Requirements for Next Generation Generic Interfaces", EU FP7 ARAGORN, D2.2, Aug 2008.	
[6]	"Draft Specification of Generic Interfaces", EU FP7 ARAGORN, D2.3, Feb 2009.	
[7]	"Final Specification of Generic Interfaces", EU FP7 ARAGORN, D2.3, Feb 2010.	
[8]	"Conceptual System Architecture", EU FP7 ARAGORN, D3.1, Oct 2008.	
[9]	"Evaluation of Selected Cross-Layer Methods and Optimisation Techniques", EU FP7 ARAGORN, D3.2, Jun 2009.	
[10]	"Final System Architecture", EU FP7 ARAGORN, D3.3, Apr 2010.	
[11]	"Interference and Spectrum Occupancy Information Representation and Exchange", EU FP7 ARAGORN, D4.1, Feb 2009.	
[12]	"System Enhancement Through Cooperation", EU FP7 ARAGORN, D4.1, Feb 2010.	
[13]	"Scenario Definition", EU FP7 ARAGORN, D5.1, Dec 2008.	
[14]	"Preliminary Prototyping Application Specification", EU FP7 ARAGORN, D5.2, Oct 2009.	
[15]	"Final Prototype Description", EU FP7 ARAGORN, D5.3, Aug 2010.	
[16]	"Research Infrastructure Specification", EU FP7 ProSense, D4.1, Aug 2008.	
[17]	"Research Infrastructure Implementation", EU FP7 ProSense, D4.2, Mar 2009.	
[18]	"May Progress Report - 2008", NATO SfP-982469 RIWCoS project, May 2008.	
[19]	"October Progress Report - 2008", NATO SfP-982469 RIWCoS project, Oct 2008.	
[20]	May Progress Report - 2009, NATO SfP-982469 RIWCoS project, May 2009.	
[21]	"October Progress Report - 2009", NATO SfP-982469 RIWCoS project, Oct 2009.	
[22]	"May Progress Report - 2010", NATO SfP-982469 RIWCoS project, May 2010.	
Дејности од поширок интерес		
1. Член на организационен или програмски одбор на научен/стручен собир		3,5
[1]	Работилница QUASAR, Охрид, Македонија, септ. 2010.	=
[2]	Конференција ЕТАИ 2009, Охрид, Македонија, септ. 2009.	7*0,5
[3]	Летна школа senZations'09, Охрид, Македонија, септ. 2009.	
[4]	Работилница ProSense, Охрид, Македонија, авг. 2009.	
[5]	Спец. сесија „Spectrum Measurements and Sensing“, CogArt2010, Рим, Италија, ное. 2010.	
[6]	Спец. сесија „Heterogeneous Wireless Networks“, ISABEL2009, Братислава, Словачка, ное. 2009.	

[7] Спец. сесија „Joint NATO project“, Wireless VITAE 2009, Алборг, Данска, мај 2009.	
2. Студиски престој во странство	0,5
[1] (до 3 месеци), Универзитет во Алборг, Данска, август 2008.	
3. Членство во извршно тело на меѓународна организација која поддржува/организира научноистражувачка дејност (FP7, COST, ICGEB, IEAE и сл.) (член)	2
[1] Заменик MC член на COST-акција IC0902: Cognitive Radio and Networking for Cooperative Coexistence of Heterogeneous Wireless Networks	
4. Изготвување и пријавување на научен/образовен национален проект (соработник)	1 = 2*0,5
[1] Анализа и моделирање на динамичко управување со спектрални ресурси во когнитивни радиомрежи, Министерството за образование и наука на Република Македонија, 2010.	
[2] Национален проект за Лабораторија за безжични мрежи на ФЕИТ во Скопје, 2008.	
5. Изготвување и пријавување на научен/образовен меѓународен проект (соработник)	11 = 11*1
[1] Employing Broadcast-based Systems and Sensor Networks to Promote Efficient Energy Usage in Commercial, Residential and Transportation Sectors, EU SEE-ERA.NET, 2010.	
[2] Ultra low power supply for sensor nodes in smart homes, EU SEE-ERA.NET, 2010.	
[3] Energy Health Monitoring, EU SEE-ERA.NET, 2010.	
[4] EIT-KICS: MegaInformation-Communication (iMIC), 2009.	
[5] A2LIVE: Augmented Adaptive Localization for Integrated Variable Environments, EU FP7 IP, 2007.	
[6] EMERGE: Distributed QoS Management Framework for Premium Service Provision in EMERGENCY Scenarios, EU FP6 STREP, 2005.	
[7] EMERGE2: Premium Service Provision in EMERGENCY Scenarios, EU FP6 STREP, 2005.	
[8] ERTCON: Enhancing wireless communications research and training in MK, EU FP6 SSA, 2007.	
[9] ULYSSES: Situation/Location Aware Design Solutions for Communication Systems in Heterogeneous Wireless Scenarios, EU FP6 STREP, 2005.	
[10] TEMPUS JEP: Enhancements of University Curricula in Wireless Networking, 2005.	
[11] TEMPUS JEP: Development of Two-Tier University Curriculum in Wireless Networking, 2006.	
Вкупно	40

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ Д-Р ВЛАДИМИР АТАНАСОВСКИ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ ДОЦЕНТ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	85,7
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	181,8
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	40
Вкупно	307,5

Рецензентска комисија

Проф. д-р Лилјана Гавриловска, с.р.

Проф. д-р Борислав Поповски, с.р.

Проф. д-р Тони Јаневски, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА на докторската дисертација
**„ФУНКЦИЈАТА НА ПОЛИЦИЈАТА ВО СПРЕЧУВАЊЕТО НА
 СЕМЕЈНОТО НАСИЛСТВО ВРЗ ЖЕНАТА”,**
 изработена од м-р Стојанка Мирчева, пријавена на
 Правниот факултет „Јустинијан Први” во Скопје

Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први” во Скопје, при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј” во Скопје, на седницата одржана на 25.10.2010 година, по предлог на Наставничкиот колегиум на постдипломските студии по казнено право и криминологија формира Комисија за оцена и одбрана на докторската дисертација со наслов *„Функцијата на полицијата во спречувањето на семејното насилство врз жената”* од кандидатката *м-р Стојанка Мирчева*, во состав: акад. проф. Владо Камбовски, проф. д-р Љупчо Арнаудовски, проф. д-р Виолета Чачева, проф. д-р Гордан Калајчиев (ментор) и проф. д-р Гордана Бужаровска.

ИЗВЕШТАЈ

I.

Приказ на дисертацијата

Докторската дисертација *„Функцијата на полицијата во спречувањето на семејното насилство врз жената”*, покрај воведните напомени, е поделена во пет дела со 19 глави и опфаќа текст од вкупно 347 страници.

Тезата е структурирана во пет дела, почнувајќи со воведни напомени за феноменот на семејното насилство и неговата распространетост. Потоа следува **првиот дел** кој содржи 5 поглавја коишто се занимаваат со проблемско-теоретската рамка на тезата: проблемска рамка, општествена и научна оправданост на тезата, методолошка поставеност, поимна рамка и меѓународни документи.

Појдовна основа во тезата е дека **концептот на заштита на жената и нејзините права** резултира од половата припадност и од родовата социјализација, како и од родовата дискриминација како директна последица. Во традиционалното сфаќање, под човекови права се подразбира односот меѓу поединците и државата, а кога станува збор за полицијата и човековите права, фокусот е ставен врз условите во коишто употребата на сила од полицијата може и не смее да се оправда, дозволеното постапување со приведените лица, законското лишување од слобода и сл. Меѓутоа, кога станува збор за семејното насилство, вака поставениот контекст на човекови права се комплицира бидејќи во случаи на семејно насилство се работи за кршењето на човековите права што се случува доминантно во приватниот живот.

Актуелноста и општествената оправданост на проучувањето на справувањето со семејното насилство извршено врз жената произлегува од општествениот контекст на македонската реалност. Општествената оправданост на тезата произлегува од легитимниот интерес на општеството за намалување на насилството врз жената, а особено насилството што се случува во семејството.

каде што индивидуата претпоставено се чувствува најбезбедно. Овој труд придонесува кон унапредувањето на полициското постапување во случаи на семејно насилство врз жената со што се зголемува ефикасноста на полицијата. Научната оправданост на трудот е заснована врз добиените емпириски сознанија за националната практика, знаење и перцепција на полициските службеници во спречувањето на семејното насилство врз жената. Тезата се потпира врз современите научни достигнувања со цел директно теоретски и практично да се придонесе во правец на зголемување на ефикасноста на полицијата во борбата против семејното насилство врз жената. За едно цивилизирано општество, кон чијашто цел се стреми и македонското општество, е многу значајно постојаното унапредување и остварување на стремежот за задоволување на базичната потреба на секој човек за лична сигурност.

Реакцијата на општеството на насилството врз жените, а особено семејното насилство не значи само поддршка на жртвите, туку пред сè претпоставува развивање професионални стандарди за спроведување истраги и собирање докази за расчистување на сериозно казнено дело. Општествената детерминираност на семејното насилство ја налага потребата за воспоставување на општествена стратегија за борбата против семејното насилство врз жената. Тргувајќи од оваа определба, предмет на трудот е полициското постапување во случаи на семејно насилство врз жената, детерминирано од актуелниот историско-културен, правен и социо-економски контекст на македонското општество.

Основна хипотеза на истражувањето е дека од новата улога на полицијата во современото општество во контекст на половото и родовото дефинирање на жената зависи сензибилизирањето на полициските службеници за феноменот на семејно насилство врз жената како партнер и ефективната заштита на жената-жртва.

Полициското постапување не е производ само на личните ставови на полициските службеници, туку е конструирано во согласност со формалните правила кои даваат правна оправданост за нивните активности. Иако полицијата, во принцип, постапува во согласност и на начин предвиден со казненото законодавство, начинот на кој полицијата го перципира конкретниот настан води кон различна реакција, пред сè, перцепцијата на полицијата за семејното насилство како домашна, приватна работа на семејството, а не како „вистински криминал“ кој бара полициска интервенција. Понатаму, постапувањето на полициските службеници, исто така е раководено од вредносните ставови за жената како жртва на семејното насилство, за мажот како сторител, за традиционалните родови улоги во семејството, за етничката припадност и општествениот и економскиот статус на жртвата и на сторителот.

Вториот дел е фокусиран врз компаративните искуства во сферата на спречувањето на семејното насилство. Глобалниот контекст и меѓународните обврски на државите за ефикасно спречувањето на семејното насилство врз жената од една страна и локалните специфичности од друга страна, налагаат унапредувањето на казненоправните системи да вклучува компаративни искуства и најдобри практики. Продлабочена анализа е направена на две држави-членки на ЕУ, Словенија, која потекнува од поранешната југословенска држава со казненоправен систем од континентален тип, и Англија и Велс, како типичен претставник на англосаксонскиот систем. Даден е и кус преглед на казненоправните решенија за справување со семејното насилство врз жената во државите во регионот (Австрија, Хрватска, Србија, Босна и Херцеговина).

Предмет на анализа се прашањето на инкриминација на семејното насилство, официјалноста на гонењето, положбата на жртвата во текот на постапката, привремени мерки на заштита на жртвата и постоење на полициски овластувања за определување на непосредна привремена мерка на заштита. Австрискиот модел е земен како добра практика со цел да се согледа патот на казнените реформи низ кои овој национален систем минал во ефикасното справување со семејното насилство врз жената.

Во третиот дел „Справување со семејното насилство на казненоправниот систем на Република Македонија ” е направена детална анализа на развојот на македонското казнено законодавство во справувањето со семејното насилство врз жените. Во овој дел од трудот хронолошки е презентираан развојот на заштитата на жената-жртва од семејно насилство во казненото законодавство во РМ, пред сè низ призмата на објектот на заштита, обликот на прогон и заплашителната казна. Во продолжение се претставени актуелните (процесни и материјални) решенија на нашиот казненоправен систем. Во елаборирањето на казненоправната заштита од семејно насилство во Македонија, кандидатката поаѓа од становиштето дека казненото право традиционално се занимава со обележјата на кривичните дела и дејствијата на сторителот, а не е насочено кон жртвата. Во анализата се вклучени три аспекти: дали постојат инкриминации на семејно насилство; кои видови насилство се инкриминирани; и каква е положбата на жртвата во постапката, односно дали кривичниот прогон на сторителот е извор на сигурност и заштита за жртвата или извор на ново насилство.

Казненоправната забрана на семејно насилство го определува и односот на државата кон семејството, односно кај нас е прифатено начелото на официјалност кај гонењето за кривични дела на семејно насилство. Фактот дека кога делото е сторено при вршење семејно насилство, гонењето се презема по службена должност и заплашителната казна е построга во однос на основниот облик, упатува на посебна заштита на членот на семејството од страна на државата и ја акцентира улогата на полицијата во спроведувањето на законот и во заштитата на човековите права.

Во овој контекст, кандидатката се осврнува на практиката на македонската полиција која говори за третман на дејствијата на семејно насилство врз жената како прекршок против јавниот ред и мир и заклучува дека нашето казнено законодавство не предвидува прекршок на семејно насилство, ниту воспоставува засебни прекршочни закони за спречување на семејно насилство. Напротив, обидот да се интерпретираат противправните дела на семејно насилство како прекршоци против јавниот ред и мир го девалвира ратиото на законодавецот при инкриминирањето на семејното насилство како тежок облик на криминал.

Анализата на казненото законодавство не го заобиколи **процесното казнено законодавство**. Така, во трудот е направена анализа на процесната заштита на жената-жртва во кривичната постапка. Анализата се протега и на положбата на жртвата пред започнувањето на кривичната постапка и по нејзиното завршување. Кандидатката елаборира дека македонскиот казненоправен систем, во многу ограничена смисла, обезбедува заштита на жртвата од повторување на насилството откако е започната кривичната постапка, или по нејзиното завршување, во определена мера преку изречените

санкции. Кандидатката се осврнува и на реформата на македонското казнено законодавство и заклучува дека се прави сериозен исчекор во поглед на правата на жртвите. Работната верзија на Предлог-ЗКП (верзија од 25 март 2010 година).

Посебно внимание е посветено на законската рамка којашто ги уредува полициските овластувања и шивната примена во случаи на семејно насилство врз жената. Полициска интервенција која не влијае на суштината на проблемот, а во случај на семејно насилство во домот, да се иницира разрешување на насилничкиот однос, остава место за продолжување на маѓепсаниот круг во кој се наоѓа жртвата. Секоја нерешителна реакција на полицијата дозволува насилникот да изнајде оправдувања, најчесто префрлувајќи ја вината на жртвата која го предизвикала и затоа и го заслужува насилството, обвинување, а честопати и наметнување и прифаќање на вина од страна на жртвата дека го растура домот и семејството со тоа што побарала заштита од полиција, економска неизвесност и страв за останување, страв од стикетирање од социјалната средина во која се движи и страв од повторување на насилството.

Актуелните полициски овластувања во Македонија имаат општ карактер, односно воспоставената законска рамка за примена на полициски овластувања ја следи логиката на генерална државна реакција за кршење на правна норма. И тоа е широко прифатена логика за легитимност на полициски овластувања. Кога станува збор за семејно насилство, широко е прифатено становиштето дека семејното насилство е старо-нов облик на криминал. Семејното насилство како вид насилничко однесување, човековата историја го познава многу одамна, но како сериозен облик на криминал од неодамна. Но, државната реакција за справување и спречување на семејното насилство како тешко повредување на правата и слободите на луѓето се уште пред себе има долг пат пред да може да и се припише атрибутот на ефикасност. Македонската полициска легислатива се уште не познава полициски овластувања специфични за спречување на семејното насилство. Иако, генерално, казненоправната и граѓанскоправната рамка за борба со семејното насилство и ефективна заштита на жената-жртва се во голема мера изградени и меѓусебно се надополнуваат, сепак отсуствува специфична полициска реакција на семејното насилство. Без законска рамка, ефективна полициска реакција и не е можна. Без да се намали значењето и улогата на другите чинители на системот на заштита од семејно насилство, полицијата е најчесто првата алка на системот и орган со легитимна моќ да применува репресивни мерки.

Анализата на законската рамка содржи и предлози за надминување на утврдените недоследности во смисла на ефективна заштита на жената-жртва на семејно насилство, како и сугестии за посовремени решенија. Казненоправниот систем со репресивниот апарат и мерките кои му стојат на располагање доколку функционира изолирано не може ефикасно да се справи со проблемот на семејно насилство. Едноставно, не може да се очекува од казненоправниот систем да постигне нешто што не е во негов мандат, разрешување на причините кои довеле до насилничко однесување во семејството. Репресивните мерки на казненоправниот систем имаат карактер на застрашување и симболично значење, но истовремено и многу ограничено влијание. Казненоправниот систем реагира на манифестацијата, а не на генераторот на насилството.

Законодавната реформа не запира само на казненоправната заштита од насилничко однесување во семејството, туку заштитата од семејно насилство ја поставува во вкупниот контекст на општествените односи. Оттука, за ефикасно справување со семејното насилство, а особено со семејното насилство врз

жената, неопходно е меѓусебна поврзаност и надополнување меѓу репресивните мерки на казненоправниот систем и социо-здравствените мерки.

Резултатите и анализата од спроведеното емпириско истражување за ставовите, знаењата и практиките на полициските службеници во Република Македонија во врска со семејното насилство врз жената, се претставени во четвртиот дел. Кандидатката детално слаборира дека полициското постапување во случаи на семејно насилство е предмет на бројни странски истражувања, со акцент на влијанието на ставовите, перцепциите и практиките на полициските службеници врз ефективната заштита на жртвата и доследното остварување на општествено поставената цел за спречување на семејното насилство врз жената. Досегашните истражувања на појавата на семејно насилство во Република Македонија се ориентирани единствено кон жртвата, за што се применувани виктимолошки анкети. Произлегува заклучокот дека доминантно невладиниот сектор е загрижен за истражување на појавата, но првенствено од аспект на жената-жртва. Факт е дека отсуствува истражување и анализа на реакцијата на институциите на системот задолжени за спречување на семејното насилство и заштита на жената-жртва. Оттука, емпириското истражување претставува прво од ваков вид истражување за ставовите, знаењата и практиките на полициските службеници во Република Македонија.

Општа цел на истражувањето беше да се добијат емпириски засновани податоци за третманот што жената во улога на партнер која е жртва на семејно насилство го има при спроведувањето на законот од страна на полициските службеници. Концензијата на истражувањето се потпира врз комбинација на различни методолошки постапки (анализа на содржината, метод на статистичко истражување) и различни техники на собирање на податоци (анкетирање). За целите на истражувањето беа развиени два инструмента: инструмент за знаењето, ставовите и практиките на полициските службеници во врска со семејното насилство над жената, како и инструмент за анализа на прекршочни пријави.

Собирањето на квалитативни податоци од евиденциите на МВР за реакцијата на полицијата во врска со пријавените случаи за семејно насилство врз жената, но само во својство на партнер, кои резултирале со пријава за сторен прекршок против јавен ред и мир се спроведе во 2008 год. Целта на анализата на барањата за поведување прекршочна постапка поднесени од полициските службеници беше да се добијат дополнителни податоци за постапувањето на полицијата во случаи на семејно насилство врз жената. Посебен интерес претставува постапувањето во случаи на семејно насилство врз жената кои полицијата ги третира како прекршоци. Предмет на анализа беа вкупно 222 прекршочни пријави против прекршители на јавниот ред и мир во контекст на семејно насилство врз жената како партнер поднесени од СВР Скопје во текот на 2007 год.

Вр основа на истражувачките резултати, кандидатката заклучува дека личните ставови, перцепциите и знаењата на полициските службеници за семејното насилство, за жените-жртви и за насилните мажи има влијание врз обликувањето на нивната службена реакција при пријава на семејно насилство врз жена. Личните ставови на полициските службеници кон семејното насилство, што се резултат на односот на општеството кон семејното насилство врз жената, го детерминираат полициското постапување во онаа мера во која отсуствува целосна и соопфатна обука за причините, суштината на

насилничкиот однос, последиците од него, како и прашањето за родовата еднаквост.

При разгледувањето на ставовите на полициските службеници за односите меѓу мажот и жената во семејството не може да се излезе од рамката на општествената родова социјализација. Истражувачките резултати упатуваат на заклучок дека меѓу полициските службеници опстојуваат патријархалните вредности за семејните улоги. Од анализата на ставовите на испитаниците за односите меѓу мажот и жената во семејството произлегува дека социјално прифатените улоги во семејството се одразуваат речиси подеднакво кај полициските службеници, со определени влијанија на религиозната определба и полот. Притоа, религијата има улога на влијание врз традиционалното создавање на општествено прифатливо однесување, додека влијанието на полот би можело да се толкува во сè поголемата свест кај жените за сопствената еднаквост со мажите, или барем стремеж за еднаквост.

Врз основа на поставената хипотетичка рамка и добиените теоретски и емпириски сознанија во трудот се извлечени **релевантни заклучоци и препораки** коишто треба да најдат интерес и плодна почва за нивна реализација во Република Македонија.

Во делот со заклучни согледувања, кандидатката изложува конкретни предлози и препораки за унапредување на полициската функција во спроведување на законот при случаи на семејно насилство врз жената и заштита на човековите права. Казненоправниот систем, изолирано, не може да ги реши проблемите на семејното насилство. Прво, кривичното право традиционално е насочено кон кривичното дело и кон сторителот, а не кон потребите на жртвата. Премногу амбициозна задача, која излегува од мандатот на кривичното право, е да се очекува тоа да постигне нешто што не може. Оттука, решението е во системско постапување и поврзување на формалниот и неформалниот систем на општествена контрола во заштита и помош на жртвите и обезбедување на долготрајна сигурност. Изолираното дејствување на кривичноправниот систем не може да се справи со патријархалните односи, широко прифатените традиционални и културни вредности, личните карактеристики и наученото однесување според родово доделените улоги, што во најголема мера го генерира семејното насилство врз жената.

Македонската полициска легислатива сè уште не познава полициски овластувања специфични за спречување на семејно насилство. Иако, генерално, казненоправната и граѓанскоправната рамка за борба со семејното насилство и ефективна заштита на жената-жртва се изградени до определен степен, сепак отсуствува специфична полициска реакција на семејното насилство. Без законска рамка, ефективна полициска реакција и не е можна. Без да се намали значењето и улогата на другите чинители на системот на заштита од семејно насилство, полицијата е најчесто првата алка на системот и орган со легитимна моќ да применува репресивни мерки.

И најдобрата законска рамка не добива доследна операционализација без градење на систем за спроведување на законот. Правилната разработка на законските одредби во подзаконски акти спречува неразбирањето на појавата на семејно насилство и специфичните права на жената-жртва да се пополни со традиционални вредности кои се најчесто стереотипни.

Општ заклучок е дека во македонската полициска организација отсуствуваат специјализирани полициски службеници за работа на случаи на семејно насилство и отсуствува систем на континуирана обука за специфичното

полициско постапување во случаи на семејно насилство врз жената, важечката законска рамка и родово заснованото насилство. За остварување на целта на воспоставување полициски службеници специјализирани за постапување во случаи на семејно насилство, нужно се наметнува спроведувањето на специфична обука за полициските службеници.

II.

Оцена на трудот

Кандидатката м-р Стојанка Мирчева се определи да истражува една особено интересна и контроверзна тема, и со тоа врз себе зеде голема одговорност бидејќи требаше да изготви дисертација за еден од најактуелните и најсложените проблеми на казненото и полициското право денес, не само во Република Македонија, туку и пошироко. Се работи за материја за која во последно време се водат многу проекти и извонредно многу се пишува, но сè уште не се добро систематизирани знаењата во научната литература не само кај нас, туку и во светот. Сепак, аналитичниот и критички пристап на кандидатката и овозможиле да успее да ги идентификува најзначајните прашања и проблеми во спречувањето на оваа појава и да ги препорача најдобрите практики во Европа и во светот.

Квалитетот на обработката на проблемите што се предмет на научен интерес во оваа дисертација го одреди и користената домашна и странска литература која се карактеризира со актуелност и непосредност во третирањето на проблемите од научен аспект. Сепак, најголема вредност на докторската дисертација лежи во успешно спроведеното научно истражување, со кое авторката покажува дека не само што ја совладала научната методологија, туку и успешно се користи со неа.

Стилот на кој авторката пишува е јасен, а трудот е конзистентно систематизиран. Навистина, некои прашања до кои допира трудот останале неодговорени, но целта на трудот и не беше да се одговори на сите можни отворени прашања поврзани за семејното насилство. Така, Комисијата во целина има неподелено мислење дека се работи за самостоен и зрел научен труд кој дава значителен придонес во домашната правна литература за едно многу важно општествено прашање.

III.

Заклучок со предлог

Докторската дисертација *„Функцијата на полицијата во спречувањето на семејното насилство врз жената“*, поднесена од кандидатката м-р *Стојанка Мирчева*, претставува оригинален научен труд и подробно проучување на полициското постапување во случаи на семејно насилство врз жената. Кандидатката проучува актуелна, но и многу комплексна и сериозна тема која во Република Македонија е малку проучена и обработена на поопстоен и посистематичен начин.

Имајќи го предвид понапред изнесеното, Комисијата смета дека докторската дисертација ги исполнува условите предвидени со законските акти за стекнување на право за усна јавна одбрана и со задоволство на Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје му предлага да ја прифати позитивната оценка и да закаже одбрана на докторската

дисертација на м-р Стојанка Мирчева под наслов *„Функцијата на полицијата во спречувањето на семејното насилство врз жената“*.

Скопје, 27.10.2010 год.

КОМИСИЈА:

1. Акад. проф. Владо Камбовски, с.р.
2. Проф. д-р Љупчо Арнаудовски, с.р.
3. Проф. д-р Виолета Чачева, с.р.
4. Проф. д-р Гордан Калајџиев, с.р.
5. Проф. д-р Гордана Бужаровска, с.р.

**РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА АСИСТЕНТ НА КАТЕДРАТА ЗА КОШАРКА НА
ФАКУЛТЕТОТ ЗА ФИЗИЧКА КУЛТУРА ВО СКОПЈЕ**

Врз основа на член 63, член 130, став 1 и член 132 од Законот за високото образование (Сл. весник на РМ 35/08, 103/08, 26/09, 99/09, 115/10) Наставно-научниот совет на Факултетот за физичка култура во Скопје, на 118-та редовна седница одржана на 7.X 2010 година, донесе одлука со дел. бр. 0201-672/5, за формирање Рецензентска комисија за избор на соработник во звањето асистент по предметите: теорија и методика на кошарката 1, теорија и методика на кошарката – 2, техника и тактика на кошарката – 1, техника и тактика на кошарката – 2, теорија на кошарката, физичка подготовка во кошарката, методика на кошарката, техника на кошарката, тактика на кошарката, педагошка практика со изработка на дипломска работа во кошарката, во состав: проф. д-р Милан Наумовски – претседател, проф. д-р Гино Стрезовски и проф. д-р Јошко Миленкоски, членови.

Врз основа на распишаниот конкурс и приложениот материјал, Рецензентската комисија до Наставно-научниот совет го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

На конкурсот објавен во дневните весници „Нова Македонија“ и „Лажм“ од 29.X 2010 година, пријавен е кандидатот м-р Борче Даскаловски.

Биографски податоци

Кандидатот м-р Борче Даскаловски е роден на 22.VIII1983 година, во Скопје. Основното образование го завршил во ОУ „Христијан Тодоровски - Карпош“, а средното образование го завршил во Гимназијата „Никола Карев“ во Скопје, континуирано со одличен успех. На Факултетот за физичка култура во Скопје се запишал во 2002 година, а дипломирал во 2006 година со просечен успех 9,18. Дипломската работа на тема „Напад со триаголници во кошаркарската игра“ ја одбрал на Катедрата по кошарка со оценка 10. На постдипломските студии се запишал во учебната 2007/2008 година и нив ги завршил со просечна оценка 9,50. Магистерскиот труд на тема „Релации и латентна структура на ситуационо-моторичките способности без и со топка кај кошаркари од 14 до 16 - годишна возраст“ го одбрал на ден 4.VI2010 година.

Спортска, педагошка, стручна и научна активност

Кандидатот м-р Борче Даскаловски со кошарка се занимава од својата најрана младост. Уште како пионер започнал да се занимава со кошарка и настапувал во повеќе прволигашки екипи како што се: КК „Балкан Стил“ – Скопје, КК „Вардар“ – Скопје, КК „Свислион Пелистер“ – Битола, КК „Фени Индусти“ – Кавадарци, КК „Вардар осигурување“ – Скопје. За време на неговото студирање постојано настапувал за кошаркарската репрезентација на Факултетот за физичка култура. Во текот на неговата кошаркарска кариера како репрезентативец на Р. Македонија настапувал на многу меѓународни натпревари за кадетската, јуниорската и

младинската репрезентација. Во изминатите три години, покрај водењето на кошаркарската екипа на Факултетот за физичка култура, тој беше назначен за селектор на кошаркарската репрезентација на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Во моментот е тренер на КК “Вардар -2000” – Скопје.

Од неговиот вработување на Факултетот за физичка култура активно учествува во реализирањето на наставата на сите предмети кои се застапени на Катедрата за кошарка, на насоката физичко воспитување и на насоката спорт. Неговите стручни и педагошки квалитети се согледуваат при реализирањето на предвидените наставни содржини во работата со студентите.

Како помлад асистент, кандидатот активно учествува во стручната и научната дејност на предметот кошарка, учествува на научни симпозиуми, семинари и кампови поврзани со кошарката.

До изборот во звањето помлад асистент, кандидатот има објавено четири стручни и научни трудови кои се рецензирани при неговиот прв избор.

Од неговиот последен избор до денес, тој има објавено вкупно 4 труда.

1. Во трудот **ВЛИЈАНИЕ НА НЕКОИ МОРФОЛОШКИ КАРАКТЕРИСТИКИ ВРЗ ЕФИКАСНОСТА НА ИЗВЕДУВАЊЕ ШУТ НА КОШ ОД РАЗЛИЧНИ РАСТОЈАНИЈА**, презентирани на симпозиумот одржан на Пелистер, 2007 година, кандидатот извршил истражување со цел да го утврди влијанието на проучуваните морфолошки карактеристики врз ефикасноста на изведување шут на кош од различни растојанија. Во истражувањето се применети 14 варијабли, од кои 10 варијабли за проценка на морфолошките карактеристики и 4 варијабли за проценка на ефикасноста при изведување шут на кош од различни растојанија. Врз основа на добиените резултати и извршената анализа, заклучено е дека: применетиот предикторски систем, кој ги опфаќа варијаблите за проценка на морфолошките карактеристики, има статистички значајно влијание врз предикцијата на варијаблите: ШСР (шут на кош од средни растојанија), ШГР (шут на кош од големи растојанија и СФР (слободни фрлања). Испитаниците на оваа возраст кои имаат поголема телесна висина, подолги екстремитети и поголем обем на горните екстремитети имаат поголема ефикасност при изведувањето на шутот на кош од различни растојанија.

2. Трудот **ЕФИКАСНОСТ НА НАПАДОТ ВО КОШАРКАТА, ЗАВИСНО ОД ПЕРИОДОТ НА РЕАЛИЗАЦИЈА**, е презентирани на научната конференција “Актуелни проблеми на спортната тренировка, одржана на НСА „Васил Левски“ во Софија, 2008 година. Истражувањето е реализирано на примерок од 92 испитаника, членови на 10 кошаркарски екипи од НБА-лигата, со цел да се утврди периодот во кој најчесто завршуваат нападите, како и периодот во кој ефикасноста на нападите е најголема. Врз основа на извршената анализа, заклучено е дека анализираниите скици од НБА-лигата изведуваат приближно ист број успешни и неуспешни напади, а добиената разлика изнесува само 3%. Најголема ефикасност е постигната кај контранападите, што е нормално, бидејќи противничкиот напад има бројна предност и најчесто погодоците се постигнуваат од мало растојание, со положување. Најголем број напади се изведуваат во периодот 10. - 15. секунда, а бројот на

неуспешни и успешни напади е изедначен. Имајќи го предвид вкупниот број на изведени напади, најголема прецизност е добиена во периодот 10.-15. сек.

3. Трудот ВЛИЈАНИЕ НА ПРОГРАМИРАНИОТ ТРЕНАЖЕН ПРОЦЕС ВРЗ ПОДОБРУВАЊЕТО НА КОШАРКАРСКАТА ПРЕЦИЗНОСТ е објавен во списанието „Спорт и наука“, објавено во Софија, 2008 година. Истражувањето е спроведено на примерок од 25 испитаници со цел да се утврдат ефектите од двомесечната експериментална програма (шутирање на кош по дриблинг од различни позиции и растојанија) врз специфичната кошаркарска прецизност. Во истражувањето се применети вкупно 13 варијабли со чија помош е подобрувана и проценувана прецизноста на шутот на кош. Врз основа на добиените резултати и извршената анализа, заклучено е дека применетата експериментална програма придонесува за подобрување на специфичната кошаркарска прецизност.

4. Трудот ВЛИЈАНИЕ НА НЕКОИ МОРФОЛОШКИ КАРАКТЕРИСТИКИ ВРЗ УСПЕШНОСТА НА СКОКОВИТЕ КАЈ КОШАРКАРИ ОД ПРВАТА МАКЕДОНСКА КОШАРКАРСКА ЛИГА е објавен во списанието „Физичка култура“ во 2009 година. Со цел да се утврди влијанието на некои морфолошки карактеристики (предикторски систем) врз успешното изведување на скоковите во напад и одбрана (критериумски варијабли), спроведено е истражување на примерок од 24 кошаркари од Првата македонска кошаркарска лига. Врз основа на добиените резултати заклучено е дека целиот предикторски систем има статистички значајно влијание врз критериумската варијабла. Варијаблата височина на телото (ВТ) има позитивно статистички значајно влијание врз критериумската варијабла, а варијаблата обем на натколеница (ОНАДК) има негативно статистички значајно влијание врз успешното изведување на скоковите.

УЧЕСТВО ВО НАУЧНИ ПРОЕКТИ

Од самото вработување на Факултетот за физичка култура како соработник-истражувач активно учествува во еден научен проект кој е реализиран од страна на Факултетот, во соработка со Министерството за наука на Република Македонија, под наслов „Релации и компарации на факторската структура на некои антропометриски и моторни димензии кај младите од Словенија и Македонија“, Факултет за физичка култура (2007-2009), Скопје.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

По извршениот увид во целокупната приложена документација на кандидатот м-р Борче Даскаловски, Комисијата констатира дека тој ги исполнува законските услови за конкурирање за избор во звањето асистент.

Имајќи го предвид погоре наведеното, притоа ценејќи ги севкупните спортски и педагошки квалитети, определбата за научноистражувачка работа и желбата за стручно усовршување, Комисијата со задоволство му предлага на Наставно-научниот совет на Факултетот за физичка култура во Скопје, кандидатот м-р Борче Даскаловски да биде избран во звањето АСИСТЕНТ по предметите: теорија и методика на кошарката 1, теорија и методика на кошарката – 2, техника и тактика на кошарката – 1, техника и тактика на кошарката – 2, теорија на кошарката, физичка подготовка во

кошарката, методика на кошарката, техника на кошарката, тактика на кошарката, педагошка практика со изработка на дипломска работа во кошарката.

Рецензентска комисија

1. Проф. д-р Милан Наумовски с.р.
2. Проф. д-р Гино Стрезовски с.р.
3. Проф. д-р Јошко Миленкоски с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА ЕДЕН ПОМЛАД АСИСТЕНТ ПО ГРУПАТА ПРЕДМЕТИ: АНАЛИТИКА НА ЛЕКОВИ, ИНСТРУМЕНТАЛНИ ФАРМАЦЕВТСКИ АНАЛИЗИ И ЕВАЛУАЦИЈА НА ФАРМАКОПЕЈСКИ СУПСТАНЦИИ НА ФАРМАЦЕВТСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Со одлука на Наставно-научниот совет на Фармацевтскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, донесена на IX редовна седница одржана на 6.9.2010 година, а согласно со Законот за високото образование, Законот за научноистражувачка дејност, критериумите, постапката и начинот на избор во наставно-научни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ и Правилникот на Факултетот, избрани сме за членови на Рецензентската комисија за избор на помлад асистент по групата предмети: аналитика на лекови, инструментални фармацевтски анализи и евалуација на фармакопејски супстанции.

По разгледувањето на доставената документација, го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На конкурсот објавен во весникот „Утрински весник“ од 19.6.2010 година, за избор на еден помлад асистент по групата предмети: аналитика на лекови, инструментални фармацевтски анализи и евалуација на фармакопејски супстанции, се пријави една кандидатка.

Ас. дипл. фарм. Јелена Ацевска

Биографски податоци:

Датум и место на раѓање: 15.6.1980 во Куманово

Образование:

- 1987-1994, основно образование: ОУ „Браќа Миладиновци“ - Куманово;
- 1995-1999, средно образование: Гимназија „Гоце Делчев“ - Куманово;
- 1999-2004, високо образование: Фармацевтски факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ - Скопје; дипломиран фармацевт, 2004;
- 2005, постдипломски студии по аналитика на лекови (во тек);
- 2008, специјалистички студии од областа испитување и контрола на лекови (во тек).

Дејност

Наставно – образовна:

- 2007, помлад асистент на Институтот за применета хемија и фармацевтски анализи, Фармацевтски факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ - Скопје.

Настава по изборот за помлад асистент:

- Практична настава (лабораториски вежби) по предметите: аналитика на лекови, инструментални фармацевтски анализи и евалуација на фармакопејски супстанции. Кандидатката активно учествува во подготовка на прописи за потребите на практичната настава по предметите: аналитика на лекови и инструментални фармацевтски анализи. Коавтор е на практикумите по предметите: аналитика на лекови и инструментални фармацевтски анализи, како и на учебникот „Евалуација на хемиски супстанции за фармацевтска употреба според Европска фармакопеја“.

Научноистражувачка работа:

Кандидатката објавила:

- научни трудови – 8;
- реферирани трудови на меѓународни и домашни научни собири – 4;
- учество во научни и професионални проекти - 3.

Оригинални научни трудови:

R.Petkovska, J.Petrusevska, A.Dimitrovska. *Development and optimization of RR-HPLC method for determination of haloperidol and related compounds using Chemometric approach. Macedonian Pharmaceutical Bulletin 53 (1,2) 197-198 (2007).*

J.Petrusevska, Z.Kitanovski, R.Petkovska, L.Ugrinova, A.Dimitrovska. *Influence of dwell volume of HPLC on determination of tegaserod and its impurities. Macedonian Pharmaceutical Bulletin 53 (1,2) 201-202 (2007).*

Z.Kitanovski, J.Petrusevska, S.Gjoseva, L.Ugrinova, A.Dimitrovska. *Optimizing gradient elution by controlling the dwell volume. Macedonian Pharmaceutical Bulletin (1,2) 203-204 (2007).*

L.Ugrinova, J.Petrusevska, Z.Kitanovski, K.Brezovska, A.Dimitrovska. *Control of separation in Ion-Pair Chromatography*. **Macedonian Pharmaceutical Bulletin** **53 (1,2) 207-208 (2007)**.

J.Petrusevska, Z.Kitanovski, K.Brezovska, R.Petkovska, A.Dimitrovska. *Method transfer problems with HPLC on determination of tegaserod and its impurities*, Proceedings from the 6th **World meeting on pharmaceuticals, biopharmaceutics and pharmaceutical technology, Barcelona, Spain, 1 -2 (2008)**.

Z.Kitanovski, J.Petrusevska, A.Dimitrovska, S.Trajkovic Jolevska. *Influence of dwell volume on gradient elution*, Proceedings from the 6th **World meeting on pharmaceuticals, biopharmaceutics and pharmaceutical technology, Barcelona, Spain, 1 -2 (2008)**.

K.Brezovska, Z.Kitanovski, J.Petrusevska, J.Tonic Ribarska, S.Trajkovic Jolevska, A.Dimitrovska. *Reverse phase HPLC method for determination of phosphates and phosphites*, Proceedings from the 6th **World meeting on pharmaceuticals, biopharmaceutics and pharmaceutical technology, Barcelona, Spain, 1 -2 (2008)**.

K.Brezovska, A.Dimitrovska, Z.Kitanovski, J.Petrusevska, J.Tonic Ribarska, S.Trajkovic Jolevska. *Development of an Ion-Pair Reversed-Phase HPLC Method with Indirect UV Detection for Determination of Phosphates and Phosphites as Impurities in Sodium Risedronate*, **Journal of AOAC International Vol.93, No.4 (2010)**.

Трудови реферирани на научни собири:

Постер-презентации:

R.Petkovska, J.Petrusevska, A.Dimitrovska. *Development and optimization of RR-HPLC method for determination of haloperidol and related compounds using Chemometric approach*. 4th Congress on Pharmacy of Macedonia with International Participation, Ohrid, 26-30 Sept. 2007.

J.Petrusevska, Z.Kitanovski, R.Petkovska, L.Ugrinova, A.Dimitrovska. *Influence of dwell volume of HPLC on determination of tegaserod and its impurities*. 4th Congress on Pharmacy of Macedonia with International Participation, Ohrid, 26-30 Sept. 2007.

Z.Kitanovski, J.Petrusevska, S.Gjoseva, L.Ugrinova, A.Dimitrovska. *Optimizing gradient elution by controlling the dwell volume*. 4th Congress on Pharmacy of Macedonia with International Participation, Ohrid, 26-30 Sept. 2007.

L.Ugrinova, J.Petrusevska, Z.Kitanovski, K.Brezovska, A.Dimitrovska. *Control of separation in Ion-Pair Chromatography*. 4th Congress on Pharmacy of Macedonia with International Participation, Ohrid, 26-30 Sept. 2007.

Научни и професионални проекти:

- 2010-2011, Conservation and Characterization of Oregano (*Origanum vulgare* L.) wild population in Europe, finance by ECPGR (biodiversity), Medicinal and Aromatic Plants working group;
- 2010-2019, Современи перспективи на одгледување и искористување на македонскиот афион, финансиран од АЛКАЛОИД АД, Скопје, Р.Македонија;
- 2011-2013, Карактеризација на хемискиот состав и биолошката активност на видовите *Pinus* spp., *Pinaceae* и *Juniperus* spp., *Cupressaceae* од македонската флора и проценка на можностите за нивна употреба во медицински и во други комерцијални цели, финансиран од Министерството за образование и наука, Р.Македонија.

Апликативна дејност:

Од октомври 2004 година, кандидатката активно учествува во работата и активностите на Центарот за испитување и контрола на лекови при Фармацевтскиот факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Дел е од тимот одговорен за имплементирање на стандардот ISO/IEC 17025 во областа на испитувањето на лековите, по кој е извршена акредитација на Центарот за испитување и контрола на лекови при Фармацевтскиот факултет, од Институтот за акредитација на Република Македонија.

Општествена и друга активност:

- член на Фармацевтската комора на Р. Македонија;
- член на Здружението на фармацевти на Р. Македонија.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Од презентирачите материјали се забележува дека кандидатката д-шл. фарм. Јелена Ацевска, од нејзиното стапување на должност како помлад асистент, континуирано се изградува во наставно-образовната, како и во научно-истражувачката дејност. Нејзиниот придонес во наставната дејност се гледа во постојаното осовременување на практичната настава, усовршување на применетите методи и авторство на интерна скрипта за практични вежби.

Нејзиниот придонес во научната дејност се гледа од презентираните стручно-научни трудови.

Рецензентската комисија му предлага на Наставно – научниот совет на Фармацевтскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, повторно да ја избере кандидатката ас. дипл. фарм. Јелена Ацевска во соработничкото звање помлад асистент по групата предмети: аналитика на лекови, инструментални фармацевтски анализи и евалуација на фармакопејски супстанции.

Рецензентска комисија

Проф. д-р Анета Димитровска с.р.

Проф. д-р Сузана Трајковиќ Јолевска с.р.

Проф. д-р Љубица Шутуркова с.р.

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА ОД
ОБЛАСТА НА ДЕТСКАТА И ПРЕВЕНТИВНА СТОМАТОЛОГИЈА
НА СТОМАТОЛОШКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

На својата 10. редовна седница одржана на 20. 10. 2010 година, а по предлог на Кадровскиот одбор, Наставно-научниот совет на Стоматолошкиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје донесе одлука бр. 04-978 од 25. 10. 2010 година за формирање Рецензентска комисија по конкурсот за избор на два наставника во сите наставно-научни звања од областа на детската и превентивна стоматологија на Катедрата за детска и превентивна стоматологија, во состав: проф. д-р Снежана Иљовска, проф. д-р Миле Царчев, проф. д-р Мила Мирчева, проф. д-р Марија Накова и проф. д-р Марија Зужелова.

На конкурсот за избор во наставно-научни и соработнички звања, објавен во дневните весници „Вечер“ и „Лајме“, на 15. 09. 2010 година, се јавија доц. д-р Мира Јанкуловска, доц. д-р Марија Стевановиќ, насл. доц. д-р Златко Георгиев и насл. доц. д-р Ана Сотировска Ивковска од Катедрата за детска и превентивна стоматологија. По разгледувањето на приложената документација, Комисијата го донесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

I. Д-р Мира Јанкуловска, вработена на Клиниката за детска и превентивна стоматологија при ЈЗУ Универзитетски стоматолошки клинички центар „Св. Пантелејмон“ во Скопје, е родена во Скопје, на 15. 3. 1961 година.

Универзитетско образование:

- **Доктор-стоматолог:** Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ - Скопје, Стоматолошки факултет во Скопје, во учебната 1984/85 година;
- **магистер на стоматолошки науки од областа на детската и превентивна стоматологогија:** Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ - Скопје, Стоматолошки факултет во Скопје, со магистерскиот труд под наслов „Предиспозицијата кон кариес следена преку нивото на саливарните флуориди“, 1994 година;
- **доктор на стоматолошки науки од областа на детска и превентивна стоматологогија:** Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ - Скопје, Стоматолошки факултет - Скопје, со докторската дисертација под наслов „Флуоридната концентрација во оралниот медиум пред и по флуориден топикален третман“, 2001 година.

Работно искуство:

Првото вработување го остварила во 1986 година во Здравствен дом Кратово, додека во 1989 год. се вработила на Клиниката за детска и превентивна стоматологија при ООЗТ Стоматолошки клиника. Во 1996 год. се здобила со звањето *специјалист по детска и превентивна стоматологогија*.

Во звањето **помлад асистент** на Катедрата за детска и превентивна стоматологогија при Стоматолошкиот факултет во Скопје била избрана во 1993 година, а во 1996 била избрана за **асистент** на истата Катедра. Во 2000 година била реизбрана во звањето **асистент** на Катедрата за детска и превентивна стоматологогија, а во 2005. во звањето **научен соработник**, додека во 2006 година била избрана во

звањето **доцент** по предметот забоздравство во заедницата на Катедрата за детска и превентивна стоматологија.

СТРУЧНО-НАУЧНА ДЕЛНОСТ

На Катедрата за детска и превентивна стоматологија, на која била избрана за асистент, а подоцна во научен соработник и доцент, своите стручни и научни усовршувања и истражувања ги насочила кон проблематиката од областа на детската и превентивна стоматологија, забоздравството во заедницата и јавното здравство.

Постар истражувач била во два **научноистражувачки проекта**: „Со состојба на оралното здравје, можности и реализација за санација и превентива кај ментално ретардирани деца (2003) и „Унапредување на оралното здравје преку примена на превентивни мерки кај деца со пречки во развојот и кај деца без родителска грижа“ (2003), финансирани од Министерството за образование на Република Македонија.

Студиски престои:

- Стоматолошки факултет во Хајделберг, Германија, кај проф. д-р Ј. Х. Штал, 2001 година;

- Медицински факултет во Ниш, Одделение за превентивна и детска стоматологија, 25. 9. - 1. 11. 2006 година, кај проф. д-р Мирјана Апостоловиќ.

До изборот во доцент се јавува како автор на:

- две монографии и еден учебник:

1. Мира Јанкуловска, Соња Апостолека: „Орална микрофлора и денталниот кариес“ (2004);
2. Мира Јанкуловска: „Флуоридите во оралниот медиум во превенцијата на денталниот кариес“ (2006);
3. Снежана Иљовска, Мира Јанкуловска, Мери Павлевска, Маја Пандилова: „Забоздравство во заедницата“, во издание на Стоматолошкиот факултет (2006).

Резултатите поврзани со наставната и научноистражувачката дејност, како и другите нејзини активности до изборот во звање доцент, објавени се во Билтените на Универзитетот и тоа во: Билтен бр. 594, 1993; Билтен бр. 655, 1996; Билтен бр. 733, 2000; Билтен бр. 759, 2000; Билтен бр. 826, 2003; Билтен бр. 770, 2002; Билтен бр. 847/2004; Билтен бр. 863/2004; Билтен бр. 908/2006 година.

АКТИВНОСТИ ВО ПЕРИОДОТ ПО ИЗБОРОТ ВО ЗВАЊЕТО ДОЦЕНТ

Наставно-образовна дејност

На Катедрата за детска и превентивна стоматологија при Стоматолошкиот факултет во Скопје, вклучена е во секојдневната теоретска и практична настава со студентите, постдипломците и специјализантите, како и во клиничката практика и постојаните консултации.

По изборот во звање доцент, самостојно ја изведувала наставата по предметот забоздравство во заедницата. Учествова во наставата по предметот превентива на орални заболувања на Високата школа за стручни забни техничари, како и на предметите исхрана и орално здравје, детска стоматологија и организација на стоматолошката служба на Високата школа за стручни стоматолошки сестри. Подготвува и обезбедува за студентите **пакет материјали за совладување и полагање на предметите: исхрана и орално здравје, детска стоматологија и организација на стоматолошката служба.**

Настава во учебните години 2006/07 (летен семестар), 2007/08, 2008/09, 2009/2010:

забоздравство во заедницата (3+2), целосна теоретска настава и повеќе од 30% од практичната настава;
детска стоматологија (1+2), со 1/3 од теоретската и практичната настава;
превентива на орални заболувања (1+0), 1/2 од теоретската настава;
исхрана и орално здравје (2+0), 1/2 од теоретската настава;
организација на стоматолошката служба (1+0), целосна настава;
детска стоматологија (3+2), повеќе од 30% од практичната настава;
превентивна стоматологија (2+2), повеќе од 30% од практичната настава;

Автор е на учебното помагало: „Превентива на оралните заболувања“. Мира Јанкуловска, Елизабета Георгиевска, Маја Пој-Стефанова Трикова, рецензирано во Билтен бр. 992 на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во 2010 година.

Од оваа учебна година со одредени поглавја вклучена е и во изведувањето на постдипломската настава по предметот „актуелности во орофацијалната регија“.

Била ментор на пет дипломски работи, а била и член на комисија за одбрана на седум дипломски работи. Била ментор на две специјалистички работи, член на комисија за одбрана на три специјалистички работи (3), член на комисија за полагање на специјалистички испит (1), член за оцена и одбрана на магистерски труд (3), член за оцена на подобност на пријава за изработка на докторска дисертација (2), член на комисија за избор на насловен доцент (1).

Активно партиципирала во изготвувањето на наставната програма на додипломските и постдипломските студии на Стоматолошкиот факултет во Скопје, на наставната програма за Високата школа на стручни стоматолошки сестри и Високата школа за стручни забни техничари.

Научноистражувачка дејност:

Активен учесник била на повеќе семинари и конгреси во земјата и во странство со постер и усни презентации на сопствени теми. Нејзиниот публицистички опус опфаќа вкупно 85 статии. За тековниот конкурс за избор на наставник во сите наставно-научни звања ги приложува следниве трудови објавени во целост:

Труд број 69, рецензиран во Билтенот 969 на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во 2009 година; трудовите број 70 и 71, рецензирани во Билтенот 945 на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во 2008 година; трудот број 72, рецензиран во Билтенот број 949 на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во 2008 година; трудовите број 73 до 84, рецензирани во Билтенот број 987 на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во јуни 2010 година.

За тековниот конкурс за избор на наставник во сите наставно-научни звања го приложува следниот научен труд за рецензирање:

85. Gligorova B., Jankulovska M.: Dental caries in primary school pupils in the Republic of Macedonia; Macedonian Academy of Sciences and Arts; Contributions, Section of Biological and Medical Sciences, XXX/2, (2009), 209-218

Целта на авторите во овој труд е да ја одредат кариес-преваленцата кај децата во основните училишта во Република Македонија. Нивните резултати говорат за голема застапеност на денгалниот кај кариес кај децата од 6 до 14-годишна возраст кај двата пола и укажуваат на потребата од спроведување на интензивни превентивни, како и превентивно тераписки мерки паралелно со стоматолошката едукација на децата, родителите и наставниот кадар во основните училишта во нашата земја.

Свирочно-апликативна дејност:

Од април 2009 година ја врши функцијата продекан на Стоматолошкиот факултет во Скопје и е раководител на Клиниката за детска и превентивна стоматологија при ЈЗУ Универзитетски стоматолошки клинички центар во Скопје, по третпат (2004-2006 година, 2009/2010 година).

Член е на: одборот за постдипломски студии на Стоматолошкиот факултет во Скопје, на Кадровскиот одбор, на Уредувачкиот одбор при Стоматолошкиот факултет и на Библиотечниот одбор при Стоматолошкиот факултет.

Претседател е на Управниот одбор на Здружението на специјалистите по детска и превентивна стоматологија при Македонското стоматолошко друштво на Македонија од 2005 година, кое е член на Европската асоцијација на специјалисти по детска и превентивна стоматологија (EAPD).

Член е на уредувачкиот одбор на online Macedonian Journal of Medical Sciences (MJMS).

Била член на Универзитетската комисија за упис на студенти на Универзитетот "Св. Кирил и Методиј" во учебната 2009/2010 година, како и член на комисијата за упис на студенти на трите студиски програми на Стоматолошкиот факултет во Скопје во последните неколку години.

Автор е на монографијата: „Исхрана и орално здравје“, Мира Јанкуловска, Елизабета Георгиевска.

По повод одбележувањето на 50-годишниот јубилеј на Стоматолошкиот факултет во Скопје, на 10. 12. 2009 година, добитник е на сребрена плакета за придонес во развојот и афирмацијата на Стоматолошкиот факултет во Скопје.

Во 2007 година била член на Координативното тело за кредит-трансфер системот на Стоматолошкиот факултет во Скопје.

Во тековната 2010 година била еден од организаторите на научните семинари на континуирано образование „Актуелни технологии и биоматеријали во стоматологијата“ и „21. век – нови предизвици во стоматолошката пракса“, двата со меѓународно учество, во организација на Стоматолошкиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ - Скопје. На двата семинари активно учествувала како модератор на сесиите.

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: **Мира Андон Јанкуловска**
(име, татково име и презиме)

Институција: **Стоматолошки факултет во Скопје**
(назив на факултетот/институтот)

Научна област: **детска и превентивна стоматологија**

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1.	Настава I циклус студии: здобројство во заедницата	5,4
2.	Настава I циклус студии: превентива на орални заболувања	0,9
3.	Настава I циклус студии: детска стоматологија	0,8
4.	Настава I циклус студии: исхрана и орално здравје	2,2
5.	Настава I циклус студии: организација на стоматолошката служба	2,4
6.	Вежби I циклус студии: детска стоматологија	18,9
7.	Вежби I циклус студии: здобројство во заедницата	10,8
8.	Вежби I циклус студии: превентивна стоматологија	7,2
9.	Вежби I циклус студии: детска стоматологија	1,8
10.	Настава во летни школи и работилници-учесник	1
11.	Одржување на теренска настава	
12.	Консултации со студенти	1,44
13.	Ментор на дипломска работа	1
14.	Ментор на специјалистичка работа	2,0
15.	Член на комисија за оцена или одбрана на докторат	1
16.	Член на комисија за оцена или одбрана на магистратура	1,2
17.	Член на комисија за оцена или одбрана на специјалистичка работа	0,6
18.	Член на комисија за оцена или одбрана на дипломска работа	0,7
19.	Член на комисија за избор на насловен доцент	0,2
20.	Изготвување на пакет материјали за совладување на одреден предмет: исхрана и орално здравје (стручни стоматолошки сестри), детска стоматологија (стручни стоматолошки сестри), превентива на орални заболувања (стручни забни техничари), организација на стоматолошката служба (стручни стоматолошки сестри)	4
21.	Научно-популарна статија во стручно-методско списание	1

22.	Интерна скрипта од предавања	4
	Вкупно	69,14

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред.број	Назив на активност:	Поени
1.	Печатен труд објавен во референчно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор: 1. Soon-Jeong Jeong, Sonja Apostolska, Mira Jankulovska, Dragana Angelova, Sajvador Nares, Mi-Sook Yoon, Do-Seon Lim, Nikola Angelov, and Moon-Jin Jeong: <i>Dental Caries Risk Can Be Predicted by Simply Measuring the pH and Buffering Capacity of Saliva</i> . Journal of Dental Hygiene Science, Vol. 6. No. 3. pp. 159-162 (2006). 2. Ambarikova V., Topitsoglou V., Iljovska S., Jankulovska M., Pavlevska M.: <i>Fluorine Content of Drinking Water in Relation to the Geological-Petrographical Formations From FYROM</i> ; Balkan Journal of Stomatology, Vol 11, 2007, pp. 163-166.	3,6 3,6
2.	Печатен труд: Јанкуловска М., Павлевска М., Кокочева-Ивановска О.: Хигиено-диететскиот режим и денталниот кариес. Макед. стом. преглед 2006; 30 (3-4) : 295-301.	3,2
3.	Печатен труд: Пандилова М., Ивановски К., Стефановска Е., Јанкуловска М.: Сознанијата за оралното здравје кај дел од средношколската популација во Скопје. Макед. стом. преглед 2006; 30 (3-4) : 365-369.	2,4
4.	Печатен труд: Амбарикова В., Топитсоглоу В., Иљовска С., Сијакова-Иванова Т., Јанкуловска М., Павлевска М., Кокочева О.: Релацијата меѓу содржината на флуор во водата и геолошките формации. Макед. стом. преглед 2008; 32 (1-2) : 1-7.	2,4
5.	Печатен труд: Јанкуловска М.: Флуоридите во промоција на оралното здравје. Макед. стом. преглед 2006; 30 (3-4) : 303-318.	4
6.	Печатен труд: Глигорова Б., Иљовска С., Павлевска М., Јанкуловска М., Георгиевска Е.: Оралната хигиена и состојбата на гингивата кај 12-годишни деца: Макед. стом. преглед 2007; 31 (3-4) : 102-105.	2,4
7.	Печатен труд: Апостолска С., Ренцова В., Јанкуловска М., Кипровски М., Муратовска И.: Естетска и функционална реставрација на предните заби (приказ на случај): Макед. стом. преглед 2009; 33 (1-2) : 29-33.	2,4
8.	Печатен труд: Јанкуловска М., Павлевска М., Апостолска С., Пеева М.: Насоки и техники во менаџирањето во детската стоматологија: Макед. стом. преглед 2009; 33 (1-2) : 41-48.	2,4
9.	Печатен труд: Gligorova B., Jankulovska M.: Dental caries in primary school pupils in the Republic of Macedonia; Macedonian Academy of Sciences and Arts: Contributions, Section of Biological and	3,6

	Medical Sciences, XXX/2, (2009), 209-218.	
10.	<i>Труд во зборник на научен/сѝручен собир:</i> Петановски Х., Царчев М., Саракинова О., Јанкуловска М.: Пострауматски фиксаци со фиберглас шина кај трауматски излуксирани заби, 5. Конгрес на стоматолозите на Македонија (Зборник на апстракти). Охрид : МСД 2009 : 27.	1,2
11.	<i>Труд во зборник на научен/сѝручен собир:</i> Кулишевски А., Јанкуловска М., Павлевска М., Глигорова Д., Кокочева-Ивановска О.: Сознанијата на училишниот персонал во менаџирањето на авулзија на трајни заби, 5. Конгрес на стоматолозите на Македонија (Зборник на апстракти). Охрид: МСД 2009 : 51.	1,2
12.	<i>Труд во зборник на научен/сѝручен собир:</i> Кокочева-Ивановска О., Царчев М., Јанкуловска М., Амбаркова В., Глигорова Д., Кулишевски А.: Некои од предиспонирачките фактори за појава на „Кариесот на раното детство“ (КРД), . 5. Конгрес на стоматолозите на Македонија (Зборник на апстракти). Охрид: МСД 2009 : 51.	1,2
13.	<i>Труд во зборник на научен/сѝручен собир:</i> Јанкуловска М., Петрова М., Кулишевски А., Петановски Х.: Саливарната колонизација со Streptococcus mutans И Lactobacillus во корелација со кариес активитетот, 5. Конгрес на стоматолозите на Македонија (Зборник на апстракти). Охрид: МСД 2009 : 53.	1,2
14.	<i>Учесѝво на научен/сѝручен собир со рефератѝ со меѓународно учесѝво:</i> „Фокални инфекции во детска возраст,“ на семинарот „Дентални фокални инфекции“.	2
15.	<i>Учесѝво на научен/сѝручен собир со рефератѝ со меѓународно учесѝво:</i> Јанкуловска М., Кокочева-Ивановска О.: Дијагностицирање на ризикот за развој на денталниот кариес, 5. Конгрес на стоматолозите на Македонија (Зборник на апстракти). Охрид : МСД 2009 : 25.	1,8
16.	<i>Учесѝво на научен/сѝручен собир со рефератѝ со меѓународно учесѝво:</i> Соња Апостолева, Василка Ренцова, Мира Јанкуловска: Естетско решавање на фрактурирани заби, 5. Конгрес на стоматолозите на Македонија (Зборник на апстракти). Охрид : МСД 2009 : 40.	1,6
17.	<i>Секциско предавање на научен/сѝручен собир:</i> „Современи пристапи во реставративната стоматологија на почетокот на XXI век“. Здружение на специјалистите по детска и превентивна стоматологија, Скопје (2007).	1
18.	<i>Секциско предавање на научен/сѝручен собир со меѓународно учесѝво:</i> „Фокални инфекции во детска возраст“, 14. Меѓународен научен конгрес на студентите по стоматологија, Охрид, 2007: 34 година.	2
19.	<i>Секциско предавање на научен/сѝручен собир со меѓународно учесѝво:</i> „Менаџмент на пациентите од детска возраст“, ЗПДСМ РО Битола, „Менаџмент во стоматологијата“, ноември 2007.	2

	Вкупно	45,2
--	---------------	-------------

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЛНОСТ

		Поени
Ред.број	Назив на активноста:	Поени
1.	Стручна монографија: Исхрана и орално здравје	8
Дејности од поширок интерес		
1.	Член на уредувачки одбор на online Macedonian Journal of Medical Sciences (MJMS).	0,5
2.	Продекан	4
3.	Раководител на внатрешна организациона единица	3
4.	Член на Универзитетска комисија	1
5.	Член на факултетска комисија	1,5
6.	Учество во комисији и тела на државни и други органи	1
7.	Член на Наставен одбор на Факултетот	0,5
8.	Член на Библиотечен одбор на Факултетот	0,5
9.	Член на Уредувачки одбор за јубилејот „50 години на Стоматолошки факултет“	0,5
10.	Член на Одбор за постдипломски студии на Факултетот	0,5
11.	Член на Кадровски одбор на Факултетот	0,5
12.	Претседател на Управниот одбор на Здружението на педодонти на Р. Македонија	1
13.	Награда за научни достигнувања од струкова организација, самостоен (плакета)	3
Вкупно		25,5

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЛНОСТ	69,14
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЛНОСТ	45,2
СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЛНОСТ	
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЛНОСТ	25,5
Вкупно	139,84

2. Д-р Марија Стевановиќ, вработена на Клиниката за детска и превентивна стоматологија при ЈЗУ Универзитетски стоматолошки клинички центар „Св. Пантелејмон“ во Скопје, е родена во Скопје на 7. 6. 1966 година.

Универзитетско образование:

- **доктор стоматолог:** Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Стоматолошки факултет, Скопје, октомври 1989;
- **специјалист по детска и превентивна стоматологија:** Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Стоматолошки факултет, Скопје, јуни 1996;
- **магистер на стоматолошки науки од областа на детската и превентивна стоматологија:** Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Стоматолошки факултет, Скопје, магистерски труд под наслов: „Застапеноста на микроелементите во тврдиите забни ткива кај здрави и криозни заби“, Скопје, март 2000;
- **доктор на стоматолошки науки од областа на детска и превентивна стоматологија:** Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Стоматолошки факултет во Скопје, докторска дисертација: „Евалуација на ефектите од тераписката апликација на Er:YAG ласерот на тврдиите забни ткива и џулирања“, Скопје, мај 2004.

Работно искуство:

- **прво вработување, клинички лекар** на Клиниката за детска и превентивна стоматологија при ООЗТ Стоматолошки клиници, Скопје, 1991 година;
- **во звањето помлад асистент** на Катедрата за детска и превентивна стоматологија при Стоматолошкиот факултет во Скопје била избрана во 1993 -1999 година, а во 2000 -2004 година била избрана за **асистент** на истата Катедра.
- **за научен соработник** на Катедрата за детска и превентивна стоматологија на Стоматолошкиот факултет во Скопје, била избрана во периодот 2004 - 2006 година;
- **за доцент** по предметот стоматолошка рендгенологија на Катедрата за детска и превентивна стоматологија на Стоматолошкиот факултет во Скопје била избрана во периодот 2006- 2009 година.

Стручно-научна дејност

Доц. д-р Марија Стевановиќ во досегашната работа на Катедрата за детска и превентивна стоматологија, како помлад асистент и асистент, а подоцна како научен соработник и доцент покажа мошне солидна стручна подготвеност и креативност во решавање на забоздравствената проблематика и спроведувањето на нова терапевтска метода - обработка на тврдите забни ткива со употреба на Er:YAG ласерот во клиничката и научноистражувачката работа. За одбележување е и нејзиното активно учество во едукацијата на студентите и кадрите кои се доусовршуваат и специјализираат на Клиниката за детска и превентивна стоматологија. Има одржано повеќе предавања од едукативен карактер, а своето севкупно стручно-научно искуство го има преточено во поголем број стручно-научни публикации. Нејзината научноистражувачка работа беше насочена кон проблематиките од областа на детската и превентивна стоматологија продлабочувајќи ги ултраструктурните познавања за забните ткива. Публистичкиот опус на доц. Марија Стевановиќ го чинат трудови објавени во земјата и во странство, а активното учество со јавните усни настапи реализираше по симпозиуми во земјата и во странство.

Студиски престои:

- Центар за обука и ракување со нови материјали, Вивадент, Лихтенштајн, октомври 1997;
- КаВо центар за едукација за работа со ласери, ноември 1997;
- Фукока, Јапонија, Кјушу-универзитет, април - август 1998;
- Универзитет во Ахен, Германија, декември 2001;
- ICDE, Вивадент, Лихтенштајн, 2002;
- University of Greenwich, UK, март -април 2006;

- University of Greenwich, UK, мај 2009.

До изборот за доцент има издадено:

1. **монографија** „Микроелементи, исхрана и кариес“, Марија Стевановиќ;
2. **коавтор на книгата** „За стоматолошката болка“. Богдановски, Накова, со поглавјето „Диференцијално-дијагностички разлики помеѓу денгалната, пулпалната и психогената болка“;
3. **коавтор на монографијата** „10 години постоење на BaSS 2005 од Марко Вуловиќ, Марија Стевановиќ и сор.“;
4. **коавтор на книгата** „Базични критериуми за процена на оралното здравје“ Елена Петкова, Марија Стевановиќ и сор.;

Бележи учество на 3 постедукативни семинари во организација на, Стоматолошката комора и Здружението на лекарите и стоматолозите на Македонија.

Резултатите од нејзината севкупна научно - истражувачка и наставно-едукативна работа до нејзиниот избор за доцент објавени се во биятените на Универзитетот: Билтен бр 551 од 1991 год., бр 594 од 1993 год., бр.673 од 1996 год., бр.759 од 2000 год., бр. 847 од 2004 год., бр. 863 од 2004 год., бр. 908 од декември 2006 год. во кои се рецензирани вкупно 73 труда.

АКТИВНОСТИ ВО ПЕРИОДОТ ПО ИЗБОРОТ ВО ЗВАЊЕТО ДОЦЕНТ

Наставно - образовна дејност

Доц. д-р Марија Стевановиќ активно е вклучена во изведување на практичната и теоретската настава на Катедрата за детска и превентивна стоматологија.

Таа комплетно ги формира курикулумите и наставната програма за додипломските студии на студентите по стоматологија и го вовеле предметот стоматолошка рентгенологија, која настава сосема самостојно ја изведува веќе три години и ја оформи и програмската застапеност на истиот предмет за високите школи за стручни техничари и за стручни стоматолошки сестри, обезбедувајќи им изворни литературни материјали.

Учествува во изведувањето на теоретската настава со одредени поглавја од предметот детска стоматологија. Од оваа учебна година со одредени поглавја вклучена е и во изведувањето на постдипломската настава по предметот Актуелности во орорфацијалната регија.

Активен учесник е и во изведувањето и поставувањето на теоретските и практичните програми и вежби од овие предмети.

Настава во учебните години 2006/07 (летен семестар), 2007/08, 2008/09, 2009/10:

- стоматолошка рентгенологија (2+2), целосна теоретска настава и повеќе од 30% од практичната настава;
- стоматолошка рентгенологија за високи стоматолошки сестри (1+1), целосна теоретска настава практичната настава;
- детска стоматологија (1+2), со 1/3 од теоретската и практичната наставата;
- детска стоматологија (3+2), повеќе од 30% од практичната настава;
- превентивна стоматологија (2+2), повеќе од 30% од практичната настава.

- Автор е на монографијата „Примена на ER: YAG ласерот во конзервативниот третман на забите“, која претставува појдовна стручна литература за изведување на ласерскиот метод за обработка на тврдите забни ткива.
- Коавтор е на „Прирачник за превенција на професионална експозиција на крвно-преносливи причинители“ од Министерството за здравство на РМ и ЈЗУ Универзитетска клиника за инфективни болести и фебрилни состојби.
- Коавтор е во стручно - научно книга: “Современи дострели во стоматологијата“ 2009 год.: со поглавјето „Ултраструктурни промени на цврстите забни ткива по терапијско препарирање како предуслов за добра адхезија на композитните полнења“, Марија Стевановиќ, Е. Георгиевска
- Раководител е на компјутерскиот центар при Стоматолошкиот факултет за тестирање и полагање на сите предмети од стоматолошките студии.
- Престој во Гринич-универзитетот од 2 недели за научно-истражувачка работа како поканет истражувач и во тој контекст е и нејзиното учество во меѓународниот научен проект „Истражување на биоматеријали во стоматологијата“, Дон Николсон, Е.Георгиевска, Марија Стевановиќ, „Универзитет Гринич“ :
- Била член на: комисија за избор за насловен доцент;
- комисија за оцена на магистерски труд;
- член на комисија за одбрана на магистриум
- член на комисија за одбрана на специјалистички труд
- член на комисија за полагање на специјалистички испит кај 3 кандидати
- член на ком.за одбрана на дипломска работа.
- Обезбедува за студентите пакет материјали за совладување и полагање на предметот стоматолошка рендгенологија.
- Била ментор на 2 студента во научноистражувачката работа за овогодишниот студентски конгрес.

Научноистражувачка дејност:

Како активен учесник на повеќе конгреси и семинари за тековниот конкурс за избор на наставник во сите наставно-научни звања ги приложува следните трудови :

1. Монографија: Марија Стевановиќ, “Примена на Er:YAG ласерот во конзервативниот третман на забите” 119 стр. Скопје, 2009, рецензенти: проф.д-р Марија Накова и проф. д-р Миле Царчев.
Рецензиран во Билтен 987 Јуни 2010.

2. Стручно-апликативна книга: “Прирачник за превенција на професионална експозиција на крвно-преносливи причинители“, Милена Стевановиќ, Звонко Миленковиќ, Марија Стевановиќ, Министерство за здравство на РМ и ЈЗУ Универзитетска клиника за инфективни и фебрилни состојби, Скопје 2009 год.
Рецензиран во Билтен број 987, јуни 2010.

3. Ултраструктурни промени на цврстите забни ткива по тераписко препарирање како предуслов за добра адхезија на композитните полнења, Марија Стевановиќ, Е. Георгиевска.

Книга со научни дострели: “Современи дострели,” Марија Накова- Стоматолошки факултет, Скопје 2009 г.

Рецензиран во Билтен број 987, јуни 2010.

4. Procena mikropropustljivosti kod dentalnih restaurativnih materijala kod mlečnih i mladih stalnih zuba, Elizabeta Georgievska, J.W.N.I.A., S.I., **Marija Stevanovic**, Acta Stomatol Naissi Decem.2008, vol.24,br/58str./p801-812.

Рецензиран во Билтен број 987 јуни 2010.

5. A SEM comparison of two Glass Ionomer Fissure sealants. **Marija Stevanovic**, Elizabeta Georgievska, Proceedings of BaSS 2007, 12th Congress, Istanbul Turkiye.

Рецензиран во Билтен број 987 јуни 2010.

6. Реминерализација на дентинот по апликација на Ca(OH)₂, GCTooth Mousse II glas Ionomer cement, Елизабета Георгиевска, Џон Николсон, **Марија Стевановиќ**, V конг. на стоматол. од Македонија со меѓународно учество, сеп. 2009год.

Рецензиран во Билтен број 987 јуни 2010.

7. Приказ на ендодонтски третиран канал со деструктивна интерна ресорбција, Емилија Костадиновска, **Марија Стевановиќ**, Татјана Зафировска, V конгрес на стомат. на Македонија со меѓународно учество, сеп. 2009 год., Охрид.

Рецензиран во Билтен број 987 јуни 2010.

8. Постекстракциона процена на причините што доведуваат до екстракција на забите, Африм Фатаи, **Марија Стевановиќ**, International Congres "Dentistry today" април 2008 Струга.

Рецензиран во Билтен број 987 јуни 2010.

9. SEM анализа на фисури залепани со композит и глас-јономер залевачи, **Марија Стевановиќ**, Стоматолошка ревија бр.4, 2008, УКИМ, Стом. фак.- Скопје.

Рецензиран во Билтен број 987 јуни 2010.

10. Ултраструктурните промени на тврдите забни ткива по терапевско препарирање како предуслов за добра адхезија на композитните поднења, **Марија Стевановиќ**, усно предавање, V конгрес на стом. од РМ, Охрид 2009. Види рецензија под бр.3.

11. Enamel demineralization inhibition and remineralization potential of glass-ionomers. Е Георгиевска, Горгоски Ицко, **Марија Стевановиќ**, Proceedings of the 15-th congress of the BaSS 2010, Greece.

Повеќе студии ја истакнуваат способноста на ГИЦ да ја инхибираат деминерализацијата и да доведат до реминерализација поради нивната способност да испуштаат јони. Целта на оваа студија е да се детерминира испуштањето на јони од ГИЦ во емајлот и дентинот и да се потврди нивната способност за инхибиција на деминерализацијата. Резултатите покажале јасна инхибиција на деминерализацијата кај сите примероци реставрирани со Fuji IX, а кај примероците реставрирани со Fuji II само по 18 месеци. Дентинот покажал поголема пермеабилност за јони отколку емајлот.

Трудот има оригинален научен придонес.

12. SEM evaluation of tooth cement and GIC interface. **Марија Стевановиќ**, Proceedings of the 15-th congress of the BaSS 2010, Greece.

Гингивалната ретракција го експонира цервиксот и коренот на забот на различни ивијанија кои предизвикуваат хиперсензитивност на дентинот и на цементот и ги прават подложни на карисе поради слабата минерализација на овој дел од забот.

Целта на авторот на овој труд е во *in vitro* услови да се испита интерфејсот помеѓу цементот на забот и ГЈЦ кај примероци кај кои цементот бил кондициониран со полиакрилна киселина и/или со Er: YAG ласер.

Резултатите покажале најдобра маргинална адаптација помеѓу цементот и ГЈЦ по кондиционирање и со полиакрилна киселина и со ласер. Примероците кондиционирани само со полиакрилна киселина покажале слаби резултати.

Трудот има оригинален стручно-научен придонес.

13. Атхезивни системи и структурни промени кај емајлот и дентинот. Постедукативен семинар за стоматологија со меѓународно учество, Здружение на стоматолозите Аполонија, Марија Стевановиќ, септември 2010, Тетово.

Современите атхезивни системи овозможуваат добри естетски ефекти и заштеда на цврстата забна супстанција. Целта на оваа студија била да се испита интерфејсот на атхезивниот припој при композитните реставрации: со помош на SEM да се споредат ефектите добиени од ласерската подготовка со оние од конвенционалната подготовка на емајлот и дентинот и при тоа да се констатираат ултраморфолошките промени на меѓуповршините забно ткиво/атхезив/композитна реставрација. Испитувањата се вршени на 40 екстрахирани хумани заби во *in vitro* услови со користење на турбодиамантски бorer и Er:YAG ласер. Резултатите покажале дека забните ткива обработени со класичната метода на подготовка не се погодни за апликација на современите атхезивни системи без нивно дополнително кондиционирање и нагизување заради што трудот има научен и практичен придонес.

14. Механички особености на глас-јономер цемент збогатен со биоактивно стакло. Марија Стевановиќ, Март 2010, Скопје.

Глас-јономер цементите како стоматолошки реставративен материјал се користат веќе триесет години. Нивните позитивни карактеристики се должат на остварувањето на хемиска врска со цврстите забни супстанции, способноста да испуштаат флуориди во непосредната околина како и да играат улога на депо за флуор. Споредени со другите реставративни материјали, тие се релативно биокompatibilни и не постојат податоци за нивното евентуално штетно дејство врз пулпата. Иако нивната употреба во стоматологијата е широко распространета, тие сепак имаат и некои негативни особини меѓу кои во прв ред се споменува нивната слаба механичка отпорност и хидрофилност при преурането изложување на вода што доведува до контракција и појава на пукнатини во полнењето.

Трудот има научен придонес.

15. Механички особености на глас-јономер цемент збогатен со биоактивно стакло. Марија Стевановиќ Стоматолошка ревија 2010.

Види рецензија под бр.14.

Стручно-апликативна дејност

Како дејности од поширок интерес ги наведува следниве активности:

- раководител на компјутерски центар при Стоматолошкиот факултет за тестирање и полагање на испити;
- член на иставашиот одбор на Стоматолошкиот факултет;
- член, Одборот за специјалистички студии при Стом. факултет;
- член на Уредувачкиот одбор при Стоматолошкиот факултет;

- член на Библиотечниот одбор при Стоматолошкиот факултет;
- член на Управниот одбор на македонското стоматолошко здружение;
- член на Управниот одбор на здружението на педонтолозите на Македонија.

По повод одбележувањето на 50-годишниот јубилеј на Стоматолошкиот факултет во Скопје, на 10. 12. 2009 година добитник е на пофалница за придонес во работата и развојот на Факултетот.

АНЕКС 2

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: **Марија Миодраг Стевановиќ**
(Име, татково име и презиме)

Институција: **Стоматолошки факултет - Скопје**
(назив на факултетот/институтот)

Научна област: **детска и превентивна стоматологија**

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЛНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1	Настава I циклус студии: стоматолошка рентгенологија за студентите по стоматологија (2+2)	3,60
2	Настава I циклус студии: стоматолошка рентгенологија за високо-стручни стоматолошки сестри (1+1)	1,20
3	Вежби I циклус студии: стоматолошка рентгенологија (2+2)	5,4
4	Вежби I циклус: стоматолошка рентгенологија за високо-стручни стоматолошки сестри (1+1)	0,90
5.	Вежби I циклус: детска стоматологија (1+2)	18,9
6	Вежби I циклус: превентивна стоматологија (2+2)	12,6
7	Вежби I циклус: здравство во заедницата (3+2)	5,4.
8.	Одржани консултации по стоматолошка рентгенологија	0,72
9	Член на комисија за избор на насловен доцент	0,2
	Член на комисија за оценка на магистерски труд	0,3

10		
11.	Член на комисија за одбрана на магистерски труд	0,3
12	Член на комисија за полагање на специјалистички труд	0,2
13.	Член на комисија за полагање на специјалистички испит 3x 0,2 =	0,6
14.	Член на комисија за одбрана на дипломска работа	0,1
15	Изготвување пакет материјали за совладување на предметот стоматолошка рентгенологија, стоматолошка рентгенологија за високо стручни стоматолошки сестри, детска стоматологија за високо стручни стоматолошки сестри 1+1+1	3
16	Настава I циклус студии: детска стоматологија за високо стручни стоматолошки сестри	0,6

Вкупно: 53,02

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЛНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1	<i>Монографија:</i> Марија Стевановиќ. Примена на Er:YAG ласерот во конзервативниот третман на забите, 2009.	8
2	<i>Учесиво во меѓународен научен проект:</i> "Истражување на биоматеријали во стоматологијата", Џон Николсон, Е. Георгиева, Марија Стевановиќ и соп. University of Greenwich 2009.	5
3	<i>Коавтор во книгата со научно-стручни референци: Современи досирели во стоматологијата</i> , 2009, Накова Марија, со "Ултраструктурни промени на цврстите забни ткива по терапевско препарирање како предуслов за добра адхезија на композитните полнења", Марија Стевановиќ, Е. Георгиевска.	4
4	<i>Печатен труд</i> со оригинални научни резултати објавен во научно списание: Microleakage of dental restoratives in deciduous and young permanent immature teeth. Acta Stomatologica Naissi 2008, vol. 24, (801-812). Gjorgievska E., Stevanovic M., et al.	3,6
5.	<i>Печатен труд:</i> Марија Стевановиќ. "СЕМ анализа на фисури заевани со композит и глас-јономер залевачи", Стоматолошка ревија бр 4 2008 год.стр 39-43.	4
6.	Труд со оригинални научни резултати објавен во зборник на меѓународен конгрес: Marija Stevanovic, Elizabeta Georgieva, Dusanka Stefanovic.. " A SEM comparison of two Glass ionomer Fissure sealants. 12-th Congress of the BaSS. Istanbul -Turkiye 2007.	1,6

7.	Труд со оригинални научни резултати објавен во зборник на конгрес со меѓународно учество: Е.Георгиевска, Џон Николсон, Марија Стевановиќ . "Реминерализација на дентинот по апликација на Ca(OH) ₂ , GCTOOth Mousse II Glass Ionomer Cement", V конг. на стом. од Македонија, 2009, Охрид.	1.6
8.	Труд во зборник со меѓународно учество: Аџрим Фетаи, Марија Стевановиќ , "Постекстракциона процена на причините што доведуваат до екстакција на забите" International Congres "Dentistry today" април 2008, Струга	1.8
9	Труд во зборник на конгрес со меѓународно учество. Емилија Костатиновска, Марија Стевановиќ , Татјана Зафировска. "Приказ на ендодонтски тертиран канал со деструктивна интерна ресорбција", V конг. на стоматолозите на Македонија.	0.3
10	Учество на научен собир со реферат: "Ултраструктурни промени на тврдите забни ткива по терапевско препарирање како предуслов за добра адхезија на композитните полнења", Марија Стевановиќ V конг. на стом. од Македонија со меѓународно учество, 2009, Охрид.	1
11	Учество на меѓународен конгрес со усна презентација: Enamel demineralization inhibition and remineralization potential of glass-ionomers. Е. Георгиевска, Гороски Ицко, Марија Стевановиќ . Proceedings of the 15-th congress of the BaSS 2010, Greece.	1.8
12	Учество на меѓународен конгрес со усна презентација: SEM evaluation of tooth cement and GIC interface. Марија Стевановиќ . Proceedings of the 15-th congress of the BaSS 2010, Greece.	1.8
13	Учество со усна презентација: Адхезивни системи и структурни промени кај емајлот и дентинот. Постедукативен семинар за стоматологија со меѓународно учество. Здружение на стоматолозите "Аполонија", Марија Стевановиќ , септември 2010, Тетово.	2
14	Учество со усна презентација на постедукативен семинар со меѓународно учество, Стоматолошки факултет, Скопје, март 2010. Механички особености на глас-јономер цемент обогатен со биоактивно стакло. Марија Стевановиќ . Март 2010 Скопје	2
15	Печатен труд: Механички особености на глас-јономер цемент обогатен со	4

биоактивно стакло. Марија Стевановиќ. Март 2010, Скопје Стоматолошка ревија 2010	Вкупно	42,5
---	--------	------

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени	
			Поени
1.	Воведување на нов метод за ултраструктурно испитување и терапевско прецарирање на тврдите забни ткива по ласерска обработка на истите со Er:YAG ласерот		4
2.	Коавтор на стручно апликативната книга од Милена Стевановиќ, Звонко Милековиќ, Марија Стевановиќ и сор. Прирачник за превенција на професионална експозиција на крвно преносливи причинители со поглавјето "Превенција на крвно преносливи инфекции при стоматолошки интервенции" Марија Стевановиќ. Министерство за здравство и ЈЗУ Универзитетска клиника за инфективни болести и фебрилни состојби, 2009 година.		4,8
3.	Одржано секциско предавање (семинар со меѓународно учество Биоматеријали во стоматологијата) со реферат за "Анализирање со SEM на злканите фигури на забите", APM, 2008.		2
4.	Раководител на компјутерскиот центар при Стоматолошкиот факултет во Скопје за тестирање и полагање на наставните предмети		3
5.	Престој од 2 недели на University of Greenwich at Medway, School of Science за научноистражувачка работа, 2009.		0,5
6.	Член на наставниот одбор на Стоматолошкиот факултет		0,5
7.	Член на одборот за специјалистички студии при Стоматолошкиот факултет		0,5
8.	Член на библиотеичниот одбор при Стоматолошкиот факултет		0,5
9.	Член на Уредувачкиот одбор за Јубилејот "50 години Стоматолошки факултет"		0,5
10.	Член на Управниот одбор на Македонското стоматолошко здружение		1
11.	Член на Управниот одбор на Здружението на педодогозите во Македонија		1
12.	Пофалница за учеството во работата и развојот на Стоматолошкиот факултет 50 години јубилеј 2010 член на		0,5

	Наставниот одбор на Стоматолошкиот факултет	
13	Член на управата на Стоматолошкиот факултет	1
	Вкупно	22,3
	ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
	НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	53,02
	НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	30,9
	СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ	-
	СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	22,3
	Вкупно	119,82

3. Д-р. Златко Георгиев, вработен на Клиниката за детска и превентивна стоматологија при ЈЗУ Универзитетски стоматолошки клинички центар "Св. Пантелејмон" - Скопје, е роден на 5 мај 1959 г. во Битола.

Универзитетско образование:

- Доктор стоматолог: Универзитетот "Св. Кирил и Методиј" - Скопје, Стоматолошки факултет во Скопје, во учебната 1982 година;
- магистер на стоматолошки науки од областа на детската и превентивна стоматологогија: Универзитет "Св. Кирил и Методиј" - Скопје, Стоматолошки факултет во Скопје, со магистерскиот труд под наслов "Патохистолошки промени во пулпата на млечните заби во фаза на ресорпција", 1992 година;
- доктор на стоматолошки науки од областа на детска и превентивна стоматологогија: Универзитет "Св. Кирил и Методиј" - Скопје, Стоматолошки факултет во Скопје, со докторската дисертација под наслов "Хисто-ензиматски испитувања на пулпата на млечните заби во фаза на ресорпција", 2000 година.

Работно искуство:

Стручниот испит го положил во 1984 година, кога и се вработил на Клиниката за детска и превентивна стоматологија, при ООЗТ Стоматолошки клиници. Во 1989 година се стекнал со звањето *специјалист по детска и превентивна стоматологогија*.

Во звањето *помлад асистент* на Катедрата за детска и превентивна стоматологија при Стоматолошки факултет во Скопје бил избран во 1986 година и реизбран 1989 година, а во звањето *асистент* е избран во 1993 година и реизбран во 1996, 2000 и 2004 година на истата Катедра. Во ноември 2008 година бил избран во звањето *насловен доцент* на Катедрата за детска и превентивна стоматологија.

СТРУЧНО-НАУЧНА ДЕЈНОСТ

На Катедрата за детска и превентивна стоматологија, на која бил избран за асистент, а подоцна во звањето *насловен доцент*, своите усовршувања и

истражувања ги насочил кон проблематиката од областа на детската и превентивна стоматологија.

Истражувач-соработник бил во два научноистражувачки проекти:

- „За подобро орално здравје, за поздрави заби-орално воспитување на населението на Р. Македонија“, финансиран од Министерството за наука и образование и

- „Флуорирање на млекото во Р. Македонија“, финансиран од Министерството за здравство на Република Македонија.

Сџудиски пресјои:

- ноември 1999 година, стручно усовршување во едукативниот центар на Dentsplay-Maillefer, во Ballaigues, Швајцарија, за работа со ротирачки инструменти (Profile и GT[™]), за што се здобил со сертификат.

- април 2001 година, на Клиниката за детска и превентивна стоматологија при Стоматолошкиот факултет во Белград, од каде потекнува идејата за воведување нова метода за имобилизација на трауматизирани заби со фиберглас на нашата клиника.

До изборот во звањето насловен доцент активно учествувал на повеќе конгреси и симпозиуми, при што неговиот публицистички опус опфаќа авторство и коавторство на 86 стручни и научни трудови, објавени во домашни и странски публикации. Учествовал во научната програма на стогодишнината од Светската стоматолошка организација (FDI) и Светскиот стоматолошки конгрес во Париз (29. 11 - 2. 12 2000 г.), како и во Куала Лумпур во 2001 година. Активно учествувал на сите конгреси на стоматолозите на Република Македонија (1994, 1998, 2002, 2006) со меѓународно учество; конгресите на Балканската стоматолошка асоцијација; на 16^т Конгрес на лекарите на Македонија во Охрид, 2003 година.

- Учили презентации на научни собири:

- „Денталните повреди како ургентни состојби“, на постедукативниот семинар за стоматологија насловен како „Ургентни состојби во стоматологијата“ декември 2000 година;

- „Современ пристап во третманот на забите од млечната дентиција“ март 2003 година, Собир на педодонтите на Р. Македонија;

- „Планирање на екстракција на првиот траен молар“ ноември 2004 година, Собир на педодонтите на Р. Македонија;

- „Превентивна екстракција на првиот траен молар“ 2006 година, Собир на стоматолозите;

- „Трауматски дентални повреди-терапевтски приод“ во ноември 2007 година, на собирот на Стоматолошкото друштво на Албанците во Тетово.

Резултатите поврзани со наставната и научноистражувачката дејност, како и сите активности до изборот во звањето *насловен доцент*, се објавени во Билтените на Универзитетот, и тоа во: Билтен бр. 468, 1986; Билтен бр. 521, 1989; Билтен бр. 586, 1992; Билтен бр. 667, 1996; Билтен бр. 758, 2000; Билтен бр. 850, 2004; Билтен бр. 944, 2008.

АКТИВНОСТИ ВО ПЕРИОДОТ ПО ИЗБОРОТ ВО НАСЛОВЕН ДОЦЕНТ

Наставно-образовна дејност

Учесник е и во изведувањето на теоретската настава по:

Настава во учебната година 2008/09:

- детска стоматологија (3+2), теоретска и практична настава помалку од 30%;
- превентивна стоматологија (3+2), практична настава помалку од 30%.

Научноистражувачка дејност:

Активен учесник бил на повеќе семинари и конгреси во земјата и во странство, со презентации на сопствени теми. Неговиот публицистичкиот опус опфаќа вкупно 101 статии.

За тековниот конкурс за избор на наставник во сите наставно-научни звања, по изборот во звањето насловен доцент, ги приложува за рецензија следниве *трудови објавени во целост*:

Сите трудови по изборот за насловен доцент се рецензирани во Билтенот 987 на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во јуни 2010 година.

За тековниот конкурс за избор на наставник во сите наставно-научни звања го приложува следниот труд:

12. Ковачевска И., Поповска Л., Димова Ц., Георгиев З., Муратовска И.:
Употреба на Nd:YAG ласер во третмнот на хиперсензитивни заби. Аполониа
2010, 160-1

Nd: Yag Ласерот има бројни индикации за примена во секојдневната стоматолошка практика. Цел на авторите била да направат клиничко истражување на терапевскиот ефект на примената на овој вид ласер на хиперсензитивни заби. Резултатите на студијата говорат дека терапевската процедура со примена на Nd: Yag ласерот е пократка, успешна и со позитивен посттерапевски ефект.

Стручно-апликативна дејност:

Насл. доц. д-р Златко Георгиев бил член на Работничкиот совет (1988-1990) и член на Дисциплинската комисија (1990-1992) на ООЗТ Стоматолошки клинчки, како и член на Советот на Стоматолошкиот факултет (1992-1994), претседател на Управниот одбор од 1999 до 2001 година и раководител на Одделот за анестезија и реанимација при ЈЗО Стоматолошки клинички центар "Свети Пантелејмон" - Скопје.

Во периодот 2000-2004 година бил секретар на Здружението на специјалистите по детска и превентивна стоматологија при Македонското стоматолошко друштво на Македонија, кое е член на Европската асоцијација на специјалисти по детска и превентивна стоматологија (EAPD).

По повод одбележувањето на 50-годишниот јубилеј на Стоматолошкиот факултет во Скопје, на 10. 12. 2009 година, добитник е на пофалница за учество во работата и развојот на Стоматолошкиот факултет во Скопје.

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Златко Михаил Георгиев
(име, татково име и презиме)
 Институција: Стоматолошки факултет во Скопје
(назив на факултетот/институтот)
 Научна област: Детска и превентивна стоматологија

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1.	Настава I циклус студии: детска стоматологија	1,2
2.	Вежби I циклус студии: стоматолошка рендгенологија	3,6
3.	Вежби I циклус студии: детска стоматологија	5,4
4.	Вежби I циклус студии: забоздравство во заедницата	3,6
5.	Вежби I циклус студии: превентивна стоматологија	1,8
6.	Одржување на теренска настава	
7.	Консултации со студенти	0,72
8.		
	Вкупно	16,32

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред.број	Назив на активност:	Поени
1.	<i>Печатен труд:</i> Димова Ц., Андоновска Б., Поповска Л., Ковачевска И., Георгиев З., Јанев Е.: Современ стоматолошки и орално-хируршки концепт во третманот на пациенти со вградени вештачки срцеви валавули. Аполонија, 2009, 11(21):57-71.	2,4
2.	<i>Печатен труд:</i> Георгиев З., Мишевска Ц., Димова Ц., Ковачевска И., Стошиќ В., Георгиев К.: Интерцептивни постапки и дилеми. Аполонија, 2008, 10(20):101-8.	2,4
3.	<i>Труд во зборник на научен/стручен собир:</i> Georgiev Z., Kovacevska I., Dimova C., Zabokova-Bilbilova E., Georgiev K.: Acid phosphatase activity of deciduous dental pulp in health and pulpitic conditions. 14 th Congress of the balcan stomatological society,	1,2

	(abstracts), Varna, 2009, 111.	
4.	<i>Учесѝво на научен/сѝручен собир со рефератѝ со меѓународно учесѝво:</i> Ковачевска И., Ефтимовска М., Георгиев З.: In vitro одредување на коронарната микропропустливост кај ендодонтски третираниите заби, V Конгрес на стоматолозите од Македонија, со меѓународно учество (Зборник на апстракти), Македонско стоматолошко друштво, Охрид 2009, 39.	1,6
5.	<i>Учесѝво на научен/сѝручен собир со рефератѝ со меѓународно учесѝво:</i> Георгиев З., Петрушевска Г., Ковачевска И., Жабокова-Билбилова Е., Димова Ц.: Дентин-ресорптивна клеточна активност пулпата на млечните заби со напредната ресорпција, V конгрес на стоматолозите од Македонија, со меѓународно учество (Зборник на апстракти), Македонско стоматолошко друштво, Охрид 2009, 30.	1,2
6.	<i>Учесѝво на научен/сѝручен собир со рефератѝ со меѓународно учесѝво:</i> Жабокова-Билбилова Е., Сотировска-Ивковска А., Георгиев З., Филдишевски А.: Превенција на деминерализацијата на емајлот околу брекетите in vivo студија, V конгрес на стоматолозите од Македонија, со меѓународно учество (Зборник на апстракти), Македонско стоматолошко друштво, Охрид 2009, 26.	1,2
7.	<i>Учесѝво на научен/сѝручен собир со рефератѝ со меѓународно учесѝво:</i> Kovacevska I., Dimova C., Georgiev Z., Mitevski A.: Our experience with the Nd-YAG laser in the therapy of the chronic apical lesions, 14 th Congress of the balcan stomatological society, (abstracts), Varna, 2009, 48.	1,2
8.	<i>Труд во зборник на научен/сѝручен собир:</i> Kovacevska I., Odzaklievska S., Dimova C., Georgiev Z.: Root filling retreatment methods and techniques, Conference of Kosovs stomatologist, Abstract book, Pristina, 2008, 72-3.	1,2
9.	<i>Труд во зборник на научен/сѝручен собир:</i> Ковачевска И., Георгиев З., Димова Ц.: Процена на ефектот на денгалните атхезиви врз апикалната микропропустливост, Меѓународен Конгрес, Стоматолошко друштво на Албанците, Струга, 2008, 125.	1,2
10.	<i>Труд во зборник на научен/сѝручен собир:</i> Георгиев З., Мишевска Ц., Димова Ц., Ковачевска И., Жабокова Билбилова Е., Георгиев К.: Интерцелтивни постапки и дилеми, Меѓународен Конгрес, Стоматолошко друштво на Албанците, Струга, 2008, 121.	1,2
11.	<i>Труд во зборник на научен/сѝручен собир:</i> Димова Ц., Андоновска Б., Ковачевска И., Поповска Л., Георгиев З.: Современ стоматолошки и орално-хируршки концепт во третманот на пациенти со вградени вештачки срцеви валвули.	1,2

	Меѓународен конгрес, Стоматолошко друштво на Албанците, Струга, 2008, 125.	
12.	<i>Труд во зборник на научен/сѝручен собир:</i> Ковачевска И., Поповска Л., Димова Ц., Георгиев З., Муратовска И.: Употреба на Nd:YAG ласер во третмот на хиперсензитивни заби. Апологија 2010, 160-1.	1,2
Вкупно		17,2

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

		Поени
Ред.број	Назив на активноста:	Поени
1.	Воведување на нова метода за имобилизација на трауматизирани заби со фиберглас	4
Дејности од поширок интерес		
1.	Учество во комисији и тела на државни и други органи: Претседател на Управен одбор на ЈЗУ Универзитетски стоматолошки клинички центар "Св. Пантелејмон" во Скопје	1
2.	Награда за научни постигнувања од струкова организација-самостоен, пофалница	3
Вкупно		8

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	16,32
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	17,2
СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ	
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	8
Вкупно	41,52

3. Д-р. Ана Сотировска Ивковска, вработена на Клиниката за детска и превентивна стоматологија при ЈЗУ Универзитетски стоматолошки клинички центар "Св. Пантелејмон" во Скопје, е родена на 4. 11. 1963 година во Скопје.

Универзитетско образование:

- доктор - стоматолог: Универзитет "Св. Кирил и Методиј" - Скопје, Стоматолошки факултет во Скопје, во учебната 1987 година;

- **магистер на стоматолошки науки од областа на детската и превентивна стоматологогија:** Универзитет "Св. Кирил и Методиј" - Скопје, Стоматолошки факултет во Скопје, магистерскиот труд под наслов "Концентрацијата на саливарниот имуноглобулин А и кариесот во адолесценцијата", 1994 година;
- **доктор на стоматолошки науки од областа на детската и превентивна стоматологогија:** Универзитет "Св. Кирил и Методиј" - Скопје, Стоматолошки факултет во Скопје, докторската дисертација под наслов "Процена на имунолошкиот одговор на пулпиното ткиво кај некариозни и кариозно променети заби во детска возраст: клиничка, морфолошка и имунохистохемиска студија", 2002 година.

Работно искуство:

На 5. 7. 1990 година се вработила на Клиниката за детска и превентивна стоматологогија, при ООЗТ Стоматолошки клиници. Стручниот испит го положила во 1991 година. Во 1995 година се стекнала со звањето *специјалист по детска и превентивна стоматологогија*.

Во звањето **помлад асистент** на Катедрата за детска и превентивна стоматологогија при Стоматолошкиот факултет во Скопје била избрана во 1993 година, во звањето **асистент** е избрана во 1996 година, а реизбрана во 2000 и 2004 година на истата Катедра. Во ноември, 2008 година била избрана во звањето **насловен доцент** на Катедрата за детска и превентивна стоматологогија.

Од странските јазици активно се служи со англискиот и германскиот јазик.

СТРУЧНО-НАУЧНА ДЕЈНОСТ

На Катедрата за детска и превентивна стоматологогија, на која била избрана за асистент, а подоцна во звањето **насловен доцент**, своите усовршувања и истражувања ги насочила кон проблематиката од областа на детската и превентивна стоматологогија.

Постар истражувач била во **научноистражувачкиот проект:**

- „Процена на имунолошкиот одговор на пулпиното ткиво кај некариозни и кариозно променети заби во детска возраст: клиничка, морфолошка и имунохистохемиска студија“ (1999 до 2001 година).

Студиски престои:

Во 1996 година, во времетраење од 6 месеци, била на стручно усовршување на Стоматолошкиот факултет, Оддел за изучување на дентални материјали, во Амстердам, Холандија, под менторство на проф. д-р Карел Давидсон.

До изборот во звањето **насловен доцент** активно учествувала на бројни конгреси во земјата и во странство со сопствени трудови и излагања, меѓу кои на балканските стоматолошки конгреси во Солун, 2000, во Охрид, 2004, Белград, 2005, во Сараево, 2006 и во Истанбул во 2007 година со усни презентации. На Европскиот конгрес за истражување на кариесот во Нантали-Финска, 2002 година со усна презентација на покана од едиторот на Caries Research. Постер - презентацијата на светскиот конгрес на FDI во Париз, 2000, била издвоена како една од поуспешните и за неа добила покана за публикување. Во 2005 година учествувала на конгресот во Амстердам во организација на IADR, за кој добила CED TRAVEL STIPEND која се доделува само на одреден број учесници. Активно учествувала четири пати со свои предавања на собирите на Здружението на специјалистите по детска и превентивна стоматологогија на Република Македонија.

Во 2000 година била активен партиципент на Летната школа одржана во Добогоко-Унгарија, организирана од Европската организација за истражување на кариесот (ORCA). Во 2001 година присуствувала на симпозиумот: „Исхрана и орално здравје“ во Грац-Австрија, а во 2003 година го следела симпозиумот, „Кариологија во 21 век“, одржан во Констанц-Германија, и двата организирани под покровителство на Европската организација за истражување на кариесот (ORCA).

Резултатите поврзани со наставната и научноистражувачката дејност, како и другите нејзини активности до изборот во вањето насловен доцент, објавени се во Билтените на Универзитетот и тоа во: Билтен бр. 656, 1996; Билтен бр. 731, 1999; Билтен бр. 759, 2000; Билтен бр. 846/2004; Билтен бр. 852/2004; Билтен бр. 863/2004; Билтен бр. 908/2006 година, Билтен бр. 945/2008.

АКТИВНОСТИ ВО ПЕРИОДОТ ПО ИЗБОРОТ ВО ЗВАЊЕТО НАСЛОВЕН ДОЦЕНТ

Наставно-образовна дејност

Учесник е во изведувањето на теоретската настава по предметот:

- детска стоматологија во учебната година 2008/09; 2009/2010 (летен семестар) со помалку од 30% од вкупниот број на часови теоретска настава.
- превентивна стоматологија (3+2) во учебната година 2008/09; 2009/2010 (летен семестар) практична настава помалку од 30%

Коавтор е на Практикум по превентивна стоматологија под уредништво на проф. Др. Миле Царчев од 2010, Скопје (во подготовка).

Ментор е на специјалистичкиот труд „Методи кои се применуваат за стопирање на реверзибилните рани кариозни лезии“.

Била ментор на 6 студентски теми презентирани на студентски конгреси во земјата.

Научноистражувачка дејност:

Активен учесник била на повеќе семинари и конгреси во земјата и во странство, со презентации на сопствени теми. Нејзиниот публицистичкиот опус опфаќа вкупно 77 статии.

Трудот број 61 е рецензиран во Билтенот 987 на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во јуни 2010 година.

За тековниот конкурс за избор на наставник во сите наставно-научни звања, по изборот во звањето насловен доцент, ги приложува за рецензија следниве трудови објавени во целост:

1. Zabokova Bilbilova E., Bajraktarova B., Sotirovska Ivkowska A., Fildisevski A.: Analysis of buffer value of bicarbonate in saliva, *Balkan Journal of Stomatology*, 2007; 11(3): 167-171.

Целта на авторите во оваа студија е да го детерминираат нивото на саливарните бикарбонати кај пациенти со различен кариес - активитет, со примена на ензимската метода на континуирано мерење „Cobas Mira“-Roche diagnostic Systems во период од 5, 30, 60 и 120 минути по оброк, како и базичните нивоа пред оброкот. Добиените резултати говорат за поврзаност на концентрацијата на саливарните бикарбонати и денгалниот кариес и

претставуваат потврда за важноста на пуферскиот капацитет на саливарните бикарбонати во детерминирањето на деналниот кариес и планирањето на соодветни превентивни мерки.

2. Zabokova Bilbilova E., Stafilov T., Sotirovska Ivkovska A., Sokolovska F.: Prevention of enamel demineralization during orthodontic treatment: An in vitro study using GC Tooth Mousse, *Balkan Journal of Stomatology*, 2008; 12(3): 133-138.

Превенирањето на појавата на емајлова деминерализација околу брикетите на фиксните ортодонтски апарати е особено важно. Целта на авторите во ова истражување е да се измерат вредностите на јоните на Ca, Na, K и Mg во емајлот пред и по топикална апликација на гел GC Tooth Mousse. 40 здрави екстрахирани премолари биле пресечени на половина во буко-лингвален правец. На секоја половинка биле аплицирани брикети со Fuji Ortho LC и третирани со гел GC Tooth Mousse секој ден во период од 5 минути. По 14 дена и по еден месец била детерминирана концентрацијата на Ca, Na, K и Mg во емајлот со Varian Spectra AA 55 В atomic absorption spectrometer. Добиените резултати говорат за висока застапеност на јоните на Ca во емајлот по 14 дена и еден месец.

3. Поповска Л., Сотировска Ивковска А., Ефтимовска М., Муратовска И., Стојановска В.: Радиографскиот изглед на периапикалните лезии како дијагностичка помош. *Мак. Стом. Преглед*, 2008; (1-2):25-32

Авторите на оваа студија проследиле 80 случаи со дијагностицирани хронични периапикални лезии. Клиничката дијагноза се базирала на анамнеза, клиничко испитување и изгледот на промената на ретроалвеоларната рендгенграфија. Големината на периапикалните лезии изнесувала од 3 mm² до 84 mm². Клинички промените биле класифицирани во пет дијагнози. Резултатите говорат дека големината на лезијата не може да биде показател за патохистолошкиот тип на инфламација.

Трудови објавени во зборник на научен/стѹручен собир:

4. Sotirovska Ivkovska A., Ivkovski Lj., Zabokova Bilbilova E., Popovska L.: Immunological response in the dental pulp after caries treatment. ORCA Groningen, Netherland 2008 Congress. *Caries Research* No: 42(3):197.

Во оваа студија, авторите го истражувале имуниот одговор на пулпата кај заби со дијагностициран плиток, длабок и третиран кариес. Имунохистохемиски клетките биле идентификувани со примена на моноклонални HLA-DR, CD45 и CD20. Добиените резултати укажуваат на фактот дека деналната пулпа соодветно реагира при препарирањето и реставрирањето на деналниот кариес. Целуларниот и хуморалниот имун одговор перзистираат неколку месеци по третирањето на кариозниот процес, најверојатно поради задршката на антигените супстанции длабоко во дентинските тубули.

5. Zabokova Bilbilova E., Sotirovska Ivkovska A., Fildisevski A, Gavrilovic I., Grncarovski A.: Preventive measures during orthodontic treatment with fixed appliances, 13th Congress of Balkan Stom. Society (*Proceedings*) Kipar: 2008:30.

Превенирањето на појавата на емајлова деминерализација околу брикетите на фиксните ортодонтски апарати е особено важно. Целта на авторите во ова истражување е да се измерат вредностите на јоните на Ca, Na, K и Mg во емајлот пред и по топикална апликација на гел GC Tooth Mousse. 40 здрави екстрахирани премолари биле пресечени на половина во буко-лингвален правец. На секоја половинка биле аплицирани брикети со Fuji Ortho LC и третирани со гел GC Tooth Mousse секој ден во период од 5 минути. По 14 дена и по еден месец била детерминирана концентрацијата на Ca, Na, K и Mg во емајлот со Varian Spectra

AA 55 В atomic absorption spectrometer. Добиените резултати говорат за висока застапеност на јошите на Ца во емајлот по 14 дена и еден месец.

6. Sotirovska Ivkowska A., Zabokova Bilbilova E., Popovska L., Ivkovski Lj.: Human dental pulp vasculogenesis evaluated by CD34 antigen expression, 13th Congress of Balkan Stom. Society (*Proceedings*) Kipar: 2008:31.

CD34 претставуваат ендотелијанли маркери кои многу често се применуваат за идентификација на пулпалната васкуларизација. Авторите во ова истражување говорат дека васкулогенезата на денталната пулпа е процес присутен во здравите заби со CD34 позитивни клетки. Ендотелијалните клетки играат клучна улога во имуните и воспалителните реакции регулирајќи ја миграцијата на лимфоцитите и леукоцитите во денталната пулпа.

7. Поповска Л., Мирчева Е., Јаневска А., Сотировска Ивковска А., Димова Ц.: Оптурациони можности на Gutta flow: In vitro испитување. V конгрес на стоматолозите од Македонија, со меѓународно учество (Зборник на апетракти), Македонско стоматолошко друштво, Охрид 2009, 39.

Проценувањето на попречните пресеци покажа дека техниките на полнење со Gutta Flow, Tetricfil и латерална кондензација имаат сличен оптурациски ефект. Оптурацијата со single-cone техниката се покажала понеуспешна во однос на другите применети техники. Авторите исто така констатираат дека полнењата проследени преку радиографски снимки не покажале сигнификантна разлика меѓу испитуваните групи. Тие сметаат дека дефинитивно полнење на коренските канали со Gutta Flow е ефикасен начин за обезбедување адекватно полнење во ендодонцијата.

8. Сотировска Ивковска А.: Биолошки ризици за денто-пулпниот комплекс од композитните материјали. V Конгрес на стоматолозите од Македонија, со меѓународно учество (Зборник на апетракти), Македонско стоматолошко друштво, Охрид 2009.

Целта на авторката на оваа студија била да се презентираат скоренните релевантни информации за биолошките ризици последици од употребата на композитните материјали и во која мера овие ризици зависат од самиот материјал, неговите клинички карактеристики и неговата употреба од клиничарот. Во целост, авторката ги дели ризиците на оние што произлегуваат од токсичните особини на самиот материјал и на оние кои произлегуваат од микробиолошката пропустливост.

9. Сотировска Ивковска А., Жабокова Билбилова Е., Поповска Л.: Пресетливост на забите: Нова перспектива за стариот проблем. V конгрес на стоматолозите од Македонија, со меѓународно учество (Зборник на апетракти), Македонско стоматолошко друштво, Охрид 2009:25.

Целта на авторите на овој труд е да ја испитаат способноста на препаратот Clinpro White varnish да ја намали пресетливоста на забите во споредба со натриум флуоридот како контролно средство. Резултатите говорат дека новото средство Clinpro White varnish довело до статистички сигнификантно намалување на пресетливоста на забите за 4 и 8 недели споредено со натриум флуоридот како контролно средство.

10. Zabokova Bilbilova E., Dzekova Stojkova S., Bajraktarova B., Efremova S., Sotirovska Ivkowska A.: The buffer capacity of saliva as a measure of dental caries activity, Balkan Journal of Clinical Laboratory, (abstracts), Ohrid 2009: 123-124.

Саливарната секреција е особено важна за оралното здравје. Целта на авторите во овој труд е да ја покажат корелацијата меѓу нивото на саливарните бикарбонати и кариес - ризикот кај децата. Кај две групи на деца, со различен

кариес - ризик, детерминирани се нивото на саливарните бикарбонати и pH на стимулирана и нестимулирана слунка. Добиените резултати, говорат авторите, укажуваат на можноста за детерминирање на кариес - ризикот преку одредувањето на нивото на саливарните бикарбонати кај децата.

11. Zabokova Bilbilova E., Sotirovska Ivkovska A.: Effect of fluoride on cariostatic potential of orthodontic bonding agents. 11th International symposium on Contemporary Dentistry, Nis: 2010:64-65.

Контролата на појавата на емајлова деминерализација околу брикетите на фиксните ортодонтски апарати е особено важно. Целта на авторите во ова истражување е да се измерат вредностите на флуоридните јони на емајлот околу брикетите, во период по 1, 3 и 6 месеци. 60 здрави екстрахирани премолари биле пресечени на половина во буко-лингвален правец. На секоја половина биле аплицирани брикети со Fuji Ortho™ LC. Флуоридната концентрација била одредувана со методата на спектрофотометрија. Резултатите покажале покачување на флуоридната содржина во емајлот со текот на времето (по 1, 3 и 6 месеци).

12. Sotirovska Ivkovska A., Zabokova Bilbilova E., Popovska I., Ivkovski Lj.: Human dental pulp vasculogenesis evaluated by CD34 antigen expression, ORCA Montpellier, France 2010 Congress. Caries Research No: 44(4):214.

CD34 претставуваат ендотелијални маркери кои многу често се применуваат за идентификација на пулпалната васкуларизација. Авторите во ова истражување говорат дека васкулогенезата на денгалната пулпа е процес присутен во здравите заби со CD34 позитивни клетки. Испитувани биле три групи на заби: здрави, со плитки и длабоки кавитети. Резултатите укажуваат на фактот дека васкулогенезата на денгалната пулпа претставува процес кој се одвива во здравите заби со поединечни CD34 позитивни клетки. Ендотелијалните клетки играат клучна улога во имуните и воспалителните реакции регулирајќи ја миграцијата на лимфоцитите и леукоцитите во денгалната пулпа.

Свршно-апликативна дејност:

Насл. доц. д-р Ана Сотировска Ивковска е активен член на Европската организација за истражување на кариесот (ORCA) и на IADR, на Здружението на специјалистите по детска и превентивна стоматологија на Република Македонија и на Меѓународната асоцијација на детските стоматолози.

По повод одбележувањето на 50-годишниот јубилеј на Стоматолошкиот факултет во Скопје, на 10. 12. 2009 година, добитник е на пофалница за учество во работата и развојот на Стоматолошкиот факултет во Скопје.

ОБРАЗЕЦ
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Ана Сотир Сотировска Ивковска
(име, татково име и презиме)
 Институција: Стоматолошки факултет - Скопје
(назив на факултетот/институтот)
 Научна област: детска и превентивна стоматологија

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1.	Настава I циклус студии: детска стоматологија	1,2
2.	Вежби I циклус студии: стоматолошка рендгенологија	3,6
3.	Вежби I циклус студии: детска стоматологија	10,8
4.	Вежби I циклус студии: забоздравство во заедницата	3,6
5.	Вежби I циклус студии: превентивна стоматологија	1,8
6.	Одржување на теренска настава	
7.	Консултации со студенти	0,72
8.		
Вкупно		21,72

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред.број	Назив на активност:	Поени
1.	<i>Печатен труд објавен во референцно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор: Zabokova Bilbilova E., Bajraktarova B., Sotirovska Ivkovska A., Fildisevski A.: Analysis of buffer value of bicarbonate in saliva, Balcan Journal of Stomatology, 2007; 11(3): 167-171.</i>	3,6
2.	<i>Печатен труд објавен во референцно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор: Zabokova Bilbilova E., Stafilov T., Sotirovska Ivkovska A., Sokolovska F.: Prevention of enamel demineralization during orthodontic treatment: An in vitro study using GC Tooth Mousse, Balcan Journal of Stomatology, 2008; 12(3): 133-138.</i>	3,6
3.	<i>Печатен труд: Поповска Л., Сотировска Ивковска А.,</i>	2,4

	Ефтимовска М., Муратовска И., Стојановска В.: Радиографскиот изглед на периапикалните лезии како дијагностичка помош. Мак. Стом. Преглед, 2008; (1-2):25-32	
4.	<i>Учесиво на научен/сѝручен собир со реферат со меѓународно учесиво:</i> Жабокова Билбилова Е., Сотировска Ивковска А., Георгиев З., Филдишевски А.: Превенција на деминерализацијата на емајлот околу брекетите in vitro студија. Сотировска Ивковска А.: Биолошки ризици за денто-пулпиниот комплекс од композитните материјали. V конгрес на стоматолозите од Македонија, со меѓународно учество (Зборник на апстракти), Македонско стоматолошко друштво, Охрид 2009: 26.	1,2
5.	<i>Учесиво на научен/сѝручен собир со реферат со меѓународно учесиво:</i> Сотировска Ивковска А., Жабокова Билбилова Е., Поповска Л.: Пресетливост на забите: Нова перспектива за стариот проблем. V Конгрес на стоматолозите од Македонија, со меѓународно учество (Зборник на апстракти), Македонско стоматолошко друштво, Охрид 2009:25.	1,6
6.	<i>Учесиво на научен/сѝручен собир со реферат со меѓународно учесиво:</i> Поповска Л., Мирчева Е., Јаневска А., Сотировска Ивковска А., Димова Ц.: Оптурациони можности на Gutta flow: In vitro испитување. V конгрес на стоматолозите од Македонија, со меѓународно учество (Зборник на апстракти), Македонско стоматолошко друштво, Охрид 2009, 39.	1,2
7.	<i>Учесиво на научен/сѝручен собир со реферат со меѓународно учесиво:</i> Сотировска Ивковска А.: Биолошки ризици за денто-пулпиниот комплекс од композитните материјали. V конгрес на стоматолозите од Македонија, со меѓународно учество (Зборник на апстракти), Македонско стоматолошко друштво, Охрид 2009.	2
8.	<i>Труд во зборник на научен/сѝручен собир:</i> Zabokova Bilbilova E., Sotirovska Ivkovska A.: Effect of fluoride on cariostatic potential of orthodontic bonding agents. 1th International symposium on Contemporary Dentistry, Nis: 2010:64-65.	1,8
9.	<i>Труд во зборник на научен/сѝручен собир:</i> Zabokova Bilbilova E., Dzekova Stojkova S., Bajraktarova B., Fremova S., Sotirovska Ivkovska A.: The buffer capacity of saliva as a measure of dental caries activity. Balcan Journal of Clinical Laboratory. (abstracts), Ohrid 2009; 123-124.	1,2
10.	<i>Труд во зборник на научен/сѝручен собир:</i> Sotirovska Ivkovska A., Zabokova Bilbilova E., Popovska L., Ivkovski Lj.: Human dental pulp vasculogenesis evaluated by CD34 antigen expression, ORCA Montpellier, France 2010 Congress. Caries Research No; 44(4):214.	1,2
11.	<i>Труд во зборник на научен/сѝручен собир:</i> Sotirovska Ivkovska	1,2

	A., Ivkovski Lj., Zabokova Bilbilova E., Popovska L.: Immunological response in the dental pulp after caries treatment. ORCA Groningen, Netherland 2008 Congress. Caries Research No: 42(3):197.	
12.	Труд во зборник на научен/стручен собир: Zabokova Bilbilova E., Sotirovska Ivkovska A., Fildisevski A, Gavrilovic I., Grncarovski A.: Preventive measures during orthodontic treatment with fixed appliances, 13th Congress of Balkan Stom. Society (<i>Proceedings</i>) Kipar: 2008:30.	1,2
13.	Труд во зборник на научен/стручен собир: Sotirovska Ivkovska A., Zabokova Bilbilova E., Popovska L., Ivkovski Lj.: Human dental pulp vasculogenesis evaluated by CD34 antigen expression, 13th Congress of Balkan Stom. Society (<i>Proceedings</i>) Kipar: 2008:31.	1,2
	Вкупно	23,4

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Поени

Ред.број	Назив на активноста:	Поени
1.	Воведување на нова лабораториска/клиничка метода (воведување на имунохистохемиска метода во испитување на денталната пулпа)	4
Дејности од поширок интерес		
1.	Членство во меѓународна организација која поддржува и организира научноистражувачка и стручно-апликативна дејност (ОРКА Европска организација за истражување на кариесот; Здружение на специјалистите по детска и превентивна стоматологија на Република Македонија)	4
2.	Награда за научни постигнувања од струкова организација-самостоен. пофалница по повод 50 годишниот јубилеј на Стоматолошкиот факултет	3
	Вкупно	11

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	21,72
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	23,4
СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ	
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	11
Вкупно	56,12

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ НА КОМИСИЈАТА

Земајќи ја предвид приложената документација за ангажираноста на кандидатите кои се јавија на конкурсот за избор на два наставника во сите наставно-научни звања од областа на детската и превентивна стоматологија на Катедрата за детска и превентивна стоматологија: доц. д-р Мира Јанкуловска, доц. д-р Марија Стевановиќ, Насл. доц. д-р Ана Сотировска Ивковска и Насл. доц. д-р Златко Георгиев, во изминатиов период од последниот избор до сега, Комисијата го дава следниов предлог:

Сумирајќи ги резултатите од рецензентскиот извештај, членовите на Рецензентската комисија констатираа дека кандидатите доц. д-р Мира Јанкуловска и доц. д-р Марија Стевановиќ се исклучително квалитетни научни работници кои од вработувањето до денес имаат постигнато извонредни резултати, како во научно-истражувачката така и во наставно - образовната и стручно - административната дејност. Импонираат квалитетните научни трудови од областа на која конкурираат, презентирани и публикувани на еминентни собири во земјава и во странство, кои ги афирмираат како квалитетни научни работници не само во нашата средина туку и надвор од неа. Во текот на мандатниот период воведоа нови предмети кои се во склоп на Катедрата.

Како доценти покажаа извонредна педагошка подготвеност и способност за работа со студентите во секојдневната непосредна достапност за комуникација и консултации. Предавањата и вежбите за кои беа ангажирани ги одржуваа педантно, совесно и квалитетно, создавајќи работна и коректна атмосфера.

За истакнување е нивниот студиски и сериозен пристап кои обврските, трудољубивноста, дисциплината, инвентивноста, коректниот однос кон колегите и конструктивната соработка која ја имаа и надвор од нашата држава.

Врз основа на изнесеното, Комисијата констатира дека кандидатите доц. д-р Мира Јанкуловска и доц. д-р Марија Стевановиќ во целост ги исполнуваат научните критериуми, законските услови и условите предвидени со релевантните акти на Универзитетот "Св. Кирил и Методиј" и Стоматолошкиот факултет во Скопје, кои се во согласност со Законот за високото образование.

Земајќи го предвид горенаведеното, Комисијата има особена чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Стоматолошкиот факултет при Универзитетот "Св. Кирил и Методиј" во Скопје да ги избере кандидатите доц. д-р Мира Јанкуловска и доц. д-р Марија Стевановиќ во повисоко наставно-научно звање-**вопреден професор**.

Членови на комисијата

1. Проф. д-р Снежана Иљовска, <i>д-р сци</i>	претседател	с.р.
2. Проф. д-р Миле Царчев, <i>д-р сци</i>	член	с.р.
3. Проф. д-р Мила Мирчева, <i>д-р сци</i>	член	с.р.
4. Проф. д-р Марија Пакова, <i>д-р сци</i>	член	с.р.
5. Проф. д-р Марија Зужелова, <i>д-р сци</i>	член	с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА АСИСТЕНТ ОД ОБЛАСТА ДЕНТАЛНА
ПАТОЛОГИЈА НА КАТЕДРАТА ЗА БОЛЕСТИ НА ЗАБИТЕ
И ЕНДОДОНТОТ ПРИ СТОМАТОЛОШКИОТ ФАКУЛТЕТ
ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Стоматолошкиот факултет во Скопје, по предлог на кадровскиот одбор, на својата 10. редовна седница одржана на 20.10.2010 година, по распишаниот конкурс за избор и реизбор во наставни звања објавен во весникот „Вечер“ од 15.9.2010 година, донесе одлука за формирање Рецензентска комисија во состав:

1. проф.д-р Љупка Матовска
2. проф.д-р Снежана Иљовска
3. проф.д-р Миле Царчев.

Врз основа на поднесените документи, Комисијата го доставува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Соња Еленчевска - Апостолска е родена на 5. 9. 1964 година во Скопје, каде што има завршено основно и средно образование.

По завршувањето на средното образование, во 1983 година се запишала на Стоматолошкиот факултет во Скопје.

Студиите на Факултетот ги завршила во 1988 година, со просечна оценка 9,42. По завршувањето на Факултетот се запишала на постдипломски студии на Катедрата за болести на забите и ендодонтот на Стоматолошкиот факултет во Скопје.

Во 1990 година се вработила на Клиниката за болести на забите и ендодонтот, како стручен соработник, на определено време, а во 1991 година на неопределено работно време.

Стручниот испит го положила во 1991 година, а во 1992 година добила решение за специјализација.

Во 1993 година била избрана за помлад асистент на Катедрата за болести на забите и ендодонтот на Стоматолошкиот факултет во Скопје.

Во 1994 година ги завршила постдипломските студии и се стекнала со звањето магистер на стоматолошки науки со одбрана на магистерскиот труд „Корелација помеѓу бактериолошкиот наод во кариозните маси, плунката и примарната бактериска имплантација на клинички здрава емајлова површина“.

Во 1995 година го положила специјалистичкиот испит и станала специјалист по болести на забите и ендодонтот, а во 1996 година, од помлад асистент, била избрана за асистент на Катедрата за болести на забите и

ендодонтот. Во 2000 година била преизбрана за асистент на Катедрата за болести на забите и ендодонтот.

За време на своите студии на Факултетот била доста активна. Во втора година од студиите, станала член на „Стомаско“ и се вклучила во научноистражувачката работа на студентите по стоматологија. Во III и IV година била избрана за студент-продекан и член на Претседателството на АКССМ, а во V година и за член на Наставно-научниот совет на Факултетот. Во рамките на меѓународната размена на студенти по медицина и стоматологија, престојувала еден месец во Полска.

Уште како помлад асистент, а од 1996 и како асистент на Катедрата за болести на забите и ендодонтот, активно е вклучена во изведувањето на студентските вежби и научноистражувачката работа на студентите на Стоматолошкиот факултет.

Во 2001 година го посетила курсот-семинар за употребата на тврдиот ласер на Универзитетот во Ахен, Германија, кај проф. Gutknecht.

Во 2002 година ја одбринила докторската дисертација на тема „Улогата на *Streptococcus mutans* и *Lactobacillus* во етио-патогенезата на денталниот кариес“ и се здобила со звањето доктор на стоматолошки науки.

Во 2004 година била на двомесечно стручно усовршување на Стоматолошкиот факултет „Аристотелис“ во Солун.

Се служи активно со англискиот јазик.

Активно е вклучена во научно-образовната работа на Високата школа за забни техничари каде што одржува практична и теоретска настава.

За нејзината активност има добиено голем број пофалници и благодарници, а во 1995 била добитник и на диплома од Македонското лекарско друштво.

Автор е на монографијата „Оралната микрофлора и денталниот кариес“, која е издадена во 2004 година.

Ментор е на повеќе студентски теми презентирани на студентските конгреси во Републиката со меѓународно учество и во странство. Во 2007 година во Софија, Бугарија, на 6. Конгрес за медицински науки за студенти и млади доктори добила специјална награда за студентската тема “Aesthetic restoration with composit materials and adhesive systems” - постер. За учеството на 14. Меѓународен научен конгрес на студенти по стоматологија во 2007 во Охрид ја добила 3. награда.

Активно учество со усни презентации има остварено на конгресите на Здружението на стоматолозите на Македонија, на Стоматолошкиот факултет во Скопје и на едукативниот семинар „Естетика во стоматологијата“, како и на многу други меѓународни и домашни конгреси.

Активен учесник е во тимот за изработка на проектот за воведување компјутерски модел на испитни прашања за студентите на Стоматолошкиот факултет во Скопје, каде што е автор на дел од прашањата на Катедрата на болести на забите и ендодонтот.

Исто така, учествувала во програмата за обука за едукатори одржана во јуни и септември 2006 низ присуство и проценка, за што добила сертификат за едукатор во проектот за управување со здравствениот сектор.

Во 2004 година била избрана за секретар на Здружението на специјалисти по болести на забите и ендодонтот, а во 2007 за негов в.д. претседател.

Учесник е во два научноистражувачки проекта финансирани од Министерството за образование и наука на Република Македонија. Во едниот

како помлад истражувач била вклучена во научноистражувачкиот проект „Развиток и ерупција на перманентните заби кај децата од Република Македонија“. Додека, пак, во вториот е носител на научноистражувачкиот проект со меѓународно учество под наслов „Корелација помеѓу орална хигиена, пх на плунката и дентален плак во фреквенцијата на кариесот и негова контрола преку современи превентивни мерки (кај различна популација, Македонија и Грција)“ (2006-2009 година).

Во рамките на проектот, во 2007 година била на едномесечен престој на Универзитетот „Аристотелис“ во Солун - Грција.

Во 2008 година е избрана во звањето насловен доцент на Катедрата за болести на забите и ендодонтот на Стоматолошкиот факултет во Скопје.

Во 2009 година избрана е за претседател на Македонското стоматолошко друштво.

Автор е или коавтор на голем број стручно-научни трудови објавени или презентирани во земјата и во странство.

Список на трудови

Од реден број 1 заклучно со реден број 10, трудовите се излезени во Билтен бр. 587

Трудовите заклучно со реден број 18 се рецензирани во Билтен број 759.

Трудовите заклучно со реден број 27 се рецензирани во Билтен број 850.

Трудовите заклучно со реден број 32 се рецензирани во Билтен број 863.

Трудот со реден број 33 е рецензиран во Билтенот број 909.

Трудовите заклучно со реден број 39 се рецензирани во Билтен број 912.

Трудовите заклучно со реден број 55 се рецензирани во Билтен број 945.

Трудовите заклучно со реден број 59 се рецензирани во Билтен број 986.

За резензирање ги поднесува следниве трудови:

60. Муратовска И., Поповска Л., Стојановска В., Апостолска С.,
Микротврдина на канален дентин пред и по ендодонтски третман; Македонски
стоматолошки преглед број 32 (3-4); 133-138 2008

Целта на овој труд се однесува на мерењето и евалуацијата на разликата во микротврдината на дентинот во коренскиот канал пред и по иригација со 2,5% натриум хипохлоридт комбинирана со хелаторен раствор на 17% ЕДТА. За остварување на нивната цел биле употребени 20 премоларни заби од горна вилица. По отстранувањето на коронарниот дел и пулпината комора направено

е мерење на микротврдината на коренскиот канал на растојание од 0,2 мм од отворот во дентин, по што каналот бил обработен и испиран со испитуваните ириганси. Од испитувањето може да се заклучи дека со комбинирана примена на испитуваните средства за иригација се намалува микротврдината на дентинот на коренскиот канал.

61. Ковачевска И., Георгиев З., Димова Ц., Поповска Л., Апостолска С., Употребата на денталните атхезиви во каналната оптурација - проценка на апикалната микропропусливост; Апологија 10-20; стр. 45-54. Ноември 2008.

Во ова ин витро испитување целта бела проценка на апикалната микропропусливост и да се направи евалуација на денталните атхезиви во интраканалната оптурација. Од реализираните испитувања може да се сумира дека денталните атхезиви статистички сигнификантно ја редуцираат апикалната микропропусливост на мастило. Хистолошката проценка покажала присуство на мастило само на неизолираната зона околу апикалниот отвор кај примероците што се канално оптурирани со дентален атхезив. Добиените наоди сугерираат дека денталните атхезиви можат да се употребуваат и во ендодонтската процедура, при што квалитативно се зголемува запечатувачката моќ на каналното полнење, се редуцираат можностите за микропротокот, а се зголемува адаптацијата на каналното полнење во ендодонтскиот простор, што прогностички се манифестира позитивно.

62. Апостолска С ; GuttaFlow Нов систем за полнење на коренски канали - клиничка примена, V конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество, 2009. Апстракти, стр:20.

Каналната оптурација претставува финална фаза од ендодонтскиот третман. Целта на авторката е да ја прикаже оптурацијата на коренските канали, апикалниот форамен и латералните и акцесорни канали со Gutta Flow. За полнење на коренските канали го применила новиот систем на ладна, течна гутаперка Gutta Flow. Базичните особини од новиот иновативен материјал за оптурација на коренските канали со Gutta Flow ќе бидат прикажани со клинички случај. Резултатите покажале одлични канални полнења со Gutta Flow кој цврсто се прилепува со дентинот и потполно ги оптурира акцесорните канали. Gutta Flow овозможува едноставна, сигурна и брза постапка при оптурација на коренските канали.

63. Јанкуловска М., Павлевска М., Апостолска С., Пеева М.; Насоки и техники во менаџирањето во детската стоматологија, Македонски стоматолошки преглед број 33 (1-2); 41-48 2009.

Од стоматолозите, воопшто, а особено специјалистите по детска и превентивна стоматологија, се очекува да ги препознаат оралните заболувања,

да изработат соодветен план на терапија и да спроведат ефикасен стоматолошки третман, применувајќи го сето свое знаење и вештина. За практикување на безбедна и ефикасна стоматолошка грижа секој доктор-стоматолог, нагласуваат авторите на овој труд, треба да поседува способност за приспособување на однесувањето на детето во стоматолошката ординација, односно способност за насочување на однесувањето на детето (behavior guidance). Вештината на стоматологот да го насочува однесувањето на детето претставува само еден сегмент од интеракцијата во која се инволвирани стоматологот и стоматолошкиот тим, детето како пациент и родителот или старателот на детето.

64. Апостолска С., Достигнувања во конзервативната естетска стоматологија: Приказ на случаи - Современи дострели, дел од книга на Стоматолошки факултет, 117-123; 2009

Индикациите за употреба на композитите можат да бидат поделени на две групи. Првата група вклучува мерки каде што се реставрира загубата на забната структура како резултат на кариес, траума, ерозија, атриција и абразија, без да се промени оригиналната форма на забот. Исто така, тука се вклучува и промената на старите реставрации кои ја промениле бојата на лабијалната површина. Во втората група, целта на третманот е да се промени формата на забот. Интервенциите кои вклучуваат промена на оригиналната форма на забите се технички многу комплексни и бараат повеќе време за работа. Индикациите за овие се варијабилни, вклучувајќи ги дијастемата, дисплазија на забите, корекција во позиција по или наместо ортодонтски третман, визуелна елонгација на забите со гингивална рецесија, како и функционалните корекции. За изработка на сите овие естетски реставрации потребно е да се употреби универзален нано-композитен материјал кој во 95% од клиничките случаи ќе ги задоволи барањата на трапевтот. Такви нано-композитни материјали се Tetric Evo Ceram (Ivoclar Vivadent, Schaan, Liechtenstein) Synergy D6 (Coltene, Whaledent) – со кои се изработени нашите клинички случаи. За изработка на одредени најкомплицирани естетски ситуации понекогаш е потребно да се употребат нано-композити со високо естетски состав како Miris (Coltene, Whaledent), Estetix (Dentsplay), Artemis (Ivoclar Vivadent, Schaan, Liechtenstein), или Filtek Supreme (3M ESPE).

БИОГРАФИЈА

Д-р Вера Стојановска е родена на 29.6.1961 година во Скопје, каде што го завршила основното и средното образование. Студиите по стоматологија ги започнува во учебната 1981/82 година на Стоматолошкиот факултет во Скопје, а ги завршила на 31.3.1986 година. Стручниот испит го положила во 1987 година.

Вработена е во Стоматолошкиот клинички центар, на Клиниката за болести на заби и ендодонтот во Скопје од 1.6.1989 година. На истиот оддел започнала специјализација од 1.4.1992 година, а ја завршила со положување на специјалистичкиот испит на 20.6.1995 година.

Во учебната 1993/94 година се запишила на постдипломските студии од областа болести на забите и ендодонтот и нив ги завршува со просечен успех 9,6.

Во 1997 година е избрана за помлад асистент на Клиниката за болести на забите и ендодонтот. Во 1997 година, како и во 2002 година, престојувала во Интернационалниот центар за денгална едукација во Вивадент- Лихтенштајн. Исто така, во 1998 година остварила престој во Германија - Манхајм за стручно усовршување.

Во 2002 година го одбранува магистерскиот труд под наслов: **„Процена на атхезивната врска помеѓу композитните материјали и тврдите забни ткива со користење на атхезивни системи“**

Во 2003 година е избрана за асистент на Клиниката за болести на забите и ендодонтот.

Во 2005 година ја поднесла пријавата за изработка на докторската дисертација под наслов: **„Ултраструктурна и физичка проценка на силата на врзување помеѓу атхезивните површини на тврдите забни ткива и композити при употреба на заштитни“**.

Во 2006 година, за изработка на докторската дисертација беше на студиски престој на Стоматолошкиот факултет во Ниш, Србија, а во 2007 година во Универзитетскиот стоматолошки клинички центар во Хајделберг, Германија. Докторската дисертација ѝ е во завршна изработка.

Соработник е во изданието: **„Базични критериуми за проценка на оралното здравје“** - превод на 4. издание од СЗО (2006).

Активно учествуваше и во научноистражувачкиот проект од Министерството за образование и наука, под наслов: **„Состојбата на оралното и денгалното здравје и потребниот третман за населението во Р. Македонија“**.

Како автор и коавтор има објавено над 40-тина труда објавени во домашни и странски списанија. Активно учествува и на студентски конгреси, како ментор на студентски теми, за кои имаме освоено повеќе награди.

Во изминатиов период редовно присуствува на повеќе симпозиуми, конгреси, секции и трансфери на наука, на кои зема и активно учество.

Список на објавени трудови по реизборот за асистент

1. **Stojanovska V.**, Stevanovic M., Rendzova V., Muratovska I., Karanfilovic V., Simjanovska Lj. Comparison between shear bond strength in use of adhesive Excite and self-etching adhesive AdheSe. 9th Congress of the Balkan Stomatological Society, Ohrid, 2004: 145-6.
Рецензиран во Билтен бр. 867.
2. Karanfilovic V., Stevanovic M. M., Rendzova V., Popovska L., Muratovska I., **Stojanovska V.** Postec- the highly aesthetic post clinical experience IX Congress of the Balkan Stomatological Society (Abstracts), Ohrid - Macedonia, 2004: 114.
Рецензиран во Билтен бр. 863.
3. **Stojanovska V.**, Stevanovic M. M., Stefanovic D., Stojanovski Z. Shear bond strength of Er: YAG Laser irradiated versus acid etching of hard dental tissue. 9th Congress of the Balkan Stomatological Society, Ohrid, 2004: 128.
Рецензиран во Билтен бр. 863.
4. **Stojanovska V.**, Stevanovic M. M., Atanasova L., Stojanovski Z. Cerec 1 - Indirect production of fillings. 9th Congress of the Balkan Stomatological Society, Ohrid, 2004: 113.
Рецензиран во Билтен бр. 863.
5. Simjanovska Lj., Markovska M., Apostolova G., Peeva M., **Stojanovska V.**, Nestorovski V. Management of DPT (test) for skin allergy test of local anesthetics. 9th Congress of the Balkan Stomatological Society, Ohrid, 2004: 146.
Рецензиран во Билтен бр. 892.
6. Rendzova V., Stevanovic M., Muratovska I., Karanfilovic V., **Stojanovska V.** Our clinical experience from application of the tissue trimmer. 9th Congress of the Balkan Stomatological Society, Ohrid, 2004: 113.
Рецензиран во Билтен бр. 867.
7. Andonovska B., **Stojanovska V.**, Dimova C. Influence of temperature changes on micro margina gaps. 10th Congress of the BaSS, Belgrade, 2005: 36.
Рецензиран во Билтен бр. 945.
8. Popovska L., Jordanovski A., Karanfilovic V., Sotirovska-lvkovska A., **Stojanovska V.** Changes in cavity dimensions associated with the removal of tooth-colored restorations. X Congress of the Balkan Stomatological Society (Abstracts), Belgrade - Yugoslavia, 2005.
Рецензиран во Билтен бр. 908.
9. V. Stojanovska, Stevanovic M., Popovska L., Stojanovski Z. Shear bond strength with and without etching on enamel and dentine. X Congress of the Balkan Stomatological Society (Abstracts), Belgrade - Yugoslavia, 2005: 35.
Рецензиран во Билтен бр. 945.
10. Муратовска И., Оцаклиева С., Хаџи-Иванова Меловска И., Митиќ А. **Стојановска В.** Антимикробни особини и употреба на 2,5 % Natriumhipochlorite и 0,2% Chlorhexidine gluconate. Македонски

стоматолошки преглед, 2006: 30(3-4).
Рецензиран во Билтен бр. 945.

11. Popovska L., Sotirovska-Ivkovska A., **Stojanovska V.**, Karanfilovic V. Quantification of interleukin-ip in periapical lesions. XI Congress of the Balkan Stomatological Society (Abstracts), Sarajevo, BiH 2006: 30.
Рецензиран во Билтен бр. 908.
12. **Stojanovska V.**, Popovska L., Rendzova V., Muratovska I. Comparison of adhesive bond strength between hard dental tissues and glass-ionomer cements. XI Congress of the Balkan Stomatological Society (Abstracts), Sarajevo, BiH 2006: 106.
Рецензиран во Билтен бр. 945.
13. Мирчева Е., Поповска Л., Јордановски А., Сотировска-Ивковска, **Стојановска В.**, Стевановиќ Д. Клинички перформанси на препарациите реставрирани со техника на отворен сендвич. IV македонски стоматолошки конгрес, Охрид, 2006: 17.
Рецензиран во Билтен бр. 908.
14. **Стојановска В.**, Поповска Л., Муратовска И., Ренцова В., Симјановска Љ., Кипровски М. Ултраструктура на атхезивната површина под атхезивниот систем на подлога од калциум хидроксид. IV македонски стоматолошки конгрес, Охрид, 2006: 40.
Рецензиран во Билтен бр. 945.
15. Поповска Л., Мирчева Е., Сотировска-Ивковска А., Каранфиловиќ В., **Стојановска В.** Маргинална адаптација кај препарациите реставрирани со техника на отворен сендвич. Макед. стоматол. преглед, 2006: 30 (3-4): 319-27.
Рецензиран во Билтен бр. 908.
16. Поповска Л., Сотировска-Ивковска А., Ефтмоска М., Муратовска И., **Стојановска В.** Радиографскиот изглед на периапикалните лезии како дијагностичка помош. Макед. стоматол. преглед, 2008: 31(1-2):.
Рецензиран во Билтен бр. 945.
17. **Stojanovska V.**, Popovska L., Muratovska I., Mitic A., Dacic S. SEM procena i snaga vezivanja izmeѓu površine adhezivnog sistema i glas jonomer cementsa - sendvic tehnika. Acta Stomatol, Naissi, 2008: 24 (58): 813-21.
Рецензиран во Билтен бр. 945.
18. **Стојановска В.**, Поповска Л., Муратовска И., Ренцова В., Пејкоска Б. Адаптација на две различни подлоги од калциум хидроксид под композитна реставрација. V меѓународен конгрес на стоматолозите со меѓународно учество. Охрид, 2009: 70.
Рецензиран во Билтен бр. 986.
19. Ренцова В., Апостолска С., **Стојановска В.** Конзервативен третман на кариозни и некариозни дефекти со течен композит. V меѓународен конгрес на стоматолозите со меѓународно учество, Охрид, 2009: 38.
Рецензиран во Билтен бр. 986.

За рецензија ги пријавува следниве трудови:

20. Petrevska M., Matovska Lj., Zafirovska V., Stojanovska V., Muratovska I., Filipovska V. "Usage of tetric flow in micro cavities class II with occlusal access" 10th Congress of the BaSS, Belgrade, 2005: 76.

Sonicsys препаратацијата со микроинструментите и течниот композит тетрик е избор на третман на апроксималните микрокариозни лезии. Во овој труд авторите ја презентираат модификацијата на кариозна лезија II класа употребувајќи течен композит. Испитувањата се направени на премоларни заби по клиничко и радиографско испитување. Авторите сугерираат дека течниот композит овозможува ефикасна, директна и комплетна оптурација кај помалите кавитети. Tetric Flow и Sonicsys микроинструментот даваат комплетна и точна реставрација кај модифицирани апроксимални кавитети.

21. Stojanovska V., Stevanovic M., Mitic A. In vitro comparison of shear bond strength of two resin composite to enamel and dentine using Excite as an adhesive. Acta stomatologica, Naissi, 2005: 21(50): 429-36

Целта на овој труд е споредба на силата на врзување помеѓу тврдите забни ткива (емајл и дентин) и два типа на композити (Tetric Ceram и Charisma) со употреба на Excite атхезив. За изработка на овој експеримент авторите употребиле интактни трајни заби кои се екстрахирани заради ортодонтски и пародонтолошки причини. Резултатите ги обработиле со стандардни статистички методи при што добиле статистички сигнификантно појака врска на врзување во комбинацијата со Excite атхезивот и Tetric Ceram, за разлика од комбинацијата Excite – Charisma.

22. Поповска Л., Стојановска В., Ковачевска И., Димова Ц., Мирчева Е. Антимикробна активност на 2,5% натриум хипохлорид како ендодонтски ириганс. VI меѓународен конгрес на Стоматолошкото друштво на Албанците на Македонија (Апстракти), Струга, 2008:114

Целта на ова испитување било да се одреди влијанието на натриум хипохлоридот врз бактериската флора кај забите со дијагностицирана гангрена на пулпата по примена на рачна или ултразвучна препаратациона техника. Испитувањето било извршено на вкупно 60 еднокорени гангренозни заби. Кај 30 заби авторите примениле иригација со натриум хипохлорид, а кај останатите 30 примениле плакнење со физиолошки раствор. Од секој заб биле земени по два бриса за микробиолошко-испитување: првиот веднаш по отворањето на пулпната комора, а вториот, 24 часа по биомеханичката обработка на коренскиот канал. Авторите од добиените резултати укажуваат дека во случаите каде што бил употребен натриум хипохлоридот како ириганс при обработката на коренските канали имало сигнификантно намалување на бактериите, особено на анаеробните видови.

23. Муратовска И., Поповска Л., Стојановска В., Апостолска С. Микротврдина на канален дентин пред и по ендодонтски третман. Макед. стом. прегл., 2008: 32(3-4):133-8

Целта на овој труд се однесува на мерењето и евалуацијата на разликата во микротврдината на дентинот во коренскиот канал пред и по иригација со 2,5% натриум хипохлоридот комбинирана со хелаторен раствор на 17% ЕДТА. За остварување на нивната цел биле употребени 20 премоларни заби од горна вилица. По отстранувањето на коронарниот дел и пулпината комора направено е мерење на микротврдината на коренскиот канал на растојание од 0,2 мм од отворот во дентин, по што каналот бил обработен и испиран со испитуваните ириганси. Од испитувањето може да се заклучи дека со комбинирана примена на испитуваните средства за иригација се намалува микротврдината на дентинот на коренскиот канал.

24. Mitic A., Mitic N., Muratovska I., Stojanovska V., Popovska L., Mitic V. Ultrastruktурно испитивање dentinske površine kanala после primene aktivnog ultrazvucnog metoda. Srp. Arh. Celok, Lek, 2008: 136 (5-6): 226-231

Целта на испитувањето била ултраструктурно да се испита ефектот на отстранување на размачканиот слој од сидовите на каналот на забите со примена на активен ултразвучен метод без иригација, односно примена на ултразвук и иригација со дестилирана вода и 2 процентен раствор натриум хипохлорид. Испитувањето опфатило 35 екстрахирани еднокорени заби. По отстранувањето на содржината од коренскиот канал, експерименталните примероци биле поделени во 3 групи каде што биле обработени со различни методи. Од добиените резултати авторите потврдиле дека кај обработката на коренскиот канал на забите со ултразвук и примена на натриум хипохлорид како ириганс се обезбедува чиста површина на дентинот на коренскиот канал без присуство на размачканиот слој.

25. Поповска Л., Мирчева Е., Стојановска В., Муратовска И. Употреба на GuttaFlow како цемент за дефинитивна оптурација. Макед. стом. прегл., 2009: 33(3-4)

Целта на ова испитување била да се одреди оптурациониот капацитет на полнење врз база на диполиметаксилоксан (GuttaFlow), како и да се спореди неговата ефикасност со останатите оптурациони системи. Испитувањето било направено на 36 екстрахирани заби каде што коренските канали биле обработени машински со ProTaper. Забите биле поделени во 4 групи според направените полнења. Од добиените резултати авторите укажуваат дека адефинитивното полнење на коренските канали со GuttaFlow е ефикасен начин за обезбедување на адекватно канално полнење и претставува позитивна иновација во ендодонцијата.

26. Пејковска Б., Стојановска В. Трансгингивална електронска нервна стимулација, имплементација во современата стоматолошка клиничка практика. V меѓународен конгрес на стоматолозите со меѓународно

учество, Охрид, 2009: 72.

Целта била утврдување на можноста за поефикасна примена на трансгингивална електронска нервна стимулација (ТЕНС-анестезија) во современата стоматолошка клиничка практика, особено кај специфични категории на лица. Испитувањето било извршено кај 20 пациенти со ласерски комплекс преку примена на ТЕНС-анестезијата кадешто за време на третманот пациентите имале можност сами да си ја дозираат анестезијата. Биле користени и методи на компаративна анализа со класичен тип на анестезирање. Од ова испитување авторите заклучиле дека ТЕНС-анестезијата успешно се спроведува кај пациентите со алергии на анестетици, со страв од игли и во други случаи.

ЗАКЛУЧОК

Врз основа на доставените материјали од д-р Вера Стојановска и насл. доц. Соња Еленчевска-Апостолска за избор на асистент по предметот болести на забите и ендодонтот, Комисијата ѝ дава предност на д-р Соња Еленчевска-Апостолска.

Д-р Соња Еленчевска-Апостолска во својата досегашна стручна и научно-истражувачка работа има постигнато значајни резултати, презентирани преку објавените трудови во земјата и надвор од неа. Тоа е секако резултат на постојаниот континуитет во работата, следењето на сите најнови достигнувања од стручен и научен аспект, постојаната надградба и ангажираност. Покажаните резултати во наставно-образовниот процес, рецензираните трудови, активностите во изработката на проекти, особено во областа на новите реставративни материјали, ѝ даваат недвосмислено право на Рецензентската комисија да му предложи на Наставно-научниот совет д-р Соња Апостолска да биде избрана во звањето асистент од областа на денталната патологија на Катедрата за болести на забите и ендодонтот на Стоматолошкиот факултет во Скопје.

Рецензентска комисија

1. Проф. д-р Љупка Матовска с.р.
2. Проф. д-р Снежана Иљовска с.р.
3. Проф. д-р Миле Царчев с.р.

Бр. 03-950/1
01-11-2010 год.
СКОПЈЕ

Рецензија на докторската дисертација „Паралелни тенденции во транзиционите општества (тоталитаризацијата како пречка за вистинска демократизација на општеството)“ изработена од м-р Никола Тунтевски, пријавена на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје

Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје на својата седница одржана на 31.5.2010 год, формира Комисија за оцена на докторската дисертација на кандидатот м-р Никола Тунтевски, под наслов „Паралелни тенденции во транзиционите општества (тоталитаризацијата како пречка за вистинска демократизација на општеството)“, во состав: д-р Миодраг Мицајков, редовен професор и ментор, д-р Димитар Бајалциев, редовен професор, д-р Саво Климовски, редовен професор, д-р Борче Давитковски, редовен професор и д-р Љубомир Дапаилов Фрчкоски, редовен професор

Комисијата во наведениот состав со внимание ја разгледа и ја оцени докторската дисертација и на Наставно-научниот совет со особено задоволство му го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. Приказ на докторската дисертација

Докторската дисертација на кандидатот м-р Никола Тунтевски со наслов „Паралелни тенденции во транзиционите општества (тоталитаризацијата како пречка за вистинска демократизација на општеството)“ содржи 333 страници компјутерски пишуван текст со стандарден (научен) проред и стандардна големина на буквите. Дисертацијата се состои од повеќе делови и тоа, воведни напомени, пет поглавја и заклучни размислувања.

Во воведните напомени кандидатот се задржува на научната и општествената оправданост на темата, како и на предметот, методологијата и целите на истражувањето. При тоа, кандидатот м-р Тунтевски констатира дека промените во поранешните тоталитарни земји во Источна Европа беа дочекани со нескриени симпатии од целиот демократски свет. Тоа беше посебно евидентно кај граѓаните на овие земји, кои, после години на страв и молк, конечно добија можност, слободно да ги изнесуваат своите ставови, да формираат и да учествуваат во партии и здруженија, да ја изразуваат својата доверба и волја и да бараат одговорност од носителите на власт. Истовремено, во сферата на економијата и социјалните права, се отворија перспективи за приватна иницијатива и слободен пазар, се гарантира приватната сопственост како и функционирањето на социјалната држава. Но, за жал, практичното имплементирање на овие промени уште на самиот почеток доведе до низа проблеми, кои ги изневерија очекувањата и надежите на обичниот човек. И тоа не само во т.н. егзистенцијални сфери, како што се трансформацијата на

секојдневие. На нив се надоврзуваат и прапањата кои се однесуваат на транзицијата во Р.Македонија.

Во првата глава „Теоретска концептуализација на појавите тоталитаризација и паралелизам во транзиционите општества“ се анализираат појавите на паралелни тенденции во транзиционите општества, со сите нивни последици. Преку почетна анализа на „чистите“ или „идеални“ типови на тоталитаризмот и демократијата, со сите нивни обележја, според кои тие се разликуваат меѓусебно, но и од останатите „сродни“ поредоци низ политичката историја на човештвото, се синтетизира нивната апсурдна „коезистенција“ во транзиционите општества. Во тој поглед се истакнува неспорната улога на демократизацијата, како позитивен процес на преобразба на општеството, кое штотуку излегло од стегите на тоталитаризмот. Но за жал, на нејзината центрипетална или обединувачка тенденција, ѝ се спротивставува паралелна центрифугална тенденција на тоталитаризација, која не оддалечува од првобитната траекторија, односно од основните демократски и либерални начела. Таа, според кандидатот, е второ „јас“, или онаа темна страна на демократските поредоци, која се јавува секогаш кога општествената кохезија е еродирани од социјалната и економска немаштија, но и од дефицитарноста на граѓанските и човекови права. Тоа не мора веднаш да го имплицира заклучокот дека општеството станало тоталитарно. Тоа и понатаму ги носи формалните обележја на правен и демократски поредок. Постојната легислатива и институции (право, избори, повеќепартизан, парламент, извршна власт, судство и целата државна администрација) не само што не се укинати, туку се „модернизираат“ во правец на поголема „демократизација“. Но, некои актуелни процеси на „консолидација“ тешко би можеле да се наречат „демократски“. Токму во вакви преодни периоди од развојот на општеството, кога неговите установени законитости се поместени од своето тежиште, поради специфичните околности (економско - социјална криза, политички превирања и сл.), кои се јавуваат како резултат на самиот премин, во голем број од настојувањата за „демократизација“ на општествените односи, се крие ризикот за нејзина негација или ретоталитаризација. И тоа не само од страха на државата или од институциите на власт, како што беше во претходниот поредок, туку и од одредени неинституционални и неполитички центри на моќ. Тоа се, пред сè, партиските раководства и дел од приватниот капитал, кои благодарение на сопственичката и општествена трансформација, за кратко време се стекнаа со огромна моќ. Од тоа произлегува и дефиницијата, која ја дава авторот за тоталитаризацијата, како за тенденција на последователни активности и промени во едно општество, кое се наоѓа во транзиција или рецесија, инспирирани и иницирани од одредени центри, кои, според нив, се преземаат за „развој на демократијата“, а преку кои тие стекнуваат за себеси моќ, со која ќе можат, на незабележителен начин, да ги контролираат сите домени на живеење и да постигнат личен интерес и финансиски богатства. Најчести причини за нејзиното појавување се: загрозувањето на човековата економска и социјална сигурност; моралната декаденција на луѓето; декаденција на демократијата како политичко - правен поредок; „политизацијата“ или „раздвижувањето на масите“ (со засилување на „националните и верски чувства“) итн. Таа не се одвива

наеднаш, туку во неколку поврзани фази, во кои, со својот „вирус“, таа првично ја „инфицира“ политичката сфера, односно институционалните и вонинституционални центри на власт и моќ, а потоа се пренесува и врз граѓанското општество.

Навидум изгледа дека овие фази водат кон неототалитаризам. Но тоа е само првичен и неточен впечаток, бидејќи демократијата не е суспендирана. Таа постои, само што не може да еволуира во вистинско граѓанско општество. Од тие причини, и терминот транзиција е можеби несоодветен, бидејќи означува нешто времено и менливо - во смисла на премин од еден (тоталитарен) во друг (демократски) поредок. Тоа не соодветствува на фактичките состојби, каде што развојот застанал „меѓу“ два поредока. Од една страна, се прокламира унапредувањето на човековите права. Но истовремено, центрите на моќ настојуваат да влијаат врз граѓаните, поради што поредокот не може да премине во „довршена“ демократија. Напротив, тоа е „хибриден поредок“, кој стагнира или ретерира во автократија. Со тоа, „новото граѓанско општество“ останува само празна рамка или идеолошка флоскула на „старото, политичко општество“. Во него постојат две тенденции-демократска и тоталитарна, чија преминација го одредува натамошниот „пат“ на општеството. Тоталитаризацијата не е посебен облик на поредок, како што се тоа демократијата или тоталитаризмот. Таа не ја суспендира демократијата, туку „ја моделира“, според „вкусовите“ на центрите на моќ. Но истовремено, таа не може да се нарече вистинска демократија, бидејќи навлегува во доменот на приватното. Иако нема обележја на поредок, таа претендира да стане поредок, што е потврда за нејзиниот „а-транзиционен“ карактер. Новите центри сакаат да наметнат „нов“ или поточно, „СВОЈ поредок“ и со тоа, да ги неутрализираат другите субјекти во општеството. Во него, истовремено се дополнуваат стабилноста и промените, единството и хетерогеноста, и смислата и бесмисленоста; и сето тоа, во интерес на центрите на моќ. На прв поглед изгледа дека ваквите појави се необјасливи и апсурдни. Тоа е така, доколку тие се објаснуваат според традиционалните концепции на владеење. Но мора да се има предвид дека ова не е црно - бел свет, каде што се знае што е позитивно, а што е негативно. Напротив, тоа е т.н. „сива“ зона, каде што функционираат два паралелни света).

Во втората глава „Паралелни тенденции во различните периоди од развојот на општеството и размислувањата на науката за таквите појави“ се поткрепуваат тврдењата дека хилијализмот кај општествените поредоци е исклучок, а не правило; во вториот - т.н. историско - теоретски дел се изнесуваат примери од историјата, од кои може да се согледа дека паралелните тенденции се присутни во секој општествен поредок односно дека во сите уредувања, носителите на власт, под изговор дека се стремат кон „остварување и заштита на човековите слободи и права“, применуваат средства кои ги ограничуваат тие права и слободи. И обратно, во секое недемократско општество, независно од степенот на неговата „дврстина“, егзистираат демократски сили, кои, преку постојните институции, или преку неформални облици на отпор или граѓанска непослушност, доведуваат до негово отстранување од општествената сцена.

сопственоста или комплексот на социјални права, иако „асеизмичкиот удар“ на транзицијата тука беше најсилен туку и во доменот на граѓанските и политички права. Дискутабилната трансформација на државната или „општествена“ сопственост создаде огромни социјални разлики и социјално раслојување, кое доведе до социјална несигурност и до минимизирање на средната класа, до степен на нејзино исчезнување. Од друга страна, наместо да овозможат поголема контрола на граѓаните врз центрите на одлучување, „демократските промени“ во овие земји ја унапредува улога на партиите и на другите неформални центри на моќ во сите реалции на општественото живеење. Со тоа, правно загарантираните слободи и права, во практиката се претворија во своја спротивност, и повторно станаа должности и обврски. Но не обврски, утврдени со устав и закон, туку како латентна зависност на граѓаните од нив, што резултира со нивна партизација и нова групна масивизација.

Од друга страна, најновата светска економска криза во развиените западни земји, со сите свои последици (невработеност, презадолженост, кредитна несолвентност - и на граѓаните, но и на самите држави, како институции), придонесе за преиспитување на влијанието на овие промени врз секојдневното живеење на обичниот човек, без притоа да ги доведат во прашање основните постулати на демократијата, како што се правната држава, поделбата на власта, повеќепартизмот, слободните избори и комплексот на основни политички и човекови права. Наместо столбови на социјалната благосостојба, разните финансиски институции и фондови станаа причинители на кризата. Тоа повторно го постави прашањето за улогата на државата во економско - социјалната сфера, но со дилемата - до каде таа да се движи, а да не ги доведе во прашање слободите не само на приватниот капитал, туку и на обичните граѓани.

Во тој контекст, според кандидатот, повеќето современи политиколошки расправи за општествената трансформација ги напуштаат ставовите за црно - белата дихотомија на општествените поредоци на демократски и недемократски. Стана јасно дека формално - правното постоење на демократски институции во една земја, не значат дека таа е и навистина демократска. Барем не од аспект на правата, слободите и потребите на човекот, како поединец. Затоа, наместо за „транзиција кон демократија“ или „демократска транзиција“ како завршен политички поредок, современите политиколози (Лери Дејмон, Путнам, Картер, Ловел и др.) зборуваат за демократизацијата како за „зачеток на транзиција кон демократска консолидација“. Тие ги осознаваат процесите на демократизација и либерализација, како „обновувачки процес“ на самоорганизација на граѓанското општество. Нивна темелна поставка е - дека целта на трансформација на секое општество не е само иницијација на демократските институции во политичката сфера, туку задоволување на основните потреби и создавање на демократска култура кај самите граѓани, што подоцна би довело до создавање на здраво граѓанско и демократско општество.

Во тој правец се движат и основните постулати на овој труд. Тој е концептуално проектиран и изграден врз четири „столбови“ или теми на анализа, од кои првите две имаат теоретско - историски карактер, додека вторите две обработуваат прашања кои произлегуваат од транзиционото

На наведениот теоретски пристап на тенденциите на паралелизам и ретоталитаризација се надоврзува третата глава, „Релативната моќ на политичките институции и на правниот поредок во транзиционите општества, наспроти апсолутната моќ на новите центри“, во која се анализираат практичните импликации што ги предизвикуваат овие појави врз политичкиот и правен поредок во земјите во транзиција. За кандидатот, неспорни се демократските „белези“ на овие системи, кои се загарантирани со устав и закони. Изборите, повеќепартизмот, поделбата на власта, формално - правната независност на судскиот систем, начинот на изрекување и спроведување на законите итн. - сè се тоа елементи, кои укажуваат на постоење на демократски поредок, кој се разликува од претходниот регален поредок. Меѓутоа, истите тие институции, кои во услови на демократија претставуваат извор на стабилност на поредокот и на сигурност на граѓаните во транзиционата стварност се претвораат во своја спротивност. Под влијание на центрите на моќ, нивната уставна и законска улога се релативизира до степен на формалност и сервилност. Изборните нерегуларности во овие земји, зависноста на изборните органи и присутното насилство во изборниот процес, ја дерогираат нивната улога на „врата на демократијата“. Тоа понатаму се пренесува и во парламентот, кој наместо да ги застапува интересите на граѓаните, ги застапува интересите на партиите и на другите центри на моќ. Аналогно на тоа, владата станува извршен орган на истите тие структури и во голем дел политиката што таа ја застапува произлегува од нивните потреби. Со истите проблеми се соочува и судството, чија „независност“ станува дискутабилна и при изборот на судии и во процесот на судење.

Во четвртата глава со наслов „Граѓанинот во транзиционите општества, одговорноста и довербата“, кандидатот м-р Туптевски заклучува дека како резултат на претходно наведеното доаѓа до деиндивидуализација и повторна масивизација на граѓаните. Напуштајќи ја тоталната масивизација, посттоталитарниот човек влезе во друга, не помалку опасна, групна масивизација. Партиското едноумие се замени со повеќепартиско едноумие, кое наместо индивидуални слободи, на граѓаните им понуди колективни (партиски) „слободи“. Тие станаа дел од (партиското) „мнозинството“ или „малцинство“. За партиите, граѓаните се пасивно избирачко тело, чија единствена слобода е да го дадат својот глас само на денот на изборите, а потоа целата одговорност, односно целиот процес на донесување на одлуки да им го препуштат на нив. За таа цел, тие ги инкорпорираат граѓаните во новиот систем на групна масивизација. Таа е можеби најефикасен (за партиите), но и општествено - најопасен супститут за социјална интеграција, бидејќи повторно доведува до морална деградација и до поделба на човековата личност, во која индивидуалното се губи во „лавириштите“ на партиското егзистирање.

Човекот - поединец во услови на транзиција повторно се соочува со притисоци, закани, уцени и страв, иако тоа требаше да биде тоталитарно „минато“. Социјалната, политичката и правната несигурност, невработеноста, корупцијата и сл. ги направија граѓаните зависни од овие структури. За најобични егзистенцијални прашања, тие се принудени да се стават во функција на партиите. Поради тоа, транзициониот човек се уште не може да го пронајде

сопствениот идентитет на поединец и граѓанин, кој го имаше загубено во претходните недемократски режими.

Одговорното консолидирање на постототалитарната демократија, според кандидатот, е невозможно без доследно спроведување на борбата против криминалот и корупцијата. Но, не како метод за притисок врз политичките противници, туку како сериозно справување со најголемата болест на општеството. За жал, транзиционото секојдневие на „новите демократии“, не може да се замисли без овие „болести“. Растечкиот потенцијал на латентни притисоци како рецидив од претходниот систем, но и постојната социо - економска глобална криза во светот, ја поттикнува криминализацијата на општеството - и тоа, почнувајќи од новите елити на власт, па до обичните граѓани. Тоа ја намалува довербата на јавноста во придобивките на новиот поредок и во неговите институции, а со тоа се намалува и стабилноста на поредокот и можноста за демократска консолидација.

Во петтата глава со наслов „Транзицијата во Република Македонија“, кандидатот констатира дека сите досега наведени белези на транзиционата демократија се присутни и во Р.Македонија. Сепак, специфичните околности и структурата на односи меѓу политичкото и цивилно општество, како и во самите нив, ја наметнаа потребата од дополнителна анализа на транзицијата во македонското општество. Тоа е елаборирано во петтиот дел од овој труд. Во него се наведени: историскиот развој на современата македонска држава, уставните и законски решенија со кои се изврши премин кон демократски поредок, основните социо - економски, политичко - правни и други дилеми со кои се соочи македонскиот граѓанин, како и мерките кои се преземаат за РМ да премине во вистински демократски поредок.

Во заклучните размислувања кандидатот се прашува какви се перспективите на овие општества и по каков пат да се движат, за да им овозможат на граѓаните постепена еманципација од центрите на моќ ?!

Горенаведеното негативно сценарио на „ретоталитаризација“, според кандидатот, е само минлив период, кој не може да се одржува долгорочно. По преодната криза, со примеси на авторитарен популизам и клиентелистичко структурирање на општествените односи, ќе настапи процес на демократизација и воспоставување на правно - државни институции. Изворите на таквиот развој, според кандидатот, можат да се воочат на три нивоа. Прво, меѓународното опкружување на овие општества врши силен притисок за нивно приспособување кон западните стандарди на либерална демократија и правна држава. Второ, може да се очекува „освестување“ и кај самата владејачка елита, односно кај оној нејзин сегмент, кој сфаќа дека општество без демократија и правна држава, е закана за долготрајна регресија, која ги поткопува интересите и на самите нив. И трето, внатрешната општествена динамика тенденциски произведува актери кои бараат трансформација во правец на демократија и правна држава односно на поединци и групи, кои не се согласуваат со клиентелистичката лојалност кон владејачката елита, туку тежнеат кон артикулација на личните и заеднички интереси.

Но за да се постигне тоа, односно за да се избере „вистинскиот пат“ на демократска консолидација, според кандидатот, потребни се следниве мерки.

Прво, вистинска консолидација и реализација, а не само формална иницијација на демократските политички институции. За таа цел мора веднаш да се стави крај на „двојната поделба на власта“ - меѓу извршната, законодавната и судска власт, од една и другите центри на моќ, од друга страна.

Второ, неопходно е да се прераспредели моќта меѓу цивилното и политичкото општество. За таа цел, власта треба да им овозможи на граѓаните и стручната јавност, изразување на нивните мислења, максимално вклучување во креирање на јавната политика, како и поголема партиципација во донесување на законите.

Трето, за да се достигне идеалот за вистинско и праведно владеење на законите, во посттоталитарните општества мора да се елиминира секоја авторитарна, дискрециона моќ на некаква политичка елита, независно од начинот на нејзиниот избор и од нејзиниот „демократски“ карактер. Така, ако транзиционите системи сакаат да еволуираат во општества на слободни индивидуи, во нив, уставот и законите мора да бидат основна парадигма на општественото живеење. „Духот на законите“ мора да го одразува „духот на цивилното општество“, односно тие да произлегуваат од потребите на граѓаните и од условите кои владеат во конкретната земја, а не од интересите на центрите на моќ.

Четврто, граѓанското општество треба да се стекне со автономија не само од државата, туку и од сите неформални центри на моќ, вклучувајќи ги партиите и финасиските лоби-групи. Партизацијата не би требало да биде ново врзувачко ткиво на општеството, како што тоа беше случај со тоталитарната масивизација, бидејќи ваквите тенденции секогаш се насочени против човекот - поединец. Затоа преодниот период на транзиција мора да ја опфати и човековата личност, односно да ја промени дотогашната тоталитарна, со граѓанска култура на однесување.

Конечно, истовремено треба да се поттикне одговорното однесување кај луѓето?! Тоа не е можно само со донесување на построги закони и со закана со високи казни. Граѓаните треба самите да се убедени, односно сами да согледаат дека одговорното однесување е во интерес на сите. Ова е општествено - поприфатлив, поевтин и поефикасен начин. Тој може да се реализира: 1. доколку елитите дадат пример за такво однесување, тогаш и граѓаните ќе ги следат, со ист елан, како што ги следеа и во примената на „транзиционата правда“; 2. со напуштање на непотизмот и корупцијата во сите сфери на живеење и 3. со дополнително мотивирање, преку доследна примена на мерит - системот во вработувањето, повисоки примања, награди и сл. - со еден збор, со вистинско вреднување на одговорноста на граѓаните.

Од претходно кажаното, авторот смета дека посттоталитарните земји не смеат да го лимитираат своето дејствување само на демократизација на формалните институции. Доколку тие навистина сакаат да се ослободат од тоталитарното наследство и да го подобрат животот на своите граѓани, тогаш ќе мора да се ослободат од стариот начин на стекнување и практикување на својата моќ и неа да ја пренесат врз човекот - поединец. Со тоа, тие ќе ја зацврстат неговата „демократска култура“ и вербата во вредностите, кои се нужни за нејзино одржување. Истовремено, тоа ќе создаде здраво цивилно општество,

како конгломерат од граѓани и граѓански асоцијации независни од државата, но и од партиите и во кое ќе постои слободен простор за цивилизирана интеракција на поединци и групи.

Затоа, со право, авторот констатира дека единствено во таков случај можеме да зборуваме - не за „крај на тоталитаризмот и транзицијата“ - туку за почеток на консолидација и етаблирање на една нова, поправедна демократија.

2. Оцена на докторската дисертација

Врз основа на трудот „Паралелни тенденции во транзиционите општества (тоталитаризацијата како пречка за вистинска демократизација на општеството)“, изработен од кандидатот м-р Никола Тунтевски, Комисијата го констатира следново:

1. Темата транзициони општества и процесите и проблемите во конституирањето на транзиционите општества во вистински либерални и демократски општества е научно релевантна, општествено оправдана и исклучително актуелна тема, особено за транзиционите општества во нашиот регион на Југоисточна Европа, меѓу нив секако особено важно и за нашата држава, Република Македонија.
2. Кандидатот извршил успешна анализа како на теоретските аспекти на темата (поимите тоталитаризам, демократија, тоталитаризација, транзициона правда итн.) така и на транзиционата практика од демократските промени (крајот на осумдесеттите и почетокот на деведесеттите години на 20 в.) до денес. При тоа кандидатот особено се задржува на проблемите и негативните импликации на општествената трансформација во економската и социјалната сфера и особено во политичката сфера, односно аномалиите на т.н. транзициони демократии. Кандидатот предлага и одредени решенија кои треба да придонесат во демократското конституирање на транзиционите општества.
3. Во изработката на докторската дисертација, кандидатот се користел со обемна и релевантна научна (домашна и странска) литература која се однесува на конкретната материја.
4. Во поставувањето на тезите и нивната разработка кандидатот користел голем број домашни и странски извори, што е особено значајно за поддржувањето на поставените тези во докторската дисертација.
5. Докторската дисертација има јасна и комплетна систематика при што кандидатот ги разработил бројните аспекти на транзицијата кон демократија на поранешните недемократски (тоталитарни) општества.
6. Употребениот стил и јазик овозможуваат лесно да се следи мислата во текстот, односно ставовите на кандидатот во однос на предметот на истражувањето.
7. Резултатите од истражувањата и научните анализи демонстрираат правилна употреба на научната методологија и апаратура.
8. Начинот на цитирање на користената литература ги задоволува современите стандарди на академско пишување.

9. Конечно, докторската дисертација ги содржи сите карактеристики на сериозен научен труд со кој се збогатува домашната научна мисла.

3. Заклучок и предлог

Врз основа на изложениот приказ и оценка, Комисијата констатира дека се работи за таков квалитет на изработена докторска дисертација што ги задоволува сите критериуми за изработка на научни трудови од ваков вид согласно со соодветната законска регулатива и актите на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Од овие причини, Комисијата со особено задоволство му предлага на Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, докторската дисертација „Паралелни тенденции во транзиционите општества (тоталитаризацијата како пречка за вистинска демократизација на општеството)“ да ја прифати како успешна дисертација и да овозможи нејзина јавна одбрана.

КОМИСИЈА

Проф. д-р Миодраг Мицајков с.р.

Проф. д-р Димитар Бајалциев с.р.

Проф. д-р Саво Климовски с.р.

Проф. д-р Борче Давитковски с.р.

Проф. д-р Љубомир Данаилов Фрчкоски с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

НА УЧЕБНОТО ПОМАГАЛО

„РЕШЕНИ ЗАДАЧИ ВО МАТЛАБ ОД ОБЛАСТА НА ЛИНЕАРНИТЕ ДИНАМИЧКИ СИСТЕМИ“
ОД АВТОРИТЕ ПРОФ. Д-Р ЕЛИЗАБЕТА ЛАЗАРЕВСКА И М-Р ВЕСНА ОЈЛЕСКА

Наставно-научниот совет на Факултетот за електротехника и информациски технологии (ФЕИТ) при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на својата редовна седница одржана на 28.4.2010 год., донесе одлука заведена под бр.02-1175/32 од 28.04.2010, за избор на двајца рецензенти за рецензирање на материјалот за учебно помагало под наслов **„Решени задачи во МАТЛАБ од областа на линеарните динамички системи“** од авторите д-р Елизабета Лазаревска и м-р Весна Ојлеска.

Со оваа одлука за рецензенти се одредени проф. д-р Татјана Колемишевска-Гугуловска и проф. д-р Стојче Десковски. Секој од рецензентите, според одлуката, треба да напише посебна рецензија за трудот и да ја достави до Наставно-научниот совет на ФЕИТ во рок од 2 месеца од денот кога одлуката им е доставена на рецензентите.

Одлуката заедно со материјалот ми е доставена во почетокот на мај 2010 година. По прегледот на доставениот материјал за учебно помагало под наслов **„Решени задачи во МАТЛАБ од областа на линеарните динамички системи“**, јас, проф. д-р Стојче Десковски, во својство на еден од рецензентите, го поднесувам следниов

ИЗВЕШТАЈ

Текстот на поднесениот ракопис за учебно помагало е кириличен, подготвен на компјутер, содржи 163 нумерирани страници А4-формат со 73 слики инкорпорирани во соодветните поглавја. Трудот има содржина ставена на последната страница во која се наведени сите наслови и поднаслови: предговор, вовед (наместо увод), седум (7) нумерирани наслови, литература и содржина.

Учебното помагало под наслов **„Решени задачи во МАТЛАБ од областа на линеарните динамички системи“** е подготвено за потребите на вежбите по предметот **линеарни динамички системи**, којшто го слушаат студентите на нивската компјутерско системско инженерство и автоматика – КСИА во IV семестар на студии (2. година).

Авторите на трудот, вонр. проф. д-р Елизабета Лазаревска и ас. м-р Весна Ојлеска, се реализатори (наставник и асистент) на програмата по предметот **линеарни динамички системи**, па оттаму и ракописот на учебното помагало е настанат како резултат на подготовките за предавања и вежби по овој предмет во минатите години што упатува на фактот дека решените задачи се повеќекратно проверени и коректни.

Материјалот за учебно помагало главно содржи решени задачи со помош на МАТЛАБ кои се коректно изработени, а опфатот на решените проблеми во поголем дел ги покрива програмските содржини од предметната програма на предметот **линеарни динамички системи**. Во воведниот дел авторите ги даваат основите на програмскиот пакет МАТЛАБ, доволни за негово користење како алатка за елементарни пресметки, работа со матрици и цртање. Во следните тематски поглавја, 1 – 7, на почетокот се дадени основите на МАТЛАБ, од кои повеќето се од специјализираниот програмски пакет **Control System Toolbox**, којшто е наменет за решавање на проблеми од областа на системите на автоматско управување. Понатаму во поглавјата се дефинирани и решени определен број задачи од соодветната тематска целина на предметот.

РЕЦЕНЗИЈА

НА УЧЕБНОТО ПОМАГАЛО
 „РЕШЕНИ ЗАДАЧИ ВО МАТЛАБ ОД ОБЛАСТА НА ЛИНЕАРНИТЕ ДИНАМИЧКИ СИСТЕМИ“
 ОД АВТОРИТЕ Д-Р ЕЛИЗАБЕТА ЛАЗАРЕВСКА И М-Р ВЕСНА ОЈЛЕСКА

Наставно-научниот совет на Факултетот за електротехника и информациски технологии (ФЕИТ) при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на својата редовна седница одржана на 28.4.2010 год., донесе одлука, заведена под бр.02-1175/32, за избор на двајца рецензенти за рецензирање на учебно помагало со наслов „Решени задачи во МАТЛАБ од областа на линеарните динамички системи“ од авторите д-р Елизабета Лазаревска и м-р Весна Ојлеска.

Со оваа одлука како рецензенти се определени проф. д-р Татјана Колемишевска-Гугуловска и проф. д-р Стојче Десковски. Во својство на еден од рецензентите, го поднесувам следниов

ИЗВЕШТАЈ

Трудот содржи 163 нумерирани страници А4-формат со текст напишан со кирилично писмо, подготвен на компјутер, со 73 слики распределени по соодветни поглавја. Изложениот материјал е организиран во поодделни тематски целини, со вклучена содржина и литература како единствен список на користени наслови за презентирани тематски поглавја.

Бидејќи ова учебно помагало првенствено е наменето за потребите од вежби, кои се изведуваат по предметот **линеарни динамички системи** којшто го слушаат студентите на насоката компјутерско системско инженерство и автоматика – КСИА во IV семестар на студии, сметам дека е неопходна потребата од едно вакво учебно помагало за да се зголеми ефикасноста и да се олесни совладувањето на материјата предвидена со студиската програма по наведениот предмет.

Со оглед на тоа што авторите на трудот, вопр. проф. д-р Елизабета Лазаревска и ас. м-р Весна Ојлеска, се реализатори на програмата по предметот **линеарни динамички системи**, ракописот на учебното помагало произлезе како резултат на подготовките за предавања и вежби по овој предмет во изминатите години, па со сигурност можам да кажам дека решените задачи се коректни и повеќекратно проверени.

Решените задачи, главно, се проблеми од програмската содржина на предметот **линеарни динамички системи**, решени со примена на програмскиот пакет МАТЛАБ. Авторите се потрудиле на еден педагошки начин да ја изнесат обработената материја, сè со цел да му се олесни на читателот следењето и учењето на предметната материја. Па така, прво е даден воведен дел во кој се обработени основите на програмскиот пакет МАТЛАБ, доволни за негово користење како алатка за елементарни пресметки, работа со матрици и цртање. Во следните тематски поглавја (кои ги има вкупно на број 7), на почетокот на секое поглавје се обработени основите на оној дел од програмскиот пакет МАТЛАБ кој е релевантен за соодветната разгледувана проблематика, така што повеќето се од специјализираниот програмски пакет **Control System Toolbox** којшто е наменет за решавање на проблеми од областа на системите на автоматско управување. Сметам дека бројот на решени задачи е доволен за да се научат, разберат и одговорот прашањата поврзани со анализата на линеарните динамички системи и да се истакне значењето на користење на овој програмски пакет како олеснителна алатка за побрзо доаѓање до решение на зададен проблем.

РЕЦЕНЗИЈА
 НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „ДОКАЗНИ ЕФЕКТИ НА
 НОТАРСКИТЕ ИСПРАВИ ВО ПРАВНИОТ ПРОМЕТ ПОМЕЃУ РЕПУБЛИКА
 СЛОВЕНИЈА И РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА - СПОРЕДБЕНОПРАВНА
 СТУДИЈА“ ИЗРАБОТЕНА ОД М-Р АНДРЕЈ ВЕБЛЕ, ПРИЈАВЕЦА НА
 ПРАВНИОТ ФАКУЛТЕТ „ЈУСТИНИЈАН ПРВИ“ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на седницата одржана на 7.7.2010 година, формира Комисија за оцена и одбрана на докторската дисертација под наслов „Доказни ефекти на нотарските исправи во правниот промет помеѓу Република Словенија и Република Македонија–споредбеноправна студија“ на кандидатот м-р Андреј Вебле, во состав проф. д-р Арсен Јаневски, проф. д-р Весна Ријавец, проф. д-р Борче Давитковски, проф. д-р Родна Живковска и доц. д-р Татјана Зороска - Камилловска.

Откако со внимание ја проучи докторската дисертација, Комисијата во горниот состав на Наставно – научниот состав на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, му го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. Приказ на докторската дисертација со осврт

Докторската дисертација под наслов „Доказни ефекти на нотарските исправи во правниот промет помеѓу Република Словенија и Република Македонија – споредбеноправна студија“ на кандидатот м-р Андреј Вебле е со обем од 270 страници компјутерски изработен текст. Содржи вовед и претставување на темата, основен текст систематизиран во шест дела, согледувања од правното споредување и заклучни мисли, и користена литература. Структуралните делови на дисертацијата се правилно сигнирани и распоредени, меѓусебно поврзани и адекватно пропорционални.

1. Воведот и претставувањето на темата претставува елаборација на мотивите на кандидатот да пристапи кон продлабочена анализа на проблематиката на доказните ефекти на нотарските исправи во меѓународниот промет, со акцент на билатералниот промет помеѓу Република Словенија и Република Македонија. Оперативно истражувачките цели кои кандидатот ги поставува во трудот опфаќаат три склона – општ промет со нотарска јавна исправа во универзалниот правен промет, подобрување на ефективноста на словенечката и македонската нотарска исправа во меѓународниот промет и правниот промет со нотарска јавна исправа помеѓу Република Словенија и Република Македонија. Во овој дел, кандидатот дава преглед на предметот на дисертацијата, нејзината актуелност и методологијата на истражувањето, како и поимниот каталог за базичната термилошка апаратура што во своето истражување кандидатот ја користи и ја третира.

2. Основниот текст на дисертацијата е систематизиран во шест дела. Секој дел има своја внатрешна систематизација која овозможува преку

насловите и поднасловите да се препознае секој проблем што се обработува и лесно да се чита, проучува или користи.

2.1. Првиот дел насловен „Значење на нотаријатот во меѓународниот правен промет“, претставува поблиско определување на позицијата и улогата на нотарот во меѓународниот промет со нотарска исправа. Направен е обид во мошне прегнантина форма да се даде одговор на прашањето за директната меѓународна надлежност на нотарот во предметите со меѓународен елемент. Кандидатот констатира дека на нотарот во согласност со начелото на наменетост му е дозволено конкретната домашна правна динамика да ја догради со формални и содржински елементи како и да овозможи правни ефекти во одредена странска средина, и со право констатира дека со тоа меѓународната надлежност на нотарот *de facto* се изедначува со националната. При тоа, меѓународниот промет на нотарските исправи го поставува прашањето на колизионото право во нотарската практика, прашање на кое кандидатот во дисертацијата дава темелни објаснувања и дава детален преглед на специфичните прашања кои настануваат во врска со применувањето на меѓународното приватно право во нотарската практика, поделени на процесен и содржински дел. Во продолжение е анализирана потребата од зајакнување на процесната улога на нотарот во постапките во меѓународниот промет со јавна исправа преку можноста нотарот по овластување на странката за неа да придобие апостил, можност која, како што заклучува кандидатот, практично не е искористена ниту во Република Македонија, ниту во Република Словенија. Во завршницата на овој дел од трудот, кандидатот ги анализира предностите на Латинскиот нотаријат во процесните аспекти на нотарските исправи.

2.2. Вториот дел од дисертацијата е посветен на доказните ефекти на нотарската исправа во меѓународниот промет. При тоа, предметот на истражувањето кандидатот го насочува кон нотарските јавни исправи – нотарските акти, нотарските записници и нотарските потврди кои според закон ги составува нотар како вршител на јавна служба. Кандидатот заклучува дека законските одредби во Законот за нотаријат во Република Словенија и Република Македонија идентично определуваат дека странската нотарска исправа, под услови на заемност во Република Словенија, односно Република Македонија има иста правна важност како нотарската правна исправа издадена според домашните прописи. Темелно се обработени претпоставките кое се однесуваат на нотарската исправа, како и претпоставките со кои е тесно поврзано докажувањето со нотарска јавна исправа во Република Словенија и Република Македонија.

2.3. Токму третиот дел од дисертацијата е посветен на „странска нотарска исправа“. Анализиран е поимот странска нотарска исправа, карактеристиките на постапката за легализација на нотарските јавни исправи и механизмот на заемност како негативна претпоставка, чиешто постоење се претпоставува се додека не се докаже спротивното. Во завршниот дел кандидатот прави прецизно разграничување на границите на оспорување и побивање на доказните ефекти на странските нотарски исправи во меѓународниот промет, и дава компаративен преглед на наведеното прашање, при што заклучува дека во германскиот, францускиот, македонскиот и словенечкиот систем на определување на јавните исправи за нотарските исправи важи само формалната доказна сила.

2.4. Во четвртиот дел „Адекватност на механизмите кои се служат во меѓународниот промет со словенечките и македонските нотарски исправи“,

кандидатот тргнува од становиштето дека причините кои го условуваат постоењето на легализацијата скоро веќе не постојат, поради што постојат услови за постапно враќање кон начелото на доверба на туѓ печат. Даден е критички осврт на актуелното уредување на легализацијата во Република Македонија и Република Словенија, низ призмата на билатералните договори и мултилатералните извори кои се однесуваат на ова прашање. Анализирајќи ги решенијата во врска со инструментите кои се пречка за еднакво вреден правен ефект на нотарските исправи во меѓународниот промет, кандидатот тргнува од ставот дека за подобрување на имплементацијата на меѓународните договори мора тој којшто одлучува, а во делот на нотарските исправи тоа е самиот нотар, да образложи каков вид на легализација т.е. супститут на легализација бара и во таа смисла да бидат приспособени домашните процесни прописи. Обработена е можноста за кохабитација и заемно користење на нотарските исправи во однос на англосаксонската правна средина и карактерот на судската исправа за правни работи во англоамериканскиот правен систем во однос на континентално правниот нотарски акт.

2.5. Во петтиот дел „Разграничување на поимите на извршливост и доказна сила на нотарските исправи со меѓународен елемент“, се тргнува од фактот дека иако извршноста на нотарската исправа не се вбројува меѓу самите доказни дејства на нотарската исправа, сепак прашањето за извршноста на нотарските исправи е важно за целосното расправање на правните дејствија на нотарските исправи. Не постои супстинска разлика помеѓу уредувањето на условите за извршливост на словенечката и македонската нотарска исправа. Кандидатот мошне успешно дава приказ и детална анализа на соодветните процесни одредби од словенечкиот *Zakon o izvršbi in zavarovanju* и македонскиот Закон за извршување. Завршницата на овој дел од трудот е посветена на граѓанското извршување врз основа на словенечки и македонски нотарски акт во држава во која важи правото на држава-членка на ЕУ, односно во држави кои не се членки на ЕУ и со кои Република Словенија/Република Македонија нема склучено меѓународна спогодба која на нотарските јавни исправи ќе им овозможува непосредна извршност.

2.6 Наведениот осврт за доказните ефекти на нотарските исправи, странските нотарски исправи и адекватноста на механизмите кои се служат во меѓународниот промет со словенечките и македонските нотарски исправи, претставуваат на некој начин увертира за разгледувањето на особеностите на правниот промет со нотарски исправи во правниот промет помеѓу Република Словенија и Република Македонија, на кој му е посветен последниот дел од дисертацијата. Кандидатот дава детален приказ на решенијата во законодавствата на двете земји и на мошне погоден начин прави споредба на темелните одредби и одредбите на правото кое е потребно да се применува при нотарското работење, при што заклучува дека речиси постои идентичност на одредбите кои е потребно да ги применува словенечкиот и македонскиот нотар. Во продолжение е направен преглед на содржината на нотарските потврди и нотарските записници, и интерните ограничувања кои ги слабеат екстерните ефекти во правниот промет помеѓу Република Словенија и Република Македонија. Завршниот дел од оваа глава е посветен на предлозите за подобрување на правниот промет со нотарски исправи помеѓу Република Словенија и Република Македонија.

3. Во завршницата кандидатот дава согледувања од правното споредување и заклучни мисли, истакнувајќи дека соработката на два нотар од различни држави, во постапката на содржинската подготовка на исправите со меѓународен елемент, составени во една држава и наменети за користење во друга држава, со цел да се закрепи примената на начелото на наменетост на исправите со меѓународен елемент, во прометот меѓу Република Словенија и Република Македонија е практично неискористена. Кандидатот на крајот заклучува дека заради слободното пристапување на странци кај нотар и автономијата на волјите кај странките, повеќето негативни ефекти кои ги носат механизмите кои се темелат на сувереноста на одделни држави се неутрализирани, и дека нотарската исправа во предметите со меѓународен елемент се неизоставен инструмент на меѓународниот правен промет.

Во изготвувањето на трудот е користена обемна литература и документација од разновидна провениенција – повеќе од 350 библиографски единици. Посочената литература е максимално искористена: дисертацијата содржи извонреден број референци на домашни и странски автори – преку 1000 фусноти, што укажува на исцрпноста и темелниот приод на кандидатот при обработката на проблематиката.

II. Оценка на докторската дисертација

Во општата анализа на вредностите на овој труд, Комисијата смета дека посебно треба да се истакнат следниве моменти:

Докторската дисертација на кандидатот м-р Андреј Вебле претставува самостоен научен труд, со кој за првпат е реализиран мошне успешен обид за систематска, научно фундирана и исцрпна анализа на сите битни димензии на проблематиката на доказните ефекти на нотарските исправи во меѓународниот правен промет, со посебен осврт на правниот промет меѓу Република Словенија и Република Македонија. Дисертацијата со опсежноста на својата елаборација ќе даде значаен придонес за развојот на процесната доктрина во Република Македонија и Република Словенија, но и придонес на апликативно и емпириско ниво, преку понудените конкретни предлози за најсоодветни нормативни решенија во оваа сфера.

Во конципираната предметна рамка, кандидатот во дисертацијата на мошне успешен начин ги утврдува разликите и сличностите во режимите на признавање на доказната сила на нотарските исправи во правниот промет на Република Словенија и Република Македонија, и преку критичкиот осврт на постојната нормативна рамка, и од аспект на најоптималната светска практика дава конкретни предлози *de lege ferenda* за поефикасен правен промет со нотарски исправи меѓу двете држави. Во дисертацијата се идентификувани причините поради кои се јавуваат проблемите во оваа сфера засновано на систематското теоретско, позитивноправно, споредбено и емпириско истражување, и тие претставуваат основа на платформата за поедноставување на постапката за признавање на доказната сила на нотарските јавни исправи и со тоа поефикасен правен промет со нотарски исправи во двете држави.

Имајќи го предвид сето што е понапред речено, Комисијата за оценка на докторската дисертација „Доказни ефекти на нотарските исправи во правниот промет помеѓу Република Словенија и Република Македонија–споредбеноправна студија“ од кандидатот м-р Андреј Вебле, на Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, со задоволство му предлага да го усвои овој извештај со позитивна оценка, да формира Комисија за одбрана на докторската дисертација и да му овозможи на кандидатот м-р Андреј Вебле јавно да ја брани својата докторска дисертација.

КОМИСИЈА ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА

1. Проф. д-р Арсен Јаневски, с.р.
2. Проф. д-р Весна Ријавец, с.р.
3. Проф. д-р Борче Давитковски, с.р.
4. Проф. д-р Родна Живковска, с.р.
5. Доц. д-р.Татјана Зороска-Камиловска,с.р.